Ex dono Emi. Card. de Lorenzana
25. Aprilis 1798.

15. 2. 138

15. 2. 138

15 T. 4

Digitized by Google

Digitized by Google

CONCILIUM MEXICANUM PROVINCIALE III.

CELEBRATUM MEXICI ANNO MDLXXXV.

PRÆSIDE

D. D. PETRO MOYA, ET CONTRERAS
ARCHIEPISCOPO EJUSDEM URBIS.

CONFIRMATUM ROMÆ DIE XXVII. OCTOBRIS
ANNO MDLXXXIX.

Poſtea Juſſu Regio editum Mexici Anno MDCXXII.
ſumptibus

D. D. JOANNIS PEREZ DE LA SERNA
ARCHIEPISCOPI.

Demum typis mandatum cura, & expenſis

D. D. FRANCISCI ANTONIJ A LORENZANA
ARCHIPRÆSULIS.

MEXICI ANNO MDCCLXX. SUPERIORUM PERMISSU.
Ex Typographia Bac. Joſephi Antonij de Hogal.

Digitized by Google

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Digitized by Google

PRÆMONITIO AD LECTOREM.

SApientiam exquirere, Concilijs vacare, & narrationem Virorum nominatorum conſervare, præcipuum eſt munus Epiſcoporum; utque ei aſſequendo totus incumberem, poſtquam ad hanc Sedem Metropolitanam, licet immerito, fui evectus; ſedulo pervolvi Concilium Provinciale III. in cujus margine acta primi, & ſecundi perſæpe citantur, anxiusque ea oculis perluſtrare deſiderabam; verum, cum in Præfatione ad memoratum Mexicanum Concilium III. certo ſtatuat Author, cujus opera Pariſijs denuo typis mandatum fuit, exemplaria diu, multumque quæſita nullatenus potuiſſe nanciſci, ipſametque verba tranſcripta appareant ex Editione Romana à Cardinale Aguirrio facta anno MDCXCIII. veluti fraudatus deſiderio, ad Archivium Sanctæ meæ Metropoliticæ Eccleſiæ accurrere decrevi: Succeſit ut in votis, unoque Volumine congeſta tria Provincialia Concilia Mexicana authentica cito adinveni, nec ſuſpicari licebat, toties in tertio priora, abſque eorum inſpectione fuiſſe repetita.

His prætioſiſſimis monumentis ditatus, totam Diſciplinam Eccleſiaſticam Mexicanam ab origine deſumere, novo ſtimulo incitatus optavi, & licet varia Autorum placita in enumerandis Concilijs non levem mihi ingeſſiſent difficultatem; quidam etenim, primum Virorum Apoſtolicorum cœtum, Concilium appellant, alij in medias tendunt partes; ut hiſce nodis exolutus perſpicue rem patefacerem, authographum illius prioris cœtus perſcrutatus in Archivijs Religionis Sancti Franciſci, minime adinveni, verum, cum de illius contextu apud omnes certo conſtet, indicare non diſtuli: En ſequitur principium, fons, & progreſſus Eccleſiæ hu-

jus Novæ Hiſpaniæ ad compendium redactus, fuſiùs namque ſeparatim cum Concilijs primo, & ſecundo reperies deſcriptum.

Lumine cœleſti potius, quam humanæ gloriæ ſplendore, permotus inclytus Ferdinandus Corteſius hanc Civitatem Mexicanam, antea Tenoxtitlan nuncupatam poſt diuturnos labores, & obſidionem feliciter adeptus eſt die S. Hyppoliti Martyris anni milleſſimi quingenteſſimi vigeſſimi primi, & ut moris ei erat priùs de Sacris Curare, & Vexillum Crucis ſtatuere; primam capellam operarijs ab Imperatore Moctezuma deſignatis eo ipſo in loco, quo maximum Templum Idolorum erat ſitum, verſus Palatium Ethnici Imperatoris poſtmodum Ferdinandi Corteſij, nunc ædes ſtatus Marchionatus Vallis, & ubi Gentilitas ſuis ſerviebat erroribus, dominabantur inferni poteſtates, immolabant homines filios, & filias ſuas Dæmonijs, capellam inquam, ut tempus ferebat in Dei, & S. Mariæ honorem conſtruxit, quod quidem ſpatium majori amplitudine occupat Sancta Cathedralis Metropolitana Eccleſia, cui adjunctum Sacrarium Parochiale.

Quinque Clerici Ordine Sacro inſigniti, quos ſecum clariſſimus Corteſius adduxit, divinis Miniſterijs inſerviebant: Primas partes officij parochi, & Paſtoris gerebant Licentiatus Joannes Diaz, & Fr. Bartholomæus de Olmedo, Sacri Ordinis Militaris Sanctæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, Ducis Corteſij, ejuſque armatæ Militiæ Capellani: Primam Miſſam privatam celebravit Joannes Diaz, & ſollemnem Fr. Bartholomæus de Olmedo: Hi Proto-Parochi Gentilium converſioni inſudabant, Catechiſmo inſtruebant, baptizabant, & adminiſtrationi Sacramentorum intenti, cunabula hujus incipientis Eccleſiæ eformare annitebantur.

Verùm, cùm meſſis multa, & pauci operarij, non diſtulit Heros ille Præclariſsimus, & Invictiſsimus Carolus V. Imperator, & Hiſpaniarum hujus nominis primus, mittere Viros Apoſtolicos,

qui

qui hoc novellum Germen zelo, virtutibus, prædicatione, & exemplis foverent, protenderent, & fœcundiſſimum, onuſtumque fructibus Domino redderent.

Ad ſimilitudinem igitur Apoſtolorum, ad Verbum Dei diſſeminandum, duodecim Viri Religioſi Ordinis Sancti Franciſci regularis Obſervantiæ á Summo Pontifice Adriano VI. & Imperatore Carolo V. ad hanc Septemptrionalem plagam miſſi ſub obedientia V. Patris Martini de Valentia, cujus preclara vita apud Hiſtoriographos Indiarum reperitur apprimè deſcripta, hanc Vineam plantare, rigare, & augere totis viribus decertarunt: Prius in prima capella memorata confederunt, poſtea civium turmas fugientes, Parochiam Sancti Joſephi ſollemniter dicarunt, & auxiliante ipſomet Duce Corteſio fabricam magni Conventus Sancti Franciſci inchoarunt.

Ferè incredibile eſt quot labores, ærumnas, & calamitates perpeſſi fuerint præfati Apoſtolici Viri tam Clerici, quam Religioſi; terra invia, inanis, & vacua, juxta ut ab initio Mundi, Incolæ tam rudes, ut quidam de eorum rationalitate hæſitarent, inimici intùs, & foris; difficilis, immo penè impoſsibilis ad Sedem Apoſtolicam acceſſus: Epiſcoporum, & Conſiliariorum inopia: Polygamia Indorum una ex parte, principalis Uxoris eorum incertitudo; ignorantia Idiomatis, defectus Sancti Chriſmatis ad adminiſtrationem Sacramentorum; & denique ſtrepitus armorum alia ex parte ad ſubjugandas afferatas Gentes tot repagula, ſeu impedimenta videbantur.

Ad ea amovenda convenerunt, adſtante Ferdinando Corteſio, decem, & novem Religioſi Ordinis Sancti Franciſci, ſeptem Clerici, & quinque Juriſconſulti, ut aliquomodo circa Matrimonia, adminiſtrationem aliorum Sacramentorum, & Indorum Catecheſim, maturius decernerent, res ita ceſsit; & ut occaſio ferebat, quibuſdam malis congruentia remedia adhibuerunt, alia á

Sede Apoſtolica diſcutienda reliquerunt, alia denique temporis decurſu medenda cenſuere.

Hunc Sacrum, Apoſtolicum, & Regium Cœtum, primum Concilium denominare quidam cœperunt; ſed inſolito, abſque præſentia Epiſcopi, ſeu Metropolitani, qui uſque ad adventum V. D. Fr. Joannis Zumarraga anno milleſsimo quingenteſsimo vigeſsimo octavo minime adfuit, certe nec Provinciale Concilium, nec Synodus Diœceſana, preſsius loquendo, poterat nuncupari.

Ut ut ſit: Primum Provinciale Concilium fuit celebratum anno MDLV. præſide Illmô. ac R. D. Fr. Alphonſo Montúfar, Ordinis Prædicatorum, ſecundo Archiepiſcopo hujus Metropolitanæ Eccleſiæ, & ſecundum anno MDLXV. ad admiſsionem Sancti Generalis Tridentini eodem præſide; utraque noſtris ſumptibus ſunt Prælo mandata.

Tertium, quod præ oculis habes, fuit celebratum anno MDLXXXV. præſide Illmô. D. Petro Moya, & Contreras, hujus Eccleſiæ tertio Præſule, confirmatum Romæ die XXVII Octobris anni MDLXXXIX. juſſu Regio editum, Cura, & expenſis Illmi. Domini Joannis Perez de la Serna anno MDCXXII. poſtmodum ab Emmô. D. Joſepho Saënz Aguirrio collectioni Conciliorum Hiſpaniæ inſertum, ac denique Pariſijs ſumptibus Illmi. D. Joannis Gomezij Parada, Epiſcopi Guadalaxarenſis; utque clarius ejus Decreta ab omnibus memoriæ commendentur, additis hac Præfatione, & emendatiore Cathalogo Præſulum Mexicanæ hujus Eccleſiæ, qui truncus, & informis extabat, iterum excudendum curavi.

Laudemus ergo Viros glorioſos in generatione ſua: Grates maximas Sacris Ordinibus Religioſis rependentes. In noſtrum memoriam redeat Antiquitas Patrum; eorum virtutes, & exempla recolentes veſtigijs inhæreamus, & à regulis tam ſedulo ad morum reformationem ab eis efformatis, non deviemus. Mexici die III. Septembris anni Domini MDCCLXIX.

Franciſcus Archiepiſcopus Mexicanus.

REVERENDISSIMIS PATRIBUS,

AC DOMINIS COËPISCOPIS,

AC COMPROVINCIALIBUS NOSTRIS,

CAPITULIS CATHEDRALIUM ECCLESIARUM,

Parochis, ac univerſo ſtatui Eccleſiaſtico Provinciæ Mexicanæ.

JOANNES DE LA SERNA Archiepiſcopus, utramque ſalutem in Domino precatur.

NON ſatis ad perfectum prudentiſſimus ille Pater familias opus ſuum perduxiſſet, vineam plantando, ſi plantata ſepe non circundediſſet; *ſingularis enim ferus depaſceret eam: vindemiarent qui prætergrediuntur vineam, & vulpes parvulæ demolirentur.* Sed ne in ea excolenda locatus labor in cauſam ſuccederet, vallo munivit, Turrim appoſuit, *verticem* (ſcilicet) *legis attollens*, ut ſic inſtructam, maceria tutatam agricolis locaret. ¿ Quis enim eorum ita dexter in excolendo, tam patiens in ſufferendo, tam audax in reſiſtendo, tan tenax in perſeverando, tam fortis foret in perſequendo ſine legum adminiculo, ſine decretorum inexpugnabili præſidio? *Cum pluribus dimicet oportet is, qui impera re pluribus intendit.* Unuſquiſque enim ſuæ obtemperat voluntati, & voluptati proclives ſunt ad malum hominum appetitus, nec a propoſito unquam deſiſtent, donec ad effectum placita perducant. Magnum ergo, & indigeſtum Chaos, truculentaque confuſio

Math. c. 21. Pſalm. 79. Cant. 2. c.

Ambroſius lib. 9. in cap. 20. Joannis.

Plutarch. in Apoteg. laco.

B hu-

Plutarch. ad Prin. in doct. humanam hanc ſocietatem turbaret. *Tot,tantorumque, quæ cœleſtes largiuntur donorũ,& bonorum non eſſet fruitio, vel uſus rectus ſine lege, ſine juſtitia, ſine rectore.* Ideo ergo vineam ſuam ſepe circundedit, id eſt Eccleſiam lege vallavit, & ſtabilivit, quæ rebelles cogeret, petulantium audaciam cohiberet, prætergredientes viam, ne vineam conculcarent, puniret. Nullumque majus bonum huic ſuæ familiæ potuit locuples in miſericordia tribuere, quam legis propugnaculum, quo homines in officio continerentur, gladium hunc ancipitem, quo Tyrannorum vires frangerentur, divinæ voluntatis expreſſionem, qua *Servus ſciens voluntatem domini faciat, ne vapulet.* *Luc. 12. cap. n. 47.* Ideo familiariſſimus Domini Moyſes in ſignum magnæ erga ſe dilectionis poſtulabat: *Exod. c. 33.* *Si inveni gratiam in oculis tuis, ſcire me fac viam tuam; viam,* id eſt voluntatem, *tu guſto* ¿ Quid jucundius ſervo quam certo ſcire, & non divinare voluntatem domini? Magnum ergo bonum vineæ plantatæ, ſepe fuiſſe circundatam: utiliſſimum Colonis voluntati Domini ex præſcripto parere. Utile etiam impudentibus, & diſcolis, ab effrænatis appetitus inſultibus cohiberi ſalutari illa violentia, quam regius vates poſtulabat, *Pſalm. 31.* *in Camo, & fræno maxillas eorum conſtringe, qui non approximant ad te.* Camum, & frænum appellat ſcriptura, leges, & præcepta, quibus ab inſtituto ſuperbæ hominum voluntates arcentur, ne in præceps ruant, innatæ ſuperbiæ calcaribus actæ, qua contra fas, & rectum ad inordinatos ruunt affectus. Ideo Judæorum doctiſſimus Philo dicebat: *L. De tranſmigratione.* *Quod lex ſemper pugnat cum ſuperbia.* Quaſi hoc ſit proprium illius munus devio ſuperborum hominum affectui reſiſtere, il-

lo;

lorum ſe executioni opponendo, præceptorum habenis; ne caderent detinendo, non ergo ad perfectum deduxiſſet opus ſuum Pater familias, ſi vineæ plantatæ contentus, de vallo, & ſepe non fuiſſet ſolicitus.

Vineam, non ut olim de Ægypto, ſed de Catholicæ Eccleſiæ uberiori ſolo, Hiſpaniæ videlicet fœcundiſſima regione, *in terram hanc ſalſuginis, & vaſtæ ſolitudinis* tranſtulit pientiſſimus Pater. *Ejecit* gentes, & plantavit eam abolito Idolorum cultu, effugatis Idololatriæ tenebris, ſolerti cura, & indefeſſo animo ſanctiſſimorum virorum Sacerdotalis ordinis, tam Secularium, quam Regularium inſtitutorum, quibus vineam plantandam, excolendam, & propagandam locavit. *Sed ut Novellæ plantationes in juventute ſuà* profundas radices jacerent, & uberiores fructus magno agricolarum labori, & conatui ſuccederent, opus fuit, ut condenſa legum ſepe circundaretur, quarum aliæ operatios dirigant in cultura, aliæ ſtimulent oſcitantes in miniſterio, & indebite illud tractantes compeſcant. Quod cum optime perpendiſſet *Dominus Petrus Moya de Contreras*, Prædeceſſor noſter, Vir jure mille titulis, & nominibus venerandus, quamvis graviſſimis diſtentus curis, & totius hujus Regni gubernatione occupatus, Provincialem Synodum coëgit, in qua doctiſſimi Epiſcopi Comprovinciales interfuerunt, quorum maturo conſilio, & qua ſumma præditi erant prudentia, Municipales leges fuerunt conditæ, conſonantes quidem Patrum antiquorum Doctrinæ, Sacrorum Conciliorum Decretis, juri communi conformes, maximeque regionis iſtius moribus, & hominum conditioni aptatæ. In qua re, licet omnes, qui de jure Con-

Pſalm. 79.

Pſalm. 143.

cilio interfuerunt communiter inſudarunt: ſed in ordinandis, & diſponendis Decretis plus ceteris laboravit *Doctor D. Joannes de Salzedo* tunc Secretarius ſimul, & conſultor dicti Concilij, Sacrorum Canonum primariæ Cathedræ moderator, & in illa nunc emeritus, noſtræ Metropolitanæ Eccleſiæ meritiſſimus Decanus, in poſterum autem majorum hujus Regni Eccleſiarum Pontificalem Sedem pro meritorum cenſura occupaturus. Subjectum fuit celebre hoc Concilium integerrimæ cenſuræ Senatus Regij Indiarum, de cujus licentia, & approbatione Romam tranſlatum eſt Apoſtolica Autoritate firmandum, in quo quidem tantum temporis conſumptum eſt, ut jam antiquatum videretur, ſeu de medio ſublatum; ſed quum advertiſſem, quod quo impares ſunt vires noſtræ ad tantam Provinciam ſuſtinendam, eo pluribus auxilijs indigemus, quorum præcipua ſunt dicti Concilij Decreta, nullum non movimus lapidem, nulli ſumptui pepercimus, ut volumen hoc oblivioni traditum in lucem prodiret, præloque mandaretur, ut ſic ad omnium agricolarum, & operariorum manus perveniret, & tantorum Decretorum ope uberiores proventus expectarentur.

Tanti operis, tamque neceſſarij huic Provinciæ gratiæ debentur bonæ memoriæ *Domini Petri*, quo præſide tam utiles leges ſunt ordinatæ, quibus totus hic novus orbis in ſpirituali regimine gubernetur; & crediderim quod non minus honoris, & celebritatis ejus nomini ſit deferendum, quam illius nunquam ſatis pro dignitate laudandi *Ferdinandi Corteſij* hujus novi orbis expugnatoris. Comparans ſum-

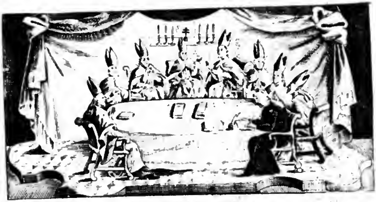
mus

ſmus eloquentiæ parens victoriam Salaminam Temiſtoclis, & Solonis decretum de Judicibus Areopagitis conſtituendis, dicit: *Non minus plæclarum hoc, quam illud judicandum eſt. Illud enim ſemel profuit: hoc ſemper proderit Civitati.* Id enim profecto accommodari poterit hujus Concilij ordinationi. Etſi incredibilia *Corteſij* facinora cum illius celebratione comparentur, jure dicere poſſimus, non minus præclarum hoc, quam illud judicandum eſt. Illud enim ſemel profuit, hoc ſemper proderit Provinciæ. Mihi autem pro tanto, tamque utili negotio nihil poſtulo; nec pro magna argenti ſumma inſumpta, nec pro labore impenſo, quam ut à *Vobis* pro grato obſequio habeatur, & quia pro omnibus laboravi, omnes *Mihi* debitum perſolvatis pretium incomparabile aſſiduarum, & devotarum veſtrarum precum, quarum *Vobis* certas vices rependam, ut veſtris meritis ſuffulti, poſt penſum rite perſolutum fideli redditæ vilicationis ratione, in Domini gaudium mereamur intrare, in quo valete, ut opto. Mexici quinto idus Septembris anni Domini milleſſimi ſexcenteſſimi vigeſſimi ſecundi. *Lib. 10. Offic.*

Joannes Archiepiſcopus Mexicanus.

C IN

Digitized by Google

IN NOMINE SANCTÆ, ET INDIVIDUÆ TRINITATIS

PATRIS, ET FILIJ, ET SPIRITUS SANCTI.

SANCTA PROVINCIALIS MEXICANA SYNODUS ad Sacrorum Canonum ſtatuta, ac præcipue generalis Concilij Tridentini decreta obſervandum, & exequendum, ad Fidei Catholicæ propagationem, ac Divini Cultus augmentum; ad Cleri, & Populi reformationem, ad communem denique Mexicanæ Provintiæ, nuper in Evangelio genitæ, ac Chriſto Domino recens natæ, in ſpiritualibus, & temporalibus utilitatem, Mexici, quæ Metropolis eſt Novæ Hiſpaniæ Indiarum Occidentalium Maris Occeani, rite, & canonice congregata: Præſidente in ea *Illmô. ac Rmô. D. D. Petro Moya de Contreras*, Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopo Mexicano, atque etiam Provinciæ Gubernatore, ejuſque Regij Senatus Præfecto, hæc, quæ Libris, ac Titulis diſtincta ſequuntur, ſtatuit, ſancit, atque decernit.

LIBRI PRIMI.

TITULUS I.

De Summa Trinitate, & Fide Catholica.

DE FIDEI PROFESSIONE.

§. I.

Fidei profeſſio ad normam conſtitutionis Pij IV. ab iis omnibus fiat, qui beneficia deinceps obtinebunt.

Ex Concil. de Guadix in prin. & Granat tit de ſum Trin. & FideCath Toletan & Cõpoſtelan. 1566 act. 1 in princ. Milan. 1. in prin. Synod de Quiroga in proemio & Provin. ejuſdem act. 2 cap 1. & Limenſe 3. in princip.

FIDES, Janua illa noſtræ ſalutis, ſine qua Deum invenire, & invocare, Deo ſervire, & placere nullus in hac vita poteſt, quam CHRISTUS docuit, Apoſtoli prædicaverunt, Sancta Romana Eccleſia tenet, & profitetur, primum fundamentum eſt, cui totius Chriſtiani ædificij fabrica innititur. Igitur, ut hæc Indiarum Occidentalium Eccleſia, tanquam novellum germen plantata, ſpurijs vitiorum, errorumque propaginibus reſecatis, firmiſſimas agat radices, & abundanti divinæ gratiæ flumine irrigata, Cœleſte illud, quod Deus dat, ſumat Incrementum, ac dignos vitæ æternæ fructus ferat, Sacroſancti Concilij Tridentini autoritate ſuffulta, Provincialis Mexicana Synodus, quam ſuæ Congregationis initio præſtitit, Catholice Fidei profeſſionem renovans, ſtatuit, ac præcipit; ut omnes ij, qui in poſterum beneficia Eccleſiaſtica quæcumque obtinebunt, infra duorum menſium ſpatium, a die adeptæ poſſeſſionis, & qui in Synodum Diœceſanam conve-

Seſſ. 24. c. 12. Seſſ. 25. c. 2. de Reform.

Milan. 1. in princ & Granat. ubi ſupra, & Provincial. de Quiroga act. 3. cap. 11.

venire debent in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, nec non Epiſcopi in prima Synodo Provinciali, cui primum poſtquam electi fuerint, intereſſe contigerit, publicam Fidei profeſſionem facere, & Romanæ Eccleſiæ obedientiam jurare, & ſpondere teneantur, ad formam in conſtitutione fel. record. Pij Papæ IV. præſcriptam; quam conſtitutionem ſinguli Epiſcopi in ſuis Diœceſibus, quo citius fieri potuerit, publicari procurent a cujus publicatione poſt ſex menſes elapſos, nullus in Rectorem, ſeu Cancellarium alicujus Univerſitatis, vel Scholæ eligatur, aut ad Doctoralem, ſeu Magiſtralem gradum, in quacumque facultate promoveatur, nec ad publiçe, vel privatim litteras docendum, etiamſi regularis fuerit, admittatur, niſi prius ad prædictæ conſtitutionis formulam juramẽtum, Fideique profeſſionem emiſerit. Sic enim fiet, ut jacto Fidei Catholicæ fundamento, quod ſupra ſtructum fuerit, doctrinæ ædificium firmum, ac ſtabile perſeveret.

In Bular. Apoſt. Bula 107. pag. 634.

Pius IV. Bula 101. pag. 621. Mil. 1. in princ. & 3 Concil fol. 587. Verbo quicumque, & 4. f. 610. & 5. in princ. fol. 703. tom 5. Conciliorum.

DE PRÆDICATIONE VERBI DEI.

§. I.

Tam Epiſcopi, quam Parochi verbum Dei per ſe ipſos prædicent, ex Tridentini præſcripto, niſi legitimo ſint impedimento obnoxij.

PRæcipuum Epiſcoporum munus eſt docere Populum Evangelium Dei, quos tanquam Apoſtolorum Succeſſores, ea maxime cura exercere debet, ut recte, pureque tractent verbum veritatis, ac formam habeant ſanorum verborum, qui-

Cap. Inter cætera de offic. Ordi. Concil. Trident. Seſſ. 5. c. 2. & Seſſ. 24. cap. 4. de Reform.

Milan. 1. tit. de Prædicat. Verbi Dei, Compoſtel. actio. 3 c. 2. & Milan. 5 titul. quæ ad prædicationem Verbi Dei, &c. fol. 707.

quibus plebes ſibi commiſſæ Doctrina ſalutari, ita paſcantur, ut Chriſto Paſtori bono ſemper inhæreant. Quod optime perpendens Sacroſanctum Tridentinum Concilium ſtatuit, ac decrevit, omnes Epiſcopos, & alios Eccleſiarum Prælatos teneri, per ſe ipſos, ſi legitime impediti non fuerint, ad prædicandum Evangelium Dei, ſi vero legitime impediri contigerit, idoneos viros aſſumere debeant, ad prædicationis munus ſalubriter exequendum. Quam obrem hæc Provincialis Synodus, autoritati Concilij Tridenntini, & veterum Patrum innixa, Epiſcopos, & alios Provinciæ Mexicanæ Prælatos in Domino cohortatur, ut in hanc curam toto pectore incumbant, ac Greges ſibi commiſſos, ipſimet, præſertim in Eccleſia ſua, verbo Dei paſcant. Sin autem ſe interdum vere impeditos cognoverint, per viros idoneos ex præſcripto ejuſdem Concilij ſibi eligendos, hoc munus ſtudioſiſſime Populo præſtent.

§ II.

Parochi verbum Dei annuntient omnibus Dominicis, & feſtis diebus.

Conc. Trid. Seſ. 25. cap. 2.

Milan. 1 & 5. ubi ſup. fol 707. & Gaudix tit. 1 conſt. 1 & Granat ubi ſupr de Sum Trin & de offic. Rectoris n.

PArochi vero, & Curati, qui in diſpenſando ſubditis verbo Dei, coadjutores Epiſcoporum ſunt, juxta Concilij Tridentini Decretum, Dominicis ſaltem diebus, & feſtis ſollemnibus oves ſibi commiſſas, pro earum ſenſu, & intelligentia ſalutaribus verbis paſcant, docendo ea, quæ ad ſalutem ſunt neceſſaria, eis itidem annunciando, quæ vitia declinare, quaſve ſectari virtutes oporteat, ut pœnam æternam evadere, & cœleſtem gloriam conſequi valeant.

leant. Id vero Parochi, & Curati prædicti per ſe ipſos præſtare debeant; ſin minus ab ordinario compellantur, quod ſi legitime impediti fuerint, ſummo ſtudio invigilent, ne deſſint Miniſtri idonei ad id muneris adimplendum; ut autem prædicationis uſus perpetuo conſervetur, & in dies magis, atque magis cum fructu animarum accreſcat, ijs, qui prædicandi officio funguntur, regulas proxime annotatas hæc Sancta Synodus obſervandas proponit.

2. & 13. & Synod. de Quiroga conſt. 41.

§ III.

Concionatores Scripturam Sacram juxta ſenſum Eccleſiæ interpretentur.

PRædicatores verbi Dei juxta Concilij Tridentini præceptum, Scripturam Sacram interpretentur eo ſenſu, quem Sancta Mater Eccleſia, & unanimis Sanctorum Patrum conſenſus comprobavit, nec prudentiæ ſuæ innixi Scripturæ vim faciant, ad ſingulares, novos, & pro ſuo arbitratu excogitatos ſenſus eam detorquendo, nec quidquam ab Eccleſiam, aut probatis Eccleſiæ Doctoribus alienum proferant.

Conc. Trid Seſſ. 5. cap. 2.

Vide Conc. citata ſupra.

§ IV.

Semper ex Evangelio Myſterium aliquod exponant.

MYſterium aliquod Fidei ſemper exponant ex aliquo Evangelij loco, argumento deſumpto, ut auditores frequenter Dei verbum audiendo facile percipiant, quæ ſibi ad ſalutem maxime ſunt neceſſaria.

§. V.

Auditorum captui ſeſe accommodent.

Concil. Toletan. 1560. act. 3. c. 3

DIfficilibus, & inanibus quæſtionibus prorſus abſtineant, ne ſe ipſos oſtentare magis, quam Chriſtum prædicare videantur, ſed ad ea, quæ pro cujuſque gradu, qualitate, conditioneve magis expediunt, auditores exhortentur, eosque facilioribus, & convenientioribus medijs ad hæc conſequenda ſtudioſiſſime inſtituant.

§. VI.

Quomodo Epiſcopos, & Magiſtratus admonere debeant.

Ad Philip. 3. 1. Petri cap. 2.

EPiſcopos, aliosve Prælatos, & Magiſtratus civiles cum offenſione ouditorum, ne acerbe objurgent, ſed ſi quid in illis dignum repræhenſione invenerint, privatim potius eos admoneant, Populum vero, juxta dictum Apoſtoli, præpoſitis ſuis etiam diſcolis, obedire cohortentur.

§. VII.

Cautio, & charitas ſervetur in reprehendendo.

IN reprehendendis vitijs cauti ſint, nec quemquam tacite, aut nominatim inſectentur, ſed potius ita ſe gerant, ut pietatis, & charitatis ſolum ſtudio, non peculiali alicujus odio adductos, id facere omnes intelligant.

§. VIII.

Doctrinam confirment exemplo bonæ vitæ.

DEnique Doctrina, quam docent, ut efficacior ſit, non minus vita, & exemplo, quam ſermo.

mone comprobetur, ne quod verbis aſſerunt, moribus impugnent, & dum alijs prædicant, ipſi reprobi efficiantur.

DE DOCTRINA CHRISTIANA
RUDIBUS TRADENDA.

§. I.

Doctrina Chriſtiana uniformiter doceatur ad normam Catechiſmi Concilij Autoritate diſpoſiti.

CHriſtus Paſtor bonus dimiſit nonaginta novem in montibus, ovem unam perditam quærens, Judæorum vepribus laceratus eſt, ardentique amore flagrans pro ſuis ovibus mortem obivit. Quo ſane exemplo Paſtores alios, quibus ſui gregis cura demandata eſt, ſatis docuit, quantum de ovium ſalute deberent eſſe ſoliciti, illarum in primis, quæ lanæ debiles, ac derelictæ cum ſint, majori indigent Paſtoris adjumento. Id igitur ſibi proponens hæc Sancta Provincialis Synodus, propter rudium multitudinem pene innumerabilem in his Indiarum partibus degentium, ſummo ſtudio providere curavit, ut Pueri, Servi, Indi, & omnes alij cujuſvis ætatis, & conditionis elementorum Fidei ignari, Chriſtiana Doctrina inſtruantur, ne parvuli petientes panem, frangentis defectu pereant. Quia vero maxime oportet, ut Sacra Doctrina in omnibus ſibi cohærens, ad unam etiam præſcriptam formam tradatur Catechiſmus, quo eorum, quæ quiſque ſcire debet, brevis, ac facilis ſumma continetur, ab eadem Synodo probatus, ordineque diſpoſitus eſt, ad totius

Catechiſt. Pij V.

Ex Conc. Trid. Seſſ. 24 c. 7. de Reform. & Seſſ. 25. in fine, & Tolet. ubi ſupr. act. 3. cap. 5. & Limenſe Concil. 3. act. 2. c 3. & act. 4. c. 17.

Mexicanæ Provinciæ uſum. Ideoque ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ut Catechiſmum prædictum ſecum habeant illi, quibus docendi Chriſtianæ Doctrinæ ſummam in Eccleſijs, Scholis, ac puerorum Collegijs cura injuncta eſt, eoque utantur ſub pœna Excomunicationis majoris, non obſtante quacumque in contrarium conſuetudine. Epiſcopi etiam admonentur, ut quam primum Catechiſmum hunc in eam Indorum linguam transferri faciant, quam ſinguli in ſuis Diœceſibus uſitatiorem noverint. Tranſlationibus vero de Epiſcoporum conſenſu emiſſis, eamdem cum Catechiſmo originali, autoritatem Synodus tribuit, prohibens ſub eadem Excommunicationis pœna uſum omnium aliarum, quæ ante prodierunt, vel poſt hoc Synodi decretum aliter prodibunt, quam eſt præſenti Conſtitutione ſancitum. Non tamen propterea excluſum volumus Catechiſmum Summi Pontificis autoritate confectum, aut ab alijs inferioribus autoritatem habentibus, in poſterum conficiendum.

Conc. Remenſ. c. 15. & Limenſe 3. act. 2. c. 6.

§. II.

Parochi omnes Catechiſmum habeant, juxta quem Doctrina Chriſtiana certis diebus Indis edoceatur.

CUrati omnes, tam Seculares, quam Regulares in Tabella adſcriptum apud ſe retineant, Doctrinæ Chriſtianæ contextum, videlicet, Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apoſtolorum, Antiphonam, Salve Regina, duodecim Articulos Fidei, decem Legis Divinæ Præcepta, quinque Eccleſiæ Mandata, ſeptem Fidei Sacramenta, ſep-

In cap. Baptizandos, in cap. non liceat de cōſe. diſt. 4. Conc. Fort Jul. in præfat. ad finem, & Mogunt c. 45. & Guadix tit. 6. conſt. 51. & Granat. ubi ſup. &

ſeptem Capitalia vitia. Quæ omnia, non tamen inter Miſſarum ſollemnia recitari faciant, ſingulis Dominicis Adventus, & a Dominica Septuageſſimæ, uſque ad Dominicam Paſſionis incluſive. Hæc enim ſœpius repetita commemoratio, noſtræ Fidei Initia noſtræ figet memoriæ. Quapropter Curati quoties id negligenter omiſſerint, pondo tribus multentur, fabricæ illius Eccleſiæ, cujus ipſi curam geſſerint, applicandis.

Syn. de Quirog. in princ. & Limenſe 3. act. 2. cap. 4.

§. III.

Cura Parochorum in tradenda, & explananda Doctrina.

QUÆ vero fruſtra Doctrina, memoria retinetur, niſi ex ea quiſque intelligat, quid ſibi ad ſalutem ſit neceſſarium, quid credere, quidve operari oporteat; Tridentini Concilij autoritatem hæc Synodus ſequuta, in virtute Sanctæ Obedientiæ Curatis mandat; ut omnibus diebus Dominicis, ipſi per ſe, aut ſi legitimo teneantur impedimento, per Viros idoneos Ordinario probatos, Chriſtianam Doctrinam tradant, atque exponant ad eam formam, & rationem, quibus diſpoſitus eſt Catechiſmus per hanc Synodum approbatus, atque in hoc munere exequendo unius horæ ſpatium inſumant. Habeant etiam ſinguli Curati prædicti in ſuis paræcijs tabulas, quibus ſervi, famuli, & pueri, duodecim annorum ætate minores, nomina ſua profeſſi inſcribantur, eorumque parentes, ac Dominos itidem Curati moneant, quatenus ad Chriſtianam Doctrinam ediſcendam prædictos mittant, cum primum ſtatuta hora, ſono campanæ proprio ad id munus aſſignato, ad Eccleſiam con-

Seſſ. 24. cap. 4. de Reform.

Guadix tit. 2. conſt. 6. & Syn. de Quirog. conſt. 41. in fin. & Limenſe 3. act. 2. c. 4. & Milan. 5. fol. 708. Verſ. ad vero quo populus.

Digitized by Google

vocabuntur. Si qui vero Heri, aut Domini bis admoniti ſervos mittere neglexerint, quoties id omiſſerint, pondo unum perſolvant, quod denuntiatori, & fabricæ Eccleſiæ, in qua id contigerit, applicetur, cujus pœnæ tunc ſufficiens erit executio, ſi Curatus, aut is, qui Doctrinam Chriſtinam tradit, delinquentem a ſe admonitum Fidem fecerit. Hiſpanis autem, & ſervis Ætiopibus, ijs etiam, qui ex altero parente Ætiope naſcuntur, & Chichimechis Doctrina Chriſtiana, lingua Hiſpanica, tradatur; Indis vero propria ſua materna.

§. IV.

Id etiam Ludi Magiſtri exequantur.

Mexic. 1. c. 3. §. 1. Guadix tit. 6. conſt. 50. & 51. Milan. 1. tit. de ludi Magiſtris, & tit. de Fidei initijs, a Paroche tradendis. Tolet. act. 3. c. 5. & Gran. de Sum. Trin. num. 2. & 4 & de offic. rectoris n. 12. & de Magiſtris n. 2. & Syn de Quiroga conſt. 42 §. 1 & §. fin.

LUDI Magiſtri ſtudeant, pueros cum primis literarum rudimentis Doctrina, Chriſtianis moribus imbuere, quibus ad id præſtandum jubetur, ut ſingulis diebus pueros alta voce recitare faciant Fidei initia, eademque illis explicent ad ordinem in Catechiſmo ab hac Synodo conſtitutum; quoties vero id negligenter omiſſerint pœnæ duorum pondo ſubjaceant, Hoſpitali, domo, ac denuntiatori æquis partibus applicandorum.

§. V.

Parochi Scholarum erectionem promoveant.

Conc. Mogunt. c. 45. & Limen. 3. act. 2. cap. 6. & 43.

INdorum Curati, tam Seculares, quam Regulares omni diligentia procurent, ut in illis oppidis, pagis, ſeu vicis, in quibus ipſi reſident, Scholæ inſtituantur, ubi Indorum pueri legere, & ſcribere diſcant, Chriſtianæ Doctrinæ documenta accipiant, Hiſ-

panamque linguam doceantur. Id enim maxime conveniens eſt ad Chriſtianam, ac civilem eorum inſtitutionem. Admonentur tamen Curati, ne has Scholas erigendi prætextu, Indorum operis ad ligna ferendum, & alios ſuos proprios uſus abutantur. Quod ſi ſecus fecerint, a Prælato puniantur, & ad reſtituendam Indis juſtam laborum ſuorum mercedem compellantur. De quo latius infra titulo de injurijs, & damno dato.

§. VI.

Curent Parochi, ut in metallorum fodinis, atque ergaſtulis detenti Doctrinam Chriſtianam edoceantur.

SUNT Pleraque hujus Provinciæ loca, in quibus permulti ſervi vinculis ferreis conſtricti, per multique Indi metallorum fodinis, & ergaſtulis incluſi tenentur, qui neceſſaria ad ſalutem Doctrina deſtituuntur, non ſine magno conſcientiæ eorum, qui eos ſic conſtrictos tenent, detrimento, ac dolore Epiſcoporum, quorum Paſtorali ſolicitudini incumbit, oves paſcere, & earum ſaluti proſpicere. Cupiens igitur hæc Sancta Synodus buic tam gravi incommodo occurrere; Epiſcopis, ſeu Prælatis, ad quos pertinet, maxime commendat, ut his afflictis, ac ſpirituali cibo egentibus, opportunum præſtent auxilium. Præcipit etiam fodinarum, & ergaſtulorum Dominis, ut ſervorum ſuorum ſaluti conſulant, ne eos ſpirituali bono privent, quos ipſi ad temporalem tantum utilitatem detinent.

Mexic 1. c. 19. §. 4. Conc. Milan. 5. fol. 787. Verſ. nulla eſt amplior.

F §. VII.

§. VII.

Ne etiam mancipia adhuc infidelia aurifodinis applicentur, niſi Doctrinam Chriſtianam addidicerint, & Sac. Baptiſm. receperint.

JUBET præterea hæc Synodus quibuslibet hujus Provinciæ perſonis, ne ſi paganos ſervos emerint, fodinis, ſive ergaſtulis prædictis ante includant, quam Fidei Chriſtianæ documentis inſtructi, Sacro Baptiſmatis fonte abluantur. Quod ſi ſecus fecerint, ſuorumque ſervorum ſpirituali ſaluti impedimento fuerint, pro tam immani in Deum perpetrato ſcelere, gravem in eos animadverſionem Prælati exerceant.

DE SACRAMENTIS DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IGNARIS NON ADMINISTRANDIS.

§. I.

Ad Baptiſmum nullus admittatur, niſi Doctrinam Chriſtianam bene calleat.

Vide infra tit. de Baptiſmo §. 4. Guadix tom. 2. conſt. 6. & Syn. de Quiroz. conſt. 2.

CUM plerique, Fidei documenta, ac vim, & rationem Sacramentorum ignorent, quaque debeant animi diſpoſitione ad Sacramenta accedere non intelligentes, eadem infructuoſe ſuſcipiant: quo fit, ut Chriſtiano charactere inſigniti, Chriſtianum inſtitutum minime teneant. Ne hoc malum latius manaret, ſtatuit hæc Synodus, ut nullus Curatus, ſive Secularis, ſive Regularis, Sacramentum Baptiſmi adultis tribuat, ſi prius Fide Catholica inſtructi non fuerint, aut ſaltim lingua ſua familiari non didicerunt Orationem Dominicam, Symbolum

Apo-

Apoſtolorum, decem Præcepta legis, ac de peccatis ſuis aliquod doloris ſignum præbeant. Quod ut melius fiat, Parochi ante quam adultos, temporibus ſtatutis Titulo de Baptiſmo, & ejus effectu, Sancto Baptiſmate intingant, qui, & quam ſint idonei Baptiſmum ſuſcepturi, Epiſcopo, ſeu ejus Vicario, ubi commode fieri poterit, notum faciant. Parochis etiam præcipitur, ne quemquam Hiſpanum, Indum, aut ſervum ad Benedictionem nuptialem admittant, niſi prius illum, qui eſt matrimonio conjungendus, hortati fuerint, ut Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Antiphonam Salve Regina, Symbolum Apoſtolorum, Fidei Articulos, Præcepta Decalogi, Præcepta Eccleſiæ, ſeptem Sacramenta, ac ſeptem Vitia capitalia, ſi ea ignoraverit, quam primum diſcat, alioquin arbitrio Ordinarij punietur. Curatus autem ſi ſecus fecerit, tria pondo perſolvat, quorum partes duæ Parochiæ contrahentium, tertia vero denuntiatori applicetur; injungitur quoque Confeſſoribus, ut diligenti ſtudio pœnitentes examinent de Doctrinæ Chriſtianæ cognitione, eoſque admoneant ad eam capeſſendam.

Guadix tom. 2. conſt. 62. Synod. de Quiroga ubi ſupra.

Qui matrimonio copulandi?

Conc. Milan. 5. fol. 708. Verſ. primo omnibus.

Idem præſtetur in Sacram. Pan. miniſtrando.

DE IMPRESSIONE, ET LECTIONE LIBRORUM.

§. I.

Ne Liber ullus imprimatur, niſi de Epiſcopi licentia.

PErverſa Doctrina non minus ſcripto, quam verbo tradita maximi ſolet eſſe nocumenti. Quapropter juxta Concilij Tridentini decre-

Seſſ. 4. in decreto de editione, & uſu Sacrorũ Lib. Verſ. Sed, & impreſſoribus, & reg. 10. ex indice libror. & Mexic. 1. c. 74. §. 1. & Syn. de Quiroga conſt. 128.

cretum ſtatuit, ac jubet hæc Synodus, ne quis imprimere, nec imprimi facere, aut de novo in vulgus emittere audeat, nec emere, vendere, aut apud ſe retinere cuiquam liceat, quoſvis Libros ni prius examinati, probatique fuerint ab Ordinario, & de ejus licentia inſcriptis, impreſſi, ſub pœna Excommunicationis ipſo facto incurrenda, & quinquaginta pondo minarum pijs operibus, accuſatori, & impenſis hac de cauſa factis æquis partibus diſtribuendorum.

§. II.

Nihil ad Religionem pertinens Indorum idiomate vulgetur, quod non ſit prius ab Ordinario recognitum.

Mexic. 1. c. 74. Mexic. 2. c. 23. reg. 7. in indice libr. prohibitorum, & Limen. 3. act. 3. c. 37. & Granat. tit. de Magiſtris n. 2. & Milan. 3. fol. 587. Verſ. Quorum libror. & 5. tit. Quæ ad Fidei tuendæ ſtudium pertinet. f. 707. Verſ. Epiſcopi cura.

IIſdem etiam de cauſis hæc Synodus ſub pœna Excommunicationis prohibet, ne quis inter Indos libros, ſermones, tractatusve de rebus ad Religionem pertinentibus, in vulgarem eorum linguam evulget, niſi tranſlatio vulgaris hujuſmodi, prius ab Ordinario examinata probetur.

§. III.

Obſcænos Libros apud ſe nemo retineat.

Vide ſupra Concilia citata.

QUia vero experientia compertum eſt ex lectione Librorum, quibus Turpia, & obſcæna continentur, morum corruptelam oriri, hæc Synodus exhortatur, ne quiſquam Libros ſimiles apud ſe retineat, aut ab his legi permittat, qui ſuæ curæ ſubſtent, Libri autem veterum latinorum, quia ad latinæ linguæ uſum, atque peritiam conferunt permitti poterunt, prudenti tamen adhibita cautela, ne eorum lectio juventuti in malum proclivi offendiculum paret.

DE

DE IMPEDIMENTIS PROPRIÆ SALUTIS, AB INDIS REMOVENDIS.

§. I.

Circa Indorum ſaltationes, ac ludos obſervanda.

UT Indi in Fide Catholica, quam ſingulari Dei beneficio ſuſceperunt, ſtabiles perſeverent, diligentiſſime cavendum eſt, ne illis antiquæ impietatis veſtigium ullum impreſſum remaneat, ex quo levi aliqua occaſione deſumpta, diabolicæque fraudis aſtutia decepti, iterum tanquam canes ad Idololatriæ vomitum revertantur. Quam ob rem hæc Sancta Synodus ſtatuit, ac præcipit, ne Indi in ſaltationibus, alijsque ſuis ludis laureati, aut alijs inſignibus ornati incedant, quibus aliquam Idololatriæ ſpeciem, ſuſpectionemve præbeant. Cantiunculis, etiam veteres ſuas hiſtorias, falſæque Religionis impietates referentibus uti, nequaquam permittantur, ſed ea ſolum cantent, quæ a ſuis Parochis, & Vicarijs fuerint approbata. Hujuſmodi autem ſaltationes, & ludi, nec in Eccleſia, nec in occulto aliquo loco fiant, ſed publice ubi eorum geſtus, actiones, & verba omnibus ad ſenſum pateant. Neque hæc fieri permittantur in diebus colendis, niſi poſt Miſſarum ſollemnia ante meridiem; poſt meridiem vero dum veſpertinum celebratur officium, a ludis ſimilibus ceſſent, ut ipſi quoque veſperarum officio interſint. Si vero contra fecerint, quam præſenti eſt decreto ſancitum, a ſuis Parochis corrigantur, ut admoniti, in poſterum his abſtineant. *Mexic. 1. c. 72.*

Digitized by Google

§. II.

Idola, & eorum Templa deſtruantur.

Mexic. 1. c. 72.

GUbernator etiam, & alij Catholicæ Majeſtatis Miniſtri omni ſtudio, & diligentia provideant, ne in domibus, aut alijs, quibuſvis ædificijs collocata Idola extent, immo eadem diſſolvi, ac penitus deleri faciant, excelſaque loca ubi miſeræ illæ gentes dæmonibus immolabant, quæ Cues Indi vulgo vocarunt, dejici, ac ſolo æquari præcipiant; ne antiquus humani generis hoſtis, qui ſemper nocendi artes quærit, ullas inveniat priſtinæ impietatis imagines, quas denuo, a gentilitate converſis callide ſuggerat ad decipiendum, immo ita ijs, qui jam contriti, Diaboli laqueis, bene juvante Deo, liberati ſunt, omnis Idololatriæ via intercludatur, ut gentilis inſaniæ prorſus obliti, fortes in Chriſti Fide permaneant.

§. III.

Vitæ civili, & ſociabili Indi ſubjiciantur: Ideoque in oppida congregentur.

Mex. 1. c. 73. & Limenſ. 3. act. 4. cap. 4.

CUM non ſine magno dolore eorum, qui chriſtiano zelo ardent, in his Indiarum partibus, uſu, & experientia manifeſtum ſit, in montuoſis, aſperiſſimisque locis Indos habitare diſperſos, & a civili hominum congregatione remotos: quo fit, ut nec mores immanitate barbaros deponant, nec ſanam Doctrinam ſuſcipiant, nec Sacramentorum remedijs juvari, & a vitijs cöerceri poſſint, quodque pejus eſt, multi adhuc Chriſtiano charactere inſigniti non ſint.

Cum-

Cumque Catholica Majeſtas, cujus oneri incumbit, has ſibi ſubditas gentes regimine moderari, ſuam conſcientiam exonerare volens, inſigni pietatis zelo ſœpe caverit edicto, ne Indi ſic diſperſi in ſolitudinibus commorentur, ſed ad numeroſos Populos reducti, in civili hominum congregatione vivant, nullaque tam juſti mandati ſecuta ſit executio: Id circo hæc Synodus, ad quam maxime ſpectat ſolicite providere, ne oves immaculati Agni ſanguine redemptæ aberrent, ac Dæmonum, tanquam luporum crudeliſſima rabie lacerentur, Gubernatores, in his partibus Catholicæ Majeſtatis vices obtinentes, quantum poteſt in Domino cohortatur, ut omni poſthabito ſeculari impedimento, vere pio, & Chriſtiano animo in hanc curam incumbant, ne ipſi in cauſa ſint, quominus juſtiſſimum regium edictum ad debitum effectum perveniat; immo ſcientes, quam ſint in die tremendi Judicij rationem Deo reddituri, toto animi conatu prædicti mandati executionem procurent. Prælatos quoque monet eadem Synodus, ut huic negotio conficiendo, ex quo indigenarum converſio, ac morum hujus Provinciæ reformatio dependet, omnem operam præſtent. Quod ſi minus fiat, nec Majeſtas Catholica juri Patronatus Regio ſatiſfacere videtur, neque ejus Miniſtri effectum edicti retardantes, excuſabiles ſint in conſpectu Dei, nec tuti in conſcientia Epiſcopi eſſe poſſunt, ſi inſtantiſſime non egerint, ut tam gravi malo, graviorique in dies futuro, nullatenus remedium differatur.

***

TITULUS II.

De Conſtitutionibus.

DE AUTORITATE DECRETORUM, ET PUBLICATIONE EORUM.

§. I.

Decreta præcedentium Synodorum abrogantur.

Granat. tit. de conſtit. n. 1. & Synod. de Quiroga in præmio §. y per que.

VARIETAS temporum, ac neceſſitas rerum, ſicut uſu, & experientia didicimus, plerumque in cauſa eſſe ſolet, ut antiquis abrogatis legibus, aliæ denuo conſtituantur. Quare, etſi conſtitutiones in duabus Synodis Provincialibus Mexici celebratis, prima ſcilicet anno Domini milleſſimo quingenteſſimo quinquageſſimo quinto. Secunda vero, milleſſimo quingenteſſimo ſexageſſimo etiam quinto ſancte, ac laudabiliter æditæ ſint, quibus potius inſiſtere, quam alias iterum condere oporteret: ea tamen horum temporum conditio eſt, iſque hujus Provinciæ ſtatus; ut niſi rerum opportunitati convenientiora decreta ſancirentur, difficile incommodis occurrentibus remedium afferri poſſit. Ne igitur ex legum multitudine confuſio generetur, decrevit hæc Synodus, ut ex antiquis decretis illa, quæ præſenti rerum ſtatui conveniunt, ſimul cum denuo æditis uno volumine comprehendantur, quo facilius ea quiſque intelligat, quæ pro ſuæ conditionis ratione facere tenetur.

§. II.

§. II.

Ut hujus Synodi Decreta obſerventur Perſonis omnibus præcipitur.

QUÆ quidem decreta ſolum deinceps autoritatem, ac firmitatem habitura decernens eadem Synodus: omnes, & quaſcumque Perſonas hujus Provinciæ, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & qualitatis exiſtant, monet, & hortatur, eiſque in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipit, ut decreta prædicta, dum tamen nihil Sacris Canonibus, Summorum Pontificum conſtitutionibus, & Concilij Tridentini Decretis contrarium contineant, in omnibus, & per omnia juxta eorum ſeriem in poſterum teneant, & obſervent, ſub pœnis in eis contentis, & alijs contra rebelles pro eorum contumacia aggravandis. Revocat etiam præſenti Decreto omnes, & quaſcumque alias Provinciales Conſtitutiones, ante editas, quæ hujus Synodi decretis inſertæ, renovatæ non fuerint, eaſque decernit irritas, & inanes. Itidem omnibus, & quibuſcumque Eccleſiaſticis Judicibus, ac Juſtitiæ Miniſtris mandat, ut per hæc decreta, omnia in illis contenta exequenda, cauſas definire, ac in eis ſententias ferre, eiſdemque decretis ſtare debeant ſine contradictione cujuſquam.

Conc. Provinc. de Quiroga act. 2. c 3. & act. 3. c. 50. & Limenſ. 3. act. 2. c. 1. & act. 4. c. 24. & 25.

Cap. annis. cap. decernimus 18. diſtinct.

Judicibusque ut juxta illa ipſa jus dicant.

§. III.

Decretorum eorumdem promulgatio, in Eccleſia Metropolitana facta, pro ſufficienti ubique habeatur.

NE autem Perſona aliqua Eccleſiaſtica, ſive Secularis, ab horum Decretorum obſervatione, per ignorantiam ſe valeat excuſare, ſub prætextu

Mexic. 1. c. 93. & Milan. 1. par. 3. tit. de pœnis, Verſ. ut nemini, & Limen. 3. act. 2. c. 2. & act. 4. c. 24. & 25.

quod eorum promulgationi non interfuerit: hæc Synodus decernit, ſufficientem eſſe ſollemnem eorum promulgationem, in hac Metropoli factam, ut omnes eiſdem ſubjaceant, ac in eis contentas pœnas incurrant. Monet etiam, ad uberiorem cautelam Epiſcopos, ut eadem in ſuis Diœceſibus, ſi opus fuerit; Vicario autem, ſeu Præſidenti, Sede Epiſcopali vacante, præcipit, ut infra duos menſes, a die habitæ notitiæ computandos, in Eccleſia Cathedrali Decreta prædicta reſpective publicari faciant.

§. IV.

Cathedrales Eccleſiæ hujus Concilij exemplar habeant.

Mexic. 1. c. 98.

Statuit item Synodus, ad perpetuam horum Decretorum conſervationem, & ad commoditatem Perſonarum Eccleſiaſticarum, ad quas pertinet Eccleſiaſticas Conſtitutiones, quibus gubernantur, legere, & ſalubriter intelligere, ut œconomus hujus Metropolitanæ Eccleſiæ infra duos menſes, immediate ſequentes, poſt eorum promulgationem; Decreta hæc Carta pergamena ſcribi, ac ſigillo hujus Synodi communiri faciat, eaque ſic ſcripta, & ſigillata in Archivio Metropolitanæ hujus Eccleſiæ aſſerventur. Poſt eorum vero impreſſionem, cum librorum copia commode poterit haberi, ſinguli œconomi ſingularum Cathedralium Eccleſiarum hujus Provinciæ duos libros emant, quorum unum in uno Choro, alterum vero in altero catenulis alligatos reponant. Singuli itidem Parochialium Eccleſiarum œconomi poſt ſex menſes, a die publicationis præſentium Decretorum, librum unum emant, quem in Choro, vel Sa-

Fide infra tit. de offic. Rectoris §. 1.

Sacriſtia, ubi ad uſum legendi commodius haberi poſſit, catenula ſimiliter aliigatum collocent. Vicarij etiam Curati, ac Beneficiati, intra eorumdem ſex menſium ſpatium, librum quoque unum apud ſe retineant. Qui omnes, & ſinguli nominati, ſi intra præſcriptum tempus, his non paruerint mandatis, pondo viginti muitentur, quorum partes duæ Eccleſiæ, ubi fuerint œconomi, Vicarij, Curati, aut Beneficiati, applicentur, tertia vero accuſatori.

Idem, & Parochi præſent.

Ac Beneficiati.

§. V.

Quid agendum Judicibus, cum juxta hæc decreta ſententiam pronunciabunt.

PRæterea ſtatuit, ut ſi Judex aliquis Eccleſiaſticus cauſam definierit, aut in ea ſententiam tulerit juxta aliquod hujus Synodi Decretum, illud, partibus etiam non inſtantibus, inſeri in proceſſu faciat, ne ſine eo proceſſus originalis, aut illius exemplum ullibi reperiatur; ſi vero ad inſtantiam partis mandatum, ſive monitoriales litteræ, in alicujus Decreti executionem ab eodem Judice concedantur, in ijs intro ſcripta Decreti ſeries de verbo ad verbum exprimatur. Quoniam vero hæc tertia Provincialis Mexicana Synodus, legitime ſub Apoſtolicæ Sedis obedientia congregata eſt, ad Sacrorum Canonum, ac præſertim univerſalis Concilij Tridentini obſervationem, & executionem, cupiens, ut omnia ab ea ſancita, atque decreta felicem in Domino conſequantur effectum, proteſtatur, ſe numquam intendiſſe, nec intendere Sacroſancti ejuſdem Concilij univerſalis Decretis contradicere, nec in aliquo repugna-

Granat. tit. de conſtitution. n. 2.

Limenſ. 3. act. 2. c. 1. in fine, & act. 5. c. 1. Conc. Provin. de Quiroga act. 3. c. 51.

re, immo ſancta, ac ſalutaria ejus Decreta pie ſuſcipit, religioſe veneratur, proteſtatur etiam nolle ſe in toto, aut in aliqua parte derogare Juri Patronatus Regio, ab Apoſtolica Sede conceſſo Philippo Hiſpaniarum Regi noſtro Catholico, qui novum hunc Orbem Occidentalem a Deo ſibi commiſſum in pace, & tranquillitate gubernat, ac ſingulari, eximiaque pietate moderatur, cum Fidei Catholicæ, & Chriſtiani nominis propagatione. Pro cujus vita tantopere reipublicæ Chriſtianæ neceſſaria aſſidue orare debemus, ut Omnipotens Deus nationes barbaras, & Chriſtiani nominis inimicas, ſibi ſubjiciat, eique, ut quæ in Chriſto Fides eſt, regnet, longa, & felicia tempora concedat.

TITULUS III.

De Reſcriptis.

DE OBEDIENTIA, ET EXECUTIONE RESCRIPTIS APOSTOLICIS DEBITA.

§. I.

Nullus Judex mandata Executorum Litterarum Apoſtolicarum exequatur, quin prius ſint ab Epiſcopo recognitæ.

Mexic. 1. c. 89. & Conc. Hiſpalen de Deca. fol. 17. pag. 2.

SICUT oportet Prælatos, & Judices Eccleſiaſticos ſine ulla intermiſſione, aut aliquavis cauſa Apoſtolicis parere mandatis, eademque ad debitam executionem perducere; ſic etiam occurrendum eſt moleſtijs, vexationibus, & injurijs, quæ in his tam longe a Summo Pontifice remotis locis,

a multis inferuntur, qui falſis litteris, quas ipſi Apoſtolicas dicunt, aut brevibus Summi Pontificis abutuntur, conceſſionis affectu fraudulenter immutato, vel termino in eis præfixo jam omnino elapſo. His igitur incommodis providere volens hæc Synodus ſtatuit, & præcipit omnibus hujus Archiepiſcopatus, ſive Provinciæ Eccleſiaſticis Judicibus, ut omnibus, & quibuſcumque Apoſtolicis mandatis, ſibi intimatis, obediant. Nec tamen alicujus Judicis, qui ſe, vel executorem Apoſtolicum nominet, mandatum aliquod exequantur, niſi prius in caſibus a jure expreſſis, originali Judicis Apoſtolici hujuſmodi commiſſione, proceſſu, ſive mandato coram Epiſcopo Diœceſano, ſeu ejus Vicario Generali exhibitis, ut juxta præſcriptum decretalis Epiſtolæ, quæ incipit, *Cum Perſonæ*, ſi litteras authenticas eſſe conſtiterit, executioni mandentur; ſi vero ob defectum aliquem, vel vim non habeant, vel earum executio ſuſpendi debeat; Prælatus Summum Pontificem conſulat, ut ſic Apoſtolicis mandatis debita obedientia, & executio exhibeatur, & nullus injuſte moleſtetur. *Cum Perſona de privilegiis lib. 6*

§. II.

Circa Judices Conſervatores varia decernuntur.

Ut aditus intercludatur diſſentionibus, & litibus permultis, quas nonnulli movere ſolent, obtinentes per Litteras Apoſtolicas certos ſibi Judices Conſervatores, ſub prætextu, quod eis a Judicibus Ordinarijs injuriæ, ac moleſtiæ inferantur, ad præſcriptum Sancti Concilij Tridentini decernit hæc Synodus, ne litteræ conſervatoriæ hujuſmodi cum de- *Seſſ. 14. c. 5. & tx. ubi DD. in cap 1. & finali de off. & poteſt judi. deleg. in 6.*

deputatione Judicum cuiquam ſuffragentur ad hoc, ut coram Judice Ordinario in cauſis criminalibus, & mixtis non poſſit conveniri, & contra eum procedi, aut quominus in cauſis civilibus, ſi quæ ei jura ex ceſſione competierint, ſuper illis libere valeat apud Judicem Ordinarium conveniri. In civilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſervatores Judices in judicium trahere minime liceat. Quod ſi in his cauſis, in quibus reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conſervator, ab actore ſuſpectus eſſe dicatur; aut ſi quæ inter ipſos Judices Conſervatorem, & Ordinarium controverſia ſuper competentia juriſdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros in forma juris electos, ſuper ſuſpitione, aut juriſdictionis competentia fuerit judicatum. In cauſis etiam mercedum, aut miſerabilium perſonarum, non obſtantibus conſervatorijs litteris, coram Ordinario conveniri poſſit; nemo etiam ſimilium litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere poſſit: familiaribus vero ejus, qui hujuſmodi conſervatorijs litteris tueri ſolent, nihil illæ proſint præterquam duobus dumtaxat, ſi tamen illi proprijs ejus ſumptibus vixerint. Non liceat quoque Conſervatorijs Judicibus ullum habere Tribunal erectum, Univerſitates autem generales, ac Doctorum, ſeu Scholarium Collegia, & regularia loca, nec non hoſpitalia, actum hoſpitalitatis ſervantia, & Univerſitatum, Collegiorum, locorum, & hoſpitalium hujuſmodi Perſonæ, ad mentem ejuſdem Sacri Concilij hoc decreto minime comprehenſæ, ſed exemptæ omnino ſint, & eſſe intelligantur.

§. III.

§. III.

Nemini Apoſtolicæ diſpenſationes ſuffragentur, niſi ſint ab Ordinario recognitæ.

STatuit etiam hæc Synodus autoritatem Concilij Tridentini ſecuta, ut diſpenſationes eæ, quæ gratioſe, & ſine commiſſione particulari a Summo Pontifice concedentur, ſuum non ſortiantur effectum, niſi prius ab Ordinario, tanquam Apoſtolico delegato ſummarie tantum, extrajudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces, ſubreptionis, vel obreptionis vitio non ſubjacere. *Seſſ. 22. c. 5. de Reform.*

§. IV.

Idem ſervetur in cōmutationibus ultimarum voluntatum.

IN commutationibus ultimarum voluntatum, quæ non niſi ex juſta, & neceſſaria cauſa fieri debent; Epiſcopi tanquam delegati Sedis Apoſtolicæ ſummarie, & extrajudicialiter cognoſcant, nihil in precibus, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate fuiſſe narratum, priuſquam commutationes prædictæ executioni demandentur, ut eſt a Sancto Concilio Tridentino decretum. *Seſſ. 22. c. 6. de Reform.*

TITULUS IV.

De ætate, & qualitate ordinandorum, & præficiendorum.

DE SCIENTIA AD SACROS ORDINES, ET CURAM ANIMARUM NECESSARIA.

§. I.

In Ordinibus conferendis maxima cautione Epiſcopi procedant.

De hoc tit. vide Conc. 4. Milan. titul. quæ pertinent ad Sacramentum Ordinis fol. 638. Latius Conc. 5. Milan. tit. de examinandi ratio. verb. ut primo, fol. 759. & tit de initiandis Ordinis Sacramento, f. 764.

SACERDOTALIS dignitas, & eorum, qui Altari deſerviunt, celſitudo non patitur, quemquam ad id muneris admitti, niſi prius ejus merita probata fuerint, ac bene perſpecta. Præſertim cum illud grave damnum Eccleſiæ Catholicæ importet, quod multi ad Sacros Ordines ſine delectu promoveantur, qui abſque ullis meritis in tam ſublimi gradu collocati, poſtea Clericali inſtituto injuriam irrogantes miſere ceciderunt. Quapropter vehementer exoptans hæc Synodus præterita damna reſarcire, eccleſiaſticumque Ordinem, in priſtinum dignitatis, & ſplendoris locum reſtituere; quantum poteſt, Epiſcopos hujus Provinciæ exhortatur, ne contra Apoſtoli præceptum cito manus imponant, ſed cum omni diligentia, & animi contentione, ordinandorum qualitates examinent, & merita expendant, neque eos, qui minus fuerint idonei, paucitatis Miniſtrorum prætextu, ad Sacros Ordines ſuſcipiendos ullatenus admittant; cum Divinus Cultus, animarumque commodum, paucis digne, quam multis indigne miniſtrantibus magis acreſcat; quæ omnia, ut melius dirigantur, decernit primum, ne ullus ad majores, vel minores Ordines admittatur, nec ei, ut admitti poſſit, licentia concedatur, niſi prius de eo, periculo facto, his eſſe præditum qualitatibus conſtiterit, quæ ad illum Gradum, vel Ordinem ex Concilij Tridentini decretis ſunt requiſitæ.

1. ad Thimot. 5. Conc. Trid. Seſſ. 23. c. 7. de Refor.

Conc. Limen. 3. act. 2. cap. 33.

Seſſ. 21. c. 2. & Seſ. 25. c. 4. & 5.

Non niſi probatiſsimi, ac delecti promoveantur.

§. II.

§. II.

Nullus ad Clericalem tonſuram promoveatur, niſi juratus teſtetur velle ſe in Eccleſiaſtico ſtatu permanere.

VErum ad ſpeciem magis deſcendendo, præter ſcientiam, & ætatem, quæ ex Concilij Tridentini decreto neceſſaria ſunt: Nullus niſi prius, juramento præſtito de intentione permanendi in habitu Clericali, admittatur, nec ad primam tonſuram promoveatur. Illi vero ante quartum decimum annum poterunt prima tonſura initiari, qui in Cathedrali Eccleſia Clericali toga, & ſuperpelliceo induti, per duos ſaltim annos, Divino Cultui inſervierunt, ſi prius eorum Parentes, vel Tutores propoſitum ſibi eſſe juraverint in Eccleſiæ miniſterio conſervandi.

Seſ. 23. c. 4. uſque ad cap. 16. Conc. Méx. 1. c. 45. & Conc. Tarracon. tit de ætate, & qualit. c. prima tonſura, fol. 16. Guadix tit. 2. a conſtit. 42. uſque ad 48. & Granat. dicto tit. de ætate, & qualit. & Synod. de Quiroga conſtit. 26. & 27. & Conc. 5. Milan. ubi ſupra.

§. III.

Minoribus initiandi cantum Eccleſiaſticum addiſcant.

NEmo ad quatuor minores Ordines promoveatur, niſi quantum fieri poterit, Eccleſiaſtici cantus rudimentis inſtructus.

Gran. & 5. Milan. ubi ſupra, §. præcedendi.

§. IV.

Eundem probe ſciant, & Breviarij recitationem ad Subdiaconatum promovendi.

AD Subdiaconatum promovendi, in cantu Eccleſiaſtico periti ſint, & in recitando horarum Officio, juxta ordinem Breviarij editi ex Concilij Tridentini decreto, exercitati.

Granat. & Milan. ubi ſupra.

§. V.

Similiter, & promovendi ad Diaconatum.

DIaconatum ſuſcepturi, non in his ſolum; ſed in cæremonijs etiam illi Ordini competentibus, examinentur.

Granat. & Milan. ubi ſupra.

§. VI.

Nec Presbyteri primam Miſſam celebrent, niſi a Magiſtro Cæremoniarum prius examinentur, & Sacramenti Pœnitentiæ formam ſciant.

Seſſ. 23. c. 14. Infra lib. 3. tit. 35. §. 3.

QUI ex præſcripto Concilij Tridentini idonei reperti, in Sacro Presbyteratus ordine fuerint conſtituti, primam Miſſam ne celebrent, niſi prius, ut in titulo de celebratione Miſſarum, & Divinorum Officiorum habetur, a cæremoniarum Magiſtro, examinati, & approbati, ab eodem celebrandi licentiam obtineant: formam præterea abſolvendi a peccatis, & cenſuris ſciant; ut vero tanti celebratio Myſterij in ſuarum animarum ſalutem cedat, promotos ad Sacerdotium monet, & hortatur hæc Synodus: ut quantum ſit illud Dominici corporis Sacrificium, toto corde, totaque mente contemplantes, ad illud celebrandum divinæ gratiæ auxilio ſe præparent, eaque animi puritate, ac ſinceritate, quibus æquum eſt, Sanctiſſimumque Corporis, & Sanguinis Domini Sacrificium accedant, ſicque Sanctuarium Dei ingrediantur, ut tanquam mediatores, inter Deum, & Populum pacem componant.

§. VII.

Ad Beneficia Curata promovendi, ſint in Doctrina Morali probe inſtructi, & ad Evangelium exponendum apti.

SAcerdotes, quibus animarum cura committenda eſt, quantum Doctrina præſtare debeant, vel ex eo facile intelligere licet, quod veluti Duces, Magiſtri, & Medici exiſtant, qui ſubditos in cœlum dirigant, ſanam Doctrinam doceant, ſpiritualibus eo-

rum

rum morbis medeantur. Quare nullus Curatum beneficium obtineat, niſi prius probatus, & examinatus, idoneusque repertus, in Sacramentorum,præſertim pœnitentiæ adminiſtratione verſatus ſit, & conſcientiæ caſibus bene inſtructus, ad formam ab hac Synodo diſpoſitam, & una cum directorio Confeſſorum, & pœnitentium comprobatam, quæ in omnibus, & per omnia obſervetur, & executioni mandetur. Aptus præterea ſit, ad exponendum Sanctum Evangelium ſubditis, eo ſaltem modo, quo magis ad ſalutem neceſſaria edocere poſſint. Hinc enim fiet, ut ſubditi de ſuis Parochis bonam opinionem concipiant, eoſque tanquam Patres ſpirituales confidenter adeant, ut quibus oportet ad ſalutem documentis inſtruantur.

Optime loquitur Conc. 5. Milan. ubi ſupra tit. de initiand. Ordin. Sacramento. fol. 264.

DE VITA, FAMA, ET MORIBUS ORDINANDORUM.

§. I.

Nullum Epiſcopi promoveant, niſi optime moratum, & luſui non aſſuetum.

QUIA vitæ integritas, & morum honeſtas in ijs, qui ad Eccleſiaſticos Ordines promovendi ſunt, litterarum ſcientiæ præferri debet, hæc Synodus decernit, & jubet, ne ullus Epiſcopus ſibi ſubditos ad Ordines admittat, aut admitti concedat, niſi prius a fidedignis, & morum gravitate probatis teſtibus, tam Eccleſiaſticis, quam Secularibus, cum quibus promovendus ſocietatem inie-

Conc. Trident. Seſ. 7. c. 10. Seſ. 21. c. 2. Seſ. 23. cap. 5. 7. 11. 13. & 14.

Mexic. 1. c. 44. Guad. tit. 2. conſtit. 48. & Milan. 1. tit. quæ ad Sacramentorum adminiſtra-

tionem pertinēt, & 4. & 5. ubi ſup. §. 1. & Granat. de ætate, & qual. n. 4. & Limenſ. 3. act. 2. cap. 30.

inierit, vel alias fuerit converſatus, habito teſtimonio, quo poſſit conſtare ordinandum eo tempore, & per multos antea menſes, quibus decet puritate, & honeſtate vixiſſe, Aleæ, aut alijs illicitis ludis prave aſſuetum non fuiſſe, aut eſſe, nec ſtatutis a jure temporibus, peccatorum confeſſionem omiſiſſe. Quod ſi ſecus conſtiterit, nullatenus promoveatur, donec vitæ, ac morum converſatione in melius commutata maculam deleat, ex ante acta vita ſuſceptam. Difficile enim eſt eos in novo dignitatis gradu poſitos fieri meliores, qui vitijs, & ſceleribus defædati, non ſine multorum ſcandalo, quibus eorum prave facta nota ſunt, ad illum ſtatum pervenerunt.

In cap inter dilectos de exceſ. prel. Conc. Trident. Seſſ. 22. c. 1. de Reform. & vide infra lib. 3. tit. 5. de vit. & honeſt. Clericorum §. 21. & 25.

§ II.

Nullus criminis capitalis reus ad Sacros Ordines admittatur.

Mexic. 1. c. 47.

ECcleſiaſtici Ordinis perturbatio inde ſæpe ſecuta eſt, quod ijs aditus non ſit occluſſus, qui caducarum rerum cupiditate ducti, pravis cogitationibus Sancta Miniſteria concupiſcunt: Quare nullus ad Sacros Ordines admittatur, qui commiſſo crimine pœna ſanguinis puniendo, magis, ut pœnam ſibi a ſeculari Judice infligendam evadat, quam ut in Sacris Ordinibus proficiat, promoveri velit. Qui vero ob hanc cautelam Sacros Ordines ſuſceperit, ſit ipſo facto ſuſpenſus, etſi de crimine conſtiterit, tamdiu in exilium relegatus ſit, quamdiu Epiſcopo videbitur expedire.

§. III.

§. III.

Tum Indi, tum Mixti non niſi magno delectu ad Ordines admittantur; nullatenus autem infamia aliqua notati.

UT honor, & reverentia Clericali Ordini deferatur, Sacris eſt Canonibus conſtitutum, ut qui aliquos patiuntur naturales defectus, aut alios, qui tametſi non imputentur ad culpam, minus decent Clericalem ſtatum, non ordinentur, ne Sacris Ordinibus initiati contemnantur, eorumque Miniſterium vituperetur. Propterea interdicit hæc Synodus, ne deſcendentes ab his, qui a Sanctæ Inquiſitionis Officio damnati fuerint, in primo, & ſecundo gradu quo ad Patrem, quo ad Matrem vero in primo tantum, ad Sacros Ordines admittantur: quia vulgari infamia notati. De quorum natalibus tunc ſufficiens erit inquiſitio, cum ad Parentes, & Avos uſque perventum fuerit, difficile enim eſſet propter antiquitatem ulterius progredi, indeque varia perjuria, calumniæ, & inimicitiæ orirentur. Inde etiam, nec Mixti, tam ab Indis, quam a Mauris, nec non ab illis, qui ex altero parente Ætiope naſcuntur, deſcendentes in primo gradu, ad Ordines ſine magno delectu admittantur.

Guadix tit. de conſt. 47. 48. & 49. & Provinc. de Quiroga act. 3. cap. 34.

DE TITULO BENEFICIJ, AUT PATRIMONIJ.

§. I.

Nullus Clericus Secularis ad Ordines admittatur, niſi beneficium habeat.

CUM non deceat eos, qui Divino Miniſterio addicti ſunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut ſordidam aliquam artem ad victum exer-

Conc. Milan. 5. fol. 766. verbo At vero hæc in primis.

Seſſ. 21. cap. 2.

exercere, Concilij Tridentini autoritate innixa hæc Synodus ſtatuit, ne ullus Clericus Secularis ad Sacros Ordines promoveatur, niſi prius Epiſcopo legitime conſtet, eum beneficium, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, pacifice poſſidere. Patrimonium vero, vel penſionem obtinentes ordinari non poſſint, niſi illi, quos Epiſcopus judicaverit aſſumendos pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum, prius quoque perſpecto, Patrimonium illud, vel penſionem vere ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint. Perpendens tamen hæc Synodus, quanta in hac Provincia ſit neceſſitas Miniſtrorum, maternam indigenarum linguam callentium, decernit, ut qui linguam aliquam Indorum noverint, ad Sacros Ordines promoveantur, etiamſi beneficium, Patrimonium, vel penſio ab eis obtenta talia non ſint, quæ congrue victum ſuppeditare poſſint. His enim, quominus ordinentur, periculum mendicandi veriſſimile eſt non obſtare, quia ſi moribus, ſcientiæ, & ætati requiſitis, linguæ quoque Indorum uſum adjungant, Indisque Sacramenta, & alia ſpiritualia miniſteria præſtare poſſint, inde, quæ ſibi ad victum ſufficiant, cum decore Eccleſiaſtici ordinis comparabunt.

Quid de his qui patrimonium habent?

Conc. Limenſ. 3. act. 2. cap. 31.

Quid de his qui Indorum callent Idiomata?

§. II.

Per fraudem ad beneficium promoti, ſuſpendantur.

Ex tx. in cap. penult. de Simonia loquitur Provin. de Quiroga, act. 3. c. 32. & Limenſ. 3. act. 2. cap. 30.

OCcurrere volens hæc Synodus artibus, & fallacijs, quibus aliqui nullum beneficium, aut Patrimonium vere obtinentes, ſed falſos beneficiorum titulos, fraudulentasque facultatum donationes cum pacto tacito, vel expreſſo, de non recipiendo, vel reſti-

reſtituendo confingētes, ordinari ſolent; ſtatuit, ac decernit, ut ſi quis fraude, dolove ad Sacros Ordines fuerit promotus, a ſuſceptis Ordinibus ſit ipſo facto ſuſpenſus, & pro tanto ſcelere arbitrio Ordinarij puniatur.

§. III.

Cum patrimonio promoti, Eccleſijs adſcribantur, eiſque teneantur inſervire.

JUxta Concilij Tridentini decretum, illi tantum Patrimonium, vel penſionem obtinentes ordinari poſſunt, quos Epiſcopus aſſumpſerit pro commoditate alicujus Eccleſiæ, cui adſcripti eſſe debent, ad munera Eccleſiaſtica obeunda, neque eam ſine Ordinarij licentia deſerere poſſunt; verum quia multi ad titulum Patrimonij, vel penſionis promoti, facile deinde Eccleſiam, cui adſcripti ſunt, relinquunt; jubetur, ut Eccleſiæ deputatio in titulis Ordinum ſcripta inſeratur, Viſitatores quoque inquirant, an prædicti, quæ præſtare tenentur, muneribus functi fuerint, quod ſi contra ſe geſiſſe compererint, ad præſcriptum Concilij Tridentini, ab ordinum executione ſuſpendantur, cujus ſuſpenſionis tempus Ordinarij arbitrio relinquatur.

Provin. de Quiroga, act. 3. c. 33. & vide infra lib. 3. tit. 15. de celeb. Miſſar. §. 14.

Seſſ. 23. c. 16.

DE MODO CONFERENDI ORDINES, ET LITTERAS DIMISSORIAS.

§. I.

Ab alieno Epiſcopo nullus promoveatur, niſi de licentia, & cum teſtimonio proprij Ordinarij.

IN conferendis Ordinibus, ea prorſus ratio ſervari jubetur, quam amplexa eſt univerſalis Tridentina Synodus, juxta quam decernitur, ut

Seſſ. 23. cap. 3.

Epiſcopi per ſe ipſos Ordines conferant, ſi verò ægritudine fuerint impediti, ſubditos ſuos non aliter, quam jam probatos, & examinatos, ad alium Epiſcopum dimittant. Nullus autem niſi a proprio Epiſcopo ordinetur, quod ſi ob legitimam cauſam ab alio Epiſcopo promoveri quis petat, nullatenùs ei permittatur, niſi ejus probitas, ac mores Ordinarij ſui teſtimonio commendentur, ſub pœnis in Concilio Tridentino ſtatutis. Facultates de promovendo a quocumque minime ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam a proprijs Epiſcopis ordinari non poſſint in litteris exprimendam, ut eſt ab eodem Concilio diſpoſitum.

Conc. 5. Milan. fol. 765. verbo quod Provinciali.

Seſſ. 23. cap. 8.

Seſſ. 7. cap. 11.

§. II.

Exteri quando poterunt, & quomodo ad Ordines promoveri?

Limenſ. 3. act. 2. c. 30. verbo quia vero.

AD abolendam pravam conſuetudinem contra decreta hujuſmodi, in hanc Provinciam introductam, qua multi alienigenæ, ab alio, quam a proprio Epiſcopo, & abſque ejus conſenſu, & approbatione ad titulum, quem vocant, domicilij, ſive jurati, ordinari conſueverunt, præſtitò ſolum juramento, ſibi eſſe in animo, in ea Diœceſi, ubi promoti fuerint, permanere, interdicit hæc Synodus, ne quiſquam ad titulum hujùſmodi ordinetur, aut ordinari permittatur, niſi per tantum tempus in ea Diœceſi vitam duxerit, ex quo probabile ſit, velle ſe ibi permanère. Quod ſi aliqui contra hoc decretum fuerint promoti, ipſo facto ab executione ſuſceptorum ordinum ſuſpendantur, & cujuſcumque beneficij, ſeu adminiſtrationis Indorum ſint incapaces per triennium.

Qui

Qui vero in una Diœceſi ordinari cœperint, in alia, quamvis ibi per tres annos fuerint commorati, reliquos Ordines non ſuſcipiant, niſi a proprio Prælato cum litteris dimittantur, & unuſquiſque proprium Paſtorem agnoſcat, & Hierarchiæ Eccleſiaſticæ, ordine minime perturbato, quod eſt Sanctorum Canonum, & Sacroſancti Concilij Tridentini decretis de hac re ſancitum, inviolabiliter obſervetur. Litteræ item dimiſſoriæ ad unum tantum ordinem ſuſcipiendum concedantur, ut quam in munere ſuſcepti ordinis exequendo diligentiam ordinatus præſtiterit, Epiſcopus intelligat. Interſtitia vero temporum a Concilio Tridentino præfixa obſerventur, niſi in illis pro neceſſitate, vel utilitate Eccleſiæ ſuæ viſum fuerit Epiſcopo diſpenſare. Abſentibus vero ſine prævio examine, coram Epiſcopo, vel ejus Examinatoribus, litteræ dimiſſoriæ non dentur.

Seſſ. 23. cap. 11. & 13.

Temporum Interſtitia in Ordinibus conferēdis obſerventur.

§. III.

Regulares non, niſi prius examinati, ad Ordines admittantur.

Regulares juxta Concilij Tridentini decretum, nec ante ætatem omnibus a jure præſcriptam, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur, nec eis duo Sacri Ordines eodem die conferantur, quibuſcumque privilegijs; quo ad hoc pœnitus excluſis.

Seſſ. 23. c. 12. & 13. & Prov. de Quiroga, act. 3. c. 47. & eſt declaratio Cardin. in dictis locis, Conc. Trid.

DE EXAMINE ORDINIBUS PRÆMITTENDO.

§. I.

Epiſcopi in Diœceſana Synodo Examinatores eligant.

Ut ordinandorum, & eorum, quibus animarum cura credenda eſt, quibus polleant me-

ritis, quamve ad ſpiritualia munera obeunda idonei ſint, facilius Epiſcopis notum fiat, præcipit hæc Synodus Mexicanæ Provinciæ Epiſcopis, ut in Synodo Diœceſana, quæ primo quoque tempore celebrabitur, tres ſaltim eligant, & deputent Examinatores, qui una cum Epiſcopo, vel ejus Vicario, ſi Epiſcopus fuerit impeditus, de ſcientia ordinandorum periculum faciant, ante Synodum autem habitam, per ſuos Epiſcopi id etiam præſtent. Examinatores vero deputati, in ſuo munere obeundo, hanc a Synodo præſcriptam formam obſervent.

Conc. Seſ. 24. c. 18. Verſ. licebit etiam.

Conc. Tolet. act. 2. c. 24. Provin. de Quiroga, act. 3. a c. 22. uſque ad 26. Limenſ. 3. act. 4. c. 17. & Conc. Milan. 5. tit. de examinandi ratione a fol. 757.

§. II.

Juramentum ab Examinatoribus præſtandum.

EXaminatores in Synodo Diœceſana conſtituti, jurejurando ſe obſtringant de fidelitate ſervanda in ſuo ſuſcepto munere, de vere, & ſincere manifeſtanda eorum comperta ſcientia, de quibus ipſi experimentum ſumpſerint, amore, odio, aliove omni humano affectu poſthabitis. Examinis vero cauſa, nihil quidquam pecuniæ, præmij, alicujusve doni, aut quid ſimile accipiant.

Conc. Limenſ. 3. act. 2. c. 32. & Milanenſ. 5. ubi ſupra §. præced.

§. III.

Examinandus Epiſcopo denuntietur, qui aliquid Examinatoribus donaverit, aut etiam promiſſerit.

SI examinandorum quiſquam per ſe, vel interpoſitam Perſonam dona, favóresve Examinatori promiſſerit, Epiſcopo ſtatim denuntietur, & eundem ad Ordines pro illa vice inhabilem decernat.

§. IV.

Ne Examinatores quid interrogaturi ſint, antea revelent, neque interſint examini cognatorum ſuorum.

EA, de quibus ſubituri examen interrogandi ſunt, per ſe, vel per alios directe, aut indirecte, ne revelent: ſi quis eorum, qui examinandi ſunt, conſanguineus, affinis, familiaris, familiæve adjunctus alicujus Examinatoris fuerit, examinator ille ne præſens quidem adſit, ſed id Epiſcopo notum faciat, ut alius in ejus locum vocetur.

§. V.

Suam ſententiam nemini revelent.

NE ſententiam, quam in approbando, vel reprobando dicturi ſunt, ulli manifeſtent, ſub pœna Excommunicationis majoris ipſo jure.

§. VI.

Tituli præcedentium Ordinum exhibeantur, ante quam quis ad Ordines ſubſequentes admittatur.

NE quemquam ad examen ſubeundum admittant, niſi prius ſuſcepti Ordinis titulum ab Epiſcopo, & Notario ſubſcriptum, ſigillatumque exhibuerit.

§. VII.

Hactenus dicta Examinatores præſtent in concurſibus ad beneficia.

QUÆ omnia, ſub eiſdem juramento, & cenſura, tunc quoque ſervare teneantur, cum de Epiſcopi mandato, aliquos ad beneficia obtinenda examinare contigerit.

TITULUS V.

De Sacramentorum Eccleſiæ Adminiſtratione.

§. I.

Nihil pro Sacramentorum adminiſtratione exigatur, niſi juxta taxam ab Epiſcopo præſcriptam.

Cap. ad Apoſtolicam c. non ſatis de Simonia. Mexic. 1. c. 23. & 2. c. 2. Guad. tit. 2. conſt. 3. & 22. & conſt. 14. 15. 16. Milan. 1. verbo cum Sacramenta, & Synod. de Quiroga conſt. 35. & Provinc ejuſdē Quiroga act. 3. c. 27. & Compoſt. act. 7. c. 10. & Limenſ. 3. act. 2. cap. 38. Conducit materiæ tx. in capit. abolendæ de ſepulturis.

SAcroſanctæ Eccleſiæ Sacramenta, quæ non inventa ab hominibus, ſed a Chriſto Domino inſtituta ſunt, & ad noſtram ſalutem divinitus conceſſa, ut digne, & ſalubriter adminiſtrentur, & a percipientibus ſummo in honore, & veneratione habeantur, maxime oportet eorum Miniſtros, illud de ſe omnibus, præſertim Indis, qui rudes ſunt, & minus intelligentia valent, præbere teſtimonium, ut non ob aliquod temporale lucrum, ſed tantum ad ſalutem animarum Sacramenta conferri, omnes intelligant. Præcipit igitur hæc Synodus, ne ullus Clericus pacto, contractu, hortatu, aut conventione per ſe, aut per alium, directe, vel indirecte pro Sacramentorum Adminiſtratione ſibi temporale quidquam dari procuret, ſi qui vero ſecus fecerint, ultra pœnas a jure in Simoniacos decretas, ſi ſemel id commiſſerint, pœnam quinquaginta pondo incurrant, quorum partes duæ Eccleſiæ, ubi fuerit delictum perpetratum, diſtribuantur, tertia vero accuſatori: Si autem bis in hoc crimen inciderint, a Sacerdotali officio per annum ſuſpendantur: Si ter, a tota Provincia per triennium exules ſint, non tamen hoc Decreto prohibetur, ne mercedem in ſingulis Epiſcopatibus ab Epiſcopo conſtitutam, percipiant.

§ II.

§. II.

Rituale Mexicanum ab omnibus obſervetur, donec Rituale Romanum publicetur.

VErum, ut illud, quod ex conformi Sacrarum cæremoniarum uſu in Cultu Divino provenit, decorum ſervetur, & ea evitentur incommoda, quæ ex varietate hujuſmodi oriuntur; Curati omnes hujus Provinciæ, tam Seculares, quam Regulares, in Sacramentis adminiſtrandis, præſcriptam in Rituali Mexicano formam teneant, quouſque a *Sede Apoſtolica* Rituale ad uſum univerſalis Eccleſiæ evulgetur. Si qui vero aliter Sacramenta adminiſtraverint; tanquam perturbatores Eccleſiaſtici Ordinis puniantur.

Mexic. 1. c. 67. & Limenſ. 3. act. 2. c. 37. & Conc. 4. Tolet. c. 26. ubi Loayſa fol. 370. verbo libellum.

Conc. Milan. 5. fol. 716. verbo illud in primis, & Conc. Prov. Bonon. Cardin. Palleoti. 4. part.

TITULUS VI.

De Sacra Unctione.

§. I.

Nihil pecuniæ, aut ſimilis rei in Sacramenti Confirmationis adminiſtratione ab Epiſcopis exigatur.

VOLENS hæc Synodus, ijs incommodis, quæ in conferendo Indis Confirmationis Sacramento & fuerunt, & eſſe poſſunt, opportunum remedium afferre: ſtatuit, ac præcipit, ne quidquam pecuniæ, argenti, aliçujusve rei ſimilis, dum Epiſcopi Sacrum Chriſma miniſtrant, ab Indis, vel ab alijs ulli petant, ut ad id offerendum eſſe inducant, immopotius pro gravitate, & autoritate Epiſcopalis dignitatis, Candelas, & vittas, quas ſuſcepturi

Limenſ. 3. act. 2. c. 13.

Sacramentum Confirmationis deferre ſolent, indigentibus in elæemoſinam Epiſcopi conferant.

§. II.

Vittæ confirmatorum comburantur.

PEracto vero Confirmationis miniſterio, vittæ omnes ad uſum ejus adhibitæ comburantur, ne poſtea prophanis uſibus deſerviant.

§. III.

Patrini duo generales in ſingulis oppidis aſſignentur.

Limenſ. 3. act. 2. c. 9.

SED quoniam propter Indorum ignorantiam facile evenire poteſt, ut nulla habita ratione cognationis inter ſuſceptorum, & confirmatorum, illiuſque Patrem, & Matrem contractæ, hi in gradibus prohibitis Matrimonio ſe conjungant: Huic malo Epiſcopi occurrentes in ſingulis Indorum oppidis duos ſuſceptores deputent, qui vel ſine ſuſpicione contrahendi Matrimonium ſint, vel ſpiritualis cognationis rationes optime noverint, idque obſervetur donec Epiſcopis hujuſmodi deputatio, Indis peritioribus factis, non amplius neceſſaria viſa fuerit.

§ IV.

Indis Unctio extrema miniſtretur.

Conc. Trid. Seſ. 14. c. 3. de Extrem. unct. Mex. 1. c. 64. Guad. tit. 2. conſt 41. Limenſ 3. act. 2. cap 28
Conc. Trid. in Doctrina de Sacramẽt. Extrem. unction. cap. 1. 2. & 3.

PArochi item tam Seculares, quam Regulares, Indis, & ſervis ægrotis in mortis periculo conſtitutis, Sacramentum Extremæ-unctionis miniſtrent, quod cum ſit a Chriſto Domino ad communem omnium ſalutem, ſine delectu Perſonarum inſtitutum, omnibus Fidelibus in articulo mortis devote petentibus tribuendum eſt. Parochi vero muneri ſuo ſatiſ-

ſa-

facere minime poſſunt, ſi medicinam animæ, & corpori tam ſalutarem ſuis ſubditis denegaverint.

§. V.

Ad eam recipiendam Indi ne a ſuis domibus extrahantur, aut ad Eccleſiam deferantur.

QUIA vero graviter ægrotantes, Extremæ-unctionis ſuſcipiendæ cauſa, ad Eccleſias, ſeu Monaſteria deducere tutum non eſt, ne externus impulſus, aut mortem illis conciliet, aut ſaltim acceleret, miſeræ genti, & omnium rerum inopi, conſulere volens hæc Synodus, in virtute Sanctæ Obedientiæ Curatis omnibus Secularibus, & Regularibus præcipit, ne Indos, aut ſervos ægrotos, hujus rei cauſa, ad Eccleſias, vel Monaſteria, ullatenus ferri permittant. Immo Curati ipſi officij ſui, & charitatis, qua erga proximos eſſe debent memores, ad ungendum infirmos, eorum adeant domos, quas prius decenti ornatu paratas eſſe curabunt. Si vero contra hoc decretum fecerint, probabili irregularitatis periculo ſe exponi intelligant, & quam ſint, de morte proximi ob eorum inhumanitatem ſecuta, rationem Deo reddituri, animadvertant.

§ VI.

Huic rei ſedulo invigilent Epiſcopi.

EPiſcopi vero tantum ſcelus acerrime vindicari ſtudeant, ut tam immanis, & barbara conſuetudo, & non ſolum ab Eccleſiaſtico, & Religioſo homine, ſed ab homine prorſus aliena, radicitus extirpetur, funditusque tollatur.

§. VII.

Ætas pro ejuſdem ſuſceptione.

Gran. tit. de Sacra Unct. n. 3. & 4. Milan. 4. tit. quæ pertinent ad Extrem. Unctionem verbo Parochus, & 5. tit. quæ pertinent ad Sacram. Extremæ-unctionis.

DE ætate ad hoc Sacramentum ſuſcipiendum ea regula ſit, ut quibus per ætatem licet Euchariſtiam ſumere, eiſdem etiam liceat Sancto infirmorum Oleo inungi.

§. VIII.

Extrema-unctio tempeſtive a domeſticis petatur.

JI tamen, qui ægrotorum curam habent, admonentur, ut opportuno tempore, a Parocho deferri Extremam-unctionem procurent, ſicque infirmus, dum integris eſt ſenſibus, ungatur, ut vim Sacramenti corpori, & animæ ſalutarem, dum compos ſui eſt, intelligere valeat.

§ IX.

Quid obſervandum in novi Chriſmatis ad Prochias ſingulas deportatione.

Gran. tit. de Sacra Unct. act. 1. & Syn. de Quiroga, conſt. 24. & 25.

AD Sacrorum Canonum obſervationem, & ne in Eccleſijs Sanctum Chriſma, Cathæcumenorum, & infirmorum Oleum unquam deſit, jubet hæc Synodus, ut in ſingulis annis infra quindecim dies, a feria quinta in Cœna Domini, quo die hæc, vertente anno, conſecrantur, immediate numerandos, Vicarij omnes, & ſinguli hujus Provinciæ per ſe, vel per Clericos Sacro Ordine initiatos, ad Civitatem, ubi eſt Sedes Epiſcopalis, conveniant, & quod in Sacriſtia cujuslibet Cathedralis Eccleſiæ diſtribuitur Sanctum Chriſma, & Oleum, quantum omnibus diſtrictus ſui Parochis ſufficiat, inde afferant. Nemo autem infra præfixum tempus id facere omittat, ſub

pœ-

pœna pondo quinquaginta. Curati autem reliqui, eum locum, ubi Vicarius reſidet, adeant, vel eo Clericos in Sacro Ordine conſtitutos mittant, ut Sanctum Chriſma, & Oleum in ſuas Parochias inde reportent, ſub pœna pondo octo, fabricæ applicandorum. Is autem, qui vel in Cathedrali, vel in oppido, ubi Vicarius reſidet, Chriſma, & Oleum diſtribuit, nihil quidquam pro his diſtribuendis accipiat, librumque ſecum habeat, ubi cum die, menſe, & anno nomina eorum inſcribat, qui ab eo Chriſma, & Oleum ſumpſerunt, ſub pœna duorum pondo, ad uſum fabricæ Eccleſiæ.

§. X.

Vetus Oleum comburatur, & ne deinceps adhibeatur.

CUratis quoque omnibus præcipitur, ut Chriſma, & Oleum hujuſmodi frequenter renovare ſtudeant, eamque in renovando formam ſervent, ut minor ſemper Olei quantitas addatur, quam reliquum fuerat; ſi vero aliquid Chriſmatis, vel Olei anni proxime præteriti, cum novum defertur, ſuperfuerit, illud comburatur, vel in fontem Baptiſmalem ſpargatur, a die vero feriæ quintæ in Cœna Domini impoſterum, antiqui Chriſmatis, & Olei Cathæcumenorum uſus ceſſet, ſub pœnis a jure decretis, nec Sabbato etiam majoris hebdomadæ ad fontes antiquum Oleum adhibeatur, ſed novum ſpectetur. Conceditur autem, ut ſi quis mortis periculo laboraverit, Oleo Infirmorum præteriti anni inungatur, novi Olei copia adhuc non habita; cujus rei cauſa, a feria in Cœna Domini infirmorum Oleum aſſervari poterit, quo uſque novum pervenerit, & deinde conſumi.

Gran. tit. de Sacra Unction. n. 1. 2. & 3. & Milan. 4. 2. p. conſt. verb. Parochus.

§. XI.

Locus decens pro Sacrorum Oleorum cuſtodia deputetur.

AD Cuſtodiam vero Sancti Chriſmatis, & Olei, locus clauſus cum decenti ornatu deputetur, cujus clavem Parochus habeat, nec cuiquam tradat, niſi alicui Sacerdoti cum opus fuerit. Quo loco Rituale etiam miniſtrandorum Sacramentorum formam præſcribens aſſervabitur.

Mediol. 1, c. 33.

TITULUS VII.

De Clericis Peregrinis.

§. I.

Epiſcopis, Vicarijs, Parochis, & Regularium Superioribus præcipitur, ne exteros ad Miſſam celebrandam admittant, niſi ſui Epiſcopi litteras oſtendant.

SUMMIS a Deo precibus efflagitare Epiſcopi deberent, ut eos in meſſem ſuam operarios mitteret, qui divinæ voluntati conformes, ſalutem animarum ſitirent, non quæ ſua ſunt quærentes, ſed quæ Jeſu-Chriſti. Verum quod eſt omni lachrimarum fonte plangendum, Sacerdotes aliqui, non pietatis zelo, ſed æſtu quodam avaritiæ flagrantes, incertis ſedibus vagantur, & ovibus ſibi commiſſis derelictis, eo avide confugiunt, ubi majus ſtipendium temporalis lucri proponitur. Cui tam gravi malo Tridentinum Concilium occurrere volens, præcipit, ne ullus Clericus Peregrinus, ſine commendatitijs ſui Ordinarij litteris (quas tamen ſine juſta cauſa Ordinarius non deneget) ab ullo Epiſcopo

Seſſ. 23. c. 16. & Seſſ. 22. in Decreto de obſervandis, & evitãdis in celebratione Miſſarum.

po ad divina celebranda, & Sacramenta adminiſtranda recipiatur, quod tam Sanctum Concilij Decretum hæc Synodus inviolabiliter obſervari vult, ſub pœna ſuſpenſionis arbitrio Ordinarij. Interdicit quoque, ne ullus Vicarius, ſeu Judex Eccleſiaſticus Clericis hujuſmodi celebrandi licentiam concedat, niſi eorum facultates, & litteræ dimiſſoriæ diligenter prius examinatæ comprobentur. Idemque injungit ſuperioribus ordinum in ſuis domibus, aut Monaſterijs. Itidem jubetur, ut ſi qui Clerici ex Hiſpania, aut alijs remotis Provincijs, in has Indiarum partes migraverint, mulieres ſecum matrum, ſororum, & conſanguinitate propinquarum nomine deferentes, niſi id ita eſſe legitime conſtiterit, a mulieribus hujuſmodi ſeparentur, ſi vero ſeparati non paruerint, tanquam concubinarij publice puniantur.

Mex. 1. c. 45. & Guadix tit. 2. conſt. 54. Mil. 1. ti. quæ pertinent ad celebrationẽ Miſſæ, verb. Clericis, & Granat. tit. de Cleric. Pereg. Syn. de Quiroga conſtit. 57. Limenſ. 3. act. 3. cap. 9.

Mexic. 1. c. 57.

TITULUS VIII.

De Officio Judicis Ordinarij, & Vicarij.

§. I.

Ad Epiſcopi Vicarios admonitio.

UT Epiſcopi Populum a Deo ſibi commiſſum, quibus opus eſt prudentia, & ſolicitudine, gubernent, ac moderentur, atque ut facilius orationi vacent, Doctrina paſcant gregem, & ſaluti conſulant animarum, Vicariorum opere indigent, quos in partem ſolicitudinis, præſertim earum rerum, quæ fori Judicialis ſunt, ſibi aſciſcant. Quam obrẽ Vicarios hujuſmodi hæc Synodus vehementer hortatur, ut quam ſit eorum induſtria ad Populi Chriſtiani gu-

Granat. tit. de Offic. Judic. Ordin. Guadix tit. 8. conſt. 11. 12. 13. & 14. Milan. 4. 3. part. tit. de foro Epiſcop. & 5. tit de Epiſc. & Epiſcopali jure.

gubernationem neceſſaria intelligentes, ſuo munere ne deſint, ſed in eo obeundo, omne ſtudium, operam, & diligentiam collocent, quod ut commodius præſtent, has, quæ ſequntur, regulas obſervabunt.

§. II.

Jurent Epiſcoporum Vicarij, Concilij Tridentini, & hujus Synodi obſervantiam, & etiam quod Eccleſiaſticam Juriſdictionem, & immunitatem, ejusque Miniſtros tuebuntur.

IN primis Officiales, Vicarij, & Judices Eccleſiaſtici omnes hujus Provinciæ id potiſſimum curent, ut injuncta ſibi in litteris commiſſionis, & poteſtatis exequantur: Tempore etiam, quo hæc Officia exercent, diligenter, integre, & recte ſe gerant. In omnibus Dei honorem ſibi proponant, communem ſubditorum utilitatem quærant, & partium unicuique Jus ſuum tribuant. Coram Secretario Epiſcopi jurejurando ſe obſtringant, quod Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini Decretis, hujusque Synodi conſtitutionibus ſtabunt. Quod Eccleſiaſticam Juriſdictionem, immunitatem Eccleſiarum, & earum Miniſtros tuebuntur, atque defendent. In locis, ubi ſuis fungi debent Officijs, ſemper reſideant, Officiaque hæc per ſe ipſos obeuntes, & non per ſubſtitutos, nequaquam abſint feria ſecunda, quarta, & ſexta cujuslibet hebdomadæ, ab octava ad decimam horam pro Tribunali ſedentes, cauſas audiant. Si vero in hos dies feſtum inciderit, in ſequenti die, feſto non impedito, audientiam faciant. Ad locum vero ad id deputatum, Eccleſiaſticæ Curiæ Miniſtris co-

Ab hora octava ad decimam in Tribunali Jus dicant.

comitati procedant. Ipſis vero Officialibus, ad dies tantum octo abſentibus, nullam cauſam diffinitiva ſententia determinare valeant, nec in cauſa aliqua, interlocutoria ſententia, quidquam ſtatuant, quod per diffinitivam ſententiam reparari non poſſit. Quidquid ſecus factum fuerit, irritum, & inane decernitur.

§. III.

De quibus rebus cognoſcere ipſi poſſunt.

DE quibuſcumque cauſis, ad jurîſdictionem Ordinariam ſpectantibus, & tanquam Apoſtolicæ Sedis Subdelegati, de his, in quibus Epiſcopi à Concilio Tridentino ejuſdem Sedis Delegati conſtituuntur, ſi eis ab Epiſcopo ſpecialiter commiſſæ fuerint, cognoſcere poſſint, cauſasque hujuſmodi, niſi ſpecialiter Epiſcopo ſoli fuerint commiſſæ, aut eas Epiſcopus ad ſe avocaverit, vel ex hujus Synodi Decreto eidem reſervatæ fuerint, terminare valant. De his etiam cauſis cognoſcant, quæ per viam appellationis coram Epiſcopo ſunt tractandæ.

§. IV.

Nihil a litigantibus accipiant.

QUoniam Epiſcopi, jure, & expreſſo Concilij Tridentini Decreto tenentur Officialem Vicarium Generalem conſtituere, qui Doctor ſit, vel Licenciatus in Jure Canonico, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus ad cauſas in foro judiciali decidendum, quem pro Officij ſui ratione commode ſuſtentare debent, & quia Officialis hujuſmodi, pro videndis actis, ſalarium forſam a partibus litigantibus recipere valet, ſtatuit hæc Synodus, ne quidquam pro his

Seſſ.24.c.16.& jure cõmuni tx. in cap. de cõſanguin.& affini.

his accipiat, niſi parte, aut partibus petentibus juriſperitum unum, vel plures ſibi adjungi, quos de cauſa conſulat, ac de eorum conſilio ſententias ferat. Quia vero evenire poteſt, ut pars, aut partes id petentes, quibus incumbit horum Aſſeſſorum ſalaria perſolvere, eoſdem pretio corrumpere poſſint, ſtatuit, ac præcipit eadem Synodus, ut ſalaria Aſſeſſori hujuſmodi a Judice provide moderentur. Eaque Aſſeſſores per ſe, vel interpoſitas Perſonas, ante deciſam cauſam, a partibus non accipiant, nec quidquam amplius, quam quod fuerit moderatum, ſub pœna reſtitutionis quadruplum. Sententiam vero ſuam clauſam, & ſigillatam ad Judicem mittat Aſſeſſor, eamque partibus nequaquam tradat, aut ex eo, quod partium intererit, teneatur. Prædicta vero pœna, fabricæ Eccleſiæ, & pijs operibus æque diſtribuatur. Sportulas alias non exigant, quam quæ ſunt ab hac Synodo taxatæ. A partibus coram eis litigantibus, aut quæ probabili conjectura litigaturæ creduntur, dona, aut munera, etiam eſculenta per ſe, aut familiares, conſanguineosve ſuos, Officio durante, vel poſt, ex promiſſione, tempore Officij prius facta, non accipiant, etiamſi ea data ſponte fuerint, vel promiſſa ſub pœna reſtitutionis quadruplum. Quod Judicibus Vicarijs foraneis, ſub eadem quoque pœna etiam imponitur.

Mexic. 1. c. 84. Guadix titul. 8. conſt. 14.

Neque per ſe, nec per familiares ſuos.

Etiamſi ſint ſponte oblata.

§. V.

Arbitrium Juris in ſeſe ne recipiant.

IN cauſis coram ipſis pendentibus, ipſi cognoſcere poſſint. Arbitri Juris, aut arbitratores non ſint, neque hac de cauſa pro ferendis ſententijs, viden-

dis

dis actis, aut alias quidquam accipiant. Qui vero contra fecerint, ultra pœnam reſtituendi duplum, aliter etiam puniantur, idque Vicarij etiam obſervent.

§. VI.

Nec Vicarij, nec Notarij quicquam expenſarum nomine a reo exigant in cauſis, ad quas procedunt ex Officio, niſi poſt condemnationem.

NOtarij, aut alij eorum Miniſtri, in cauſis, in quibus ad Fiſcalis inſtantiam procedetur, nihil a reo exigant, ratione ſcripturarum, ſive actorum, pro parte ad Fiſcalem ſpectante, niſi reus per ſententiam in expenſis fuerit condemnatus, easque tunc juxta taxationem petant. Si vero condemnatio hujuſmodi non præceſſerit, cum ex Officio ad hæc conficienda teneantnr, nihil exigere poſſint. Quod ſi Notarius, & Judex aliter, quam ad præſcriptam formam expenſas a reo petierint, in duplum eaſdem reſtituant.

§. VII.

Teſtes pro ratificatis, etiam de conſenſu partium in cauſis quibuſdam ne habeant.

TEſtes vero pro ratificatis non habeant, etiam de voluntate partium, in cauſis ubi pœna corporalis, exilij quoque, aut ſollemnis pœnitentiæ futura ſperatur, ſub pœna ratificandi teſtes ſuis impenſis, ſi opus fuerit, Judex autem, teſtibus non ratificatis, ſententiam minime ferre poſſit,

§. VIII.

Publica peccata impediant.

PEculiari ſolicitudine ſtudeant vitia publica, veluti ludos illicitos, concubinatus, blaſphemias,

uſuras, & hujuſmodi alia prohibere, & hæc perpetrantes acriter punire. Quod ut conſequatur effectum, Dominica prima Quadrageſſimæ in quolibet anno generales litteras Excommunicationis expediant, procedendo uſque ad Anathematis declaratorias, eaſque publicare faciant, tam in Cathedrali, quam in Parochialibus Eccleſijs, ac Monaſterijs, quæ poſtquam publicatæ fuerint, in Eccleſiæ januis affigantur. Ad oppida etiam, ubi Hiſpani degunt, & ad fodinas litteræ eædem mittantur, ibique itidem publicentur, ut omnes, & quicumque, de hujuſmodi delinquentibus notitiam habuerint, cenſuris compellantur eoſdem denuntiare coram Epiſcopis, vel Parochis, & coram Notario publico, ut id legitime conſtet, quæ ramen, de delictis notorijs, & publicis dumtaxat, diſpoſita intelligantur, edicta vero, ſeu litteræ generales hujuſmodi juxta ſeriem diſpoſitam, & approbatam expediantur: quæ, in quantum concubinariorum delicta reſpiciunt, prima etiam Dominica Adventus publicentur.

Edictumque pro jis expediant bis in anno.

§. IX.

Honori Clericorum, precipue Sacerdotum, etiam delinquentium ſedulo proſpiciatur.

TAmetſi Epiſcopi, ſubditorum delicta Clericorum, & Sacerdotum maxime, quos alijs in exemplum vitæ Deus poſuit, animadvertere debent, nihilominus Sacerdotalis Ordinis honori proſpicere valde tenentur, & in puniendis Clericorum delictis prudenter ſe gerere, ne ſi id nimis publice fiat, ipſi ſimul cum eo, quo funguntur divino Miniſterio contemnantur. Quapropter hæc Synodus ſtatuit, ac præ-

Mexic. 1. c. 82.

præcipit, ut cauſæ graves Clericorum hujus Provinciæ, & quo ad modum procedendi, & quo ad cuſtodiam carceris ſecreto agitentur, & terminentur. Item ut Judices ad cauſam hujuſmodi Notarios Clericos, ſi fieri poterit, adhibeant. Hæc autem omnia, tum locum habeant, cum delictum tale, & tam publicum non fuerit, quod majori non egeat remedio. Qua in re conſcientiæ Judicum onerantur, ut in his omnibus eum modum ſervent, quo, & Clericali dignitati conſulant, & delinquentes pro meritis ſupplicio afficiant.

§. X.

Singulis menſibus Miniſtros omnes Curiæ rationem reddere faciat cauſarum Fiſcalium.

Librum habeant, in quo ſummatim ſacrilegiorum, reſtitutionum, & Fiſcales cauſæ ad memoriam deſcriptæ ſint. Ad hujus vero libri præſcriptum in fine cujuslibet menſis, Miniſtris, & Notarijs, ſibi reddi rationem petant de præfatis cauſis, & de earum ſtatu: & quod magis ſingulis cauſis conveniens ſit, provideant, eoque in libro, ut ſcribatur quidquid providerint, efficiant, atque Miniſtros hujuſmodi de commiſſis negligentijs reprehendant, in eoſque accurate animadvertant. In fine etiam menſis prædicti Notarius de hac coram eo adhibita diligentia fidem faciat, & Officiales binis quoque menſibus juxta prædicti libri formam Epiſcopo referant quid geſtum ſit, quidve non, quidque negotiorum hujuſmodi expeditioni convenientius, & opportunius eſſe videatur, ſub pœna quatuor pondo quoties id omiſſum fuerit, & Epiſcopi hujuſmodi relationi ſibi inſ-

Et quolibet bimeſtri Epiſcopo de iiſdem cauſis Vicarius rationem reddat.

in ſcriptis factæ ſe ſubſcribat, librum vero hunc Officiales apud ſe retineant, ad cujus præſcriptum, cum eos Epiſcopus viſitaverit, de negotijs hujuſmodi inquirantur. Admonentur præterea, ut etiamſi ab ipſis cauſæ deciſſæ ſint, ſi ulterius in gradu appellationis procedatur, Promotorem Fiſcalem ad cauſarum hujuſmodi proſecutionem inſtanter hortari non deſinant.

§. XI.

Multarum pecunias ne apud ſe retineant.

Conc. Tolet. act. 2. cap. 14.

JUdices nec recipiant, nec apud ſe retineant, mulctarum, ſive pœnarum pecunias operibus pijs applicatas, ſub pœna reſtituendi quadruplum, ſed hæ Notario cauſæ, eo ipſo, quod exactæ ſint, commendentur, qui infra diem ſuſceptori, per Epiſcopum cum debitis fidejuſſoribus in Tribunali ſuo deputando, eas conſignare teneatur ſub pœna ſolvendi duplum. Pecuniarum autem hujuſmodi conſignationem, in libro ſuſceptoris Notarius ſcribat, & manu propria ſuſceptor, ſibi conſignatas eſſe etiam ſcribat, ſeque ſubſcribat, ut Epiſcopi arbitrio hæc in pia opera diſtribuantur. Idemque, quoad pœnarum pecunias recipiendas, & alij Miniſtri ſub eiſdem pœnis ſervare teneantur.

§. XII.

Priusquam in cauſis civilibus definitive judicent, bis acta perſpiciant.

PRæcipitur etiam Judicibus, ut in cauſis civilibus, criminalibus, matrimonialibus, & alijs Ordinarijs quibuſcumque, ante diffinitivam ſententiam, bis acta perſpiciant, primo quando partes ad probationem

nem admittunt, ſecundo quando ſibi traduntur ad proferendum in cauſa diffinitive, ſummaria vero,quo tempore ferenda ſententia eſt, videant, accurate autem perpendant, an in eis quo ad ſuam formam, omnia ſervata ſint, actaque, & actuata prout de jure expedit, & cavetur hac Synodo titulo de ordine Officiorum, & de Officio Notarij. Si vero quidquam horum deſit, ſportulæque, aut ſalaria percepta, deſcripta in actis non ſint, ea juxta formam juris deſcribi faciant, Notariorumque, aut Miniſtrorum Curiæ negligentias circa hæc puniendo corrigant. Pro licentijs, ſeu facultatibus ad exercitium alicujus Sacramenti, vel ad eſum carnium in diebus Quadrageſſimæ, aut alijs, quibus prohibitus eſt, nihil quidquam accipiant. Has vero, niſi in ſcriptis, & ad limitatum tempus, cauſaque bene examinata, & licentia præcedente corporalis Medici, ubi haberi poterit, non concedant, nec in caſibus ab hac Synodo prohibitis, ſub pœnis ab eadem ſtatutis.

Pro quibuſdam licētijs nil prorſus accipiant.

Gran. de Offic. Jud. ord. n. 13.

§. XIII.

Judices Actorum expenſas bis taxari faciant.

JUbetur præterea, ut Judices acta in cauſis Ordinarijs coram eis facta bis taxent, Primo, quando partes ad probationem admittunt. Secundo, tempore ferendæ ſententiæ, medioque Decreto declarent, quid Advocatis, & Notarijs debeatur, quidve ad eos pertineat, ſuoque ſigno notent, ut partibus, vel earum Procuratoribus liquido conſtare poſſit. Sin minus fecerint, Judices pondo duo de Tipuzque dicta, in pœnam perſolvant, eaque pijs operibus applicentur.

tur. Taxent etiam acta cauſarum, quæ coram eis in gradu appellationis agitabuntur, probationesque etiam quaſcumque, & ſcripturas alias, quo ad earum partes, & lineas juxta legum regni diſpoſitionem, & ad taxationem prædictam ſalaria hujuſmodi ſolvantur. Quod vero Notarij, aut Commiſſarij ultra taxationem receperint, in calce Decreti jubeant reſtitui, ſub pœna jam dicta. Officiales taxam, & ſalariorum omnium Curiæ Miniſtrorum manu Epiſcopi ſubſcriptam clare inſcriptam, tabulæ affixam, & in aula Judicis deputata, poni faciant, ut ibi commode ab omnibus legi poſſit. Taxa vero ea ſolummodo ſit, quæ eſt ab hac Synodo conſtituta.

In leg. 23. tit. 20. lib. 2. & leg. 1. tit. 27. lib. 4. recopil.

Conc. Milan. 3. fol. 603. 1. pag. in principio.

Taxa ſalariorum vulgo Arancel *publice proſtet.*

§. XIV.

Delinquentes deſcribant, qui majori pœna plecti debent, ſi reinciderint.

Librum habeant, in quo delinquentes condemnatos ſub comminatione, ſi in idem delictum ulterius inciderint, & eos, qui talia commiſcent crimina, quæ ſi iterum perpetrentur, majori ſupplicio digna fiunt, appoſite deſcribant. Notarius vero, apud quem ſententia lata eſt, manu propria in libro ſcribat, qua pœna reus damnatus fuerit, die, menſe, & anno ibidem appoſitis, & quod acta, & proceſſus cauſæ apud eumdem remaneat, ſeque ſubſcribat, quo delinquendi conſuetudo facilius tolli poſſit.

§. XV.

Curet Vicarius Generalis, ut de pecunia Fiſcali provideatur, pro teſtium Fiſcalium advectione.

IN cauſis, in quibus ex Officio procedunt, poſtquam Fiſcalis teſtes nominaverit, caveant, ut

ſuſceptor Fiſcali ſubminiſtret pecunias, quibus poſſit, teſtibus ad ferendum teſtimonium venturis ſumptus præbere competentes, idque in actis redigatur: tempore vero, quo expenſas taxabunt, faciant ſibi a Fiſcali rationem reddi ſumptuum erogatorum hujuſmodi, quos etiam taxent, & ex taxatione, eos Fiſcalis a reo recipiat, ſuſceptorique reſtituat, aut quid cauſæ fuerit, quominus reſtituturus ſit, exponat.

§. XVI.

Per ſingulas bebdomadas carcerem viſitet, Fiſcali, & Notarijs comitantibus.

OFficiales, ſaltem ſemel in hebdomada, ſecunda, aut ſexta feria poſt meridiem, vel hora ſibi magis commoda, carcerem viſitent, eiſque in comitatu ſint Notarij, deferentes acta detentorum in carcere; Procuratores quoque, & Promotor Fiſcalis, quorum ſi quis abſens fuerit, pondo uno mulctetur, in uſus eorum, qui in carcere ſunt convincti. In viſitatione vero id præſtent, ut de vita, honeſtate, & moribus eorum, qui carcere incluſi tenentur, inquirant, feminarum impudentias reprimant, dejerantes, illicitosque ludos exercentes puniant. Exquirant præterea, an cuſtos carceris a vinctis injuria quidquam extorqueat, unumquemque, de ſuo jure eos certiores reddere volentem, libenter audiant. Si ab aliquo reo confeſſio petenda eſt, aut aliud quid ſimile agendum, id ne omittant.

§. XVII.

Videat, ne quid injuria agatur.

DE vinculis, & his, qui vinculis alligati tenentur, interrogent, an ſine cauſa per cuſtodem

R cru-

cruçientur, aut ſine mandato dimittantur, inquirant, & tandem his omnibus, quæ opportuno egent remedio, prudenter, & accurate illud præſtent.

§. XVIII.

Epiſcopi per ſe ipſos carceres viſitent in Sacra Paſchatis Vigilia.

IN Vigilijs feſtorum Paſchalium, vel duobus ante diebus, Epiſcopi, præſentibus eorum Officialibus, & alijs Miniſtris, carcerem viſitent, pro ut etiam ab hac Synodo ipſis injungitur, in titulo de Epiſcoporum Officio.

Infra lib. 3. tit. 1. §. 20.

§. XIX.

Notario aliquo vita functo, acta, apud illum extantia, cuſtodire faciat.

SI Notarius aliquis, vel mortem obierit, vel Officio ſuo fuerit privatus, acta, & ſcripturarum Protocolla ab eo confecta, accurate cuſtodiantur, ut habetur in titulo de Officio Notarij.

§. 24.

§. XX.

Munera nulla, etiam eſculenta accipiat.

CUriæ Miniſtri munera etiam eſculenta, mutuum, & commodatum ne accipiant, nec eoſdem ad ſuos contractus fidejuſſores adhibeant. Judicesque hujuſmodi, quantumvis ſint probatæ fidei, ante elapſum tempus a fidejuſſoribus compelli poſſint ad eos indemnes ſervandum, vel perſolvendum totum id, pro quo ſe fidejuſſores conſtituerunt, ac ſi ab ipſis illud jam eſſet perſolutum. Litigatorum operis, niſi ſoluta mercede, non utantur, & in ſportulas ſibi debitas computantes. De ſuis ſportulis, & ſalarijs, vel de

Milanen. 3. fol. 603. verb. nullum, neque munus, & 5. fol. 782. verb. illud praterea.

de negotijs ſibi commiſſis nihil paſciſcantur, ſed ea pure, ſincereque agant. Si vero ullatenus quidquam acceperint, in duplo reddant.

§. XXI.

In Clericos, vel Eccleſiæ injurios citato Fiſcali animadvertat.

CUM crimen quis confitetur, vel ſponte, vel alias, & cum injuriæ Eccleſiæ, vel Clericis inferuntur, etiamſi illæ a partibus ſint condonatæ, Promotores Fiſcales citentur, ut cum ob culpam, quæ in delictis major comperiri poteſt, tum ob immunitatem, & juriſdictionem Eccleſiſticam tuendam de jure ſuo dicant, niſi, Epiſcopo conſulto, Judex aliter decernat.

§. XXII.

Quid circa Peregrinorum Matrimonia? Et quomodo in iiſdem procedendum?

STatuitur etiam, ac jubetur juxta Concilij Tridentini Decretum, ne Officiales facultatem contrahendi Matrimonium peregrinis concedant, niſi conſtet, eos alibi Matrimonio conjunctos non eſſe, nec legitimo impedimento teneri, quominus Matrimonium contrahant. De hoc autem ab his inquiratur, qui, contrahere volentes, ante bene congnoverint, niſi attenta ætate ejus, qui ad Matrimonium recipi cupit, Judici videatur de longiori, vel breviori tempore inquirendum. Ad Inquiſitionem autem hujuſmodi, ſi opus ſit, Officialis litteras det requiſitorias, ex quibus in partibus, ubi contrahentes ſint orti, Inquiſitio fiat, denuntiationibus publice factis ad præ- *Seſſ. 24. cap. 7.*

Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim. Guadix titul. 2. conſtitut. 57. & Granat. tit. de cogn. ſpirit. n. 2. Synod. de Quiroga conſt. 33.

ſcriptum Sacroſancti Concilij Tridentini; præterea contrahentes juramento declarent, ſe nullo religionis, vel caſtitatis voto obligari. Qui vero abſentem conjugem obiiſſe dixerit, contrahendi facultatem non obtineat, niſi, hoc ſufficienter probato, Epiſcopum adeat, de cujus permiſſu, & non alias, ad ſecundas nuptias ſuſcipiatur, ſub pœna pondo centum expenſis, pro adminiſtranda Juſtitia, faciendis applicandorum.

§. XXIII.

Quomodo procedendum in Clericos concubinarios.

Lib. 5. tit. 5. § 6.

IN crimine concubinatus inter Clericum, & conjugatam, is ordo in procedendo ſervetur, qui ab hac Synodo titulo de Concubinarijs eſt præſcriptus.

§. XXIV.

Suæ commiſſionis præſcriptum non excedat.

Granat. tit. de Offic. Ord. n. 22.

VIcarij de his ſolum caſibus, qui ſunt in mandatis, & commiſſionibus ſuarum poteſtatum comprehenſis, ac juxta præſcriptam ibi formam cognoſcant, ſi ſemel contrarium fecerint, pœna pondo octo incurrant, quorum tertia pars delatori, reliqua impenſis pro adminiſtranda Juſtitia faciendis applicentur. Si bis, pondo duodecim, & duorum menſium ſuſpenſione. Si ter, duplo mulctentur, itidemque fiat diſtributio. In ijs autem negotijs, quæ ad eorum juriſdictionem non ſpectant, Judices Fiſcales, & Officiales, ut ſupra præfertur, commoneant, & imminenti periculo, aut rei neceſſitate poſtulante proceſſum inchoent, Inquiſitionem faciant, Perſonaſque capiant, & infra triginta dies, in locis diſtantibus, in pro-

In rebus, quæ ad ipſos nõ ſpectãt, Fiſcales commonefaciat.

propinquis vero, quo citius fieri poterit, per aliquam Perſonam, quæ ad id diligenter ſe obſtringat, cauſas hujuſmodi, ad Officiales remittant, ſine retardatione, ſub pœna pondo quatuor de Tipuzque vocatorum, & ſine diſſimulatione ſub pœna pondo viginti, & privationis officiorum, ratione præſcripta applicandorum. In cauſis matrimonialibus, aut divortij ratione ſævitiæ, aut ſecundarum nuptiarum imminente periculo, uſque ad depoſitum procedant, illasque, pro ut ſupra dictum eſt, remittant, ſub eadem pœna.

In cauſis circa divortia quid ipſis agendum?

§. XXV.

Quomodo ſe habere debeat in expediendis licentijs, ut Clericus coram Seculari Judice teſtimoniun dicat.

SI facultas petatur, qua Clericus in Sacro Ordine conſtitutus, coram Judice Seculari teſtimonium dicere poſſit, ne detur, priuſquam ea, de quibus interrogari debet, examinentur, quæ ſi talia viſa fuerint, ut ad omnia reſpondere Clericum teſtem non deceat, quo ad peculiares tantum articulos, qui in ea expreſſi ſint, limitata facultas concedatur, & non aliter ſub pœna quatuor pondo.

Tx. in cap. final. incipienti. Quāquam 14. quæſt. 2. & tx. in cap. de juram. calumniæ. Guadix tit. 2. conſtitut. 55. Grauat. titul. de Offic. Ord. n. 23. & in Regula Ordinis Militar. S. Jacobi cap. 19. in fine.

§. XXVI.

In cauſis apud ipſum agitatis, aut agitandis Advocatus, ſolicitatorve ne ſit; niſi ad ſuam juriſdictionem defendendam, hocque de Epiſcopi licentia.

NUllus Officialium prædictorum Advocatus, ſolicitatorve ſit clam, aut publice in cauſis, quæ intra fines ſuæ juriſdictionis tractantur, in quibus, aut Judex fuerit, aut eſſe poſſit, niſi in concernentibus

Granat. tit. de Offic. Ordinarij n. 24.

ad ſuæ juriſdictionis, & ſtatus Eccleſiaſtici defenſionem, & in his ſine mercede aliqua, & cum ſpeciali Epiſcopi conſenſu.

§. XXVII.

Gratis Juriſdictionem exerceat.

SI vero quidquam mercedis, aut ſalarij acceperint, pœna reſtituendi quadruplum mulctentur, graviterque puniantur. Quod de Vicarijs etiam intelligendum eſt.

§. XXVIII.

Epiſcopi, & Superiorum aliorum licentias, antequam executioni mandentur, Vicarij examinent.

Granat. ubi ſupra num. 25.

VIcarij facultates prædicandi, confitendi, Sacrum celebrandi, elæemoſynas petendi, aliasve quaſcumque ab Epiſcopis, & Superioribus conceſſas examinent, ut earum veritas, vel falſitas conſtet, antequam executioni mandentur.

§. XXIX.

Vicarij Provinciales eligantur, qui de Clericorum vita, & moribus inquirant.

QUIA vero Sacerdotum probitas, vitæque exemplum, & in ſuis obeundis miniſterijs accurata diligentia, Populi peccatis ſalutare medicamentum eſt, quo eorum cura juvetur, ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ut Vicarij nomine Provinciales in ſingulis Diœceſibus deligantur, unus, vel plures, pro ut videbitur Epiſcopo magis expedire, eiſque certos Diœceſis ſuæ diſtrictus præfiniat. Hi autem de vita, & moribus Clericorum ſibi ſubditorum inquirant, & ad Epiſcopos, aut ad eorum Vicarios generales deferant,

rant, ſtatuto tempore, cum libellos miſerint, in quibus nomina eorum, qui peccata ſua confeſſi ſunt, inſcribantur. Si vero Clericorum exceſſus tales ſint, ut nullam dilationem patiantur, delinquentium expenſis, Epiſcopo ſine mora nuntientur, mittanturque ſimul informationes ſuper eis factæ.

§. XXX.

Quid Vicarij portuum obſervare debeant, circa Clericos illuc appellentes.

VIcarij in maritimis hujus Provinciæ partibus reſidentes, diligenter curent, ne Clerici, qui ex Hiſpania, aut alijs Provincijs eo proveniunt, ad Sacrum celebrandum, aut ad ullum Sacramentum adminiſtrandum recipiantur, niſi titulis, dimiſſorijs litteris, licentijsve ſuorum Epiſcoporum, Majeſtatis Catholicæ, aut ejus Pro-Regum, & Gubernatorum pro ratione Provinciæ, unde profecti ſunt, optime examinatis. Si vero merces ſecum habeant, afferantve alia, quæ negotiationem ſapiant, inventario confecto, alicui probato viro in depoſitum dentur, & quam primum de hac re Epiſcopus certior fiat, ut, quod ſibi convenientius viſum fuerit, decernat. De Clericis itidem, qui in Hiſpaniam naves conſcendunt, inquirant, ſi licentiam a Prælatis ſuis obtinent, ſi ſuſpectos ſibi comites navigationis adjungant, a quibus ſeparari oporteat. In his omnibus, ut diligenter ſe gerant, conſcientiæ Vicariorum onerantur, alias pro ſua negligentia graviter a Deo puniendos eſſe intelligant.

Mexic. 1. c. 57. §. 1. & 2. & Limenſe 3. act. 3. cap. 0.

§. XXXI.

Curet ut noctu hoſtiatim feminæ non mendicent.

Conc. Limenſe 3. act. 3. c. 43. in fine.

JUdices Eccleſiaſtici omnes accurate invigilent, ne feminæ noctu elæemoſynas hoſtiatim quærітent, ſub prætextu pauperum erubeſcentium, quod, cum non ſine magno damno, & ſcandalo fiat, in ſecus facientes, ſevere animadvertant.

§. XXXII.

Circa Clericos peregrinos, quid ipſi agendum?

NUllus quoque Judex Clericis Miſſas celebrandi, Sacramentave adminiſtrandi, licentiam tribuat, niſi prius eorum litteræ dimiſſoriæ, ſeu teſtimoniales probe examinatæ, legitimæ eſſe comprobentur, ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ.

§. XXXIII.

Quid circa exteros Religioſos?

Mexic. 1. c. 58. & Syn. de Quiroga conſtit. 81. & Limen. 3. act. 3. c. 9. & 10.

REligioſis etiam Sacerdotibus, extra ſuas Provincias, aut Monaſteria peregrinantibus, facultas eadem denegetur, niſi ab Epiſcopo Diœceſano licentiam obtineant, quam exhibere teneantur.

TITULUS IX.

De Officio Fiſcalis, & jure Fiſci.

§. I.

Fiſcales Officium non exerceant, niſi juramentum antea fecerint.

Late Gran. tit. de Offic. Procuratoris Fiſcalis, & Syn. de Qui-

PRomotor Fiſcalis Epiſcopali Curiæ deputatus, Officium antea non exerceat, quam in manibus Epiſcopi, vel ejus Secretarij juret ſe

ſe in omnibus Fidelem præbiturum, Dei honori, & animarum ſaluti proſpecturum, immunitatem Eccleſiarum, bona Eccleſiaſtica, & Miniſtros defenſurum, cauſas Eccleſiaſticas proſecuturum, Eccleſiæ, & Epiſcopi jura propugnaturum, ad idque probationes, & teſtes omni diligentia exquiſiturum.

roga conſt. 121. 122. 123. Guadix tit. 8. conſt. 21. Milan. 1. tit. de cauſidic. Advocatis, & Fiſcalibus, & 5. titul. de Procuratore Fiſci.

§. II.

A Parochis de publice delinquentibus inquirat, ut adverſus eoſdemmet procedat.

A Parochis hujus Provinciæ tempore, & ordine ab hac Synodo, ut in titulo de Officio Ordinarij eſt, inquirat de uſurarijs, fœneratoribus, de his, qui, priore conjuge adhuc vivente, alias duxerint, de illis, qui cum uxoribus non cohabitant, de aleatoribus, aleatorumque ſuſceptoribus, de blaſphemis, & de alijs delinquentibus, ad Eccleſiaſticam Juriſdictionem ſpectantibus, quos omnes in libro, quem ad uſum hujus rei habere debet, deſcribat; eoſque denuntiet, cauſaſque hujuſmodi accuratius proſequatur. In fine cujuslibet menſis, acta in cauſis geſta, & earum ſtatum Judici referat, & quod ſibi a Judice injunctum fuerit, deinceps exequatur, idque Judex in libro ſcribere faciat, atque ſubſcribat. Hæc vero ut fiant ſingulis menſibus, Fiſcalis curet, ſub pœna quatuor pondo, quoties omittantur.

§. III.

In delicta ne inquirat, triennio ante commiſſa, niſi graviſſima fuerint.

SÆpe nonnullorum Secularium, & Clericorum delicta, temporis diuturnitate, & vitæ emendatio-

T

tione ab hominum memoria deleta ſunt, prave tamen affecti homines aliorum exceſus memoria ſemper retinentes, Clericos, & Seculares hujuſmodi denuntiare ſolent, eo magis animo, ut eis moleſtiam inferant, ac infamiæ notam incurrant, quam ut æqui-
Mexic. 1. c. 10. tati conſulant. Cui malo remedium afferre volens hæc Synodus, ſtatuit, & interdicit, ne Fiſcales, qui nunc ſunt, vel erunt in poſterum, ſine partis inſtantia, quemquam Secularem, aut Clericum accuſent, aut denuntient de crimine, tres annos ante commiſſo, cum illud emendatione vitæ, hoc elapſo tempore, præſumatur compenſatum. Niſi delictum adeo grave, publicumve ſit, ut Ordinario videatur, abſque ſcandalo impune diſſimulari non poſſe, quo caſu etiam poſt annos tres a Fiſcalibus delinquentes denuntientur, ut criminis gravitas Ordinarij prudentia æſtimetur.

§. IV.

Ne in quemquam procedat ob leves verborum contumelias, injuriam paſſo non petente.

Mexic. 1. c. 78. & Lex Reg. 4. titul. 10. lib. 8. Recopil.

QUIA nemo eſt adeo natura moderatus, qui vel læſus, vel perturbatus affectu, ſaltem verbo proximum aliquando non offendat, cavendum eſt, ne Clerici hujus Provinciæ, parte injuriata non inſtante, ob leves verborum injurias in judicium vocentur, præſertim ad eas Civitates, ubi Judices, ſeu Officiales reſident, cum ex tam longa diſtantia majus ſibi damnum inferretur, quam delicti pœna poſtularet. Quam ob cauſam Clericorum hujus Provinciæ utilitati, & honori conſulens, decernit, ac jubet hæc Synodus, ne Officiales, Vicarij, & alij Judices

Ec-

Eccleſiaſtici de levibus verborum injurijs, ſine armorum ſtrepitu, aut ſanguinis effuſione dictis, ex Officio contra Clericum ullum inquirant, nec denuntiare permittant, nec contra eum procedant, nec eum in carcere detineant, aut ab eo mulctas exigant, pace jam inter partes inita. Idemque ſervetur, cum quis in alium hæc convicia, & opprobria, quæ majora ſunt, conjecerit, illum leproſum, ſodomitam, proditorem, hæreticum, aut eo convicij genere, quod vulgus cornutum vocat, appellando, vel mulierem conjugatam, adulteram, ſeu meretricem dicendo, & alia ſimilia contumelioſa verba, in quemquam protulerit conviciate, ut præfertur, parte non conquerente; ſi vero de hic expreſſis convicijs partis offenſæ querela præceſerit, etiam ipſa injuriam remittente, Officiales, & Vicarij, pro ut juris ſit, procedant. Qui ſi aliquos Curiæ Eccleſiaſticæ Fiſcales, ſive Miniſtros contra facere compererint, quam eſt hoc Decreto ſancitum, eos graviter puniant.

§. V.

A reincidentibus mulctas exquirat, eosque pœnis debitis ſubjiciat.

SI damnati ex aliquo crimine, iterum in idem crimen inciderint, Fiſcalis animadvertat, ab eiſque inflictæ mulctæ ut exigantur, curet; quod in viſitationibus fuerit conſtitutum, executioni mandari faciat, ſi a ſententia ſuper aliquo crimine, vel ſuper contentis in ſecundo Decreto hujus tituli lata, provocatum fuerit, in appellatione proſequenda, & inſtantia illa terminanda invigilet. Si quid vero ad id opus ſit, ab Epiſcopo petat, matura diligentia adhi-

bita, ne ſi cauſa differatur, criminibus, & offenſis in Deum appellatio favere videatur. De quibus omnibus, ſub ſtatutis pœnis Fiſcalis rationem reddat.

§. VI.
Cauſas ex Officio abſque permiſſu Judicis ne deſerat.

CUM aliquam cauſam ex Officio Fiſcales inchoaverint, eam ſine permiſſu Judicum non deſerant, nec diſſimulent, nec pacto conveniant, nec colluſiones, prævaricationes, aliudve ſimile committant, ſub pœna pondo quinquaginta; quod ſi cauſa poſtulaverit, gravius puniantur.

§. VII.
Ne munerum acceptione a cauſis formandis ſuperſedeat.

NE in cauſis, quas agunt, aut quæ ab eis agendæ ſperantur, conventionem faciant, nec muneribus, alijsve hujuſmodi corrupti, Jura ad cauſas ſpectantia producere, & allegare deſinant. Quod ſecus ab illis ſit factum, irritum decernitur, & ſi quid ſemel acceperint, pœnæ reſtituendi quadruplum ſubjaceant; ſi bis, duplo magis mulctentur, ſi ter, Officio priventur, & pro rei gravitate alijs etiam afficiantur: Notarij vero, ſi quid ſimile noverint, Epiſcopis, eorumve Judicibus, & Vicarijs annuntient.

§. VIII.
Munera nulla recipiat.

NE a quoquam dona, munerave ſimilia, quamvis eſculenta ſint, vel ſponte data, vel ſalarij prætextu accipiant, nec quidquam a litigatoribus, aut

ab

ab illis, qui litigaturi ſunt credituri, emant, aut eis vendant, aut illorum operas in ſuos uſus conferant, ſub pœna reddendi duplum.

§. IX.

In quemquam non procedat, niſi de damnis, & expenſis cautionem præſtiterit accuſator.

DE exceſſibus ſibi denuntiatis quemquam ne accuſent, nec reus citetur, niſi delator pro ſua facultate cautionem præſtiterit de ſolvendo expenſas, & damna in cauſa, qua crimina denuntiata non probaverit; quod ſi ſecus fecerint, damna, & expenſas hujuſmodi Fiſcales perſolvant. Si vero delictum non probetur, & delator juſtam excuſationem non habeat, expenſas ſolvat, alijsque a jure ſtatutis pœnis ſubjaceat. Delicta autem cum certis teſtibus, vel quia publica ſunt in vico, ubi delinquentes degunt, Fiſcalibus annuntiata, ipſi inquirant diligenter, etiamſi delator cautionem non det, nec cauſam proſequi velit.

§. X.

In Clericum non procedat, niſi publica infamia, probatiove præceſſerit.

NE in Clericum, niſi probatio, aut infamia notoria præcedat, accuſationem, denuntiationemve faciant. Cum vero quemquam denuntiaverint, juramento declarent, ſe dolo, aut calumnia id non facere. Quod ſi quem dolo, aut calumnia accuſaverint, idque conſtiterit, expenſas ſolvant, & arbitrio Judicis puniantur.

§ XI.

Accuſationes, &c. in ſcriptis agat.

ACcuſationes in ſcriptis producant, & quidquid Officij ſui ratione petierint, neque eorum libellos, & acta aliter Notarij recipiant, ſub pondo duorum pœna, a ſingulis contra facientibus exigenda, & his, qui in carcere Eccleſiaſtico detinentur, applicanda.

§. XII.

Nil a Capellanis accipiat, cum agitur de Miſſarum onere minuendo, aut ab his, qui poſtulant, ut in Eccleſiaſticum aſylum reſtituantur.

LIcet citentur in cauſis de Capellanorum onere moderando, Fiſcales a Capellano nihil accipiant, nec etiam pro cauſis, in quibus extracti ab Eccleſijs, in eaſdem reſtitui petatur, quidquam ab his, qui reſtituti ſunt, accipiant, quæ licet gratis facere debent Fiſcales, nihilominus, omni cura, & diligentia præfatas cauſas pertractent, ſub duorum pondo pœna.

§. XIII.

Eidem expenſæ perſolvantur, ſi quis ad eas ſolvendas ſit damnatus.

CUM in cauſis Fiſcalibus ultra delicti pœnam, etiam in expenſis reus condemnabitur, Fiſcalis expenſæ æſtimentur, eaſque juxta æſtimationem reus perſolvat, niſi in caſibus ab hac Synodo prohibitis.

§. XIV.

Si reus fideijuſsione a carcere liberetur, cauſam ipſius propere expediri faciat.

CAuſas, in quibus rei detenti in carcere, adhibita cautione, ante ſententiam latam liberari a vincu-

culis permittuntur, Fiſcales proſequantur, eaſque terminari faciant, ſub pœna pondo duorum ſingulis cauſis, ſi vero poſt ſententiam latam, id contingat, Fiſcales procurent, ut forma, & ſeries ſententiæ ſervetur, ac mulctæ Cameræ, vel pijs operibus applicatæ in depoſitum dentur. Quod ſi in ejus rei executione, aliquid, vel negligentiæ, vel culpæ ſit, illud ſub eadem pœna Epiſcopo notum faciant.

§. XV.

In cauſis partibus dumtaxat competentibus ne ſe ingerat. Indorum cauſas ne differat.

CAuſis proprie ad partes ſpectantibus, ne ſe intromittant, niſi Judicis mandato, vel cauſis ab hac Synodo expreſſis, ut ſunt Indorum cauſæ. Has vero, & alias ſibi ex Officio incumbentes illicite ne differant, quoties vero ſecus fecerint, pondo duobus mulctentur.

§. XVI.

In cauſis, quæ ex Officio fiunt, Judicem moneat de teſtibus exhibendis.

IN cauſis, in quibus ex Officio proceditur, teſtes contra eos producendos Judici dicat, ut ipſi quidquid ad exhibendos teſtes opus fuerit, ſtatim provideat, prout in titulo de teſtibus eſt diſpoſitum.

§. XVII.

Cum ſola ſummaria informatione ne cauſas concludat.

PRoductis probationibus, & ratificationibus teſtium in cauſis, in quibus ex Officio proceditur, curent Fiſcales de alijs teſtibus ratificandis, ſi

qui deſunt, omnesque alias diligentias adhibeant, pro ut a jure compererint, ſub pœna duorum pondo quoties id negligenter omiſſerint. In cauſa cum ſola probatione ſummaria ne concludant, quando teſtes pro ratificatis haberi non poſſunt, quia pœna corporalis ſecutura ſperatur, niſi adſit confeſſio partis.

§. XVIII.

Judici dicenti Jus ſemper aſsiſtat.

QUando Judex, aut Vicarius publice cauſas audit, Fiſcales ſemper aſſiſtant, quoties abſint, pondo unum porſolvant; ſine Vicarij Judicis permiſſu ne diſcedant, nec quemquam in ſui locum ſubſtituant, nec aliquem ad negotia extra Civitatem deputent.

§. XIX.

Quid facere debeat quando in aliquem accuſationis capitula porriguntur: remiſſive.

QUID Fiſcalis facturus quando capitula contra aliquem porrigantur, titulo de ordine Judiciorum diſpoſitum eſt, quod ſervari jubetur. In cauſis, coram Judicibus inferioribus ex Officio tractatis, & in quibus ab interlocutoria, ſeu definitiva ſententia fuerit appellatum, ſi ipſi inferiores rationem cauſæ, & acta proceſſus ad Judices ſuperiores remittant: Fiſcales Juſtitiæ Eccleſiaſticæ exequenda inſiſtant, itemque ſuſcipiant, ſalariaque jure Advocati ſibi pertinentia percipiant a parte in expenſis condemnata, & non aliter.

§. XX.

Clericos de adulterio non denuntiet, niſi circunſpectione ſumma; idque medio Notario Clerico.

CAuſas a Judicibus ſibi notificatas, infra tres dies deſcribere in libro ſuo teneantur, & reos accuſare, aut denuntiare, ad præſcriptum in titulo de Officſo Ordinarij, cauſasque hujuſmodi deinceps proſequantur, ut in Decretis hujus Synodi, ſub pœnis in eiſdem contentis.

§. XXI.

Intra tertium diem cauſas ſcribat.

CAute Clericos de adulterio denuntient, Notario Clerico adhibito, ſi adſit, idque ſecreto fiat, ne ad mariti notitiam perveniat. Accuſatio vero contra adulterum ſolum detur, & in caſibus tantum ab hac Synodo, titulo de Officio Ordinarij, & Vicarij expreſſis, & ut eſt ad punitionem delicti, a Jure Canonico, & Concilio Tridentino permiſſum. Adulteræ nomen ſupprimatur, & quod verbo fuerit expreſſum in probatione, Notarius fidem faciat; niſi ſciente, & conſentiente marito, delictum fuerit perpetratum; tunc enim omnes accuſentur, & ut ſevere puniantur, Fiſcales omnem operam præſtent: expenſas ſuas juxta præſcriptam taxam, nec aliter, quam ſe ſubſcribentes, percipiant, ſub pœna reddendi duplum.

Seſſ. 24. cap. 8.
Seſſ. 25. cap. 14.

§. XXII.

Intra eundem terminum reos denuntiet.

PRæſente reo infra tres dies querelam dare teneantur, ſin minus, eorum impenſis rei alantur.

Digitized by Google

§. XXIII.
Officium Fiſcalium inferiorum.

Reliqui inferiores Fiſcales, & executores Eccleſiarum, extra Epiſcopalem Curiam reſidentes, ſedulo inquirant, qui ſacrum non audiant, aut feſta non colant, aut in Eccleſia irreverenter aſſiſtant, qui publice peccatis ſordidati, & alijs vitijs, in Edictis generalibus, & titulo de ferijs expreſſis, contaminati ſint. Videant etiam, ſi tabernæ, cauponæ, aliæve publicæ domus apertis januis patent, in eiſque eſculenta, & poculenta feſtis diebus, dum Miſſarum ſolemnia celebrantur, divenduntur. Si decretis precibus in proceſſionibus decenter incedunt. Quidquid vero in his omnibus culpæ invenerint, Vicarijs nuntient, ut quod ſibi injunctum eſt, exequantur. Ne in his negligenter ſe gerant, aut cum aliquo colludant, aut pecunijs directe, vel indirecte corrumpi patiantur, nec dona, aut munera, aliudve quidquam ab hominibus ſui diſtrictus accipiant, ſub pœna reddendi in quadruplo, & a Judicibus arbitrio ſuo uſque ad privationem officij puniantur.

§. XXIV.
De rebus parvi momenti accuſationem non inſtituant.

Ne Fiſcales prædicti, quovis quæſito colore, cavillationes quærant, ut de rebus leviſſimis, & nullius momenti denuntiationes dent, nec eas Judices, aut Vicarij admittant, quod ſi commiſerint, tanquam calumnioſi accuſatores pœnas luant.

TITULUS X.

De Officio Notarij, & de fide Inſtrumentorum.

§. I.

Notarij juramentum præſtent.

Guadix tit. 8. a conſt. 15. Gran. de Offic. Notarij, & fid. inſtrument. Milan. 1. tit. de Notarijs, & ſcribis, & 3. fol. 603. cū ſeq. & 4. 3. p. tit. de foro Epiſcopali, & 5. tit. de Cancellario, & Notarijs, & tit. quæ gratis in Cancellario.

Sex quotidie horas in Tribunali aſsiſtant.

NOTARIJ Eccleſiaſticorum Tribunalium hujus Provinciæ, & Tabelliones, qui Receptores vocantur, ante ne accipiantur, quam Epiſcopis, eorumque Judicibus fidelitatem, & obedientiam jurejurando promittant, itemque jurent ſe Decretis ab hac Synodo editis obtemperaturos, neque jure ſalarij, quicquam aliud accepturos, quam quod fuerit taxatione præfinitum. In loco ad audiendum cauſas deputato, per tres ante meridiem horas, treſque alias poſt meridiem ſaltem aſſiſtant, ibique ipſimet per ſe negotia cum Judicibus expediant. Quoties ſtatutis Curiæ diebus abſint, pondo uno mulctentur, quod ſi ex juſta cauſa adeſſe non poſſint, de ea Judices certiores faciant.

§. II.

Examinentur Notarij.

Seſſ. 22. cap. 10. Mexec. 1. c. 89. §. 1. & Compoſt. act. 3. c. 26.

NOtarij, quos Vicarij in caſibus ſuæ juriſdictionis, & commiſſionum adhibere debent, ante ab Epiſcopo examine probentur, juxta Concilij Tridentini Decretum, nec priuſquam ab Epiſcopo in ſcriptis facultatem deferant, acta ulla recipiant, quod ſi receperint, irrita ſint, & nulla. Vicarius vero, qui huic Decreto non ſteterit, quoties contravenerit, pondo octo mulctetur, quorum tertia pars nuntiatori appli-

plicetur, Notariusque inhabilis ad Officij executionem efficiatur. Quæ omnia, quantum fieri poterit, obſerventur, & ut obſervari faciant, Epiſcoporum, Vicariorumque conſcientiæ onerantur.

§. III.

Proceſſum a primo libello colligant, in unumque compaginent.

A Prima petitione, & primis actis litis, proceſſum in unum colligant, ejuſque chartas conſuant, & omnia in illis ordinate diſponant, petitionesque cum earum Decretis, & quicquid circa eas proviſum fuerit, inferant; acta omnia, nullis in charta lacunis interpoſitis, deſcribant, & intiment; diem quoque, menſem, & annum apponant, & cum opus fuerit, ipſi, & Judices ſe ſubſcribant, & rubricis notent. Quæ omnia Notarij quotidie præſtent, ne unius cauſæ petitiones, & acta, cum alterius petitionibus, & actis involuta confundantur. Proceſſus ordine diſpoſitos ſemper habeant, & quæ fuerint a Judicibus decreta, non in exceptorijs codicibus, ſive manualibus, ſed in ipſis proceſſibus ſint inſerta. Si quid horum ſemel prætermiſerint, duobus pondo mulctentur, ſi bis, duplo magis, & ſic deinceps, creſcente contumacia, pœnæ quoque pecuniariæ accreſcant, uſque ad Officij ſuſpenſionem, quarum mulctarum tertia pars delatori tribuatur.

Proceſſus recto ordine diſpoſitos in tabullario collocent.

§. IV.

Proceſſum, ſeu acta originalia partibus ne tradant.

NE proceſſum originalem, ejusve tranſumptum ullatenus litigatoribus tradant, ſub pœna trium pon-

pondo quoties id fecerint, neque etiam Procuratoribus, niſi de mandato Judicum. Si vero ne tradatur, Judices interdicant, ejuſque copiam concedi oporteat, Notarij ad Advocatos proceſſum deferant, contentaque in proceſſu ipſi Advocatis legant, ac ſecum poſtea reportent. Idque in ſcripturis originalibus ſervetur ſub eadem pœna.

§. V.

Neque Procuratoribus tradatur, niſi de Judicis mandato, & folijs numeratis.

PRoceſſus Procuratoribus minime tradantur, niſi Chirographo ab eis accepto, & foliorum numero in libro deſcripto. Quo ſtante Chirographo, a Procuratore proceſſus repetendus eſt, ſi autem deletum ſit, repetatur a Notario, aut damnum ſolvat, ſi proceſſus denuo iterum fieri minime poſſit, oblatamque petitionem Notarij ne recipiant, niſi allato proceſſu, ſub pœna pondo unius. Informatio vero ſummaria ſine teſtium nominibus, aut Chirographo tradi poterit, quæ tribui mandabitur in forma conſueta, hoc eſt illius tranſumptum.

§. VI.

Teſtimonia, ſeu apographa authentica ne dent, niſi mandato Judicis, ſecus irrita ſint.

SI litteræ alicujus decreti, aut proviſionis in favorem alterius litigantium expeditæ, fuerint amiſſæ, aliæ ſimiles decreto, aut proviſioni conformes, inde, unde primæ emanarunt, tranſumptas eidem litigatori tradant. Quod tantum cum mandato Judicis fiat, alias nullam fidem faciat. Si vero Notarius propria autoritate tradat, pœnam trium pondo incurrat.

§. VII.

Ne cuiquam, niſi parti mandata quædam executoria tradant.

NE mandatum executorium cujuſcumque ſummariæ, nec Decretum de immittendo in poſſeſſionem, nec mandata ſequeſtri faciendi, pignora capiendi, brachij Secularis auxilium implorandi ſolicitatori, Tabellioni, aut ullicuiquam tradant, ſed parti petenti, aut noſtro executori, vel Judici Seculari, in caſibus per hæc Decreta conceſſis, nec illi mandata hujuſmodi ſcribant, ſub pœna quatuor pondo ab utroque incurrenda, ſi ſemel perpetratum id fuerit, ſi vero bis, dupli pœna imponatur, & ſic deinceps habito reſpectu pœnæ, uſque ad ſuſpenſionem augeantur.

§. VIII.

Non niſi a parte, aut Advocato noto ſubſcriptos libellos in cauſis Fiſcalibus recipiant.

IN cauſis Fiſcalibus, alijſve quibuſcumque, libellos, nec articulos ullatenus recipiant, niſi a parte, vel a Juriſconſulto cognito ſubſcripti ſint, nec petitionem concluſionis in cauſa, nec ullam aliam, quæ negotium principale tangat, niſi ſit petitio termini, proceſſusve, aut actorum Judicij ſub pœna unius pondo, & damnum perſolvant.

§. IX.

In cauſis, quæ pondo decem non excedunt, ſummarie procedatur.

IN cauſis decem pondo de Tipuzque non excedentibus, ſine proceſſu, & figura Judicij procedatur,

Digitized by Google

tur, ac veritate ſummarie comperta, Judices ad per ſolvendum debitores coerceant. Si quis a debitore receperit, quod ſibi non debebatur, illud cum duplo reddat. Ijs vero in caſibus petitio, condemnatio, aut abſolutio in ſcriptum tantum referantur. Nec libelli admittantur, nec pro hac ſcriptura ultra duorum regalium mercedem Notarij exigere poſſint.

Conc. Milan. 3. fol. 603. verb. cauſa quæ, & eſt lex Regia 19. tit. 9. lib. 3. recopil.

§. X.

Bullas, & omnes Scripturas apud ſe retineat: & non niſi apographa, bene cum autographis collata actibus inſerat.

Litteras Apoſtolicas, mandata, aliaſve quaſcumque originales ſcripturas a litigatoribus productas, & ſententias Notarij apud ſe retineant; ac tantum exempla cum originalibus collata in proceſſu habeant, ſub pœna unius pondo, ad damnumque teneantur, caſu quo hujuſmodi documenta fuerint amiſſa.

§. XI.

Autographa eidem reddat, qui eademmet produxit, ſi petat, & adverſarius non reclamet.

PRO ſingulis chartis exemplorum, a litigatore ſcripturas has producente, ſtipendium exigat Notarius juxta taxationem, quod ſi originales prædictæ a parte producente repetantur, adverſario non reclamante, productori tradantur, exemplo cum originali collato in proceſſu prius relicto, & adverſario etiam citato. Si vero ſcripturæ de falſitate arguantur, idque jurejurando affirmetur, Notarij unicuique partium, & earum Procuratoribus, & Advocatis originales oſten-

dant, eiſque traſumptum ſcripturarum dent, cum die, menſe, & anno, ut de jure ſuo allegare poſſint.

§. XII.

Informationes ſummarias autographas nemini tradat.

INformationes ſummarias originales ne tradant, niſi exemplum in publica forma cum originali collatum relinquatur, & pro ut in titulo de probationibus continetur.

§. XIII.

Acta omnia in tabullario collocet.

NOtarij omnes actorum, ſcripturarumque per eos receptarum Protocollum habeant, acta, ut alia quævis inſtrumenta, ſive judicialiter, ſive extrajudicialiter in toto, vel in parte recipiant, charta alba, & inſcripta remanente, ſed omnia ſtatim in ſcriptis compleant, & ad longum extenſe ſcribant, ſub pœna ſi id ſemel commiſerint pondo trium, ſi bis, duplum, & ſub alijs præterea pœnis judicum arbitrio infligendis.

§. XIV.

Ne partibus invitis Procuratores ingerat.

NE moleſtijs, aut favoribus litigatores impellant, ut illis moremgerendi gratia, Procuratores, aut Advocatos, inviti deligant, ſin minus, pro qualitate delicti puniantur.

§. XV.

Sententias nondum publicatas, ne revelet, eaſque manu propria ſcribat.

SEntentias, uſquequo proferantur, ne revelent, eas ipſi propria manu ſcribant, ſi contra, a Judicibus puniantur.

§. XVI.

§. XVI.

Expenſas ſupra taxam ne exigat: & in actis ipſis, quod acceperit, ſcribat.

TAM pro petitionibus, inſtrumentis, proceſſibus, & probationibus, quam pro ſcripturis, quæ ab eis confectæ, vel coram eis productæ ſunt, quicquam aliud non accipiant, ultra id, quod a Judice, vel a Perſona ad id deputata præfinitum ſit, aut juxta hujus Synodi taxam æſtimatum, & in actis, quod pro mercede acceperint, conſcribant, fidemque faciant, præſente eo, qui perſolvit, litigatore, qui ſe ſubſcribat, ipſo vero neſciente ſubſcriptionem facere, id ejus Procurator præſtet, ſub pœna reddendi quadruplum, ſi ſemel ſecus fecerint, ſi bis, duplo mulctentur, ac mulctæ pars tertia nuntiatori applicetur.

§. XVII.

Pro litteris dimiſſorialibus expediendis quatuor regales accipiat, & non amplius.

NOtarij, circa dimiſſoriarum, ſeu teſtimonialium litterarum mercedem, Sacri Concilij Tridentini Decretum ſervent, ſed quia ubi pro Officio exercendo, nullum ſibi eſt ab Epiſcopo ſalarium conſtitutum, idem Concilium decimam tantum unius aurei partem, accipiendi facultatem tribuit; hæc Synodus arbitratur, ut ratione hujus decimæ partis, quatuor tomines tantum in hac Provincia accipiant, ſi quid amplius, teneri in conſcientia ad reſtitutionem decernit, præterea pœnis a jure ſtatutis juxta prædictum Decretum punientur.

Seſſ. 21. cap. 1.

Conc. Compoſt. act. 3. c. 8. Milan. 3. fol. 603. verb. pro ſingulis, & 4. tit. de benefic. collatione, ac proviſione fol. 645. verb. ut Avaritiæ, & Concil. Vallifoletanum lib 1. tit. 5. conſt. 3. fol. 49.

§. XVIII.

Publicis pœnitentijs ipſimet interſint.

EXecutioni pœnarum, & pœnitentiarum ſollemnium ex delicto, Notarij principales, una cum executore Tribunalis Eccleſiaſtici præſentes interſint, ipſique, aut Parochi, in eorum præſentia in Eccleſijs, ubi hujuſmodi fit executio, ejus cauſam, & rationem Populo denuntient, juxta ſeriem ſententiæ contra reos latæ, nec quemquam ad id in ſui locum ſubſtituant quod ſi ſemel contra fecerint, pondo uno mulctentur, ſi bis, duplo magis, ſi ter, uſque ad privationem officij arbitrio Judicum pœna accreſcat.

§. XIX.

Pro actis cuſtodiendis, quærendisve nihil accipiat.

Lex Regia 17. titul. 20. lib. 2. recopil.

NIhil mercedis pro cuſtodiendis, ordine diſponendis, quærendisve proceſſibus accipiant, aut eorum Miniſtros accipere permittant, ſub pœna reddendi duplum, cujus tertia pars delatori tribuatur, niſi proceſſus, aut finiti jam ſint, aut adeo ab antiquo pendeant, ut Judices arbitrio pro illis inveniendis, quicquam mercedis conſtituatur.

§. XX.

Pro ſcripturis, aut inſtrumentis in linguam alteram traductis nil amplius accipiat.

PRO ſcripturis, quæ in vulgarem linguam transferentur, ſi pro ipſis antea ſtipendia ſoluta ſunt, quamvis cum Interpretis juramento denuo producantur, nihil quicquam ſalarij accipiant, immo ad. effectum hujuſmodi utraque ſcriptura, tempore pro-

du-

ductionis, & executionis una tantum ſentiatur, ſub pœna quadrupli, cujus tertia pars nuntiatori applicetur.

§. XXI.

Cum ſcripturarum teſtimonia tradat, originalia retineat.

NOtarij, quando ſcripturas ab ipſis confectas, ſigno ſuo munitas tradiderint, earum Protocollum cum ſubſcriptione partis apud ſe retineant, qua in re omnes ſervent, quod Notarijs Regijs præceptum eſt, ſub pœnis eiſdem impoſitis, juxta horum Regnorum leges, Protocollumque habeant annorum ordine, & Alphabeto diſtinctum, ut ſolent Notarij, ſub pœna pondo viginti.

Lex Reg. 12. cum ſeq. tit. 25. lib. 4. recopil.

§. XXII.

De Viſitatoris, ejuſque Notarij ſalario curam gerant.

SI apud Notarios Eccleſiaſticæ Curiæ, incepta aliqua in viſitatione negotia expediantur, exigant etiam Viſitatoris, & ejus Notarij ſalaria, eiſque infra diem ſtatim a reditu viſitationis perſolvant, ſub pœna dupli.

§. XXIII.

Idem circa Vicarios, eorumque Notarios.

IN negotijs, quæ a Vicarijs ad Officiales deferuntur, Notarij in teſtimonialibus delationis, litigatoribus conceſſis, taxationem expenſarum deſcribant, Vicarijs prædictis, eorumque Notarijs debitarum.

§. XXIV.

Non plus exigant mercedis, quam debeatur, ſi inſtrumentum aliquod produxerint.

SI ad uſum unius tantum inſtrumenti totus proceſſus producatur, nihil aliud accipiant, quam quod pro illius inſtrumenti productione debetur, ſub pœna reddendi duplum.

§. XXV.

Notario mortuo, aut ab Officio remoto, Judex ipſe curam tabullarij gerat.

Lex Reg. 24. tit. 25. lib. 4. recop.

QUando Notarius aliquis Curiæ Epiſcopalis mortem obierit, aut ab Epiſcopo, vel ejus Officiali fuerit dimiſſus, Judices Protocolla, & ſcripturas cuſtodiant, ut eſt per Legem Regni diſpoſitum.

§. XXVI.

Qui Notario ſucceſſerit in Officio, tabullarij curam in ſe recipiat, inventario confecto.

Lex Reg. 31. titul. 20. lib. 2. recopil.

NOtarius vero in ejus locum ſuffectus, facto inventario, illa recipiat, ut ipſe deinceps de ſcripturis hujuſmodi prædeceſſoris ſui, ſi petantur, rationem reddat, ad præſcriptum ejuſdem Legis, & pro Notarij mortui, vel dimiſſi Protocollis, ei aut ejus uxori, ſive filijs ſummam, de qua convenirent perſolvat, qui ſi diſcrepaverint, æqua moderatione adhibita, eos Judex concordet, omni appellatione remota, quia gratis, & ſine ullo prætio ad hæc officia ipſi deliguntur.

§. XXVII.

Multas, aut res depoſitas in ſe ne recipiat.

MUlctas, aut quævis alia depoſita juſſu Judicum facta, Notarij in depoſitum ne recipiant, ſub pœna decem pondo quoties ſecus fecerint.

§. XXVIII.

Notariorum Receptorum delectus, & qualitates.

IN omnibus Eccleſiaſticis Curijs hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ, ut commodius fieri poterit, Tabelliones, qui Receptores dicuntur, duo ſint timoratæ conſcientiæ, homines idonei, uſu, & experientia in negotijs exercitati, in examinandis teſtibus periti, ſecreti amatores, atque fideles, qui ab Epiſcopo, ſive ejus Officiali examinentur, ab eiſdemque deligantur, & deputentur, ut per ſpatium unius anni, vel minus hoc Officio fungantur, ad Epiſcopi, ſeu ejus Officialis arbitrium.

§. XXIX.

Quid poſsint iſti gerere?

HIS autem Receptoribus, ſi litigatores petierint, vel Judices ita ſentirent convenire, pro opportunitate negotij, probationes eæ committantur, quas Notarij recipere non valent, nullasque alias faciant, nec in plenario, nec in ſummario judicio, quam quæ ſibi ab Officialibus injunctæ ſint; etiam ex commiſſione Vicariorum denuntiationes nullatenus faciant, nec ab eis factæ admittantur. Ipſi, aut alij per eos, in quacumque cauſa delatores eſſe non poſſint; probationes per eos factas, ante publicationem directe, vel indirecte ne revelent, & ſi in aliquo huic Decreto contravenerint, per ſemeſtre ſuſpendantur,

ſi bis, Officio priventur. Quando vero Viſitatores extra, vel intra Cathedralem Eccleſiam viſitaverint, Receptores hujuſmodi Officium Notarij viciſſim exercere poterunt, ab antiquiori incipiendo, niſi aliud Epiſcopo videbitur. Eo tamen anno, quo Officium hoc obierint, ratione ſalarij, illud accipiant, quod ſolent Notarij viſitatoris, itidemque, quod juxta taxam ſibi conſtitutum eſt. Proceſſus viſitationis coram eis confecti, cum primum terminati ſint, Viſitatoribus tradant, a quibus juxta ordinem, titulo de viſitationibus præſcriptum, cuſtodiantur; Notarij, & Receptores non ſolum ipſi per ſe, quando ſibi commiſſum fuerit, teſtes examinent, ſed etiam eorum dicta propria manu ſcribant, neque id per ſuos Miniſtros, aut coram eis faciant, quæ, poſtquam ſcripta ſint, uſque ad publicationem clauſa, aſſervent. Si vero ipſi abſentia, ſenectute, ægritudine, aut alias legitime impediantur, quominus ſcribere poſſint, alius ex Notarijs, vel Receptoribus a Judice cauſæ, ad id deligatur, & deputetur. Ipſis inter ſe circa ſua ſalaria convenientibus; hujuſmodi autem dicta teſtium, ſic ſcripta Notario originario tradantur, ut ea ad ſupra ſcriptam formam cuſtodiat. Quod ſi id adimplere ſemel negligenter omiſerit, pœna trium pondo ſubjaceat, ſi bis, pondo ſex, & ſuſpenſionis per dies quindecim, ſi ter, pondo duodecim, ac ſuſpenſionis per bimeſtre.

§. XXX.

Quid agere debeant, cum negotij cauſa aliquo mittuntur?

Receptor aliquo ad probationem recipiendum iturus, prius ne mittatur, quam ante Notarium

rium juret, ſe bene, & fideliter acturum, & æquitatem in ea commiſſione parti utrique ſervaturum, nihilque præter ſalarium, & quod ſibi taxa conſtitutum eſt, accepturum, ad idque moram temporis opportunam tantum inſumpturum, etiamſi a tempore cauſæ præfinito aliquod ſuperſit. Quod re ipſa adimpleat, nec a litigatoribus quicquam, etiam eſculentum, accipiat, aut ad eorum domus hoſpitij cauſa divertat, ſi contravenerit, ultra perjurij pœnam, duplum reſtituat.

§. XXXI.

Pro teſtium examine in Civitate facto nil accipiant.

PRO recipiendis teſtibus intra Civitates, ubi Curia Eccleſiaſtica reſidet, ſalarium ne accipiant, niſi talis cauſa ſit, aut tot articuli, de quibus interrogandi ſint teſtes, ut in his laborioſiſſimam operam impendant, quo in caſu, a Judicibus pro laboris merito æſtimetur, nihilque aliud exigant, quam quod fuerit æſtimatum, ac emolumenta ſibi præfinita ex taxa, ſub pœna reddendi duplum; æſtimatio vero hujuſmodi juxta taxam fiat, quæ de hac re Notarijs eſt conſtituta.

§. XXXII.

Si quid a litigantibus petant, quid, & quantum ipſis debeatur, declarent.

REceptores, aut Notarij, cum ſalaria a litigatoribus petierint, maniſeſte declarent, quid ſibi ab illis debeatur, nec pecunias aliquas poſtulent in partem plenariæ ſolutionis, alias graviter uſque ad ſuſpenſionem puniantur.

Lex Reg. 18. titul. 20. lib. 2. recopil.

§. XXXIII.

Teſtium depoſitionem illico integram ſcribant.

NOtarij, Receptoresve mandatum, aut teſtis depoſitionem per notas ſub compendio ne ſuſcipiant; hæc poſtquam teſtis ſemel fuerit examinatus, ejus dictum extendant, ſub pœna annuæ ſuſpenſionis ab officio ſi id primo commiſerint; ſi vero bis deliquerint, officio priventur.

§. XXXIV.

Nihil, donationis titulo, a litigantibus accipiant.

NOtarij, aut eorum Miniſtri, necnon Receptores dona ulla, pecuniasve, aut gemmas, aut eſculenta a litigatoribus ne accipiant, nec eorum, aut conſanguineorum domus adeant, hoſpitij cauſa, nec eorum convictores ſint. Si quid vero hujuſmodi acceperint, in duplo reddant, eaque ſit ad hoc ſufficiens probatio, quæ ex conſtitutione legum hujus Regni recepta eſt.

Lex Reg. 6. tit. 9. lib. 3. & leg. 7. tit. 2. lib. 7. recopil.

§. XXXV.

Quid ipſis faciendum circa monitoria?

EXcommunicationum litteras, ſine conſenſu Epiſcopi, aut ab eo expreſſam autoritatem habentis, Notarij ſigno ſuo ne communiant, aut ſe illis ſubſcribant, ſub pœna pondo decem expenſis pro adminiſtratione Juſtitiæ, nuntiatori, & pauperibus diſtribuendorum. Quando autem facultate (ut dictum eſt) præcedente ſecundas denuntiatorias dederint, primas monitorias recuperent; quando vero tertias contra participantes expedierint, primæ, & ſecundæ ſi-

Mexic. 1. cap. 5. Granat. titul. de ſententia Excõmunicationis, n. 10.

ſimiliter apud ſe remaneant. Is porro ordo ſervetur in omnibus alijs litteris expediendis, quarum nullæ apud litigatores remaneant, niſi aliud Epiſcopo videbitur, ſub pœna quatuor pondo auri communis, ſumptibus pro adminiſtranda Juſtitia applicandorum, hujuſmodi autem litteræ, ad præſcriptam ab hac Synodo formam, expediantur.

§. XXXVI.

Hujuſmodi non, niſi typis impreſſæ, vulgentur.

QUOD, ut executioni mandetur poſt præſentium Decretorum publicationem, litteræ prædictæ impreſſæ evulgentur, eæque ſolum expediantur, ut autem regiſtrum Ordinum diligenter conficiatur, multisque incommodis obviam fiat, quæ alias oriri poſſint, Notarius, ſeu Secretarius, ad id deputatus omnes ad Ordines promotos in regiſtro ſcribat, in quo ordinatorum nomina, parentes, oppidum, Diœceſim, Eccleſiam, ubi Ordines celebrati ſunt, titulos præterea, ad quos fuere promoti cum teſtibus, die, menſe, & anno deſcribat, ipſeque, & Examinatores ſe ſubſcribant. Hoc itidem regiſtrum in Archivio Cathedralis Eccleſiæ, cum alijs ejuſdem ſcripturis, aſſervetur: nullæque deinceps teſtimoniales litteræ dentur, niſi ab hujuſmodi regiſtro, ut præfertur, ſubſcripto, exemplum deſumatur, ſub pœna minarum pondo duorum, quæ fabricæ Eccleſiæ Cathedralis, & accuſatori æque applicentur.

Cathalogum conficiant ad ordines promotorum.

§ XXXVII.

Quid facere debeant, cum ad cenſuras publicandas requirantur.

NOtarij omnes, tam Ordinarij, quam Apoſtolici ad mandata aliqua intimanda, ſeu ad publicandum Cenſuras Excommunicationis, Interdicti, aut ceſſationis a Divinis, a litigatoribus, vel a Judice requiſiti, pro ut eis juſſum fuerit, id exequantur in calce mandati, intimatione, & publicatione cum teſtibus, necnon eorum ſubſcriptione appoſitis. Quod ſi actorum hujuſmodi tranſumptum petatur, illud dent de totius ratione negotij, ac reſponſione in eo deſcriptis. Si ſecus fecerint, graviter uſque ad ſuſpenſionem, & privationem Officij, pœnas dabunt. Prædicta vero publicatio e ſuggeſto, ſeu alio commodiori loco, ut ab omnibus ibi præſentibus audiatur, inter Miſſarum ſollemnia, tempore Offertorij in Eccleſia fiat.

§. XXXVIII.

Unuſquiſque ſucceſſori ſuo tabullarium, inventario facto, tradat.

SI quis alteri in Officio Notarij ſuccedat, ei a prædeceſſore Protocolla, regiſtraque omnia ſcripturarum, & negotiorum, quæ apud ſe retinebat, adhibito inventario, in Epiſcopali Archivio reponendo, tradantur, idque ita facturos eſſe, cum ad Officium recipiuntur Notarij, jurejurando ſe obſtringant. Secretarij tamen Epiſcopi eo nomine, ab eis confecta ſcripturarum regiſtra ſucceſſori ne dent, ſed in Archivio Epiſcopali recondant.

TITULUS XI.

De Officio executoris Juſtitiæ.

§. I.

Clericum in Sacris conſtitutum nullatenus capiat, niſi de Epiſcopi mandato.

ECCLESIASTICI executores, niſi de mandato Epiſcopi, aut ejus Officialis, quemquam in Sacro Ordine conſtitutum ne capiant, ſi tale delictum non fuerit, ob quod juxta juris, & hujus Synodi Decretorum formam, in fraganti capi poſſit. Noctu totam Civitatem, ſeu oppidum accurate perluſtrent, explorentque, ſi qui Clerici veſtitu indecenti vagantur, ſi arma geſtant, aut muſica inſtrumenta deferunt, ſi ſuſpectas domos ingrediuntur. Quod ſi quemquam in aliquo horum crimine deprehenderint, armis hujuſmodi, inſtrumentis muſicis, & indecenti veſtitu ſublatis, eum carcere includant. Si ipſa in die luce hæc evenerint, ante ingreſſum carceris, ad Officiales Epiſcopi captus deferatur. Si vero noctu, ſequenti die Officialibus id notum fiat, ut reus convenienti carceris cuſtodia detineatur.

Late Sinod. Granaten. D. Petri Guerrero, tit. de Officio executoris Juſtitiæ.

Executoris Officium.

§. II.

Infamiam Clericorum caveat.

QUOD adeo caute, & abſque ſcandalo fiat, ne inde infamia oriatur, vinculis ſine mandato Judicis non ligetur, ſub pœna pondo ſex, quorum tertia pars accuſatori, reliquæ ſumptibus pro adminiſtratione Juſtitiæ tribuantur. At ſi Clerici non ca-

piantur, vi reſiſtant, Judicis arbitrio graviter pœnas luant, ſi autem executores hujuſmodi eorum crimina diſſimulaverint, Officiorum inhabiles reddantur.

§. III.

Executoris emolumenta, & merces.

SI aliquo diverterint alicujus executionis faciendæ cauſa, ratione ejus ſolitum emolumentum accipiant; ſi pro diebus ſingulis aliquod ſalarium eis conſtitutum non ſit. In commiſſionibus vero ſibi factis, ſalarium, ac tempus præfiniantur, atque exprimantur. In actis autem, cum ſua, & litigatoris ſubſcriptione, ſi ſciat ſcribere, ſi vero neſciat, cum Parochi, aut eo abſente, Sacriſtæ ſubſcriptione ſcribant quidquid de re ipſa acceperint, ſi ſecus fecerint, ejus, quod acceperunt, jacturam faciant, quamvis, ſe recepiſſe, negent, ſi vero quid amplius acceperint, cum quadruplo reddant.

§. IV.

Si unica profectione plures executiones faciat, ſalarium unicum percipiat, ſolvendum ab omnibus pro rata.

EXecutores quicunque, Officij cauſa aliquo proficiſcentes, etiamſi varias executiones, & in diverſis locis faciant, nihil amplius ſalarij ex aditu, & reditu percipiant, quam quod pro itinere unius executionis debetur, idque pro rata in ſingulas executiones diſtribuant, quod, ut conſtare poſſit, in actis afferant fidem diſtributionis per eos factæ, & Apotecharum ſalarij juxta ſupra ſcriptam formam. Si vero juſtum ſalarium exceſſerint, id, ut cum pœna perſolvant, Judex præcipiat, & contra facientem quadruplum ſolvere cöerceat.

§.V.

§. V.

Partibus mandata ne revelet: ea etiam non excedat.

MAndata capiendi, & exequendi, & alia faciendi, quæ ad ſuum ſpectant Officium, diligenter adimpleant, partibus, contra quas data ſunt, nequaquam nuntiantes. Neque in aliquo excedant ipſa adimplentes, aliter enim pro qualitate exceſſus, arbitrio Judicis punientur.

§. VI.

Laicos homines in executionibus faciendis non ſibi adjungat.

EXecutores Eccleſiaſtici ad Juſtitiæ executionem executores ſeculares comites ſibi non adjungant, etiam ſub prætextu capiendi ſecularem Clerici complicem, niſi ad id expreſſum in ſcriptis mandatum, à Judicibus ſubſcriptum præcedat, nec cum ſecularibus executoribus hujuſmodi, Clericorum domos ingrediantur, aut inquirant, ſi ſecus fecerint, Judicum arbitrio ſevere plectantur.

§. VII.

Ne dona accipiat. Nullum vexet.

NE dona, aut munera accipiant, neve quos comprehenderint, aut comprehendere debuerint, vexent, aut moleſtent, nec ob aliquam aliam cauſam quæſtum aliquem injuria extorqueant, ſin minus Judices arbitrio ſuo, uſque ad privationem officij pro qualitate culpæ, de eis pœnas ſumant.

§. VIII.

Mandata ad impartiendum auxilium brachij Secularis, refrendare teneatur.

IRE iidem teneantur, ad refrendandum mandata auxilij brachij ſecularis, a Judicibus, & Officialibus data, ad eaque exequi faciendum, una cum executore ſeculari.

§. IX.

Executor juramentum præſtet.

QUando ad hoc munus recipiuntur, jurent de eo bene, fideliterque obeundo, & de obſervandis, quantum in ſe eſt Decretis, ab hac Synodo conſtitutis.

TITULUS XII.

De Officio Cuſtodis, & Cuſtodia reorum.

§. I.

Ut Miſſa in carcere celebretur Dominicis, & feſtis diebus, ejuſdem Cuſtos curet.

Late Gran. Synod. ut ſupr. tit. de Offic. Cuſtodis, & Cuſtodia reorum.

CUSTOS carcerum Eccleſiaſticorum diligenter curet, ut in eis hora competenti, & decenti loco, Dominicis, & feſtis Miſſa celebretur, quam omnes audiant, ad idque Officialis Epiſcopi Capellanum arbitratu ſuo deligat; cui ex mulctis Cameræ congrua eleæmoſina conſtituatur. Cuſtos vero Sacerdotales veſtes in arca nitidas aſſervet.

§. II.

§. II.

Feminas a viris ſeparatas habeat.

FEminæ in carcere ſeparatæ a viris ſint, adeo, ut cum illis commercium non habeant. Si quem vero in hoc cuſtos exceſſiſſe repererit, vinculis cöerceat.

§. III.

Incarceratis arma non permittat.

ARma offenſiva, vel deffenſiva captis non permittat, ſi quis habeat, eorum jacturam faciat, & in uſum pauperum carceris divendantur. Quod ſi negligenter in hoc cuſtos ſe geſſerit pro ratione culpæ puniatur.

§. IV.

Cura Cuſtodis circa carcerem, & incarceratos.

CArcerem clauſum, & mundum a ſpurcitijs teneat, & detentos in carcere, diligenter, quantum fieri poterit, cuſtodiat. Eo ingredi mulieres ne permittat, niſi mater, ſoror, uxorve alicujus vincti ſint; eæ autem, in ejus cubicula ne intrent, ſed cum eo extra cancellos ferreos colloquantur, niſi ægritudine, impedimentove teneretur, quominus ad cancellos hujuſmodi deſcendere poſſit. Nocte in carcere feminæ non remaneant, niſi de Officialis Epiſcopi licentia, gravi urgente neceſſitate, ſub pœna duorum pondo quoties ſecus fecerint. Cuſtos vero ſi ſemel mulier noctu in carcere dormiat, tribus pondo mulctetur, ſi bis, pondo ſex, ſi ter, officio privetur, itidemque hi, qui carcere incluſi ſunt, ſi Decretum hujuſmodi ſemel violaverint, quatuor pondo, ſi bis, octo perſolvant, ſi ter, ſtrictiori carcere incluſi vinculis cöerceantur.

§. V.

In carceris viſitatione incarceratorum cathalogum Judici exhibeat.

AD dies viſitationi carceris indictos, cuſtos ita ſe præparet, ut Cameram in loco carceris magis publico ſitam ſternat, ſella, menſaque una, & ſcamnis paratam. Indicem præterea eorum, qui jamdiu, vel nuper in carcere detinentur, Judici offerat, ut juxta indicem hujuſmodi, ſingulos ad ſe Judex vocet. Si quis vero ſeſe occultaverit, eum Notarij Judici manifeſtent.

§. VI.

Incarceratorum nomina, & cauſas in libro notet.

SI quis ſe in carcere conſtituat, vel comprehenſus includatur, cuſtos in libro deſcribat, hunc ſibi in cuſtodiam tradi, & cujus rei cauſa, & ad cujus inſtantiam captus ſit, notet; itidemque efficiat, ſi quis, dum jam captus detinetur, ſequeſtratus fuerit, quibus cuſtos ſe ſubſcribat, ſub pœna pondo unius cum dimidio, quoties in hoc negligenter egerit.

§. VII.

Incarceratos non vexet, neque dona ab ijs accipiat.

NE a captis dona, munerave accipiat, neque eos vinculis injuſte cöerceat, nec a vinculis magis, minusve ſolvat, quam mandato Judicum ſibi injunctum ſit, neque eis directe, aut indirecte moleſtias inferat, quas pecunijs, alijsve rebus redimant, ſub pœna reſtituendi quadruplum, ſi quid, ſic injuſte extorſerit, idque juxta legum horum regnorum formulam probetur.

Lex Reg. 7. titul. 2. lib. 7. recopil.

§. VIII.

§. VIII.

Nullum, poſtquam dimiſſus eſt, detineat expenſarum prætextu, ſi pauper ille ſit.

CApti, qui a carcere liberari jubentur, pro ſalarijs, aut expenſis Miniſtrorum, ne detineantur, ſi ipſi pauperes eſſe juraverint, & Judices ita exiſtimaverint, ſtatimque dimittantur, niſi alijs de cauſis fuerint retenti, neque ab eis carceris cuſtodes pignora capiant, ſibi obligari faciant, aut fidejuſſores dare compellant, neque eos pro ſtipendijs hujuſmodi ullatenus vexent, ſub pœna pondo trium, quoties contrafecerint, idque ſervetur, etiamſi ob crimina in carcere conjecti fuerint, de quibus Judex, die viſitationi carceris indicto, inquirat. *Lex Reg. 20. & 21. tit. 12. lib. 1. recopil.*

§. IX.

Stipendiorum taxa in carcere publice affigatur.

IN publico carceris loco index æſtimationis ſtipendiorum, quæ cuſtodes a captis exigere debent, ubi commode ab omnibus legi poſſint, clare, ac perſpicue conſcriptus collocetur, idque omnimodo, ſub pœna pondo ſex, cuſtodes adimpleant.

§. X.

Quidquid carcerem ſpectat, diligenter conſervet.

CArceris vincula omnia diligenter cuſtos aſſervet, & cum munus obierit, inventario, per antiquiorem Curiæ Notarium confecto, ea recipiat, eodemque etiam interveniente, cum munus peregerit, reſtituat. Fidejuſſores idoneos, ſpectataque fide pro-

Fidejuſſores det, & juramentum præſtet, priuſquã ad Officium admittatur.

batos cuſtos det, cum quibus ipſe promittat, ſe Officio ſuo fideliter, & accurate functurum, &, ſi quid damni, carceri, vinculis, comprehenſisve evenerit, reparaturum, aut ſi ratione Officij in aliqua pecuniarum ſumma fuerit condemnatus, eam perſoluturum. Ad hoc etiam, & ad Decreta hujus Synodi ſervanda, jurejurando ſe obſtringat. Interdicit quoque hæc Synodus, ne cuſtos carceris, aut alius ex ejus familia, captis aleas det, aut ab eis ſtrenas, aliudve ſimile exigat, ſi vero ſecus fecerit, uſque ad privationem Officij, pro ut delictum poſtulaverit, contra eum procedetur.

Conſonat. Mil. 1. titul. de carceris cuſtodibus.

§. XI.

Generalis Vicarius in carceris viſitatione de his omnibus inquirat.

ADmonentur præterea Officiales, & Vicarij omnes, ut cum die Sabbato carcerem viſitaverint, de hoc Decreto contentis diligenter inquirant, quidque cuſtos cum vinctis agat, & ad hoc potiſſimum incumbant, ut ad Dei cultum, & honorem muneri ſuo ſatisfaciant.

TITULUS XIII.

De Majoritate, & Obedientia.

§. I.

Quid circa precedentias?

UT pace, & tranquilitate concordes Eccleſiaſtici viri unum opus conſlent, nullisque diſſidijs inter ſe contendant, unicuique jux-

juxta eam, qua eminet, dignitatem, aut juxta munus, quo fungitur, honorem, locum, ſedemque conſtitui maxime neceſſarium eſt, eam ob cauſam Sacroſanctum Tridentinum Concilium de Epiſcopis in hunc modum decernit. Epiſcopis præterea ubique is honor tribuatur; qui eorum dignitati par eſt, eique in Choro, & in Capitulo, in Proceſſionibus, & alijs actibus publicis ſit prima ſedes, & locus, quem ipſi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum autoritas. Qui, ſi aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re, ad ſuum, vel ſuorum commodum ſpectante agatur, Epiſcopi ipſi Capitulum convocent, vota exquirant, & juxta ea concludant. Neque vero ob id a Concilio Præbendatis, & Capitularibus quicquam de ſua dignitate detrahitur, aut de his facultatibus, quæ ſibi de jure, & conſuetudine competunt, & non adverſantur Tridentino Concilio. Quo vero ad ea, quæ in Capitulis Cathedralium decernenda ſunt, recta, unanimisque ſit omnium conſpiratio; jubet hæc Synodus, ut cum Epiſcopus, Decanusve, aut is, qui præeſſe debet, Capitulum ad extraordinaria negotia convocaverit, in ſcheda vocationis, etiam ea capita contineantur, de quibus deliberandum eſt, quæ capita etiam ad Epiſcopum deferantur, niſi de re Epiſcopo, ſive alicui ex Epiſcopi familiaribus competenti, agendum erit; tunc enim ſolum Capitulares convocandi ſunt, & ad præſcriptum hujus Decreti inſtruendi.

Seſſ. 25. cap. 6.

Conc. Provin. de Quiroga act. 3. cap. 19.

Epiſcopo ubique primus locus detur.

§. II.

Lites de præcedentijs Epiſcopus dirimat abſque appellatione.

QUoniam in frequenti Congregatione, ubi Eccleſiaſtici, Seculares, & Regulares conveniunt, niſi aliquis præſideat, cujus autoritate omnes in Officio contineantur, diſſidiorum, ac tumultuum poſſet occaſio ſuboriri, Sacroſancto Concilio Tridentino *Seſſ. 25. c. 13.* hæc Synodus inhærens, præcipit, ut quando in proceſſionibus publicis, & in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, de quavis præcedentia controverſiæ oriuntur, eas Epiſcopus (amota omni appellatione) componat, non obſtantibus quibuſcumque, pro ut ejuſdem Concilij Decreto, & Con- *Seſſ. 25. c. 13.* ſtitutione ſanctæ memoriæ Gregorij XIII. hac de re editis, cautum eſt.

§. III.

Nullus Doctoris titulum, aut quempiam alium aſſumat, niſi prius oſtenderit Epiſcopo teſtimoniales litteras.

STatuit præterea, ac mandat hæc Synodus, ne ullus Clericus cujuſcumque conditionis Baccalaureum, Licentiatum, Magiſtrum, Doctoremve in aliqua facultate ſe nominet, aut ſubſcribat, in his locis, ubi de ejus gradu conſtare non poteſt, niſi prius Epiſcopo litteras teſtimoniales gradus hujuſmodi oſtendat, ſub pœna pondo centum auri, pijs operibus, Juſtitiæ ſumptibus, & accuſatori æque applicandorum; *Lex Reg. 5. tit. 7. lib. 1. recopil.* pœnis contra hos a Lege Regni ſtatutis in ſuo robore, & firmitate permanentibus.

LIBRI

LIBRI SECUNDI
TITULUS I.
De Ordine Judiciorum.

§. I.

In Tribunali ordo, & ſilentium ſerventur.

IN locis ad audiendum cauſas deputatis, ſilentium, ordo, & obedientia ſervetur, in ſedibus, & proviſionibus ratione antiquitatis Officij Notarijs, & Procuratoribus honor deferatur; ac inter omnes ſumma ſit cum modeſtia conſenſio. Quod ſi minus fecerint, Judicum arbitrio mulctentur, & uſque ad ſuſpenſionem, & privationem officij puniantur.

Ex Granat. Synod. tit. de Ordine Judicior.

§. II.

Nullus cum armis Tribunal ingrediatur.

NUllus Curiæ Miniſter, Litigator, aliusve quicumque intra Aulam, quo tempore audientia celebratur, arma quæcumque ſecum habeat, & ut hoc ſervetur, opportuno adhibito remedio, Judex accurate invigilet.

Eſtilo uniforme de todos los Tribunales.

§. III.

Pauperum Advocatus, ac Procurator deſsignentur.

ADvocatus, & Procurator deputentur, qui miſerabilium Perſonarum cauſas defendant, & ſalarium, quod ſibi fuerit ab Epiſcopo conſtitutum, ex Camera percipiant; hi vero illorum cauſas, quos ut

pauperes, in eorum patrocinium Judices tradiderunt, gratis defendere teneantur, nec ab eis quicquam accipiant, eorumve operas ad ſuos uſus conferant, ſub pœna reddendi duplum, cujus mulctæ dimidia pars miſerabilibus Perſonis applicetur. Admonentur etiam, ut in his pauperum cauſis accurate ſtudeant, & pro brevi earum expeditione laborent, cum omni charitatis, & manſuetudinis affectu; ne pauperes jus ſuum amittant. Quod ſi opus fuerit, Judices verbo, aut ſcripto inſtruere, id præſtent, ſi vero, ex eorum negligentia pauperibus damnum importetur, reſtituendi illud pœnæ ſubjaceant.

§. IV.

Minoribus Curatores dentur.

IN cauſis minorum, ſi ex eorum aſpectu talis eſſe appareat, ipſis præſentibus, ſi adſint, ſive abſint, cum ſpeciali ad id mandato Curatores deputentur, qui jurent ſe minorum ſuorum cauſas defenſuros, omni diligentia, & conſilio adhibitis; confeſſio vero a minori ne petatur, niſi antequam præincipiat, Curator præſens ſit, aliter confeſſio invalida ſit.

§. V.

Circa inſtrumenta publica ſerventur ordinationes regiæ.

PUblica inſtrumenta, & ea, quæ guarentigia dicuntur, & Chyrographa recognita, etiam non præcedente mandato, aut monitorio, executioni mandentur, ſerventurque ſtilus, & forma Secularium Tribunalium, ac Leges Regiæ de hoc ſancitæ, tam quo ad executionem, terminos, præconia, & fideijuſſores,

Lex 1. 2. & 3. tit. 21. lib. 4. recopil.

res, quam quo ad alia; Clericus autem, in quem executio facta eſt, carcere ſit incluſus, donec tanquam pauper gaudere velit privilegio in favorem ſtatus Eccleſiaſtici a Gregorio Papa IX. conceſſo, in Decretali, quæ incipit *Odoardus*, quam Papæ conſtitutionem Judices, & Officiales inviolabiliter ſervent, & adimpleant. Quando autem creditores Chyrographa; aliasve privatas ſcripturas obtulerint, ut recognoſcantur, Judices id fieri mandent, quod, ſi debitores Clerici id non fecerint, duabus, & non minus, nec aliter, niſi in proprias eorum Perſonas contumacijs incuſatis, Chyrographa, & inſtrumenta privata hujuſmodi pro recognitis habeantur, & tanquam recognita executioni mandentur, ſervato ordine præmiſſo in publicis inſtrumentis, quæ promptam habent executionem.

Capit. Odoardus de ſolutionibus. Synod. de Oſma tit. 34. conſt. 1. §. 5. fol. 186. & Synod. de Vallodolid lib. 3. tit. 8. conſt. 1.

§. VI.

Terminus deſsignetur novem dierum ad juriſdictionem declinandam.

QUælibet declinatoria exceptio; aut incompetentia juriſdictionis, intra novem dies opponatur, a fine præfixi termini computandos, aut parte præſente, a die, qua intimata fuerit citatio, quo termino elapſo, ſi declinatoria hujuſmodi exceptio allegata non ſit, reſtitutio in integrum adverſus hujus temporis lapſum non concedatur, & ſi in alijs caſibus concedenda eſſet, pro termino autem ad probandum viginti dies præſcribuntur, quod ſi exceptio declinatoria probatur, cauſæ principalis cognitio ceſſet, ſin minus, in expenſis, & damnis pro retardatione litis alteri parti illatis condemnetur. Quæ ſtatim

ſolvere a Judice reus compellatur. Si vero intra prædictum tempus pars non declinaverit, lis conteſtetur, reconventiones fiant, eiſque intra terminum reſpondeatur, juxta Legum Regni diſpoſitionem, quarum uſus, & obſervantia, quo ad hoc præcipitur. Breviori vero in termino definire in poteſtate Judicum ſit, ſi ob juſtas aliquas cauſas id fieri debere, ſibi videatur. Idem præcipitur obſervari, in clare, & aperte poſitionibus reſpondendo, juxta Leges Regni circa hoc diſponentes.

Lex 1. & 2. tit. 5. lib. 4. recopil.

Lex 1. & 2. tit. 7. lib. 4. recop.

§. VII.

Aliqua ordinantur pro breviori expeditione litium.

Conc. Mex. 1. c. 83. & Synod. de Quirog. conſtit. 112.

Finem litibus cupiens hæc Synodus imponi, ne partes ultra modum graventur dilationibus, & expenſis, ſtatuit, ac ſancit, ut Eccleſiaſtici Judices hujus Provinciæ, ſive Ordinarij, ſive ex ſpeciali Epiſcopi commiſſione delegati in cauſis levibus, & parvi momenti nullos libellos admittant. In his vero, quæ majoris fuerint momenti, duo tantum ab utroque litigatore libelli producantur, uſque ad primam concluſionem, & articulos ad probationes faciendas. Poſt publicationem vero a ſingulis litigatoribus produci unus tantum libellus poſſit, quod ſi de facto plures, quam hoc Decreto ſancitum eſt, producantur, aut recipiantur, ij nulli decernuntur, omniſque probatio, eorum virtute facta, invalida ſit, nec fidem ullo modo faciat, qui libelli ſubſcripti, ſignatique ſint ab Advocato probato, & gradu inſignito, vel ab eadem parte, nec aliter admittantur, niſi cauſæ qualitas Judicis arbitrio aliud poſtulaverit, Si vero

ro aliqua declinatoria exceptio opponatur, intra octo dies continue a die oppoſitionis numerandos, probari debeat, ne parti ad probandum terminus prorrogetur. Concluſa vero cauſa, ad pronunciandum interlocutorie dies ſex, ad ferendam vero definitivam ſententiam dies decem præſcribuntur, quibus elapſis, ſi Judices contrafecerint, expenſas hac de cauſa factas, a die elapſi termini, uſque ad ſententiarum hujuſmodi pronuntiationem in duplo reddant.

§. VIII.

Quid ſi partes intra præfixum terminum non fecerint probationes?

CUM partes ad ſuas probationes faciendas admiſſæ fuerint, ſi probationes non fecerint, neque litteras, quas vocant receptorias, extraxerint, & altera pars ob non factam diligentiam a parte adverſa, nec ab eadem litteras hujuſmodi extractas petierit terminum, pro denegato haberi, & cauſam pro concluſa, & definiendam eſſe, altera pars citari mandetur, & contumacijs incuſatis provideatur, quod ad tertiam diem receptorias extrahat, ſi autem illas non extraxerit, habeatur cauſa pro concluſa, etiam termino ad probandum nondum elapſo, ut hac ratione lites brevius expediantur.

§. IX.

Adhuc de eadem re.

QUando una ex partibus litigantibus factam probationem produxerit, & ea non obſtante, pars altera in cauſa concludi petierit, pars probationem producens citetur, & ſuper hoc articulo contuma-

 ciæ

ciæ incuſentur, & concludatur, antequam concluſio ultima fiat in cauſa, quod vero ſecus actum fuerit, ſit in ſe nullum.

§. X.

De Publicatione.

SI publicatio petatur, & hæc, eoquod terminus duret, ab altera parte contradicatur, ad excuſandum actorum examen, & alias de hoc dilationes, præcipitur Judicibus, ut ſub conditione, ſi terminus elapſus ſit, publicationem fieri provideant, quod ſi terminus adhuc duraverit, declarent, quod duret, quod ſic jubeant, quamvis Decretum conditionale ſit.

§. XI.

De eadem re.

ELapſo termino ad probandum, ſi probatione facta, publicationem fieri poſtuletur, aut probatio non facta, cauſam haberi pro concluſa petatur, parte adverſa citata, & non contradicente, contumaciaque incuſata, ſine ulla alia dilatione cauſam pro concluſa haberi mandetur, ſi vero pars contradixerit, cognita a Judicibus contradictionis cauſa, ex actis, quod Juſtitiæ fuerit, decernant.

§. XII.

Qui accuſationem inſtituit, ſi non probet, puniatur: & ante cauſæ inchoationem expenſas promittat.

QUando capituls contra aliquam hujus Provinciæ Perſonam dentur, Fiſcali tradantur; quæ ſi ſubſcripta non ſint, &, a quo exhibita fuerint, ignoretur, in eiſque teſtes deſignati ſint, ac in eis contenta adeo gravia provideantur, ut eorum remedium ad

ad Dei cultum, & bonum commune ſpectet, factis prius de hac re certioribus Epiſcopis, ſeu Epiſcoporum Officialibus, Fiſcalis capitula hujuſmodi proſequatur. Quod ſi conſtet, quis capitula obtulerit, præſtitis idoneis fideijuſſoribus, promittat ille, qui ea dedit, expenſas hac de cauſa faciendas, ſi capitula minime probentur, perſoluturum, itidemque puniatur, prout accuſator calumnioſus de jure venit puniendus.

§. XIII.

Circa conjuges non cohabitantes.

IN his, qui Matrimonio conjuncti conjugalem vitam non ducere denuntiabuntur, Parochi teſtimonium in probationem admittatur, quatenus ad Matrimonium, & non cohabitationem, & ſic comparere præcipiantur, & de hoc interrogentur. Quod ſi negaverint, Fiſcalis citetur, qui, quatenus opus fuerit, ampliorem faciat probationem, & ratificatis teſtibus, prout juris ſit, in cauſa decernatur.

§. XIV.

De Polygamis.

IN cauſis criminalibus binarum nuptiarum, vivente primo conjuge, rei incluſi carcere teneantur, dum lis agitur, eosque ſic detineri Judices procurent, etiamſi a ſententijs per eos latis rei hujuſmodi appellaverint, ut ſic finis his cauſis imponatur. Quando vero Fiſcalis accuſaverit, illæ partes, quarum intereſt, citentur, eæque citationes fiant ex pecunia Juſtitiæ ſumptibus applicata.

§. XV.

Servanda in cauſis criminalibus.

QUando Judicibus expedire videbitur, in cauſis criminalibus parti præſenti actorum tranſumptum concedere, ut ſeſe defendat, fuerintque alij rei, & complices abſentes, Notarij Advocato hujus partis præſentis, ſuppreſſis nominibus, proceſſum legant, & id uſque ad publicationem diligenter ſervetur. Si vero nullum ſit juris impedimentum, etiam cum nominibus, hujuſmodi tranſumptum concedatur.

§. XVI.

Quid cum Cenſuræ aggravantur?

IN cauſis immunitatum, reſtitutionum, ad Eccleſias confugientium, & alijs quibuſcumque, in quibus Judices procedunt aggravando Cenſuras, antequam Cenſuræ hujuſmodi aggraventur, præcedat intimatio anterioris Cenſuræ jam decretæ, de cujus intimatione fidem faciat Notarius, præcedat quoque invocationis brachij Secularis informatio, quo ordine, & non aliter ad Eccleſiaſticum Interdictum procedetur.

§. XVII.

De Conjugijs clandeſtinis.

IN clandeſtinis Conjugijs, quidquid circa ea a partibus petatur, Fiſcalis oppoſitio, & accuſatio admittatur, acta, & probatio a partibus exhibita pro informatione ſummaria recipiantur; deinde teſtibus a partibus productis per Fiſcalem ratificatis, iterumque habita partium confeſſione, per Judices noſtros hac in re decerni, & definiri poteſt, juxta diſpoſitionem Sacroſancti Concilij Tridentini.

Seſſ. 24. c. 1. de reformat. matrimonij.

§. XVIII.

§. XVIII.

Caveatur, ne Maritus ſuboleat accuſationem de adulterio ab uxore factam.

QUando uxor proprium maritum de adulterio, concubinatuve accuſaverit, Judex efficiat, ut Fiſcalis, aut executor Juſtitiæ, in judicio denunciet, & cauſam proſequatur, adhibita cautela, ne maritus, a propria uxore delatum fuiſſe Judici, ſentiat.

§. XIX.

Miſerabilium Perſonarum cauſæ gratis expediantur.

A Miſerabilibus Perſonis litigantibus, nihil quidquam pecuniæ accipiatur ratione litis, eaque miſerabilis Perſona reputetur, quæ in bonis mobilibus, & immobilibus quinquaginta pondo valorem non habuerit, probatio vero quoad hoc per Notarium fiat, ex qua, ſi Officialibus conſtiterit de paupertate Perſonæ litigantis, ejuſdem cauſas, ſemotis dilationibus, expediri, & in omnibus ſubveniri jubeant.

§. XX.

Cauſæ Clericorum ſecreto pertractentur.

ACcuſationes criminales contra Clericos in Sacris Ordinibus conſtitutos illatæ, cum omni ſecreto, pro ut Sacerdotalem Perſonam decet, tractentur, & definiantur.

§. XXI.

Si plures Perſonæ actione unica accuſentur, unicus proceſſus conficiatur.

QUamvis delinquentes plures ſint de eodem crimine accuſati, unus tantum proceſſus confi-

ciatur, nec ratione actorum proceſſus, aliquid aliud exigatur, quam quæ ſunt in indice taxæ conſtituta. Nam ſi in eadem cauſa tres complices ſint, tanquam ab uno ſolo ſalaria, & expenſæ exigendæ ſunt.

§. XXII.

Accuſatores intra tertium diem a rei conteſtatione compareant.

UT moleſtijs, quas accuſatores inferre ſolent, occurratur, mandat hæc Synodus, ut Judices Ordinarij, Viſitatores, Vicarij, & alij quicumque, quibus ſummariæ informationes ſuper partium querelis committentur, querelantibus præcipiant, facta in forma citatione, per Notarium probationem recepturum, quatenus intra tres dies poſtquam reus partem ſe conſtituerit, compareant perſonaliter ad accuſandum eum coram dictis Judicibus, ſin minus perpetuum eis ſilentium ad id imponetur, ſi vero duabus contumacijs incuſatis, non comparuerint, nec accuſaverint, amplius non audiantur, eorumque vices, & voces Fiſcalis obtineat, qui tam in hoc caſu, quam in criminalibus ceteris ad ſe pertinentibus, accuſationem dare intra tres dies teneatur, poſtquam ſe reus in carcere conſtituerit; Judicibus autem, & Officialibus jubetur, ut concluſis jam proceſſibus, quo citius fieri poterit, dictas criminales cauſas definiant, ita ut, quantumvis proceſſus prolixus ſit, intra tredecim dies, a die concluſionis, aut in breviori tempore, ſi fieri potuerit, definitivam ſententiam ferant, in quo Officialium conſcientiæ onerantur, ne ſumptus, & expenſæ ex nimia retardatione accreſcant.

Dies tredecim præfiguntur pro ſententijs expediendis.

Conc. Mex. 1. c. 77. & Gran. tit. de Ordin. Judicior. n. 26.

TI-

TITULUS II.

De Procuratoribus.

§. I.

Procuratores exacte procedant in cauſis clientum ſuorum.

PRocuratores cauſis, quas ſuſceperint, omnem operam præſtent, in eiſque cum omni veritate agant, &, quod ſuis partibus utile ſit, diligenter gerant, ac ſine ulla colluſione, falſitate, prævaricatione, aut prævaricationis ſpecie, odio, aut amore ſui principalis, aut partis adverſæ quidquam poſtulent, aut poſtulare negligant, quod convenienti cauſæ expeditioni neceſſarium ſit. Neque hac de cauſa dona aliqua, aut promiſſiones, munerave, aut alia hujuſmodi injuſte a parte contraria accipiant, ſub pœna reddendi quadruplum; ac præterea Judicum arbitrio puniantur. *Ex Synod. Gran. tit. de Procurator.*

§. II.

Merces eorumdem, ſi excedant, a Judice moderetur.

MOderatam mercedem pro opera ſua accipiant, quod ſi in hoc exceſſerint, directe, vel indirecte litigatores vexaverint, ut ab eis injuſta ſalaria, munerave, aut alia hujuſmodi extorqueant, Judices pro merito laborum mercedem taxent, & diſtricte præcipiant, quod reliquum reſtituant, necnon Judicum arbitrio pœnas dent.

Digitized by Google

§. III.

Honeſte cum feminis verſentur.

PRocuratores, qui in Tribunalibus Eccleſiaſticis negotia Eccleſiaſtica adminiſtraverint, cum feminis, quarum, vel contra quas cauſas ſuſceperint, inhoneſte ne converſentur, neque eas in concubinas accipiant. Quod ſi contra fecerint, præter pœnas juxta horum Decretorum formam eis impoſitas, in cauſis Eccleſiaſticis ab officiorum exercitio per tres menſes ſuſpendantur; itidemque præcipitur, ne per trium menſium hujuſmodi ſpatium, Judices, aut Notarij petitiones ab eis oblatas recipiant, aut alios actus ſub eadem pœna.

TITULUS III.

De Ferijs.

§. I.

Feſti dies ex præcepto ſervandi.

Mexic. 1. c. 18. & Limen. 3. act. 3. c. 40. & act. 4. cap. 9.

UT debitum cultum, & honorem Deo Creatori noſtro, ejuſque Sanctis impenderemus, dies aliqui in Eccleſia ſemper decreti ſunt, ut in eis ab omni ſervili opere ceſſantes, nos cultui divino vacaremus, eam ob cauſam, ut hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Fidelibus dies hi feſti noti ſint, in eiſque cultui divino ſatisfaciant, hæc Synodus decernit omnes horum Regnorum Fideles, exceptis Indis, de quibus alio in loco tractatur, teneri ſub pœna peccati mortalis ſequentia Feſta venerari.

FESTA

Digitized by Google

FESTA EX PRÆCEPTO OBSERVANDA.

IN PRIMIS DIES DOMINI TOTIUS ANNI.

Feſta Januarij.

Circumciſio Domini noſtri Jeſu-Chriſti.
Epiphania Domini.
SS. Fabianus, & Sebaſtianus.

Feſta Februarij.

Purificatio Beatæ Mariæ Virginis.
S. Mathias Apoſtolus.

Feſta Martij.

S. Thomas Aquinas.
S. Joſeph, Beatæ Mariæ Sponſus.
Annuntiatio Beatæ Mariæ Virginis.

Feſta Aprilis.

S. Marcus Evangeliſta.

Feſta Maij.

SS. Philippus, & Jacobus Apoſtoli.
Inventio Sanctæ Crucis.

Feſta Junij.

S. Barnabas Apoſtolus.
Nativitas Sancti Joannis Baptiſtæ.
SS. Apoſtoli Petrus, & Paulus.

Feſta Julij.

Viſitatio Beatæ Mariæ Virginis.
S. Maria Magdalena.
S. Jacobus Apoſtolus.
S. Anna Mater Virginis Mariæ.

Feſta Auguſti.

S. Dominicus.
Transfiguratio Domini.

S. Laurentius Martyr.
S. Hippolytus, in Civitate Mexicana tantum.
Aſſumptio Beatæ Mariæ Virginis.
S. Bartholomeus Apoſtolus.
S. Auguſtinus.

Feſta Septembris.

Nativitas Beatæ Mariæ Virginis.
S. Matthæus Apoſtolus, & Evangeliſta.
Dedicatio Sancti Michäelis Archangeli.

Feſta Octobris.

Sanctus Franciſcus.
Sanctus Lucas Evangeliſta.
SS. Apoſtoli Simon, & Judas,

Feſta Novembris.

Feſtum omnium Sanctorum.
Sancta Catharina Virgo, & Martyr.
S. Andreas Apoſtolus.

Feſta Decembris.

Conceptio Beatæ Mariæ Virginis.
Expectatio partus Beatæ Mariæ Virginis.
Sanctus Thomas Apoſtolus.
Nativitas Domini noſtri Jeſu-Chriſti.
Sanctus Stephanus Proto-Martyr.
S Joannes Apoſtolus, & Evangeliſta.

ITEM FESTA MOBILIA SEQUENTIA.

Dominica Reſurrectionis cum duabus diebus ſequentibus.
Aſcenſio Domini.
Dominica Pentecoſtes, cum duabus diebus ſequentibus.

Fe-

Feſtum Corporis Chriſti.

Coli etiam jubentur Feſta Sanctorum Patronorum Eccleſiarum Cathedralium, & locorum, ubi Hiſpani degunt in eiſdem Eccleſijs, & locis. *Mexic. 1. c. 18. & Limen 3. act. 3. c. 40. & act. 4. cap. 9.*

§. II.

S. Joſeph hujus Provinciæ Patronus.

Porro quia ſingularis fuit in Beatum Joſeph, Sacratiſſimæ Virginis Mariæ Sponſum, hujus Provinciæ devotio, ob cujus ſancti merita, & interceſſionem pie credi poteſt, Novam Hiſpaniam ſingularibus Dei beneficijs donari, Provincialis Synodus anno Domini milleſſimo quingenteſſimo quinquageſſimo quinto celebrata Sanctum Joſeph in generalem hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Patronum elegit, ejuſque Feſtum coli mandavit, hæc quoque Synodus idem renovans, & confirmans ſtatuit, ut Feſtum hujuſmodi in hac Provincia cum Octava celebretur. Si vero Octava in hebdomadam, majorem inciderit, de ea uſque ad Feriam quartam ejuſdem hebdomadæ iuclufive commemoratio fiat. Feſtum Sancti Jacobi Apoſtoli, quia præcipuus, & generalis Hiſpaniæ Patronus is eſt, cum Octava celebrari mandatur. Quando vero, ad Veſperas, & Matutinum ſuffragia Sanctorum dicuntur, ejus commemoratio, quia antiquior Patronus eſt, commemorationi Sancti Joſephi præcedat. In die vero trigeſſima Decembris, qua translatio Sancti Jacobi facta eſt, de ejus translatione Officium recitetur. *Mex. 1. c. 18. §. 2.*

§. III.

S. Thomæ Aquinatis Feſtum ex præcepto ſervetur.

Pij V. motus proprius in Bullario ipſius. Bulla 42. fol. 59. Text. in cap. unico de reliquijs, & veneratione Sanctorũ lib. 6. Fundatur ex c. finali de Ferijs, & in cap. 1. de conſecrat. diſt. 3. Conc Trid. Seſ. 25. c. 12. de regular. verb. dies. Conc. Milan. 4. tit. de S. Ambroſio, fol. 616. & 5. etiam Milan. fol. 710. Verbo quos dies feſtos.

ETſi ante celebrationem hujus Synodi, Feſtum Sancti Thomæ Aquinatis Doctoris Angelici, ex præcepto non colebatur, attendens tamen hæc Synodus a felic. record. Papa Pio V. propter ſingularem ſanctitatem, & mirabilem Doctrinam, de quibus is ſanctus, hæreſibus refutatis, Chriſtianæ Reipublicæ Scholis magnas opes attulit, & propter eruditionis ſplendorem, quo in Eccleſia Dei eluxit, ejus Feſtum per univerſum Neapolis Regnum coli, & per univerſam Eccleſiam Officio Doctoris celebrari præceptum eſſe: attendensque inſtantiſſime a Decano, & Capitulo hujus Metropolitanæ Eccleſiæ, Magiſtratibus Civitatis Mexici, a Rectore, & Univerſitate Regia, tum etiam ab Ordine Sancti Dominici, cujus inſtitutum Sanctus Thomas profeſſus eſt, efflagitatum fuiſſe; hæc Synodus præcipit, ut Sancti Thomæ Feſtum colatur, & Catalogo Feſtorum, quæ ex præcepto in hac Provincia coluntur, adſcribatur.

§. IV.

Forma in obſervandis Feſtis.

Quiſque ſua Parochia interſit.

QUÆ quidem Feſta ab omnibus coli deberi (Indis exceptis) hæc Synodus decernit, in quibus ab omni ſervili opere ceſſandum eſt, a media nocte vigiliæ, uſque ad mediam noctem ſequentem, quo tempore Feſtum terminatur, in eiſque Miſſam integre audire omnes tenentur, ad quam, & ad verbum Dei audiendum, ubi commode fieri poteſt, ſuis Parochijs omnes interſint, ut eſt a Sacro Concilio Tri-

Tridentino injunctum; quod ſi aliqui in diebus Feſtis hujuſmodi integram Miſſam non audierint, arbitrio Ordinarij plectantur; qui vero tempore, quo Miſſa conventualis celebratur, & Sacra Concio habetur, in ludis occupati apprehenſi fuerint, juxta formam juris pœnas luant.

Seſſ. 24. c. 4. de reform.

§. V.

Patresfamilias curent, ut filij Miſſam audiant.

MOnet etiam hæc Synodus Patres, Matresque omnes, ut ſuos filios, & filias quantumvis minimæ ætatis ſint, ad Miſſam audiendam ſecum deferant, præcipit etiam hæris, ut famulos, & ſervos ſuos omnibus Feſtis colendis Miſſam audire faciant, in quo eorum conſcientiæ onerantur.

Conc. Milan. 3. f 584. Verſ. neque vero excuſentur.

§. VI.

Viduæ ne ultra menſem Miſſæ auditionem differant luctus prætextu.

UT introducta jam corruptela funditus tollatur, qua relictæ Viduæ per multos dies ab obitu maritorum Miſſam non audiebant, Eccleſiæ præceptum tranſgredientes, jubet hæc Synodus, ut Viduæ, elapſo præſertim menſe poſt mortem mariti, a Judicibus Eccleſiaſticis, per cenſuras, & alias pœnas, ad Sacrum audiendum compellantur, idemque ſervetur cum mulieribus conjugatis, quæ ob virorum abſentiam per longum tempus Miſſam non audiunt.

Bulla Pij V. in Bullario fol. 33. 2. col. Verbo ut igitur. Cōc. Mexic. 1. c. 19 §. 3. & Guad. tit. 6. conſt. 16. & Milan. 1. fol. 39. Verbo Viduæ. & fol. 119. Verbo Epiſcopi ne patiantur, & Mil. 3. fol. 584. Verſ. neque vero excuſentur.

§. VII.

Opera Feſtis diebus prohibita.

QUO vero ſervilia opera, a quibus in diebus Feſtis vacandum eſt, omnibus innoteſcant, hæc Sy

Guadix tit. 6. conſt. 21. 22. 23. & 24. & Gran.

tit. de Fer. n.45. & 6. & Synod. de Quirog. conſt. 97. 98. 99. & 100. & Limen. 3. act. 3. c. 40. & act 4. c. 9. & Milan. 3. tit. de Feſtor. dierum cultu fol. 583.

Synodus ſtatuit, ac decernit, ut in eis mercatum, nundinæ, licitationes minime fiant; tabernæ etiam ubi merces, vel alia divenduntur, & emuntur, ſaltem dum Miſſa conventualis celebratur, ne aperiantur.

§. VIII.

Eſculentorum venditio.

A Sono vero campanæ, qua Populus ad conventualem Miſſam vocatur, uſque ad finem Miſſæ, eſculenta publice venalia ne exponantur, operarij per totum Feſti diem jumentis ſuis ſarcinas ne imponant, nec mulieres iter agant, ſarcinas vehentes, niſi victualia eo tempore Populo neceſſaria, aportaverint. Tonſores per totum Feſti diem ne detondeant, furni ne ardeant, inſtrumenta, & machinæ minarum ceſſent, nec in eis ulli occupentur. Si qui vero hoc Decretum violaverint, ſevere ab Eccleſiaſticis Judicibus punientur. Non tamen interdicitur Chirurgis, & Aromatarijs, ne in his diebus officia ſua exerceant, quantum ægrotorum ſaluti conveniet, itidemque permittitur temporibus metendi, rigandi, piſcandi, aut vermes ſericos nutriendi, & alia hujuſmodi terrenorum fructuum ratione faciendi, in Feſtis diebus poſt auditam Miſſam, de licentia Officialium, & Vicariorum, rebus hujuſmodi operam impendere; ne ſi neceſſitas occurrerit, earum jactura fiat.

Agaſones. Barbitonſores. Fodinæ.

Quid meſſis tempore faciendum?

§. IX.

Dies Feſti Indorum deſignantur.

Bulla Pauli III. conceſſa in favorem Indorũ. Mexic. 1. c. 18. § 4.

FElicis recordationis Paulus Papa III. Indorum paupertati proſpiciens, eos tam ſtricto vinculo, ut Hiſpanos, ad Feſtorum obſervationem divincire

re noluit, ac ob eam cauſam illorum commoditati conſulens, ſequentia Feſta Indis deputavit, ad quæ ſola obſervanda ex præcepto tenerentur. *& Limen. 3. act. 4. c. 9.*

FESTA INDORUM.

DIES OMNES DOMINICI IN ANNO OCCURRENTES.

NAtivitas Domini, ſine duabus diebus ſequentibus. *Mex. 1. c. 18. §. 5. & Limenſ. 3. act. 4. cap. 9.*

Circumciſio Domini.

Epiphania Domini.

Dominica Reſurrectionis, ſine duabus diebus ſequentibus.

Aſcenſio Domini.

Dominica Pentecoſtes, abſque duabus diebus ſequentibus.

Feſtum Corporis Chriſti.

Nativitas Beatæ Mariæ.

Annunciatio Beatæ Mariæ.

Feſtum Purificationis Beatæ Mariæ Virginis.

Aſſumptio Beatæ Mariæ Virginis.

Feſtum Apoſtolorum Petri, & Pauli.

Aliorum Feſtorum obſervatio, voluntarie Indorum devotioni relinquitur, ne vero Hiſpani per ſe, aut ſervos ſuos in Feſtis diebus ſervilia opera exercendi ex hoc occaſionem arripiant, quod Indi ab eis minime ceſſent, decernitur, ne Indi hiſce Feſtis in Hiſpanorum prædijs, aut alijs facultatibus, niſi de licentia Ordiuarij ſerviliter ſeſe exerceant.

Iidem Indi alijs Feſtis diebus in Hiſpanorũ agris non laborent, niſi de Ordinarij licentia.

§. X.

Nundinæ ne fiant Dominicis, aut Feſtis diebus.

Mex. 1. cap. 70. ITidem interdicitur, ne diebus Dominicis, & Feſtis, quorum obſervatio ad Indos pertinet, mercatum fiat, ut ratione hac tunc laborandi, & Miſſam non audiendi, ab Indis auferatur occaſio. Si vero in aliquo Indorum oppido mercatum die Dominico indictum ſit, alius hebdomadæ dies, in quo id fiat, deſignetur.

§. XI.

Medicamentorum applicatio, quæ Miſſæ auditionem impediunt, in diem allium rejiciatur, ſi commode fieri poſſit.

MEdicis quoque prohibetur, ne ægrotis medicamenta applicent, ita ut eis impedimento eſſe poſſint, quominus Feſtis diebus Miſſam audiant, ſi talis ægritudo eſt, quæ ægrotum Miſſam audire non impediat, & cujus medicina in aliud tempus differri poſſit.

TITULUS IV.

De Dolo, & Contumacia.

§. I

Quo termino faciendæ citationes, & quis pro contumaci habendus.

Lex Reg. 9. tit. 8. lib. 2. recop. PRÆSENS, in illis locis, in quibus Eccleſiaſticum Tribunal exiſtit, in Judicium vocatus, citari non poſſit, niſi de uno die in alium, aliter autem, citatione facta, etiamſi citatus non compa-

pareat, contumax reputari nequeat, nec abſens pro contumaci habeatur, ſi Nuntius fidem non fecerit ipſum citaſſe in perſonam propriam uxoris, filiorum, aut famulorum, nec ſufficiet citatio ad Hoſpites, vicinos, aut alias extraneas Perſonas facta: contumaciæ vero coram Judicibus incuſabuntur, & quicquid aliter factum ſit, denuo fiat. *Syn. Gran. tit. de dolo, & contum.*

§. II.

Contumax expenſas ſolvat, antequam ulterius progrediatur.

CUM de contumacia cujuſque partis conſtet, in expenſis condemnetur contumax, quas, antequam ulterius procedatur, compellatur ſolvere, niſi præſens maluerit id in finem litis reſervare, & in alterius partis contumacia ulterius procedi, aut remedium miſſionis in poſſeſſionem elegerit, quod ſi fiat, regula de hoc in Legibus horum Regnorum præſcripta ſervetur. *Lex. 1. & 2. tit. 11. lib. 4. recop.*

§. III.

Alia decernuntur circa contumaciam.

IN litteris citationum, & monitorijs præcipiatur, ut ad aliquem diem certum citati hora audientiæ compareant, quod ſi reus, vel actor minime comparuerit, & non comparentis contumacia fuerit incuſata; contumax reputetur. Si autem intra dictum diem venerit, etiam ſecundæ litteræ expeditæ ſint, illarum expenſas ſolvat, qua ſolutione contumaciam purget, & in cauſa principali audiatur. Nullatenus vero ſecundæ litteræ expediantur, niſi toto elapſo die, in quo terminus in primis litteris præfixus finitur, ne-

que reus, vel actor contumax reputetur, uſquequo conſiſtorium dimiſſum ſit.

§. IV.

Quid faciendum reo non comparente?

SI actor intra terminum in litteris expreſſum contumaciam non incuſaverit, reus contumax non reputetur, nec litteræ illæ iterum legantur, nec virtute illarum contumacia incuſari poſſit, ſed litteræ conditionales æſtimentur, veluti ſi expreſſæ ſub conditione hac eſſent expeditæ; ſi actor contumaciam incuſaverit in dicto termino, ſi autem reus comparuerit, actore non comparente, actor in expenſis condemnetur, ſi id reus petierit; quod ſi elapſo dicto termino actor contumaciam incuſaverit, & reus non comparuerit, Judices eum iterum in judicium vocari mandent, niſi juſtis de cauſis ſibi viſum fuerit, reum poſſe legitime reputari contumacem. Si vero juſtæ cauſæ adſint, id Decreto declarent, litteræ tamen receptoriæ perſonaliter intimentur, ſi citatio prima perſonaliter facta non fuerit, aliter enim reus nullam ſententiam, nec contumaciam incurrit.

TITULUS V.

De Teſtibus, & probationibus.

§. I.

In cauſis, in quibus ex officio proceditur impenſis Cameræ teſtes alibi extantes adducantur.

Gran. Synod. tit. de probation.

IN cauſis, in quibus ex officio proceditur, teſtes contra reos producendi expenſis Cameræ, & pecunijs Juſtitiæ ſumptibus applicatis ad feren-

rendum teſtimonium adducantur, quæ impenſæ condemnatione expenſarum ſubſecuta, & non alias, Cameræ, & ſumptibus Juſtitiæ perſolvantur, ne inde rei occaſionem arripiant præveniendi, aut ſubornandi teſtes.

§. II.

In cauſis criminalibus plectendis pœna corporali ſemper ratificentur teſtes in plenario, alias probatio nulla ſit.

IN omnibus cauſis criminalibus, in quibus pœna corporalis, ſive exilij, aut publica pœnitentia imponenda ſit, teſtes in ſummario judicio recepti, in plenario ratificentur, non obſtante, quod pro ratificatis a reo habeantur. Quibus in caſibus, nec minori ulli, nec Fiſcali reſtitutio in integrum ad accuſandum, aut ad probandum concedatur. Probatio vero, quæ per reſtitutionem hujuſmodi fiet, nulla ſit, immo a proceſſu deleatur.

§. III.

In cauſis matrimonialibus, alijsque gravioribus teſtium dicta non a ſolis Notarijs, ſed a Judicibus ipſis, aut de eorum ſpeciali commiſsione recipiantur.

JUdices per ſe ipſos in cauſis matrimonialibus dicta teſtium recipiant, neque probationes a ſolis Notarijs etiam principalibus fieri in cauſis criminalibus, aut civilibus magni momenti permittant, niſi ipſiſmet Judicibus præſentibus, aut ſi juſta ex cauſa Judices abſint, de ſpeciali eorum commiſſione, quæ, quidem ſpecialis commiſſio a Judicibus ſubſcripta in principio probationis hujuſmodi collocetur, & in proceſſu deſcribatur. Commiſſiones vero nullatenus *Mexic. 1. c. 42. & Gran. tit. de teſtib. n. 3.*

Quando, & quomodo hujuſmodi cõmiſſiones concedendæ?

concedant in caſibus prædictis ad recipiendum teſtes alijs Miniſtris, quam Receptoribus ab Epiſcopo deputatis; neque in ſuis Tribunalibus Notarios quoſcumque, aut Officiales admittant, ad petitiones dandum, ad acta gerendum, neque ad teſtes in ſummario recipiendum, aut eis quodvis aliud receptionis genus committant, neque eos ad teſtes, aut teſtium ratificationes, neque ad recipiendas cautiones in Judicio faciendas, neque ad aliud quicquam, quod ad Judicium pertineat, adhibeant, niſi fuerint ipſimet Notarij Tribunalis, aut Receptores prædicti, & eis abſentibus, Miniſtri ad id ab Epiſcopo, vel juſſu Epiſcopi approbati, qui ſpecialem proviſionem ad id obtineant. Probationes autem, & acta Judicialia aliter confecta nulla ſint.

§. IV.

Pro teſtibus extra urbem ratificandis, acta originalia ne tradantur: parti vero, contra quam ratificatio eſt facienda, neque apographa.

QUando teſtes ad inſtantiam partis extra Civitatem ratificandi ſunt, eorum dicta in ſummario judicio habita, ne tradantur originalia, niſi prius exemplum publicum, & authenticum, quod fidem faciat, penes Notarium remaneat, nec tunc tradantur parti, contra quam ratificatio fieri debet. Quod ſi Notarius quiſquam ſecus fecerit, Judicum arbitrio pro qualitate criminis punietur. Probationes vero ſummariæ hujuſmodi Receptoribus dentur, præſtito ab eis juramento, & obligatione de ſecreto ſervando uſque ad publicationem, & de eaſdem reſtituendo intra dies duos poſt elapſum terminum.

§. V.

§. V.

Teſtes ex alio loco adducendi ejus impenſis perſolvantur, qui eos produxerit.

QUotieſcumque Judicibus viſum fuerit convenire, ut teſtes perſonaliter deducantur, id ejus impenſis fiat, qui teſtes produxerit, Judices autem, prius æſtimato, quod ratione itineris teſtes habere debent, illud teſtibus perſolvi faciant, antequam inde diſcedant.

§. VI.

Cautiones quædam ſervandæ in teſtium probationibus, quæ fiunt in ſecunda inſtantia.

TEſtium probationes in ſecunda inſtantia, ne fiant per eoſdem articulos, neque per directe contrarios, niſi in caſibus, & eo modo, quo eſt a Jure conceſſum, ut autem hoc evitetur, præcipitur, articulos in ſecunda inſtantia producendos præter Advocatum, a Procuratoribus etiam debere eſſe ſubſcriptos, a quibus itidem examinentur, ſint ne ijdem articuli, an contrarij, & ſi ſecus fiat, probatio a proceſſu deleatur, & Procurator in hoc negligens, pondo uno perſolvat.

§. VII.

Regiæ Conſtitutiones hic citatæ ſerventur in cauſis contra Miniſtros Eccleſiaſticæ Curiæ munera accipientes.

IN cauſis criminalibus, contra Miniſtros ab Epiſcopo deputatos, tractandis, ob dona, munera, pecuniasve injuſte acceptas, aut colluſiones factas, quibus dona, ſive hujuſmodi munera accipere ab hac Synodo prohibitum eſt, ea ſit ſufficiens ad condemna-

Lex 6. tit 9. lib. 3. recop. & Lex 7. tit. 7. lib 7. recopilationis.

mnationem probatio, quæ in legibus novæ compilationis horum Regnorum decreta eſt, juxta quas leges in his cauſis decidendum præcipitur.

§. VIII.

Quæ probationes committi poſſunt Receptoribus, aut locorum Vicarijs.

PRobationes, quæ earum qualitate attenta committi poſſunt, Receptoribus committantur, quod ſi viſum fuerit expedire, præcipiatur, quod Vicarij, aut alij Sacerdotes loco Judicum una cum Receptoribus, hujuſmodi probationibus faciendis, aſſiſtant.

§. IX.

Pœnæ ſtatuuntur adverſus eos, qui in Judicio pejerant.

Mex. 1. c. 86. & Guadix, tit. 5. conſt. 22.

CUpiens hæc Synodus effrenatam eorum audaciam reprimere, qui, cum teſtes producuntur, in Judicijs Eccleſiaſticis hujus Provinciæ, non ſine gravi Dei Omnipotentis offenſa, ac Juſtitiæ contemptu; ſuarumque animarum detrimento, & litigatorum præjudicio falſum dicunt teſtimonium, ſtatuit, ac præcipit, ut ſi quis coram quocumque ex Officialibus, Judicibus, aut alijs Miniſtris perjurij reatum commiſerit, ſi Clericus (quod abſit) fuerit de perjurio convictus, ſolvere parti compellatur, in cujus damnum hoc crimen admiſit, id omne, quod ob tacitam veritatem, vel expreſſam falſitatem, in præjudicium, & detrimentum dictæ partis ceſſerit, ac propterea condemnetur in medietate fructuum unius anni Præbendæ, ſeu Beneficij ab eodem obtenti, & etiam in medietate fructuum omnium, quos percipit,

pit, toto eo tempore, quo in perjurio perſeveraverit. Cujus mulctæ pars una fabricæ Eccleſiæ Cathedralis, ubi id evenerit, applicetur, altera vero pijs operibus ab Epiſcopo deſignandis, tertia denique accuſatori, & præter hanc pœnam, in carcere tandiu detineatur, quamdiu Officiali videbitur. Si autem perjurus hujuſmodi Beneficij, ſeu Præbendæ expers ſit, jubetur, & ultra ſatisfactionem parti, cui præjudicium irrogavit faciendam, in pondo minarum quinquaginta condemnetur, quæ ad nuper præſcriptam formam diſtribuantur, & reus in carcere, ut dictum eſt, incluſus maneat per tempus Judicis arbitrio deputandum, quod ſi is adeo pauper ſit, ut prædictam pœnam ſolvere nequeat, pecuniaria pœna commutetur in corporalem, pœna carceris aggravata, ac ſi perjurus ſecularis ſit, ſatisfacere parti, cui perjurio nocuit, compellatur, & præterea Paſtomide ejus linguam obſtringente in valuis Eccleſiæ per diem unum publice detineatur, niſi ejus fuerit conditionis, ut hæc pœna commutanda ſit, quo caſu delinquentes in exilium mittantur, aut graviori pœna Judicis punientis arbitrio plectantur. Quod ſi cauſa, in qua perjurium commiſit matrimonialis ſit, ob injuriam Sacramento illatam, præter jam dictam pœnam ei alia Judicis arbitrio imponatur. Qui vero ad ſuæ cauſæ probationem teſtem falſum produxerit, quem ad dicendum falſum teſtimonium induxerit, eadem pœna puniatur, qua, teſtem perjurum puniri, ſancitum eſt.

§. X.

Cavetur calumnijs Indorum, eorumque perjurijs adverſus eorum Miniſtros.

Conc Limenſ. 3. act. 4. cap. 6.

SAcerdotum honori, quibus Indorum cura imminet, proſpicere volens hæc Synodus, ne eo magis falſis accuſationibus agitentur, quo ſtudioſius ſubditorum indigenarum vitijs, aut Hiſpanorum avaritiæ modum imponere conantur: perpendensque, quam proni ſint ad perjuria Indi, quamque facile ad id inducantur, ſtatuit, ac præcipit in primis, ne ullus Sacerdos a diſtrictu Indorum, cui miniſtrat, expellatur, quamvis graves querelæ contra eum dentur, niſi prius per Judicem Ordinarium, aut delegatum, ibi Inquiſitio fiat, ubi crimen admiſſum a Sacerdote dicitur. Si enim Judex Eccleſiaſticus ibi præſens aſſiſtat, de omnibus plene inſtructus, quæ, & quanta fides teſtibus ſit adhibenda, facilius agnoſcet. Infideles nullatenus in teſtes admittantur, Sacris eſt Canonibus conſtitutum, nec etiam illi, qui ſuſpecti ſunt, quamvis Chriſtiani, Indi, vel Hiſpani ſint, ſed ſolum timoratæ conſcientiæ homines, minimeque ſuſpecti. Neophitos ad jurandum nequaquam Judex compellat, niſi cauſa ſit gravis, & cujus veritas aliter elucidari non poſſit. Quo in caſu moneantur primum Neophiti, quam grave malum perjurium ſit. Si autem falſo aliqui juraſſe comperti ſint, eos, ut ceteri metu pœnæ terreantur, & cautiores evadant, publice flagellari Judex præcipiat, & ut majori ignominia afficiantur, detonderi faciat. Denique in cauſis, quæ ex teſtimonio Indorum dependent, accurate Judex ani-

Ne in bujuſmodi Miniſtros procedatur, antequã per ipſum Judicem, aut ejus delegatum in partibus Inquiſitio fiat.

Text. in cap. fin. 3. quæſt. 6.

In cap ſuſpectos. In cap. nullus 3. quæſt. 5.

In cap. ſi teſtes 4. quæſt. 3.

Quid ſervandum cum Neophitorum juramenta recipientur?

Conſule de hoc Ferdinandũ Zurita in primo Inquiridione quæſtionum Theologic. q. 20. f. 72.

animadvertat quæ, & quanta fides teſtibus adhibenda ſit, præſertim cum manifeſta ſit omnibus Indorum ad perjuria propenſio. Quæ omnia Chriſtianæ Judicum prudentiæ hæc Synodus commendat.

Ex Doct. Menochij de arbitrarijs Judicũ quæſtionibus, caſu 90.

TITULUS VI.

De Sententia, & re judicata.

§. I.

Fiſcalis omni tempore Jus habeat petendi quod expedierit in cauſis ſuper Matrimonijs clandeſtinis, binis nuptijs, & quibuſdam alijs.

IN ſententijs, quæ ſuper Matrimonijs clandeſtinis ferantur, ſemper jus petendi quicquid expedierit, Fiſcali reſervetur, idemque obſervetur in ſententijs, quæ ſuper binis nuptijs, & criminibus alijs inter partes proferantur, Notarius vero reſervationem hujuſmodi Fiſcali intimet, actaque intra tertium diem tradat, ut graves contra delinquentes pœnas poſtulet.

Synod. Granat. titul. de ſent. & re judicata.

§. II.

Sententiæ ferantur ſecundum hujus Synodi Decreta, idque in ſcriptis.

SEntentiæ, quas Judices, & Vicarij tulerint, juri, & his decretis conformes ſint, quarum, poſtquam latæ fuerint, niſi in caſibus a jure permiſſis, nulla ſit diſpenſatio. Decreta vero in ſcriptis fiant ita, ut ſemper de his conſtare poſſit. Quamvis autem in aliquibus ſummarie procedant, ob id exceptiones legiti-

Mm mas,

mas, & partium neceſſarias probationes, in forma a jure conceſſa admittere ne recuſent.

§. III.

Injuſte in carcere detentis conſulitur.

Mexic. l. c. 76. QUoniam ſæpe contingit, ut Clerici, & Seculares hujus Provinciæ nonnulli, parte, vel Fiſcale inſtantibus, ob aliqua commiſſa crimina in pœnis pecuniarijs condemnantur, qui a ſententijs, cum ſe gravatos ſentiant, provocantes etiamſi pecuniariam pœnam deponant, & de repreſentando cautionem præſtent, a Judicibus minime e carcere liberantur, immo ſæpe ſæpius, eo quod appellant, novis vinculis conſtringuntur; Idemque fit cum accuſatores affligendi reos cauſa, & eoſdem in carcere detinendi, a ſententijs etiam juſte latis appellant: Ob eam cauſam ne deinceps his moleſtijs capti afficiantur; ſtatuit hæc Synodus, ut pecuniaria mulcta in depoſitum data, & cautione præſtita de repræſentando: condemnatis hujuſmodi Civitas, aut oppidum a Judicibus, & Officialibus pro carcere conſtituatur, pœna interpoſita non obſtante.

TITULUS VII.

De Appellationibus, & recuſationibus Judicum.

§. I.

Quando, & quomodo appellationes admittendæ, quæ fiunt a delinquentium Procuratoribus?

Synod. Gran. tit. de ſent. & re judicata. PRocuratores delinquentium, qui appellaverint, in gradu appellationis minime audiantur, niſi teſtimonio adhibito, quo conſtet delin-

linquentes in carcere detineri, aut eos antequam Judex, a quo provocatum eſt, ſententiam ferret, præſtita cautione, fuiſſe liberatos.

§. II.

Quid obſervandum, cum reus coram Judice ad quem *ſe perſonaliter ſiſtit?*

IN cauſis criminalibus, quando aliquis ſe in gradu appellationis coram Judice *ad quem* perſonaliter conſtituerit, ne audiatur, donec teſtimonium oſtendat a Judice inferiori carcere detentum non fuiſſe, deinde vero in carcere ſe præſentet, cui poſtea litteræ citatoriæ, & compulſoriæ ad teſtimonium hujuſmodi, & proceſſum deferendum concedantur. Ne ob eam cauſam quod ſe coram Judice ſuperiori conſtituerit, contra ejus bona, & fidejuſſores procedatur. Quod ſi conſtiterit, eum, non effracto carcere, ad ſuperiorem Judicem confugiſſe, nullaque damna inde ſubſecuta, & id ejus cauſa patiatur, convenienti præſtita cautione, alia carceris cuſtodia eidem poterit aſſignari, ſervatis in his, quæ a jure Pontificio ſtatuta ſunt, & his Decretis ſancita.

§. III.

Quid Judex ad quem *facere debeat, priuſquam appellationem admittat?*

CUM quis ſe coram Judicibus appellationum conſtituerit, & cauſa non inter partes, ſed ex officio ventilata eſt, nec appellatum eſt a ſententia definitiva in caſibus a jure, & hujus Synodi decretis permiſſis, antequam admittatur, aut eidem litteræ inhibitoriæ concedantur, conſtet appellantem ca-

Mm 2 ptum

ptum detineri, ſive in carcere Judicis *a quo*, ſive Judicis *ad quem*, & eo ſic detento, præcipiatur Judici, ut, ſi id inſtantiam partium præceſſit, eas nominet, & ut citentur, citatorium expediatur. Quod ſi ex officio cauſas, & rationes mittat, quibus adductus in cauſa proceſſerit, itidemque compulſoriæ litteræ concedantur, ut acta, & proceſſus ad ſuperiorem Judicem tranſmittantur, quibus tranſmiſſis, quod juris fuerit, provideat. Ut vero hoc melius fiat, Fiſcalis citetur, qui in cauſa ſe opponere teneatur, eique tanquam Advocato ſalaria ob id conſtituantur.

§. IV.

Ne inhibitoriæ expediantur, niſi actis proceſſus prius examinatis; neque executio impediatur, quando ex præſcripto Tridentini per appellationem non ſuſpenditur.

JUdices *a quo* ne inhibeantur a Judicibus ſuperioribus, neque ab eis inhibitoriæ, aut ſuppreſſoriæ litteræ concedantur, niſi actis proceſſus prius perſpectis, & examinatis; neque executio impediatur in cauſis, in quibus ex jure, & Decretis Concilij Tridentini per appellationem non ſuſpenditur executio ſententiæ, aut decreti. Quod ſi ſecus fiat, inhibitiones, proceſſus, decreta, & alia inde ſequuta, & acta invalida ſint, & nullius effectus, ut eſt ab eodem Concilio diſpoſitum, ac præterea in viſitationibus, & Syndicatibus, Judicum exceſſus hujuſmodi corrigantur. In Concilijs quoque Provincialibus horum exceſſuum, ſi puniti non fuerint, ratio petatur. In appellationibus vero a ſententijs interlocutorijs, ſive reparari poſſint, ſive non per ſententiam definitivam Oſſi-

Seſſ. 13. c. 1. & Seſſ. 24. c. 20. de reformat.

Seſſ. 22. cap. 7.

Officialis, & Judicis, obſervent, quod eſt a Concilio Tridentino decretum. *Conc. Trid. ubi ſup. d. Seſſ. 13. & 24.*

§. V.

Metropolitanorum Vicarij ne Cenſuras ferant adverſus Suffraganeos.

Itidem interdicitur, ne Officiales, & Judices Metropolitanorum Excommunicationis, Suſpenſionis, & Interdicti Cenſuras decernant contra Epiſcopos Suffraganeos, juxta Conſtitutionem Innocentij Papæ IV. quæ incipit. *Romana Eccleſia.* *Tex. in Cap. §. Officialis autem de Officio Ordinarij lib. 6.*

§. VI.

Si Concubinarij appellaverint, a carcere ne liberentur, antequam cauſa finiatur, niſi ex cauſa valde urgenti.

In cauſis concubinatus quorumcumque, ſive Eccleſiaſticorum, ſive Secularium, ſi hi, aut eorum concubinæ appellaverint, a carcere per Judicem inferiorem, aut ſuperiorem ante ne liberentur, quam cauſa terminetur, niſi ob juſtas valde, & neceſſarias cauſas Judicibus videbitur, quorum conſcientiæ in hoc onerantur.

§. VII.

Quando, & quomodo probationes a partibus in gradu appellationis recipiendæ.

In gradu appellationis partes ad probandum ne recipiantur, ſi ſe ad probandum non obtulerint, quod ſi fecerint, pœna eis impoſita, ſi non probaverint, ad probandum admittantur.

te, pro vitæ exemplo, & ut uno verbo omnia, qua ſanctitate prælucere debeat in Eccleſia Dei, eam ob cauſam Dominus præcipiebat ſtrictam cum Mitra vitta hyacinthina Laminam Sacræ venerationis de auro puriſſimo, in qua gemmario opere Sanctum Domini eſſet nomen inſcriptum, a ſummo Sacerdote fronte geſtandam, quo adeo ſanctitate præſtantes oportere eſſe Epiſcopos ſignificaretur, & eamdem fronte deſcriptam alijs ad immitandum proponerent.

Exodi 28.

§. II.

Sic vitam inſtituant, ut decet Apoſtolorum Succeſſores.

ID igitur perpendens optime Mexicana hæc Provincialis Synodus, toto quo poteſt conatu, Epiſcopos in Domino cohortatur, ut dignitatis ſuæ ſemper memores, ſic vitam inſtituant, ut decet Miniſtros Chriſti, & Succeſſores Apoſtolorum: ad quorum exemplum inardentes, ſalutis animarum zelo ſe componentes, aſſidue Deum pro ovibus deprecentur, eos verbi Dei prædicatione paſcant, & tanquam Angeli cuſtodes Populo ſibi commiſſo invigilent, eique proſpiciant, ac denique veluti boni Paſtores ea, quam majorem nemo habet, charitate ſint accenſi, ut animam ſuam pro ovibus ponant. Quod humeris etiam Angelicis formidandum onus, & humanis omnino impar, quia proprijs viribus ſuſtinere non poſſunt, a Deo petant auxilium, & orationi frequenter vacent, ſtatutis ſibi horis, ut mente illuminentur, & ad Dei honorem, Populique ſalutem dirigantur.

Conc. Milan. 4. 2. p. tit. de Epiſcop. f. 665. verbo in oratione.

§. III.

Quotidie orationi vacent.

SED, ut ex frequenti orationis uſu ad munus, quo funguntur, obeundum ſalutares fructus percipiant, unius horæ ſpatium ſingulis diebus orationi impendere monentur, in quo alta mentis contemplatione perpendant, quid pro animarum ſalute Chriſtus ſummus Paſtor effecerit, quidve perpeſus fuerit, ut hac conſideratione excitati ſpirituale animarum commodum ardentiori zelo anhelent, & quo ad id opus eſt divinæ gratiæ auxilium vehementius implorent hæc, & ſingulis quoque noctibus, illius Apoſtoli ſententiæ memores: *Si nos ipſos dijudicaremus, non utique judicaremur*, per aliquod temporis intervallum conſcientias proprias diligenti examine perſcrutentur, & quidquid eo die deliquerint, quicquid negligenter omiſerint pro peccatis ſubditorum abolendis, gravi dolore defleant, & emendent; ſic enim iram Dei in die tremendi Judicij fugient, qua ſanguis pereuntium ovium de manu Paſtorum negligentium requirendus eſt.

D. Paulus 1. Corinth. c. 11.

Conc. Milan. 4. dicto f 665. Verbo confeſſarium.

§. IV.

Confeſſarium ſibi deligant, & qualem?

UT Epiſcopus vitæ ſanctitate, & morum integritate roboratus conſiſtat, Populoque in hac re maxime ſatisfaciat, confeſſarium Sacerdotem ſibi deligat ætate gravem, vita probatum, Doctrina inſignem, per quem Deus Omnipotens in rerum difficultatibus, ſuo lumine Epiſcopum illuſtret, & dirigat ad ea, quæ divinæ ſuæ gloriæ, Populique ædificationi magis ſint conſentanea.

Dictum Conc. 4. Milan. d. f. 665. Verbo confeſſar.

Digitized by Google

DE CURA SUBDITORUM, ET PROPRIÆ FAMILIÆ.

§. I.

Faciles ſint, & ſubditos auſteritate ne deterreant.

EPiſcopi, ut Paſtorale Officium poſtulat, benigni, ac manſueti ſint, languoribusque ſanandis, ac pauperum miſerijs ſublevandis, cum omni pio, ac paterno zelo proſpiciant, talesque ſeſe præbeant, ut ſubditorum moleſtias in omni patientia ſupportantes, eis aditum faciant, ne hæreant trepidi, ſed cum omni fiducia ad Epiſcopos confugiant, ab eiſque in labore ſolatium, in paupertate auxilium, in morbo medicinam petant.

§. II.

Parochos conſulant ſingulis hebdomadis.

PArochos ſingulis hebdomadis ad ſe vocent, ab eiſque ſciſcitentur de ſubditorum ſtatu, de temporalibus, & ſpiritualibus Populi ærumnis, de remedio peccatis publicis adhibendo, ut ijs omnibus accurate ſuccurrant.

§. III.

Delectus, & cura familiarium.

QUoniam, qui domum ſuam gerere neſcit, ex ſententia Apoſtoli, nec Eccleſiam Dei recte gubernabit; hæc Synodus Epiſcopos monet, ut non ſolum ipſi vitæ exemplo ſubditos ædificent, ſed eos etiam familiares ſibi deligant, qui honeſtate vitæ, & morum integritate comprobentur: ne ſi Populo ſcandalo ſint, Epiſcopi miniſterium vituperetur. Oneri ſuo

ſuo Epiſcopi ſatisfacient, ſi Conciiij Tridentini Decreta, in quorum executione Cleri, Populique Chriſtiani reformatio conſiſtit, aſſidue legant, attente meditentur, diligenter exequantur.

DE DOCTRINÆ CURA.

§. I.

Prædicationis Cura.

PRæcipua Epiſcoporum Cura in docendo Populum Evangelium Dei ſita eſſe debet, atque quod jam titulo de Summa Trinitate, & Fide Catholica decretum eſt, ad eam rem maxime incumbant, oportet, ut Parochi, & Eccleſiaſtici viri ſua munera, & miniſteria in hoc adimpleant, quo ſubditi, præſertim rudes, ſalutari verbi Dei Doctrina paſcantur. Si vero (quod abſit) prædicator errores, aut ſcandala in Populum diſſeminaverit, etiamſi regularis ſit, ei Epiſcopus Autoritatem Concilij Tridentini ſequutus prædicationem interdicat.

Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 4. ſupra lib. 1. tit. 1. §. 2.

Curet Epiſcopus, ut a Parochis Dei verbum annuntietur.

Seſſ. 7. cap. 2.

§. II.

Aliqua decernuntur circa Seminaria.

VOlens Tridentina Synodus doctis, beneque inſtructis Miniſtris adhibitis Populum Chriſtianum omni ſalutari doctrina abundare, decrevit, ut in ſingulis Diœceſibus Collegium erigeretur, ubi pueri religioſe educarentur, & omnibus Eccleſiaſticis diſciplinis imbuerentur, ita ut Collegium hoc Miniſtrorum Dei perpetuum eſſet Seminarium. Quod cum ob rerum incommoditatem, in hac Provincia ſortiri effectum hactenus non potuerit, ne tam ſan-

Seſſ. 23. cap. 18.

Conc. Limenſ. 3. act. 2. c. 44. & Milan. 5. tit. de Semin. a f. 759.

Ipſeq́ Sanct. Carolus Borromeus Archiepiſc. Mediol. pie, & ſancte docet in actibus ſuæ Eccleſiæ tom. 2. p. 5. actorum fol. 947.

ctum opus (& in his partibus, ubi meſſis quidem multa eſt, ſed operarij pauci) maxime neceſſarium, labente tempore oblivioni traderetur; hæc Synodus ſtatuit, ut Epiſcopi, quo citius fieri poſſit, Concilij Decretum exequentes, pro cujuſque Diœceſis facultate Seminarijs hujuſmodi inſtituendis, eam operam navent, ut ſemel inſtituta permaneant.

§. III.

Curent Epiſcopi, ut tradatur moralis diſciplina: cunctosque Clericos compellant, ut eidem interſint.

NE deſit numerus confeſſariorum, qui ſcientia periti ſint, & in adminiſtratione Sacramentorum verſati, atque ut errores, & damna, quæ ex Miniſtrorum ignorantia ſæpe proveniunt, vitentur, ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ut in ea Diœceſi, ubi conſcientiæ caſus, & Sacramenta nullus legendo interpretatur, aliquem ad id Epiſcopi conſtituant, & ubi jam conſtitutus eſt, ut in eo munere perſeveret, procurent. Clericos vero omnes ibi reſidentes compellant; niſi in Theologia, vel Decretis gradum obtineant, & Epiſcopo probati ſint, ut hos audiant Magiſtros, quod ſi audire neglexerint, neque ad Ordines, neque ad Beneficium, neque ad Sacramentorum adminiſtrationem recipiantur.

§. IV.

Qui confeſſionibus audiendis deputantur, ſevere examinentur.

SAcerdotum, Miniſtrorumque Eccleſiæ ignorantiam ex eo oriri certum eſt, quod in his examinan-

nandis Epiſcopi negligenter agant. Quare ad præſcriptum Concilij Tridentini jubentur, ne quemquam, ſive Secularem, ſive Regularem ſine diligenti examine, regulis hujus Synodi ſervatis, ad Ordines recipiant, neque ad audiendum confeſſiones ſecularium, etiamſi Sacerdotes ſint, niſi præcedenti examine juxta dictas regulas idoneus repertus ab Epiſcopo facultatem obtineat. Hanc autem facultatem Epiſcopi caute concedant, eorum ſufficientia ponderata, de quibus periculum fecerunt ad certos perſonarum ſtatus eum limitantes. Semel autem examinati, & probati ad confeſſiones audiendas, ab eodem Epiſcopo non examinentur, niſi nova cauſa ſupervenerit. *Seſſ. 23. cap. 18. & 15.*

§. V.

Indorum Parochis terminus præfigitur ſex menſium, ut eorum Idioma addiſcant ſub pœna vacationis officij ipſo facto.

Condolendum ſit valde, de quorumdam negligentia Sacerdotum, qui, quamvis ex officio Chriſtianis documentis Indos inſtruere, teneantur, ſubditorum linguam edifcere negligunt, ſine qua Fidei Chriſtianæ Myſteria, nec vim Sacramentorum animæ ſalutem docere poſſunt. Hæc Synodus Epiſcopos monet, ac ſi opus eſt, eiſdem mandat, ut intra ſex menſes ab horum decretorum publicatione computandos, Clericos in regionibus Indorum beneficia cum onere obtinentes, in materna earumdem regionum lingua examinent, & quos repererint linguæ hujuſmodi ignaros, ſex menſium ſpatio præfinito, ad diſcendam linguam compellant, admonentes eos,

quatenus elapſo termino, ſi linguam hujuſmodi non didicerint, beneficium, quod obtinent, ipſo facto vacabit, & alteri de eo fiet proviſio. Quod ſi ob nimiam idiomatis obſcuritatem, vel ob aliam juſtam cauſam id fieri non licuerit, poſsit tunc Epiſcopus alios ſex menſes peremptorie præſcribere, omni ſpe amplius prorogandi ſemota, in quo, & in Regula decima octava Cancellariæ Apoſtolicæ adimplenda conſcientiæ Epiſcoporum onerantur.

Tx. in cap. quoniam in plerisq de Offic. Ordinarij, & reg. 20. Cancellariæ.

§. VI.

Non nimis facile licentia Indorum Miniſtris concedatur, ut a Parochia abſint.

Facit Conc. Limenſ. 3. act. 2. cap. 41.

NE Indorum inſtructio unquam intermittatur, Miniſtris Eccleſiaſticis Indorum exeundi a ſuis regionibus, niſi ex urgenti cauſa, facultatem Epiſcopi non concedant. Quando vero alicui conceſſerint, in ejus abſentia idoneum Sacerdotem ſufficiant.

DE VISITATIONE PROPRIÆ PROVINCIÆ.

§. I.

Viſitatio ſingulis annis, aut biennijs ab Epiſcopo fiat, vel, eodem impedito, a Viſitatore.

NIHIL eſt ad ſalutem gregis accommodatius, quam præſentia Paſtoris, ſed quia univerſam Diœceſim oculis perluſtrare, eique omni Epiſcopus aſſiſtere non poteſt, viſitatio Ordinaria adhibenda eſt. Quam obrem juxta Concilij Tridentini Decreta hæc Synodus ſtatuit, ut Epiſcopi quotannis, vel ſaltem ſingulis biennijs, propriam Diœce-

Seſſ. 24. cap. 3. de reformat. 2.

ce-

ceſim per ſe ipſos viſitent; aut ſi legitime impediantur, Viſitatores deligant ſapientia, & vitæ exemplo probatos, ab omni cupiditate alienos, ac denique tales, a quibus Cleri, Populique reformatio, & executio formulæ, titulo de Viſitatoribus ab hac Synodo præſcriptæ, in omnibus ſperanda ſit.

Mex. 1. c. 52. Milan. 1. tit. de Viſitatione, & Tolet. act. 2. c. 2. & Limen. 3. act. 4. c. 1. 2. & 4. & Conc. Milan. 4. 3. p. tit. de Viſit.

§. II.
Modeſtia in Viſitatione ſervanda.

AD morum emendationem, non minoris utilitatis eſt, temperantiæ, ac modeſtiæ Chriſtianæ exemplo ſubditos ædificare, quam de eorum delictis inquirere, eademque corrigere; quod ut ſibi animo proponant, dum Epiſcopi ſuas Diœceſes viſitant, hæc Synodus vehementer exoptat; quam obrem Autoritate Concilij Tridentini ſuffulta Epiſcopis mandat, ne cum ſuam Diœceſim viſitaverint, inutilibus ſumptibus, cuiquam graves, oneroſive ſint, neve ipſi, aut quiſquam ſuorum quicquam procurationis cauſa, pro viſitatione etiam teſtamentorum, ad pios uſus præter id, quod ex relictis pijs jure debetur, aut alio quovis nomine; nec pecuniam, neque munus quodcumque ſit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant, non obſtante quacumque conſuetudine, etiam immemorabili; exceptis tamen victualibus, quæ ſibi, & ſuis frugaliter, moderateque pro temporis tantum neceſſitate, & non ultra erunt miniſtranda. Quod ſi quiſquam (quod abſit) aliquid amplius in ſupradictis omnibus caſibus accipere præſumpſerit, is, præter dupli reſtitutionem intra menſem faciendam, alijs etiam pœnis juxta Conſtitutionem Concilij ge-

Seſſ. 24. c. 3. de reformat.

Nemini graves ſint.

Nihil exigant.

Tx. in cap. exigit de cenſibus lib. 6.

neralis Lugdunenſis, quæ incipit, *exigit*, necnon alijs pœnis in Synodo Provinciali arbitrio Synodi ſine exceptione mulctentur, ne integritas, quæ in viſitatione ſervari debet, ullatenus detrimentum accipiat.

§. III.

Parochi Regulares viſitentur.

Conc. Trid. Seſſ. 25. c. 11. de Regularibus.

Cedula Real de S. M. de Barcelona 1. de Junio de 1585.

VIſitent Epiſcopi Eccleſias, & quas Doctrinas vocant, ſeu conditiones, ubi Religioſi commorantur, ibique Euchariſtiæ Sacramentum, Fontem Baptiſmalem, fabricam Eccleſiæ, & Elæemoſinas Eccleſiæ erogatas, ac reliqua omnia, ad Eccleſias, & Divinum Cultum ſpectantia; quoad viſitationem vero fabricæ Eccleſiæ, illæ domus intelliguntur exceptæ, quæ ab ipſis regularibus proprijs ſumptibus ſunt ædificatæ. Viſitent etiam Religioſos in prædictis Doctrinis, ſeu conditionibus degentes, quoad animarum Curam, quam exercent, eosque paterno zelo corrigant, eorum honori, & bonæ famæ proſpiciant, atque id omne præſtent, quoad effectum hujuſmodi neceſſarium ſit, juxta Decretum Sacroſancti Concilij Tridentini, ut in titulo de Regularibus mentio fit.

Seſſ. 25. cap. 14.

§. IV.

Singulis triennijs Vicarij, & alij Officiales viſitentur.

Fundatur in lege 4. tit. 7. lib. 3. recopilat. & Conc. Compoſtel. act. 3. cap. 19. & Tolet. act. 2. cap. 17. Syn. de Quiroga conſt. 113.

UT in omnibus Eccleſiaſticis Tribunalibus pure, recteque agatur, Metropolitanus, ceterique Epiſcopi per ſe, vel per deputatam Perſonam, ſaltim quolibet triennio, Officiales, Vicarios, Viſitatores, Fiſcales, Notarios, aliosque Juſtitiæ Miniſtros viſitent, ab eisque gravamina illata reſarciant, ac pro qua-

Digitized by Google

qualitate criminum, uſque ad officij privationem eoſdem puniant. Si vero horum aliquis ex quacumque cauſa ante triennium officium dimittere debeat, per dies triginta inquiratur, & officium eo tempore non exerceat. Quando autem per Epiſcopi obitum officia vacaverint, ab alio Officiales ne inquirantur, quam ab Epiſcopi Succeſſore, præſtitis Sede-vacante fidejuſſoribus, de ratione officiorum poſtea reddenda, & de ſtando rei judicatæ.

& Prov. ejuſdem Quirog. act. 3. c. 1. & Milan. 3. fol. 604. verbo quotannis. Conc. Tolet. act. 2. cap. 17 verbo ſed ſi prædictorum, & approbatur in Conc. Provinciali celebrato ab eodem Quiroga act. 3. Decreto 1.

§. V.

In viſitatione Cultui Divino, & Eccleſiarum decori ſedulo ſtudeant.

IN viſitatione Epiſcopi accurate provideant, ut Eccleſiæ eo cultu teneantur, qui decet domum Dei; ſi quas vero Eccleſias eo, quo oportet cultu, ſine gravi indigenarum moleſtia teneri non poſſe, eaſque minime neceſſarias imò ſupervacaneas repererint, dejici jubeant, quæ autem neceſſaria judicabuntur reparari faciant, & convenienti cultu ornari. Facultatem denuo ædificandi Eccleſias, aut Heremitoria ſine urgenti cauſa ne concedant: Si vero facultas detur, curent, ut Eccleſiæ, & Heremitoria hujuſmodi in ſitu, & loco impartiendæ Doctrinæ Indis magis commodo, quam Miniſtrorum commoditatibus opportuno, juxta Regiæ Majeſtatis ſchedam erigantur.

Mex. 1. cap. 35. cum §. 1.

§. VI.

Singulis menſibus carceris viſitationem faciant.

SIngulis quoque menſibus ſemel Epiſcopi viſitent carceres Eccleſiaſticos, & in eis incluſos, dent-

Mex. 1. c. 68. & Compoſi. act. 3. c. 2. & Tolet. act.

2. c. 3. & Gran. tit. de Offic. Rectoris n. 22. & Milanenſ. 3. fol. 604. verbo Epiſcop. non ſolum.

que operam, ut capti, qui, vel Eccleſiaſtico, vel Seculari carcere detinentur, Miſſam, & quandoque verbi Dei prædicationem audiant.

§. VII.

Sacras Reliquias examinent.

Seſſ. 25. in Decreto de Purgatorio, titul. de invocatione, & veneratione, & Reliquijs Sanctorũ.

Limenſ. 3. act. 4. c. 10. Compoſt. act. 2. Decret. 6. & Milan. 1. tit. de Sanctarũ Reliquiarum veneratione, & Milan. 4. tit. de Sacris Reliquijs.

Brevia Indulgentiarum inſpiciant.

AD tollendos abuſus, & extirpandas ſuperſtitiones, quæ imprudenti quorumdam pietate erga Sãctorum Reliquias, & Indulgentias irrepere ſolent, Epiſcopi Concilij Tridentini Decretum exequentes, quam primum Sanctorum Reliquias, quas in ſua Diœceſi compererint, tam in Eccleſijs, & Monaſterijs, quam in poteſtate particularium Perſonarum cujuſcumque ſtatus, & conditionis, examinent, & recognoſcant. Quæ, ſi authentico teſtimonio non probentur, deferri, aut in loco publico venerandas proponi, nullatenus permittant. De Indulgentijs etiam injungitur, ne ſcilicet eas publicari conſentiant, niſi Litteris Apoſtolicis, aut earum teſtimonijs optime diſcuſſis, authenticiſque repertis. Solet enim fidelibus eſſe occaſio, ut eorum devotio erga authenticas, & veritatis teſtimonio comprobatas Reliquias, aut Indulgentias tepeſcat, ſi eæ, quæ authentico teſtimonio carent, in veneratione habentur, ac frequentantur. Deinceps autem Indulgentiarum tabellæ, niſi ab Epiſcopo, ſive ejus Officiali ſubſcriptæ, ac Notarij fide roboratæ, in Eccleſijs non affigantur. Quod ſi ſecus factum fuerit, ſevere corrigetur exceſſus.

Tabella Indulgentiarum nuſquam appendãtur, niſi ab Epiſcop. ſubſcripta, aut a Vic. Gener.

§. VIII.

Cautio ſervanda in Sacrorum Vaſorum benedictione.

Mex. 1. c. 36. & Synod. de Quiroga conſt. 66.

UT a rebus Sacris omnis ſimoniæ occaſio funditus tollatur, Calices, aut veſtes Eccleſiaſticas Epi-

Epiſcopus ne conſecret, aut benedicat, priuſquam diligenter inquirat, an eo conſecrari, aut benedici petantur, ut venundentur. Quod ſi hujus rei cauſa ſit, ob incommoda, quæ inde oriri poſſent, evitanda; conſecratio, & benedictio hujuſmodi concedenda non eſt.

§. IX.

Epiſcopus nihil pro Ordinum collatione recipiat.

NIHIL quicquam pecuniæ, ac pretij Epiſcopi accipiant, aut eorum Judices accipere permittant, pro collatione Ordinum, Beneficiorum, Præbendarum, Capellaniarum, aut earum inſtitutione, nec pro litteris dimiſſorijs, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, aut alia quacumque de cauſa ad res hujuſmodi ſpectante, nec pro diſpenſationibus, quæ eis committentur, ut eſt a Concilio Tridentino ſancitum, ſub pœnis ab eo ſtatutis.

Conc. Baſilienſ. Seſſ. 21. in principio tom. 4. Côcil. & Tarracon. Conc. in c. Loqui de offic. Vicarij, & Compoſt. act. 3. c. 8. & Lim. 3. act. 3. c. 6. & Milan. 4. tit. de benefic. collat. ac proviſione verbo, ut avaritia.

§. X.

Officia ne vendat.

MAxime oportet Juſtitiæ officia benemeritis Perſonis conferri gratis, ut cum omni integritate, & fidelitate exerceantur: pretium enim, quo emuntur, in cauſa eſſe ſolet, ut juſto ſtipendio Officiales contenti non ſint. Eam ob cauſam interdicit hæc Synodus, ne Epiſcopi vendant, aut locent officia Notarij, Fiſcalis, Executoris, ſeu Lictoris ſuorum Tribunalium: nec illi, quibus conferuntur, vendere, locareve poſſint. Quod ſi ſecus fiat, venditiones, ſeu locationes hujuſmodi nullæ ſint; emptor autem, & cui locatum officium fuerit, ejus jacturam faciat, ven-

Seſſ. 24 c. 14. & Seſſ. 25. c. 18.

Compoſt act. 3. c. 24. & Tolet. act. 2. c. 15. Lim. 3. act. 3 cap 8. Conc. Milan. 5. fol 785. verbo de emolumentis, & Synod de Oſma tit 52.

venditor vero, & locator quidquid hujus rei cauſa pecuniarum acceperint, fabricæ Eccleſiæ Cathedralis reſtituat. Porro, ut quod per Concilium Tridentinum expoſitum eſt, executioni mandetur; Epiſcopi Notarios hoc tempore officium exercentes examinent, eiſque idoneis minime repertis, exercendi officij uſum interdicant, neminemque in poſterum Notarij officium, niſi de eorum conſenſu, & approbatione exercere permittant. Notarios vero latinæ linguæ ignaros, in cauſis latine ſcriptis, ſe interponere minime patiantur.

Seſſ. 22. cap. 10.

§. XI.

Papæ diſpenſationes per ſe ipſos Epiſcopi exequantur.

DIſpenſationes, quæ de jure ex commiſſione Summi Pontificis ad Epiſcopos pertinent, ipſi per ſe exequantur, nec eas ſuis Officialibus committant, idemque ſervetur in concedendis litteris dimiſſorijs ad Ordines, ſi Epiſcopi ſint in Provincia.

Mexic. 1. c. 91. in fine.

§. XII.

Taxam unuſquiſque in ſua Diœceſi conſtituat pro Miniſtrorum mercede.

QUia æquum eſt, ut qui Altari deſervit, de Altari paſcatur: non æquum tamen ſi nullo conſtituto ſtipendio, quidquid pro ratione miniſterij exigere velit, Miniſtri relinquatur arbitrio; hæc Synodus Epiſcopis mandat, ut cum nulla generalis regula terris adeo diverſis præſcribi poſſit, ſinguli, quo brevius fieri poterit, in ſuis Diœceſibus ſtipendium Miniſtris Eccleſiæ pro cujuſque ratione miniſterij, & regionis conditione ad victum congruum æqua æſtimatione conſtituant.

Conc. Limenſ. 3. act. 4. cap. 15.

§. XIII.

§. XIII.

Teſtes Synodales conſtituantur.

FRuſtra conderentur leges, ſi ijs obſervandis vigilans Cura non adhiberetur, & de earum obſervatione nulla ratio peteretur. Quare conſtitutionem Concilij Lateranenſis, quæ incipit, *ſicut olim:* hæc Synodus ſequuta, decernit, ac præcipit, ut Epiſcopi per ſuas Diœceſes Viros ſtatuant, Doctrina, & vitæ exemplo probatos, qui ſolicite inveſtigent, an, & quomodo Sacri Canones, & hujus Synodi Decreta ſerventur, & teſtium Synodalium officio fungentes, prima futura Provinciali Synodo de ſua diligentia, aut negligentia rationem reddant.

Tx. in cap. Sicut olim de accuſationibus, & in c. Epiſcopus in Synodo 35. q. 6. & Tolet. act. 3. cap. 28. & Synod de Quiroga ad fin. fol. 78. & 79. & Provin. ejuſdem Quirog. act. 3. c. 52 & Limen 3. act. 4. cap. 23. & Milan. 3. f. 604. verb. Epiſcopus in urbe ſua. & 4. 3. p. tit. de teſtibus Synodalibus.

§. XIV.

Epiſcopus cathalogum habeat Parochialium Eccleſiarum, & etiam Parochorum.

SInguli quoque Epiſcopi libros duos habeant, in quorum uno Parochiales Eccleſias omnes ſuarum Diœceſum deſcribant, Rectoresque earum annotent, etiamſi per ſe ipſos, vel per Vicarios Parochijs miniſtrant, cauſam etiam, ob quam, qui Vicarios adhibent in Eccleſia non reſident, aut ad reſidendum non fuerint compulſi: In altero vero libro viſitationes ſcribantur per Epiſcopos, vel per Viſitatores factas, quas ipſi, eorumque Notarij ſubſcribant, ut in Provinciali Synodo conſtare poſſit, quas Eccleſias viſitaverint, quasve non. Hoc enim veluti ſtimulo excitabuntur Epiſcopi, & Viſitatores ad ea implenda, quæ ſibi ex munere incumbunt, aut ſi minus fecerint, de opportuno remedio providebitur.

Codicem habeat, in quo viſitatiónes ſcribat.

§. XV.

Sacratiſsimæ Euchariſtiæ cultum zelent.

ETſi de omnibus, quæ ad cultum divinum pertinent, Epiſcopos ſollicitos eſſe oportet, ut Miniſtri Eccleſiaſtici injuncto ſibi muneri perfecte ſatisfaciant, in eam præcipue Curam incumbere admonentur, ut Sacerdotes Sanctiſſimam Euchariſtiam venerentur, & colant, ad quam conficiendam, & omni cultu proſequendam Sacris fuerunt Ordinibus initiati: Quam ob cauſam curent Epiſcopi, ut in ipſo Inſtitutionis Sanctiſſimi hujus Sacramenti die; Feria videlicet quinta in Cœna Domini, Sacerdotes aliqui una cum Secularibus eo tempore in Eccleſia commorari ſolitis, corpori Dominico aſſiſtant, quando vero Sanctiſſima Euchariſtia ad infirmos ducitur, eam Sacerdotes ſuperpelliceis induti devote comitentur, ut eorum exemplo, devotio Secularium ferventior ſit, & ab omnibus Chriſto Domino verus honor, verusque cultus exhibeatur.

Conc. Milan. 3. fol. 590. verbo Sacerdoti.

§. XVI.

Graviores cauſas ſibi reſervent; ut ſunt divortia, & Matrimonia.

SIcut oportuit in Eccleſia Dei graviſſimorum quorumdam peccatorum caſus Epiſcopis reſervari; ita conveniens eſt, ut in foro exteriori cauſæ graviores, & quæ majori indigent ſpeculatione, & autoritate eiſdem quoque reſerventur. Quia vero matrimoniales cauſæ, ubi de divortio, & ſeparatione quo ad Thorum, & vinculum agitur, in Populo Chriſtiano gra-

Conc. Trid. Seſſ. 14. c. 7. de caſuum reſervat.

Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 20. verſ. adhæc.

Digitized by Google

graviſſimæ ſunt; de eis tantum Epiſcopos cognoſcere poſſe, hæc Synodus ſtatuit, ac jubet. *Conc. Limenſ. 3. act. 2. cap. 35.*

§. XVII.

Eaſque per ſe metipſos decidant.

QUOD, ſi in aliquo caſu Epiſcopis videatur, cauſam ſuis Officialibus, quo ad proceſſum conficiendum ſubmittant, deciſione cauſæ ſibi ipſis retenta. Quando vero ad hoc Officiales delegari contigerit, ipſi quemquam alium ſubdelegare non poſſint, præſertim ad teſtes examinandos, & eorum teſtimonia ſuſcipienda.

§. XVIII.

Idoneos Viros deputent, quibus a Summo Pontifice cauſæ committantur.

QUoniam ob locorum diſtantiam notitia Perſonarum, quibus cauſæ mandantur a Summo Pontifice, plene haberi non poteſt, & ex hujuſmodi delegatione cauſarum multa incommoda poſſunt oriri: Sacroſanctum Tridentinum Concilium renovans *Seſſ. 25. cap. 10.* Bonifacij VIII. conſtitutionem, quæ incipit *Statutum*, decrevit, a Metropolitanis, & Diœceſanis ſingulis, in ſuis Diœceſibus quatuor ſaltim Perſonas ad *Tx. in cap. ſtatutum de reſcriptis lib. 6.* id aptas deſignari, quibus cauſæ delegandæ committantur, quam deſignationem Epiſcopi ad Summum Pontificem tranſmitterent; idcirco Epiſcopi omnes *Ex Synod de Quirog. ad finem fol. 79.* hujus Mexicanæ Provinciæ in Synodo Provinciali congregati, Perſonas hujuſmodi deputarunt in hunc, qui ſequitur, modum.

PERSONÆ IN ARCHIEPISCOPATU Mexicano ab Illmô. Metropolitano deſignatæ.

DOctor Joannes Zurnero, Eccleſiæ Mexicanæ Archidiaconus.

Doctor Sancius Sancties de Muñon, ejuſdem Eccleſiæ Scholaſticus.

Baccalaureus Petrus Garcés, ejuſdem Eccleſiæ Theſaurarius.

Baccalaureus Alfonſus Lopez de Cardenas.

Doctor Melchior de la Cadena.

Baccalaureus Alfonſus de Ecixa, Canon. ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ A Rmô. EPISCOPO GUATEMALENSI in ſuo Epiſcopatu deſignatæ.

PEtrus de Liebana, Decanus Eccleſiæ Guatemalenſis.

Didacus de Carvajal, Archidiaconus ejuſdem Eccleſiæ.

Licenciatus Franciſcus Gonzalez, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Gundiſalvus de Alarcon, Theſaurarius ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ A Rmô. MECHOACANENSI in ſuo Epiſcopatu deputatæ.

LIcenciatus Alfonſus de la Mota, & de Eſcovar, Decanus Eccleſiæ Mechoacanenſis.

Baccalaureus Didacus de Orduño, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Doctor Alfonſus Ruiz, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

PER-

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Tlaxcallenſi.

THomas de la Plaza, Decanus Eccleſiæ Tlaxcallenſis.

Baccalaureus Ferdinandus Pacheco, Archidiaconus ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Alfonſus Perez de Andrada, Cantor ejuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Beteta, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Doctor Joannes de Cervantes, Theſaurarius ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Garcia Rodriguez Maldonado, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Yucatanenſi.

BAccalaureus Franciſcus de Quintana, Archidiaconus Yucatanenſis.

Leonardus Gonzalez de Sequera, Theſaurarius ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Xaliſconenſi.

LIcentiatus Martinus de Spes, Decanus Eccleſiæ Xaliſconenſis.

Licentiatus Franciſcus de Segura, Cantor ejuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Morales, Theſaurarius ejuſdē Eccleſiæ.

Licenciatus Melchior Gomez de Soria, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Guaxacanenſi.

DOctor Sancius de Alzoris, Decanus Eccleſiæ Guaxacanenſis.

Baccalaureus Petrus de Alaves, Archidiaconus ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Balthaſar de Ulloa, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Covarrubias, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

TITULUS II.

De Officio Rectoris, & Plebani,

DE OFFICIO PAROCHI, ET DOCTRINÆ CURA.

§. I.

Parochi obligationes ſuas frequenter memoria repetant, atque decreta hæc aſſidue legant.

De hoc tit. in genere bene loquitur in Concil. 1. Milan. par. 2. de his, quæ ad Sacramẽtorum adminiſtrat. pertinent. & Gran. tit. de Offic. Rectoris. & Synod. de Quir. a conſt. 41. uſque ad cõſtit. 47.

ANimarum Curam gerere, earum morbis mederi, & eas ad Deum ducere, in quibus omnis Curatorum officij ratio verſatur, ars artium, & ſcientia ſcientiarum eſt. Sed quia in re tanti ponderis, & momenti, ubi de animarum ſalute agitur, quælibet negligentia valde periculoſa eſt, Parochos omnes, tam Seculares, quam Regulares hæc Synodus, quantum poteſt, in Domino cohortatur, eiſque præcipit, ut impoſitum ſuis humeris onus attente conſiderent, & eis, qui ſpirituali ſubditorum uti-

li-

litati conſulunt, promiſſum præmium animadvertant, ac negligenter agentibus ſtatutum ſupplicium ob oculos ponant, divinaque adjuvante gratia, ad id toto pectore incumbant, ut in ſuo munere obeundo omnem operam præſtent. Quo vero officij ſui rationes Parochis magis notæ ſint, in Decretorum hujus Synodi, eorum præſertim, quæ ad ſuum munus pertinent, aſſidua lectione verſentur, librumque Decretorum hujuſmodi, poſt ſex menſes, a die publicationis eorum computandos, emant, & ſecum habeant, ſin minus, pondo decem mulctentur, quorum partes, duæ fabricæ Eccleſiæ, cujus exercent Curam tribuantur, tertia vero accuſatori, aut, eo deficiente, Judici, a quo ex officio id fuerit judicatum. *Vide ſupra tit. de conſtitutionibus §. 3.*

§. II.

Parochi verbum Dei prædicent, & catechiſmum tradant.

CUM Prædicatione verbi Dei, ac Doctrinæ Chriſtianæ documentis maxime ſubditorum mentes illuminentur, & ad Deum dirigantur, præcipit hæc Synodus, ut huic rei Curati potiſſimum invigilent, eo tempore, & ordine, quibus titulo de Summa Trinitate, & Fide Catholica præſcribitur. *Supra lib. 1. tit. 1. §. 2.*

DE ADMINISTRATIONE SACRAMENTORUM.

§. I.

Omni ſolicitudine Sacramenta Parochi diſpenſent.

PErpendant Parochi diſpenſationem Sacramentorum, quæ cibus, & medicina animarum ſunt, a Domino ſibi creditam, & quam ſint

Deo rationem reddituri, ſi in paſcendo grege minus ſolicite egerint. Quam obrem tanquam ſervi fideles miniſterium impleant, petentibusque, & indigentibus ſpiritualem cibum ne denegent, ſed ita ſe gerant, ne incuria, aut negligentia, adminiſtratio Sacramentorum omittatur.

§. II.

Celeriter ægrotos, cum ad eos vocantur, viſitent.

VOcati ad alicujus infirmi peccata audienda, eo ſine mora feſtinent, ſcientes ægroti ſalutem ſpiritualem a propero eorum adventu pendere poſſe. Quoties vero ſecus fecerint, pondo quinquaginta mulctentur, fabricæ Eccleſiæ, pauperibus, & accuſatori æque diſtribuendis, & ab officio, ac beneficio per bimeſtre ſuſpenſi ſint. Si vero quilibet alius Sacerdos, abſente Parocho, in caſu neceſſitatis ad audiendum peccata vocatus ire recuſaverit, Epiſcopi arbitratu puniatur. Quod ſi Parochus, aut Sacerdos hujuſmodi ægroti Idioma non noverit, interpretem adhibeat, ut ægrotum mærentem conſoletur, & exhortetur; poſtquam autem ægrotus admonitus fuerit, ſe ad id non teneri, valde tamen animæ ſaluti utile eſſe, tamen per interpretem peccata ſua confiteri voluerit, & interpres ſpectatæ Fidei ſit, ea Sacerdos audire poterit. Curati quoque omnes ſubditis ſuis in mortis articulo conſtitutis aſſiſtant, eosque exhortentur, ad formam in Cathechiſmo ab hac Synodo probato contentam.

De confeſſione quæ per interpretem fit.

Vide ſupra lib. 1. tit. 1. §. 10. & 11.

§ III.

§. III.

Indos inſtruant, & mancipia de effectibus Sacratiſsimæ Euchariſtiæ ad eamdemque percipiendam diſponant.

CUM Sanctiſsimæ Euchariſtiæ, quæ cibus, & vitæ animæ eſt, ac peregrinantium in hoc ſeculo fortitudo, jam uſque a renaſcente Eccleſia cum fructu animarum uberrimo frequens ſit uſus; cumque optet Sacroſancta Tridentina Synodus, ut in ſingulis Miſsis Fideles aſtantes non ſolum ſpirituali affectu, ſed Sacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicent; quorumdam nihilominus adeo imprudens zelus eſt, ut Indos, & ſervos, qui tanquam parvuli recens in Chriſtiana Fide nati, tam ſalutari indigent alimento, ab Euchariſtiæ perceptione arcere velint. Quam obrem Parochos omnes hæc Synodus hortatur, eiſque jubet, ut Indos, ac ſervos hujuſmodi accurate edoceant vim, & rationem tanti Sacramenti, puritatem quoque conſcientiæ, & animi reverentiam, quibus digne ſe præparent ad Euchariſtiæ ſumptionem. Quos vero hac animi præparatione diſpoſitos noverint, eis (præſertim ſi infirmi ſint) nullatenus Euchariſtiam denegari patiantur, ne ſine tanto Viatico, & ſine Extremæ-Unctionis Sacramento, ut eſt titulo de Sacra Unctione ſancitum, ex hac vita diſcedant.

Seſſ. 22. cap. 6.

Supr. lib. 1. tit. 6. §. 3.

DE VIGILANTIA, ET CURA CIRCA SUBDITOS, PRÆSERTIM IN SACRAMENTORUM RECEPTIONE.

§. I.

Parochi Indicem Paræcianorum ſingulis annis conficiant.

UT Parochi Seculares, & Regulares ovium ſuarum cognoſcant, & utriuſque ſexus Fideles ſi-

bi commiſsi, in ſua quique Parochia, ſtatutis ab Eccleſia temporibus peccata confiteantur, & Euchariſtiæ Sacramentum ſuſcipiant, Parochiales ſuos utriuſque ſexus, Hiſpanos, Mixtos, Æthiopes, & ex altero parente Æthiope ortos, & Indos, decem annorum ætate majores, conjugatos, & cælibes ſuis nominibus indice deſcribant, exprimendo familiæ capita, virum, & uxorem, filios, famulos, ſervos, necnon Paſtorum, Agricolarum, & aliorum in agris commorantium, ſibi ſubditorum, in eodem indice mentionem faciant, ut de Perſonarum numero, quarum peccata audire debent, Parochis hoc modo conſtet. Indices vero hujuſmodi ſingulo quoque anno conficiant a principio Quadrageſsimæ in Hiſpanorum locis; a Septuageſsima autem, vel antea (ſi Epiſcopo viſum fuerit) in oppidis, ſeu pagis Indorum.

Mexic. 1. c. 6. & 7.

De materia hujus §. cum ſeq. loquitur Guad. tit. 2. cōſt. 25. 32. 33. 34. & 35. Syn. de Quirog. conſt. 11. & Gran. tit. de pœnitētiis, & remiſsion. n. 20. 21. 22. & 23. Mex. 1. c. 6. & Mex. 2. cap. 4. Conc. Milan. 5. tit. quæ ad Sacrament. Pœnitentiæ pertinent in principio.

§. II.

Monitum quoddam circa confeſsiones, quæ fiunt in Quadrageſsima.

MOneant quoque Parochi a Dominica Septuageſsimæ Parochiales ſibi ſubditos, ne uſque ad Quadrageſsimæ finem peccatorum confeſsionem differant: ſed potius ita ſe ad eam præparent, ut ante majorem hebdomadam peccata confeſsi, tempore ab Eccleſia præfinito, Sacroſanctam Euchariſtiam percipiant.

§. III.

Denuntiatio facienda ijs, qui ſtatuto tempore non communicant.

PArochi Hiſpanorum, Dominica *Quaſimodo* inter Miſſarum ſollemnia, tempore Offertorij publi-

blice in ſua cuique Parochia denuntient Hiſpanos omnes, Mixtos, Æthiopes, & ex altero parente Æthiope natos, qui nondum eo tempore peccata confeſſi ſunt; nec Euchariſtiam ſumpſerunt, Eccleſiæ præceptum tranſgreſſos fuiſſe, & gravem in Deum offenſam commiſiſſe. Ad cujus culpæ emendationem eos moneant, quatenus præfinito tempore uſque ad Dominicam ſequentem incluſive peccata confiteantur, & Euchariſtiam ſumant, ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ, quam omnes (ſervis exceptis) incurrant.

Guadix tit. 1. conſt. 33.

Limenſ. 3. act. 4. cap. 7.

§. IV.

Quando, & quomodo a Communione Fidelium removendi.

QUI vero ſic denuntiati, tempore præfixo confiteri peccata, & Euchariſtiam ſumere neglexerint, ſequenti feſto, vel Dominica publici declarentur excommunicati, & a Divinis arceantur Officijs, niſi de Confeſſarij conſilio ad Euchariſtiam non acceſſerint, ſic autem excommunicati, ab alio, quam a proprio Parocho abſolvi non poſſint. Hiſpani vero, & Mixti, priuſquam abſolvantur, pondo uno mulctentur; Æthiopes autem, ſeu ex altero parente Æthiope editi jam liberi, pondo dimidio, ad uſus fabricæ Eccleſiæ, cujus fuerint Parochiales, pro ſervis vero pondo dimidium Heri perſolvant, eo quod negligenter ſervos ad peccatorum confeſsionem monuerint. Quas quidem mulctas Parochi non recipiant, ſed ipſis præſentibus, in arca recondantur, ad effectum hujuſmodi in qualibet Eccleſia deputanda.

Mulcta ipſis imponenda.

§. V.

Excommunicationis aggravatio.

CUM publice excommunicatis hæc ratio habeatur, ut, ſi, quarta Dominica poſt Reſurrectionem, emendati non patuerint, cum participantibus excommunicentur. Si vero Dominica quinta adhuc peccata confeſſi non ſint, nec Euchariſtiam ſuſceperint, anathemate feriantur. Quibus ſic geſtis, indices, ſive libellos ſuos Parochi clauſos deferant, aut per providam Perſonam adeo opportune ad Officiales Epiſcoporum tranſmittant, ut ad diem Pentecoſtes prædictis Officialibus tradantur; ſin minus pondo decem mulctentur fabricæ Eccleſiæ, cujus Parochi fuerint, & pijs operibus æque diſtribuendis: Cum autem ſervi Decreti hujus Cenſuras non incurrant, decernitur; ut pœna pecuniaria heris impoſita augeatur juxta ſervorum retardationem in peccatis confitendis. Si vero (quod abſit) aliqui ex hujuſmodi excommunicatis, adeo pertinaces, & obſtinati ſint, ut nondum in die Pentecoſtes Eccleſiæ præceptum adimpleverint, eorum abſolutio Ordinario reſervetur, qui eos abſolvendi facultatem nulli tribuat, ut ipſi verecundia confuſi, iterum non delinquant, & alij metu pœnæ cautiores evadant.

Excommunicatorum Cathalogus ad Epiſcopum mittatur.

Ejuſdem Excommunicat. reſervo.

§. VI.

Quid ab Indorum Parochis faciendum circa Catalogos eorumdem.

INdorum etiam Parochi, tam Seculares, quam Regulares, Dominica *Quaſimodo* eos admoneant, teneri ſemel in anno peccata ſua confiteri, quos vero repererint, eo tempore non ſatisfeciſſe præcepto;

gra-

graviter reprehendant, eiſque tempus ad confitendum præfiniant. Quod ſi non paruerint, pro ratione dilationis puniantur. Ad Dominicam autem Pentecoſtes Officiali Epiſcopi Indices, ſeu libellos mittant, quibus deſcribantur eorum, qui confeſsi ſunt, ingenium, & Chriſtiani mores, & hi etiam, qui ſumunt Euchariſtiam, necnon illi, qui peccata confeſſi non ſunt, quod Parochi exequantur, ſub pœna pondo decem, ad Eccleſiæ fabricam, & pios uſus.

§. VII.

Parochi Orationi vacent, Miſsâque, & Veſperas celebrent.

PRO Populo ſibi commiſſo Orationes, & Sacrificia Deo offerre Parochi debent, ob idque hæc Synodus decernit, ut omnibus diebus Dominicis, & Feſtis colendis Miſſam de Officio occurrenti celebrent, necnon primas, & ſecundas Veſperas ſollemniter cantent, quibus quoties ipſimet non interſint, pondo unum ad fabricæ Eccleſiæ uſum perſolvant.

Gaudix tit. 3. conſt. 10. & 11. Synod. de Quir. conſt. 92.

§. VIII.

Feſta, atque jejunia annuntient.

OMnibus diebus Dominicis, inter Miſſarum ſollemnia tempore Offertorij ſubditis annuntient Feſta colenda, ac dies jejunij ex præcepto, quæ in ſequentem hebdomadam inciderint, ſub pœna pondo quatuor, accuſatori, & pijs operibus diſtribuendis; vigilias etiam Beatæ MARIÆ Virginis, quæ non ſunt jejunij, dies itidem rogationum evulgent, moneantque ſubditos, ut his diebus jejunandi, & ab eſu carnium abſtinendi, laudabilem fidelium conſuetu-

Mex. 1. c. 37. & Milan. 3. tit. de Parochis verbo Dominicis diebus

Iuxta Conc. Aurelianenſe 1. c. 29 tom. 2. Concilior. gener. refertur in c. Ro-

Cu di-

gationes de conſecration. diſt 3. & vide infra lib. 3. tit. 21. §. 3.

dinem ſervent, prout titulo de obſervatione jejuniorum decretum eſt, necnon Indulgentias, ob id ſibi conceſas, eiſdem notas faciant.

§. IX.

Singulis hebdomadis Euchariſtiam renovent.

Ex Granat. tit. de Offic. Rector.

SIngulis octo diebus Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum renovent, conſecrantes Hoſtiam eo die, vel pridie ejus diei confectam; corporalia ſingulis quindecim diebus lavare curent, quæ, cum ad lavandum dederint, attente reſpiciant, ne Particula ulla in eis remaneat; Purificatoria itidem ſingulis quoque octo diebus mundentur. Quoties autem in aliquo horum negligenter egerint, pondo quatuor mulctentur, ſumptibus lampadis, coram Dominici Corporis Sacramento ardentis, applicandis.

Sacrorũ linteaminum Curã habeant.

§. X.

Parochorum Cura circa Baptiſterium.

Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim. & infra titul. de Baptiſmo §. 5.

PArochi juxta Concilij Tridentini Decretum, antequam ad conferendum Baptiſmum accedant, diligenter ab his, ad quos ſpectavit, ſciſcitentur, quem vel quos elegerint, ut baptizatum de Sacro Fonte ſuſcipiant, & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittant, doceantque eos, quam cognationem contraxerint, atque ſolum eorum nomina in libro deſcribant, quamvis alij, ultra deſignatos, baptizatum tetigerint.

§ XI.

§. XI.

Parochi Libros habeant, in quibus Baptizatorum, Confirmatorum, Conjugatorum, & Defunctorum nomina ſcribantur.

AD vitanda incommoda, quæ labente tempore ex rerum oblivione naſcuntur, in Sacramentis præſertim iterandis, & Matrimonijs ex cognationis ignorantia in gradibus prohibitis contrahendis, mandat hæc Synodus, ut Parochi ſinguli tres libros habeant, in quorum uno baptizatorum, eorumque parentum, & compatruum, baptizantis quoque nomina deſcribant; in ſecundi vero libri parte una eos, qui Matrimonium contraxerunt, parentes quoque eorum, & patriam, teſtes etiam Matrimonio aſſiſtentes annotent, ac ſuo proprio nomine muniant; in altera vero parte defunctorum nomina, cum die, menſe, anno, & Eccleſia, in qua ſepulti ſunt, ſcribant; in tertio denique libro, eorum qui Sancto Chriſmate deliniti ſunt, parentum quoque, compatrum, ac confirmantis nomina apponantur; hi porro libri ad formam ab Epiſcopo præſcriptam aſſerventur, quibus, & in eis ſcriptis, ac Parochi nomine ſubſcriptis, tam in judicio, quam extra, fides adhibeatur.

Ex Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim. & Mex. 1. c. 32. & Milan. 1. tit. quæ pertinent ad Baptiſmi adminiſtration. verbo Parochus.

Ex Conc. Trid. Seſſ. 24 c. 1. de reform. Matrim. & Milan. 1. p. 2. tit. quæ ad Sacramentum Matrimo. pertinent. Gran. tit. de Off. Rectoris n. 24. Milan. 1. 2. part. titul. quæ pertinent ad Sacramenti Confirmation. adminiſtrationem. Synod. de Quirog. conſt. 6. & 8.

§. XII.

Extraneos ne Matrimonio jungant Parochi, niſi de Epiſcopi licentia.

NUllum extraneum Matrimonio conjungant, ſi prius per diligentem Inquiſitionem non conſtet, cum nullo legitimo teneri impedimento, ac præterea ab Epiſcopo contrahendi facultatem in ſcriptis

Seſſ. 24. c. 7. de reform. Matrim. Vide ſupra lib. 1. tit. de Off. Iudic. Ordin. §. 23.

habeat, juxta Concilij Tridentini Decretum, ſub pœna pondo quatuor ad uſum fabricæ, & accuſatoris, ſeu accuſatore deficiente, Judicis id judicantis.

§. XIII.

Cenſuras a Judicibus latas Populo annuntient.

Ex Granat. ubi ſupr. in princip. hujus tituli.

PArochi ſtatim, ac fuerint requiſiti, Interdicta, & Cenſuras, prout ſibi fuerint a Judicibus Eccleſiaſticis injunctum, annuntient, ac promulgent, ſub pœna pondo decem ad uſus fabricæ, & piorum operum: ſi autem Parochialis aliquis cum participantibus excommunicatus, vel anathemate percuſus reperiatur, eum Parochi admoneant, ut vel ſe domi contineat, vel e Civitate, aut oppido egrediatur, ne colloquio ſuo alios contaminet. Quod ſi horum monito parere noluerit, auxilium implorent Secularium Magiſtratuum,, quos hæc Synodus exhortatur, ut in re tam juſta Eccleſiæ opem ferant, quo excommunicati hujuſmodi citius abſolutionis remedium perquirant.

§. XIV.

Parochi Divino Cultui ſtudeant.

Ex Granat. ubi ſupra.

CUrent diligenter, ne in Eccleſijs quidquam deſit, quod ad earum nitorem, & ornatum, ac Divinum Cultum pertineat; ſi vero ad id re aliqua opus ſit, Epiſcopum certiorem faciant, ut opportune providere poſſit.

§. XV.

Parochi directorium confeſſariorum habeant.

QUO melius in Sacramentorum adminiſtratione dirigantur, Parochi omnes directorium confeſ-

feſſariorum ab hac Synodo deſignatum, & approbatum ſecum habeant, ejuſque regulas ſervent. Qui vero eo caruerit, pro ſuæ ratione contumaciæ, uſque ad officij privationem plectetur.

DE SOLICITUDINE PRÆSTANDA,
UT PECCATIS REMEDIUM ADHIBEATUR.

§. I.

Parochorum Cura circa delicta publica.

INter alia Curatorum præcipua munera, unum illud eſt, ut peccatis publicis, quibus ira Dei in Populum irritatur, remedium afferant, viasque vitiorum omnium intercludant. *Gran. de Offic. Rectoris n. 9.*

§. II.

Quomodo ipſis in hac materia procedendum.

QUam obrem Parochis præcipitur, ut in ſuis Parochijs diligenter ſciſcitentur, ſint ne malefici homines, ſortilegi, venefici, concubinarij, feminæ impudicæ, lenæ, publici aleatorum ſuſceptores, diverſoria, ubi inhoneſtæ feminæ commorentur, aut alia publica hujuſmodi peccata: quibus ſi aliquos irretitos invenerint, eos benigne moneant, & ad culpæ emendationem hortentur. Quod ſi minime reſipuerint, eos ſuis in libellis deſcribant, & Officialibus denuntient, ut pœnis, & alijs convenientioribus remedijs coerceantur; ſi vero ex his peccata aliqua adeo publica non ſint, contra quæ de jure procedi non poſſit, imo magis Epiſcopi hortatu corrigi poſſe videantur, ea Epiſcopo clam nota faciant, ut ſalutare his malis applicet medicamentum.

§. III.

Quid circa itinerantes, muliones, mercatores, &c.

Mexic. 1. c. 71. SCiſcitentur itidem in regionibus ſibi ſubditis, an aliqui mercatorum prætextu ab uxoribus ſeparati vagentur, & in adulterio vivant; inquirant quoque inter muliones, rhedarios, & alios hujuſmodi vectores, an aliqui hujus generis ſint, quos cum repererint, ab adulterio, ſi in eo ſunt, revocati, ad vitam conjugalem compellantur. Quod ſi aliquos binas exercentes nuptias invenerint, Epiſcopo nuntient, ut quemadmodum oportet, graviter eos puniat.

§. IV.

Quid circa elæemoſinarum Collectores, & Mendicos.

Gran. de Offic. Rectoris n. 14. ELæemoſinas in ſuis Parochijs, & regionibus ab his peti ne patiantur, qui extranei ſunt, ſine Epiſcopi licentia in ſcriptis. Id tamen de Religioſis Perſonis, mendicantium Ordinum ſuperiorum permiſſu, elæmoſinas ad victum Monaſteriorum quæritantibus ne intelligatur, nec de ægrotis, quorum inopia manifeſta eſt, dummodo ſchedam oſtendant, qua conſtet, præterita Quadrageſſima peccata fuiſſe confeſſos, aut intra tres dies ea confiteantur. Virum autem, & mulierem ſimul mendicare non permittant, niſi, ſe conjuges eſſe, ſufficienti probent teſtimonio.

DE HIS, QUÆ AD PAROCHOS INDORUM ATTINENT.

§. I.

Supra taxam publicam nil amplius exigant.

CUPIENS hæc Synodus, ne Miniſtri Eccleſiæ Indos exactionibus vexent, neve Indi li-

ti;

tibus, quas ipſi movere ſolent, Miniſtros exagitent, ſtatuit, ac præcipit, ut Parochi nihil quidquam ſtipendij, vel victus, ab Indis petant, neve amplius accipiant, quam quod ſibi fuerit conſtitutum. Quando vero id acceperint, in libro cum die, menſe, & anno deſcribant, ipſique ac Procuratores loci, ſeu oppidi ſubſcribant, ut hujus rei monumentum extet, falſiſque teſtimonijs, & calumnijs aditus intercludatur. Cum autem ad oppidum aliquod viſitandum diverterint, ibique ei cibus ſuppeditetur, ab oppido, ubi reſident, victus nomine nihil accipiant, ne cum in duobus locis Miſſas celebraverint, ab utroque ad victum ſtipendium petant. *Mex. 1. cap. 59.*

§. II.
Quid Parochis faciendum circa celebrationem Feſtorum.

NON ſolum ab omni cupiditate, & avaritia, ſed juxta Apoſtoli præceptum, ab omni earum ſpecie Eccleſiaſticos Viros abhorrere oportet. Quapropter Seculares, & Regulares Indorum Miniſtri, Feſti alicujus celebrandi gratia, loca juriſdictionis ſuæ ne adeant, niſi infra octavam Feſti; commemorationis vero omnium fidelium defunctorum celebritatem ultra decimum quintum diem menſis Decembris ne protrahant. Porro a Feria quarta Cinerum uſque ad Dominicam primam Quadrageſſimæ tantum, hominum capita Cinere ſpargant, locum ad id deligentes, in quem omnes ſuarum regionum homines commode, hujus rei gratia, convenire poſſint. *Conc. Milan. 5. titul. quæ ad Sacramentalia, & Sacramēta, &c. Verbo Sacrorum Cinerum.*

§. III.

Nihil ipſi Parochianis vendant.

NIhil Indis ſibi ſubditis per ſe, aut interpoſitam Perſonam ad Eccleſiarum ornatum, & Cultus Divini uſum vendant. Si vero ſecus fecerint, rei venditæ jacturam faciant, & Epiſcopi arbitratu puniantur.

§. IV.

Non ultra duos equos Parochi habeant.

Mexic. 1. c. 59. §. 1.

IN ſuis regionibus duos tantummodo equos habeant, ne, ſi plures habuerint, Indis oneroſi ſint, & ſumptibus ad alendum equos moleſti, niſi pro ratione regionis Epiſcopus aliter judicaverit, tunc enim de ejus licentia plures, quam duos habere poterunt.

Ne venationi vacent.

Canes ad venandum ne alant, neque cum ab uno oppido in aliud viſitandi gratia diverterint, venando perambulent, ſed ea gravitate, quæ Patres ſpirituales in eo officio exercendo decet, incedant.

§. V.

Vagos, aleatoresque ne domi recipiant.

Mexic. 1. cap. 59. §. 4.

VAgos homines, aleatores, & eos, quorum ſuſpecta fama eſt, hoſpitio ne recipiant, hi enim Indis pernicioſi ſunt, & eis offendiculum parant; ſin minus fecerint, graviter uſque ad officij privationem plectantur. Hoc tamen Decreto non prohibetur, ne Hoſpitales ſint erga viatores, ſine Indorum incommodo iter agentes.

§. VI.

Benigne cum Indis Parochi agant.

Limenſ. 3. act. 3. c. 3. ad finem.

QUia Indi timidi ſunt, & puſillanimes, oportet Parochos cum eis manſuete, ac benigne agere, nec

nec eos minis deterrere, ſic enim fit, ut languescentes animo, peccata ſua confiteri non audeant, ac ſalutari pœnitentiæ remedio deſtituantur.

§. VII.

Non per ſe, ſed per Fiſcales delinquentes puniant.

QUAM obrem præcipit hæc Synodus, ne Parochi per ſe in Indos animadvertant, ſed per Fiſcales, & Juſtitiæ Miniſtros ad id deputatos, in quibus corrigendis modus adhibeatur, nec correctionis forma, ab Epiſcopo præſcripta, excedatur.

Mex. 1. c. 60. §. 1. & Guadix tit. 5. conſt. 11. & Limen. 3. act. 4. cap. 8.

§. VIII.

Ægrotos pro Sacramentis recipiendis ne ad Eccleſias deferri ſinant.

INdos, cum periculo mortis ægrotantes, peccata confitendi, & Euchariſtiam ſumendi cauſa ad Eccleſias, ſeu Monaſteria deferri nullatenus permittant, ut eſt titulo de Sacra Unctione ſancitum.

Supra lib. 1. tit. 6.

§. IX.

Parochi domum Parochialem incolant.

QUO facilius, ac promptius ſubditis in tribulatione poſitis Parochi ſuccurrant, & ſubditi ad ea, de quibus opus habent Parochos inveniant, ij prope Eccleſias commorentur. Si vero domus habitationis Parochi intra Eccleſiam contineatur, ad cultum domus pro honeſtate, & reverentia loci mulieres ne adhibeant, eademque de cauſa, nec confeſſiones domi audiant, nec matrimonia diſcutiant, ſed tantum in Eccleſia, ſub pœna pondo ſex quoties contrafecerint, accuſatori, & ſumptibus Juſtitiæ di-

Mec. 1. c. 59. §. 2. & Mex. 2. c 6. & Synodal de Quir. conſt. 39. ad fin. & Milan. 3. tit. de Parochis verb. ſi quis Parochus.

ſtribuendorum. Cum vero alicujus rei gratia, quæ ad officium pertineat, Indorum domos intraverint, eos ſibi comites adjungant, a quibus omnis pravæ ſuſpitionis occaſio omnino aliena ſit.

§. X.

Parochi quotidie Miſſam celebrent.

Mex. 2. cap. 8. & 9.

DEvotionem ſubditorum augere ſtrenue procurent, diebus quoque ſingulis, quibus Miſſam audire præceptum non eſt, eam mane celebrent, & campanæ-ſono Indi vocentur eo tempore, quo ſine impedimento negotiorum, aut operarum Miſſam audire poſſint. In diebus vero, in quibus ex præcepto Miſſa audienda eſt, ſi ſubditi longe abſunt, a loco, ubi celebratur, eamque in viciniori Eccleſia audire poſſunt, ne prohibeantur, in aliena Parochia Sacrum audire in oppido, eis ab Epiſcopo deſignato.

§. XI.

Parochi Indos carcere detentos viſitent, pro iſsque apud Judices intercedant.

Mex. 1. cap. 68. Synod. de Quir. conſt. 47.

INdos carcere incluſos ſingula quaque hebdomada ſemel viſitent, eosque in tribulatione afflictos conſolentur, & impeditos quominus Doctrinæ Chriſtianæ documenta audire poſſint, paterno zelo eadem doceant, Judicesque adeant, eosque pro cauſæ expeditione, & libertate detentorum hujuſmodi deprecentur.

§. XII.

Oppida ſuæ juriſdictionis ſaltem bis in anno Parochi viſitent.

EXperientia comprobatur, eam eſſe Indorum naturam, ut facile, quæ docti ſunt, obliviſcantur,

tur, ſi eis inſtruendis aſſidua diligentia non abhibeatur. Ideo Parochis præcipitur, ut bis ſaltem in anno Parochias, & diſtrictus ſuos viſitent, quo Chriſtianam Doctrinam Indos doceant, & quos Doctrinæ Chriſtianæ ignaros repererint, annotent, & ſcribant, eoſque ad capeſcendam juvent. Quod ut præſtent, Indos aliquos bene inſtructos, quorum fides ſpectata ſit, adhibeant, iique coram Beneficiato, cui hæc Cura incumbit, Chriſtianam Doctrinam alios edoceant, & de illa ab eis rationem quærant; idemque faciat Miniſter, ſeu Beneficiatus hujuſmodi, ne ſi Sacerdos huic rei operam non navat, eaque Cura ſolis Indis committitur, contemnatur hoc miniſterium. *Mexic. 1. c. 65.*

§. XIII.

Quid hic nomine Parochorum veniat.

NE vero hæc, quæ hoc titulo decreta ſunt, difficultate aliqua involuta ſint, declarat hæc Synodus, nomine Curatorum Regularium in Indorum oppidis comprehendi Priorem, Guardianum, Vicarium, aut Præfectum Monaſteriorum, quibus Indi ſubditi ſunt; in Civitatibus vero, aut oppidis Hiſpanorum, Religioſam Perſonam, cui a ſuperioribus adminiſtrationis Indorum Cura demandata eſt. Itidemque exponit, in omnibus, quæ præcipiuntur Curatis, per Decreta hujus Synodi comprehendi Curatos Regulares, qui non ex voto charitatis, ſed ex officio hoc munus exercere debent, ſi illud in ſe ſuſcipiunt. Quo ad pœnas vero deſignatas aliter non comprehenduntur, quam ut titulo de pœnis expreſſum eſt.

La Real Cedula de Barcelona por Junio año 1585.

Infr. lib. 5. tit. 9.

TITULUS III.

De Beneficiatis Cathedralium, & Parochialium, & eorum Officijs.

DE ASSISTENTIA BENEFICIATORUM DIVINIS OFFICIJS DEBITA.

§. I.

Ordo ſervandus, ac decor in celebratione Divinorum Officiorum.

POpuli Chriſtiani devotio, ea re maxime conſervatur, qua mirabilis ordo in Cultu Divino cernitur, ob varietatem Officiorum, & Miniſteriorum, ex quibus Militantis Eccleſiæ ornatæ varietate pulchritudo mirifica cernitur, quod, quam ob cauſam diligenter curandum eſt, ne divina hæc harmonia ullatenus diſſonet, immo Præbendati, & Beneficiati omnes plene id totum adimpleant, quod ſibi incumbit ex Officio, cujus ratione beneficium confertur.

§. II.

Parochi, & ceteri Miniſtri Rituali exacte ſe conforment.

Conc. Milan. 4. titul. quæ pertinent, ad Capitula Cathedraliū.

QUod, ut fiat; hæc Synodus in primis præcipit Dignitatibus, Canonicis, Præbendatis, Beneficiatis, & Miniſtris omnibus Eccleſiarum Cathedralium, ut in omnibus, & per omnia inſtitutiones Dignitatum, Canonicatuum, & Beneficiorum hujuſmodi obſervent, Rituale quoque, ſtatuta, Decretaque hujus Synodi, ſub pœnis in eis contentis, adimpleant.

§. III.

Digitized by Google

§. III.

Si Præbendatus aliquis ad mulctam condemnetur, nihil ceteri condonent.

QUando Epiſcopus Præbendatum aliquem in carcerem conjecerit, eundemve ſuſpenderit, excommunicaverit, aut diſtributionibus privaverit, ne mulctæ hujuſmodi fruſtrentur, Præbendati ceteri huic remittere non poterunt, quod ex abſentijs, vel condemnatione amiſerit, nec tantumdem quantum perdiderit, aut aliquam partem in compenſationem, aut alias eidem condonare. Quod ſi ſecus fecerint, actus, & contractus hujuſmodi irriti ſint, totumque id, quod remiſerunt in foro conſcientiæ ſolvere teneantur fabricæ Cathedralis Eccleſiæ. *Tolet. action. 3. cap. 20.*

§. IV.

Capellæ ne Præbendatis committantur.

AD Divini Cultus augmentum, Sanctum Concilium Tridentinum interdixit, ne ullus duo beneficia obtineret, cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus decernit, ut Capellæ in Cathedralibus Eccleſijs, ſeu Parochialibus inſtitutæ, ſi à primæva ſua inſtitutione dignitati alicui, canonicatui, ſeu beneficio annexæ non ſint, nequaquam capitulari alicui, ſeu beneficiato conferantur, ſed Clericis alijs, qui eis inſerviant, ſicque fiat, ut Miniſtrorum numerus, & Eccleſiarum cultus accreſcat. *Seſſ. 24. c. 17.* *Real Cédula, y es general en las Indias, & concordat Conc. Limenſ. 3. act. 3. cap. 30.*

§. V.

Sermonibus interſint Præbendati.

PRæbendati omnes cujuſcumque conditionis ſint, Sermonibus, qui ad Populum inter Miſſarum

Tolet. act. 3. c. 4. & Compoſt. act. 2. c. 22. & Provincial de Quir. act. 3. Decret. 15. & Milan. 2. tit. 2. Decr. 27.

ſollemnia habentur, præſentes adſint, in Cathedrali Eccleſia, aut ubi Decanus, & Capitulum in forma Capituli intervenerit, ſub pœna amittendi diſtributiones eo die percipiendas ratione Miſſæ Conventualis, & Proceſſionis. Ne autem Divinis Officijs, & prædicationi verbi Dei interſint, ob quamcumque Eccleſiæ rerum adminiſtrationem ſibi injunctam, nullatenus excuſentur.

§. VI.

Communicent Præbendati in Miſſa Conventuali in Cœna Domini, Crucemque ijdem ab exitu uſque ad reditum comitentur tam in Proceſsionibus, quam in Defunctorum humationibus.

Compoſtel. act. 2. cap. 25. & facit Tolet. act. 3. c. 6. & Milan. 3. fol. 595. verbo Feria quinta.

ITidem Præbendati, Beneficiati, & Miniſtri omnes Cathedralis Eccleſiæ, etiamſi Sacerdotes ſint, Feria quinta in Cœna Domini, in ipſa Miſſa Conventuali communicent, ſi vero quis ſecus fecerit, diſtributiones illius hebdomadæ amittat. Quo vero debitus cultus, & reverentia Cruci adhibeatur, in qua Chriſtus Crucifixus noſtræ ſalutis Miſterium operatus eſt: Præcipitur Præbendatis omnibus, Beneficiatis, & Curatis Cathedralis, & ceterarum Eccleſiarum, ut in Proceſsionibus publicis, ſeu in humandis Defunctis Crucem comitentur, ab exitu ejus Eccleſiæ, a qua profecti ſunt, uſque ad reditum in eamdem in forma Proceſsionis, ne Populus Sacerdotibus avaritiæ notam inurat, ſi depoſito funere, Crucem poſtea non comitentur; immo potius, ea in Crucem reverentia, & devotio eluceat in Eccleſiaſticis, ut ædificationi potius Populo ſint, quam ſcanda-

Compoſtel. act. 2. c. 26. & Milan. 1. p. 2. titul. de Proceſsionib. & Supplication. & Milan. 4. tit. de Proceſ. in princip. & Concil. Diœceſanum de Oſm. tit. 2. conſt. 5. §. 26.

dalo. Quod ſi quis in hoc deliquerit, diſtributiones, & obventiones, ex Proceſsione, aut ex tumulando mortuo ſibi provenientes amittat, in quo exequendo, ejus, qui in Choro præſidet, conſcientia oneratur, ſin minus, contra eum ſevere, ut oportuerit, procedatur.

TITULUS IV.

De Officio Sacriſtæ.

§. I.

Sacriſta nitori Eccleſiæ, Altarium, & Sacrum Veſtium invigilet.

TEmplorum ornatus, & exterior cultus, ac Divinorum Officiorum celebratio, ex Cura, & diligentia, quam Sacriſtæ majores, & minores officio ſuo impendunt, non mediocriter dependet; quare eis injungitur, ut Omnipotentis illius Domini Majeſtatem, cujus domui inſerviunt contemplantes, & ſententiam Hyeremiæ Prophetæ, quæ maledictum illum appellat, qui opus Dei negligenter facit, ob oculos ſibi ponentes, toto pectore incumbant, ut Eccleſiæ cum nitore, & ornatu habeantur, & indumenta Sacra, aliaque ornamenta conſerventur, Miſſis etiam, & Divinis Officijs celebrandis totum id, quod opus fuerit, tribuatur: In quibus, & in alijs ſimilibus, quod in Rituali, & Decretis hujus Synodi Sacriſtis injunctum eſt, inviolabiliter obſervent. Hoſtias ipſi per ſe conficiant, aut ſaltem in his conficiendis præſentes adſint, nec patiantur, ut Indi (ipſis

Hyerem. cap 48.

Granat. tit. de Offic Sacriſt. & Synod. de Quir. conſt. 55. & 56. & Milan. 4. tit. de Sacriſtia.

Grana. de Offic. Sacriſtæ n. 5 & Synod. de Quir.

conſt. 85. & Milan. 4. fol. 649. verbo Clericus, verſ. Hoſtias.

(ipſis non videntibus) eas conficiant, nec in ſuis domibus venales habeant. Quod ſi ſecus fecerint, pro ſua negligentia in re tanti momenti, & quæ ad Sanctum Miſſæ Sacrificium ſpectat, graviter punientur.

§. II.

Sacriſta Edicta publicet.

QUando fuerint requiſiti, vel ob Notarij defectum, vel quod is impediatur, Eccleſiaſtica Edicta partibus nuntiabunt, & Cenſuras publicabunt, denuntiationesque, & publicationes, quas fecerint, in dorſo Edictorum hujuſmodi cum die, menſe, anno, & teſtibus deſcribant, ut ea de re publicum extet monumentum.

§. III.

Piarum Fundationum executionem omittentes denuntiet.

Synod. de Quir. conſtit. 56.

PUnctatorum etiam officium exerceant, annotentque Beneficiatos, & Capellanos, qui Miſſas, quas debent, non celebraverint, aut qui anniverſarijs, & feſtis Capellarum, ubi Eccleſijs ſuis inſervire debent, non interfuerint, Epiſcopumque, aut Viſitatorem Sacriſtæ hujus rei certiorem faciant, ut punitis negligentijs, voluntas eorum, qui Capellas fundarunt, integre adimpleatur.

TITU-

TITULUS V.

De vita, & honeſtate Clericorum.

DE CLERICORUM HABITU, ET CULTU EXTERNO.

§. I.

Clerici omnes honeſtum, ac Clericalem habitũ deferant.

QUONIAM Clerici alijs omnibus tanquam exemplum propoſiti ſunt ad imitandum adeo, ut illa Domini ſententia, qua Diſcipulos ſuos lucem Mundi appellavit, de eis non incongrue intelligatur, oportet maxime, ut non ſolum mentem interius componant, ſed ut exteriori habitu honeſtatem, & modeſtiam præferant, ne hominibus, de externis ſolum judicantibus, ſcandalo ſint, eorumque ſtatus, & miniſterium in contemptum veniant. Id circo in executionem Concilij Tridentini hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, ut exterior habitus Clericorum omnium Sacro Ordine initiatorum virtutem, honeſtatem, morumque gravitatem oſtendat, prout decet Clericalem ſtatum, quod ut melius fiat, ſequentes regulas obſervabunt.

Mex. 1. c. 48. & Mexic. 2. c. 22. Guad. tit. 5. Taracon. Conc. tit. de vita, & honeſtat. Cleric. Milan. 1. p. 2. tit de Clericor. veſtitu, & Gran. de vita, & honeſt. Cleric. & Syn. de Quir. conſt. 36. 37. & 38. & Provinc. ejuſdem Quirog. act. 3. cap 35 & Limen. 3. act. 3. c. 15. & 16. & Milan. 4. 3. p. titul. de vita, & honeſt. Clericor. Seſſ. 14. c. 6. de reform.

§. II.

Tonſuram deferant, & qualem Clericalem habitum.

IN primis, Clericali tonſura inſigniti ſint, ad eam formam, quam ratio uniuſcujuſque Ordinis poſtulabit, comam non nutriant, barbam novacula radant, vel ita recidant, ut nihil ſeculare remaneat, quod

Gran. dicto tit. de vita, & honeſt. Cleric. n. 2. Prov. de Quir.

act. 3. c. 35. Limenſ. 3 act. 3 c. 16. & Milan. 5. tit. quæ ad Clericorum boneſtatem attinent.

quod Populo ludibrio eſſe poſſit. Habitum honeſtum deferant, tunicas clauſas, aut alterius generis cum pallio, quod Mantellum vocant, ad talos uſque dimittant, & in omni veſtitu non alium, quam nigrum colorem adhibeant. Verumtamen, ſi iter faciendum ſit, contractiori habitu, & ad iter accommodato, nigri tamen coloris, & parum infra genu demiſſo, eis uti liceat, ut ex habitu, Clericos, & Eccleſiaſticos Miniſtros eſſe, ubique appareat.

§. III.

Veſtibus non utantur boloſericis.

Gran. tit. de vita, & boneſtate Clericor. n. 2. & Synod. de Quir. conſt. 36.

HOloſerico veſtimento, undulatove, ſubſerico, aut opere gorvaranio ex Caſtella, aut ex Sinis allato, ne utantur; Præbendati tamen, aut Licentiati in Theologia, vel Decretis per probatam Univerſitatem Togas ſubſerici tafetaneo opere, aut gorvarani intertexti domi geſtare poterunt, foris vero ſine pallio, mantello nuncupato, ne incedant. Manicas ſerici raſi, calceos, aut crepidas, holoſerici villoſi, caligas ſericas turgidas, & diſſectas ne deferant, veſtitu fimbriato, clavis ſericis, phrygijsve, aut ſegmentis ornato, ne utantur, ſed ſegmenta raſi ſerici, aut tafetani, quæ duorum, aut trium digitorum latitudinem non excedant, in extremitate pallij, ſeu mantelli geſtare poterunt. Galerum acuminatum, ſeu id genus pilei, quod Hiſpani *montera*, aut *gorra* appellant, aut ſericum pileum, ne deferant; ſed tantum laneo galero, & ea forma confecto utantur, quo gravitatem ſui ſtatus profiteantur.

Prov. de Quir. & Limenſe ubi ſupra.

Prov. de Quir. act. 3. cap. 35.

§ IV.

§. IV.

Quas alias veſtes Clerici deferre nequeant.

CAmiſias ad collum, & ad manum criſpas, vel artificio elaboratas, in Sacro Ordine conſtituti rejiciant. Zonas ſericas auro, argentove cælatas, cothurnos albos argenteo, aliove colore elaboratos ne deferant. Chirotecas odoribus conditas, aut diſſectas, colore aliquo tinctas ne ferant. Annulos non induant, niſi quibus, propter officij munus, aut honoris gradum, ſint jure conceſſi, qui vero ſecus fecerint, annulos amittant, eorumque pretium in uſum piorum operum erogetur; cujus rei executio Judicibus, & Miniſtris Eccleſiaſticis injungitur.

Limenſ. 3. act. 3. c. 16. Gran. ubi ſupra n. 3. Mexic. 1. c 48. §. 1. in ſin. Guadix tit. 5. conſt. 2. Milan. 1. p. 2. tit. de Clericorū veſtitu, & reliqua vitæ moderatione verb annulum, & Granat. d. tit. de vita, & boneſtat. Clericor num. 3. Prov. de Quir. act 3. c. 35. Milan. 4. 3. p tit. de vita, & boneſtate Cleric. fol. 663. verbo nulli Sacerdoti.

§. V.

Sordidi in publicum ne prodeant.

QUoniam vero alij in alio extremo verſantes, Clericali ſtatui dedecori ſunt, qui nimis abjectis veſtibus, ſordidis, & pannoſis utuntur, præcipit hæc Synodus, ut, ſi quando Officiales veſtibus hujuſmodi indutum quemquam compererint, eum in publicum prodire ne patiantur, donec decenti habitu (ſi poteſt) ipſe ſe induat, aut ei, ſi pauper ſit, veſtitus provideatur.

Gran. ubi ſupr. num. 8.

§. VI.

Veſtes luctuoſas non induant.

LUgubres veſtes Clericis interdicuntur, niſi pro morte Patris, aut Matris, quas tunc ad modum Secularium ne geſtent, nec aperto capite incedant, aut barbam hujus rei cauſa relaxent, neque his veſtibus amplius quam per duos menſes utantur.

Gran. ubi ſup. n. 9. Synod. de Quir. conſt. 36. Milan Conc. 5. fol 766. verbo Clericus, qui amictu.

§. VII.

Nimius ſplendor in ſuperpelliceis prohibetur.

Prov. de Quir. act. 3. c. 35.

SUperpelliceа rete, aliove eleganti artificio elaborata, aut adeo contracta, ut infra genu non dimittantur, ne induant.

§. VIII.

Quomodo equitare debent.

EQuo ne vehantur, niſi iter fecerint, ſi vero mulis vehuntur, eas ne ornent, neque ornatum gualdrapium, * eis adhibeant, niſi Præbendati ſint, aut Licentiati, vel Doctores in Theologia, vel Decretis, qui hoc ornatu (laneo tamen) uti poterunt, ſericis vero alijs ornamentis, frænis, ſtapedis, aut calcaribus deauratis, aut argento laboratis nequaquam utantur.

* *Hoc eſt luteras.*

Gran. ubi ſupra n. 4. Synodal de Quir. conſt. 36.

§. IX.

Pœnæ eorum, qui veſtibus ſecularibus uſi fuerint.

OMnes hujus Provinciæ Clerici Sacris initiati, cujuſcumque ſtatus, & conditionis ſint, quod hoc Decreto eis jubetur, diligenter obſervent, rebusque in eo prohibitis ne utantur, quod ſi ſecus fecerint, & in habitu ſeculari inceſſerint, veſtes amittant, earumque pretium executori Juſtitiæ, aut accuſatori, & Judici, a quo ſententia lata fuerit, æquis partibus, diſtribuatur. Qui vero rebus alijs hoc Decreto ſancitis contravenerint, quoties id commiſerint, pœnam pondo octo incurrant, quæ pijs operibus, & Judici ex officio contra eos ſententiam ferenti, ſi accuſator non adſit, æque applicentur. Cavetur autem, ut veſtibus, quas ante hoc Decretum ferre

ferre licebat, per octo menſes, & non amplius, uti liceat.

§. X.

Adhuc de re eadem.

QUI vero hoc Decreto prohibita attentaverit, aut quæ de cetero Epiſcopus quoad Clericalem habitum publico Edicto vetuerit, præter pœnas contra eos hic ſtatutas juxta formam Concilij Tridentini, gravioribus alijs pœnis punietur, uſque ad ſuſpenſionem, & officij, ac beneficij privationem, ſi id eorum contumacia poſtulaverit, ne quis de eorum exteriori habitu obſervare contemnat, quod ad Populi Chriſtiani ædificationem, & bonæ vitæ exemplum non mediocriter confert.

Seſſ. 14. c. 6. & Seſſ. 24. cap 12. verbo veſtitũ in ſuper. & Seſſ. 22. c. 1. de reformat. & ſunt alia Cõcilia, quæ refert Joannes Trullo in expoſitione regulæ Canonicorum Regularium lib. 2. c. 30. a n. 8.

DE EVITANDIS SPECTACULIS VANIS, ET ACTIONIBUS PROPHANIS.

§. I.

Clerici Taurorum agitationi non interſint.

UT multorum interitus, vulnera, aliaque damna, quæ ex Taurorum ſpectaculis proveniebant, vitarentur, felicis recordationis Pius Papa V. motu proprio, principibus, republicisque ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ præcipit, ne Taurorum ſpectacula fieri in ſuis juriſdictionibus conſentirent: interdixit itidem, ne Clerici, Regulares, & Seculares Sacro Ordine initiati, vel Eccleſiaſticum beneficium obtinentes, ſpectaculis hujuſmodi, ſub pœna Excommunicationis aſſiſterent. Poſtea vero felicis recordationis Gregorius Pa-

Motus proprius Pij V. in Bullario Apoſtolico. Mexic. 1. c. 4. §. 3. Guad. tit. 5. conſt. 14. Granat. de vita, & honeſt. Cleric. n. 18. Tolet. act. 3. c. 26. & Synod. de Quir. conſtit. 37. in fine, & ſunt alia Concil. Provinc. quæ refert Ioãnes Garcia Gallego tra-

ſtat. de expenſis, & Meliorationibus c. 21. n. 29. Greg. XIII. in 2. part. Bullarij Apoſtolici.

pa XIII. ſuo Apoſtolico Brevi conceſſit Taurorum ſpectacula, his tamen conditionibus, ſi ea feſto die ne fiant, ſi Gubernatores, aut Magiſtratus, quantum fieri poterit, diligenter caveant, ne ob hanc cauſam alicujus mors eveniat. Necnon cenſuras, & pœnas, quoad Seculares Perſonas, & Militarium Ordinum milites in Sacro Ordine minime conſtitutos ſuſpendit: Quare juxta hanc conſtitutionem Pontificis, quorumdam Clericorum licentiam hæc Synodus animadvertens, ſtatuit, ac præcipit, ne ullus Clericus in Sacro Ordine conſtitutus, aut Beneficiatus Taurorum ſpectaculis interſit, ſub pœna in Apoſtolicis litteris ſtatuta, ac gravioribus alijs, quibus, ut huic malo occurratur, contra eos procedetur.

§. II.

Clerici larvati non incedant.

Tx. in c. unico de vita, & honeſt. Cleric. lib. 6. Mex. 1. c. 48. §. 1. Granat. ubi ſupra n. 13. & Tolet. act. 2. c. 21. in fin. & Limenſ. 3. act. 3. cap. 20.

Non niſi nigras veſtes deferant.

INterdicit etiam hæc Synodus, ne Clericus ullus Sacro Ordine initiatus, perſonatus, aut larvatus incedat, neque in comedijs Perſonam agat, etiam in Feſto Corporis Chriſti, neque cum Thorace, aut Caligis, quantumvis permiſſis, ſine tunica talari per vias, & plateas deambulet, neque alijs utatur varij coloris prophanis Ornamentis, ſub pœna pondo viginti ſi ſemel id commiſerit, ſi bis, duplum perſolvat, idque in ſumptus juſtitiæ, accuſatorem, & pia opera conferatur. Si vero ter, eum Epiſcopus per duos menſes ab officio, & beneficio ſuſpendat.

§. III.

Prophana ne canant: non etiam ſaltent.

NE cantiunculas inhoneſtas, aut prophanas canteut, neve in novis Miſſis, nuptijs, aut alijs Fe-

Feſtis ſaltent, ſcurrilia verba ne proferant, aut Citharædos referant, neque jocoſe in hominum congreſſu prædicent, ſub eadem pœna; Indorùm etiam Miniſtri ad domus eorum, qui inter Indos proceres ſunt, aut aliorum Indorum, convivandi gratia, ne accedant, ſed ad Hoſpitium Clericis deſignatum. Evenire enim ſolet, ut ex nimia cum eis familiaritate Indi Miniſtris reverentiam non exhibeant, Doctrinæque intereſſe, & ea obire, quæ ſuarum ſaluti maxime ſunt neceſſaria, audacter contemnant.

Mex. 1. c. 48. §. 3. in princ. Guadix tit. 5. conſt. 16. & Gran. ibi n. 13. Synod. de Quir. conſt. 37. & Conc. Milan. 4. 3 p. titul. de vita, & honeſt. Cleric. fol. 668. verbo in omni, item verſ. Quamobrem.

§. IV.

Veterinariam Artem non exerceant.

Quia Sacrorum Canonum conſtitutionibus prohibitum eſt Clericis, ne vili, & ignobili aliqua arte utantur, interdicit quoque hæc Synodus, ne ullus Clericus veterinarij * artem exerceat, nec mularum, aut equorum domitor ſit. Quod ſi ſecus fecerit, graviter punietur. In hoc vero Ordinarij conſcientiæ maxime injungitur, ut tam infimam, tamque indecoram artem ab Eccleſiaſticis viris procul arceat.

* *Albeyteria. Iubet tx. in cap. unico de vita, & honeſt. Clericor. lib. 6. & tx in Clem. 1. verſ. ad. verſus vero alios eodem tit. de vit. & honeſt. Cleric.*

§. V.

Clerici per ſe ipſos nullum puniant.

Nullus Clericus, propter imminens periculum, ſervum, famulum, aliamve Perſonam per ſe corrigendo puniat; niſi moderata ſit punitio, & qua magis proximi correctio procuretur, quàm de eo ſumatur vindicta, quæ ab jis longe abeſſe debet, qui morbis medentur animarum.

Mexic. 1. c. 60. §. 1. & Guadix tit. 6. conſt. 11. & Limen. 3. act. 4. cap. 8.

§. VI.

Arma in Civitate non geſtent: neve noctu Muſicis intermixti circumeant.

Mex. 1. c. 55. & Guad. tit. 5. conſt. 12. & Milan. 1. 4. p. tit. de Armis, ludis, ſpectaculis, & ejus modi a Cleric. vitandis. & Gran. titul. de vita, & honeſt. Clericor. n. 10. & Synod de Quirog conſt. 36. & Limen. 3. act. 3. c. 16.

NE Clerici arma cujuſvis generis, ad offenſionem, vel defenſionem die, aut nocte in Civitate, aut oppido ferant, neve in habitu ſeculari cum muſicis inſtrumentis noctu incedant, nec ſuſpectas domos ingrediantur, ſin minus pœna amittendi arma, inſtrumenta muſica, & habitum indecentem, necnon ſolvendi pondo decem incurrant, quæ in piorum operum, & executoris Juſtitiæ uſum æque erogentur. Si vero executori Juſtitiæ, aut Fiſcali violenter reſtiterint, in carcerem conjiciantur, arbitrioque Epiſcopi ſeverius puniantur.

§. VII.

Majores ſclopos ne deferant.

Mexic. 1. c. 55. §. 1. & Milan. 1. ubi ſupra, & Synod. de Quir. conſt. 36.

ARchabuſio, etiam dum iter faciunt, aut in venationibus, vel in alijs actionibus ne utantur. Sin minus, Archabuſium amittant, & pondo decem accuſatori, vel ſi is non adſit, Judici, pijs operibus, & Juſtitiæ ſumptibus æque perſolvant; illi tamen, qui per regiones, ubi bellum geritur, iter faciunt, aut ob aliam juſtam cauſam, Archabuſio, alijsve armis uti poterunt, ſcripto impetrata venia ab Epiſcopo, cujus conſcientiæ, hæc Synodus injungit, ut id re bene explorata, cauſiſque urgentibus ſolum permittat.

§. VIII.

§. VIII.

Hominibus laicis, ſed præcipue mulieribus ſua opera ne locent.

INdignum eſt, & Eccleſiaſtico honori valde indecorum, ut Clerici, qui in ſortem Domini vocati ſunt, & divino cultui addicti, præcurſores, ſive aſſeclæ, œconomi, aut famuli ſint ſecularium Perſonarum, præſertim mulierum. Quare, ut hæc macula a Clero prorſus deleatur, mandat hæc Synodus, ne ullus Sacro Ordine initiatus, cujuſcumque dignitatis, & qualitatis, præcurſor, aut aſſecla feminarum, etiam matris, & ſororis ullatenus ſit, ſub pœna Excommunicationis, quam Clericus, & femina, cui is obſequium hujuſmodi præſtiterit, incurrant. Interdicit etiam, ne ullus Clericus in Sacris conſtitutus famulus, procurator, œconomusve ſit alicujus Perſonæ ſecularis, aut ejus negotia, vel facultates tractet, ſub eadem pœna; non tamen prohibetur, ne (Clericalis ſtatus decore ſervato) liberos Perſonarum ſecularium erudiendos Clerici ſuſcipiant, eorumque ſint Magiſtri, & Præceptores. Nullus præterea Clericus Indam feminam, aut Ancillam ſuam dorſo equi, aut mulæ vehat; Miniſtri quoque Indorum, cum ex uno oppido in aliud, aut ex uno diſtrictu in alium diverterint, Indam aliquam feminam ſecum ne deferant, eò prætextu, quod ſibi inſervire debeat: Sin minus Epiſcopi arbitratu ſevere puniantur.

Mex 1. c. 55. & Guadix titul. 5. conſt 17. Milan. 1. 2. p. tit. de negotijs Secularibus a Clerico fugiēdis verſ. neve præcurſor, et Tolet. act. 2. c. 22. & act. 3. c. 19. Gran. tit. de vita, & honeſtat. Cleric. n. 19. Synod. de Quirog. conſt. 36. in fine, & Prov. de Quiroga act. 3. c. 36. & Limen. 3. act. 3. c. 18. & Milan. 5. fol. 767. verbo quæ in Cōcilio, & Synod. de Oſma titul. 8. conſt. 1. §. 8.

§ IX.

Clericorum ebrietati deditorum pœnæ.

PErpendens hæc Synodus, quantum Sacerdos, qui Sacrum frequentans, hoſpitium Chriſto Do-

Mex. 1. cap. 48. §. 2. in fine, & Gran. de vit. & honeſt. Clericor. num. 14.

mino præbet, abhorrere debeat ebrietatem, qua ratio-nis uſus amittitur, ſenſusque, & corporales faculta-tes debilitatæ langueſcunt, ſtatuit, ac jubet, ut ſi quis Clericus, quod abſit, tam fuerit ſui oblitus, tamque intemperatus, ut vino inebrietur; ſi is be-neficium obtinuerit, ab adminiſtratione Sacramento-rum pro prima vice per quatuor menſes ſuſpenda-tur; pro ſecunda, per annum, pro tertia, beneficio privetur, & inhabilis ad aliud obtinendum efficiatur. Si vero beneficium non obtineat, & ſemel hoc cri-men commiſerit, ad incluſionem carceris per duos menſes damnetur, ſi bis in idem inciderit, per qua-tuor menſes detineatur; ſi ter, a Diœceſi tamdiu re-legetur, quamdiu videbitur Epiſcopo.

DE LUDIS CLERICIS PROHIBITIS.

§. I.

Qualis luſus prohibeatur Clericis.

Tx. in cap. Clerici de vit & honeſt. Clericor. & tx. in cap. inter dilectos 1. p. de exceſsibus Prælatorum. Conc. Trid. Seſſ. 22. cap. 1. de reformat.

Ex Titul. 7. lib. 8. recopil. & lex 13. tit 7. eodem lib. 8. recopil.

CUjuſvis generis ludus hominibus maximo no-cumento eſt, Clericis præſertim, quibus ra-tione Clericalis Officij, in ſancte, & lauda-biliter agendo tempus terendum eſſet, ab eiſque red-ditus Eccleſiaſtici pijs operibus eſſent impendendi. Eam ob cauſam hæc Synodus decernit, ac jubet, ne ullus Sacro Ordine initiatus, aut Beneficiatus hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ clam, aut publice, per ſe, vel interpoſitam Perſonam ludum prohibitum exerceat, veluti aleæ, teſſerarum, ac Talorum, quæ ludorum genera regijs ſanctionibus prohibentur, nec in ludo, pecuniæ, gemmæ, aut alia, quæ pecunia æſtimari poſſunt, intercedant, ſub pœna reſtituendi

to-

totum id, quod ludendo lucrati fuerint, & pro prima vice pœnam pondo triginta, in uſus fabricæ Cathedralis, aut Parochialis ejus Civitatis, vel oppidi, ubi id evenerit, & in uſus accuſatoris: pro ſecunda vice pœna duplicetur, pro tertia ultra dictam pœnam alijs gravioribus, arbitratu Epiſcopi puniantur, nec ſolum ludere Clerici interdicuntur, ſed ne ſpectatores ludorum ſint, hæc Synodus ſtatuit. In domibus itidem ſuis Clerici ludum ne permittant, nec aleas porrigant, nec pro aleis pretium extorqueant, nec mutuo pecunias ad ludendum dent, aut pro quoquam in ludo ſpondeant. Sin minus contra Clericos hujuſmodi aleatorum ſuſceptores procedatur, & ita coërceantur, ut Populus ædificetur, & tam turpis corruptela, ac Miniſtris Dei prorſus indigna funditus extirpetur. In quo hæc Synodus Epiſcoporum, & Judicum conſcientias vehementer onerat, ac præterea Clerici, hujuſmodi partibus, ſi petierint, intra novem dies ſolvere compellantur, totum id damnum, quod in ludo interceſſit. Quod ſi partes diſſimulaverint, Fiſcalis, aut executor Juſtitiæ Eccleſiaſticus, intra duos menſes petere poſſit, idque in accuſatoris, piorum operum, & Judicis uſum æquis partibus erogetur. Si autem Fiſcales hujuſmodi rei conſcij, in accuſando negligentes ſint, pro ſua contumacia, & negligentia, etiam uſque ad officij privationem arbitratu Ordinariorum puniantur.

Mex. 1. c. 56. & Guadix titul. 5. conſt. 5. & Mi-lan. 1 2 p d. tit. de Armis, ludis, &c. & Gran. de vita, & boneſt. Cleric. n. 11. & Synod. de Quir. conſt. 37. & Limenſ. 3. act. 3. cap. 17.

§. II.

Clerici gravitatem ſervent coram ſecularibus.

PRæterea, ut omnem gravitatem, & modeſtiam (prout decet Clericalem ſtatum) Clerici pro-

Mex. 1. c. 50. §. 1. Guad. tit. 5. conſt. 5. & Gran. de vit. & honeſt. Cleric. n. 11. & Syn. de Quirog. conſt. 37.

fiteantur; publice eis pila ludere prohibetur, & privatim quoque cum ſecularibus, vel coram ſecularibus Perſonis, Globos ligneos publice ludendos ne impellant, ſub pœnis ſtatutis, præter quas, amittant etiam veſtes, quibus ad Globorum ludum exercendum exuti fuerint, hæ vero veſtes per tertias partes applicentur, ut conſtitutum eſt.

§ III.

Ludis etiam permiſsis ne publice ludant.

* *Axedrez.*

SAchia * itidem, aut alijs ludis permiſſis, ne ludant in locis publicis, aut in domibus, quo ad id multitudo hominum convenit, veluti in domibus Aromatariorum, aut Tonſorum. Si autem in occulto ludos licitos hujuſmodi exercuerint; numeroſa pecunia in eis non intercedat, aliter enim pro qualitate exceſſus corrigentur.

§. IV.

Cum mulieribus non ludant, nec occulte.

UT autem incommoda, & ſcandala, quæ quotidie in his partibus audiuntur, evitentur; nequaquam publice, aut privatim Clerici cum mulieribus, etiam conſanguineis ludant: Si vero ſecus fiat, Epiſcoporum conſcientijs hæc Synodus injungit, quatenus adeo gravibus pœnis delinquentes coerceant, ut depravata hæc conſuetudo, & in omnes partes pernitioſa reſecetur.

§. V.

Qualis ludus, & quando eis permittatur.

Ex lege Regia 10. 11. tit. 7 lib. 8. recopil. Mex.

HIS vero non obſtantibus, quæ hoc Decreto conſtituta, & decreta ſunt, declarat hæc Synodus, ut

ut recreandi animi cauſa, extra tempus Adventus, & Quadrageſſimæ, ludi liciti Clericis permittantur, ſumma duorum pondo tantum intercedente, dummodo id raro, ſine ſcandalo, & cum Perſonis honeſtis fiat. Qui vero ſummam pecuniæ hujuſmodi excesserint, in foro conſcientiæ reſtituere tenebuntur, quidquid amplius fuerint lucrati, quia hoc Decreto majoris pecuniæ lucrum interdicitur. Pecunia vero, quæ præſcriptam ſummam in ludo excesserit, fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, aut Parochialis ejus Civitatis, vel oppidi, ubi id contigerit applicetur, ſi is, qui petierit, libere de ea pecuniæ ſumma diſponere poſſit, ſi vero libere de ea diſponere non poſſit, reſtitutio ei fiat, ad quem vere pertinet.

1. c. 50 & Guadix tit. 5. conſt. 5. & Milan. 1. 2. p. tit. de Armis, & ludis, & Granat tit. de vita, & honeſt. Cleric. n. 51. & Limenſ. 3 act. 3. cap. 17. & facit reg. Ordinis Militaris S. Iacobi tit. 22. c. 10. y en los eſtablecimientos ejuſdem Ordinis S. Iacobi tit. 8. c. 3.

DE USU FREQUENTI EUCHARISTIÆ.

§. I.

Clerici in Sacris conſtituti ad Sacram Eucharistiam frequenter accedant.

UT Diaconi, & Subdiaconi eo magis ad digne celebrandum ſe præparent, quo magis ad Sacrum Presbiteratus Ordinem accedunt, Sacroſanctum Concilium Tridentinum maxime decere conſtituit, ut ſaltem hi, diebus Dominicis, & ſollemnibus, cum Altari miniſtraverint, Sacram Communionem percipiant. Cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus Diaconis, & Subdiaconis hujus Provinciæ, in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipit, ut in diebus Nativitatis Domini, Reſurrectionis, Pentecoſtes, Feſti Corporis Chriſti, Aſſumptionis Bea-

Seſſ. 23. c. 13. Mexic. 1. c. 52. & Tolet. act. 3. c. 6. & Granat. tit. de celebrat. Miſſarum n. 28. Milan. 1. p. 2. tit. de frequenti divini ſacrificij oblatione, et Mediolan 2. tit. 2. Decreto 26.

Beatæ Mariæ, Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, & Feſti omnium Sanctorum, in prima quoque Dominica Adventus, & Quadrageſſimæ peccata ſua confeſſi in Miſſa ſollemni communicent, quo Populus hoc exemplo, & continuatione ædificetur, ut vero his temporibus peccata confiteantur, in facultate eorum ſit eligere confeſſarium, quem maluerint, ex approbatis per Ordinarium, qui confeſſarius eos abſolvere poſſit ab omnibus peccatis, etiam Ordinario reſervatis.

§. II.

Sacerdotes frequenter celebrent.

QUIA majori vinculo tenentur Presbiteri, tum ad propriam, tum ad Eccleſiæ ſpiritualem utilitatem, frequenter Sacrum celebrare; Concilij Tridentini autoritate innixa hæc Synodus præcipit, ut hi Dominicis diebus, & feſtis ſollemnibus, die commemorationis Defunctorum, & quotidie in Quadrageſſima Miſſas celebrent, qui, ut ea animi puritate, & devotione, quibus opus eſt, ad tantum Sacrificium accedant, eis injungitur, ut etiam ſi alicujus peccati mortalis conſcij non ſint, ſingulis octo diebus, aut crebrius ad confeſſionem ſe præparent, eligantque ſibi confeſſarium ex idoneis, & ab Ordinario facultatem habentibus.

Seſſ. 23. c. 14. & Syn. de Quiroga conſt. 80.

TITU-

TITULUS VI.

De Clericis non reſidentibus.

§. I.

Abſque Epiſcopi licentia ne alio migrent Beneficiati.

QUIA non poteſt non magno eſſe ſubditis detrimento eorum abſentia, quibus animarum Cura incumbit, hæc Synodus in executionem Concilij Tridentini præcipit, ne ullus Vicarius, Curatus, aut Beneficiatus ex ſua Parochia, juriſdictione, & diſtrictu, alio divertat ſine facultate Epiſcopi cauſa expreſſa, & approbata, & pro eo tempore, quod in facultate hujuſmodi fuerit præfinitum, ſub pœna pondo viginti, quæ in uſus Eccleſiæ, cujus Curam gerit, accuſatoris, aut, eo deficiente, Judicis pronuntiantis æque erogentur; quando vero hac facultate obtenta ad Civitatem, ubi ſedes Epiſcopalis reſidet, pervenerint, intra viginti quatuor horarum ſpatium, coram Epiſcopo, aut ejus Officiali præſentes ſe conſtituant; ſi vero impediti fuerint, de adventu ſuo per interpoſitam Perſonam, intra præfixum terminum rationem reddent, ſin minus, pondo decem accuſatoris, & Juſtitiæ ſumptibus æque diſtribuendorum, pœnam incurrant.

Seſſ. 6 c. 2. de reformat. Supra tit. de offic. Epiſcoporum §. 14. Conc. Limenſ. 3. act. 2. c. 41. Guadix, tit. 3. conſt. 14. & Toletan. act. 2. cap. 25. & 26. & action. 3. c. 23. & Syn. de Quirog. conſt. 39. & Milan. 4. tit. de Clericorū ad feſtorum dierum.

§. II.

De Requie Præbendatorum.

TAmetſi juxta erectiones, hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ nullum tempus Præbendatis ad requiem conſtitutum eſt, cum tota maſſa ex quo ti-

Concil. Limenſ. 2. c. 72. & Concil. 3. act. 3. c. 26. & 28.

tidianis diſtributionibus pendeat, nihilominus perpendens hæc Synodus, uſus, & conſuetudines Cathedralium Eccleſiarum harum partium variari, quo fit, ut nulla conſuetudo vim legis habere videatur, cumque aſſiduis laboribus aliquod temporis intervallum ad requiem intermittendum ſit, permittit, ut Præbendati ſexaginta diebus ad requiem potiantur, quos etiam ipſi eligere poterunt, quibus diebus, a Punctatoribus non annotentur illi, quouſque aliter fuerit a Sanctiſſimo Domino noſtro Papa conſtitutum, extra hos autem dies abſentiæ a Divinis Officijs, etiam cum conſenſu habito, ſine juxta ægritudinis cauſa, & mulctæ, quas ob hanc cauſam incurrerint, Præbendatis ne remittantur. Quod ſi aliter fiat, qui mulctas hujuſmodi remiſerint, tantumdem fabricæ Cathedralis reſtituere teneantur, quantum remiſerunt.

Declarationem Cardinal. refert Nicolaus Garcia, tom. 1. de Beneficijs 3. p. c. 2. §. 1. n 311. & 312.

Concil. Limenſ. 2. c. 66. ad finem.

§. III.
De Punctatore.

UT conſtet manifeſte, qui Præbendati Sacras Horas, & Divina Officia non obierint, ſingulis Cathedralibus Eccleſijs, probatæ fidei Sacerdos in Punctatorem creetur, qui coram Epiſcopo, aut ejus Officiali juret, ſe in officio ſuo obeundo, fidem, & diligentiam præſtiturum, & librum punctationum accurate aſſervaturum, illumque, cuiquam minime oſtenſurum, neque antea capitula redditurum, quam offici ſui rationem reddiderit, deinde liber punctationum in Archivio Eccleſiæ reponatur. Si vero Punctator abſit, alius ſubſtituatur, qui, præſtito juramento, altero in libro omnes notet, qui Divinis Officijs

Concil. Compoſtel. act. 2. c. 27. Concil. Limenſ. 2. c. 65. & Milan. 1. 2. part. tit. de offic. Punctatoris, & 4. Milan. 2. part. tit. de diſtributionibus, verbo quod de Punctatorum.

non

non interfuerint, eo tempore, quo Punctator abfuit. Punctatori vero redeunti hujus rei rationem reddat, ut punctationes in ejus abſentia notatas, in librum ſuum tranſcribat; officium autem Punctatoris nullus niſi Sacerdos exerceat, neque ab eo ſine juſta cauſa removeatur.

§. IV.

Parochi per ſe ipſos Curam exerceant, quæ iiſdem commiſſa eſt.

CUrati omnes, tam Cathedralium, quam Parochialium Eccleſiarum, non per ſubſtitutos, ſed per ſe ipſos officijs ſuis fungantur, ſi ægritudine, aut alia legitima cauſa impediti non ſint. His autem rebus, quæ ſibi ex munere conveniunt, accuratiorem operam præſtent, quam alijs, quæ, etiamſi bonæ ſint, eos tamen impediunt, a Cura Parochiali, cui ſollicite intentos eſſe oportet: ſi vero in ſepeliendis mortuis, alius Sacerdos eorum loco officium celebraverit, ipſique ſolum funus comitentur, tantumdem ſtipendij percipiant, quam ceteri Sacerdotes comitantes, & non amplius. Quod ſi præſentes non interſint, nihil hujus rei cauſa percipiant, idque Judices, & Viſitatores ita ſervari faciant.

Concil. Trident. Seſſ. 24. c. 12. verbo omnes vero.

Concil. Milan. 4. tit. de Parochijs verbo uſu compertum eſt.

§. V.

Reſidere tenentur etiam non hebdomadarij.

STatuit etiam, ac præcipit hæc Synodus, ut tam in Eccleſijs Cathedralibus, quam Parochialibus, ubi plures, quam unus Beneficiatus, aut Parochus, Sacerdotes ſunt, illi, qui hebdomadarij officium non exercent, a reſidentia perſonali in Divinis Officijs non ſint exempti, neque hinc occaſione deſumpta,

ab eis abſint: quod ſi ſecus fecerint, pro rata temporis ſtipendium, & obventiones beneficij amittant, quæ fabricæ illius Eccleſiæ applicentur, ſolum enim ad hebdomadarium pertinet Miſſas cantare, & Horas Canonicas inchoare cum ſtrictiori adminiſtrationis Sacramentorum Cura, quod alios ab obligatione reſidendi, & aſſiſtendi Divinis Officijs liberos non facit.

§. VI.

Manuales diſtributiones non niſi præſentes lucrentur.

QUIA ordini, & rationi repugnat, ut qui laboris, & oneris particeps non eſt, commodum, & utilitatem ferat, jubet hæc Synodus, ut qui præſentes anniverſarijs, & alijs feſtis, in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia fundatis, & dotatis, præſentes non interſint, obventiones ex eis provenientes ne percipiant, niſi aliter ſit in fundatione diſpoſitum. Nec Judices Eccleſiaſtici facultatem concedant, ut abſentes quidquam hac de cauſa lucrentur. Hoc autem Decreto revocantur, & irritæ fiunt donationes, & pacta omnia, quæ in fraudem hujus rei Clerici, aut Beneficiati fecerint; itidemque declaratur, abſentes in toto, aut in parte, quacumque ratione obventiones hujuſmodi perciperent, teneri in foro conſcientiæ eas præſentibus reſtituere, ſi non adſit eorum conſenſus, ſi vero adſit, fabricæ Eccleſiæ reſtituant.

TITU-

TITULUS VII.

De Inſtitutionibus, & jure Patronatus.

§. I.

Nulla Capella erigatur, niſi ei de ſufficienti reddito proviſſum ſit.

UT bona, quæ Eccleſiaſtica fiunt, quia Beneficijs, vel Capellis applicantur, recte adminiſtrentur, & perpetuo conſerventur, neceſſarium eſt, ut fundatione, & inſtitutione, Superioribus, & Eccleſiaſticis Prælatis ſubdita ſint, ad quos ex officio pertinet, redditibus, & Eccleſiaſticis bonis proſpicere: quare juxta Concilij Tridentini Decretum præcipitur, ne deinceps, ſine expreſſo Epiſcopi conſenſu Capella aliqua fundetur, ac ſine ſufficienti bonorum deputatione, quibus redditus, ac ſtipendium Capellani, juxta onera Capellæ impoſita, competentes, firmi, ac ſecuri ſint. Cum vero fundator certa aliqua bona non deputaverit, Capella hujuſmodi ſuper omnibus inſtitutoris bonis fundata intelligatur, quorum bonorum ad effectum hujuſmodi inventarium conficietur: Nullatenus autem in his fundationibus, & inſtitutionibus ea conditio admittatur, ut Capella hujuſmodi ab Ordinario viſitari non poſſit, immo talis conditio ex hoc irrita, & nulla decernitur, qua minime obſtante, ad Capellæ viſitationem Ordinarius procedat. Si quis vero Capellam hac conditione ſuſceperit, ſub Excommunicationis pœna interdicitur, ne huic in ulla Eccleſia, quæ ad Sa-

Seſſ. 22. cap. 8. & 9. de reform.

Granat. tit. de inſtit. & jure Patronat. n. 1. & Guadix tit. 3. conſt. 33.

Guadix tit. 3. conſt. 28.

Sacrum peragendum, & ad Capellæ hujuſmodi cultum neceſſaria ſunt, ullatenus tribuantur.

§. II.

Cenſus Eccleſiaſtici ubi collocandi.

Guadix titul. 3. conſtitut. 34. & Gran. de inſtit. & jure Patron. n. 4. & 5.

NUllus Capellæ Patronus, aut alicujus communitatis membrum, cui competat jus patronatus, nec Perſona aliqua cum eo intra tertium gradum conjuncta, nec Capellani, aut œconomi Capellani hujuſmodi pecunias in Emphyteuſim accipiant, aut prædia, & bona locabunt, quæ ad dotem Capellarum ex inſtitutione pertineant. Si vero ſecus fiat, contractus nulli ſint, & irriti, prout Decreto hujuſmodi nulli decernuntur, & irritantur; qui vero in hujuſmodi contractibus intervenerint, in pondo viginti condemnentur, pijs operibus Epiſcopi arbitratu applicandis. Præcipitur etiam, ut cenſus ſuper bonis liberis, & magni valoris imponantur, eiſque Perſonis dentur, de quibus maxima ſecuritas ſit, ea in omnibus obſervando, quæ per conſtitutionem felicis recordationis Pij Papæ V. de hoc ſtatuta ſunt, ut Capellæ perpetuo conſiſtant.

§. III.

Beneficiorum Patroni proventuum perceptioni ne ſe ingerant.

Seſſ. 25. cap. 9. de reformat.

Guadix titul. 3. cōſt. 34. & Granat. tit. de rebus Eccleſiæ conſervandis n. 13.

PRæterea ad præſcriptum Concilij Tridentini mandat hæc Synodus, ne ullus Beneficij Patronus, cujuſcumque conditionis (etiamſi univerſitas ſit, aut Collegium Clericorum, aut Secularium) nullatenus ſe intromittat, in perceptionem fructuum, proventuum, & obventionum beneficiorum, etiamſi re ipſa

ad

ad patronatum pertineant, ex inſtitutione, aut fundatione, ſed fructus, proventus, & obventiones hujuſmodi Rectori, aut Beneficiato libere relinquat, nec patronatum per venditionem, aut alium titulum a jure prohibitum transferre audeat, ſub pœna Excommunicationis, & Interdicti reſpective, & præterea ipſo jure inhabilis ſit ad jus patronatus.

§. IV.

Beneficiorum capitalia quam primum imponantur.

ITidem ſtatuitur, ac præcipitur, ut ſi qui obtinentes pecuniam, aut bona, quæ ad Capellas pertinent, in Emphyteuſim non dederint, locaverint, &c. de eis in utilitatem Capellarum non diſpoſuerint, poſt hujus Decreti publicationem intra triginta dies, pecunias, & bona hujuſmodi, alicui probatæ Perſonæ ad beneplacitum Ordinarij, & Capellanorum in depoſitum dent cum redditibus, qui ob eorum negligentiam eo tempore ceſſarunt, eo quod de bonis, & pecunijs hujuſmodi in utilitatem Capellarum minime diſpoſuerunt, ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ.

Granat. de inſtitut. & jure Patronat. n. 4.

§. V.

Onera Capellaniarum adimpleantur.

QUIA vero juſtum eſt, ut pia voluntas, & diſpoſitio eorum, qui Capellas fundavere, inviolabiliter obſervetur, præcipitur Capellanis quatenus Miſſas, Anniverſaria, & Feſta, quæ hoc tempore dotata ſunt, vel impoſterum in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia dotabuntur, loco, diebus, & temporibus,

bus, cum ſollemnitatibus a fundatore inſtitutis celebrent, quod ſi aliquod adſit impedimentum legitimum, quominus die ſtatuto Feſtum non celebretur, id ſaltem fiat infra octavam Feſti.

§. VI.

Quid circa Capellanias, quarum cenſus diminuti ſunt?

Gran. de Inſtit. & jure Patronatus n. 10.

Seſſ. 25. c. 4. de reform. Provinc. de Quir. act. 2. cap. 10.

SED quia Capellæ antiquæ in facultatibus, & bonis fundantur, quæ tenuia cum ſint, aut temporis injuria decreverint, eos proventus non reddant, quibus ad Miſſarum numerum, & alia onera Capellarum opus eſt; quo fit, ut omnino teſtatorum voluntas effectum ſortiri non poſſit; ideo Concilij Tridentini autoritate ſuffulta hæc Synodus, id negotij Epiſcopis dat, ut, quam primum fieri potuerit, unuſquiſque in ſua Diœceſi de redditibus Capellarum, & de earum oneribus rationem petat, & in Diœceſana Synodo conſtitutione Synodali declaret, quis redditus pro elæemoſina cuique Miſſæ celebrandæ reſpondeat. Quod ſi redditus minime ſufficiat, Miſſas, & alia onera ad minorem numerum reducat. Illud ſemper animadvertens, ex redditibus hujuſmodi partem aliquam in uſus fabricæ Parochiæ deputandam, pro ratione vini, ceræ, & Ornamentorum, quibus eſt Capellis inſerviendum.

TITU-

TITULUS VIII.

De rebus Eccleſiæ conſervandis, alienandis, vel non.

§. I.

Bona Eccleſiaſtica non alienentur, & alienantium pœnæ.

FUNDI, & bona Eccleſiarum Divino Cultui dicata ſunt, ideoque eorum uſurpatio grave ſacrilegij ſcelus eſt. Ne vero quiſquam hoc flagitij genus committere audeat, ad præſcriptum Concilij Tridentini jubetur, ne quiſquam Eccleſiaſticus, ſive Secularis cujuſcumque dignitatis, & gradus per ſe, ſeu per interpoſitum Clericum, aut Secularem, quavis arte, & colore præſumat, neque audeat occupare, uſurpare, aut in ſuos proprios uſus convertere bona, jura, cenſus, juriſdictiones, fructus, emolumenta, ſeu quaſcumque obventiones alicujus Eccleſiæ, beneficij, aut pij loci hujuſmodi, & in neceſſitates pauperum converti debent, nec impediat ab his, ad quos vere pertinent, percipi. Quod ſi ſecus fecerit, anathemati tamdiu ſubjaceat, quamdiu jura, bona, fructus, redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione ſuppoſitæ Perſonæ pervenerint, Eccleſiæ, ejuſque adminiſtratori, ſeu beneficiato integre reſtituerit, ac deinde a Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi Patronus ejuſdem Eccleſiæ fuerit, etiam jure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipſo, privatus exiſtat. Clericus vero, qui nefandæ frau-

Seſſ. 22. c. 11. de refor. Gran. de rebus Eccleſiæ conſerv. n. 13. Conc. Milan. 4. 3. p. tit. quæ ad pia loca pertinent, verbo quæcumque.

fraudis, & uſurpationis hujuſmodi fabricator, ſeu conſentiens fuerit, eiſdem pœnis ſubjaceat; necnon quibuſcumque beneficijs privatus ſit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & a ſuorum ordinum executione etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem ſui Ordinarij arbitrio ſuſpendatur. Declarat etiam hæc Synodus, ut in oppidis Indorum, ubi aliqua elæemoſina ad ædificium, fabricam, aut ornamenta Eccleſiæ erogata ſit, eamque Beneficiatus, aut alia quævis Perſona Eccleſiaſtica, ſive Secularis cujuſcumque qualitatis, & conditionis, in proprios uſus converterit, eum eaſdem pœnas incurrere, & ad integram reſtitutionem teneri. Perſonis vero hujuſmodi præcipitur, ne deinceps talia cōmitant ſub dictis pœnis; hujus denique executio Decreti vehementer Epiſcoporum Curæ commendatur.

Quid circa Indorũ Eccleſias?

§. II.

Licentia Epiſcopi requiritur ad ſumptus quoſlibet faciendos de bonis Eccleſiaſticis.

Ex jure communi tx. in cap. in Canonibus 16. q. 1. & in cap. cum nobis in fine, de electione, & in capit. is cui eodem tit. in 6. & tx. in cap. 2. de donation. Mex. 1. cap. 23. §. unico, & Mexic 2. cap. 21 & Guadix titul. 3. conſtitut. 37. &

NUllum Capitulum, Confraternitas, aut Communitas, Beneficiatus, aut Oeconomus ratione ædificandi in Eccleſijs, vel Heremitorijs quidquam, ſumptus faciant Eccleſiarum, vel Heremitoriorum impenſis, nec Capellas in ſepulcrum dent, nec res Eccleſiæ alienare poſſint, ſine expreſſo Epiſcopi conſenſu: quod ſi ſecus fecerint, contractus de hac re facti nulli ſint, & invalidi: ſumptus quoque eadem de cauſa impenſi in computum ne admittantur, nec poſſint in uſum Cathedralium, ſeu Parochialium Imagines, Ornamenta, aliave emere, quæ va-

valorem viginti pondo excedant, nec ad hæc emenda, ſeu eorum pretium ſolvendum, Indos compellant, niſi de Epiſcopi licentia, ſub pœna reſtituendi ex bonis proprijs ſumptus, quos hac de cauſa fecerint. Conceditur tamen facultas ea emendi, quæ ad quotidianum, & ordinarium Eccleſiarum uſum neceſſaria ſunt, etiamſi viginti pondo pretium ſuperent. Idem vero hæc Synodus præcipit a Curatis regularibus hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ ſervari, & adimpleri. In viſitationibus autem circa hoc commiſſos exceſſus corrigendi intenta ſit ſolicitudo.

Gran. tit. de ſepulturis n. 8. & Synod. de Quir. conſt. 62.

§. III.

Eccleſiæ Cathedralis ornamenta ne commodentur.

NUllus Præbendatus, Beneficiatusve, aut Miniſter Eccleſiæ Cathedralis accipiat, commodet, aut ab Eccleſia exportet ornamenta, argentum, aliave Eccleſiæ cultui addicta, ſine Epiſcopi permiſſu, ſub pœna arbitrio Epiſcopi infligenda.

Gran. tit. de rebus Eccleſiæ n. 4.

§. IV.

De Archivio, ſeu tabullario Epiſcopali.

EPiſcopis in bonis Eccleſiæ tuendis, & conſervandis maxima debet eſſe ſolicitudo; eſſet enim quælibet in hac re admiſſa negligentia vitio vertenda: quia vero jura Eccleſiarum hujuſmodi in ſcripturis, & titulis de eis extantibus, continentur, hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, ut in qualibet Diœceſi Archivium unum Epiſcopale inſtituatur, in quo Brevia omnia, privilegia Summi Pontificis, ſchedæ quoque, & proviſiones Regiæ Majeſtatis, omneſque aliæ

Conc. Milan. 1. p. 2. tit. quæ pertinent ad bonorum, & jurium Eccleſiaſt. conſervationem. Et Tolet. act 3. c. 1. & Compoſt. act. 3. c. 13. & Gran. tit. de Beneficiatis a n. 4. uſque ad 8. & tit de rebus Eccleſiæ n.

1. & 5. & Syn. de Quir. conſtit. 61. & Provinc. ejuſdem Quirog. act. 2. Decret. 7. & Mediolan. 2. tit. 3. Decret. 14.

aliæ ſcripturæ ad dignitatem, & jurisdictionem Epiſcopalem pertinentes, una cum inventario earum accurate confecto ab Epiſcopo, aut ejus Vicario Generali, & a Notario ſubſcripto, recondantur. Neque ab Archivio hujuſmodi ſcriptura aliqua deſumatur, niſi ob cauſam ad utilitatem Epiſcopi, & Eccleſiæ neceſſariam, relicto teſtimonio, cum ſubſcriptione ejus, qui ſcripturam accipit, cum die, menſe, anno, & cauſa, ob quam ſcriptura hujuſmodi ex Archivio deprompta eſt.

§. V.

Cura habenda circa Archivium.

QUO vero tutius hoc Archivium cuſtodiatur, in aliquo Monaſterio Civitatis, ubi ſedes Cathedralis reſidet, aut in alio ejuſdem Diœceſis (prout Epiſcopo videbitur) collocetur, & clavibus occludatur, quæ penes Epiſcopum ſint. Sede vero Epiſcopali vacante, Vicarius Generalis unam ex clavibus Archivij Capitulo Cathedralis Eccleſiæ tradat, aut Perſonæ a Capitulo deputatæ, alteram vero Superiori Monaſterij hujuſmodi, a quibus juramentum petat, quatenus fideliter claves hujuſmodi aſſervabunt, nec eas Perſonæ alicui tradent, nec ſcripturam aliquam inde efferri conſentient, ſine licentia Metropolitani, aut alterius Superioris, a quo poſſint compelli. Quando vero Epiſcopus eligetur, ei claves tradant, & rationem reddant ſcripturarum, quas inde ſumpſerunt, & penes quem illæ ſint, eidem annuntient.

§. VI.

§. VI.

In obitu Epiſcopi quid agendum de proceſſibus, qui apud ipſum extant.

QUando vero Epiſcopus obierit, Vicarius Generalis penes ſe accipiat proceſſus omnes, & libellos Cameræ, quos Epiſcopus in ſcriniis ſuis reconditos habebat, eoſque in dicto Archivio reponat, cui Generali Vicario hæc Synodus ad id facultatem tribuit, & ſub pœna Excommunicationis majoris latæ ſententiæ mandat, ne quiſquam cujuſcumque qualitatis, quominus hoc exequatur, ei impedimento ſit, ſi vero Capitulum fuerit, aut communitas, Eccleſiaſtico ſubjaceat Interdicto. *Conc. Tolet. act. 3. c. 1. & Compoſt. act. 3. c. 13.*

§. VII.

De Archivio Cathedralis Eccleſiæ.

IN Capitulo etiam cujuſcumque Eccleſiæ Cathedralis Archivium unum ſit, in quo aſſerventur, & in unum redigantur ſcripturæ omnes publicæ, ad Epiſcopum, Capitulum, Fabricam, & Hoſpitales domos pertinentes, cum erectionibus, ſtatutis, & reliquis inſtrumentis ad hoc ſpectantibus; in eodem etiam Archivio liber unus ſit, in quo Capellæ, & fundationes earum, juraque, & prædia ad Eccleſiarum fabricas, & domorum Hoſpitalium totius Diœceſis uſum pertinentia deſcripta ſint. Hoc vero Archivium tribus clavibus occludatur, quarum una penes Epiſcopum ſit, altera penes Decanum, aut Decano abſente, penes antiquiorem Dignitatem, tertia vero penes Canonicum ab Epiſcopo deputatum. *Tol. & Compoſt. ubi ſupr. §. 6.*

§. VIII.

In unaquaque Eccleſia Parochiali liber deſtinetur juribus, cenſibus, & alijs bonis annotandis.

IN unaquaque etiam Parochiali Eccleſia liber unus ſit, in quo annotentur jura omnia, prædia, hæreditates, & cenſus ad fabricam Eccleſiæ hujuſmodi pertinentia, bona quoque quibus Capellæ Feſta, & Commemorationes dotantur, quidque in id præſtandum ſit, exprimatur, ſcripturæ etiam, & inſtitutiones Capellarum. Præterea in ſingulis Parochijs Tabella una in loco publico collocetur, in qua Miſſæ, Feſta, Anniverſaria in Eccleſia hujuſmodi celebranda deſcribantur: Hæcque Tabella ab Officialibus, ſeu Viſitatoribus, & a Notario ſubſcripta ſit; quando vero Parochi Feſta colenda Populo annuntiaverint, ei quoque Feſtum, aut Anniverſarium, ea hebdomada celebrandum notum faciens. Id vero omne, quod hoc Decreto continetur, hæc Synodus vehementer commendat Epiſcopis, ut adimpleant, & quam primum exequantur, cum ex eo non mediocriter pendeant Eccleſiarum, dignitatis Epiſcopalis, juriumque, & prædiorum conſervatio, difficultatumque, & litium remedium, quæ ſi hoc negligenter fieret, pullularent.

Mex. 1. cap. 17.

Mex. 1. cap 17. §. 1. Guadix tit. 3. conſt. 29. & Gran. tit. de Beneficiatis n. 19. & tit. de ſepulturis n. 16. & Prov. de Quir. act. 3. c. 5.

TITULUS IX.

De Teſtamentis, & ultimis voluntatibus.

§. I.

Epiſcoporum Cura circa ultimas voluntates.

PIETATE chriſtiana adſtringimur, rebus deffunctorum proſpicere, qui de fidelitate vivorum con-

Conc Trid. Seſſ. 22. cap 8. de reformat.

confiſi, quod ipſi pie, & juſte diſpoſuerunt, vivis adimplendum reliquere. Quæ Cura Epiſcopis potiſſimum incumbit, tanquam pauperum patribus, & ſtrenuis piorum operum executoribus. Hac igitur de re, decernit hæc Synodus, ut, cum quis, condito teſtamento, ex hac vita migraverit, antequam Crux efferatur ad corpus defuncti humandum, executores teſtamentarij teſtamentum coram Parochis exhibeant, aut ſaltem eas clauſulas authēticas,& fidem facientes, quibus de ſepulturæ loco, de Miſſis, & legatis pijs relictis teſtator diſpoſuit. Quæ omnia Parochi, & Beneficiati in libro, quem ad effectum hujuſmodi habere debent, annotent, curentque diligenter de plena eorum executione, quod ſi intra fatalem annum, hæc adimpleta non fuerint, Epiſcopo, aut ejus Officiali, ſeu Viſitatori, id notum faciant.

Mexic. 1. c. 16. 17. & Granat. titul. de teſtam. num. 1.

Quid faciendum circa teſtamenta?

§. II.

Executorum teſtamentorum officium.

Executores itidem teſtamentarij conſcientiæ ſuæ ſatisfacientes, a teſtatoribus diſpoſita, quam primum poterunt, exequantur. Quod ſi id non effecerint intra terminum, quo de jure, & expreſſa teſtatoris voluntate tenentur, per cenſuras, & alia juris remedia, a Judicibus Eccleſiaſticis compellantur, ut cum effectu teſtamenta hujuſmodi exhibeant, & de his, quæ adimpleta ſunt, quæque nondum ſunt executioni mandata, rationem reddant; ſi vero propter retardationem, culpabiles ſint, puniantur, hæredesque, & depoſitarij bonorum cöerceantur, ut quam primum totum id tribuant, quod ad executionem teſtamenti neceſſarium eſt.

Granat. tit. de teſtam. n. 1.

Fundatur Paragrafus iſte cum ſeq. in S. Concil. Trid. Seſſ. 25. in Decreto de Purgatorio, verb curent autem Epiſcopi.

§. III.

Executores teſtamentorum intra fatalem annum ne abſint, niſi cautione præſtita.

Facit Guad. tit. 3. conſt. 30.

QUoniam vero executores teſtamentorum aliqui, dolo malo ab Epiſcopatu abſunt, antequam fatalis annus compleatur, eamque ob cauſam, tempore a jure ſtatuto, ab eis ratio peti non poteſt, ſicque diu retardatur, & difertur eorum executio, quæ teſtamentis diſpoſita ſunt, propterea hæc Synodus interdicit, ne ullus executor hujuſmodi a Diœceſi diſcedat, quin prius teſtamentum, quod ſibi incumbit, executioni mandaverit, aut cautionē dederit, quatenus anno elapſo, ſine ulla retardatione præſentem ſe conſtituat, rationem redditurus, arbitratu Epiſcoporum ob ejus contumaciam puniturus, ſi intra octo dies poſt elapſum annum ad id non compareat. Quo vero hujus decreti executio certior ſit, Officialibus, & Judicibus teſtamentorum præcipitur, quatenus Epiſcopis annuntient, ut de opportuno remedio provideant, ne defunctorum voluntates fruſtrentur, & quæ ab ipſis diſpoſita ſunt, minus adimpleantur.

§. IV.

Sex menſium terminus præfigitur Miſsis, & alijs pijs legatis exequendis.

Granat. titul. de teſtamentis n. 2.

CUrati omnes, Beneficiati, Capellani, & alij Sacerdotes, quibus incumbit Miſſas celebrare, aut alia pia legata teſtamento relicta adimplere id agant, & præſtent, intra ſex menſes poſt obitum teſtatoris, ſi ab eo aliter non ſit diſpoſitum, ſub pœna pondo quatuor in uſus piorum operum; necnon eorum

rum

rum impenſis, Miſſæ hujuſmodi celebrentur, & pia legata adimpleantur, quæ ob eorum negligentiam impleta non ſunt.

TITULUS X.

De Sepulturis, Defunctis, & Funeralibus.

§. I.

Miſſæ, & legata pia quantocyus executioni mandentur.

JUSTUM eſt, ut Populus Chriſtianus Fideles defunctos pijs Precibus, & Officijs proſequatur. Eam ob cauſam ſtatuit hæc Synodus, ut ſi condito teſtamento, quiſquam obierit, ea, quæ de ſuis Exequijs, Miſſis, & pijs legatis, in utilitatem animæ teſtator diſpoſuit, ſtatim, prout in teſtamento continentur, adimpleantur. Si vero ſine teſtamento ex hac vita diſceſſit, & relicta bona ſufficiant, pro defuncto Miſſa, & Vigilia de depoſitione defuncti ſollemniter celebretur, itidemque in ſua Parochia privatarum Miſſarum novenarium peragatur. Si autem defunctus Perſona miſerabilis ſit, nihilque in bonis reliquerit, gratis ſepeliatur. Quod ſi aliquid in elæemoſinam erogatum ſit, id non in ejus ſepulturam, ſed in ſuffragia pro defuncto conferatur. Qua de cauſa Curati, & Parochi Cathedralium, & Parochialium Eccleſiarum jubentur, ne elæemoſinam hujuſmodi in ſuos proprios uſus convertant. Quod ſi ſecus fecerint, ad reſtitutionem in foro conſcientiæ teneantur, ac præterea Epiſcopi ſevere eoſdem puniant.

Gran. tit. de ſepulturis n. 7.

Si quis ab inteſtato obeat novẽ Miſſæ pro ejus anima celebrentur.

§. II.

De pauperum ſepultura decernitur.

Granat. tit. de ſepultur. d. n. 7.

AD humandum mortuos (etiam pauperes) unus ex Parochis, & alter ex Beneficiatis, cum primum vocati fuerint, accedant, ſub pœna pondo quatuor in elæemoſinam Miſſarum pro animabus in Purgatorio detentis. In unaquaque vero Parochia, vel ex fabricæ redditibus, vel ex elæemoſinis erogatis Parochi duos cereos ſibi comparent, ad miſerabilium Perſonarum funera, curentque, ut aliqui in comitatu corporis mortui ſint, & ut aliquis ſepulchrum effodiat.

§. III.

Circa Suffragia pro Indorum animabus quid faciendum.

QUando Indus aliquis teſtamento relicto migraverit, ſuffragia, & pia legata ab eo diſpoſita executioni mandentur, ſi vero hæredem neceſſarium habuerit, ſuffragia, & pia legata hujuſmodi quintam bonorum partem non excedant, cum jure prohibitum ſit in majore quantitate diſponere. Si vero abſque teſtamento diſceſſerit, quod eſt præcedenti Decreto ſancitum, fiat, cavetur tamen (quocumque modo, vel cum teſtamento, vel ſine eo Indus moriatur) ne Parochus aliquis Secularis, aut Regularis ex ejus bonis quidquam accipiat, etiam ſub prætextu erogandi quintam eorum partem in ſuffragia pro defuncto. Quod ſi Curatus Secularis ſecus fecerit, tantumdem ſolvat fabricæ Eccleſiæ, quantum ex bonis defuncti abſtulit, Regularis vero pro ratione culpæ, ad præſcriptum Concilij Tridentini punietur.

Tx. de jure regio in leg. 6. & 10. tit. 4. lib. 5. recopil.

Limenſ. 3. act. 2. cap. 29.

Seſſ. 25. c. 11. de reform.

§. IV.

§. IV.

Parochi ipſi Indorum tumulationi interſint, & non permittant a ſolis cantoribus eoſdem tumulari.

UT corruptela, quæ in has Indiarum partes graſſata eſt, funditus tollatur, qua Curati Indorum defunctis eorum corporibus humandis non intervenientes, id officij cantoribus relinquebant, præcipit hæc Synodus Curatis omnibus, Secularibus, & Regularibus, ut ipſi per ſe ſepeliendis Indis interſint, & defunctorum Officium celebrent, ſuperpelliceoque induti cum Cruce funeri occurrant loco ab Epiſcopo deputato; juſtum enim non eſt, ut Indi, teneri adhuc in fide, Exequias defunctorum a ſuis Miniſtris parvipendi, conſpiciant, quod puſillis hujuſmodi ſcandalo eſſe poſſit.

§. V.

Mortualia convivia eliminantur.

COnvivia, Crapulas, & ebrietates ab Indis, in die depoſitionis defuncti admitti ſolitas, diligenti cura Parochi eliminare contendant, eoſque moneant, longe ab eo tempore, id alienum eſſe debere. Si vero moniti non reſipiſcant, a Parochis corrigantur. *Tx. in cap. nul- lus 44. d.*

§. VI.

Cenotaphia non erigantur in Eccleſijs.

QUO Sancti Templi, ubi Divina Officia celebrantur decorum ſervetur, omneque illud removeatur, quod impedimento eſſe poſſit aſſiſtentibus in Eccleſia, ut minus attente Divina Officia audiant, juſtiſque alijs de cauſis ad præſcriptum conſti-

Digitized by Google

tutionis felicis recordationis Pij Papæ V. ſtatuit hæc Synodus, ac jubet, ne ſepulcro ullius Perſonæ cujuſcumque ſtatus illa ſit, * Cenotaphium imponatur, niſi in diebus depoſitionis, Exequiarum, & Anniverſarij: ſepulchra lapidea, & lignea, in Eccleſijs ne erigantur, quæ earum pavimenta ſupereminеant, quod ſi ſecus fiat, ſeculares id commitentes ab Epiſcopo pro modo culpæ puniantur; Miniſter vero Eccleſiaſticus conſentiens, pondo decem mulctetur ad uſum fabricæ hujus Eccleſiæ, & ceræ, quæ Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento deſervit. Sacellis itidem, Templorum parietibus panni lugubres ne pendeant, niſi Perſona Regia defuncta ſit. In Funeralibus autem Exequijs, & Anniverſario plures quam duodecim faces, aut cerei ſepulchris ne incendantur; quod ſi plures ſint, ad uſum luminum Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento applicentur.

Eſtrado, á tarima.

Mexic. 1. c. 24. Gran. tit. de ſepult. n. 15. Milan. 1. 2. p. tit. de ſepulturis, & Milan. 4. tit. de ſepulturis.

Ne ultra faces duodecim in Exequijs incendantur.

Lex Reg. 2. tit. 5. lib. 5. recopil.

§. VII.

Circa cadaverum tranſlationes aliqua decernuntur.

Gran. tit de ſep. n. 11. & 12.

QUando defuncti corpus ab aliqua Eccleſia, ubi erat in depoſito, removetur, e ſepulchro ante ne eferatur, quam pro ejus juribus pondo duodecim in elæemoſinam erogentur, quorum novem Beneficiatis, tres vero fabricæ illius Eccleſiæ tribuantur. Si vero proprietatis jure ſepultum corpus in Eccleſia aliqua ſit, in aliam nullatenus transferatur, niſi de Epiſcopi, ejusve Officialis, aut Viſitatoris Generalis, expreſſa facultate in ſcriptis. Qua obtenta hæredes viginti quatuor pondo in elæemoſinam conferant, quorum decem, & octo Beneficiatis, ſex vero

fa-

fabricæ Eccleſiæ, a qua corpus transfertur, applicentur. His vero juribus, funeralia jura non intelliguntur comprehenſa; quæ alias ex diſpoſitione teſtatoris Beneficiatis provenire poſſunt.

§. VIII.

Pro Epiſcopo defuncto a ſingulis Sacerdotibus Miſſa celebretur.

QUIA vero rationi maxime conſonum eſt, ut ſubditi Superiores amore proſequantur, præcipit hæc Synodus, ut defuncto aliquo Epiſcopo, omnes illius Diœceſis Sacerdotes, intra quatuor dies à die notitiæ pro eo Miſſam unam de defuncto Epiſcopo celebrare teneantur, intra octo vero in ſingulis Eccleſijs Epiſcopatus Miſſa una ſollemnis celebretur cum Reſponſorio, idque ſine pompa, & ſine Eccleſiarum ſumptibus fiat.

Gran. tit. de celebratione Miſſar. n. 32.

TITULUS XI.

De Parochijs.

§. I.

Nullus in aliena Parochia Sacramenta miniſtrare præſumat.

UT inter Parochos, & Eccleſiarum Miniſtros nulla ſit cauſa diſcordiæ, ſtatuit hæc Synodus, & præcipit, ne ullus Sacerdos Secularis, aut Regularis Sacramenta adminiſtrare audeat in jis oppidis, quæ alterius juriſdictioni ſubſunt, ſine Epiſcopi conſenſu, aut Parochi proprij ejus regionis. Permittitur tamen, ut ſi iter agentes per aliquod

Mexic. l. c. 6a. cum §. 2. Late, & pie de hoc tit. loquitur Concil. Milan. 4. 2. p. tit. de Paroch.

oppidum tranſire contigerit, a quo proprius Beneficiatus abſit, poſſint Sacerdotes hujuſmodi parvulos, & adultos in caſu neceſſitatis baptizare, baptizatorum nomina deſcripta relinquentes, ut cum proprius Parochus venerit, ea in ſuum librum tranſcribat, itidemque confeſſiones audire poterunt, ſi ad id fuerint per Ordinarium approbati.

§. II.

Ne regulares Fontes Baptiſmales habeant, niſi ubi Curam animarum gerunt.

Concil Limenſe 3. act. 4. c. 16.

MAndat hæc Synodus, ut regulares Fontes Baptiſmales non habeant, niſi in his tantum Eccleſijs, ubi aſſignata eſt illis cura animarum, ibique nullos præter Parochiales baptizabunt, nec Matrimonio conjungent, aut eis nuptialem benedictionem porrigent, niſi de Epiſcopi, aut proprij Parochi licentia. Quod ſi ſecus fieret, Matrimonia irrita eſſent, & nulla, ut eſt Sacri Concilij Tridentini decreto ſancitum.

Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim.

§ III.

Mulieres pro purgatione poſt partum propriam Parochiam adeant.

Guad. titul. 2. conſt. 12.

QUIA æquum eſt, ut unuſquiſque fidelium propriam Parochiam, ubi Sancta Sacramenta ſuſcipit, recognoſcat, ſtatuitur, & jubetur, ut poſtquam mulier aliqua pepererit, intra menſem propriam Parochiam adeat, ibique Miſſam audiat, ac pro beneficio accepto Omnipotenti Deo gratias agat; ſi vero ſine juſta cauſa id amplius differat, Epiſcopi arbitratu puniatur.

TI-

TITULUS XII.

De Decimis, & Primitijs.

§. I.

Decimæ, & Primitiæ. Eccleſiæ perſolvantur.

CUratorum, & Miniſtrorum Eccleſiæ ſuſtentatio ad eos jure divino ſpectat, in quorum ſpirituali utilitate Miniſtri Eccleſiæ ſeſe exercent. Eamque ob cauſam Sancta Mater Eccleſia Decimas, & Primitias Eccleſiæ dari præcipit, quas Sanctum Concilium Tridentinum integre perſolvi juſſit, necnon omnes, & ſingulos Chriſti fideles hortata eſt, ut Parochis, & Superioribus, qui tenuioribus præſunt Eccleſijs de bonis a Deo ſibi collatis pro charitate chriſtiana, debitoque erga ſuos Paſtores munere large ſubveniant. Ad cujus Concilij præſcriptum hæc Synodus ſtatuit, & mandat, ut omnes homines hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ (Indis exceptis) ad quos Decimarum, & Primitiarum ſolutio ſpectat, eas, quas de jure, vel conſuetutine tenentur, integre perſolvant ſine dolo, & fraude, ſive diminutione, ſub pœnis a jure ſtatutis, & alijs, quæ in brevibus a Sede Apoſtolica ſpecialiter emanatis continentur. Confeſſarij vero omnes ſubditos ſuos doceant, quid de ſolutione Decimarum, & Primitiarum Sanctum Concilium decreverit, quantumque ad hoc Decretum implendum aſtricti ſint. Quos autem repererint in hac parte muneri ſuo non ſatisfeciſſe, de gravitate commiſſæ culpæ admoneant, & de pœnis hac de cauſa incurſis, nec eos ab hoc crimine, niſi

Seſſ. 25. c. 12. de reform.

Et Seſſ. 21. c. 4. Mex. 1. c. 90. & Guadix titul. 7. conſt. 8. & Gran. tit. de decimis n. 1. & Limenſ. 3. act. 4. c. 12. Exipiuntur Indi.

Defraudantes decimas non niſi poſt reſtitutioně abſolvantur.

[f] Mex. 2. c. 26. y hay Real Cédula en el Libro, que dicen de Puga, fol. 195.

niſi plena reſtitutione ſequuta, abſolvant, cum juſtiſſimum ſit, ut a quibus ſpiritualia remedia percipiunt, temporali ſtipendio juvare non deſinant, Quo ad Indos vero id ſervetur, quod ſchedis, & executoriaiibus Regiæ Majeſtatis diſpoſitum eſt.

§. II.

Decimarum, aut Eccleſiaſticorum redditũum ſolutionem impedientes excommunicantur.

Seſſ. 25. c. 12.

CONcilij Tridentini autoritatem ſequuta hæc Synodus, præcipit, ne quiſquam, cujuſcumque gradus, & conditionis ſit, decimarum, & redditũu Eccleſiaſticorum ſolutionem impedire audeat, ſubtrahere, aut occupare directe, vel indirecte, per ſe, aut per interpoſitam Perſonam, nec impediat exactionem, locationem, augmentum, & beneficium decimarum, & redditũum hujuſmodi, ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ, & alijs pœnis, & Cenſuris contra eos a jure, & ab Apoſtolicis Brevibus ſtatutis, quas ipſo facto incurrant ſine alia ſententia, tam qui decimas ſibi uſurpant, aut earum exactionem impediunt, quam qui id jubent, aut ad id conſilium, auxilium, favoremve præſtent; Civitates vero, & oppida tamdiu Eccleſiaſtico interdicto ſubjaceant, quamdiu delinquentes hujuſmodi retinuerint, aut conſenſerint, ſine reſtitutione ab eis plene facta.

Tx. in Clem. cupientes de pœnis, & in Clem. religioſi de decimis. Mex. 1. d. c. 90. §. unico, & Guadix, & Granat. ubi ſupra.

Civitates vero eãdem impedientes interdicũtur.

§. III.

Indi ad oblationes faciendas non compellantur.

Ex Conc. Lim. 3. act. 2. c. 38.

ATtendens præterea hæc Synodus, ad alia perſolvenda Eccleſijs, quam ad Decimas, & Primi-

mitias, fideles non teneri, niſi ſponte, & voluntarie ea velint erogare, præcipit ne ullus Indorum Miniſter eos compellat directe, vel indirecte ad oblationes in Miſſis, funeribus, aut alijs Divinis Officijs, & in Feſtis titularibus locorum faciendas, nec occupare poſſit, exigere, aut petere quaſcumque exactiones, quas Indi Suchiles, aut Tamalizitli vocant, nec quacumque alia ratione, per ſe, vel per Fiſcales, aut quos vocant Indi Teopantlacas, aut alias Perſonas, ſub pœna quinquaginta pondo pro prima vice, & dupli pro ſecunda, in fabricæ ejus Eccleſiæ, cujus fuerit Miniſter, accuſatoris, & piorum operum uſus. Miniſtri tamen hujuſmodi accipere poterunt ab Indis, quod ipſi ſponte obtulerint, admonentes eos ad id non teneri, niſi ex voluntaria devotione; quo fiet, ut, & qui Sacramenta miniſtrant, ac Doctrinæ Chriſtianæ documenta tradunt, commode ſuſtententur, & eorum ſubditi nullis extorſionibus, & vexationibus opprimantur.

Accipi tamen poſſunt quæ ſua ſpōte obtulerint.

TITULUS XIII.

De Regularibus, & Monialibus.

§. I.

Epiſcopi Monialium diſciplinam, & obſervantiam curent.

VOTA paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ adeo in Republica Chriſtiana ſemper magni æſtimata ſunt, ut a tempore Apoſtolorum ad noſtra uſque tempora Eccleſia commendaverit, prædicaverit, & perpetua traditione ſtatuerit ea, quæ

De hoc tit. Conc. Tolet. act. 3. cap. 25. & Milan. 1. p. 3. tit. de Monialibus cum ſeq. & Milan. 4. 3. p. tit. de Monialib.

& tit. quæ pertinent ad regulares, & 5. Conc. Milan. tit. quæ ad Moniales pertinent.

quæ ad votorum hujuſmodi plenam obſervationem viſa ſunt ei neceſſaria, & opportuna. Nec ſolum de Religioſis omnibus ſemper curam habuit, ſed præcipue Monialium, & Virginum Deo dicatarum clauſuram procuravit. Eſt enim is Virginum ſtatus dæmonibus adeo invíſus, ut eas omnibus machinis expugnare, & exagitare contendant, ita ut nullis conſtitutionibus vallari poſſe videantur, & ad impetum inimicorum retundendum muniri, ſi Epiſcopi, quibus Monialium Cura data eſt, diligenter non invigilant, ne ulla in hoc admittatur negligentia, quæ in re tanti ponderis, & momenti eſſet valde culpabilis. Ob id enim præcipue huic Virginum ſtatui Eccleſia clauſuram impoſuit, quia neceſſarium, aut ſaltem convenientiſſimum remedium eſſe duxit, ut Virgines hujuſmodi nequaquam a propoſito ſuſcepto deterreantur. Idcirco cupiens hæc Provincialis Synodus, in omnibus, & per omnia Sancti Concilij Tridentini Decretra ſequuta, huic rei accurate proſpicere, has pie, recteque vivendi formulas ſequentibus Decretis ſancitas obſervari præcipit.

Seſſ. 25. tit. de regularibus.

§. II.
De Monialium paupertate.

Seſſ. 25. c. 2. de regul. Tolet. 3. c. 25. & Synod. de Quir. conſt. 96. & Provin. ejuſdẽ Quitog. act. 3. c. 43. Pio V. Et Greg. XIII.

IN primis curent Epiſcopi, ut in Monaſterijs ſibi ſubjectis id omne obſervetur, quod de Monialibus Sanctum Concilium Tridentinum decrevit, præſertim, quod de paupertate, & clauſura, tam ab eodem Concilio, quam a felicis recordationis Pontificibus Pio V. & Gregorio XIII. conſtitutum eſt, quamprimum executioni mandare ſtudeant. Quia vero

his

his præſidijs labefactatis, atque convulſis, abſque ulla dubitatione religio detrimentum pateretur, & collaberetur; quo ad paupertatem præcipitur, ut ſi quidquam fuerit alicui Monialium dono datum, aut teſtamento relictum, aut induſtria, & labore quæſitum Conventui incorporetur, ideoque ad manus Præfectæ recte deferantur, quæ pro ſua prudentia, & humanitate in primis ex hujuſmodi bonis ſubveniat arbitrio ſuo neceſſitatibus illius Monialis, cujus opera, vel contemplatione fuerint parta. Quod vero reliquum fuerit, in communem uſum totius Monaſterij convertat. Quoad clauſuram vero animadvertant Epiſcopi, aut alij Superiores ſe non debere facultatem concedere, ut aliqua Monialis ex ſeptis Monaſterij egrediatur, niſi in caſibus Lepræ, Epidemiæ, aut gravis alicujus incendij, prout eſt conſtitutione felicis recordationis Pij Papæ V. diſpoſitum. Nulli autem Perſonæ, niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ſine Epiſcopi licentia in ſcriptis, ingreſſus, vel acceſſus ad Monaſteria pateat, juxta conſtitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit *Periculoſo* a Sacro Concilio Tridentino renovatam. Superioribus quoque, Vicarijs, & Abbatiſſis, ſeu Præfectis Monaſteriorum præcipitur, ne pueri parvuli, aut puellæ ullatenus intra Monaſteria ducantur; quod ſi ſecus fecerint, Prælatis injungitur in foro conſcientiæ, ut in hoc Abbatiſſæ, aut cujuſvis alterius Monialis negligentiam, & exceſſum corrigant, cum ſuſpenſione officij (ſi opus fuerit.)

De Clauſura.

Pio V.

In cap. Periculoſo de ſtatu regularium lib. 6. Seſſ. 25. c. 3. de regul.

Pueri, puellævè in Monaſteria nè introducantur.

§. III.

Ante Superiorum electionem Monialium Monaſteria viſitentur.

Provinc. de Quiroga act. 3. c. 44.

QUandocumque in Monaſterijs Monialium Ordinario ſubjectis, Abbatiſſæ, Prioriſſæ, aut cujuſvis alterius nominis Præfectæ officium vacaverit, & de novo eligi debuerit, Epiſcopus per ſe, aut per ſuum Vicarium, vel alium, quem voluerit ad id deputare, Monaſterium, & omnes Moniales viſitet, ita ut viſitatio electionem præcedat.

§. IV.

Decretum circa Monialium numerum.

Seſſ. 25. c. 3. de regul. Conc. Tarracon. cap. 26. & 31. Concil. Remenſe cap. 33. Tx. in cap. 1. de Inſtitution. & in cap. autoritate, §. ſane de ſtatu regul. lib. 6. & Limen. 3. act. 3. c. 33. Et jura, & Concilia concordantia refert Ioãnes Trullo in expoſitio. regul. Canonic. Regul. lib. 2. c. 19. n. 2.

EX Tridentini Concilij juſſu, major Monialium numerus in Monaſterio ne recipiatur, quam qui pro modo, & facultate loci, & conſuetis elæemoſinis, & redditibus commode valeat ſuſtentari, neque is numerus, niſi facta proportionabili redditum acceſſione, augeri poſſit. Præfectis vero in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipitur, ut totum id, quod pro ingreſſu alicujus Monialis pro elæemoſina perceperunt, in redditibus, & bonis immobilibus Monaſterij collocent, ſi qui vero ex eo ſumptus faciendi aliquo modo ſunt, id ſine conſenſu Epiſcopi ne fiat. Præfectæ vero Monialibus ſubditis, ita, quæ ad victum neceſſaria ſunt, tribuere procurent, ne a parentibus illud moleſte petant.

§. V.

Quando, & quomodo Monaſteriorum ſepta Viſitatores ingredi valeant.

Limenſe 3. act. 3. c. 34.

QUando Monialium Monaſteria viſitantur, initio viſitationis Prælatus, aut ſi impeditus fuerit,

rit, Viſitator ab eo ſpecialiter deputatus, Monaſterium ingrediatur, duobus, aut tribus viris honeſtate vitæ, & morum integritate probatis, ſibi in comites adhibitis, perluſtretque diligenter qualitatē domus, officinas, & reliqua ad id neceſſaria, in fine vero viſitationis, quando Capitulum ad corrigendum exceſſus congregandum eſt, Viſitator eodem modo comitatus, Monaſterium ingredi poterit. Reliqua vero alia ante cancellorum feneſtellam, aut in loco collocutioni deputato peragat, ſi vero extra hos caſus Viſitatorem intra Monaſterij ſepta ingredi oporteat, id ſine facultate Epiſcopi in ſcriptis ne faciat juxta formam Concilij Tridentini. *Seſ. 25. c. 5. & 7.*

§. VI.

Seculares Perſonæ, viri præſertim, Monialium loquutoria non frequentent.

ABBatiſſæ, ſive Præfectæ Monialibus ſubditis facile ne concedant, ut cum ſecularibus hominibus loquantur, niſi ij parentes ſint, fratresve, aut conſanguinei, idque frequenter ne fiat. Numquam tamen conſentiant, ut ſine aliqua auſcultatione ſeculares alij Moniales alloquantur. Quibuſcumque etiam Perſonis interdicitur, ne loca in Monaſterijs Monialium collocutionibus deputata, frequenter adeant; ſin minus Perſona illa, ſive Secularis, ſive Regularis, cujuſcumque gradus, & conditionis ſit, quæ ſæpius cum aliquibus Monialibus colloquatur, aut conſuetudinem habeat ſine facultate prædicta graviter puniatur juxta conſtitutionem Alexandri III, quæ incipit (*Monaſteria*) & alijs etiam pœnis pro modo culpæ, & ſcandali, quod inde generabitur, invocato,

Milan. 1. p. 3. tit. de clauſura, & quæ ad eam tuendam aliqua ratione pertinēt, verbo (hoc autem edicto) & Limenſ. 3. act. 3. cap. 35.

Tx. in cap. Monaſteria de vita, & boneſt. Cleric. Milan. 1. p. 3. d. titul. de clauſ. verbo quicūque, & Guad tit. 5. conſt. 13. & Granat. tit de vita, & boneſt. Cler. n. 16. Synod. de

Quir. conſt. 96. in fine, & Synod. de Oſma titul. 8. conſt. 1. § 7. & Prov. de Burgos lib 3. tit. de vita, & honeſt. Cleric. c. 11. ad finem. Milan. 1. d. tit. de clauſ. verbo nemini, & Milan. 2. modificat. in capitibus ad Moniales pertinentibus cap. 3. Seſſ. 25. c. 5. de regular.

to, ſi opus fuerit, ad id brachij ſecularis auxilio. Nec permittatur, ut Eccleſiaſticus, ſive Secularis vir, aut femina Monaſteria adeat, vel ea ingrediatur, ratione inſtruendi Moniales in cantu, niſi juſta aliqua de cauſa Superior ad id facultatem conceſſerit, in qua facultate concedenda Superioris conſcientia maxime oneratur, ut eam non concedat, niſi ob urgentem neceſſitatem, aut communem utilitatem. Cum vero alicui Perſonæ ad cantum docendum Monaſteria adire conceditur, nequaquam intra ſepta Monaſterij ingrediatur, ſed id ante Cancellorum feneſtellam præſtet, aliter pœnas incurrat a Concilio Tridentino ſtatutas.

§. VII.

Pro dote nil, niſi conſuetum, a Monialibus mixtis, quas vocant Meſtizas, exigatur.

Limen. 3. act. 3. cap. 36.

** Meſtiza.*

UT omnis avaritiæ, aut ſimoniæ labes obvietur, præcipit hæc Synodus, ut quando * mixta aliqua femina in Monialem alicujus Monaſterij recipiatur, quod niſi de Superioris ſpeciali conſenſu fieri non poteſt, pro elæemoſina amplius, quam aliæ, ne det. Neque ab ea quidquam petatur, eo quod ad Choro inſerviendum admittatur, niſi illud tantum, quod ſolent dare aliæ, quæ ad hujuſmodi effectum recipiuntur. Si enim ſecus fiat, ſimoniæ ſcrupulo non caret.

§. VIII.

Pœnæ Ambientium officia.

Milan. 1. p. 3. tit. de Præfectis, & alijs Miniſtris Monialiũ, verb. Nulla Monialis, & verb. ſingulæ.

AMbitio diſſenſionis, & invidiæ origo, omnino eſt a Monaſterijs, tanquam teterrima peſtis, propulſanda. Quam ob cauſam ſtatuitur, ac jubetur, ne

re ulla Monialis ambiat, aut ullo quovis modo, ſive directe, ſive indirecte, per ſe, aut per aliam interpoſitam Perſonam, honores, officiave cujuſvis generis, ſui Monaſterij quærat, ſub hac conſtituta pœna, ut ea, & quæ ſibi adjutrices in ea re fuerint, per tres ſextas ferias ad pedes ſingularium Monialiū, terram deoſculantes ſuam accuſent ambitionem, ipſaque præterea, ſi id officium conſequuta erit, eo, ceterisque muneribus privetur Superioris arbitratu, juxta conſtitutiones ſingulorum Monaſteriorum. Singulæ Moniales, propria voluntate depoſita, & ad obtemperandum paratæ, ſibique Dei gloriam, & communem Monaſterij utilitatem tantummodo proponentes, ad honores, & officia eas eligent, quas, omni remoto humanitatis affectu, impulſu Spiritus Sancti magis idoneas ad id munus eſſe judicaverint.

§. IX.

In Monialium Superiores eligendæ, quibus qualitatibus debeant eſſe prædita.

PRæfecta quocumque nomine appelletur, ex Tridentini Concilij Decreto, ne minor quadraginta annis eligatur, quæve in vitæ honeſtate laudabiliter vixerit octo annis, poſtquam profeſſa eſt. Quod ſi in eodem Monaſterio non ejuſmodi reperiatur, juxta Concilium Tridentinum ex alio ejuſdem Ordinis eligi poſſit. Sin autem Superiori, qui electioni præeſt, hoc etiam incommodum eſſe videatur, Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente eligatur ex his, quæ in eodem Monaſterio triginta annis majores natu ſint, quæ annis ſaltem quinque poſt profeſ-

Seſſ. 25. c. 7. de regul.
Milan. 1. p. 3. d. tit. de Præfectis verbo Præfecta.

Quadraginta ætatis annos habeant, & octo poſt profeſsionem.

ſionem recte vixerit. Hujuſmodi vero Præfecta, & ejus Vicaria, diſcretæ etiam, quæ alio nomine Matres conſilij vocantur, ubi eæ a Capitulo eligi conſueverunt, coram Superiore, aut ejus Miniſtro eligantur, qui extra Monaſterium ad cancellos ſtet ex Decreto Concilij Tridentini.

Seſſ. 25. c. 6. de regular.

§. X.

Removeri poſſunt ab officio, ſi adſit juſta cauſa.

Mexic 1. 3. p. tit. de Præfectis, verbo earum officia, & verbo quæ delectæ fuerint.

OFficia earum, quæ electæ ſint, in Abbatiſſam, vel Prioriſſam per tempus in conſtitutionibus ſingulorum Ordinum, Monaſteriorum præſcriptum durent. Poterit tamen Superior eas ante tempus officio præfinitum inde movere, ſi id male adminiſtrent. Quæ vero canonice electæ fuerint, officia ſuſcipiant, & eorum munera ſine recuſatione humiliter exequantur. Quæ aliter fecerint ſine juſta cauſa, quæ Superiori probata ſit, jure ſuffragij priventur, ut ne ipſæ alias eligere, neque ab alijs eligi poſſint, arbitrio Superioris.

§. XI.

Non, niſi de Superioris licentia contrahere, aut ædificare valeant.

Milan. 1. p. 3. d. tit. de Præfectis verbo Præfecta, & Monial.

NUlla Præfecta, etiam cum diſcretarum, & totius Conventus conſenſu, bona Monaſterij alienare, permutare, locare, aut contrahere ullo modo poſſit, niſi cum facultate Superioris in ſcriptis, ſervatis item ceteris, quæ jure ſervari debent, aliter contractus irriti, ac nulli ſint; neque item ædificare poterit, niſi conſentiente Superiore, cujus prudentiæ eſt providere, ut id quam minimo ſumptu commode, & decenter fiat.

§. XII.

§. XII.

Conſulitur libertati puellarum Religionem ingredi volentium.

CUM primum puella aliqua ad ſuſcipiendum Sacrum habitum offertur, Monialium Præfecta parentes, vel eos, quorum curæ puella commiſſa eſt, admoneat de Excommunicatione, quæ propoſita eſt a Sacro Tridentino Concilio, jis, qui Virginem aliquam, Viduam, aut aliam mulierem invitam cogunt Monaſterium ingredi, aut Religionem profiteri, idemque fiat ab earum Superiore, quando ejus conſenſus requiratur. Præfecta autem, & Moniales de puella earum ſuffragijs ad ſuſcipiendam Religionem admittenda, quicquam polliceri, aut Capitulum cogere non audeant, priuſquam libero loco, ab Epiſcopo, aut ab eo, cui ipſe id munus delegarit, puella ſecreto examinata, ac probata, facultatem ſuſcipiendi in eo Monaſterio Religionem ſcripto conſequuta fuerit.

Seſſ. 25. c. 18. de regular.
Milan. 1. p. 3. tit. de Puellis ad Religionem admittēdis. Et verbo Præfecta, & Moniales.
Earum parentes de Excōmunicatione Tridentini admoneantur.
Ad earum admiſsionē ne procedatur, niſi in loco libero conſtitutæ fuerint.
Seſſ 25. c. 17. de regular.

§. XIII.

Simonia cavenda in Monialium ingreſſu.

QUoniam ex Concilij Tridentini Decreto, profeſſio ante decimum ſextum annum expletum, & ante annum probationis poſt ſuſceptum habitum facta, nulla eſt, nullamque parit obligationem, curent Epiſcopi, ne Novitia ulla ante illam ætatem, & tempus ad profeſſionem admittatur. Novitiæ autem cauſa ante profeſſionem ex Decreto Concilij Tridentini, nihil Monaſterio detur, præter id, quod neceſſarium ad victum, & veſtitum ejus pro tempore, quo fuerit in Novitiatu, quod totum æſtimari de-

Seſſ. 25. c. 15. de regular.
Milan. 1. p. 3. tit. de Novitijs ad profeſsionem recipiendis verbo quoniam, & verbo Novitiæ.
Seſſ. 25 c. 6. de regularibus.

beat a Superioribus, & ad id exequendum, ante quam puella Monaſterium ingrediatur, omnibus juris remedijs ijdem Superiores utantur, nullaque renuntiatio bonorum a Novitia fiat, niſi quemadmodum a Concilio Tridentino juſſum eſt.

Milan. 1. ubi ſupra Verſ. nulla autem.

Seſſ. 25. c. 16. de regular.

§. XIV.

Faciat Epiſcopus examen libertatis earum.

QUO multis incommodis occurratur, & omnis tollatur occaſio, ne, quæ ad regularem habitum admittuntur, & in eo profeſſionem faciunt, vel vim, vel ignorantiam prætendant, ex Decreto Concilij Tridentini ſtatuit, & decernit hæc Synodus, ut de voluntate ejus, quæ habitum regularem ſuſceptura eſt, aut in eo profeſſura, Epiſcopus per ſe inquirat, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat quid agat, ſi vero Epiſcopus legitime impeditus fuerit, ejus conſcientiæ injungitur, ut ad id Perſonas prudentia, & vita probatas deputet, a quibus optima hujus miniſterij executio expectetur. Præfecta autem Monaſterij triginta ante diebus Epiſcopo ſignificet, quo tempore Novitia profeſſura ſit; ſi vero id facere neglexerit, ejuſdem Concilij Tridentini Decreto ab ejus officio tamdiu amoveatur, quamdiu Epiſcopo videbitur.

Seſſ. 25. c. 17. de regular. Milan. 1. 3. p. tit. de Novitijs & profeſſionem recipiendis verbo Præfecta autem, & Milan. 5. titul. quæ ad Moniales pertinent verbo cum Novitiæ.

Seſſ. 25. c. 17. de regular.

§. XV.

Qui in earum Confeſſores deligendi.

UT puriori, & integriori conſcientia Moniales in Dei cultu ſeſe exerceant, hæc Synodus Prælatis, aut his, qui eorum nomine, Virginum Monaſteriorum curam gerunt, præcipit, ut Monialibus confeſ-

feſſores præficiant, & ætate provectos, & prudentes, & Deum timentes, qui ſingulis ſaltem menſibus peccata Monialium audiant, eisque Sacroſanctam Euchariſtiam adminiſtrent, quemadmodum Sacrum Tridentinum Concilium jubet, ex cujus quoque Decreto juſſum eſt, ut Epiſcopus, aut alij Superiores præter Ordinarium Confeſſorem, alium extraordinarium Monialibus offerant, bis, aut ter, in anno, qui earum confeſſiones audire debeat, cujus Decreti exequendi curam hæc Synodus Prælatis imponit.

Seſſ. 25. c. 10. de regular. Milan. 1. 3. p. tit. de concionatoribus, Cõfeſſoribus, Viſitatoribus, & Capellanis verbo praſiciantur.

§. XVI.

Ne mulier ulla extra Monialium Monaſteria habitum Religionis approbatæ deferat.

TAmetſi hæc Synodus non reprobat, immo potius laudat, & approbat quarumdam mulierum ſtatum, quæ extra Monaſteria in habitu honeſto degentes, voto ſimplici ad ſervandam Deo caſtitatem ſe aſtringunt; nihilominus præveniens eadem Synodus, ne ſub devotionis ſpecie prædictæ mulieres licentioſe, huc, illucque vagantes diſcurrant, & ob ſimilitudinem habitus Sanctimonialibus ignominiam inferant, ſtatuit, ac præcipit ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ, ut nulla prædictarum mulierum, quas *Beatas* vocant, habitum alicujus Religionis approbatæ deferat; declarat tamen hæc Synodus his Decretis ad religioſam gubernationem pertinentibus, aliquam ex conſtitutionibus Monialium nolle revocare, nec ei ullatenus præjudicium inferre, nec facultatem a Prælatis auferre, quam ipſi habent, circa ea, quæ juri non adverſantur, mutandi

Concil. Provinc. de Quiroga act. 3. c. 45.

conſtitutiones, aut alias de novo adjungere, prout eis viſum fuerit, juxta neceſſitatum, & temporum occaſionem. Hæc vero Synodus Magiſtratus, & Juſtitiæ Miniſtros Catholicæ Majeſtatis monet, & hortatur, ut ad executionem horum Decretorum, quæ, ut plurimum ex jure communi, ex Concilio Tridentino, & ex Romanorum Pontificum proprijs motibus deſumpta ſunt, favorem, & auxilium opportunum præſtent, ut decreta hæc ad Dei Omnipotentis honorem dirigantur.

§. XVII.

Tenentur regulares publicis Proceſsionibus intereſſe.

Provinc. Concil. de Quirog. act. 3. c. 47. Seſſ. 5. c. 2. Seſſ. 7. c. 12. & 13. Seſſ. 23. c. 15. Seſſ. 24. c. 4. Seſſ. 25. c. 12. & 13. Compoſt. act. 3. c. 36. & Milan. 1. p. 2. titul. de Proceſsionib. & ſupplicat. verbo ad hujuſmodi.

NE vero exemptiones, & privilegia regularibus a Sede Apoſtolica conceſſa, ullius perturbationis cauſa ſint, neceſſarium eſt, ea declarare, quæ ex Decretis Concilij Tridentini regulares obſervare tenentur, & in quibus ſubditi eſſe debeant Archiepiſcopis, & Epiſcopis. Quare teneri eos declaratur publicis Proceſſionibus intereſſe, quotieſcumque ab Epiſcopo vocentur, teneri quoque Interdicta, & Cenſuras ab Ordinario impoſitas ſervare, & in ſuis Monaſterijs, & Eccleſijs publicare, quando eis injunctum fuerit.

Et Cenſuras ſervare ab Ordinario impoſitas.

§. XVIII.

Non, niſi de Epiſcopi licentia, ad Ordines promoveri, confeſsiones audire, aut Dei verbum prædicare valeant.

Conc. Trid. Seſſ. 23. c. 15. Seſſ. 5. c. 2. Seſſ. 24. c. 4.

ITidem ad Ordines promoveri, aut alicujus Perſonæ ſecularis (etiamſi Sacerdotes ſint) confeſſionem audire non poſſint, niſi prius ab Ordinario examinati probentur. Præterea Epiſcopo non conſentien-

tiente, aut ſi prius coram eo cum ſuorum Superiorum conſenſu non ſe conſtituerint, & ab eo benedictionem acceperint, verbum Dei non prædicent, extra Monaſteria vero, niſi examinati, & approbati ab Ordinario itidem prædicare non poſſint.

Mex. 1. c. 9. & Gran. tit. de pœnitentijs, & remiſsionib. n. 4. & 5. & Synod. de Quir. conſtit. 12. & Provinc. ejuſdem Quirog. act. 3. c. 47. & Limenſ. 3. act. 2. cap. 14.

§. XIX.

Regulares Curam animarum habentes, Epiſcopo ſubſint, quo ad Sacramenta, & Doctrinam.

Conc. Trid. Seſſ. 25. c. 14. Ay Cédula Real dada en Barcelona por Junio de 1585.

JUxta id, quod a Concilio Tridentino Decretum eſt, & per ſchedam Regiæ Majeſtatis diſpoſitum, regulares, qui Indorum Curam gerunt, ab Ordinarijs viſitari, eiſdemque ſubditi eſſe debent, tam quo ad Doctrinam edocendam, quam quo ad Sacramenta adminiſtranda. Qui ſi publice deliquerint, ab Ordinarijs ad ſuos Superiores tranſmitti debent. Si vero a Superioribus intra terminum ab Ordinarijs præfixum non corrigantur, delinquentes hujuſmodi Ordinarij ipſi puniant, ut eſt a Sancto Concilio Tridentino diſpoſitum, & ſupra titulo de Epiſcoporum officio jam dictum.

Quando ab Epiſcopis puniendi? Seſſ. 25. c. 14.

§. XX.

Epiſcopus regulares non bonæ converſationis favoribus non proſequatur.

REgulares ab inſtituto Religionis ſuſcepto deficientes, Epiſcopi favoribus proſequi non debent, tum quia nihil boni ab his ſperandum eſt, qui promiſſum Deo votum non ſervant, tum quia ſi ij protegerentur, alijs daretur occaſio, ut eorum nequitiam imitarentur, eam ob cauſam interdicitur, ne regulares hujuſmodi, ab ullo Epiſcopo eligantur,

Mex. 1. c. 58. & Synod. de Quir. conſt. 81. & Limenſe 3. act. 3. cap. 10.

Digitized by Google

aut deputentur in Vicarios, Beneficiatos, Capellanos, aut Doctrinæ Miniſtros, ut ſic derelicti ij ad inſtitutum Religionis redeant, & alij a ſuſcepto propoſito diſcedere vereantur. Si vero regularis aliquis (etiam retento habitu) extra Monaſterium vagetur, huic facultas non concedatur Sacrum peragendi; niſi prius ejus litteræ teſtimoniales ab ipſiſmet Epiſcopis examinentur.

§. XXI.

Decretum circa Eremitas.

Mex. 1. cap. 35. §. 2.

STatuitur itidem, ac prohibetur in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia, ne Eremitæ, aut aliæ Perſonæ permittantur, quæ extraordinarium habitum induentes, alium ſibi ſingularem vivendi modum præſcribant, quam eum, quem probata Religionis inſtituta admittant, ut multa incommoda vitentur, quæ, ut experientia compertum eſt, inde evenire ſolent.

TITULUS XIV.

De Religioſis, & pijs domibus.

§. I.

Non, niſi de Epiſcopi licentia, Eccleſiæ, aut Oratoria ædificentur.

ECCLESIÆ, Eremitoria, & alia pia loca, ut, quemadmodum oportet, conſerventur, & adminiſtrentur, ex juris diſpoſitione Epiſcopo debent eſſe ſubjecta, atque adeo in executionem Concilij Tridentini præcipitur, ut de cetero ſimilia loca non erigantur, ſine Epiſcopi, in cujus Diœce-

Seſſ. 25. c. 3. de regular.

ſi

ſi erigenda ſunt, facultate prius obtenta, ſub pœna Excommunicationis majoris. In facultatibus vero ad id concedendis ſervent Epiſcopi, quod ſupra titulo de officio Epiſcoporum ſtatutum eſt. Advertant tamen, ne in Eccleſijs Indorum ſub pœtextu Cuſtodum, aut Cantorum major numerus Perſonarum conſtituatur, quam, qui videbitur neceſſarius. Qui vero ad Eccleſias hujuſmodi admittendi ſunt, bonæ vitæ, & morum fama polleant, & Catholicæ Fidei Miſterijs ſint bene inſtructi. Sacroſancti Concilij Tridentini autoritatem ſequuta hæc Synodus ſtatuit, ut, quæ Capitulo octavo, & nono, Seſſione vigeſſima ſecunda Concilij ejuſdem decreta ſunt, omnino obſerventur.

Mex. 1. c. 35. cum §. 1. & Granat de Religioſis, & pijs domibus §. 1. in princip. & Synodal de Quir. conſt. 76. Conc. Milan. 4. tit. de Eccleſiar. fabrica.

Mex. 1. c. 75. & Gran. ubi ſupra §. 1. & Synodal de Quirog. conſtit. 78.

§. II.

Eccleſiæ noctu claudantur, & non aperiantur, priuſquam dies eluxerit.

Eccleſiæ omnes, Monaſteria, & Eremitoria, Domus, & loca pia, ut eis debita reverentia ſervetur, & incommodis multis in Dei offenſam occurratur, dato ſigno campanæ, ad orationem, quæ fit in Solis occaſu claudantur per totum annum, præſertim vero Ferijs ſextis, & alijs Quadrageſſimæ diebus, ab eaque hora, uſquequo dies illuxerit, nullatenus aperiantur, nec ratione Jubilej, Feſtorum, aut Indulgentiarum; aliter, qui Eccleſiarum, & locorum piorum hujuſmodi Curam gerunt, graviter punientur, pro modo culpæ, in quo Epiſcoporum conſcientiæ onerantur. Excipiuntur tamen tantum noctes Nativitatis Domini noſtri, Feriæ quintæ in Cœna Domini, Feriæ ſextæ in paraſceve, Reſurrectio-

Tx. in cap. decet de Immunitate Eccl. lib. 6. Mexic. 1. c. 27. §. unico ad finē, & Compoſt. act. 2. c. 11. & Milan. 1. p. 2. tit. de Eccleſijs, & earū cultu verb. Rector. & Granat. tit. de celebration. Miſſar. n. 31. & Tolet. act. 2. c. 20.

Nocturnæ ſtationes prohibentur.

nis Domini; ne vero nocturnæ ſtationes fiant, Epiſcopi neceſſarium adhibeant remedium.

§. III.

Curent Epiſcopi, ut opera pia augeantur.

Seſſ. 7. c. 15. Seſſ. 22. c. 8. & 9. Conc. Milan. 4. p. 3. tit. quæ ad pia loca pertinent ab hoc §. 3. uſque ad finem hujus tituli vide Gran. tit. de Religioſis, & piis domibus, a n. 4. uſque ad 19. & Mediolanen. 4. ubi ſupra.

EPiſcoporum proprium eſt (qui Patres indulgentiſſimi erga pauperes, & egenos eſſe debent) procurare, ut pia charitatis, elæemoſinarumque opera augeantur, & ea his adminiſtrandis cura adhibeatur, qua finis, ad quem inſtituta ſunt, comparetur. Eam ob cauſam ad præſcriptum Concilij Tridentini jubetur, ut in hoſpitalibus Ordinario ſubjectis, ad optimam eorum adminiſtrationem ſequentes conſtitutiones obſerventur.

§. IV.

Non, niſi pauperes, in Hoſpitalibus curentur.

NE in Hoſpitalia infirmus aliquis, ut ei medicamenta applicentur, excipiatur, qui ſuis ſumptibus id efficere valet. Si ob juſtam aliquam cauſam admitti debeat, ea conditio ei ſtatuatur, ut quidquid in ægritudine impenſæ fecerit, Hoſpitali reſtituat, & aliquid etiam in elæemoſinam eroget, niſi aliter fuerit fundatoris voluntate diſpoſitum.

Ne Confeſſionem differant ultra tertiū diem.

Pauperes omnes ægroti, qui, ut ab ægritudinibus convaleſcant, in Hoſpitalia recipiuntur, antequam eis lectus attribuatur, vel intra tres dies poſt ſibi attributum lectum peccata ſua confiteantur. Sin minus Medicus nec eos viſitet, nec eis medicamenta applicentur; Adminiſtrator vero, ſeu Rector, ita adimpleri faciat, ſub pœna aurei unius.

In

In Hoſpitalibus nullus pauper ludat, nec juret, ſin minus foras ejiciatur. *Nullus in Hoſpitalibus, aut ludat, aut juret.*

Omnibus diebus Dominicis, Feſtis ſollemnibus, & alijs diebus, ſi fieri poterit, in Hoſpitalibus Miſſa celebretur, curetque Adminiſtrator, ut eam omnes integre audiant: In Hoſpitalibus vero, ubi ſacellum eſt, & plebis multitudo convenit ad Sacrum audiendum, illud Dominicis diebus, & Feſtis ſollemnibus ne peragatur, dum Miſſa ſollemnis in Eccleſia Parochiali celebratur. Nulla autē Miſſa, aut Officium cantetur in Hoſpitalibus, niſi a Beneficiato, vel Beneficiatis Parochiæ, aut de eorum conſenſu. Singulis noctibus poſt datum campanæ ſignum ad orationem, & etiam ſummo mane, adminiſtrator jubeat, ut aliquis Miniſter alta voce Chriſtianam Doctrinam pauperibus recitet, eique pauperes reſpondere teneantur. In valetudinarijs autem, ſeu infirmarijs Tabella, & item altera in ſacello Hoſpitalium collocetur, quibus Doctrina Chriſtiana deſcripta ſit. *Omnes ibi Miſſam audiant.* *Doctrina Chriſtiana ibidē edoceatur.* *Mane, ac noctu Deum deprecētur.*

Oratorium quoque cum Sanctiſſimæ Crucis Imagine, alijsve Imaginibus, & Aqua benedicta in Hoſpitalibus conſtituatur, Adminiſtratorque pauperes, qui per Hoſpitale deambulant, ibi preces ad Deum effundere faciat, cum in lecto cubaverint, vel ab eo ſurrexerint.

Hoſpitalium præfecti omnem eorum ſupellectilem nitidam ſervent, curentque diligenter, ne qui contagioſis morbis ægrotant aliorum pannis involvantur, dormitoria (ut vocant) virorum, & feminarum diviſa ſint, & ſeparata. *Hoſpitalium nitori providetur.*

Adminiſtratores Hoſpitalium nullatenus vagos,

Qui ibidem non admittendi.

ebrioſve, nebulones, inimicitias gerentes, & iſtiuſmodi nequiſſimos homines recipiant; inobedientes vero, & delinquentes, cum opus fuerit, corrigent, eoſque vinculis cöerceant, contumaces vero foras ejiciant.

Nihil a pauperibus prætextu quolibet exigatur.

Iidem Rectores ne patiantur, ut in Hoſpitalibus a pauperibus aliquid extorqueatur, eo prætextu, quod lumen, aut ignis, aliave hujuſmodi eis ſuppeditentur.

Ipſis Sacramenta miniſtrentur, & in mortis articulo juventur.

Sacramenta quoque pauperibus ſuorum Hoſpitalium Rectores adminiſtrent, ſi ab Epiſcopo examinati, ad id facultatem obtinent; pauperes etiam in articulo mortis hortentur, eiſque in eo articulo omnia neceſſaria provideant; nec ſolos eos tempore ægrotos deſerant: Idque omne Curati Parochiarum in his Hoſpitalibus præſtabunt, ubi Rectores non ſint conſtituti, ſub pœna quatuor pondo. Defunctos etiam pauperes, ſi in eiſdem Hoſpitalibus ij ſepeliantur, Beneficiatus, & Curatus Parochiæ ſepeliat.

Quid faciendum in pauperum receptione?

Quid circa eorum bona? Quid in eorum obitu?

Libros habeant adminiſtratores, eiſque infirmorum nomina inſcribant, quibus lecti attributi ſunt, cum die, menſe, & anno, quando Hoſpitalia ſunt ingreſſi, patria etiam, ætate, officio, & ſtatu, ſuppellectilique, & pecunijs, quas ſecum attulerunt. Curent etiam, ut teſtamenta condant, eiſque in memoriam revocent, ut Hoſpitali (ſi fieri poteſt) ſuccurrant. Quod ſi obierint, eos in libro deſcribant, ita ut hæredibus, de eis rationem reddere poſſint. Si vero convaluerint, quando ex Hoſpitali diſceſſerint, pecunias, & omnem ſuam ſuppellectilem eis reſtituant.

Hoſ-

Hoſpitalium præfecti curent diligenter, ne qui ad videndos ægrotos convaleſcentes acceſſerint, eis fructus, aut alia eſculenta porrigant, præter id, quod Medicus juſſit. Si vero compertum ſit, ſecus fuiſſe factum, Rector, ſeu Adminiſtrator Præfectum Hoſpitalis ſuo arbitratu puniat. *In eorum convaleſcentia ne quid eis noxium porrigatur.*

Rectores tempore, quo pauperes prandunt, & cænant, valetudinarijs (quæ infirmariæ vocantur) interſint, & unicuique id ſuppeditari curent, quod a Medico conſtitutum reperietur in tabella, aut libro, quem ad effectum hujuſmodi habere debent. *Cura a Rectoribus habenda dum pauperes reficiuntur.*

Ij, quibus incumbit cura emendi ea, quæ ad uſum Hoſpitalium ſunt neceſſaria, curent diligenter, ut in eo officio cum omni utilitate, & commoditate Hoſpitalium ſeſe exerceant. Injungit præterea hæc Synodus omnibus Hoſpitalium Miniſtris, ut accuratiſſime eorum commodis conſulant, reique eorum familiari proſpiciant. *Hoſpitalium emodis, & utilitati proſpiciatur.*

Omnes etiam Hoſpitalium Miniſtri chriſtiano zelo ardeant, miſericordes, benignos, fideles ſe præbeant, confiteantur peccata ſua, Sacramque Euchariſtiam percipiant in Quadrageſſima, Nativitate Domini, in die Reſurrectionis, & Pentecoſtes, alijsque Feſtis pro eorum devotione. Hujus vero rei Rectores curam gerant, necnon, ut pauperes omnes peccata ſua confiteantur, ſaltem in Quadrageſſima: quem vero ſecus facere compererint, corrigant, etſi opus eſt, ab Hoſpitali expellant. *Hoſpitalium Miniſtri pietati ſectentur.*

§. V.

Uniquique Hoſpitali ſuæ regulæ præſcribantur.

PRæter has conſtitutiones, in unoquoque Hoſpitali peculiares quoque Regulæ ab Ordinario, ſeu ab ejus Officiali, aut Viſitatore probatæ, & examinatæ, unicuique officio ſtatuantur; quas Regulas omnes ſervare debeant, aliter qui ſecus fecerint, plectantur uſque ad expulſionem. Epiſcopi vero, quæ magis ſibi expedire videbuntur, pro ratione circunſtantiarum loci, & cauſæ poterunt ſtatuere.

TITULUS XV.

De celebratione Miſſarum, & Divinorum Officiorum.

§ I.

Officium Divinum ad præſcriptum Miſſalis, & Breviarij Romani celebretur: omneſque ei ſeſe conforment.

Synod. de Quir. conſt. 79. ad fin. Late Conc. Milan. 4. tit. quæ pertinent ad Sãctiſs. Miſſæ Sacrificium.

UT Sanctiſſimum Miſſæ Sacrificium, in quo illa Deo Patri placens Hoſtia, Jeſus Chriſtus in odorem ſuavitatis offertur, ſingulari religione, ac pietate, & a Sacerdotibus celebretur, & a Populo colatur, hæc Synodus decernit, ac jubet, ut tam in Cathedralibus, quam in Parochialibus Eccleſijs omnibus hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Præbendati, Parochi, & Beneficiati, cæterique Sacerdotes, & Miniſtri in celebrandis Miſſis, & Divinis Officijs recitandis omnino ſeſe accommodent ad Miſſale, & Breviarum ex Concilij Tri-

den-

dentini Decreto edita, & ad inſtitutiones ſuarum Eccleſiarum, Miſſali, & Breviario Romano minime contrarias.

§. II.

Rituali pro hac Provincia approbato omnes conformari debent.

QUoniam vero, ut rebus permultis conſultum eſſet, quæ expreſſe in Miſſali, & Breviario Romano, & in erectionibus, & conſtitutionibus Eccleſiarum hujus Provinciæ non continentur, hæc Synodus Sacroſancti Concilii Tridentini autoritati innixa, Rituale, ſeu Cæremoniale ad uſum hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ conſtituit, & approbavit. Idemque ad cultus divini decorum, & ornatum plurimum conferre cenſuit. Idcirco eadem Synodus præcipit, ut Ritualis, ſeu Cæremonialis hujuſmodi forma inviolabiliter obſervetur, poſtquam a Sede Apoſtolica reviſum fuerit. Epiſcopos vero, & Chori præfectos monet, & hortatur, quatenus illud executioni plene mandari faciant, ſub pœnis in Rituali ſtatutis, de cujus obſervatione in Synodo Provinciali Epiſcopi rationem reddant.

Seſſ. 24. c. 12. verbo cetera. Tarracon. Conc. in cap. per conſtitutionẽ, & in cap. quia per Cæremonias de conſuetudine. Guadix tit. 3. conſtit. 2. & Milan. 1. p. 2. tit communia de ratione Divinorum Officiorũ, & Milan. 4 tit. de Benefic. §. 1. ad finem, & Compoſtel. act. 2. c. 14. & Limen. 3. act. 4. c. 11.

§. III.

Officia Magiſtri Cæremoniarum.

IN unaquaque Cathedrali Eccleſia Magiſter Cæremoniarum ab Epiſcopo, & Capitulo conſtituatur, qui Sacerdos ſit, probatis moribus, & Divinis Officijs, & Cæremonijs valde exercitatus, cui æquis ſumptibus Capituli, Epiſcopi, & fabricæ ſtipendium detur. Magiſtri autem Cæremoniarum officium erit,

Conc. Tarracon. ubi ſup. & Guadix tit. 3. conſt. 2. & Comp. act. 2. c. 15. & Milan. 1. p. 2. tit. de offic. Magiſt.

 tam

Chori, & Cæremoniar. & Milan.2. tit.2. Decreto 12. & Granat. tit. de celebrat. Miſſarum, n. 1. & 19. & 20. & Synod. de Quir. conſt. 79.

tam aſſiſtentes Choro, quam Altari Miniſtros officij ſui admonere, ut in eo unuſquiſque, Cæremoniarum Ritum obſervet. Obedientia vero Magiſtro hujuſmodi Cæremoniarum præſtanda eſt, eumque omnes audiant in Divinis Officijs cum debitis Cæremonijs celebrandis: aliter enim confuſe, ac perturbate agerentur. Officium quoque Magiſtri Cæremoniarum erit, Presbiteros recenter promotos examinare, & probare, eiſque ad primam Miſſam celebrandam facultatem concedere. Quia vero in cultu exteriori Rituum confirmatio admirabilis harmoniæ cauſa eſt, & ad devotionis augmentum plurimum confert, hæc Synodus jubet, ut omnes Presbiteri, cujuſcumque qualitatis, & conditionis exiſtant, a Magiſtro Cæremoniarum hujuſmodi denuo examinentur in Cæremonijs, & Ritibus Miſſalis Romani ex decreto Concilij Tridentini editi, idque Epiſcopus, quam primum fieri poſſit, adimpleri faciat.

§. IV.

Nulla Perſona ſecularis intra Chori cancellos admittatur.

Tx. in cap. Sacerdotum, aliorumque Clericorum de conſecr. diſt. 2. & tx. in cap. 1. de vita, & honeſt. Cleric.

Mexic. 1. c. 21. Tolet. act. 3. c. 15. Compoſtel. act. 2. c. 21. & Gran. de celebratione

Optime in Eccleſia conſtitutum eſt, ut Clerici a Secularibus, ſicut dignitate, ita etiam in loco diſtinguantur. Sic enim Clericalis Ordinis dignitas melius conſervatur, & ab attentione, & animi reverentia, quam Clerici Divinis Officijs adhibere debent, minime prohibentur. Quæ tam laudabilis conſuetudo, tamque omnium catholicorum probata conſenſu, ut obſervetur; hæc Synodus ſtatuit, ac mandat, ne Eccleſiarum Cathedralium Choros dum Di-

vi-

vina peraguntur Officia, ſeculares Perſonæ ullatenus ingrediantur, nec intra Chori cancellos admittantur, exceptis modulatoribus, ſive cantoribus, qui Choro inſerviunt.

Miſſarum n. 3. Prov. de Quir. act. 3. Decr. 39. Y por Real Cedula de 24. de Sept. de 1570. ſe mãda practicar, y guardar el dicho cap. 15. de la action 3. del Cōcilio Toledano.

§. V.

Nulla femina Chorum ingredi permittatur.

HIS itidem temporibus, quibus Clerici, vel ad verbum Dei audiendum, vel ad Divina Officia celebranda in Choro conveniunt, nullatenus permittatur, ut femina aliqua Chorum intret, aut in excelſo, vel ſublimi Chori loco ſedeat, ſub pœna Excommunicationis. Clerici omnes etiam illi, qui prima tantum tonſura inſigniti ſunt, ad Divina Officia celebranda ſuperpelliceo induti ingrediantur: ſecus vero, eis intra cancellos Chori ingredi prohibeatur, niſi aliarum Eccleſiarum Cathedralium Præbendati ſint.

Mexic. 1. c. 21. Milan. 1. p. 2. tit. communia de ratione Divinorum Officiorum verbo in Choro, & Syn. de Quir. conſt. 88. & Limenſ. 3. act. 3. c. 27. ad finem.

§. VI.

Quo tempore Miſſæ celebrantur, nullus elæemoſinas in Templo petat. Pauperes mendici ſtent ad Eccleſiæ fores.

PORRO juxta motum proprium felicis recordationis Pij Papæ V. prohibetur, ne Perſona aliqua Eccleſiaſtica, ſive Secularis, cujuſcumque qualitatis, præeminentiæ, ſtatusve exiſtat, quacumque de cauſa elæemoſinas per Eccleſiam quæritet, dum Miſſa ſollemnis, aut alia Divina Officia celebrantur, nec dum Miſſa privata peragitur ab his, qui eam audiunt, elæemoſinas hujuſmodi petat inquiete, & tumultuoſe. Immo ſiqui elæmoſinas hoc modo quærunt, eos Præſidens in Eccleſiæ Cathedralis Choro, &

Pius V. conſt. 5. verbo pauperes fol. 924. in Bullario Apoſtolico. Et eſt lex Regia 16. tit. 12. lib. 1. recop. Clarius in leg 26. eodem tit. & lib. verſ. muy decente. Mexic. 1. c. 21. §. 3. Milan. 2. p. tit. de Eccleſ. & earum cultu,

vero ne Mendici, & Gran. tit. de celeb. Miſſar. n. 30. & Synod. de Quir. conſt. 83.

& Curatus in Parochiali ad portas Eccleſiæ petere còmpellet. Si vero per Eccleſiam elæemoſinas peti, tempore ab hoc decreto prohibito, Præſidens, vel Curatus hujuſmodi patiantur, in ſingulas vices pro ſua negligentia pondo quatuor perſolvant in uſus fabricæ Eccleſiæ.

§. VII.

Quid canendum in Dominicis, & Feſtis ſollemnioribus.

Mexic. 1. c. 21. §. 2. & Compoſt. act. 2. c. 23. & Synod. de Quir. conſt. 84.

OMnibus diebus Dominicis, & Feſtis ſollemnibus (etiamſi Sermo habeatur) in Miſſa ſollemni Angelicus Hymnus, Simbolum, Præfatio, & Dominica Oratio cantabitur. Sin minus Præſidens in Choro, qui ſine ſufficienti cauſa id aliter fieri conſenſerit, & Sacerdos, qui ſine facultate aliquid horum negligenter omiſerit, pondo unum fabricæ Eccleſiæ ſinguli perſolvant. Chorus autem, ſi aliquid horum non cantaverit, Miſſæ diſtributiones amittat.

§. VIII.

Qua hora Miſſæ celebrari nequeant.

Vide Concilia adducta ſup. tit. de Religioſis, & piis domib. §. 2.

NUllus Miſſam ante auroram, nec poſt meridiem (niſi ex privilegio ſibi ad id conceſſo) celebret; Miſſæ vero, quas Hiſpanice de Aguinaldo vocant, antequam dies illuxerit, ne celebrentur.

§. IX.

Diebus Feſtis Miſſæ ſucceſſive celebrentur.

Mexic. 1. c. 21. § 1. & Guadix tit. 3. conſt. 7.

MIſſis celebrandis in diebus colendis is ordo adhibeatur, ut pro Populi commoditate plures ſimul Miſſæ non celebrentur, ſed debito intervallo diſtribuantur.

§. X.

§. X.

Nulla in Miſſarum celebratione ſuperſtitio miſceatur.

NE, ut Sacroſanctum Concilium Tridentinum decernit, ſuperſtitioni locus aliquis detur, quæ ex ignorantia, & quorumdam fidelium nimia facilitate irrepſit, præcipit hæc Synodus in virtute Sanctæ Obedientiæ, ut nullus Sacerdos ſub pœna Excommunicationis eas Miſſas celebret, quas vocant Sancti Amatoris Comitis, aut Sancti Vincentij, aliasve ſimiles, quæ ab aliquibus celebrari petuntur cum certo candelarum numero, certisque in locis candelis hujuſmodi collocatis, certis etiam modis, aut coloribus, exiſtimantes ob ſuperſtitioſas hujuſmodi Cæremonias, ſe, quod volunt, impetraturos; Miſſas vero hujuſmodi petentes moneant, quis ſit, & a quo potiſſimum proveniat, Sanctiſſimi hujus Sacrificij tam prætioſus, ac cœleſtis fructus; eos quoque Ritus, & Cæremonias Miſſis celebrandis adhibeant, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili uſu receptæ ſunt.

Seſ. 22. in princ.

Mex. 1. c. 22. & Guadix titul. 3. conſtitut. 19 & Granat. tit. de celebrat. Miſſar. num. 29.

Miſſæ quædam certo modo ne celebrentur.

§. XI.

Non, niſi in Eccleſia, aut Oratorio ab Epiſcopo viſitato, Miſſa celebretur.

ITidem, quemadmodum a Tridentina Synodo ſtatutum eſt, nullus Sacerdos in privatis ædibus, & omnino extra Eccleſiam, & Oratoria, quæ divino tantum cultui dicata, & a locorum Epiſcopis viſitata, & approbata, cum facultate in ſcriptis Miſſam celebret. Aliter Sacerdos hujuſmodi per menſem unum a divinis ſuſpendatur, is vero, qui ei neceſſa-

Seſ. 22. in princ.

Mexic. 1. c. 25. & Guad. tit. 3. conſt. 8. & Milan. 1. p. 2. tit. quæ pertinent ad celebrat. Miſſæ verb. Nullus Sa-

 ria

cerdos, & Mil. 4. tit. quæ pertinent ad Sanctiſſ. Miſſæ Sacrificii verbo Epiſc. & Synod. de Quir. conſt. 82. & Provin. ejuſdē Quirog. act. 3. Decreto 41.

ria ad Miſſam celebrandam tribuerit, argenti marcam (ut dicunt) perſolvat, cujus partes duæ ad uſum ceræ Sanctiſſimi Sacramenti, tertia vero accuſatori tribuatur, ex nunc vero facultates omnes, ad id quovis modo conceſſæ, revocantur, Epiſcopique admonentur, ut deinceps caute ipſi per ſe, & ad tempus limitatum eas concedant.

§. XII.

Ne bis in eodem die Miſſa celebretur.

Tx. in cap. nocte ſancta de conſeſ. dict. 1. & in cap. conſuluit de celebrat. Miſſarū. Guadix titul. 3. conſt. 6. & Granat. tit. de celeb. Miſſar. n. 24. & 25.

NUllus Sacerdos in die una duas celebret Miſſas, præterquam Nativitatis Domini, in qua tres tantum Miſſæ ab uno Sacerdote celebrari poſſunt. Secunda tamen neutiquam celebretur, ſi in prima Sacerdos ablutionem, aut aliquid aliud, ob quod non ſit jejunus, deglutiverit.

§. XIII.

Nullus tabacum ſumat, antequam Miſſam celebret.

Limenſ. 3. act. 3. c. 24.

OB reverentiam, quæ Euchariſtiæ percipiendæ exhibenda eſt, præcipitur, ne ullus Sacerdos ante Miſſæ celebrationem, aut quævis alia Perſona ante Communionem, quidquam tabaci, picietive, aut ſimilium medicamenti cauſa per modum fumalis evaporationis, aut alio quovis modo percipiat. Sacerdotes quoque flexis genibus peccata ſua confiteantur, antequam veſtibus ad Sacrum peragendum ſe induant, ſub pœna pondo decem fabricæ, accuſatori, & pijs operibus æque applicandorum, quam etiam mulctam incurrat Sacerdos, qui aliter, quam hoc Decreto ſancitum eſt, confeſſionem audierit;

Granat. tit. de celebrat. Miſſar. num. 27.

Sa-

Sacerdotes etiam Miſſam celebraturi, non in Altari, ſed in Sacriſtia, ut conſuetum eſt, Sacras veſtes Induant.

Sacerdos celebraturus in Sacriſtia, nō in Altari Sacras veſtes induat.

§. XIV.

Parochi ad Civitatem accedentes Miſſæ, & Veſperis interſint in Feſtis ſollemnibus.

CUrati omnes, Vicarijve Indorum, qui de conſenſu Epiſcopi ad Civitatem, ubi Sedes Epiſcopalis reſidet, pervenerint, tenebuntur diebus ſollemnibus Miſſæ, & Veſperis intereſſe in ipſa Cathedrali, Clerici vero Capellas obtinentes, Eccleſias quoque, ubi illæ fundatæ ſunt, adeant. Qui autem ex eo, quod ad titulum patrimonij fuere promoti, peculiaribus quibuſdam Eccleſijs addicti ſunt, ad Miſſæ, & Veſperarum Officium eas adeant Eccleſias, quibus fuere adſcripti. Epiſcopi vero admonentur, ut in hoc Decreto exequendo ſuam operam collocent, cum ad divini cultus augmentum plurimum valeat ejus obſervatio.

Mexic. 1. c. 54. § 2. & Guadix tit. 3. conſt. 11. 21. & 31. Gran. tit. de Inſtit. & jure Patron. n. 6. & tit de celebrat. Miſſar. n. 39. & Synodal de Quirog. conſt. 54. & 95. & Provin. ejuſdem Quir act. 3. & Limen. 3. act. 3. c. 25.

Conc. Trid. Seſſ. 23. c. 16. de reformat.

§. XV.

In Campanarum pulſatione omnes Eccleſiæ, Cathedrali conſonent.

PArochiales Eccleſiæ omnes, & Monaſteria cum Cathedrali concordent, de tempore dandi ſignum ſono Companæ ad Salutationem Angelicam, Miſſam, & Veſperas: Sabbato autem Sancto, cum Gloria in excelſis cantatur, ante ſignum in Cathedrali datum, Campanas ne pulſent, ut in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. juſſum eſt.

Conc. Lateran. ſub Leon X. Seſſ. 11.

Mex. 1. c. 28. & Guadix titul. 3. conſt. 12. & Milan. 1. p. 2. tit. communia de ratione Divin. Officiorū verbo in urbibus, & Gra-

nat. tit. de Offic. Saeriſta n. 9. & Linen. 3. act. 4. cap. 13.

§. XVI.

Miſſarum Collector in Cathedralibus Eccleſijs, & Hiſpanorum Parochijs conſtituatur.

Pro hoc §. 16. 17. 18. 19. & 20. loquitur Gran. tit. de Beneficiatis n. 4. 5. 6. 7. & 8.

INDE naſcitur defunctis, aut illis, qui elæemoſinas pro celebratione Miſſarum erogant, maximum detrimentum, & Sacerdotibus ad victum egentibus maxima incommoditas, quod aliqui Sacerdotes elæemoſinas pro celebratione Miſſarum ſine delectu recipiunt, & majorem Miſſarum numerum celebraturos promittunt, quam ob temporis brevitatem celebrare poſſint. Cui malo remedium abhibere volens hæc Synodus ſtatuit, ut in unaquaque Cathedrali, aut Parochiali Eccleſia locorum, ubi Hiſpani commorantur, Collector unus Miſſarum conſtituatur, Sacerdos vitæ exemplo probatus, ac timens Deum, qui ab Epiſcopo deputetur, cujus officium ſit, elæemoſinam recipere Miſſarum omnium, quæ ex teſtamentorum diſpoſitione, aut alio quovis modo celebrari fient. Quam elæemoſinam, ſic inter Sacerdotes Miſſas celebraturos diſtribuat, ut earum celebratio quam primum fiat, & abuſus hactenus introductus funditus tollatur. Quod ut melius fiat, is Ordo ſervetur.

§. XVII.

Abſque licentia Collectoris nullus Sacerdos Miſſarum elæemoſinam accipiat.

IN primis, nullus Sacerdos ex illis, qui in Civitate, aut oppido Hiſpanorum reſident, ubi Collector fuerit conſtitutus, recipiat, aut recipere poſſit pro Miſſis aliquibus celebrandis elæemoſinam, niſi de conſenſu Collectoris deputati, ad quem eos tranſmit·

mittet, qui Miſſas celebrari petunt, antequam illis ſe Miſſas celebraturum promittat, aut elæemoſinam illarum accipiat; aliter pœnam pondo ſex incurrat, accuſatori, & fabricæ Eccleſiæ æque diſtribuendorũ.

§. XVIII.

Collectori quædam præſcribuntur.

COllector duos habebit libros, in quorum uno Miſſas adnotet, quæ vel ex teſtamentis, vel ex devotione petuntur celebrari cum officio, de quo celebrandæ ſunt, loco, etiam die, menſe, & anno; in altero vero Miſſas ad celebrandum inter Presbiteros diſtributas deſcribet cum nominibus Sacerdotum, adnotetque Miſſas jam celebratas, ita ut hujus rei Epiſcopo, aut Viſitatori petenti rationem reddat. In diſtributione autem Miſſarum Collector diligenter attendat onera Capellarum, aliarumve rerum, quibus ſinguli Sacerdotes ſatisfacere debent, eiſque plures Miſſas ne comittant, quam quas poſſint commode celebrare, ſuis prius oneribus ſatisfacientes, in diſtributione vero hujuſmodi eos alijs præferat, quo magis indigent, & magis aſſidue Eccleſiæ cultum frequentant.

§. XIX.

Quomodo elæemoſinæ Miſſarum diſtribuendæ.

IN unaquaque Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſia, ubi Collector fuerit, Arca una ſit, duabus clavibus occluſa, quarum una penes Collectorem ſit, altera penes Curatum Eccleſiæ antiquiorem, in qua Arca elæemoſina ad Miſſarum celebrationem erogata aſſervabitur. Arca autem hujuſmodi, niſi ſingulis

quoque octo diebus, præſentibus ibidem Collectore, & Curato, ne aperiatur, tuncque inde deſumpta pecunia pro ratione Miſſarum ea hebdomada celebratarum diſtribuetur. Nulli autem Sacerdoti elæemoſina pro Miſſa anticipabitur.

§. XX.

Ne extra Diœceſim, multo minus extra Americam, Miſſarum ſtipendia pro earum celebratione mittantur.

Granat. tit. de Beneficiat. n. 6.

PRæcipitur quoque omnibus illis, quibus incumbit efficere, ut Miſſæ celebrentur, veluti Curatis, Capellanis, teſtamentorum executoribus, œconomis Confraternitatum, aut Congregationum, & ipſi Collectori, ne Miſſas extra Diœceſim, in qua reſident, celebrari faciant, eoque elæemoſinam tranſmittant, neque etiam in Hiſpaniam ſub pœna Excommunicationis, niſi in aliquo ſpeciali caſu, & valde urgenti Epiſcopus ad id facultatem conceſſerit, in quo ejus conſcientia valde oneratur.

§. XXI.

Proceſſiones publicæ devote fiant, non tamen noctu.

Concil. Elibertinum cap. 35. & Antiſiodorēſe c. 5. & Cavilonen. c. 19. Mexic. 1. c. 27. §. unico, Guadix titul. 6. conſt 19. & 47. & Milan. 1. p. 2. tit. de Proceſſionib. & ſupplication. idē Guadix tit. 6 conſt. 20. idem Concil.

PUblicæ, & generales Preces decernuntur, ut Omnipotentis Dei iram placemus, ab eoque in noſtris tribulationibus remedium conſequamur. Quare oportet in hujuſmodi Precibus, & Proceſſionibus id omne effugere, quod Divinam Majeſtatem offendere, ejuſque in nos iram provocare poſſit. Ideoque juxta motum proprium felicis recordationis Gregorij Papæ XIII. ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ut Proceſſiones eorum, qui ſe ipſos flagellant, & aliæ quæcumque in hebdomada majori fieri ſolitæ, aut fa-

faciendæ, noctu ne fiant, ſed in luce diei, nec mulieres in his Proceſſionibus ſeſe flagellantes permittantur, aut aliæ Perſonæ eis accenſis luminibus præeuntes; ſi vero femina aliqua votum ſic ſe flagellandi emiſerit, lex nunc illud votum ita commutatur, ut privatim ſe flagello percutiat.

Milan. 1. p. tit. de Eccleſijs, & earum cultu verbo Rector, & Tolet. act. 2. cap. 20. & Compoſt. act. 3. cap. 10. Synod. de Quiroga conſt. 74. & Lima 3. act. 3. cap. 43.

§. XXII.

In Proceſſione Sacratiſſimi Corporis Chriſti Domini noſtri ne mulieres perſonatæ incedant: feminæque à viris ſeparatæ interſint.

IN Proceſſione itidem Corporis Chriſti, ubi propter realem Chriſti Domini in Sacramento exiſtentiam major reverentia ſervanda eſt, nulla femina perſonata incedat, aut ita, ut cognoſci non poſſit, nec ſic perſonata, aut incognita in feneſtra, aut alibi publice compareat, ſub pœna Excommunicationis majoris; quo reprimatur audacia, qua ita perſonatæ, aut velatæ multa inhoneſte proferentes, indecenter incedunt; Judicibus vero Eccleſiaſticis, & Secularibus injungitur, quatenus curent, ut in omnibus Proceſſionibus viri a feminis ſeparati procedant, ut multis ex hoc naſcentibus incommodis occurratur.

Facit tx. in Clem. unica de Reliquijs, & veneration. Sanctor. & Concil. Trid. Seſſ. 13. c. 5. in Doctrina de Sacramento Eucharistiæ, & eſt lex Reg. 7. tit. 15. lib. 8. recopil. & Limen. 3. act. 2. cap. 23.

Verbo feneſtra eſt Conc. Milan. 4. tit. de Proceſſion. verbo quod in multis.

TITULUS XVI.

De Baptiſmo.

§. I.

Baptiſmus non extra Eccleſiam, nec niſi in Parochiali conferatur.

SCriptura Sacra valde commendat, ut ſancta ſancte tractentur, & ut Sacra a prophanis diſtinguan-

Mex. 1. c. 26. & Guadix tit. 2. a conſt. 4. & Milan. 1. p. 2. tit. quæ pertinēt ad Baptiſmū adminiſtrationem; & Granat. titul. de Baptiſmo, & Synod. de Quiroga conſt. 1. 2. 4. & 7. & Milan. 5. tit. quæ ad Baptiſmum pertinent.

Tx. in Clem. unica de Baptiſm.

guantur. Quam ob cauſam, cum Templa tanquam loca ſancta, & conſecrata, & deputata ſint, ut in eis Sacramenta conferantur, cumque unicuique ad id ſua Parochia deſignata ſit, hæc Synodus ſtatuit, & mandat, ut nemini liceat quemquam in privatis ædibus, Eremitoriove, Monaſterio, aut Eccleſia, quæ non fuerit Parochialis, baptizare. Qui vero ſecus fecerit, quam hoc Decreto conſtitutum eſt, ab officio, & Beneficio per menſem unum ſuſpenſus ſit.

§. II.

Baptiſteria non aulæis ornentur.

Conc. Milan. 5. tit. quæ ad Bapt. pertinent, verſiculo nec vero.

INterdicitur præterea, ne Capellæ, & Fontes baptiſmales, ſericis thalamis, aut aulæis, aliove prophano apparatu ornentur. Quod ſi Parochus, & Sacriſta id conſenſerint, viginti pondo mulctentur fabricæ & ceræ, quæ Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento deſervit, accuſatori etiam æque diſtribuendis.

§. III.

Parvulis non ultra nonum diem baptiſma differatur.

Vide Concilia ſupra citata §. 1.

PArochi, & Miniſtri tam Indorum, quam Hiſpanorum parvulos, niſi ob cauſam ægritudinis, ante nonum diem baptizari curent. Cum vero extra Eccleſiam parvulum, ob caſum neceſſitatis, baptizari contigerit, is Chriſmate, aut Oleo ne inungatur, donec eum in Eccleſia ſiſtant, ibique cum reliquis ad Baptiſmum pertinentibus ſollemnitatibus fiat, neque ultra quindecim dies differatur, niſi cauſa ægritudinis urgente; qui vero parvulos in privatis ædibus baptizatos intra prædictum tempus ad Parochias

Sub Excommunicationis pœna.

Digitized by Google

chias ferri non curaverint, a Divinis Officijs vitentur, quouſque ea adimpleant, quæ hoc Decreto præcipiuntur.

§. IV.

Adulti non, niſi probe in Fidei Miſterijs inſtructi, baptizentur.

QUoniam adulti prius baptizari non debent, quam in rebus Fidei Catholicæ ſufficienter inſtruantur, ut titulo de Summa Trinitate, & Fide Catholica præmiſſum eſt, ideo, ubi adultorum numerus reperitur, ut accuratius ij erudiri procurent, deque eorum ſufficientia melius conſtare poſſit, duo ſolle mnes Baptiſmi juxta conſuetudinem primitivæ Eccleſiæ celebrentur, alter in Reſurrectione Domini, alter vero in Pentecoſte. Ante Baptiſmum autem Cathecumeni examinentur, adhibita diligentia, ut eo intervallo temporis, quod eſt inter unum, & alium Baptiſmum, Miſteria Fidei ediſcant. Heri vero ſervorum, qui baptizandi ſunt, eos mittere compellantur ad locum ab Epiſcopo deputatum, ut ibi documentis Chriſtianæ Fidei imbuantur. *Guadix tit. 2. conſt. 6.*

§. V.

Nomina dumtaxat Sanctorum novi Teſtamenti, non alia ipſis imponantur.

INdorum Parochi eis in Baptiſmo antiqua nomina gentilitatis ne imponant, nec ex teſtamento veteri deſumpta, ſed ex Sanctis novi Teſtamenti, quos ſumma devotione proſequendos proponant. Parochi vero omnes in eo, quod ad compatres adhibendos ſpectat, ea obſervent, quæ titulo de Officio Rectoris, & Plebani ſtatuta ſunt. *Guadix tit. 2. conſt. 10 Conc. Milan. 4. 2. p. titul. quæ pertinent ad Sacrum Baptiſma. verbo Curet idem.*

TITULUS XVII.

De Sanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento, & ejus Cuſtodia.

§. I.

Quibus inſtrui debeat Sacroſanctæ Euchariſtiæ tabernaculum.

Milan. 1. 2. p. titul. quæ pertinent ad Sacram. Sanctæ Euchar. verb. Epiſcopus, & Gran. tit. de Sanctiſ. Eucharistiæ Sacramēto n 2. & 3. Synod. de Quir. conſt. 9. & Milan. 4. 2. p. titul quæ ad Sanct. Euchar. Sacr pertinent, & 5 Milan. tit. quæ ad Sanctiſs. Euchar. Sacrament. pertinent. Seſſ. 13. c. 6.

QUI attente conſiderat, quod de Sacroſancto Euchariſtiæ Sacramento Catholica Fides nos docet, in eo (ſcilicet) Chriſtum verum Deum, & Hominem vere, realiter, & ſubſtantialiter contineri, is facile animadvertet, quo ornatu tabernaculum eſſe debeat, in quo Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſervandum ſit; igitur ex Concilij Tridentini Decreto ſtatuit hæc Synodus, ac præcipit, ut in omnibus Cathedralibus, & Parochialibus Eccleſijs hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ, ubi Euchariſtia aſſervari debet, locus conſtituatur, in eoque tabernaculum bene ornatum & clave occluſum, in quo lapis Sacratus corporalibus coopertus ſit, ibique Cuſtodia aurea, & argentea collocetur, quæ intra ſe lineis corporalibus involutum Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum contineat, & aſſervet, ad id præcipue, ut ad infirmos Euchariſtia deferatur, cum hæc conſuetudo in Eccleſia Catholica ſemper viguerit; In Cuſtodia verò hujuſmodi duæ Formæ magnæ ſint, quarum una ad infirmos ducatur, alia vero tabernaculo aſſervetur, & præterea parvulæ aliæ Formæ erunt, quibus infirmi, & hi qui bona valetudine conſiſtunt, communicent; ubicumque

que autem Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſervabitur, lampas ſemper accenſa colluceat.

Lampas ne deſit coram Sanctiſſimo Sacramento.

§. II

In quibus Eccleſijs ſervari poſſit Sacra Euchariſtia.

UT, in quibus Eccleſijs, & locis conveniens ſit, Euchariſtiam aſſervari, conſtet, declarat hæc Synodus poſſe in omnibus Hiſpanorum locis, oppidisve aſſervari, dummodo oppidum a viginti habitetur vicinis. Poterit etiam aſſervari alibi, ſi Epiſcopo videbitur, quamvis locus a tot non habitetur vicinis, ſi ibi ſecure, & decenter cuſtodiri poſſit. Si tamen Parochus a pago hujuſmodi diſceſſerit, Euchariſtiam ibi aſſervatam ſummat. Quo ad oppida vero Indorum prudentiæ Epiſcoporum relinquitur, ut locum, in quo poſſit ſecure, & decenti ornatu Euchariſtia cuſtodiri, prius reſpiciant, quam ad id facultatem concedant.

Guadix tit. 2. conſt 38 & Limenſ. 3. act. 2. c. 21. Conc. Valentinſi ſub Archiepiſ. D. Ioanne de Ribera c. 16. citatum a Iacobo Bleda in defenſione Fidei cōtra Moriſcos tr. 2. confectario 6. fol. 397.

§. III.

Laici ex legum regiarum præſcripto Sacroſanctam Euchariſtiam comitari tenentur.

ATTentis reverentia, & devotione, quibus colere, & adorare Sanctiſſimam Euchariſtiam debemus, leges regiæ ſub certis pœnis ſtatuunt, ut, cum hoc Sacramentum ab Eccleſia effertur, & per vias ducitur, ſeculares homines, qui præſentes interſint, illud comitentur. Quare multo magis hæc Synodus Eccleſiaſticis Perſonis omnibus Altaris cultui dicatis præcipit, ut tempore, quo Euchariſtia ab Eccleſia ad infirmos ducitur, ſi ibi interſint, niſi Di-

Lex Reg. 2. tit. 1. lib. 1. recopil.

Id ipſum exſequantur Eccleſiaſtici omnes cujuſcumque cõditionis ſint.
Conc. Milan. 5. tit quæ ad Sanctiſsim. Eucbariſt. Sacram. pertinent, verbo at vero omnes.

vinis Officijs celebrandis, aut confeſſionibus audiendis occupentur, ei in comitatu eſſe teneantur; itidemque illi, quibus in plateis, aut vijs occurrerit, donec ad Eccleſiam reducatur, & in tabernaculo recondatur; quod ſi quiſquam ſecus fecerit, cujuſcumque dignitatis, aut qualitatis exiſtat, in ſingulas vices pondo octo perſolvat, quæ æquis portionibus in accuſatoris, piorum operum, & ceræ Sanctiſſimo Sacramento deſervientis uſum, erogentur; ne vero, qui Divina Officia in Eccleſia celebrant, hujus rei cauſa diſtrahantur, jubetur, ut dum Miſſa ſollemnis peragitur, ſolum in urgenti caſu neceſſitatis Viaticum ad infirmos deferatur, quo, Miſſa peracta, majori cum reverentia omnes Sanctiſſimam Euchariſtiam comitentur.

§. IV.

Damnatis pœna capitali pridie executionis Sacra Eucbariſtia detur.

Argum. tx. in cap. quod in te de pœnitẽtijs, & remiſsionib. & Gloſſa in Clem. 1. eodem tit.
Motu proprius Pij V.
In leg. 9. tit. 1. lib. 1. recopil. & Milan. 3. act. 2. c. 23. & Milan. 5 titul. quæ ad Sanct. Eucbar. Sacramẽt pertinent verbo reus capitis dãnatus.

CUM Cœleſtis iſte cibus noſtrarum animarum fortitudo ſit, præſertim in extremo vitæ certamine, nullatenus permitti debet, ut quiſquam ſine tanto Viatico ex hac vita diſcedat. Quare ſecundum jus antiquum, a felicis recordationis Pio Papa V. ſuo proprio motu innovatum, & etiam Lege Regia ſuſceptum, decernitur, ac præcipitur, ut omnibus Fidelibus ad mortem damnatis, ante unum diem, quam pœna mortis executioni mandetur, hujus Sanctiſſimi Sacramenti Viatico reficiantur, ut eo roborati, mortem, ad ſuarum animarum ſalutem, patienter ferant.

§. V.

§. V.

Fideles, præſertim Eccleſiaſtici, Fer. V. in Cœna Domini Sacratiſsimæ Euchariſtiæ ſine intermiſsione adſtent.

QUamvis ſemper, & ubique colere, ac venerari Sanctiſſimam Euchariſtiam debeamus, præcipue tamen ad id adſtringimur Feria quinta in Cœna Domini, quando ejus inſtitutione tam ſingulare in Eccleſiam ſuam Beneficium Dominus contulit, quam ob cauſam jubet hæc Synodus, ut omnes Fideles, præſertim Eccleſiaſtici, eo die adſtet tabernaculo, ubi Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum repoſitum eſt, in commemorationem Domini Sepulchri, idque quanta fieri poſſit reverentia, & devotione præſtent; cavetur tamen, ut aliquibus incommodis, quæ evenire poſſent, occurratur, ne in oppidis Indorum ſepulchrum conſtituatur, ut in eo Euchariſtia collocetur; niſi ubi peculiaribus de cauſis ab Epiſcopo fuerit conceſſum.

Mexic. 2. c. 13. & Limen. 3. act. 2. c. 26.

Quid id Indorum pagis.

§. VI.

Quædam circa Feſtum Corporis Jeſu-Chriſti Domini noſtri.

QUIA in ipſo inſtitutionis die Eccleſia Sanctiſſimi Corporis Chriſti Sacramenti Feſtum, ea exteriori lætitia, qua oportet, celebrare non poteſt, cum tota mortis Chriſti Miſterio ſit intenta; poſt Sanctiſſimæ Trinitatis Feſtum, Feriam quintam immediate ſequentem cum ſigno ſpiritualis lætitiæ, & exteriori apparatu celebrandum, delegit. Quæ feſtivitas, ut cum omni devotionis affectu a Populo Chriſtiano celebretur, præcipit hæc Synodus, ut eam in

Clem. unica de reliquijs, & venerat. Sanctorũ. Conc. Trid. Seſſ. 13. c. 5. & Canon. c. 6.

Ex dict. Clem. unica ideoq́ univerſitatem de reliquijs, & veneratione Sanctor.

Feſto Sanctiſſimæ Trinitatis Curati, & Prædicatores Populo denuntient, eumdemque moneant, & exhortentur, quatenus toto animi conatu ſe præparent ad Euchariſtiam, in ipſo Feſto, aut infra octavam, percipiendam. Itemque, ut in Proceſſione ea reverentia, & animi attentione, & exteriori modeſtia procedant, quibus ante Divinam Majeſtatem in ipſo Sacramento vere præſentem, & exiſtentem, eſſe debent.

TITULUS XVIII.

De Reliquijs, & veneratione Sanctorum, & Templorum.

§. I.

A Sacris rebus omnis ſuperſtitio eliminetur. Choreæ, ſaltationes, prophanive cantus, in Eccleſia fieri non permittantur.

De hoc tit. ſatis pie loquitur Concil. Milan. 4. a tit. de Sacris Reliquijs, cum tit. ſeq. & Milan. 5. tit. de Indulgentijs, & Sac. Reliquijs.

Seſſ. 25. in Decreto de invocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & Sacris Imaginibus. Motus proprius Pij V.

Tx. in c. 2. de

OMNIS veneratio, quæ Sanctorum Reliquijs, & Imaginibus, Sacriſque ædibus exhibetur, in Dei laudem, & gloriam cedit, qui glorioſus, & admirabilis in Sanctis ſuis apparet; totiuſque Sanctitatis eſt autor: contra vero, ſi hæc in honore non habeantur, aut quolibet irreverentiæ genere prophane, & ſuperſtitioſe tractentur, gravis in Deum offenſa committitur. Oportet autem, ut Epiſcopi, tanquam Paſtores, gregi invigilent, veramque devotionem inter Fideles propagare ſtudeant, falſaſque, & vanas ſuperſtitiones penitus ab eis explodant, ita ut glorificetur Deus in Sanctis ſuis. Quo circa ex Decreto Sacroſancti Concilij Tridentini, &

ex

ex conſtitutione felicis recordationis Pij Papæ V. decernit hæc Synodus, & mandat, ut in Eccleſijs choreæ, ſaltationes, actiones, & prophani cantus prohibeantur, etiam in die Nativitatis Domini, & in Feſto Corporis Chriſti, & alijs ſimilibus; cum vero Sacræ aliquæ hiſtoriæ actione referendæ erunt, aliave ſancta, & animæ utilia, Hymnive aliqui devoti canendi, hæc omnia per menſem ante ad Epiſcopum deferantur, ut ab eo examinentur, & probentur. Qui vero ſine Epiſcopi facultate, & approbatione aliquid horum effecerint, & qui cum illis conſenſerint, pro modo culpæ graviter puniantur. Dum vero Divina Officia celebrantur, actiones etiam ab Epiſcopo conceſſæ fieri prohibentur.

immunitate Eccleſiar. lib. 6. Conc Trid. Seſſ. 22. in Decreto de obſervand. & evitand. &c. Mex. 1. c. 26. Guad. tit 4. cõſt. 6. & Milan. 1. p. 1. tit. de actionibus, & repreſentationib. Sacris, & Compoſt. act. 2. cap. 9. & Tolet. act. 2. cap. 21. & Gran. tit. de celebrat. Miſſar. n. 3. & tit. de Reliq. & venerat. Sanctorũ n. 4. & Synod. de Quirog. conſt. 70. & Provinc. eiuſdem act. 3. c. 38.

§. II.

Ii, qui in Eccleſijs inboneſte cum feminis nutibus, aut verbis colloquuntur, ſeverè puniantur.

VEhementer itidem Judicibus Eccleſiaſticis commendatur, ut cum omni cura, & ſeveritate, quibus opus eſt, quorumdam reprimant audaciam, qui in Eccleſijs cum mulieribus, aut nutibus, aut libere colloquuntur; Magiſtratus vero regios, quantum poteſt, hæc Synodus cohortatur, ut contra delinquentes hujuſmodi ea, quæ Regijs Legibus ſunt diſpoſita, exequantur, & Eccleſiæ Miniſtris ſuum quoque auxilium conferant, quo ſi opus fuerit, hi ab Eccleſia ejiciantur, ne ab irreventia hujuſmodi minime deſiſtentes, ſuo exemplo alijs ſcandalo ſint.

Gran. tit. de Reliquijs, & venerat. Sanct. n. 6.

Lex 1. & 2. tit. 2. lib. 1. recopil.

Ex dict. Clem. unica ideoq̃ univerſitatem de reliquijs, & veneratione Sanctor.

Feſto Sanctiſſimæ Trinitatis Curati, & Prædicatores Populo denuntient, eumdemque moneant, & exhortentur, quatenus toto animi conatu ſe præparent ad Euchariſtiam, in ipſo Feſto, aut infra octavam, percipiendam. Itemque, ut in Proceſſione ea reverentia, & animi attentione, & exteriori modeſtia procedant, quibus ante Divinam Majeſtatem in ipſo Sacramento vere præſentem, & exiſtentem, eſſe debent.

TITULUS XVIII.

De Reliquijs, & veneratione Sanctorum, & Templorum.

§. I.

A Sacris rebus omnis ſuperſtitio eliminetur. Choreæ, ſaltationes, prophanive cantus, in Eccleſia fieri non permittantur.

De hoc tit. ſatis pie loquitur Cõcil. Milan. 4. a tit. de Sacris Reliquijs, cum tit. ſeq. & Milan. 5. tit. de Indulgentijs, & Sac. Reliquijs.

Seſſ. 25. in Decreto de invocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorũ, & Sacris Imaginibus.

Motus proprius Pij V.

Tx. in c. 2. de

OMNIS veneratio, quæ Sanctorum Reliquijs, & Imaginibus, Sacriſque ædibus exhibetur, in Dei laudem, & gloriam cedit, qui glorioſus, & admirabilis in Sanctis ſuis apparet; totiuſque Sanctitatis eſt autor: contra vero, ſi hæc in honore non habeantur, aut quolibet irreverentiæ genere prophane, & ſuperſtitioſe tractentur, gravis in Deum offenſa committitur. Oportet autem, ut Epiſcopi, tanquam Paſtores, gregi invigilent, veramque devotionem inter Fideles propagare ſtudeant, falſaſque, & vanas ſuperſtitiones penitus ab eis explodant, ita ut glorificetur Deus in Sanctis ſuis. Quo circa ex Decreto Sacroſancti Concilij Tridentini, &

ex

ex conſtitutione felicis recordationis Pij Papæ V. decernit hæc Synodus, & mandat, ut in Eccleſijs choreæ, ſaltationes, actiones, & prophani cantus prohibeantur, etiam in die Nativitatis Domini, & in Feſto Corporis Chriſti, & alijs ſimilibus; cum vero Sacræ aliquæ hiſtoriæ actione referendæ erunt, allave ſancta, & animæ utilia, Hymnive aliqui devoti canendi, hæc omnia per menſem ante ad Epiſcopum deferantur, ut ab eo examinentur, & probentur. Qui vero ſine Epiſcopi facultate, & approbatione aliquid horum effecerint, & qui cum illis conſenſerint, pro modo culpæ graviter puniantur. Dum vero Divina Officia celebrantur, actiones etiam ab Epiſcopo conceſſæ fieri prohibentur.

immunitate Eccleſiar. lib. 6. Conc Trid. Seſſ. 22. in Decreto de obſervand. & evitand. &c. Mex. 1. c. 18. Guad. tit 4. cōſt. 6. & Milan. 1. p. 1. tit. de actionibus, & repreſentationib. Sacris, & Compoſt. act. 2. cap. 9. & Tolet. act. 2. cap. 21. & Gran. tit. de celebrat. Miſſar. n. 3. & tit. de Reliq. & venerat. Sanctorū n. 4. & Synod. de Quirog. conſt. 70. & Provinc. ejuſdem act. 3. c. 38.

§. II.

Ii, qui in Eccleſijs inboneſte cum feminis nutibus, aut verbis colloquuntur, ſeverè puniantur.

VEhementer itidem Judicibus Eccleſiaſticis commendatur, ut cum omni cura, & ſeveritate, quibus opus eſt, quorumdam reprimant audaciam, qui in Eccleſijs cum mulieribus, aut nutibus, aut libere colloquuntur; Magiſtratus vero regios, quantum poteſt, hæc Synodus cohortatur, ut contra delinquentes hujuſmodi ea, quæ Regljs Legibus ſunt diſpoſita, exequantur, & Eccleſiæ Miniſtris ſuum quoque auxilium conferant, quo ſi opus fuerit, hi ab Eccleſia ejiciantur, ne ab irreventia hujuſmodi minime deſiſtentes, ſuo exemplo alljs ſcandalo ſint.

Gran. tit. de Reliquijs, & venerat. Sanct. n. 6.

Lex 1. & 2. tit. 2. lib. 1. recopil.

Concil. Antiſiodor. c. 5. & Trid. Seſſ. 25. in Decreto de Purgator. tit. de invocat. venerat. & Reliq. Sanct. ad fin. Mex. 1 c. 27. §. unico, Guad. tit. 6. tit. 19. & 20. & Milan. 1. 2. p. tit de Eccleſijs, & earum cultu, verbo Rector, & Tolet. act. 2. c. 20. & Compoſt. act. 3. c. 40. & Gran. tit. de Reliq. & vener. Sanctor. n. 5. & Synod. de Quir. conſt. 74. & Limenſe 3. act. 3. c. 43.

Lex reg. 1. tit. 2. lib. 1. recop. Mexic. 1. c. 29 & Milan. 1. p. 2. tit. de Eccleſijs, & earum cultu, & Gran. tit. de Reliq. & vener. SS. n. 7. & Synod. de Quiroga conſt. 69. & Milan. 4 tit. de prophano uſu a Sacris locis tollēdo. Fūdatur in Concil. Trid. Seſ. 25. Decr. de Indulgentijs.

§. III.

Ne noctu in Eccleſijs pervigilia agantur: Sermones de Paſſione noctu ne fiant.

ITidem præcipitur, ne cuiquam in poſterum pernoctationes, aut nocturnæ Vigiliæ, & epulæ in Eccleſia permittantur, ſub pœna Excommunicationis. Eccleſiaſtici vero conſentientes graviter punientur. Sermones de Paſſione, & Reſurrectione ob incommoda, quæ inde naſcuntur, noctu ne habeantur,

§. IV.

Nihil fiat prophanum in Eccleſijs.

IN Eccleſijs, aut in illarum Cœmeterijs congregationes, conſultationes, contractusve rerum ſecularium, ludive aliqui ne fiant. Iter agentes intra Eccleſias ſeſe ad hoſpitium ne recipiant, neque dormiant, aliter ſex pondo in uſum fabricæ Eccleſiæ, & accuſatoris mulctentur, quam mulctam perſolvant, tam qui in Eccleſijs dormierint, quam qui conſentientes fuerint. Hoc tamen Decreto non prohibetur, ne tempore neceſſitatis ad templa confugiant, ſi ibi cum debita reverentia commorentur.

§. V.

Ne Tauri in Cœmeterijs agitentur.

IN Cœmeterijs Eccleſiarum Taurorum ſpectacula ne fiant, ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ, quam incurrant Judices, aut Superiores, quorum juſſu id ſit, ſi vero communitas ſit, Eccleſiaſtico ſubjaceat interdicto.

§. VI.

§. VI.

Reliquiæ Sanctorum ne venerationi publicæ exponantur, nec ſecum a quoquam deferantur, niſi de Epiſcopi licentia. Agni cerei ne pingantur.

NE levitate animi Reliquias falſas pro veris Sanctorum Reliquijs venerari contingat, decernit, & jubet hæc Synodus, ut nemini liceat ſecum Reliquias geſtare, aut eas in loco publico venerandas proponere, niſi prius ab Epiſcopo examinatæ, authenticæ comprobentur, ut titulo de Epiſcoporum Officio præmiſſum eſt; conſuetudo tamen, & pia devotio Agnos Dei deferendi, qui a Pontifice Romano benedicuntur, inter Fideles conſervetur, dummodo picturæ, & illuminationes, ſicut felicis recordationis Gregorij XIII. motu proprio conſtitutum eſt, eis non adhibeantur.

Milan. 1. p. 1. tit. de Sanctarum Reliquiar. veneratione, & Compoſt. act. 2. c. 6. & Limen. 3. act. 4. c. 10.

Motus proprius Gregor. XIII. in Bullar. Apoſtol. Conc. Milan. 3. verbo Sanctiſsimi, & 5. verbo Sanctiſsimi.

§. VII.

Amuleta, aut ſchedulæ ſuperſtitioſæ prohibentur.

QUIA inter rudes viget abuſus levis cujuſdam credulitatis, qua exiſtimant, ſe certa verba ſcripta, aut certas Orationes ſecum deferentes, aut ad collum ſuſpendentes igni, & aqua minime perituros, aut bona aliqua, quæ deſiderant, obtenturos, ſub pœna Excommunicationis præcipitur, ut quicumque hæc ſecum geſtaverint, vel alia ſimilia, intra menſem poſt hujus Decreti publicationem Epiſcopo tradant, eaque ipſe comburat; deinceps vero nemo hæc ſecum habeat ſine examine, & approbatione Ordinarij; confeſſarij vero admonentur, ut a ſu-

Gran tit. de Reliq. & venerat. Sanctor. n. 2. & Compoſtel. act. 2. c. 6.

ſuperſtitioſæ vanitatis hujuſmodi errore ſibi confitentes peccata cavere hortentur.

§. VIII.

Sanctorum Reliquiæ in loco decenti extra Sacræ Eucharistiæ Tabernaculum aſſerventur.

PRobatæ, & authenticæ Reliquiæ in aliqua Eccleſia exiſtentes, extra Tabernaculum Santiſſimi Sacramenti Euchariſtiæ in loco decenti collocentur. Interim tamen, ſi locus hujuſmodi non eſt deputatus, in aliqua parte ejuſdem Tabernaculi aſſerventur: ut autem pia, & laudabilis conſuetudo Sacras Imagines venerandi in animis Fidelium eum effectum operetur, ad quem illæ institutæ ſunt, Populusque Sanctorum recolat memoriam, eosque veneretur, & ad eorum imitationem, vitam, moreſque componat, maxime conveniens eſt, ut nihil in Imaginibus prophanum, aut indecens appareat, quo poſſit devotio Fidelium impediri. Eam ob cauſam juxta Concilij Tridentini Decretum prohibetur, ne poſt hac quiſquam Hiſpanus, Indusve Imagines ad uſum alicujus Eccleſiæ hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ depingat, niſi prius ab Epiſcopo, aut ab ejus Officiali examinentur, aliter operarum, quas in his fabricandis, & depingendis collocavit, ſtipendium amittat. Viſitatoribus vero injungitur, ut quas repererint Imagines, hiſtorias apochriphas exprimentes, aut indecenter ſculptas, ſive depictas, deleri, ſeu inde amoveri præcipiant, aliasque in earum loco decentes ſubſtituant.

Seſſ. 25. in principio, & in §. illud vero. Mexic. 1. c. 34. & Compoſt. act. 2. Decr. 5. Syn. de Quir. conſtit. 67. & 68. Milan. 1. p. 1. tit. quæ ſervãda ſint in Sacris Imaginibus effingẽdis, & 4. tit. de Sacris Reliq. & tit. de ornatu, decore, & nitore Sacrorum locorum verbo quibus in Eccleſijs. Conc. Limen. 2. c. 53. & Conc. 1. Provinc. Bononienſe 4. p. tit. de Imaginib. Sacris, in Archiepiſcopali Bononienſi, Cõc. Diœceſanum de Cadiz ſub D. Garcia de Haro c. 14. & Diœceſanum de Aſtorga ſub D. Petro de Rojas conſtit. 14. c. 9. & Diœceſanum de Burgos ſub Archiep. D. Frãciſco Pacheco de Toledo lib. 3. tit. de Reliquijs, & venerat. Sanct. c. 8.

§. IX.

§. IX.

Præſtat Imagines depingi: quod, ſi ſculpantur, ex eadem materia eis veſtes fiant.

IMagines de cetero conſtruendæ (ſi fieri poſſit) aut pictæ ſint, aut, ſi ſculpantur, hoc ita fiat, ut eas veſtibus ornare minime opus ſit; quæ vero hoc tempore jam extant, proprias habeant veſtes deputatas. Si vero aliqua Perſona ſecularis ad ornatum Imaginis veſtimenta aliqua commodaverit, & his Imago induta fuerit, eo ipſo ad ejus cultum applicentur. Imagines autem, quando veſtibus, aut alio modo erunt ornandæ, ad effectum hujuſmodi extra Eccleſias ne ferantur. *Vide Conc. citata ſupra.*

§. X.

Imagines Sacræ nec in eſculentis, nec in vaſis, &c. inſculpantur.

OB reverentiam Sanctiſſimæ Cruci, Sanctorumque Imaginibus debitam, interdicitur, ne in ſaccharo, buccarove, aut alijs eſculentis, nec in ſepulchris, aut in ferramentis, quibus pecudes ſignantur, Crucem, Imaginesve Sanctorum, aut alias res Sacras depingere liceat, aliter, qui ſecus fecerit, a Judicibus Eccleſiaſticis corrigetur. *Suadetur ex leg. 3. titul. 1. lib. 1. recopilat. Conc. Milan. 3. verbo quod praeterea.*

§. XI.

Nullus deinceps Aras, Calices, &c. conſecratos venales habeat, ſub amiſsionis pœna.

NUllus mercator, aliusve quiſquam Sacros Lapides, Calices, Ornamenta Sacra, aut benedicta venalia habeat; ſeu benedici, & conſecrari faciat, ut divendat, ſub pœna Excommunicationis, ac præ- *Mex. 1. c. 36. & Synod de Quir. conſt. 66.*

terea rĕi venditæ hujuſmodi pretium fabricæ Eccleſiæ applicetur.

§. XII.

Antiphona* Salve Regina *ſingulis Quadrageſimæ diebus, & Sabbatis per annum in Cathedralibus cantetur.

Guadix tit. 3. conſtitut. 16. & Gran. tit. de celebrat. Miſſar. n. 16. Synodal de Quir. conſt. 42. & Limen. 3. act. 3. c. 27. & Concil. Milanenſ. 3. verb. Religioſis.

Ex Matth. c. 27. & Lucæ c. 23. & conſtat ex Clemente P. M. lib. 5. conſtitut. Apoſtol. c. 16 ad finem, & lib. 8. c. 40. tom. 1. Cōciliorum. Concil. Mediolan. 2. tit. 2. Decreto 10. de qua oratione veſpertina, & de Indulgētia conceſſa a Gregor. XIII. Vide Carolum Borromeum Archiepiſc. Mediolanen. in actibus ſuæ Eccleſiæ, tom. 2. p. 7. agit Cæſar Baronius in annalibus Eccleſiaſ. tom. 1. fol. 221. verſ. is de Anno, & Navarrus de Horis

QUIA omnes ſpeciali devotione Glorioſiſſimam Virginem MARIAM univerſalem Patronam, & Advocatam proſequi debemus, ſtatuitur, ac jubetur, ut in omnibus Eccleſijs Cathedralibus hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Antiphona *Salve Regina* cum omni ſollemnitate cantetur ſingulis Quadrageſimæ diebus, uſque ad Feriam tertiam majoris hebdomadæ, necnon ſingulis Sabbatis per annum, cui aſſiſtet ad recitandam Orationem Canonicus pro tempore Hebdomadarius, necnon Capellani, & Cantores omnes interſint; ijque cum hoc onere ad officia hujuſmodi admitti debent; Epiſcopis vero valde commendatur, ut omni ſollicitudine piam in Santiſſimam Virginem devotionem hujuſmodi augeri procurent, omnemque adhibeant diligentiam, ut pro celebrandis Miſſis de Beata MARIA in Sabbatis, & pro Antiphona *Salve Regina*, ut præmiſſum eſt ſollemniter decantanda, aliqua ſit dotatio, ſive inſtitutio.

§. XIII.

Quotidie hora tertia veſpertina ter campana pulſetur in memoriam Paſſionis Jeſu-Chriſti Domini noſtri.

QUO vero in omnium Fidelium memoria Domini noſtri, ac Redemptoris Jeſu-Chriſti Paſſio ſemper retineatur (alijs ob hanc cauſam devotionibus,

bus, & laudabilibus Populi conſuetudinibus minime ſublatis) hæc Synodus ſtatuit, ac mandat, ut ſingulis diebus hora tertia pomeridiana in omnibus Cathedralibus, & Parochialibus Eccleſijs, ad effectum hujuſmodi, campana per tres interpolatos ictus pulſetur, Fidelesque hæc Synodus quantum poteſt in Domino exhortatur, ut hoc ſigno audito, pro ſua quiſque devotione, aliquas in memoriam Paſſionis Domini preces effundat. Quoties vero prædicta hora dato ſigno id effecerint; quadraginta dierum Indulgentiam conſequantur.

Canonicis c. 18. n. 43. & Fr. Antonius de Aranda in lib. (Loores del Sãtò Calvario) c. 30. fol. 242. Durand. in rationali Divin. Offic. lib. 4. c. 1. n. 20. & Ioannes Stephanus Durantb. lib. 3. de Ritibus Eccleſ. Catbolicæ c. 10. fol. 314.

TITULUS XIX.

De Immunitate Eccleſiarum, & Clericorum.

§. I.

Eccleſiarum Immunitati providetur.

SI Imperatorum, & Regum temporalium Palatia, eorumque famuli privilegijs, & immunitatibus jure gaudent; quanto magis Eccleſias, & Eccleſiæ Miniſtros immunes eſſe oportet, qui æterno Deo vivo, & vero dicantur? Quare hæc Synodus decernit, ac jubet, ut nemo, cujuſcumque qualitatis exiſtat, contra libertatem Eccleſiaſticam leges condat, aut ſtatuta decernat, nec obſideat, invadat, aut occupet Eccleſias, nec liberum earum ingreſſum, & egreſſum impediat, nec ab Eccleſijs eos extrahant, qui eo confugerint; & hac Immunitate gaudere poſſunt, nec eos vinculis conſtringant, aut eis Cuſtodes adhibeant in Eccleſijs, vel Cœmeterijs; nec ullo

Tx. in cap. inter alia de Immunitate Eccleſiar. Conc Trid. Seſſ. 25. c. 20. de reformat.

Mexic. 1. c 30. Guadix titul. 4. conſt. 4. Milan. 1. 2 p. titul. de Eccleſijs, & earum cultu verbo

ſicut Eccleſiaſtica, & ead. par. 2. titul. quæ pertinent ad honorũ, & juriſi Eccleſ. conſervationem, verbo omnes vero, & 5. Milan. tit. de Eccleſijs, & earum ſupellectili, & fructib. & Gran. tit. de Immunit. Eccleſiar. & Syn. de Quir. cõſt. 72.

ullo modo Eccleſijs vim inferant, vel earum portas confringentes, aut parietes dejicientes, admotisve ſcalis, ad eas aſcendentes. Quod ſi ſecus fecerint privatæ Perſonæ pœnam Excommunicationis ipſo jure incurrant. Communitates vero Eccleſiaſtico ſubjaceant interdicto, a quibus cenſuris non abſolvantur, niſi poſt plenam ſatisfactionem damni Eccleſijs illati; dum vero Eccleſia obſeſſa tenebitur, ceſſatio a Divinis fiat. Quod ſi Epiſcopo videbitur, illi, qui vim Templis intulerint, pecuniarjs pœnis fabricæ Eccleſiæ applicandis plectentur.

§. II.

Quid exequi debent ij, qui ad Eccleſias confugiunt.

Tx. in c. final. de Immun. Eccleſ.

NE vero quiſquam Eccleſiaſtica Immunitate ad perpetranda nova delicta abutatur, mandat hæc Synodus, ut nemo ex his, qui ad Eccleſiam confugerint, extra eam egrediatur ad injuriam alicui irrogandam, aut aliud delictum comittendum, neque ſuſpectas mulieres in Eccleſia ſecum habeat, aut ludos exerceat, nec ad portas Eccleſiæ, aut Cœmeteriorum lyram, aut alia muſica inſtrumenta pulſet. Cum vero miniſter aliquis Juſtitiæ per Eccleſiam, aut proximum Eccleſiæ locum tranſierit, hi, qui ad Eccleſias confugerunt, ab ejus conſpectu ſe abſcondant, quod ſi ſecus fecerint, ab Eccleſiarum hujuſmodi locis expellantur, & in alijs ne recipiantur, niſi ex hujuſmodi expulſione periculum aliquod eis proveniat.

Mex. 1. c. 31. & Guadix titul 4. conſt. 4. in fine, & Gran. tit. de Reliquijs, & venerat. Sanctor. n. 9. & Synod. de Quir. conſt. 73.

§. III.

§. III.

Si ſecus faciat, ac præcipitur, vinculis conſtringantur.

TUNC enim aliter corrigendi ſunt, & vinculis intra Eccleſias coërcendi; ſi vero ij Decretum hujuſmodi violaverint, Sacriſtæ, aut qui Eccleſiarum curam gerunt Officialibus annuntient, ut, quod fuerit opportunum, provideant.

§. IV.

Ultra dies novem in Eccleſijs non demorentur.

QUoniam vero æquum non eſt, ut delinquentes propriam habitationem Eccleſiam ſibi conſtituant, ea negligenter præſtantes, quibus tutus ſit eis extra Eccleſias egreſſus, mandat hæc Synodus, ne hi ſine ſpeciali Epiſcopi licentia, ultra novem dies in Eccleſia permittantur. Illi vero, qui ad Eccleſiam ſe receperunt, ne ad exilium condemnati illud adimpleant, ab Eccleſijs ejiciantur, niſi grave aliquod periculum eis immineat, aut aliud valde notabile, ſi ab Eccleſia expellantur.

Mex. 1. c. 31. §. 2. ad finem, & Guadix titul. 4. conſt. 3. & Granat. tit. de Reliquijs, & vener. Sanctor. n. 9 in fine, & Synod. de Quir. cōſt. 73.

§. V.

Quomodo procedendum ſi Clericus a Seculari Judice capiatur.

UT controverſiæ inter Secularem, & Eccleſiaſticam juriſdictionem (de puniendis Clericorum prima tonſura, aut quatuor minoribus initiatorum delictis) vitentur, præcipit hæc Synodus, ut Judices Eccleſiaſtici, quo ad hoc Concilij Tridentini Decretum obſervent, ad cujus executionem, priuſquam Officialis, aut Judex Eccleſiaſticus in favorem alicujus Clerici ex prædictis inhibitorias litteras concedat,

Seſſ. 23. cap. 6.

Mex. 1. c. 85. & Guadix titul. 2. conſt. 45.

dat, inquirat, & examinet, ſi titulum legitimum habet, aut ſi Clericus ille eſt idem cum eo, qui in titulo continetur. Hoc tamen intelligitur, caſu quo Clericus hujuſmodi a ſeculari Judice captus non detineatur, tunc enim ob periculum, quod ex dilatione imminet, ejus petitio admittenda eſt, & juxta juris diſpoſitionem providendum, ut in primis e ſeculari carcere ad Eccleſiaſticum transferatur; deinde vero ulterius procedetur.

§. VI.

Clericorum hujuſmodi delicta ne impunita maneant.

QUando inhibitorias litteras Judici ſeculari dirigere contigerit, cum debito honore Judici hujuſmodi intimentur, Judices vero Eccleſiaſtici curent diligenter, ne Clericorum hujuſmodi ad ſe tranſmiſſorum delicta impunita remaneant, nec a cauſæ proſecutione deſiſtant, uſque ad ſententiam diffinitivam, ad idque parte contraria deſiſtente, aut Judice ex officio procedente, cauſæ vices, & voces Fiſcali tradantur, curentque, ut is cauſam uſque ad concluſionem proſequatur. Si vero delictum grave fuerit, reos captos adhibitis fidejuſſoribus, ne liberent, donec omnino cauſa terminetur, & diffiniatur; ac delinquentes hujuſmodi pro gravitate delicti puniantur, ne eis Clericalis ſtatus delinquendi licentia ſit.

TITU-

TITULUS XX.

Ne Clerici, vel Monachi negotijs Secularibus ſe immiſceant.

§. I.

Negotiationi Clerici non vacent.

QUONIAM cupiditas, malorum omnium radix, valde hac noſtra tempeſtate Eccleſiaſticorum quorumdam animos invaſit, ideo ne in domo Dei, quæ domus Orationis eſt, negotiationes exerceantur, hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit omnibus hujus Provinciæ Epiſcopis, & Clericis Sacro Ordine initiatis, cujuſcumque dignitatis, & conditionis exiſtant, ut non ſolum ab uſurarijs contractibus, & jure divino damnatis abſtineant ſeſe; ſed etiam ab his, qui, quamvis ſecularibus permittuntur, Clericis ratione ſui ſtatus a Sacris Canonibus prohibentur. In cujus rei executionem hæc edicuntur. Nemo negotiationes, mercaturas exerceat, aut alicujus Procurator, negotiorumve geſtor ſit, aut alienarum mercium Curam ſuſcipiat, easque adminiſtret, vel earum pretium tranſmittat, aut alio quovis modo in hujuſmodi negotiationibus ſe immiſceat. Quod ſi aliqui hoc Decretum violaverint, ſi Epiſcopi ſint, ipſo facto Eccleſiæ ingreſſu interdicantur, a quibus in Provinciali Synodo hujus rei ratio petetur. Ceteri vero Clerici, cujuſcumque conditionis exiſtant, præter pœnas a jure ſtatutas, quæ in ſuo robore, & firmitate permanent, ipſo facto, pœnam Excommunicationis majoris incurrant, & ſi ſemel id commi-

Late vide jura in praxi Canonica Ioannis Bernard. c. 50.

Mexic. 1. c. 56. & Mex. 2. c. 27. & 28. & Guad. tit. 5. conſt. 6. & 7. & Milan. 1. p. 2. tit. de negotijs ſecularibus a Clerico fugiendis, & Granat. tit. ne Cler. vel Monachi, & Synod. de Quir. conſtit. 108. & Limen. 3. act. 3. c. 4. & 5.

Nec aliorum Procuratores efficiantur.

Sub Excommunication. ipſo facto incurrãt pœna.

Limenſe 3. c. 4. & 5.

Et ſub pæna pecuniaria. ferint, ducentum minarum pondo mulctentur, ſi iterum, quatuor centum, ſi tertio, ſex centum, ac præterea ſuppelectilem, & pecunias amittant, quibus negotiationes exercuerint, totumque id, quod ex contractibus prædictis provenerit; cujus tertia una pars hoſpitali domui Cathedralis Eccleſiæ applicetur, tertia vero pars altera Juſtitiæ ſumptibus erogetur, alia vero Judici, & accuſatori æque tribuatur. Qui vero per interpoſitam Perſonam negotiabitur, aut ad negotiandum pecunias in ſocietatem dederit, pœnis pecuniarijs hoc Decreto ſtatutis mulctabitur; hoc tamen Decreto, quæ Clericis per Canones licent, prohibita non intelligantur.

§. II.

Indorum Miniſtris omnis negotiatio probibetur ſub eijſdem pœnis.

PRæcipitur item ſub præmiſſis pœnis, ne ullus Clericus Indorum Curam gerens, in ſuis regionibus per ſe, aut per interpoſitam Perſonam contractus redimendi piſces, aut quod venatione capitur, goſſipium, ſalem, millium, & alia hujuſmodi, quæ in terris Indorum naſcuntur, ut hæc iterum divendat. Neque etiam negotiationis, ſeu lucri gratia Indos ſuæ juriſdictionis nere, aut texere, aut alias artes hujuſmodi exercere faciat; quo fiet, ut Indi his moleſtijs non divexentur, & hi, qui Indorum Curam gerunt, liberius eorum vitia reprehendant, eosque commodius inſtruant.

§. III.

§. III.

Clericis redditúum locatio prohibetur.

PRohibetur itidem omnibus Sacro Ordine initiatis, ne per ſe, aut per interpoſitam Perſonam, in toto, aut in parte Eccleſiaſticos, aut Seculares redditus locent, aut in ſe tranſlationes ſimilium redditúum recipiant. Quod ſi per interpoſitam Perſonam ſecus fecerint, pondo centum minarum perſolvant: ſi vero per ſe ipſos, pondo ducentum, quæ in piorum operum, & fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, accuſatoriſque uſus æquis partibus erogentur, ſi vero his pœnis cautiores non fiant, gravioribus juxta qualitatem delicti punientur.

Mex. 1. c. 50. §. 2. & Guad. tit. 5. conſtit. 6. & Gran. tit. ne Clerici, vel Monachi, & Limenſe 3. act. 3. c. 21.

§. IV.

Curatis interdicitur alia quædam negotiatio.

NUllus Beneficiatus, aut Curatus Indorum, tam Secularis, quam Regularis, ex auctionibus regijs, aut ex his, quibus a Rege commendata ſunt oppida in ſuo diſtrictu emat mayzum, goſſipium, aut goſſipinas telas, mel, & alia, quæ ejus Parochiales in tributum dant, per ſe, neque per interpoſitam Perſonam, aliter id omne amittant, quod inde exportaverint, aut emerint, & in uſum fabricæ Eccleſiæ diſtrictus hujuſmodi, accuſatoris, & ſumptuum Juſtitiæ æquis partibus conferantur, ne ſi Miniſtri Indorum hujuſmodi contractibus implicentur (ut evenit aliquando) eorum miniſterium in contemptum veniat.

Hoc eſt, almonedas reales, Limenſe 3. act. 3. c. 5.

§. V.

Parochi intra Parochiæ fines prædia, etiam patrimonialia, ne colant.

Limenſ. 3. act. 3. c. 5.

QUIA vero multi Curati, & Beneficiati Indorum hanc Curam ſuſcipiunt, magis lucri cupiditate (ut videlicet Indi ſua colant prædia, aut minas effodiant) quam ut ipſi rudium Indorum animas inſtruant, hæc Synodus præcipit, ut nullus Curatus Indorum, ſive Secularis, ſive Regularis poſſit intra ſuam juriſdictionem, nec intra decem leucas in ejus ambitu, prædia (etiamſi patrimonialia, aut Eccleſiæ fuerint) colere, ſi ſint, qui ea conducere velint. Quod ſi conductores minime reperiantur, ea ipſis colere liceat etiam per Indos, quos tamen, ad id volentes tantum adhibeant, debitamque eis operum, & laboris mercedem perſolvant, benigneque, & comiter ſe gerant; ſi ſecus fecerint, Epiſcopus Curatos Seculares beneficio privet, Regulares autem a regimine Eccleſiæ amoveat, & voce activa, & paſſiva perpetuo ſuſpendat.

§. VI.

Idem Regularibus præcipitur.

EAdem etiam obligatione teneri, declarat hæc Synodus, Miniſtros Regulares, qui ſtipendium a Majeſtate Regia, vel ab his, quibus a Rege commendata ſunt oppida, recipere nolunt, unde de ſuis laboribus poſſent Indis ſatisfacere. Non tamen ex hoc intelligitur, Indis Cantoribus, & alijs ad uſum Divini Cultus neceſſarijs, Miniſtros debere ſtipendium aliquod perſolvere.

TI-

TITULUS XXI.

De obſervatione Jejuniorum.

§. I.

Quibus diebus tum Hiſpani, tum Indi jejunij lege tenentur.

INTER præcipuas chriſtianæ vitæ exercitationes ea una eſt, qua ut Divinæ Legis mandata omni ſollicitudine obſervemus, rebellatricis carnis motibus frænos imponimus, eamdemque ſpiritui ſubjugamus. Quam ob cauſam Sancta Mater Eccleſia, quæ a Spiritu Sancto regitur, & gubernatur, ſtatutos dies inſtituit ad jejunium, & abſtinentiam, quo carnis appetitus maxime edomatur, rationique ſubjicitur. Igitur, ut omnes Chriſti Fideles hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ dies, quibus ad jejunium tenentur, optime intelligant, hæc Synodus, tam Indis, quam Hiſpanis in hac Provincia degentibus, reſpective ſequentes dies ad jejunandū proponit.

Mexic. 1. c. 37. Mex. 2. cap. 25. Guadix titul. 6. conſt. 21. Milan. 1. p. 2. titul. de jejunio, & Granat. de obſervatione jejuniorū. Synod. de Quir. conſt. 99. Limen. 3. act. 3. c. 41. & Milan. 5. verbo omnis Sacror.

DIES, QUIBUS JEJUNARE TENENTUR OMNES HUJUS ARCHIEPISCOPATUS, ET PROVINCIÆ, UTRIUSQUE SEXUS FIDELES (INDIS EXCEPTIS.)

§. II.

IN primis omnes dies Quadrageſſimæ, exceptis Dominicis diebus.

MENSE FEBRUARIO.

Vigilia Sancti Mathiæ Apoſtoli, 23. anno vero biſſextili 24.

JUNIO.

Vigilia Nativitatis Sancti Joannis Baptiſtæ. 23.
Vigilia Apoſtolorum Petri, & Pauli. 28.

JULIO.

Vigilia Sancti Jacobi Apoſtoli. 24.

AUGUSTO.

Vigilia Sancti Laurentij. 9.
Vigilia Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis. 14.
Vigilia Sancti Bartholomæi Apoſtoli. 23.

SEPTEMBRI.

Vigilia Sancti Matthæi Apoſtoli, & Evangeliſtæ. 20.

OCTOBRI.

Vigilia Sanctor. Apoſtolorum Simonis, & Judæ. 27.
Vigilia Sanctorum omnium. 31.

NOVEMBRI.

Vigilia Sancti Andreæ Apoſtoli. 29.

DECEMBRI.

Vigilia Sancti Thomæ Apoſtoli. 20.
Vigilia Nativitatis Domini noſtri Jeſu-Chriſti. 24.

Itidem tenentur ex conſuetudine introducta jejunare in Vigilia Pentecoſtes.

Ex præcepto quoque jejunare tenentur in diebus quatuor Temporum, qui quidem dies duodecim ſunt.

In Hieme, Feria quarta immediata poſt feſtum Sanctæ Luciæ cum Feria ſexta, & Sabbato ſequentibus.

In Vere, Feria quarta, ſexta, & Sabbato poſt Dominicam primam Quadrageſſimæ. In

In Æſtate, Feria quarta, ſexta, & Sabbato poſt Pentecoſtem.

In Autumno, Feria quarta, ſexta, & Sabbato poſt feſtum Exaltationis Sanctiſſimæ Crucis.

DIES, QUIBUS INDI JEJUNARE TENENTUR EX CONSTITUTIONE FELICIS RECORDATIONIS PAULI PAPÆ III.

IN primis, omnes ſextæ Feriæ Quadrageſſimæ, Vigilia Nativitatis Domini noſtri Jeſu-Chriſti, Sabbatum majoris hebdomadæ.

§. III.

Quinam jejunare debeant.

IN his omnibus diebus, tam Hiſpanis, quam Indis aſſignatis, omnes utriuſque ſexus Fideles hujus Provinciæ, vigeſſimo primo ætatis anno majores jejunare tenentur ſub pœna peccati mortalis, unaque tantum comeſtione, eaque in meridie his diebus uti debent, illis exceptis, qui vel ægritudine, vel ſenectute, vel ex magno corporali labore, vel alijs juſtis impedimentis jejunio non obligantur; in jejunio autem ſervando nemo ſuam ſententiam ſequi debet, ſed ſuum confeſſarium conſulet, ejuſque ſententiæ adhæreat. Exhortatur tamen hæc Synodus omnes quinto decimo ætatis anno majores, & vigeſſimo primo minores, ut paulatim jejunijs aſſueſcant, in aliquibusque diebus a cibis ſe abſtineant, quo facilius, cum tempus jejunandi ex præcepto occurrerit, jejunium obſervent. Monet quoque, & hortatur omnes hujus Provinciæ Fideles, laudabilem conſue- tu-

Quinam excu- ſentur?

Conc. Aurelia- nenſe I. cap. 29.

refertur in cap. Rogation. de cõſecrat. diſt. 3. tudinem jejunandi in Vigilijs Beatæ MARIÆ Virginis, & Feſti Corporis Chriſti, itidemque a cibis carnalibus abſtinendi in diebus Rogationum (quamvis ex præcepto non teneantur) obſervent, conceditque hæc Synodus jejunantibus in his diebus Quadraginta dierum Indulgentiam pro ſingulo quoque die.

Quadraginta dierum Indulgẽtiam conceditur jejunantibus in Ferijs Rogation.

§. IV.

Curati Populo id annuntient.

PRæcipit quoque hæc Synodus Curatis omnibus Secularibus, & Regularibus, ut id ſuis ſubditis annuntient.

§. V.

Servetur abſtinentia a lacticinijs.

DEclarat præterea hæc Synodus abſtinendum eſſe omnino in diebus Jenunij Quadrageſſimalibus a lacte, ovis, caſeo, butyro, alijsve cibis ex his conditis, niſi ad id Bulla, aut Privilegium conceſſum ſit. Declarat etiam in omnibus jejunij diebus, Ferijs ſextis, & Sabbatis per annum, & in Dominicis Quadrageſſimæ eſum carnium eſſe prohibitum, niſi alicui de conſilio Medici corporalis, & de facultate Epiſcopi, aut ejus Officialis in ſcriptis, eſus carnium licitus ſit. Hæc tamen facultas, examinata cauſa, ad tempus limitatum, & gratis concedetur. In omnibus vero his diebus, quibus ab eſu carnium abſtinendum eſt, carnes publice ne divendantur, niſi ad uſum infirmorum, facultatem prædictam obtinentium.

Diebus prohibitis ne carnes publice vendantur.

§. VI.

Facilitas Medicorum in hac materia cöercetur.

MEdicis itidem jubetur, ne prius cuiquam in diebus prohibitis edendi carnes facultatem dent,

dent, quam proſpexerint rei neceſſitatem, quæ ſi ſufficiens non ſit, facultas hujuſmodi denegetur. In concedendis vero hujuſmodi facultatibus, ne faciliores ſe erga divites, quam erga pauperes præbeant, præſertim cum divites alijs poſſent uti alimentis ſine detrimento ſalutis, quibus pauperes, & miſerabiles Perſonæ ob inopiam uti non poſſunt.

LIBRI QUARTI
TITULUS I.
De Sponſalibus, & Matrimonijs.

§. I.
Curent Parochi, ut Matrimonio conjungendi peccata confiteantur.

EX eo magna incommoda, & infelices eventus oriuntur, quod Matrimonia, nec ſincero animo, nec ad Sacrorum Canonum præſcriptum contrahantur. Quare Epiſcopi, & Eccleſiaſtici Judices in executione eorum, quæ de Sacro Matrimonij Sacramento jure diſpoſita ſunt, omnem operam collocare debent. Quod maxime cupiens hæc Synodus, præcipit Curatis omnibus, tam Secularibus, quam Regularibus, ut curent diligenter, ne aliqui ex ſibi ſubditis, prius per verba de præſenti Matrimonium contrahant, quam peccata ſua confiteantur,

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim.

Milan. 1. p. 2. tit. quæ ad Sacr. Matrim. pertinent, & Guadix tit. 2. a conſtit. 57. & Granat. tit. de Sponſalib.

bus, & Synodal de Quir. a conſt. 28.

tur, quo ſe ad ſuſcipiendam gratiam præparent, quæ in hoc Sacramento confertur. Hoc enim, & ad vitam conjugalem cum omni pietate, & tranquillitate degendam, & ad prolem educandam, ad cœlorumque patriam dirigendam convenientiſſimum principium erit. Præterea Curati ſubditos doceant, tunc ſe Matrimonij Sacramentum ſuſcipere, cum per verba de præſenti contrahunt.

§. II.

Noviter nupti ante nuptialem benedictionem ſuſceptam non cohabitent.

Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim.

DEcreto autem Tridentini Concilij Synodus innixa hortatur, ut conjuges ante Sacerdotalem benedictionem in Templo ſuſcipiendam, eadem domo non cohabitent, ſtatuitque benedictionem a proprio Parocho fieri, neque à quoquam, niſi ab ipſo Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam, alij Sacerdoti concedi poſſe.

Guadix titul. 2. conſt. 66.

§. III.

Clandeſtina Matrimonia probibentur.

Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim.

UT multis malis, quæ ex clandeſtinis conjugijs ortum habuere, medicinam afferret, univerſalis Tridentina Synodus clandeſtina hujuſmodi Matrimonia irritavit, nullaque decrevit, ac formam, qua Matrimonia debent celebrari in hunc modum præſcripſit (videlicet) ut Matrimonium præſente Parocho, vel alio Sacerdote de ipſius Parochi, vel Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus teſtibus contrahatur. Quod ſi aliqui ſecus contrahere attentabunt, hujuſmodi contractus eadem Synodus irritos,

&

& nullos decrevit. Hujus igitur Concilij autoritatem ſequuta hæc Synodus decernit, ac jubet, ne quiſ-quam per verba de præſenti Matrimonium contrahere attentet, niſi ad præſcriptum Concilij Tridentini. Si qui vero ſecus fecerint, ultra pœnas a jure ſtatutas, etiam Excommunicationis pœna proponitur; contrahentes autem in triginta pondo condemnentur: ſinguli vero teſtes in quindecim, quæ in uſum Eccleſiæ, cujus fuerint Parochiales, erogentur. Parochus vero, aut Sacerdos per menſem unum carcere incluſus teneatur.

Dicta Seſſ. 24. c. 1. ubi ſupra. Mex. 1. c. 38. Guadix ſtatut. 2. cöſt. 57. & Gran. de Sponſal. n. 1. Synod. de Quir. conſt. 29. & Limenſe 3. act. 2. cap. 34.

§. IV.

Matrimoniales denuntiationes fiant ad Tridentini præſcriptum.

EX Decreto itidem Concilij Tridentini ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ut antequam Matrimonium contrahatur, ter in Parochia, ſive Parochijs contrahentium, tribus continuis diebus feſtivis a proprio Parocho inter Miſſarum ſollemnia publice denuntietur, inter quos Matrimonium ſit contrahendum, ab eodemque Parocho ſubditi moneantur, ut ſi ad alicujus notitiam legitimum aliquod impedimentum pervenit, quo contrahentes impediantur, illud revelent. Denuntiationes vero hujuſmodi nequaquam fieri omittantur, niſi quando probabilis fuerit ſuſpitio, Matrimonium malitioſe impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denuntiationes: Tunc enim, vel una tantum denuntiatio fiat, vel ſaltem Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus præſentibus Matrimonium celebretur. Epiſcopis vero injungitur, ut ad id, non per quoſlibet ſuos Officiales, ſed ipſi per ſe,

Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim. Limenſ. 3. act. 2. c. 34. & Prov. de Quiroga act. 3. c. 48 & Concil. Milan. 5. tit. quæ ad Matrim. pertinent.

aut per ſuum Generalem Vicarium, ex gravi cauſa facultatem concedunt: declarat autem hæc Synodus, in Indorum oppidis ſatis eſſe, ſi quando Miniſter viſitaverit, tres hujuſmodi denuntiationes ab eo fiant, tribus diebus etiam non feſtivis, dummodo eo tempore Populus in Eccleſiam conveniat. Aliter enim Matrimonia Indorum celebrari non poſſunt, ſine magno impedimento Doctrinæ Chriſtianæ, qua Indi ſunt erudiendi.

In Matrimonijs Indorum denuntiationes fiant etiam diebus non feſtis, ſi aliter fieri non valeant.

§. V.

Nuptiales benedictiones ab alio non dentur, quam a proprio Parocho, vel de ejuſdem licentia.

D. Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrimon.

JUxta Decretum Concilij Tridentini prohibet hæc Synodus, ut nullus Sacerdos Secularis, ſive Regularis, etiamſi Parochus ſit, alterius Parochiæ ſponſis ſine Ordinarij, vel eorum Parochi licentia, benedictionem nuptialem conferre audeat, quolibet privilegio, aut conſuetudine non obſtantibus. Quod ſi ſecus fecerit, ipſo jure tamdiu ſuſpenſus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui Matrimonio intereſſe debebat, ſeu a quo benedictio ſuſcipienda erat, abſolvatur.

§. VI.

Indis nuptiales benedictiones, ſicuti Hiſpanis, conferantur.

PRæcipit quoque hæc Synodus Secularibus, & Regularibus Curatis, ut in benedictionibus nuptialibus Indorum naturalium arras benedicant, cum reliquis cæremonijs, quibus in benedictionibus nuptialibus Hiſpanorum uti ſolent; pro hujuſmodi autem benedictionibus conferendis, quidquam prorſus

ne

ne accipiant, præterquam a ſponte dantibus poſt præſtitam liberam benedictionem: aliter quidquid acceperint, reſtituere etiam in foro conſcientiæ tenebuntur, & præterea ſevere punientur.

§. VII.

Nullus Matrimonio conjugatur, niſi ætatem habeat jure præſcriptam.

NUllus Parochus, aut Sacerdos Secularis, ſive Regularis, quemquam per verba de præſenti Matrimonio conjungat, qui non ſit ætatis legitime a jure ſtatutæ, cujus ætatis per librum Baptiſmi, aut per ſufficientem probationem conſtare debeat, nec ſponſalitijs ſimilium Perſonarum, quæ per verba de futuro fiunt, aſſiſtat, niſi de Epiſcopi licentia. Si quis vero ſecus fecerit, Ordinarij arbitratu punietur.

§. VIII.

Indi ad Matrimonium contrahendum non cogantur, ſub pœna Excommunicationis.

VOlens Tridentinum Concilium liberum conſenſum, qui ad Matrimonij contractum requiritur, conſervari, præcipit ſub anathematis pœna, quæ ipſo facto incurratur, ne quiſquam ullatenus cogatur, quominus libere Matrimonium contrahat, cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus, cum his in partibus multi ob ſuam propriam utilitatem Indos, & ſervos invitos contrahere Matrimonium compellant, ut ſuis operis utantur, ſtatuit, ac mandat, ne ullus Hiſpanus Indum, aut ſervum cogat ad Matrimonium contrahendum, nec per vim eos impediat, ut libere, cum quibus libuerit, Matrimonium contrahant, ſub

Seſſ. 24. c. 9. de reform. Matrim.

Mexic. 1. c. 72. §. unico.

pœna Excommunicationis latæ ſententiæ. Idemque præcipitur * proceribus Indorum, ea pœna ſtatuta, ſi ſecus fecerint, ut triginta diebus in carcere ſint incluſi, ac præterea ſevere puniantur.

* *Id eſt Caziques.*

§. IX.

Mancipia conjugata ne in loca multum diſtantia diſtrabantur.

ITidem præcipitur, ut hi, qui ſervos conjugatos poſſident, eos vendere non poſſint, nec vendant in partibus adeo diſtantibus, ut probabile ſit, eos cum uxoribus per longum tempus cohabitare non poſſe. Quod autem ſit tempus longum reputandum, arbitrio Ordinarij cenſendum relinquitur.

§. X.

Caveant Parochi ne Indi uxores emant, & invigilent circa alios Matrimonij abuſus.

UT vero corruptelæ inter hos * indigenas aliquando receptæ, non ſine gravi Matrimonij injuria, occurratur, qua, cum quis feminam aliquam in uxorem ducere volebat, eam a ſuis parentibus emens, cum eaque multo tempore ante Matrimonium cohabitans, ſæpe innuptam dimittebat; decernit, ac jubet hæc Synodus, ut Indorum Parochi diligenter in ſuis diſtrictibus de hoc delicto ſciſcitentur, ac Epiſcopum certiorem faciant, ut tantum facinus puniatur, & funditus, ut decet, extirpetur.

* *Hoc eſt, Naturales.*

§. XI.

Nemo ad ſecundas nuptias admittatur, niſi conjugis mortem ſufficienter probet.

QUorumdam dolis, ac fraudibus, quas aliqui machinantur, ut binas nuptias contra indiſſolubile

Mexic. 1. c. 40. Synod. de Quir. conſt. 33.

le Matrimonij vinculum exerceant, obviare volens hæc Synodus præcipit, ut nullus ex his, qui in facie Eccleſiæ Matrimonium contraxerunt, eo quod ab altero conjuge abſens ſit, ſecundas nuptias contrahere audeat, niſi ſufficienter probet, ad præſcriptum juris, alterius conjugis mortem. Quod ſi quis ſecus attentaverit, pœna gravi pro qualitate Perſonæ punietur.

§. XII.

Ex Europa advenientes cum feminis, uxorum nomine, niſi teſtimonium, aut aliam legitimam Matrimonij probationem intra annum exhibeant, ſeparentur.

QUI ex Hiſpania, aut ex alijs partibus diſtantibus in hanc Provinciam pervenerint, & ſecum feminas duxerint, uxorum nomine; niſi hujus rei authenticum teſtimonium exhibeant ad illud deferendum, ſi Epiſcopo videbitur, terminus unius anni cum dimidio præfiniatur. Quod ſi intra præfixum terminum, de Matrimonio per teſtimonium, aut per ſufficientem probationem non conſtiterit, ab Ordinario ſeparentur, nec cohabitare permittantur.

Mexic. 1. c. 39. §. unico.

§. XIII.

Quid circa Matrimonia infidelium recens ad fidem converſorum.

SI quando evenerit, ut ſtante duorum infidelium Matrimonio, alter conjugum ad Fidem converſus Baptiſmum ſuſceperit, altero vel ullo modo ad Catholicam Fidem convertere ſe nolente, vel non ſine blaſphemia Divini Nominis, vel ut eum pertrahat ad mortale peccatum, ei cohabitare volente, ba-

Tx. in cap. quanto, & in c. gaudemus de divortijs. Limenſi 3. act. 2. c. 36.

ptizatus, ad ſecunda, ſi voluerit, vota tranſibit; ſed ſi baptizatus ſine detrimento Fidei, & Legis Divinæ, aut cum ſpe, quod ad Catholicam Fidem convertatur, cum infideli cohabitaverit, fidelis alteri Matrimonio ne ſe conjungat, ſed cum infideli cohabitet. Si vero infidelis converſionem ad Fidem diſtulerit, per ſex menſes ambo cohabitent: quo elapſo termino, Epiſcopus de hac re certior fiat, ut ipſe decernat, an terminus prorrogandus ſit, an fideli concedenda facultas, ut alteri Matrimonio ſe conjungat. Itidemque Epiſcopo annuntiabitur, quando aliquis Matrimonium contrahere velit, qui alterum conjugem in locis infidelium reliquit, cui ſuæ infidelitatis tempore cohabitabat, ut Epiſcopus, cauſa examinata, ei jungendi ſe alteri Matrimonio facultatem, ſi ſibi viſum fuerit, concedat.

§. XIV.

Libellus repudij ne permittatur.

Mexic. 1. c. 41. & Syn. de Quir. conſt. 34.

QUOS Deus Matrimonij vinculo conjunxit, non poſſunt, nec debent ſeparari. Quare omnino reprobatum eſt maritum, & uxorem dato libello ſeparationis coram Judicibus, & Notarijs ſe ad invicem ſeparare, exiſtimantes ſe illius libelli virtute a vinculo Matrimonij eſſe ſolutos: Idcirco ſtatuit hæc Synodus, ut nullus Eccleſiaſticus Judex, in libellis hujuſmodi autoritatem ſuam interponat, ſub pœna privationis officij; nullusque Notarius eoſdem conficiat, aut ſubſcribat. Quod ſi ſecus fecerint, præter pœnas Cap. *Cum æterni Tribunal.* ſtatutas, ab officijs ſint ipſo facto privati, quadragintaque pondo minarum

In c. cum æterni de ſent. & re judicata lib. 6.

rum perſolvant in uſum fabricæ, pauperum, & accuſatoris æquis partibus erogandæ. Qui vero ob prædictas cauſas non cohabitantes denuo Matrimonium contrahere attentaverint, propter binas nuptias puniantur.

§. XV.

Lites circa divortia abſque dilatione proſequantur; & interea feminæ boneſto in depoſito collocentur.

QUoniam vero aliqui, eo animo lites de divortio movent, eaſque minime proſequuntur, ut libere in ſuis inſordeſcant vitijs; quo diabolicæ eorum fraudi occurratur, ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ut quandocũque lis de divortio mota fuerit, uxor ſtatim in aliqua domo honeſta conſtituatur. Caſu vero, quo pars litem non proſequatur, Fiſcali datur facultas petendi, ut ſimul cohabitent. Quod ſi ſententia lata fuerit de divortio quo ad thorum, uxor in domo honeſta, ac minime ſuſpecta pro ratione ſuæ ætatis, & conditionis collocetur, ne ulla in Deum committatur offenſa; Fiſcalis vero, qui in hoc negligenter egerit, in pondo triginta condemnetur, & juxta cauſæ qualitatem uſque ad officij ſuſpenſionem puniatur, ſi Epiſcopo ita videbitur.

TITULUS II.

De cognatione ſpirituali, & alijs Matrimonij impedimentis.

§. I.

Nemo intra gradus probibitos Matrimonium contrahat.

Sub pœna Excommunication. Et mulcta pœcuniaria.

Seſſ. 24. c. 5. de reform. Matrim. Mex. 1. c. 38. §. unico, & Syn. de Quir. cōſt. 30. Tx. in Clem. unica de conſanguinitat. & affinitate.

QUONIAM aliqui, Dei timore poſthabito, intra gradus a jure prohibitos, in quibus Matrimonium invalidum eſt, contrahere præſumunt, unde conſequitur, ut in peccato vitam ducant, eam ob cauſam ex Decreto Concilij Tridentini interdicit hæc Synodus, ne quiſquam intra hos gradus Matrimonium contrahere audeat, ne Sacerdos ullus in aliquo hujuſmodi contractu interveniat. Quod ſi aliqui ſcienter intra gradus prohibitos, qui Matrimonium dirimunt, contrahere attentaverint, præter pœnam Excommunicationis, quam ipſo facto incurrant, & alias pœnas a Legibus Eccleſiaſticis, & Regijs ſtatutas, centum pondo perſolvant. Sacerdos vero, qui hujus rei conſcius, hujuſmodi Matrimonij contractibus interſit, ſi Beneficiatus fuerit, fructus, ſeu redditus unius anni amittat, aut ſi Beneficiatus non fuerit, centum pondo mulctetur. Quæ omnis mulcta fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, ſumptibus Juſtitiæ, accuſatori, aut ſi is deſit, Judici æquis partibus applicetur.

Lex Regia 3. tit. 18. partita 7. & lex 7. tit. final lib. 8. ordinamenti. Vide Covarrub. in 4. 2. p. c. 6. §. 8. n. 2. & 3.

§. II.

Gradus numerantur, intra quos contrahere non licet.

Ex Synodal de Quir. conſt. 30.

QUO vero his evitandis accurata diligentia adhibeatur, hæc Synodus Sacerdotibus exponit gra-

dus

dus prohibitos cognationis corporalis, & ſpiritualis hos eſſe.

§. III.

Gradus prohibiti.

PRimus, conſanguinitas uſque ad quartum gradum incluſive. Secundus, affinitas ex Matrimonio contracta uſque ad quartũ gradum incluſive. Tertius, affinitas ex fornicatione contracta, uſque ad ſecundum gradum incluſive, prout eſt a Tridentino Concilio diſpoſitum. Quartus, impedimentum publice honeſtatis, ubi ſponſalia quacumque ratione non fuerunt valida, prorſus tollitur, ubi autem valida fuerunt, primum gradum non excedit.

Similiter affinitas ex Matrim. Affinitas ex copula illicita uſque ad ſecundũ. Honeſtas in primo tantũ gradu. Seſſ. 24. c. 4. de reform. Matrim. Seſſ. 24. c. 3. de reform.

§. IV.

Cognatio ſpiritualis explicatur.

COgnatio ſpiritualis in Baptiſmo contrahitur inter baptizantem, & baptizatum, & illius Patrem, & Matrem, & inter Compatrem, & Commatrem baptizati, & inter illius Patrem, & Matrem tantum. Ex Confirmatione vero contracta cognatio confirmantem, & confirmatum, illiuſque Patrem, & Matrem, ac tenentem non egreditur. Advertendum tamen eſt, in impedimentis hujuſmodi, felicis recordationis Pium Papam V. ſuis proprijs motibus declaraſſe in gradibus ante Concilium Tridentinum prohibitis, & poſtea ab eodem Concilio ſublatis, tanquam Matrimonium non impedientibus, non ſolum intelligi poſt Concilium impedimentum eſſe ſublatum ijs, qui denuo ad illum gradum pervenerunt; ſed etiam ijs, qui ante Concilium eo gradu erant conjuncti, dummodo

Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim.

Motus proprius Pij V.

do Matrimonium, aut contractum ſit, aut contrahendum poſt Tridentinum Concilium.

§. V.

Matrimonia in primo conſanguinitatis gradu in infidelitate contracta, invalida declarantur.

Tx. in cap. final. de divortijs.

NEfanda inter fratres, & ſorores primo gradu conjuncta Matrimonia, omni jure prohibentur. Quare præcipitur, ut infideles hujus Provinciæ, qui tempore ſuæ infidelitatis in hoc gradu conjuncti erant Matrimonio; cum primo Baptiſmum ſuſceperint, ſeparentur, Matrimoniumque hujuſmodi irritum, ac nullum decernatur.

LIBRI QUINTI
TITULUS I.

De Viſitationibus.

§. I.

Viſitationis ſcopus.

Seſſ. 24. c. 3. de reform. Mex. 1. c. 92. Guad. tit. 8. & Milan. 1. p. 2. tit. de viſitatione, & Tolet. act. 2. c. 2. & Gra-

VISITATIONUM præcipuus ſcopus (ut Sanctum Concilium Tridentinum exponit) eſt, Sanctam, Orthodoxamque Doctrinam, expulſis hæreſibus, inducere, bonos mores tueri, pravos corrigere, Populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque

ac-

accendere, ad quod efficiendum, ultra ea, quæ locus, tempus, & occaſio, viſitatarumque Perſonarum conditio, Deo, ac Domino inſpirante, Viſitatorem docuerint, is ordo ſervabitur.

nat. tit. de viſit. & Syn. de Quir. a conſt. 116. Limenſ. 3. act 4. a c. 1. uſque ad 5. Late Concil. 4. Milan. tit. de viſitatio.

§. II.

Ingreſſus Viſitatoris in locum.

CUM primum ad locum, quem viſitaturus eſt, Viſitator pervenerit, Eccleſiam adeat, ubi eum Populus expectat, ibique preces ad Deum effundet, ac deinde ipſe, aut ejus loco alius concionem habebit, qua ſummatim viſitationis ſcopum exponat. Præterea generale hujus Synodi Decretum legi efficiet, Populumque admonebit de obligatione, qua ſinguli tenentur denuntiandi publica peccata, ut tale remedium adhibeatur, quo omnes in Deum offenſæ funditus tollantur.

Vide Granat. & Synod. de Quir. ubi ſupra.

Concio.

Edictum viſitationis.

§. III.

Sacra Eucbariſtia, & Baptiſterium viſitentur. Manuale item, & ſupellex ſacra.

SAnctiſſimum Eucbariſtiæ Sacramentum, Sanctum Chriſma, Oleumque, ac baptiſmalem Fontem, Manuale etiam Sacramentorum, ac omnia Eccleſiæ Ornamenta viſitabit, accurateque reſpiciet, an hæc decenter teneantur.

§. IV.

Viſitationum anteriorum acta Viſitator legat.

LIbellum præteritarum viſitationum requirat, ſciſciteturque, an ſtatuta in prædictis viſitationibus executioni mandata ſint; ſi vero aliqua adim-

plenda deſunt, compleri curet, reprehendatque, ac corrigat eos, qui in his adimplendis negligenter ſe geſſerunt.

§. V.

Quid ipſi faciendum circa Eccleſiæ bona.

QUOAD bona vero Eccleſiæ inquirat in primis, an inventarium, liberve ſit, ubi deſcripti ſint tituli poſſeſſionum, quas Eccleſia obtinet, exploretque, an aliqua Eccleſiæ bona alienata ſint, an ea quiſquam uſurpaverit, an vero aliqui ſumptus in ædificijs, alijsve rebus facti ſint, qui eam ſummam excedant, quæ eſt ab hac Synodo conſtituta, aut ſi Eccleſia jus habet ad aliqua bona, nondum ab Eccleſia recuperata. In quibus omnibus id adimpleri efficiet, quod titulo de rebus Eccleſiæ conſervandis, alienandis, vel non, juſſum eſt.

§. VI.

Superflua, ſi quæ ſunt, exploret.

VIſitet quoque Eccleſias, & Eremitoria, videatque, an aliqua ſuperflua ſint, aut non bene reſtaurata, & an ſine Epiſcopi licentia fabricata ſint, Epiſcopumque de hac re certiorem faciat, ut de convenienti remedio provideat. Præterea juxta Concilij Tridentini Decretum peculiari Cura exquirat, & exploret attente, an Imagines indecentes teneantur, quasque ſic repererit, deleri faciat, aliasque in earum loco conſtitui jubeat, prout eſt titulo de Reliquijs, & veneratione Sanctorum diſpoſitum.

Seſſ. 25. in princip. tit. de invocation. & Sacris Imaginibus.

Imagines exquirat, & inſpiciat.

§. VII.

Viſitet Eremitoria, Confraternitatesque.

HOſpitalia etiam, Eremitoria, Confraternitates, & alia pia opera viſitet, inſpiciatque, an eorum inſtitutione, & fundatione, Epiſcopique ordinationibus conſtituta obſerventur, idque provideat, quod ſibi conveniens videbitur, ut hæc opera conſerventur, & augeantur. Miſſarum, & piorum operum, quæ ex teſtamento relicta ſunt, libellum petat, utque ea adimpleantur, quod eſt titulo de teſtamentis Decretum, obſervet.

§. VIII.

Inſpiciat, an Porochi libros habeant, in quibus baptiſmata, &c. ſcribantur. Num etiam habeant hoc concilium.

COram Parochis Decreta hujus Synodi, quæ ad eorum officium ſpectant, legi faciat, & an obſerventur, diligenter exploret, ſpecialiter vero inquirat, an Parochus libros habeat, ubi Baptizatorum, Confirmatorumve, aut eorum, qui Matrimonio conjuncti, & mortui ſunt, nomina deſcripta teneat; ſi habet Catechiſmum, Directoriumque Confeſſorum, librumque Decretorum hujus Synodi; ſi permittit a Clericis peregrinis ſine licentia Miſſam celebrari; ſi habet tabulam ſalariorum, juxta taxam ab Epiſcopo deſignatam. Quod ſi quid repererit, quod non ſit executioni mandatum, diligenter adimpleri curet, exceſſusque, & negligentias corrigat.

Et taxam juris Parochialium.

§. IX.

Inquirat Viſitator de vita Clericorum.

DE vita, & honeſtate Clericorum privatim exquiret, ſi onera ſuorum officiorum obierint,

& quæ his Decretis juſſa ſunt, adimpleverint. Aut ſi in aliqua delicta reinciderint, aut aliqua receperint, quæ a jure, aut ab hac Synodo eis prohibentur. Exquiret præterea, an Clerici, vel Seculares publica aliqua peccata, aut ſcandala cōmittant, an aliqui ſint concubinarij, blaſphemi, ſuſceptores aleatorum, uſurarij, & alijs hujuſmodi vitijs implicati. In rebus autem occultis Inquiſitionem in ſpeciali ne faciat, ex qua infamia oriri poſſit, ſed, ut eſt a jure communi diſpoſitum, inquirat.

Eorundem, & ſecularium publica peccata inquirat.

Quid circa occulta? Tx. in c. qualiter, & quando, 2. de accuſationibus, & in c. licet de Symonia.

§. X.

Quidquid egerit, ſcripto conſignet.

Viſitator omnia, quæ animadverſione digna reperit, effecerit, aut providerit, dum exercuit viſitationem, in ſuo libro deſcribat: cum vero ad Civitatem, ubi Epiſcopus reſidet, pervenerit, de his omnibus intra tres dies Epiſcopo rationem reddat.

§. XI.

Nihil Viſitator accipiat præter alimenta.

Ut vero liberius morum reformationem, quæ viſitatoribus valde commiſſa eſt, procuret, nihil quidquam Viſitator ullatenus accipiet, quocūque modo ei offeratur, pro viſitatione ornamentorum, nec pro ratione petenda de Hoſpitalibus, Confraternitatibus, Oeconomisve Eccleſiarum, aut alijs ſimilibus, niſi tantum quæ ad victum, & hoſpitium ſibi, & his, qui eum comitantur (quorum parvus numerus eſſe debet) ab Epiſcopo dari conſtituta ſunt. Quod ſi ſecus fecerit, pœnas incurrat a conſtitutione Concilij Lugdunenſis, quæ incipit, *exigit*, ſtatutas, & reliquas a Con-

Vide concilia citata ſupra §. 1. Tx. in c. exigit de cēſibus lib. 6. Seſſ. 24. c. 3. de reform. Tolet.

Concilio Tridentino impoſitas, ex cujus Decreto decernitur, ut, ſi Viſitatores ratione viſitandi baptiſmales Fontes aliquid acceperint, illud in foro etiam conſcientiæ teſtituere tenentur; hoc tamen Decreto non prohibetur, ne Notarij, & computatores, quos ſecum duxerint, id exigere poſſint, quod ex taxa hujus Synodi eiſdem debetur ratione actorum, & ſcripturarum, rationumque, ſeu computorum, in quibus ſe exercuerint.

act. 2. cap. 7. & Limen. 3. act. 4.

§. XII.

Bajulis juſtam mercedem perſolvat.

Quamvis ex jure, & ex Decreto Concilij Tridentini Eccleſiæ, & oppida, quæ viſitantur, Epiſcopis, aut eorum Viſitatoribus, ratione procurationis, ſibi, & his, qui in ejus comitatu ſunt, congrua victualia ſuppeditare debeant, & in hoc etiam Archiepiſcopatu, & Provincia conſuetum ſit, Tamemes (bajulos ſcilicet homines) jumentave, ſine ulla mercede tribuere, ut ex uno oppido in aliud, quæ ad hoc neceſſaria ſunt, exportentur, nihilominus hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, ut poſthac Epiſcopi, ſive eorum Viſitatores, cum viſitaverint, juſtam mercedem bajulis hujuſmodi, aut alijs Indis, pro ſe, & jumentis, quæ ad hoc adhibuerint, perſolvant pro diſtantia, quæ eſt inter unum, & alterum oppidum, & terræ conſuetudine attenta, ita ut omnes intelligant vitari id omne, quo ſubditi vexari, aut moleſtari videantur, ac præterea ea ſolum Viſitatores proponere, quæ animarum ſaluti maxime conveniunt.

Seſſ. 24. c. 3. de reform.

§. XIII.

Sumptuum in ejus alimentis erogatorum rationem in ſcriptis ponat.

Caciques, y Tequitiatos.

NE Indi viſitationum occaſione * a proceribus moleſtentur, ſtatuitur, ac jubetur, ut Viſitatores in ſcriptis annotatum ſuis nominibus relinquant quidquid pro ſuis, & eorum, qui eos comitantur, victualibus ſumptus fecerint, quo poſſit œconomus, ſi ſecularis fuerit, Regijs Magiſtratibus, ſi ab eiſdem petatur, rationem reddere, aliter pro modo culpæ graviter puniatur.

TITULUS II.

De Calumniatoribus.

§. I.

Calumniatores Clericorum talionis pœna mulctentur.

De hoc tit. Granat. tit. de Calumniatorib n. 1. 2. & 3. quo reformatur Conc. Mex. 1. in c. 79.

GRAVISSIMA injuria Tribunalibus irrogatur, quæ Deus in Eccleſia ſua pro adminiſtranda juſtitia conſtituit, dum his nonnulli ad ſuas vindictas, & flagitia abutentes, dolo malo innocentes criminantur. Cui malo remedium afferre volens hæc Synodus præcipit, ut, ſi aliquis articulos dederit, aut calumnioſam accuſationem per ſe, vel interpoſitam Perſonam contra aliquem Clericum obtulerit, in caſibus, quibus juxta juris diſpoſitionem calumnioſa talis accuſatio reputabitur, ijſdem pœnis criminator plectatur, quibus puniendus eſſet accuſatus, vel denuntiatus, ſi contra eum probaretur. Ac præterea in omnibus expenſis, & damnis condemnetur,

Lex Reg. 4. tit. 17. lib. 8. recop.

tur, quæ accuſato, vel denuntiato inde provenerint, & in pondo quinquaginta, quorum medietas ei, qui calumniam paſſus eſt, tribuatur.

§. II.

Si Accuſator accuſationem non proſequatur, hoc exequatur Fiſcalis.

SI quis accuſaverit, aut denuntiaverit, ſive Clericus ſit, ſive ſecularis injuriam ſuam non fuerit profequutus, ab eo articuli ne admittantur, nec accuſatio pro ſua recipiatur, ſed Fiſcali tradetur, qui ad ejus proſecutionem tenebitur, in his caſibus, & eo modo, quo titulo de officio Procuratoris Fiſcalis continetur, & non aliter, ultra ea tamen, quæ ibidem diſpoſita ſunt, ſecularis Clericum fidejuſſorem ad id præbeat, qui, ſi ſecularis in probatione defecerit, expenſas, & pœnam prædictam, ſe ſoluturum promittat, aliter ejus accuſatio nequaquam admittatur.

§. III.

Judices ex officio procedant in calumniatorem, etiam calumniam paſſo non petente.

QUamvis is, qui calumnioſe fuerit accuſatus, calumniatorem non accuſaverit, poſſint Judices (ſi caſus id poſtulat, eiſque videatur) contra calumnioſum criminatorem ex officio procedere, eumque pro merito culpæ condemnare.

§. IV.

Quædam ſtatuuntur circa Indorum adverſus Clericos accuſationes.

QUoniam vero ſæpe Indi nomine communitatis, aut particularium articulos contra nonnullos

Clericos dare ſolent, decernitur, ac jubetur, ut attento quod cum Indis Decretum de fidejuſſoribus exhibendis, & pœnis ſupra nominatis in rigore exequendum non eſt, Fiſcalis cauſam ſuſcipiat, eamque proſequatur, etiamſi Indi ab ea deſiſtant; ita ut Fiſcalis hac in re eorum ſe protectorem oſtendat, ea tamen conditione ſtatuta, ut (Indis deſiſtentibus) hujuſmodi proſecutio, nec fieri, nec inchoari, nec inchoata deferi a Fiſcali poſſit; niſi prius ſententia, & conſenſus Epiſcopi præceſſerit, cujus paternæ prudentiæ hæc Synodus relinquit, ut quid hac in re magis ad Dei honorem, & indigenarum protectionem, exceſſuumque cöercitionem conveniat, attente conſideret.

TITULUS III.

De Simonia.

§. I.

Simoniacæ quæcumque pactiones prohibentur.

Milan. 1. p. 2. titul. quæ pertinent ad collationem beneficiorũ, verſ. ut omnis, & Gran. tit. de Simonia n. 4.

ETSI ab ipſo naſcentis Eccleſiæ initio ſemper Simoniæ vitium abominabile, & execrabile fuerit, ac Sacris Canonibus prohibitum, gravibusque pœnis punitum; tamen ea fuit hominum malitia, ut diverſis fraudibus, & faliacijs ſua Simoniaca pacta occultare, & palliare procurent. Quod malum in hunc Archiepiſcopatum, & Provinciam adeo graſſatum eſt; tam ad præſentationes, quæ in his partibus fiunt, obtinendas, quam ad eas in Curia Catholicæ Majeſtatis procurandas, ut conveniens re-

remedium, & opportunum ſibi afferri poſtulet, de quo providere volens hæc Synodus præcipit, ne quiſquam Eccleſiaſticus, ſive Secularis cujuſcumque dignitatis, conditionisve exiſtat, pacta, conventionesve faciat, aut pecunias promittat, aliave ſtrenarum nomine, ſi Præbenda obtineatur, aut mercedis prætextu, pro ſollicitudine, aut ad obtinendum favorem quorumcumque aulicorum, ſollicitatorumve, aut procuratorum, ſeu aliarum Perſonarum eis propinquarum, qui præſentationes hujuſmodi conferre debent, nec ſcripturas nomine debitorum alijs de cauſis contractorum concedat, aut alios concedere faciat, quibus eos, qui ſe obligaverint, indemnes ſervaturum promittat ratione ejus ſummæ, quam perſolverint, nec aliter quovis modo de ſimilibus paciſcatur per ſe, nec per interpoſitam Perſonam. Quos omnes hæc Synodus Simoniacos declarat, & qui hæc commiſerit, pœnas a jure ſtatutas, & a felicis recordationis Pio Papa V. motu proprio confirmatas incurrere decernit; quæ quidem pœnæ hæ ſunt: videlicet ipſo jure privatos eſſe Beneficio, aut Præbenda, hac ratione ab eis obtenta, ac præterea inhabiles reddi ad alia quæcumque beneficia obtinenda, necnon ad reſtitutionem fructuum omnium, atque reddituum ab eis receptorum teneri. Itidem ipſo facto incurrunt Excommunicationem majorem, a qua niſi in articulo mortis ab alio, quam a Summo Pontifice abſolvi non poſſunt.

Tx. in cap. nobis fuit de Simonia, & in extravaganti 1. de ſentent. Excommunicatienis inter communes cõfirmata per Greg. XIII. in Bulla cujus titulus eſt de Datis, & promiſsis *quam ad litteram refert, & eleganter legit Navarrus in tract. de Datis, & promiſsis.*

Tx. in extravaganti, 2. de Simonia inter cõmunes.
Motus proprius Pij V.

§. II.

§. II.

Simoniace beneficia adepti illa renuntient.

DEclarat præterea hæc Synodus, hos, qui præſentationem obtinent per illicita bujuſmodi media impetratam, non fore admittendos ad ſimilia Beneficia, ſive Præbendas obtinuerint, hæc Synodus admonet, eiſdemque pœnas a felicis recordationis Pio Papa V. innovatas notas facit, eorumque conſcientias graviter onerat, quatenus animadvertant, teneri ſe ad reſignandum Beneficia, & fructus male perceptos reſtituendum, necnon eoſdem exhortatur, ut ab hoc nequiſſimo vitæ ſtatu reſipiſcant, ad illudque acerrimum, ac tremendum Dei Judicium mentis oculos convertant.

§. III.

Epiſcopi ſuis familiaribus mercedem certam perſolvant, ne ad beneficia aſpirent.

EPiſcopis vero, quo omnis Simoniæ ceſſet occaſio, monet hæc Synodus, ut familiaribus ſuis ratione officiorum, quæ exercent, certam mercedem conſtituant, ne illi hoc ſubſidio deſtituti Beneficia Eccleſiaſtica, tanquam ſuæ operæ, & laboris pretium præcipue ſibi proponant. Fraudari tamen Eccleſias non vult hæc Synodus probatorum hominum miniſterio, ſi qui ſunt in Epiſcoporum familia, quibus ob ſuam Doctrinam, & pietatem utiliter Beneficia, ſive Præbendæ conferri poſſunt. Qua in re Epiſcopis vehementer commendatur, ut familiarium merita, & Doctrinam examinent, ita ut benemeriti non graventur, ſi eis familiares Epiſcoporum præferantur;

Milan. 1. ubi ſupra.

Concil. Trident. Seſſ. 24. c. 18. de reform. cum motu proprio Pij V.

tur; cum in Eccleſiarum damnum, & tertiæ Perſonæ incommodum familiaribus ſatisfaciendum non ſit. Quando Sacros Lapides, Calicesve, aut Ornamenta benedicta, Vasque aureum, aut argenteum, quod intus Sanctorum Reliquias contineat, vendi contigerit, præcipitur, ut ratione conſecrationis, benedictionisve, aut Reliquiarum, nihil quidquam pretij exigatur, nec majori pretio hæc divendantur, quam eo, quo materia, aut opus æſtimabitur, ſub pœnis contra Simoniacos ſtatutis.

Ne res ulla conſecrata pluris vendatur ratione conſecrationis.

§. IV.

Pœnæ ambientium beneficia.

QUI Beneficia, ſeu Parochias multis, & ambitioſis precibus, donis, promiſſionibus, favoribusve ad Epiſcoporum Gubernatores, aut Examinatores allatis petierint, pro illa vice reddantur inhabiles ad tale Beneficium, ſeu Præbendam obtinendam, in quo eorum conſcientias reſpective hæc Synodus valde onerat.

TITULUS IV.

De Hæreticis.

§ I.

Quid cum ijs agendum, qui in idololatriam, aut ſuperſtitiones reinciderunt.

PErpendens hæc Synodus, quam grave peccatum ſit, eos a Fide Catholica deficere, qui divina favente miſericordia, e tenebris Idololatriæ, & Gentilitatis ad lucem Evangelij eruti, Fi-

dem Chriſtianam in Sacro Baptiſmate profeſſi ſunt; quæ a Fide defectio, in his præſertim gravior culpa eſt, qui aliorum duces, & Magiſtri cum ſint, eos pervertunt, & a veri Dei cultu ad Idola adoranda, & Dæmones colendos ſeducunt: graviter, moleſteque ferens, & eam, quæ noſtræ Fidei irrogatur, injuriam, & tot animarum jacturam; necnon intimis viſceribus cupiens, * nativis Indis, tanquam novellis in Eccleſia plantis, ut in Fide roborentur, afferre remedium: Attendens præterea nimiam Epiſcoporum Indulgentiam, qui paterna pietate canonum rigorem temperantes, hactenus blanditijs, potius quam ſeveritate, ad viam ſalutis trahendos Indos exiſtimarunt, non ſolum Indis inutilem fuiſſe, immo eis occaſionem præbuiſſe, ut projecta quadam audacia ad ſuos errores, & antiquas ſuperſtitiones (quod pleriſque in partibus hujus Provinciæ experientia docet) redirent: Timens denique quam grave damnum converſioni, & conſervationi Indorum in Fide Chriſtiana proveniret, ſi hæc pœnis impoſitis non reprimeretur audacia, ſtatuit, ac præcipit Prælatis omnibus hujus Provinciæ, ut diligentiſſime inquirant, ac ſciſcitentur de hujuſmodi Idololatris, præſertim dogmatiſtis, & errores inter alios diſſeminantibus. Quod ſi, poſtquam eos pie monuerint, & corripuerint, nihilominus in ſuis perſeverare erroribus comperiantur, rigide contra eos procedant, eaſque pœnas applicent, quas magis covenire judicaverint, & ad horum emendationem, & ad aliorum remedium. Paternæ autem Epiſcoporum providentiæ hæc Synodus committit arbitrium qualitatis pœnarum, monens

Naturales Indios.

eos

eos, ne pœnas pecuniarias imponant, quæ nec gravitati delicti, nec Indorum paupertati reſpondent, ſed eos corporalibus pœnis cöerceant, quibus ſolum eorum ſaluti conſultum videatur. Necnon vehementer Epiſcopis eorum Cura commendatur, cum in die tremendi Judicij, de animabus ſibi commiſſis, Omnipotenti Deo rationem ſint reddituri.

TITULUS V.

De Uſuris.

§. I.

Non niſi ij contractus, quos juriſperiti probaverint, exerceantur.

QUI volunt divites fieri, ait Apoſtolus, incidunt in tentationem, & in laqueum Diaboli, & deſideria multa, & nociva, quæ mergunt homines in interitum, & perditionem; hinc eſt, quod multi his Indiarum partibus appulere, inſatiabili quadam divitiarum ſiti, & cupiditate excæcati, qui facile ſe his contractibus implicant, unde majus lucrum reportari poſſe ſperant, nihil curantes juſti ne, an injuſti contractus illi ſint. Quo fit, ut conſtitutionis vinculo, non ſine magno animarum periculo obligentur, ob nimiam difficultatem, qua aliena, quæ retinent bona, veris eorum Dominis reſtituant. Quare hæc Synodus ardenti ſalutis animarum, quarum Cura Epiſcopis commiſſa eſt, deſiderio flagrans, a virisque prudentia, & experientia probatis intelligens, Tricas varias, variasque fraudes lu-

cri cupiditate in his partibus inventas, quibus injuſtitia, quæ dolo malo in proximum exercetur, occultari, ac palliari poſſit, quantum valet, omnes hujus Provinciæ Fideles in Domino exhortatur, ut rationem, quam Deo in die tremendi Judicij redditurì ſunt, certamque animarum ſuarum damnationem, ſi injuſte aliena bona ſibi uſurpant, ob oculos ponentes, viros Doctrina, & vita probatos conſulant, eiſque modum, quem in negotiando, & contrahendo tenent, aperiant, atque eos ſolum contractus exerceant, ad ſecuritatem conſcientiæ, quos juriſperiti hujuſmodi licitos probaverint. Sed ne poſthac injuſti contractus, ſub juſtorum ſpecie lateant, ac de eis ignorantia præſumatur, hæc Synodus, quid de aliquibus contractibus, quorum frequentior eſt in hac Provincia uſus, ac de quibus permultæ difficultates propoſitæ occurrunt, juxta juris diſpoſitionem, faciendum ſit, exponit, atque declarat. Aliorum vero contractuum diſcuſſionem ad directorium Confeſſorum, ab ea probatum refert, ut tam Confeſſarij, quam Pœnitentes in his omnibus dirigantur.

§. II.

Quid ſervandum in venditione argenti non ſignati, ſeu ut dicunt in maſſa.

Primus caſus.

Tx. in Leg. Reg. 5. tit. 21. lib. 5. & lex 1. & 2. titul. 24. lib. 5. recopil.

QUIA is contractus in hac Provincia frequens eſt, vendendi (ſcilicet) aut credendi argentum ad certum tempus, ut æſtimato juxta Legem Regni pretio, ſexaginta tominorum pro unaquaque argenti Marca venditi, aut crediti, argenti pretium in moneta regalium præfinito tempore ſolvatur; hæc Sy-

Synodus illegitimum tunc eſſe contractum hujuſmodi declarat, quando argentum valorem a lege conſtitutum non attingit, ſcilicet denariorum undecim, & granorum quatuor; quia ad dilatam ſolutionem, argentum minoris valoris eodem pretio vendere, quo argentum pretioſius, & valorem a lege æſtimatum pertingens divenditur, contractus illegitimus eſt, & uſurarius. Majori enim pretio in eo argentum venditur, ratione dilatæ ſolutionis, quam a lege præſcribitur, & pecunia numerata vendi poteſt. Hoc igitur genus contrahendi Synodus damnat, illicitumque, & uſurarium decernit, idemque tale judicari, & reputari mandat. Reos vero, & in ſic contrahendo delinquentes Eccleſiaſtici Judices corrigant, omnique juris rigore puniant, in eoſque, & in eorum bona pœnas omnes exequantur, quas contra uſurarios, & fœneratores ſtatutas invenerint. A confeſſarijs vero minime abſolvantur, niſi poſt plene factam reſtitutionem eorum, quæ ex illicito, & uſurario contractu percipiunt, & acquiſierunt, ab hujus generis contractu omnino abſtineant.

Quando eſte Decreto ſe ordenó, no ſe habia affectado el enſaye de la plata, como lo eſtá agora, por Orden de ſu Mageſtad.

§. III.

Quid ſi tale argentum juſto pretio numerata pecunia vendi non poſſit, bene vero dilata ſolutione.

Aliquando vero argentum undecim denariorum, & quatuor granorum valorem attingens, in pecunia numerata juſto legis pretio vendi non poteſt, dilata vero ſolutione juſtæ legis pretio venditur, cujus contractus juſtitiam, vel injuſtitiam perpendens hæc Synodus, ex varietate circunſtantia-

Secundus caſus.

 rum,

rum, aliorumque plurium poſſe variari, quo fit, ut de eo certa definitio dari non poſſit, volensque Fideles hujus Provinciæ ad rectam juſtitiam dirigere, & conſcientiæ detrimenta, ac proximi damna vitare, ſtatuit, ac jubet, ut tam in contractibus hujus generis factis, quam in his, qui in poſterum fient, ante omnia contrahentes conſulere debeant, & conſulant viros vita, & ſcientia, conſcientiaque probatos Theologos, aut Juriſperitos, quibus circunſtantias, motiones, & cauſas contractuum hujuſmodi appeſiant, eorumque ſententiam, & conſilium ſequantur, ut de contractus hujuſmodi juſtitia tuti in conſcientia ſint; quod ſi ſecus fecerint, valde eorum conſcientiæ ab hac Synodo onerantur.

§. IV.

Quid cum non vera, ſed ſimulata emptio intervenit.

PORro, quia etiam huic Synodo renuntiatum eſt, ob pecuniæ penuriam, & urgentem neceſſitatem, permultos, præſertim eo tempore, quo Claſſis in Hiſpaniam proficiſcitur, mutuo pecunias non invenientes, ut ſuis creditoribus ſatisfaciant, ſolere ad id permutationes facere, merces ad dilatam ſolutionem ementes, quas in pecunia numerata minori pretio divendunt, ſæpeque nullis mercibus intervenientibus, quæ re ipſa emptioni, aut venditioni ſubjiciantur, ficte convenerint, & contrahunt ad certum terminum ſolvere ſe obligantes ſummum pretium, quo falſo præſupponitur merces emptas fuiſſe, cum revera in pecunia numerata aliquam tantummodo ſummam recipiant, & ad certum tempus ma-

majorem ſummam reddituros, obligatione ſe devinciant; qui quidem contractus, ſive merces fingantur intervenire, & vendi, cum nec interveniant, nec divendantur, ſive argentum ſit, quod emi confingitur juxta pretium legis, viliusque vendi ratione numeratæ pecuniæ, ab hac Synodo declaratur illicitus, & uſurarius, quia in eo minor ſumma pecuniæ mutuo datur, cum obligatione reddendi majorem; reliquæ vero conventiones, in quibus, ut dictum eſt, vera emptio, vel venditio non intervenit, fraudulentæ, & ſolum ad palliandas uſuras inventæ decernuntur. Quare hæc Synodus præcipit, ut qui contractibus hujuſmodi ſe implicaverint, *& Proxenetæ, qui in eis intervenerint, pœnis contra uſurarios ſtatutis puniantur; Judices autem Eccleſiaſtici diligentiſſime inquirant de hujuſmodi delinquentibus, ut rei tam pernitioſæ, & quæ ſic palliata, & velata facile committitur, remedium adhibeatur.

* Corradorti

§. V.

Uſura eſt majori quam ſummo pretio vendere, ob dilatam ſolutionem.

PRæterea, quoniam permulti homines illicitum eſſe intelligentes vendere aliquid ob dilatam ſolutionem majori pretio, quam in pecunia numeratá in venditione mercium, pretium, quod ſummum appelatur, ratione dilatæ ſolutionis ad aliquod tempus excedendo, qui contractus uſurarius eſt, ut illum committant, varios quærunt colores, & fallacias, purpuram, cacaum, & ſimiles alias merces majori pretio ob dilatam ſolutionem divendentes, quam pe-

pecunia numerata æſtimantur, & fortaſſe majori, quo eas ob dilatam ſolutionem crediderunt: idcirco hæc Synodus juxta juris præſcriptum decernit, ac declarat, in his, & alijs mercibus, in quibus divendendis multi ſeſe exercent, eaſque nulla neceſſitate compulſi pecunia numerata divendunt, unde verum pretium, quo in pecunia numerata æſtimantur, liquido conſtare poteſt uſuram committi ab illo, qui eas ob dilatam ſolutionem majori pretio vendiderit, quam ſummo, & eo, quo in pecunia numerata venduntur, necnon cauſa non obſtante, qua ſe communiter excuſant, eo quod nullum pretium in pecunia numerata conſtitutum ſit, delinquentes hæc Synodus puniri mandat, pœnis contra uſurarios impoſitis. Itidemque fiat cum illis, qui ob dilatam ſolutionem magnam quantitatem cacai, alteriusve generis mercium collective majori pretio vendunt, quam in pecunia numerata collectæ in unum merces hujuſmodi divenduntur. Hoc enim eſt juſtum pretium iſtiuſmodi mercium, non autem illud, quod, ſi minutatim divenderentur, pro eis reperiretur. Pretium ſiquidem mercium, quæ minute divenduntur ob laborem, periculum, & induſtriam majus eſt, quam earum, quæ collectim emuntur. Quapropter ſic contrahentes, hac excuſatione non obſtante, eadem pœna plectendi ſunt, qua illi, qui carius ob dilatam ſolutionem, quam pecunia numerata merces extrudunt.

§. VI.

§. VI.

Directorium Synodale in caſibus, qui occurrent, conſulatur.

QUoniam vero caſus alij permulti, qui in his partibus paſſim inter negotiandum occurrunt, quique ſpecialem circunſtantiarum indaginem requirunt, ut probentur, vel condemnentur, huic Synodo propoſiti ſunt, eos ad directorium, & examen confeſſariorum refert. Idque negotij Confeſſoribus datur, ut directorio Synodi hujus autoritate probato, in diſcuſſione iſtorum caſuum utantur.

TITULUS VI.

De Sortilegis.

§. I.

Sortilegorum, & incantatorum pœnæ.

MAGNA in Deum verum committitur offenſa, in quo totius noſtræ miſeriæ conſiſtit remedium, quique omnipotens eſt, & ſumme ſapiens, ſi ſortilegi, magi, malefici, ariolive conſuluntur, ab eiſque futuri inquiruntur eventus. Quæ res acerrime in Sacra Scriptura reprehenditur, & Divina Lege prohibetur. Eam ob cauſam hæc Synodus interdicit, ne quiſquam cujuſcumque conditionis exiſtat auguribus, ſortibusve utatur, circulis, aut incantationibus, ad futuros rerum eventus prænoſcendos, nec cuiquam filtra, aut veneficia propinet, ut ad amorem, vel odium incitetur, aliterque, qui ſecus fecerint, flagellabuntur, mytraque capiti impoſita

Mexic. 1. c. 5. Guadix titul. 5. conſt. 20. & tit. 6. conſt. 44. Milan. 1. p. 1. tit. de Magicis artibus, & Granat. tit. de ſortilegis num. 1.

Bebediʒoſ.

ſita in publicæ ignominiæ ſigno punientur; aut juxta qualitatem delinquentium pœna pecuniaria plectentur, ita ut Epiſcopi arbitrio gravitati culpæ pœna reſpondeat.

§. II.

Pœnæ conſulentium veneficos.

Milanenſ. 1. & Gran. ubi ſup.

NEMO etiam ſortilegos, veneficos, incantatoresve hujuſmodi adeat, ut eorum maleficijs, ſeu veneficijs utantur, aliter ſolleminem aget pœnitentiam die feſtivo, dum Miſſa Conventualis in ſua Parochia celebratur, ubi detecto capite, ſine pallio, & nudis pedibus, fune præcinctus, candelamque incenſam in manibus tenens, ſtet, ibique publice ſententia in eum lata legatur, & præterea, ſi Hiſpanus fuerit, duas argenti marcas perſolvat fabricæ Eccleſiæ, accuſatori, & pijs operibus applicandas. Poterunt tamen Judices cum illis miſericorditer agentes pœnas hujuſmodi moderari, qui ſponte ſua, ſine cujuſquam accuſatore ad eos confugerint, delictum a ſe commiſſum accuſantes, necnon in eodem caſu pro qualitate Perſonæ, corporalem pœnam, in aliam commutare poterunt.

§. III.

Salutatores nihil faciant, niſi cum approbatione Epiſcopi.

Guadix titul. 5. conſtit. 23. & Granat. tit. de ſortilegis n. 8.

NEMO itidem impoſterum eorum officium exerceat, qui per verba, aut per benedictiones mederi morbis dicuntur, hiſpanice (*ſaludadores, enſalmadores, ò ſantiguadores*) nuncupati, nec preces, aut orationes publice in plateis, & in Eccleſijs recitet; niſi prius ab Epiſcopo examinatus facultatem ob-

obtineat, aliter juxta juris formam punietur, ut permultæ ſuperſtitiones exterminentur, quæ ab hujuſmodi hominum genere in his exercendis permiſceri ſolent.

TITULUS VII.

De Maledicis.

§. I.

Clericis perjuria ſpecialius probibentur.

UT corruptela, qua in Dei offenſam multi inaniter jurant, funditus tollatur; maxime oportet, ut Eccleſiaſtici viri vitam ſuam quoad hoc emendent, mores reforment, bonumque vitæ exemplum alijs præbeant. Quare Clericis omnibus hujus Provinciæ hæc Synodus mandat, ut habita Dei, ac Domini noſtri, ejuſque Sanctorum Nomini reverentia, in vanum, & abſque neceſſitate ne jurent; immo, quos ſic jurare audierint, ipſi moneant, & exhortentur, quatenus juramentis abſtineant. Quod ſi Clericus aliquis jurare conſueverit abſque neceſſitate, ut dictum eſt, arbitrio Epiſcopi punietur. *Mex. 1. c. 49. & Milan. 1. 1. p. tit. de blaſphem.*

§. II.

Sicut, & blaſphemia.

GRAVE admodum eſt, & ſevero ſupplicio dignum, ut ij, qui Dei honori, & cultui addicti ſunt, in illud perditionis baratrum prolabantur, ut in Divinam Majeſtatem, ejuſque Sanctos furioſe paſſim blaſphement. Quare cum Sacris Canonibus, & Regijs Legibus in ſeculares blaſphemantes graves pœ- *Lex Reg. 1. a. & 7. tit. 17. lib. 8. recopil.*

pœnæ inſtitutæ ſint, æquius multo erit, ut contra Eccleſiaſticos blaſphemos pœnæ itidem decernantur. Itaque hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, ut, ſi aliquis Clericus tantum ſcelus commiſerit, ſevere his pœnis puniatur, quæ in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. conſtitutione, quæ incipit, *ſtatuimus*, ſtatutæ ſunt, & a felicis recordationis Pio Papa V. in ſpeciali ſua conſtitutione innovatæ, eæ autem ſunt, quæ ſequuntur.

Conc. Lateranenſ ſub Leone X. tom. 5. Conc. general. Et motus proprius Pij V. §. ad abolendam. Milan. 1. p. 1. titul. de blaſphemia, & Synod. de Quirog. conſt. 107.

§. III.

Eorum pœnæ, ſi blaſphemaverint in Deum.

CLerici Deum, & Dominum noſtrum blaſphemantes, ſi beneficiati ſint, & hoc delicto convicti, pro prima, & ſecunda vice, beneficiorum fructibus unius anni mulctentur, pro tertia vero ipſo facto ſuſpenſi ſint, & beneficijs privati, ac præterea tamdiu in exilium relegentur, quamdiu Epiſcopo videbitur. Si vero Beneficiati non ſint, & hoc ſcelus primo admiſerint, pecuniaria, aut corporali pœna Epiſcopi arbitrio punientur, ſi ſecundo, carcere includentur, ſi tertio, degradentur, & in Triremes conjiciantur.

§. IV.

Quid, ſi in Sanctos?

SI vero in Sanctos blaſphemaverint, pœna arbitrio Epiſcopi relinquitur, pro qualitate blaſphemiæ, & circunſtantiarum.

TITU-

TITULUS VIII.

De Injurijs, & damno dato.

§. I.

Ne Clerici militares expeditiones comitentur.

NE ita rerum ordo perturbetur, ut ab illis injuriæ irrogentur, qui deberent innocentes, & miſerabiles Perſonas tueri, atque defendere, cum experientiâ comprobatum ſit, ex bellis, & irruptionibus, quæ in regiones Infidelium fiunt, graviſſima damna oriri; ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ne ullus Clericus in hujuſmodi irruptionibus milites comitetur ſine expreſſa Epiſcopi facultate, ſub pœna Excommunicationis majoris latæ ſententiæ, ac præterea arbitrio Ordinarij alijs pœnis puniatur. Idemque obſervari a Religioſis monet, cum tanti ponderis negotium ſit. Si ſecularis Clericum percuſſerit, aut in eum manus violentas injecerit, præter Excommunicationis ſententiam a canone; *ſi quis ſuadente*, inflictam, & ſatisfactionem, quam parti facere debet, triginta pondo mulctetur in ſumptus Juſtitiæ, fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, & hoſpitalis uſus æquis partibus erogandis. Quod ſi Clericus ſuam injuriam non accuſaverit, id Fiſcalis efficiat, ob injuriam libertati Eccleſiaſticæ illatam. Si vero Clericus ſecularem percuſſerit, in eum Epiſcopus juxta modum culpæ arbitratu ſuo animadvertat; cui hæc Synodus vehementer commendat, ut eo ſupplicio delinquentem hujuſmodi afficiat, ex quo

Concil. Limenſe 3. act. 2. c. 7.

Si ſecularis perſona Clericũ percuſſerit, quid faciendum?

Tx. in c. ſi quis ſuadẽte 17. q. 4. Gran. tit. de injuris n. 1. & 2.

Percuſſorũ pœna, & mulcta.

Quid ſi Clericus percuſſerit ſecularem?

Populus intelligat, dignas ſuis exceſſibus pœnas hujuſmodi reis dari.

§. II.

Indos Epiſcopi, & Laici Gubernatores protegant.

NIHIL magis eorum curæ a Deo commiſſum eſſe, Epiſcopi, & Gubernatores harum Provinciarum, & Regnorum exiſtimare deberent, quam ut Indos recens in Fide natos, intimo animi affectu, viſceribusque paternis protegerent, atque defenderent, corporalibus, & ſpiritualibus eorum commodis conſulentes. Indorum enim innata manſuetudo, ſummiſſio, & aſſiduus labor, quibus Hiſpanorum utilitati deſerviunt, cujuſcumque efferatæ gentis animos inducerent, ut eorum potius defenſionem ſuſciperent, miſerijs compaterentur, quam, ut eos moleſtijs, injurijs, violentijsque illatis, quibus quotidie ab omni hominum genere diu vexantur, afficerent. Quod perpendens hæc Synodus, dolensque vehementer in his pietatem, & humanitatem non eſſe, in quibus maxima eſſe deberet, quantum poteſt in Domino cohortatur, Gubernatores, & Magiſtratus regios hujus Provinciæ, ut cum miſerabilibus Indis pie, benigneque agant, Miniſtrorum ſuorum, & eorum, a quibus Indi moleſtijs, & gravaminibus afficiuntur, inſolentiam reprimant, ut ab his Indi non ſervi, ſed liberi exiſtimentur. Quoniam vero ad hujus Synodi notitiam varia gravaminum genera pervenerunt, quibus Indi, tam in bonis, quam in proprijs Perſonis afficiuntur; hæc declarantur, & exponuntur in directorio Confeſſorum ab hac Synodo approbato, eademque nota fiunt tam Magiſtratibus, ut in poſterum emendentur, & Vi-

Limenſe 2. cap. 128. & 3. act. 3. c. 3.

Tx. in cap. 1. cum tribus ſeq. 87. d. & in cap. Adminiſtratores 23. q. 5. facit tx. in authentico, ut differentes Iudi. §. final collat. 9.

Tx. in extravag. 2. de Iudæis. Ioannis 22. & in extravag. cõmunium late de multis prerogativis, & previlegijs concesſis Neophitis, & noviter ad Fidē converſis. Eſtct. ſt. 29. Pauli III. Bulla Pauli P. III. lata Romæ nonis Iun. 1537. & vide Ioſephū de Acoſta lib. 3. de procurãdalndorum ſalute c. 17.

Viros doctos conſulant, ab eiſque de reſtitutione, & ſatisfactione ob damna hactenus illata Indis in foro conſcientiæ facienda, ſciſcitentur, quam confeſſarijs, ut quos contumaces invenerint, ſeque emendare nolentes, nec ſatisfactionem, ut decet facere, minime abſolvant, obſervantes ea, quæ de damnis, & moleſtijs Indis illatis, directorium hujuſmodi docet, in quibus omnibus adimplendis hæc Synodus conſcientias onerat, prævaricatoribusque hujuſmodi iram Omnipotentis Dei in die tremendi Judicij minatur. *Conc. Limen. 2. c. 122. 123. & 125. & 128.*

TITULUS IX.

De Pœnis.

§. I.

Indi mulctis, ſeu pecuniarijs pœnis non puniendi, niſi de Epiſcopi licentia.

POENÆ ad cöercendas culpas legibus ſtatutæ ſunt, ideoque Perſonis, de quibus leges loquuntur, accommodari debent. Quare hæc Synodus paupertate, & puſillanimitate Indorum attenta, juxta id, quod per Regiam Majeſtatem ſtatutum eſt, præcipit, ne Indis pœnæ pecuniariæ, ob quodcumque delictum imponantur, nec pecuniarijs pœnis, his Decretis contentis, Indi comprehendi intelligantur. Quod ſi in caſu aliquo Judici videretur pœnam hujuſmodi omni alia ad exceſſus ſui remedium alicui convenientiorem eſſe, eam ne imponat ſine Epiſcopi facultate, & cum maximo moderamine, Eccleſiæque, cujus Indus Parochialis eſt, *Mex. 1. c. 95. §. 1. & Limenſ. 3. act. 4. c. 7.*

tantummodo, & non alteri mulcta hujuſmodi applicetur, ſin minus Judex tantumdem fabricæ ejus Eccleſiæ perſolvat, cui pœna erat applicanda.

§. II.

Pœnæ in Clericos ſtabilitæ ne a ſocijs condonentur.

Tolet. action. 3. c. 20.

QUando Epiſcopus, aut alius Judex in pœnam delicti Clericum in aliqua parte diſtributionum quotidianarum condemnaverit, ne hujuſmodi condemnatio fruſtratoria ſit, præcipitur, ut alij Præbendati delinquenti remittere non poſſint, nec ei condonare quod ratione ſententiæ contra eum latæ amiſit, ut titulo de Beneficiatis, & eorum officio habetur.

§. III.

Parochi Regulares pœna pecuniaria non plectendi.

POrro declaratur, & exponitur, ut quandocumque in Decretis hujus Concilij de Curatis Secularibus, & Regularibus mentio fit, & pœna aliqua imponitur, eam tantummodo incurrere Seculares Curati intelligantur; nam Curati Regulares, ex Decreto Concilij Tridentini, cujus executio valde Epiſcopis commendatur, corrigi debent.

Seſſ. 25. c. 11. de regularibus.

TITULUS X.

De Concubinatu, & pœnis concubinariorum, & lenonum.

§. I.

Concubinarij publici ſeverè puniantur.

Mex. 1. c. 43. & Guadix titul. 5. conſt. 19. & 20.

GRAVE eorum ſcelus eſt, qui cum ſcandalo Populi publicè in concubinatu vivunt; graviſ-

viſſimum vero eorum, qui cum conjuncti ſint Matrimonio, Sacramento injuriam irrogantes, Fidemque violantes, quam conjuges invicem ſervare debent, in hoc nequiſſimo vitio verſantur. Eamque ob cauſam Sacroſanctum Tridentinum Concilium ſevere contra hos procedendum juſſit. In cujus executionem ſtatuit, ac mandat hæc Synodus, ut Judices Eccleſiaſtici diligentiſſime inquirant, an aliqui publice in hoc ſtatu vivant, contra eoſque pœnas a jure ſtatutas exequantur, eoſdem aggravantes ratione contumaciæ, reincidentiæ, & gravitatis culpæ, & reorum, ita ut a peſſimo hujuſmodi ſtatu deſiſtant, & a periculo animarum, in quo ſunt conſtituti, recedant. Quod ſi femina, quæ in hoc ſtatu vivit, conjugata ſit, &, poſtquam ter fuerit admonita, non obedierit, graviter pro ratione culpæ puniatur, ab eoque oppido, aut Diœceſi, ſi Epiſcopo viſum fuerit, invocato ad id (ſi opus fuerit) brachio ſeculari, ut eſt a Concilio Tridentino diſpoſitum, amoveatur. Quod ſi ij, qui in concubinatu degunt, ambo ſoluti ſint, ultra pœnas a jure ſtatutas, alijs arbitratu Epiſcopi cöerceantur.

Etiam, & adulteri.

Seſſ. 24. c. 8.

Lex Reg. 1. 2. 3. & 5. titul. de los amancebados lib. 8. recepil.

Mexic. 1. c. 8 ti

Seſſ. 24. c. 8.

§. II.

Qui cum conſanguinea, aut infideli concubinatum gerit, ipſo facto excommunicetur.

PRæcipitur quoque, ut, ſi aliquis in concubinatu cum conſanguinea intra quartum gradum, aut cum infideli verſetur, pœnam Excommunicationis latæ ſententiæ incurrat, & ab Epiſcopo pro qualitate delicti puniatur.

Mexic. 1. c. 43. Iuvat 12. in c. cum ſecundū leges de hæreticis lib. 6. & lex 7. tit. 20. lib. 8. recopil.

§. III.

Quinam in hiſce pœnis comprehenduntur?

DEclaratur quoque non ſolum illum, qui in eadem domo cum concubina cohabitaverit, pœna in concubinarios ſtatuta comprehendi, ſed etiam quemcumque in peccato hujuſmodi conſtitutum, ſi delictum juxta formam juris probari poſſit. In quo Epiſcopi, & Eccleſiaſtici Judices omni chriſtiana prudentia ſe gerant, pro ut rei ratio poſtulat.

Gradis tit. 5. conſt. 19.

§. IV.

Pœnæ in lenones ſtatuuntur.

DIligenter cavendum eſt, ut a Populo Chriſtiano, tanquam a meſſe zizaniæ lenonum, & lenarum peſtis extirpetur, qui tanquam laquei quidam diaboli hominum animas illaqueant in interitum. Idcirco jubetur, ut ſi quiſquam in hoc pernitioſo delicto fuerit primo deprehenſus, publicam pœnitentiam faciat, & in ſcala ad portam Eccleſiæ mytra in ignominiam capiti impoſita, tamdiu, quamdiu Epiſcopo videbitur, ſtet: ſi ſecundo, publice verberibus percutiatur, mytramque in ſignum publice ignominiæ geſtet; Epiſcopique arbitratu in exilium mittatur.

Granat. de Sortilegis n. 4.

§. V.

Clericorum concubinariorum pœnæ.

PErpendens hæc Synodus gravius, turpius, & pernitioſius eſſe in Eccleſiaſticis, quam in Secularibus incontinentiæ vitium, cupienſque, ut illi non ſolum ab omni vitæ inboneſtate abhorreant, ſed ab omni periculo, & ſuſpicione impudicitiæ alieni ad eã, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem revo-

vocentur, ex Decreto Concilij Tridentini ſtatuit, ac præcipit, ne ullus Clericus Sacro Ordine initiatus, cujuſcumque qualitatis exiſtat, in domo, aut extra domum concubinam tenere audeat, nec ſimilium mulierum domos frequentet, aut cum ipſis conſuetudinem habeat. Quod ſi aliqui primo a ſuperioribus moniti, ab his non abſtinuerint, ſi beneficia Eccleſiaſtica obtinent, fructuum, & proventuum beneficiorum ſuorum tertia parte, ipſo facto, privati ſint. Qui fructus fabricæ Eccleſiæ, aut alij pio loco arbitratu Epiſcopi applicentur; ſi vero ſecundo admoniti, in eodem delicto cum eadem, vel cum alia femina perſeverantes adhuc non paruerint, non tantum fructus, & obventiones ſuorum beneficiorum amittant, qui prædictis locis applicentur; ſed etiam a beneficiorum ipſorum adminiſtratione (quādiu Ordinarius etiam, uti Sedis Apoſtolicæ delegatus arbitrabitur) ſuſpendantur. Quod ſi ita ſuſpenſi, nihilominus eas non expellant, aut cum ijs etiam verſentur, tunc beneficijs, ac officijs, & penſionibus quibuſcumque, honoribus, & dignitatibus Eccleſiaſticis perpetuo priventur, atque inhabiles, ac indigni his, & quibuſcumque in poſterum reddantur, donec poſt manifeſtam vitæ emendationem, ab eorum ſuperioribus cum ijs ex cauſa fuerit diſpenſandum; ſed ſi, poſtquam eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias hujuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adjungere auſi fuerint, præter prædictas pœnas, Excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio, aut exemptio hujus Decreti executionem impediat, aut ſuſpendat. Nomine vero be-

Seſſ. 25. c. 14.
Mexic. 1. c. 51. §. 1. 2. & 4. & Guadix titul. 5. conſt. 18. Synod. de Quir. conſt. 38. & Limen. 3. act. 3. c. 19.

Quid ſi beneficia habeant?

Limenſ. 3. act. 3. c. 19. ad finem. neficiorum, de quibus Decretum hoc mentionem facit, quamcumque Indorum adminiſtrationem, a Clericis obtentam comprehendi, hæc Synodus declarat.

§. VI.

Quid ſi non habeant beneficia?

CLerici vero hoc peccato delinquentes, qui beneficia Eccleſiaſtica, aut penſionem non habent, juxta delicti, & contumaciæ perſeverantiam, & qualitatem, ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijsve modis juxta Sacros Canones puniantur.

§. VII.

De Clericis in adulterio deprehenſis.

QUoniam vero aliqui cum mulieribus conjugatis in concubinatu verſantur, ut liberius in ſuo nefario ſcelere perſeverent, exiſtimantes contra ſe minime procedendum, ne ſimilium feminarum adulterium in apertum proferatur, hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, ut quando maritus ejus, quæ in concubinatu cum Clerico verſatur, conſcius delicti fuerit, ad punitionem delicti, ſicut in alijs concubinatibus fit, procedatur. Quando vero crimen uxoris ad mariti notitiam minime veniſſe comperiatur, juxta Concilij Tridentini Decretum jubetur, ut, ſi delictum publicum ſit, & delinquentes ter admoniti ea de re ſe non emendaverint, ad puniendum delictum procedatur, ea tamen adhibita cautela, ne nomen conjugatæ mulieris in proceſſu evulgetur ad evitandum damnum, quod inde ortum habere poſſet. In modo autem procedendi in caſibus ſimilibus, is ordo ſerva-

Seſſ. 24. c. 8. Mex. 1. c. 81. & vide ſupra §. 1.

vabitur, qui Ordinarij arbitratu magis expedire videbitur. Ejus enim prudentia erit, vitia cöercere, & ita de remedio in delictis providere, ut nullum inde naſcatur incommodum.

§. VIII.

Quid ſi cum ſuo mancipio?

POrro, ſi Clericus (quod abſit) incontinenter vixiſſe cum ſua ſerva comperiatur, eum ipſo facto amiſiſſe dominium ejus ſervæ hæc Synodus declarat, de cujus ſervæ pretio Epiſcopus diſponat in uſus piorum operum. Ac præterea jubetur Clericus puniri juxta juris rigorem; ſi vero ex ea filios procreaverit, ipſo facto ab omni ſervitute liberi ſint. *Mexic. 1. c. 51. §. 3.*

§. IX.

Quid ſi cum famulis?

UT aliquorum Clericorum malitiæ occurratur, qui, ut cum famulabus incontinenter convivant, eas ſuis famulis, aut alijs in uxorem dant, qui in eodem delicto eaſdem verſari patiantur, hisque fallacijs ſua flagitia occultare contendunt, præcipit hæc Synodus, ne Clerici in ſuis domibus famulas prædictas tenere poſſint, aliter ducentorũ pondo pœnam inccurrant, pijs operibus, accuſatori, & Juſtitiæ ſumptibus æque applicandorum. Si vero in contumacia delicti perſeveraverint, privatione etiam beneficiorum, & inhabilitate ad ea obtinendum, necnon exilio ad arbitrium Epiſcopi plectantur. Quo vero Clerici omnem incontinentiæ ſuſpicionem effugiant, interdicit hæc Synodus, ne Clerici, maxime iiii, qui *Lex Reg 3. tit. 19. lib. 1. recop.*

Mmmm in

Mexic. 1. c. 51. cum §. 1. & Limenſe 3. act. 3. c. 19. ad finem.

in oppidis Indorum commorantur, feminam aliquam ſuſpectæ ætatis in famulatum adhibeant, nec per diuturnum tempus, nec per menſes, nec per hebdomadas, ſed ad id, vel viri alicujus ſervitute, vel feminæ in ea ætate conſtitutæ utantur, de qua nulla poſſit haberi ſuſpicio. Clerici itidem, qui ex ſuis regionibus, aut aliunde pro gerendis negotijs ad Civitatem diverterint, honeſtas domos, & minime ſuſpectas ſibi in hoſpitium quærant, in eisque commorentur, aliter ab Ordinario punientur, cujus rei executio eidem valde commendatur.

§. X.

Ne Clerici filiorum ſuorum Baptiſmo, Nuptijs, &c. interſint, ſi legitimi non ſint.

Conc. Lateranenſe ſub Leone X. Seſſ. 11. Mexic. 1. c. 51. §. 5. & Guadix tit. 5. conſt. 21. & Tolet. act. 3. c. 19. ad finem, & Granat. tit. de filijs Presbiterorum, & Synod. de Oſma tit. 8. conſt. 1. §. 9.

UT omnis a Populo auferatur occaſio, omneque in eo veſtigium deleatur, quibus Sacerdotum fama ullatenus maculari poſſit, ſtatuit hæc Synodus, ac præcipit, ne ullus Clericus cujuſcumque ſtatus, aut conditionis exiſtat, præſens interſit Baptiſmo, Nuptijs, Miſſæ novæ, aut exequijs ſui filij, vel filiæ, aut ſui Nepotis, qui non ex legitimo nati ſunt Matrimonio, nec educare, aut in ſuis domibus eos, nec etiam ſuos generos tenere poſſit, neque eos ſibi in comitatu adhibere. Præſertim vero in Eccleſia, ubi Beneficia, ſeu Præbenda obtinet, eos minime teneat in grave aliorum ſcandalum. Quotieſcumque vero ſecus fecerit, triginta pondo perſolvat, eaque ſumptibus Juſtitiæ, accuſatori, & Judici, ſi accuſator deſit, æquis partibus applicentur: Epiſcopis vero, & Judicibus Eccleſiaſticis valde commendatur, omnia adimplere, quæ contra filios Clericorum Concilium Tridentinum decrevit.

Seſſ. 25. c. 15.

TI-

TITULUS XI.

De Sententia Excommunicationis.

§. I.

Pro rebus exigui valoris furto ſublatis Excommunicationes ne decernantur.

CUM Excommunicationis ſententia, pœna valde gravis ſit, & gladius ſalutaris, quo Eccleſia utitur, ut Fideles in officio contineantur, & a vitijs revocentur, levi de cauſa exercendus non eſt, ne magis contemni, quam formidari videatur. Quapropter ex Decreto Concilij Tridentini præcipit hæc Synodus, ne Excommunicationes pro rebus furto ſubtractis decernantur, ſi res illæ ablatæ quinquaginta pondo valorem non attingunt, de quo valore per informationem, aut juramentum partium conſtet, necnon alijs adhibitis diligentijs arbitratu Epiſcopi ſufficientibus, quibus non obſtantibus, res hujuſmodi recuperari minime potuerunt, & non aliter. Excommunicationes etiam ad effectum manifeſtandi rem aliquam occultam; niſi in re gravi, & magni momenti, quæ præſtitis omnibus diligentijs aliter revelari non poteſt, minime concedantur. Quod ſi Excommunicationes hujuſmodi petantur lite aliqua inchoata, vel ad teſtes, vel ad alicujus rei ad litem ſpectantis declarationem, niſi citata parte minime concedantur, quibus illi ſolummodo ligentur; qui in favorem ejus, ad cujus inſtantiam excommunicatio decreta eſt, aliquid noverint, præterea pro rebus in facto conſiſtentibus, & permanentibus, ve-

Seſſ. 25. c. 3. de reform.

Mexic. 1. c. 14. Synod. de Quir. conſt. 11. & Concil. Milan. 4. 3. p. titul. de foro Epiſcopali.

Granat. titul. de ſent. excommun. n. 6. 7. 8.

luti pro limitibus, finibus, aut metis, pro jure paſcendi, ſcindendi, aut venandi, alijsve rebus ſimilibus, quæ aliter de jure decerni poſſunt, ne concedantur.

§. II.

Excommunicationes bujuſmodi non, niſi ab Epiſcopo, fulminentur.

PОrro ſtatuitur, ac jubetur, ne Excommunicationes hujuſmodi pro rebus furtivis, vel ad effectum revelationis ab alio, quam ab Epiſcopo, ut Concilio Tridentino conſtitutum eſt, decernantur, & tunc non alias, quam cauſa diligenter, & mature per Epiſcopum examinata, ſub pœna pondo triginta fabricæ Eccleſiæ, accuſatori, & pijs operibus applicandorum. Quam pœnam incurrat Judex Eccleſiaſticus, qui id propria autoritate effecerit (non obſtante quacumque in contrarium conſuetudine) nullatenus autem cenſuræ hujuſmodi, aut aliæ citationes in albo expediantur, ut fraudes, & falſitates, quæ inde ortum habere poſſunt, omnino vitentur.

Seſſ 23. c. 3. Milan. 4. 3. p. tit. de foro Epiſcop. verb. Cũ vero verſ ibi (neque vero ejus Vicario etiam Generali) & Syn. de Oſma tit. 3. conſt. 1. § 23. & Prov. de Quir. act. 3. c. 4. Granat. tit. de ſent. excommun. num. 6.

§. III.

Excommunicatorum vitandorum nomina in tabella ad fores Eccleſiæ appenſa inſcribantur.

UT excommunicati ab aliis fidelibus evitentur, & hoc modo incitati, quam primum ſibi remedium quærant, & a peſſimo ſtatu, in quo verſantur liberari procurent, ſtatuit, ac mandat hæc Synodus, ut in unaquaque Parochia in loco publico, ubi legi poſſit, tabella una collocetur, quæ nomina ſcripta contineat eorum, qui in tali Parochia excommunica-

Granat. tit. de ſent. excommun. n. 3. & Synod de Quir. cõſt. 18.

cati ſunt. Parochi vero, aut Sacriſtæ ſingulis Dominicis diebus infra Miſſarum ſollemnia tempore Offertorij excommunicatos hujuſmodi denuntient, aliter, quoties in hoc negligenter egerint, pondo dimidium fabricæ Eccleſiæ perſolvant. In reliquis vero Eccleſijs, & Monaſterijs hoc item annuntiari curent, ut ubique noti fiant, & a Divinis Officijs arceantur. *Eorum nomina ſingulis Dominicis legātur.*

§. IV.

Pœna Clerici in Excommunicatione, aut ſuſpenſione permanentis.

QUIA vero nonnulli adeo obſtinato animo ſunt, ut ſpirituale detrimentum contemnentes, per multum tempus in Excommunicatione, aut in alijs Eccleſiaſticis cenſuris inſordeſcunt, ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ut ſi aliquis Clericus per decem dies excommunicatus, aut ſuſpenſus permanſerit, pondo duo perſolvat, ſi per viginti dies, pondo quatuor, ſi per menſem, pondo ſex, ſicque cum tempore contumaciæ, pœna etiam accreſcat. Quæ quidem mulcta fabricæ Eccleſiæ, & executori æque applicetur. Hoc tamen declaratur, ne ſcilicet per totum tempus prædictum excommunicatus Clericus hujuſmodi fructus, & obventiones beneficij ab eo obtenti lucretur. Si vero per annum cenſura innodatus perſeveraverit, carcere includetur, & contra eum, uſque ad beneficij privationem procedetur, & alijs etiam pœnis plectetur, quas Epiſcopus judicaverit. *Granat, tit. de ſent. excommun. n. 1. & Synod. de Quir. cōſt. 19.* *Quid ſi per annū inſordeſcat?*

§. V.

Laicorum in cenſura inſordeſcentium pœna.

SI vero aliquis ſecularis in Excommunicatione per menſem, aut per majus temporis ſpatium, poſt- *Lex Reg. 1. tit. 5. lib. 8. recopil. & Syn. de Quir. conſt. 19. ad fin.*

quam ei fuerit notificata, inſorduerit, pœnas a jure ſtatutas incurrat; ſi vero per annum in dicta Excommunicatione perſeveraverit, in eum tanquam de hæreſi ſuſpectum ex Decreto Concilij procedetur.

Seſſ. 25. c. 3. de reform.

§. VI.

Parochis facultas conceditur abſolvendi ab Excommunicatione pro furtivis rebus.

Mexic. 1. c. 13. Synod. de Quir. conſt. 20.

CUpiens hæc Synodus, ut nullus in Excommunicationis ſtatu perſeveret, videnſque ex eo aliquos in eo permanere, quod ad Civitatem, ſeu oppidum, ubi Judex habitat, quod valde diſtare ſolet, accedere debent, abſolutionem recepturi, aut ex eo, quod ratione abſolutionis ab Excommunicatione, aliqua recipiant ſalaria, aut recipi patiantur, facultatem quoque Curatis dat abſolvendi quaſcumque Perſonas ab Excommunicationibus pro rebus furtivis decretis, ſi eis conſtiterit de ſatisfactione partium, tam quoad ſortem principalem, quam quoad expenſas. Abſolutionem autem, ſi notoria ſit Excommunicatio, aut excommunicatus denuntiatus fuerit, conferent coram Notario, & teſtibus, idemque intelligatur ab eis poſſe fieri ad inſtantiam partis abſolvendo eos, quos pars abſolvi conſenſerit in totum, vel ad reincidentiam.

§. VII.

Quid interdicti tempore prohibeatur?

NE Miniſtri Eccleſiæ, aut aliæ quæcumque Perſonæ ob ignorantiam efficiant, quod tempore interdicti, aut ceſſationis a Divinis jure prohibitum

eſt,

eſt, hæc Synodus juxta contenta in capitulo *Alma Mater*, declarat ab eis ſequentes regulas obſervari.

Tx. in cap. Alma Mater de ſent. Excommunic. lib. 6.

Tempore Apoſtolici, ſeu Ordinarij interdicti, Miſſæ, & alia Divina Officia celebrentur clauſis Januis, & ab Eccleſia interdictis, & Excommunicatis excluſis; tantummodoque Clericis non conjugatis admiſſis.

Ex Sacramentis vero hæc adminiſtrentur, videlicet, Baptiſmus parvulis, & adultis conferatur: Confirmatio omnibus, Pœnitentia ſanis, & ægrotis: Euchariſtia ægrotis tantummodo cum eadem ſollemnitate, quæ ſervatur in tempore, quando non eſt interdictum: Matrimonij quoque Sacramentum per verba de præſenti; benedictio tamen nuptialis eo tempore conferri non poteſt: Extrema-unctio nulli poteſt tunc miniſtrari, ſepultura vero in loco ſacro ſolum Clericis non conjugatis, qui non fuerint violatores interdicti, concedatur.

In die Nativitatis Domini, Reſurrectionis, & Pentecoſtes, & in Feſto Corporis Chriſti cum octava, & in die Aſſumptionis Beatæ MARIÆ, ſicut in Litteris Apoſtolicis Eugenij IV. & Martini V. continetur, interdictum tollatur, dies autem prædicti cum omni ſollemnitate celebrentur, a primis uſque ad ſecundas Veſperas.

Guadix tit. 3. conſt. 23. & 24.

TEMPUS CESSATIONIS A DIVINIS.

TEmpore ceſſationis a Divinis hæc obſerventur. Primo ceſſatione a Divinis ſtante, eo in loco Divina Officia celebrari non poſſint in ulla Eccleſia, ſed omnino ceſſent.

Guadix dicto tit. 3. conſt. 23. & 24. De hac mat. cõ. ſule: Bart. de Medina in ſum.

Secundo, ad Sacram Euchariſtiam renovandam, ſingulis octo diebus, Sacerdos (uno adhibito Miniſtro) ſecreto poterit Miſſam celebrare.

Tertio, quoad horas recitandas, eas ſinguli ſolum recitent, non autem bini, privilegiatis exceptis.

Quarto, quoad Baptiſmum, tam parvulis, quam adultis cum omni ſollemnitate neceſſaria conferatur, ac ſi non eſſet interdictum, nec ceſſatio a Divinis; itidemque fiat de Sacramento Confirmationis.

t. 11. §. 14. & Hieronymū Curiel, tract. de ceſſatione a divinis pagin. 164. & Ioannem Gut. in qq. Canonicis c. 10. Antoniū Gomez late in expoſitio. Bul. Cruciatæ clauſul. 5. & 6. a n. 20. fol. 59. col. 2. & poſt clauſulā 11. ibi fol. 121.

Quinto, quoad Sacramentum Pœnitentiæ, tam ægrotis, quam ſanis miniſtretur.

Sexto, Euchariſtia ad infirmos ſollemniter, & pulſato cymbalo, etiam ſi Divina Officia non recitentur, deferri poterit.

Septimo, Extrema-unctio nulli poſſit Perſonæ conferri.

Octavo, Eccleſiaſtica ſepultura Presbiteris concedi poterit in Cæmeterio, non intra Eccleſiam.

Nono, Matrimonium per verba de præſenti contrahi poterit; benedictiones tamen nuptiales nequaquam dentur.

Decimo, & ultimo, quoad Litteras Apoſtolicas, & Privilegia aliquibus conceſſa, ut his temporibus Miſſam audire poſſint, illi, qui ea obtinent, ſi tantum ſibi ad tempus interdicti conceſſa ſunt, tempore ceſſationis a Divinis, Litteris, & Privilegijs hujuſmodi ne utantur, & vice verſa: obtinentibus tamen Litteras, & Privilegia hujuſmodi valde commendatur, ut antequam eis utantur, Viros doctos conſulant, & de Litteris, & Privilegijs hujuſmodi, inquirant, ad quæ ſe extendant, & an per Bullam Cruciatæ,

tæ, vel aliter ſint revocata, ne formam in eis præſcriptam excedant, & eis, ut decet, ſine aliquo conſcientiæ ſcrupulo utantur. Item in his locis, ubi in privatis domibus Sacrum peragi conſuevit, una ſolum Miſſa ſingulis diebus celebrari poſſit.

TITULUS XII.

De Pœnitentijs, & remiſsionibus.

§. I.

Confeſſarij qua decet integritate, & prudentia ſuum officium exerceant.

MAGNI ponderis, & momenti in Eccleſia eſt, toto conatu ad id incumbere, ut homines, qui in ſtatu innocentiæ minime perſeverantes ab eo cecidere, Sancti Pœnitentiæ Sacramenti beneficio reſtituantur, & revocentur. Quia vero in hoc miniſterio verſari non minus difficile, quam ſalutare eſt, hæc Synodus Confeſſarios omnes exhortatur, & monet, ut ſui officij memores, æternam animarum ſalutem, quæ ſibi commiſſa eſt, omni chriſtiano zelo procurent, taleſque ſe gerere contendant, ut alijs beatitudinis januam aperientes, ipſi ab ea non excludantur. Quo vero in hoc officio exercendo melius dirigantur, hæc Decreta proponuntur.

Conc. Trid. Seſſ. 14. c. 1. & 6. de Sacram. Pœnit. Mexic. 1. c. 8. Guadix tit. 2. a conſtit. 19. cum ſeq. & Milan. 1. p. 2. tit. quæ pertinent ad Sacramenti Pœnitent. adminiſtrationẽ. Granat. tit. de Pœnit. & remiſſionib. Synod. de Quirog. a conſt. 11. Conc. Milan. 4. p. 2. tit. quæ pertinẽt ad Sac. Pœnitent. Idem Milanenſ. 5. tit. quæ ad Pœnitẽt. Sacram. pertinent, & Sanctus Carolus Borromeus in tract. de hoc tit. editum, quem refert An-

§. II.

Nullus Confeſſiones audiat, qui vel Parochus non ſit, aut ab Epiſcopo approbatus.

NUllus Sacerdos, ſive Secularis, ſive Regularis, ex quocumque privilegio, aut conſuetudine Se-

Secularium Perſonarum, etiam Sacerdotum confeſſiones audire poteſt, nec idoneus ad id reputari, niſi aut Parochiale beneficium, aut ab Epiſcopo per examen, ſi illi videbitur eſſe neceſſarium, aut alias idoneus judicetur, & approbationem obtineat juxta præſcriptum Concilij Tridentini, cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus, omnibus hujus Provinciæ Sacerdotibus, tam Secularibus, quam Regularibus jubet, ut ſine approbatione, & facultate Diœceſani Sacramentum Pœnitentiæ ne adminiſtrent, aliter Confeſſiones factas irritas declarat, & pœnitentes a peccatis non eſſe abſolutos, ac præterea hi, qui ſecus, ut dictum eſt, Confeſſiones audierint, pro qualitate delicti, & ſacrilegij, hac in re commiſſi, punientur. Itidem declarat hæc Synodus illos Confeſſarios, quibus Epiſcopus limitatam facultatem ad certos Perſonarum ſtatus conceſſerit, reputari idoneos non debere, ad aliarum Perſonarum Confeſſiones audiendas. Nec per Bullam Cruciatæ eligi puſſunt in Confeſſarios ab alijs, quam ab hujuſmodi Perſonis. Confeſſiones vero, ſiquas audierint, facultatem, & approbationem ſuam excedentes, irritæ ſunt, & nullæ.

[margin: ...zonius Poſſevinus lib. 3. ſuæ Biblioteca ſelectæ c. 23. f. 286.]

*[margin: ***]*

[margin: Seſſ. 23. c. 15.]

[margin: Mex. 1. c. 9. & Gran. tit. de Pænit. & remiſsionibus n. 4. & 5. & Syn. de Quir. conſt. 12. & Provinc. ejuſdē, act. 3. c. 47. & Limenſe 3. act. 2. c. 14.]

[margin: Et juxta approbationis tenorē.]

[margin: Adverſus Sacerdotes, tum Seculares, tum Regulares in hoc ſacrilegij delicto incidētes Excōmunicat. pœnam infligit. Cōcil. 4. Milan. p. 2. tit. quæ pertinent ad Sacram. Pœnitent. verbo Excommunicat.]

§. III.

Confeſſarij ab Epiſcopo approbati, eo vita functo, approbati adhuc cenſeantur, donec facultas revocetur.

AD tollendas difficultates, quæ oriri poſſunt, declarat hæc Synodus, Confeſſarios omnes ex licentia Epiſcopi expoſitos, ſi is obierit, in eadem facultate, & autoritate remanere, donec a Sede-vaçante, aut ab Epiſcopo ſucceſſore facultas hujuſmodi revocetur, aut limitetur.

§. IV.

§. IV.

Nihil a Confeſſario Confeſsionis cauſa, aut prætextu recipiatur.

QUO vero libere, & integre Confeſſarius convenientem medicinam culparum morbis afferre poſſit, nulloque affectu, quominus id præſtet, impediatur, præcipit hæc Synodus, & interdicit, ne ullus Confeſſarius quidquam a pœnitente accipiat, cum is ad ſua peccata confitendum accedit, vel ſtatim poſtquam éa confeſſus eſt, ita ut ejus rei cauſa dari intelligatur, ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ. Ac præterea teneatur in foro conſcientiæ reſtituere id, quod hac de cauſa accepit fabricæ ejus Eccleſiæ, in qua Confeſſiones audit. Si vero primo de hoc delicto convictus fuerit, ab hujuſmodi officio per annum ſuſpendetur, ſi ſecundo, per duos annos, ſi tertio, ad audiendas Confeſſiones in perpetuum inhabilis reddetur, & a beneficio, ſi illud obtinet, privabitur, ſi vero non, tamdiu exul erit, quamdiu Epiſcopo videbitur.

Prov. de Quir. act. 3. c. 27. juvat Guad. tit. 2. conſt. 3. & Granat. tit. de Pœnit. & remiſsionib. n. 12. Concil. Milan. 3. fol. 591. verb. ſi pœnitentibus, & 4. titul. quæ pertinent ad sacram. Pœnitent. verbo demõſtret, & Synod. de Oſma tit. 3. conſt. 1. §. 8.

§. V.

Ne Confeſsiones dimidientur ab his, qui Indorum linguam non callent.

QUoniam vero multi Curati, & Confeſſarij Indorum, vel ob imperitiam linguæ pœnitentium, vel ob alias cauſas, aliquod, vel aliqua peccata tantummodo audiunt, ut inde materia ad abſolvendum ſibi ſuppeditetur, Confeſſionem dimidiantes, graveque delictum contra integritatem hujuſmodi Confeſſionis committentes, hæc Synodus ſtatuit, ac præ-

Conc. Trid. Seſſ. 14. c. 5. de confeſſione.

Digitized by Google

præcipit, ne in poſterum, præterquam in mortis articulo ullus Sacerdos ante quemquam abſolvat, quam integre a pœnitente audierit, & intellexerit omne id, quod opus eſt, ut integrę confiteatur. Quod ſi aliquid ad pœnitentiæ ſubſtantiam neceſſarium, a pœnitente intelligere non poſſit, eum ad alium Sacerdotem in ea lingua peritiorem remittat. Si vero ſecus fecerit, pro gravitate delicti punietur.

§. VI.

Confeſſionalia in Eccleſijs collocentur, & qualia?

Ita ſanxiſſe Gregor. XIII. notat Zenedo ad 6. lib. decretalium collect. 11. num. 5. Guadix titul. 2. conſt. 30. Milanenſe 1. p. 2. tit. quæ pertinẽt ad Sacram. Pœnit. adminiſtrationẽ verbo Sacerdotes. Gran. tit. de Pœnit. & remiſſionib. n. 18. & Synod. de Quir. conſt. 15. & Provinc. ejuſdẽ act. 3. c. 28. & Limenſe 3. act. 2. c. 18. & Synod. de Oſm. tit. 3. conſt. 1. §. 6.

Mex. 1. c. 59. §. 2. & Mex. 2. c. 8. & Granat. tit. de Pœnit. & remiſſion. n. 17.

ÆQuum eſt, ut hoc Sacramentum, quæ medicina peccatorum eſt, ita decenter adminiſtretur, ut omnis ab eo peccandi occaſio abhorreat. Quare præcipit hæc Synodus, ut in Eccleſijs ſedes conſtituantur, ad mulierum Confeſſiones audiendas; ita ut inter confitentem, & Confeſſorem tabella interjecta ſit cum foraminibus, ſeu Clathris, per quos Confeſſiones audiantur. Sedesque hujuſmodi ad confitendum ita pateant, ut tam pœnitens, quam Confeſſor conſpiciantur. In Hoſpitalibus vero, aut Eremitorijs mulierum Confeſſiones ne audiantur, niſi in ſede, ut præmiſſum eſt, conſtituta id fiat; nec ſine cauſa neceſſaria in privatis ædibus Confeſſiones audiantur.

§. VII.

Pij V. conſtitutio circa Medicos, & Ægros obſervetur.

SÆPE evenit ex eo, quod infirmus ægritudinis ſuæ periculi non admonetur, & ad confitendum peccata incitatur, dum ſibi conſtans eſt, eumdem po-

poſtea ægritudine urgente, abſque peccatorum Confeſſione mori, & æterno forſam ſupplicio damnari. Quare juxta motum proprium felicis recordationis Pij Papæ V. hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, omnibus Medicis, qui ad curandum infirmum jam in lecto jacentem, fuerint vocati, ut eum primum admoneant, quatenus peccata ſua confiteatur, quibus, ſi per ſchedam confeſſarij non conſtiterit, ab infirmo id præſtitum eſſe, amplius quam tres dies infirmum ne viſitent. Quod ſi ſecus fecerint, pœnas in motu proprio prædicto contentas incurrant, videlicet perpetuam infamiam, privationem gradus, quem in Medicinæ facultate obtinent, excluſionem a congregatione Doctorum, & eorum, qui in Univerſitatibus honoris gradu inſigniti ſunt. Ac præterea decem pondo perſolvant, fabricæ ejus Eccleſiæ, in qua infirmus commoratur. Idem etiam Chirurgis injungitur, & eorum conſcientiæ imponitur, ne ſaluti corporis proſpicientes, aliquid contra ſalutem animæ conſulant, aut præcipiant. Ne vero eorum, quæ in motu proprio hujuſmodi præcipiuntur, ignorantia præſumatur, jubet hæc Synodus, ut in omnibus Cathedralibus Eccleſijs hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ quotannis initio Quadrageſſimæ is publicetur.

§. VIII.

Confeſſarij omnes directorium habeant a Synodo hoc editum, & approbatum. Examinatores item juxta illud examinandos interrogent.

QUoniam vero hæc Synodus, ut ſufficienti Doctrina confeſſarios inſtrueret, & eorum, quæ

Mot. prop. Pij V. conſt. 3. & Greg. XIII. conſt. 71. fol. 33. in Bullario. Ipeſt. de qua conſ. ide Poſſevinum in Bibliot. ſelecta lib. 14. c. 4. fol. 153. & Zenedo ad Decret. colect. 107. & colect. 163. fol. 3(3.

Cum dictis motibus prop. Pij V. et Greg. XIII. loquitur lex Reg. 3. titul. 16. lib. 3. recopil.

Mex. 1. c. 10. Milan. 1. p. 2. titul. quæ pertinent ad Sacram. Pœnit. adminiſt. verbo jubemus, Synod. de Quir. conſt. 17. & Limenſe 3. act. 3. c. 39. & Conc. Milan. 2. tit. 1. Decreto 17. & Milan. 3. f. 591. verbo graviſſima, & Milan. 4. tit. quæ pertinet ad Sacr. Pœnitent. verbo Medici quicumque, & Synod. de Oſma tit. 3. conſt. 1. §. 12. & Synod. Burgenſ. titul. de Pœnit. & remiſſion. c. 9.

ad ſuum officium pertinent, admoneret: præſertim vero in caſibus, & difficultatibus quibuſdam ſpecialibus in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia occurrentibus, cupienſque Fidelium pœnitentium neceſſitati occurrere, directorium Confeſſorum, & pœnitentium conſtituit, & approbavit: eam ob cauſam ſtatuit, ac jubet, ut Curati omnes hujus Provinciæ, tam Seculares, quam Regulares, & quicumque Sacerdotes, qui Confeſſiones ſunt audituri, directorium hujuſmodi ſecum habere teneantur, ejuſque formam obſervent, aliter, qui illud non habuerit, & ad aliquod beneficium concurrat, ab eo concurſu excludatur, donec directorium habeat; Beneficiati vero illud non habentes, a ſuis beneficijs ſuſpendantur, quouſque hujuſmodi directorium ſibi comparent, & perlegant; nemo autem ad majores Ordines admittatur, niſi prius conſtiterit revera penes ſe habere directorium hujuſmodi, ad cujus præſcriptum examinari debet. Examinatoribus vero præcipitur, & eorum conſcientiæ injungitur, ut ſine ulla exceptione (omni humano affectu poſthabito) Decretum hujuſmodi obſervent, & executioni mandent, tam quoad examen ad Ordines, facultatem celebrandi, & Confeſſiones audiendi, quam quoad concurſum beneficiorum.

Eſtá eſte directorio aprobado por ſu Santidad conforme á eſte Decreto, y en los demas Decretos donde ſe habla de él.

§. IX.

Quæ peccata, vel Excommunicationes reſerventur.

SEmper in Eccleſia Catholica viguit conſuetudo, qua atrociora quædam, & graviora crimina Epiſcopis reſerventur, ut difficultate abſolutionis, ea ſubdi-

diti perpetrare formident. Quam ob cauſam Sanctum Tridentinum Concilium decernit hanc caſuum reſervationem maxime convenire, & Epiſcopos in ſua Diœceſi poſſe caſus reſervare, cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus, declarat in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia, hos eſſe caſus Epiſcopis reſervatos, a quibus nullus abſolvat, niſi ei ab Epiſcopo facultas permiſſa ſit.

Seſſ. 14. c. 7. & Canon. 11. Mexic. 1. c. 91. Milan. 1. p. 2. tit. quæ pertinēt ad Sacram. pœnitentiæ adminiſtrationem verbo ab eorum etiam criminum, & Granatenſe ubi ſupra, & Sinodal de Quiroga conſt. 23.

CASUS EPISCOPIS RESERVATI.

I. IN primis homicidium voluntarium, aut abortum cum effectu procurare.

II. Qui circulis Dæmones coërcent, ut cum eis loquantur.

III. Qui ad Magicas artes, veneficia, ſuperſtitiones, & alia hujus generis Euchariſtia, Oleo Sancto, Lapidibus, aut Altaribus, Sacrisve rebus abutuntur.

IV. Qui ſacrilegium commiſerit, aut Eccleſiam violaverit.

V. Qui in damnum proximi pejeraverit.

VI. Qui Excommunicationem ab Epiſcopo, Superioreve, aut Judicibus Eccleſiaſticis decretam incurrerint, excepta Excommunicatione pro rebus furtivis, quam incurrentes poſt ſatisfactionem parti factam, a Curatis, & Rectoribus abſolvi poterunt.

VII. Qui Matrimonio conjuncti altero conjuge in Hiſpania relicto in his partibus quinque annis amplius commorantur.

VIII. Qui Matrimonium Clandeſtinum contrahere attentabunt, & tam Seculares, quam Regulares, qui in eo intervenerint.

IX. Qui ſolutionem Decimarum, aut Primitiarum, verbo, conſilio, aut opere prohibuerint.

X. Qui publice blaſphemaverint.

XI. Qui inceſtum Matrimonium dirimens admiſerint.

XII. Sodomiam, aut beſtialitatem committentes.

XIII. Qui ſcripturas in præjudicium proximi depravaverint.

XIV. Incendiarij, qui ſcienter, & ex induſtria incendium admittunt, ſi adhuc publicati non fuerint, quandoquidem poſt publicationem abſolutio reſervata eſt Sanctiſſimo Domino Noſtro Papæ.

EXCOMMUNICATIONES QUOQUE LATÆ SENTENTIÆ AB HAC SYNODO STATUTÆ, QUARUM ABSOLUTIO EPISCOPO RESERVATUR, SUNT HÆ.

I. QUI jubent, aut conſentiunt Taurorum curſus in Cæmeterijs.

II. Qui Eccleſias obſident, earum januas claudunt, & ingreſſum impediunt.

III. Qui pro Reliquijs Sanctorum pretium recipiunt.

IV. Hiſpani, qui liberum Indorum, & ſervorum conſenſum ad Matrimonium impediunt.

V. Qui in concubinatu cum conſanguinea intra quartum gradum, aut cum infideli vivunt.

VI. Examinatores, qui ſuffragium, quod ſecreto tulerunt, revelant.

VII. Qui Clericis peregrinis, teſtimonium non deferentibus, neceſſaria ad Miſſam celebrandum tribuunt

buunt, Judices etiam, qui eis licentiam concedunt, teſtimonijs prædictis minime recognitis.

VIII. Clericus, qui ex ſua regione ſine facultate diſceſſerit.

IX. Qui aliqua Chriſtianæ Doctrinæ documenta in ſuam linguam converſa Indis, ſine Ordinarij facultate dederint.

X. Qui Libros ſine licentia imprimunt.

XI. Qui Decimarum exactionem impediunt.

XII. Qui bona alicujus Capellæ, abſque eo quod locentur, aut aliter in utilitatem Capellæ exerceantur, in depoſitum dant.

XIII. Seculares, qui dum Divina celebrantur Officia, intra Chori cancellos ingrediuntur, contra id, quod titulo de celebratione Miſſarum prohibetur.

XIV. Qui Matrimonium per verba de præſenti contrahere attentant ſine Parocho, & Teſtibus, & qui in hujuſmodi contractu intervenerint.

Hæc, quæ Libris quinque certis titulis diſtinctis, ſtatuta, decreta, atque ſancita continentur, Provincialis Mexicana Synodus, ut publicum in perpetuum monumentum extet; ſubſcribi, & ſygillo in forma communiri mandavit, Mexici Die decima ſexta Octobris, anno Incarnationis Dominicæ, milleſſimo quingenteſſimo octuageſſimo quinto.

P. Archiepiſcopus Mexicanus. *F. Garcia Epiſcopus Guathemalēſis.*
Fr. Joannes Epiſcopus Mechoacanenſis. *D. Epiſcopus Tlaxcalenſis.*
F. Gregorius Epiſc. Yucatanēſis. *Fr. Dominicus Nova Gallitia Epiſc.*
Fr. B. Epiſcopus Antequerenſis.

In veritatis Teſtimonium meum nomen ſubſcripſi.

Dr. Joannes de Salzedo. Sec.

Qqqq NOS

NOS Antonius tituli SS. Joannis, & Pauli Presbyter Cardinalis Carrafa fidem facimus, & atteſtamur Synodum Provincialem a Reverendiſſimo D. Archiepiſcopo Mexicano, cum ſuis Comprovincialibus Epiſcopis anno Domini milleſſimo quingenteſſimo octuageſſimo quinto celebratam, a Sacra Cõgregatione Cardinalium Concilio Tridentino interpretando autoritate Sanctiſſimi Domini noſtri præpoſitorum emendatam, atque aptatam fuiſſe. Ejuſque Synodi originale apud ipſam Congregationem remanſiſſe, cum quo præſens Synodus hoc libro chartarum centum viginti ſeptem, quarum prima incipit, in nomine Sanctæ, & Individuæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti; ultima vero definit Doctor Joannes de Salzedo Secretarius, deſcripta, & collata, in omnibus, & per omnia concordat. In quorum Fidem his propria manu ſubſcripſimus, & ab infra ſcripto Secretario item ſubſcribi, ſigillumque noſtrum, quo in Congregationis prædictæ litteris, & ſcripturis obſignandis utimur, apponi mandavimus. Romæ die vigeſſimo ſeptimo Octobris milleſſimo quingenteſſimo octuageſſimo nono. Ita eſt. A. Card. Carrafa. Laurentius Frizolius Sacræ Congregationis antedictæ Secretarius de mandato.

Et eſt ſignatum Sigillo Illuſtriſsimi D. Cardinalis Carrafa.

✠ *Locus Sigilli Illuſtriſſ. C. Carrafa.*

IN-

INDEX
TITULORUM, ET DECRETORUM,
quæ ſubſunt cuilibet hujus Concilij Libro.

SUB LIBRO PRIMO.

DE Summa Trinitate, & Fide Catholica. Titulus I. Pag. 2.
De Fidei profeſſione. Ibidem.
De Prædicatione Verbi Dei. P. 3.
De Doctrina Chriſtiana rudibus tradenda. P. 7.
De Sacramentis Doctrinæ Chriſtianæ ignaris non adminiſtrandis. P. 12.
De Impreſſione, & lectione Librorum. P. 13.
De Impedimentis propriæ ſalutis, ab Indis removendis. P. 15.
De Conſtitutionibus Titulus II. P. 18.
De Autoritate Decretorum, & publicatione eorum. Ibidem.
De Reſcriptis. Titulus III. P. 22.
De Obedientia, & executione reſcriptis Apoſtolicis debita. Ibidem.
De Ætate, & qualitate ordinandorum, & perficiendorum. Titulus IV. P. 25.
De Scientia ad Sacros Ordines, & Curam animarum neceſſaria. Ibidem.
De Vita, fama, & moribus ordinandorum. P. 29.
De Titulo Beneficij, aut Patrimonij. P. 31.
De Modo conferendi Ordines, & Litteras dimiſſorias. P. 33.
De Examine Ordinibus præmittendo. P. 35.
De Sacramentorum Eccleſiæ adminiſtratione. Titulus V. P. 38.
De Sacra Unctione. Titulus VI. P. 39.
De Clericis peregrinis. Titulus VII. P. 44.
De Officio Judicis Ordinarij, & Vicarij. Titulus VIII. P. 45.

De Officio Fiſcalis, & jure Fiſci. Titulus IX. P. 62.
De Officio Notarij, & de Fide inſtrumentorum. Titul. X. P. 73.
De Officio executoris Juſtitiæ. Titulus XI. P. 89.
De Officio Cuſtodis, & Cuſtodia reorum. Titulus XII. P. 92.
De Majoritate, & obedientia. Titulus XIII. P. 96.

SUB LIBRO SECUNDO.

DE Ordine Judiciorum Titulus I. P. 99.
De Procuratoribus. Titulus II. P. 109.
De Ferijs. Titulus III. P. 110.
De Feſtis ex præcepto obſervandis. P. 111.
De Feſtis mobilibus. P. 112.
De Feſtis Indorum. P. 117.
De Dolo, & contumacia. Titulus IV. P. 118.
De Teſtibus, & probationibus. Titulus V. P. 120.
De Sententia, & re judicata. Titulus VI. P. 127.
De Appellationibus, & recuſationibus Judicum. Tit. VII. P. 128.

SUB LIBRO TERTIO.

DE Officio Epiſcoporum, & vitæ puritate. Titul. I. P. 133.
De His, quæ ad propriam Perſonam Epiſcopi pertinent. Ibidem.
De Cura ſubditorum, & propriæ familiæ. P. 136.
De Doctrinæ cura. P. 137.
De Viſitatione propriæ Provinciæ. P. 140.
De Officio Rectoris, & Plebani. Titul. II. P. 152.
De Officio Parochi, & Doctrinæ Cura. Ibidem.
De Adminiſtratione Sacramentorum. P. 153.
De Vigilantia, & Cura circa ſubditos, præſertim in Sacramentorum receptione. P. 155.

De

De Sollicitudine præſtanda, ut peccatis remedium adhibeatur. P. 163.
De His, quæ ad Parochos Indorum attinent. P. 164.
De Beneficiatis Cathedralium, & Parochialium, & eorum Officijs. Titulus III. P. 170.
De Aſſiſtentia Beneficiatorum Divinis Officijs debita. Ibidem.
De Officio Sacriſtæ. Titulus IV. P. 173.
De Vita, & honeſtate Clericorum. Titulus V. P. 175.
De Clericorum habitu, & cultu externo. Ibidem.
De Evitandis ſpectaculis vanis, & actionibus prophanis. P. 179.
De Ludis Clericis probibitis. P. 184.
De Uſu frequenti Eucbariſtiæ. P. 187.
De Clericis non reſidentibus. Titulus VI. P. 189.
De Inſtitutionibus, & jure Patronatus. Titulus VII. P. 193.
De Rebus Eccleſiæ conſervandis, alienandis, vel non. Titulus VIII. P. 197.
De Teſtamentis, & ultimis voluntatibus. Titulus IX. P. 202.
De Sepulturis, defunctis, & funeralibus. Titulus X. P. 205.
De Parochis. Titulus XI. P. 209.
De Decimis, & Primitijs Titulus XII. P. 211.
De Regularibus, & Monialibus. Titulus XIII. P. 213.
De Religioſis, & Pijs Domibus. Titulus XIV. P. 226.
De Celebratione Miſſarum, & Divinorum Officiorum. Titulus XV. P. 232.
De Baptiſmo. Titulus XVI. P. 243.
De Sanctiſsimæ Eucbariſtiæ Sacramento, & ejus Cuſtodia. Titulus XVII. P. 246.
De Reliquijs, & veneratione Sanctorum, & Templorum. Titulus XVIII. P. 250.
De Immunitate Eccleſiarum, & Clericorum. Tit. XIX. P. 257.

Ne Clerici, vel Monachi negotijs Secularibus ſe immiſceant. Titulus XX. P. 261.
De Obſervatione jejuniorum. Titulus XXI. P. 265.
De Diebus, quibus jejunare tenentur omnes hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ (Indis exceptis) Ibidem.
De Diebus, quibus Indi jejunare tenentur ex Conſtitutione felicis recordationis Pauli Papæ III. P. 267.

SUB LIBRO QUARTO.

DE Sponſalibus, & Matrimonijs. Titulus I. P. 269.
De Cognatione ſpirituali, & alijs Matrimonij impedimentis. Titulus II. P. 278.

SUB LIBRO QUINTO.

DE Viſitationibus. Titulus I. P. 280.
De Calumniatoribus. Titulus II. P. 286.
De Simonia. Titulus III. P. 288.
De Hæreticis. Titulus IV. P. 291.
De Uſuris. Titulus V. P. 293.
De Sortilegis. Titulus VI. P. 299.
De Maledicis. Titulus VII. P. 301.
De Injurijs, & damno dato. Titulus VIII. P. 303.
De Pœnis. Titulus IX. P. 305.
De Concubinatu, & pœnis Concubinariorum, & Lenonum. Titulus X. P. 306.
De Sententia Excommunicationis. Titulus XI. P. 313.
De Pœnitentijs, & remiſſionibus. Titulus XII. P. 319.

STATUTA ORDINATA A SANCTO CONCILIO PROVINCIALI MEXICANO III.

ANNO DOMINI MDLXXXV.

EX PRÆSCRIPTO

SACROSANCTI CONCILIJ TRIDENTINI

Decreto Seſſ. 24. Cap. 12. de Reform. verbo *Cetera*.

REVISA

A CATHOLICA MAJESTATE, ET A SACROSANCTA SEDE APOSTOLICA CONFIRMATA

Anno Domini milleſſimo quingentiſſimo octuageſſimo nono.

Digitized by Google

(✠)

SANCTA SYNODUS Provincialis in Civitate Mexicana, quæ Provinciæ Novæ Hiſpaniæ caput, & Metropolis eſt, legitime congregata, Præſidente in ea Illuſtriſsimo, & Reverendiſsimo D. D. Petro Moya de Contreras, ejuſdem Civitatis, & Diœceſis Archiepiſcopo, per cujus indictionem, & convocatorias Litteras eadem Synodus, hoc anno Domini milleſſimo, quingenteſſimo, octuageſſimo quinto, inibi celebrata fuit, prout celebratur de præſenti; *Illuſtriſsimo Domino Archiepiſcopo Metropolitano, & Reverendiſsimis Dominis Epiſcopis Suffraganeis, Cathedraliumque bujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Eccleſiarum Decanis, & Capitulis, omnibusque Beneficiatis, Vicarijs, Parochis, Capellanis, & Clericis cujuſcumque ordinis, qualitatis, & præeminentiæ honore fulgentibus; ac quibusvis ejuſdem Provinciæ Notarijs, Scribis, & Officialibus, quos hic contenta concernunt, aut concernere poſſunt, in CHRISTO JESU Domino noſtro, qui vera ſalus eſt, ſalutem, &c.*

QUAMVIS nobis Chriſtiana Religio non oſtenderet, quantum Sacrarum Cæremoniarum Ritus, & obſervantia conferat; ut animus ad divinum

Digitized by Google

cultum, & veræ Religionis Cuſtodiam elevetur: juvat tamen plurimum communis omnium Nationum conſenſus, in quibus nulla unquam fuit adeo barbara, quæ licet ſuos falſos Deos, tanquam veros colendo erraverit, primo tamen humanorum bonorum principio, & cauſæ, nempe Deo, adorationem, ac reverentiam tribuit. Sic enim Cæremoniarum Ritum neceſſarium eſſe gentes æſtimabant, ut in earum debita obſervantia ſpes ſuas collocarent, incuriæ autem, ac negligentiæ in eis commiſſæ adverſos eventus imputarent, eoſque præ ceteris religioſiores, & magis pios judicantes, qui ſe in earum Ritu diligentiores, ac obſervatiores oſtendiſſent. Quin etiam tam divina Fide, quam communi experientia conſtat; exteriori Cæremoniarum cultu ad divinarum rerum contemplationem ſpiritum ſummopere excitari, ac ſuaviſſime ferri. Unde videmus tot in Lege ſcripta Cæremonias a Deo præſcriptas, illarum quidem figuras, quibus Redemptor noſter, ejuſque Sacri Diſcipuli uſi fuerunt, quaſque Mater, ac Magiſtra noſtra Catholica Romana Eccleſia, vel per traditionem Apoſtolicam, vel ſancto zelo, ac Divina Providentia, ad priorum, & obedientium Catholicorum ædificationem, ſuperborumque, & arrogantium Hæreticorum, ac Infidelium confuſionem introductas recepit, quarum quædam univerſales, ac toti Eccleſiæ communes, ut in Sanctorum Sacramentorum, aliorumque cœleſtium Myſteriorum adminiſtratione; quædam vero pro cujuſque Provinciæ, & Eccleſiæ Inſtituto peculiares exiſtunt: ut igitur non ſolum Sancta hæc Metropolitana Eccleſia

D. Auguſt. lib. 10. de Civitate Dei c. 4. & D. Thom. lib. 3. cõtra gentes c. 120.

ſia

ſia Mexicana, ſed etiam reliquæ, ejuſdem Archiepiſcopatus, & Provinciæ Cathedrales Eccleſiæ, tam in divini cultus, & Divinorum Officiorum Cæremonijs, quam in Legibus, & Statutis per earum Prælatos, Capitula, atque, Miniſtros cuſtodiendis, & obſervandis, omnimodam, (ut par eſt,) conformitatem habeant; atque adeo diverſitatem (quæ plurium ſæpe abſurdorum cauſa eſſe dignoſcitur) quoad fieri poſſit, fugiant: Idciroo hæc eadem ſancta Provincialis Synodus, collata ſibi a Sacroſancto Concilio Tridentino, ad præmiſſa omnia, & ſingula auctoritate fungens, in ejuſdem Sancti Concilij obedientiam, & executionem, ac eorum, quæ tam in Miſſali, & Breviario Sanctiſſimi Patris noſtri felicis recordationis Pij Papæ V. juſſu editis; quam in hujus Metropolis, ad quam ceteræ ejuſdem Provinciæ Cathedrales Eccleſiæ conformari, & regulari debent, erectione diſponuntur, & ordinantur, obſervantiam ſtatuit, decernit, & mandat: Cæremoniale, & ſtatuta infra ſcripta, in omnibus ejuſdem Archiepiſcopatus, & Provinciæ Catheralibus Eccleſijs hujuſmodi inviolabiliter obſervari, practicari, ac executioni mandari. Pro cujus rei fundamento præcipit ejuſdem Metropolitanæ Eccleſiæ erectionem poni tenoris (videlicet) ſequentis.

Seſſ. 24. c. 12. verbo cetera de reform. ad finem capit.

Iuvant divina verba S. Gregor. quæ refert. Cardinal. Antonius Carrafa ex ejuſdem Sanct. Pontificis Epiſtolis tom. 2. in reſpõſione ad 3. interrogationẽ D. Auguſtin. primi Anglorum Epiſcop. fol. 553.

ERECTIO
ECCLESIÆ MEXICANÆ,
QUÆ EADEM EST
CUM CETERIS EJUSDEM PROVINCIÆ.

JOANNES DE ZUMMARRAGA DEI, ET Apoſtolicæ Sedis munere Epiſcopus; & ſervus Eccleſiæ Mexicanenſis, cujus ſub Chriſti Dei Evangelio æterno militanti, gratia, & pax a Deo Patre, & ejus conſubſtantiali Unigenito Filio, pacis autore, qui ſui Divini Corporis effuſo Sanguine donavit nobis omnia delicta delens, quod adverſus non erat Chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipſum tulit de medio, affigens illud Cruci pacificans per Sanguinem Crucis ejus, ſive quæ in terris, ſive quæ in Cœlis ſunt. Placuit divinæ bonitati Hiſpaniarum Regnis adeo celebres præficere Heröes, qui ne dum barbaricos enſes, ac moles, qui illorum victoriam ſequuntur e medio effugarent: verum ſui patrimonij, ac vitæ prodigi facti, remotiſſimas, & incognitas penetrarunt regiones, ac Idololatriæ monſtro inde ſublato, Evangelium vitæ, Crucis vexillo hinc inde triumphante, Chriſtianorum magna ſtipante caterva, plaudente Religione Chriſtiana magnis auſpicijs late, diffuſeque plantarent; ſic ſunt Sereniſſima Regina Joanna, ac illius Genitus Invictiſſimus Carolus Maximus, Imperator ſemper Auguſtus rei ſecularis, ex Dei electione ſolus, & in-

indubitatus Monarcha, quorum cura circa hoc potiſſimum verſatur, ut omnes gentes eamdem orthodoxam profiteantur Fidem, & univerſus Orbis ad unius veri Dei cultum redigatur, fiatque unum ovile, & unus Paſtor, atque juxta Beatiſſimi Pauli oraculum unum corpus, unus ſpiritus, una ſpes, unus Dominus, una Fides, unum Baptiſma, unus Deus, & Pater omnium, qui ſuper omnes, & per omnia, & in omnibus nobis, a cunctis proclametur uniformiter; ob hoc innumeras quippe rates, carinas, atque triremes ſcyllæ, caribdi, ac alijs compluribus cerulei maris anguſtijs expoſuere; ob hoc ſane ineffabiles ſuorum Regnorum theſauros, quaſi manu undequaque perfoſſa, per abruptas, & incultas oras, etiam nec aſſem mundani lucri inde ſperantes, Herculeo illo ſuo animo, ſæpiſſime, & affatim projecerunt, attentantes iter, vel euntibus, vel redeuntibus, multis nominibus infauſtum, nullo tamen infelicius, quam quod pluries Chriſtiani nominis augmentum non contingebat, ac pene duplicabat moleſtiam, quod gentem illam omnino adverſam, & inductilem, cujus utilitati potiſſimum tantum laboris deſudabatur. Ob hoc res utique lucidiſſima eſt, ſelectos Viros quam plurimos, nedum in arte militari, verum etiam in omnigena eruditione, ac pietate ad barbaros, & fere beſtialiter viventes homines deſtinarunt: Alteros quidem, qui illos ſuo regali ſceptro ſubmitterent, alteros vero, qui Sacra Dei Templa ædificarent, & ad ſinceram Fidei veritatem radijs veræ Theologiæ illuminatos illos redigerent, & immaculatam, quam ædificarent Eccleſiam (ſi forte dia-

bolico inſtinctu miſceretur) a fœde barbarica appellatione vendicarent, perſpiciebat nimirum Regia prudentia id, quod veriſſimum eſt, non mediocriter ad Chriſtianæ Religionis ornamentum facere, ne quid omnino canatur, aut legatur in Templis, quod non graviſſimo, doctiſſimo cuique placere poſſit, hoc eſt, quod non ex divinis libris hauſtum ſit, aut certe a viris eximijs profectum. Demum tanta ſolertia, tam ingenti cura, & auguſta opera. hujus rei ſtudio infatigabili chriſtiani nominis ſumpta Provincia annis non paucis inſudarunt, ut illis in locis, in quibus ab incognitis ſæculis Aſtaroth, Bel, Baal, Dagon, & reliquæ Barathricæ ferinæ ſpurcitiæ colebātur,jam non niſi divinum Nomen, Sacri Hymni, hipoſtaticæ laudes, Virginei cantus, Divorum Panegyrici, Martyrum ſanguis, Virginum puritas, Eccleſiæ dogmata, & Pontificia jura hinc inde reſonent, atque tripudient: loquantur ipſa opera, teſtentur rem quondam prophanæ blaſphemiæ, & dæmonum nominibus plenæ regiones. Nunc vero Inſulæ Chriſtianæ, & oppida feliciſſima Chriſto, ac Gloriæ militia dicata hujus felicitatis participes ſunt. Cumana perlarum flumen, Venetia minor, Sancta Martha, nomen Dei Darienum, Panama, Nicaragua Indica, Cartago, Profunda loca, Perutum, Yucatanum, Cocumellum flumen palmarum, Hiſpanica Inſula, Fernandina, Margarita, Jamaica, & Sancti Joannis, ac alia quam plurima loca, quædam a fluminibus, quædam vero a Ducum illa ſubjugantium genealogijs nomina trahentia, quæ adeo divini cultus ſchemate fulgent, exuberantiſſimis Templis, ac Monachorum cænobijs

hinc

hinc inde conſtructis, ut vere de illis reſpectu noſtri divinum Judicium jam verificetur, erunt noviſſimi primi; hoc vero ingens divini amoris incendium, piiſſimorum horum Regum ſtudio actum eſt, quibus taliter favit divina clementia, ut non ſolum regali ſceptro cunctos noſtri ævi Reges antecedant; verum pietate præcipua Fidem Chriſtianam præ cunctis ampliaverint. Quapropter mihi magis interea libet, illis mentem iſtam Regibus dignam, quam fortunam quamlibet amplam gratulari. O felicem Chriſti Populum, ſi paſſim contingat tales eſſe Principes, quibus Chriſti gloria nihil ſit antiquius, qui totum regium ornatum moribus, & vita refrenant, quibus etiam ſi ſceptrum detrahas, tamen Reges Chriſtianos agnoſcas, in quibus ſane fortuna, quam antiquitas cæcam faciebat, occulta videtur, qui generis ſui longe clariſſima ſchemata morum ſuorum ornamentis illuſtrant, Regiam Dignitatem vitæ integritate conduplicant, Imperiali Aquilæ, neſcio quid Majeſtatis additum videtur; poſtquam hi ſimiles non habentes Principes totius orbis Monarchiam tenent. Quid ſupereſt? Niſi ut Chriſtum optimum, maximumque comprecemur, ut iſtam mentem illis, illos vero nobis quam diutiſſime ſervet incolumes; ad tantam itaque exuberantiam (ut ad rem breviter veniamus) horum Principum devenit, clementiaque Mexicanam Provinciam, inter omnes regiæ ditioni ſubmiſſas, præcipuam in terra firma, quam Novam Hiſpaniam nuncupamus, ſitam, non ſolum a barbarico illo cultu, Chriſti Fide undequaque evangelizata, mundaverint; verum, & ordo Hyerar-

rarchicus, quem Romana tenet Eccleſia in illa obſervetur. Apoſtolico ſuper hoc implorato conſenſu, Epiſcopale Cathedrale Templum, ac Parochiales, & Eccleſiaſticas Dignitates, Canonicatus, Præbendas, Beneficia, & cetera hujuſmodi in ipſa erigere, conſtruere, ædificare, & fundare omnino (regio ſuper hoc habito conſilio,) decreverint: atque, ut rem effectui commendarent, me inutilem, & omnino ad tantæ rei executionem inhabilem, cum apud illos plurimi non deeſſent, qui, mea ſententia, cumulate valerent ſuis ſanctiſſimis votis ſatisfacere, ex angulo mei Franciſcani Inſtituti ſemi ſepultum extraxerunt, & in primum Mexicanenſem nominaverunt, & elegerunt Epiſcopum. Quorum piæ Petitioni, & Electioni Sanctiſſimus D. N. Papa Clemens, hujus nominis ſeptimus, paternali affectu (ut par eſt) condeſcendens, Apoſtolicas Litteras per manus Regias, nobis ſuppeditandas ſolerti cura deſtinavit, quas quidem litteras, in membrana more Romano conſcriptas, Apoſtolico plumbo in filis ſericis rubei, croceique coloris pendente, ſanas, integras, non vitjatas, non cancellatas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio, & ſuſpicione carentes, is, qui regium agebat negotium, coram magno cætu in præcipuo Templi ſacro loco, Sancti Spiritus invocato favore, nobis præſentavit. Quas quidem ea, qua decuit reverentia, & ſubmiſſione, ſuſcepimus, & legimus. Series vero earum de verbo ad verbum eſt, quæ ſequitur.

CLE-

CLEMENS Epiſcopus Servus Servorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Sacri Apoſtolatus miniſterio, meritis licet inſufficientibus ſuperna diſpoſitione præſidentes ad univerſi Orbis Provincias, & Loca, ea præſertim, quæ Omnipotentis Dei miſericordia Chriſtianæ veritatis lucem noſtris potiſſime temporibus inceperunt agnoſcere, frequenti meditatione intendimus, ut in illis orthodoxæ Fidei cultus augeatur, & Chriſtiana Religiô propagetur, ac eorum Incolæ, & habitatores venerabilium Præſulum Doctrina, & autoritate ſuffulti, in eadem Fide ſemper proficiant, ipſaque loca, maxime inſignia, dignioribus titulis attollantur, & majoribus honoribus decorentur; præſertim cum id Catholicorum Regum, & etiam Cæſareæ Majeſtatis pia vota expoſcunt, & cognoſcimus in Domino ſalubriter expedire. Sane cum oppidum Mexicanenſe in Indijs maris tirreni Indici nuncupati, olim auſpicijs claræ memoriæ Ferdinandi Aragoniæ Regis, & Eliſabethæ, Reginæ Caſtellæ, & Legionis Regnorum, per dilectum Filium, nobilem Virum Petrum Arias militem Segovienſem, eorum gentium, armorum ad eaſdem Indias deſtinatorum, Exercitus Generalem Capitaneum noviter repertis, & e manibus infidelium illas tunc occupantium ereptis, ac ad ditionem, & dominium eorum, & pro tempore exiſtentium Regum eorumdem Regnorum redactis, illisque in temporalibus ſubjectis, quæ eiſdem regibus, dum vixerunt, & deinde Chariſsimo in Chriſto Filio noſtro Carolo, Romanorum Imperatori ſemper Auguſto, dictorum Regnorum nedum hæredi, & Succeſſo-

ri, verum etiam in deſiderio orthodoxam Fidem ubique exaltandi imitatori, ac ſub eorum obedientia, & dominio, ratione dictorum Regnorum, ex tunc ſucceſsive eodem Petro Capitaneo Gubernatore permanentibus, conſiſtens: admodum inſigne exiſtat, longumque, & latiſsimum, & diſtinctum territorium circum circa habeat; adeoque in eo ultra viginti millia vicinorum, vel Incolarum, quorum plures Fideles, tam noviter converſi, quam etiam alij forenſes, & de diverſis mundi partibus ad illud habitandum confluentes commorentur, & reſideant, ac in eo inter alios Eccleſias, Monaſteria, pia loca, ex devotione Regum Majeſtatis, & Capitanei prædictorum inibi conſtructa: una Parochialis Eccleſia ſub invocatione Beatæ Mariæ Virginis, cum ſtructuris, & ædificijs convenientibus, ad quam omnes ipſi Fideles, pro Miſsis, & Divinis Officijs audiendis, ac Eccleſiaſticis Sacramentis ſuſcipiendis, tanquam ad eorum Parochialem Eccleſiam recurrunt, etiam conſiſtit; ac idem Carolus Imperator ſummopere cupiat eamdem Parochialem Eccleſiam, in Cathedralem, ipſumque oppidum in Civitatem Mexicanenſem erigi, & inſtrui. Nos habita ſuper his cum venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione; eodem Carolo Imperatore nobis ſuper hoc humiliter ſupplicante, ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, & ejuſdem Beatæ Mariæ Cœleſtis, nec non ipſius Fidei exaltationem, Apoſtolica Autoritate, tenore præſentium ſupplicationibus Caroli Imperatoris hujuſmodi inclinati, de eorumdem fratrum conſilio pariter,

&

& aſſeuſu, oppidum Mexicanenſe, ac Parochialem Eccleſiam Beatæ MARIÆ, hujuſmodi in Cathedralem Mexicanenſem, ſub invocatione ejuſdem Beatæ MARIÆ nuncupandam, pro uno Epiſcopo Mexicanenſi, qui inibi, & in illius Civitate, ac Diœceſi verbum Dei prædicet, & infideles ad eandem Fidem convertat; ac tam illos ſic converſos, quam alios prædictos Fideles, in eadem Fide expertius inſtruat, doceat, & confirmet, ac Sacramenta Eccleſiaſtica eis miniſtret, & miniſtrari, ac prædictam erectam Eccleſiam, illiuſque ædificia ad formam Cathedralis Eccleſiæ redigi faciat; ac in Civitate, & Diœceſi prædictis, Collegiatas, & Parochiales, ac alias Eccleſias, Monaſteria, Capellas, Hoſpitalia, Oratoria, & alia loca pia, ac in illis reſpective in numero, & cum dotibus, ac qualitatibus decentibus per eum aſsignandis, ſpecificandis, majores, Principales, Abbatiales, Conventuales, & alias Dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, & officia etiam curata, & electiva; nec non Canonicatus, & Præbendas, integras, & dimidias portiones, Capellanias, Vicarias, & alia Beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ac Capitula, necnon Capitulares Abbatiales, Conventuales, & alias menſas erigat, & inſtituat reſpective, ac alia Temporalia, Spiritualia, Juriſdictionalia, & Pontificalia officia, omniaque, & ſingula alia, quæ alij Epiſcopi Regnorum eorumdem facere, & exercere conſueverunt, & quæ pro divini cultus augmento, & Fidei hujuſmodi exaltatione, ipſorumque Fidelium animarum ſalute expedire cognoverint, faciat, & exerceat: ac

omnibus, & ſingulis alijs privilegijs, prærogativis, præeminentijs, & gratijs, quibus alij Epiſcopi prædicti de jure, & conſuetudine, ac alias utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum utatur, potiatur, & gaudeat, ac uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeat: necnon in eadem Eccleſia Mexicanenſi Capitulum Canonicorum, & Perſonarum, Epiſcopali, & Capitulari menſis, ac ſigillo, & alijs inſignijs, juriſdictionibus, privilegijs,& præeminentijs Epiſcopalibus, & Capitularibus, erigimus, & inſtituimus: ac Incolas, & habitatores dictæ Civitatis cum homine decoramus; necnon eidem erectæ Eccleſiæ pro illius Civitate, Civitatem erectam, & pro Diœceſi Terras, Inſulas, Loca, & Oppida, quæ idem Carolus Imperator, vel ejus Conſilium Indiarum nuncupatum, poſitis limitibus, & confinibus neceſſarijs, ſtatui, & aſſignari juſſerit: ac pro Clero, & Populo illorum Incolas, & habitatores hujuſmodi, reſpective, ac pro dote, & etiam Pontificalis Dignitatis, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi illius decentiori ſuſtentatione decimas, primitias, & alia jura Epiſcopalia, ſpiritualia, & temporalia de bonis, rebus, & fructibus, de quibus Carolus Imperator, vel conſilium hujuſmodi ſpecificarint, & ordinaverint. Itaque idem Epiſcopus Mexicanenſis in Civitate, & Diœceſi prædictis Epiſcopalem juriſdictionem, autoritatem, & poteſtatem excercere, ac decimas, & primitias, & jura hujuſmodi percipere, & levare ad inſtar Epiſcoporum prædictorum libere, & licete valeat, applicamus, & appropriamus: necnon jus Patronatus, & infra annum,

num, propter loci diſtantiam, per ſe, vel alium, ſeu alios ad id etiam ante vacationes deputandos Procuratores, præſentandi Perſonas idoneas, tam hac prima vice, quam quoties illa pro tempore vacaverint, ad Eccleſiam videlicet Mexicanenſem, nobis, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici per Nos, & illum reſpective in ejuſdem Eccleſiæ Epiſcopum, & Paſtorem præficiendum. At vero omnes, & ſingulas alias Dignitates, Perſonatus, Adminiſtrationes, Officia, Canonicatus, & Præbendas, Portiones, Capellanias, Vicarias, Monaſteria, Prioratus, & alia Beneficia hujuſmodi, eidem tempore exiſtenti Epiſcopo Mexicanenſi, ac ejus Vicario, ſeu Officiali per eum inſtituendas, ad eaſdem præſentationes Carolo Imperatori prædicto, ratione Regnorum Caſtellæ, & Legionis hujuſmodi, ac pro tempore exiſtenti illorum Regi, vel Reginæ de ſimilibus conſilio, & aſſenſu reſervamus, concedimus, & aſſignamus; non obſtantibus Conſtitutionibus, Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, decorationis, applicationis, appropriationis, reſervationis, conceſsionis, & aſſignationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſſimo quingenteſſimo trigeſſimo, quarto Nonas Septembris, Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

D Poſt

Poſt quarum quidem Litterarum Apoſtolicarum præſentationem, & receptionem nobis, & per Nos, ut præmittitur, factas, fuimus pro parte Sereniſſimæ Dominæ Joannæ, & Caroli ſemper Auguſti, ejuſdem filij Hiſpaniarum Regum debita cum inſtantia requiſiti, ut ad complementum Litterarum Apoſtolicarum, & contentorum in eiſdem procedendum, in prædicta noſtra Cathedrali Eccleſia, ad honorem Glorioſiſſimæ Virginis Mariæ Aſſumptionis dedicata, & in dicta Nova Hiſpania fabricata, Dignitates, Canonicatus, & Præbendas, ac Portiones, aliaque Beneficia, & Officia Eccleſiaſtica quotquot, & prout melius expedire videremus, tam in Civitate, quam per totam Diœceſim erigeremus, & inſtitueremus. Nos igitur Frater Joannes de Zummarraga, Epiſcopus, ac Commiſſarius Apoſtolicus præfatus attendentes petitionem, & requiſitionem hujuſmodi juſtas fore, & rationi conſonas, cupientesque, ut verus, & obediens filius Apoſtolica juſſa, nobis directa, reverenter exequi, ut tenemur, commiſſionem præacceptavimus, & eadem Autoritate Apoſtolica, qua fungimur in hac parte, præfata Majeſtate inſtante, & petente, in prædicta Cathedrali Eccleſia Mexicanenſis Civitatis in prædicta Nova Hiſpania, ad honorem Dei, & Domini noſtri Jeſu-Chriſti, ac Beatiſſimæ Mariæ Virginis, Matris ejus, in cujus, ac ſub cujus titulo per præfatum Sanctiſſimum Dominum noſtrum Cathedralis Eccleſia eſt erecta, tenore præſentium erigimus, creamus, & inſtituimus.

§. I.

§. I.

DEcanatum, quæ Dignitas prima poſt Pontificalem in eadem Eccleſia exiſtat, qui curet, & provideat, quod Officium Divinum, & omnia alia, quæ ad cultum Dei pertinent, tam in Choro, quam in Altari, etiam in Proceſſionibus in Eccleſia, & extra, in Capitulo ubicumque Conventus, Eccleſiæ, ſeu Capituli ad illud exolvendum congregabuntur, cum ſilentio, & ea, qua decet honeſtate, ac modeſtia rite, & recte perficiantur, ad quem etiam pertinebit, ijs, quibus a Choro ex cauſa diſcedere convenit, & expreſſa cauſa, & non alias, licentiam concedere.

§. II.

ARchidiaconatum ejuſdem Civitatis, ad quem Clericorum ordinandorum examinatio, Prælato ſollemniter celebrante; miniſtratio Civitatis, & Diœceſis, ſi ſibi a Prælato injungatur viſitatio, & alia, quæ de jure communi competunt, exercere pertinebit, qui in altero tamen jurium, vel in Theologia ad minus Baccalaureus exiſtat, in Univerſitate graduatus.

§. III.

CAntoriam, ad quam nullus poſſit præſentari, niſi in muſica, ſaltem in cantu plano doctus, & peritus exiſtat, cujus in faciſtolio cantare, & ſervitores Eccleſiæ cantare docere, & quæ ad cantum pertinent, & expectant ordinare, corrigere, & emendare, in Choro, & ubicumque per ſe, & non per alium officium erit.

§. IV.

SCholaſtriam, ad quam etiam nullus, niſi in altero jurium, aut in artibus Baccalaureus, in aliqua generali Univerſitate graduatus exiſtat, præſentetur, qui Grammaticam Clericos, & Eccleſiæ ſervitores, ac omnes Diœceſanos audire volentes, per ſe, vel alium docere tenebitur.

§. V.

THeſaurariam, ad quam Eccleſiam claudere, & aperire, campanas pulſare facere, omnia utenſilia Eccleſiæ Cuſtodire, lampades, & luminaria, curare de incenſo, luminibus, Pane, & Vino, ac reliquis ad celebrandum neceſſarijs, de redditibus fabricæ Eccleſiæ exponendis ad votum Capituli providere, pertinebit.

§. VI.

NEcnon decem Canonicatus, & Præbendas, quas a dictis Dignitatibus omnino ſeparatas eſſe decernimus, nec unquam unam ſimul cum dignitate aliqua obtineri poſſe ordinamus, ad quos etiam Canonicatus, & Præbendas nullus præſentari poſſit, niſi ad Sacrum Presbyteratus Ordinem jam ſit promotus, ad quos quidem Canonicatus quotidie (præterquam in primæ, & ſecundæ dignitatis feſtivitatibus, in quibus Prælatus, vel eo impedito aliqua de Dignitatibus celebravit) Miſſam celebrare pertinebit.

§. VII.

INſtituimus inſuper ſex integras, & totidem dimidias Portiones, & qui ad dictas integras Portiones præſentandi fuerint, ad Sacrum Diaconatus Or-

Ordinem ſint promoti, in quo quidem Ordine teneantur in Altari quotidie deſervire, necnon Paſſiones decantare: qui vero ad dimidias, ad Sacrum Subdiaconatus, qui quidem Epiſtolas in Altari, & in Choro, & Prophetias, Lamentationes, & Lectiones teneantur decantare.

§. VIII.

VOlumus inſuper, & ſtatuimus quod ad Dignitates, Canonicatus, Portiones integras, & dimidias ſupra dictas, vel ad aliquod aliud Beneficium totius noſtræ Diœceſis, nullus præſentari valeat, qui cujuſvis Ordinis, Privilegij, aut Officij occaſione a Juriſdictione noſtra Ordinaria ſit exemptus, & ſi forte contigerit, exemptum aliquem præſentari, vel inſtitui, talis præſentatio, vel inſtitutio ſit ipſo jure nulla.

§. IX.

ET quia non eſt parvi momenti Rectores nominare, ordinamus quod tot Rectores poſsimus eligere, quot ſervitio noſtræ Cathedralis Eccleſiæ neceſſe fuerint, qui ad nutum noſtrum, noſtrorumque pro tempore ſucceſſorum provideri, & quando licuerit, amoveri poſſint, qui exerceant in dicta Cathedrali Eccleſia noſtra Officium recte, & rite Miſſas celebrando, confeſſiones audiendo, aliaque Sacramenta caute, & ſollicite miniſtrando.

§. X.

AC ſex Acolytos, qui Acolytatus Officium in Altaris miniſterio quotidie per ordinem exercebunt, ordinamus Capellanos inſuper ſex, quorum quilibet, tam in nocturnis horis, quam in diur-

 nis,

nis, ac etiam Miſſis ad Faciſtolium perſonaliter intereſſe, & in unoquoque menſe Miſſas viginti, niſi juſta infirmitate, vel impedimento fuerit impeditus, celebrare teneatur.

§. XI.

PRæſentationem autem dictarum Dignitatum, Canonicatuum, Portionum integrarum, ac dimidiarum, aliarumque Dignitatum, Canonicatuum, & Portionum ſimilium futurarum, in prædicta noſtra Cathedrali Eccleſia creandarum, præfatis Catholicis Hiſpaniarum Regibus, ac eorum Succeſſoribus, prout de jure eis competit, & Autoritate Apoſtolica reſervamus eadem autoritate.

§. XII.

ACoIytorum, & Capellanorum prædictorum electionem, ſeu proviſionem ad Nos, & Succeſſores noſtros una cum noſtro Capitulo pertinere decernimus. Volumus autem, quod dicti Capellani, qui pro tempore fuerint eligendi, non ſint Familiares Epiſcopi, nec alicujus Perſonæ dicti Capituli, nec fuerint tempore vacationis.

§. XIII.

OFficium Sacriſtæ, qui ea, quæ ad officium Theſaurarij ſpectant, ipſo præſente, & de ejus commiſsione, & in ejus abſentia ad votum Capituli excercere tenebitur.

§. XIV.

OFficium Organiſtæ, qui organa in diebus Feſtivis, & alijs temporibus ad votum Præſati, vel Capituli pulſare teneatur.

§. XV.

§. XV.

OFficium Perticarij, cujus in Proceſſionibus ordinare Prælato, Presbytero, Diacono, Subdiacono, & reliquis Altari miniſtrantibus, de Choro, ad Sacriſtiam, vel Altare, de Altari ad Sacriſtiam in Chorum euntibus, vel redeuntibus anteire, officium erit.

§. XVI.

OFficium æconomi, ſive Procuratoris Eccleſiæ fabricæ, & Hoſpitalis, qui Architectis muratoribus, necnon fabris lignarijs, & alijs officialibus ædificandis Eccleſijs operam dantibus præerit, quique per ſe, vel alios redditus, & proventus annuos, & quæcumque emolumenta, & obventiones, ad dictam fabricam, & Hoſpitale, quovis modo pertinentia, colligere, & expendere habebit, redditurus annuatim rationem de receptis, & conſumptis Epiſcopo, & capitulo, vel officialibus ab eiſdem ad hoc ſpecialiter deputatis; necnon ad eorum nutum eligendus, vel removendus, præſtita prius per eum idonea ſatiſdatione, quam ad Adminiſtrationem admittatur.

§. XVII.

OFficium inſuper Cancellarij, ſive Notarij Eccleſiæ, & Capituli, qui quoſcumque contractus inter Eccleſiam, Epiſcopum, & Capitulum, & quoſcumque alios, in prothocolo, & notis ſuis recipere, actus Capitulares ſcribere, donationes, poſſeſsiones, cenſus, fœuda, precaria per eoſdem Epiſcopum, & Capitulum, & Eccleſiam, vel ab eiſdem facta, vel in poſterum facienda annotet, & ſcribat, & in-

inſtrumenta cuſtodiat: partes reddituum Beneficiatis diſtribuat, nec non Rationes reddat, & recipiat.

§. XVIII.

OFficium inſuper canicularij, qui canes ab Eccleſia eijciat, in omnibus Sabbatis, & quorumcum-que feſtorum vigilias habentium, vigilijs, & alijs, ubi, & quando per Theſaurarium ſibi fuerit injunctum, Eccleſiam purgabit.

§. XIX.

DE quibus omnibus, videlicet, quinque Dignitatibus, decem Canonicatibus, ſex integris, & totidem dimidijs Portionibus, & ſex Capellanis, & ſex Acolytis, & Officijs prædictis, quia de præſenti fructus, redditus, & proventus decimarum non ſuppetunt, Theſaurariam ex Dignitatibus, quinque vero Canonicatus, & omnes integras, & dimidias Portiones, ad præſens in dicta erectione volumus ſuſpendere: quod ſi præfatis quatuor Dignitatibus, & quinque Canonicis redditus memoratæ quartæ partis ad præſens (quod non credimus) non ſuppetant, quod defuerit, inter eos dividatur ſecundum valorem Præbendarum, & non numerum Perſonarum, donec ad majorem quantitatem fructus pervenerint, reſtituendi ad Præbendas præfatas per Nos, & noſtros Succeſſores, ordine nobis conſiderando ad potiorem Eccleſiæ noſtræ utilitatem, ita tamen, ut cum, Deo duce, ad pinguiorem fortunam fructus, & redditus noſtræ prædictæ Eccleſiæ pervenerint, quamprimum ad dotem Theſaurariæ ſuſpenſæ applicatam de ſuper creſcentibus fructibus auctum fuerit, Theſaurariam eandem, ex nunc erectam, & creatam eſſe de-

decernimus, abſque alia nova creatione, & erectione, Perſonæ per eandem Catholicam Majeſtatem nominandæ, conferendam; & conſequenter dum fructus, redditus, & proventus ulterius augmentum receperint, tres integræ Portiones provideantur; & ſucceſive cum excreverint fructus, dictorum Canonicorum numerus, uſque ad denarium numerum ſucceſive augeatur; quo expleto, tunc reliquæ tres integræ Portiones, & dimidiæ ſucceſive ſuo ordine admittantur, & demum de redditibus ſuper excreſcentibus ſex Acolytatus, pro ſex Clericulis, qui in quatuor minoribus ſint conſtituti, & Acolytorum officium in Altaris miniſterio exerceant, & ſex Capellaniæ ſimplices, pro ſex prædictis Capellanis ſimiliter provideantur; poſtmodum vero officium Organiſtæ, & Perticarij, & œconomi, Notarij, & Caniculárij prædictorum dicto numero ſucceſive, juxta ordinem litteraliter præmiſſum, abſque aliquo intervallo augeatur.

§ XX.

ET quia ſecundum Apoſtolum, qui Altari ſervit, de Altari vivere debet, omnibus, & ſingulis Dignitatibus, Perſonis, & Canonicis, Præbendatis, & integris, & dimidijs Portionarijs, Capellanis, Clericulis, ſive Acolytis, ceterisque officijs, & eorum Officialibus, juxta numerum ſupra dictum expreſſis, omnes, & ſingulos fructus, redditus, & proventus, tam ex Regia donatione, quam ex jure Decimarum, aut alias quovis modo, ad eos de præſenti, aut in futurum pertinentes; videlicet ordine Litterario, Decano, Archidiacono, Cantori, Scholaſtico,

Theſaurario, & Canonicis, necnon Portionibus integris, & dimidijs, & omnibus alijs ſupra notatis, & nominatis modo ſequenti.........................

§. XXI.

DEcano ſcilicet centum, & quinquaginta libras, *peſos*, vulgariter in illis partibus nuncupatos, quarum librarum quælibet unum caſtellanum aureum quadringentos octuaginta quinque marapetinos monetæ uſitatæ Hiſpaniæ conſtituentes. Archidiacono centum, & triginta valoris ejuſdem *peſos* ſeu caſtellanos, & cuilibet de Dignitatibus totidem; & cuilibet de Canonicis centum; Portionariorum cuilibet ſeptuaginta; dimidijs triginta quinque; Capellanis quidem viginti; Acolytis ſingulis duodecim; Organiſtæ ſex decim, & Notario totidem; Perticario totidem; æconomo vero quinquaginta; Caniculario quidem duodecim libras auri ſimiles, totidem caſtellanos, & marapetinos conſtituentes ex nunc, pro tunc ordine litterario, prout exprimitur, ſervato, cum fructus, redditus, & proventus ſuper excreverint, applicamus, & aſsignamus.

§. XXII.

ET quia, ut dictum eſt, propter officium datum Beneficium, volumus, & in virtute Sanctæ Obedientiæ diſtricte præcipiendo mandamus, quod prædicta ſtipendia ſint quotidianæ diſtributioni aſſignatæ, diſtributæ quotidie intereſſentibus ſingulis horis, nocturnis pariter, & diurnis exercitijs dictorum Officiorum. Itaque a Decano uſque ad Acolytum incluſive, is, qui alicui horæ non interfuerit in Choro, ſtipendio, ſive illius horæ diſtributione careat; & of-

officialis, qui ſui officij exercitio, vel executioni deerit, mulctetur ſimiliter ſingulis vicibus pro rata ſalarij; tales vero diſtributiones, quibus abſentes privantur, alijs intereſſentibus accreſcant.

§. XXIII.

ITem volumus, & eadem autoritate ordinamus, ut omnes, & ſingulæ Dignitates, Canonici, & Portionarij dictæ noſtræ Eccleſiæ Cathedralis teneantur reſidere, & ſervire in prædicta noſtra Eccleſia per octo menſes continuos, aut Interpolatos; alioquin Nos, vel Succeſſores noſtri, qui pro tempore fuerint, aut Capitulum Sede vacante teneantur, eo prius vocato, & audito, ſi juſtam, & rationabilem cauſam abſentiæ non habuerit, & allegaverit; Perſonatum, vel Canonicatum, ſive Portionem vacantem pronuntiare, & de illo, vel illa idoneis ad præſentationem tamen præfatæ Catholicæ Majeſtatis, & eorum in Regnis Hiſpaniæ ſucceſſorum providere; juſtam autem abſentiæ cauſam hoc loco diffinimus, ægritudinem, dum tamen Beneficiatus Infirmus in Civitate maneat, aut in ſuburbijs ejuſdem Civitatis, aut ſi eam incurrerit ſtans extra Civitatem, cum redierit, aut redire paraverit ad eam, dum tamen hoc probationibus legitimis conſtet, vel cum de mandato Epiſcopi, vel Capituli ſimul, & pro cauſa, & utilitate Eccleſiæ abſens fuerit; itaque iſta tria concurrant in hac ſua abſentia.

§. XXIV.

VOlumus inſuper, & de conſenſu, & beneplacito Sereniſſimæ Majeſtatis, & eadem Autoritate Apoſtolica ſtatuimus, decernimus, & mandamus

quod omnium decimarum, tam Cathedralis, quam aliarum Eccleſiarum dictæ Civitatis, & Diœceſis fructus, redditus, & proventus, in quatuor æquales dividantur partes, quarum unam Nos, & Succeſſores noſtri Epiſcopi perpetuis, futurisque temporibus, pro onere Pontificalis habitus ſuſtentando, & ut decentius, & juxta Pontificalis officij exigentiam, ſtatum noſtrum ſuſtentare valeamus, abſque aliqua diminutione pro noſtra ſpeciali menſa habeamus; Decanus vero, & Capitulum, & reliqui Miniſtri Eccleſiæ, quos ſupra aſſignavimus, aliam quartam partem, modo præmiſſo, inter eos dividendam habeant; a quibus partibus, licet ex Commiſſione Apoſtolica, & longævo temporis uſu, moribus, & conſuetudine approbata, eadem Catholica Majeſtas tertiam partem (tertias in Hiſpania vulgariter nuncupatas) habere, & recipere integraliter conſuevit, volens erga Nos ſuæ liberalitatis dexteram extendere, prout extendit circa alias partes, & circa qualitates infra expreſſas, Nos, & Epiſcopos ſucceſſores, ac Capitulum prædictos, ut magis debitores, tanto munere refectos, efficeret, & ut pro eadem, & Regijs ejuſdem Majeſtatis ſucceſſoribus preces effundere teneremur, in noſtra, & dictæ Eccleſiæ noſtræ, & Capituli in ſua quarta decimarum parte, liberos, & exemptos eſſe voluit; reliquæ vero duæ quartæ partes iterum in novem dividendas partes decernimus, duas quarum eidem Majeſtati Sereniſſimæ, in ſignum ſuperioritatis, & juris Patronatus, ac ratione acquiſitionis prædictæ terræ, futuris perpetuis temporibus, percipiendas, & levandas, applicamus.

§.XXV.

§. XXV.

DE reliquis vero ſeptem partibus bifariam duximus eſſe faciendam diviſionem, quarum quatuor de dictis ſeptem omnium decimarum Parochiæ noſtræ Cathedralis Eccleſiæ applicamus menſæ Capitulari, ut melius Eccleſia valeat adminiſtrari, ex quibus quatuor partibus Nos, & Succeſſores noſtri cuilibet veſtrorum aſſignamus ſexaginta *peſos* vulgariter nuncupatos, Sacriſtæ vero quadraginta, qui quidem Rectores habeant omnes primitias, præter octavam partem, quam applicamus Sacriſtæ; qui etiam Rectores quotidie in Choro Miſſæ majori, ac veſpertinis horis, ſuperpelliicijs induti reſidere teneant, ut commodius animarum ſaluti Sacramenta exercere valeant, ne eorum abſentia, ſeu incuria quis abſque aliquo Sanctæ Matris Eccleſiæ Sacramento incaute diſcedat, & donec fructus excreverint, ex prædictis etiam quatuor partibus conferatur Acolytis, Organiſtæ, & Perticario, quod ſupra dictum eſt, & quod ſuperfuerit, habeat prædicta menſa Capitularis.

§. XXVI.

IN ſingulis vero Parochialibus Eccleſijs, tam dictæ Civitatis, quam totius noſtræ Diœceſis, quatuor prædictæ de dictis ſeptem partibus ſimul cum primitijs, beneficijs in unaquaque dictarum Eccleſiarum erigendis, & creandis applicamus, declarantes etiam ſimili modo octavam partem dictarum quatuor partium, atque primitiarum, ſic dictis beneficijs applicatarum, Sacriſtæ cujuſque Parochialis Eccleſiæ dictæ Civitatis, & Diœceſis noſtræ, eſſe tribuendam.

G §. XXVII.

§. XXVII.

VOlumus autem, & ordinamus quod omnibus dictæ Civitatis, & Diœceſis noſtræ Eccleſijs Parochialibus (excepta noſtra Eccleſia Cathedrali) tot beneficia ſimplicia creentur, & ordinentur, quot ex quantitate reddituum dictarum quatuor partium, ſic eiſdem beneficijs applicatarum, creari, & ordinari poterunt. Aſſignata tamen congrua, & honeſta ſuſtentatione Clericis, quibus beneficia illa conferri debent; itaque nullus ſit determinatus dictorum beneficiorum numerus, ſed ſuper excreſcentibus fructibus, creſcat etiam Miniſtrorum copia in eiſdem Eccleſijs, quæ quidem prædicta beneficia ſimplicia, ſervitoria, quæ pro tempore in dictis Eccleſijs creari contigerit, ut dictum eſt, quotieſcumque contigerit vacare, quovis modo providere; volumus, & ſtatuimus filijs dumtaxat patrimonialibus, deſcendentibus ab incolis, qui ex Hiſpania dictam Provinciam tranſmearunt; aut ad eam inhabitandam in futurum tranſire contingat, donec in poſterum viſa, & cognita per Nos, vel Succeſſores noſtros chriſtianitate, & capacitate Indorum, ad inſtantiam, & petitionem ſupra dicti Patroni, nunc, vel pro tempore exiſtentis viſum fuerit, Indis etiam naturalibus dicta beneficia providenda (præmiſſo prius examine, & oppoſitione, juxta formam, & laudabilem conſuetudinem in Epiſcopatu Palentino hactenus obſervatam) inter filios patrimoniales, dum tamen dicti filij patrimoniales, quibus ſic de dictis beneficijs proviſum fuerit infra annum, & dimidium a die ſibi factæ proviſionis teneantur præſentare, & oſtendere coram dictæ Pro-

Provinciæ appellationum judicibus, aut Gubernatore pro tempore, ibidem exiſtentibus, ratihabitione dictarum Catholicarum Majeſtatum, vel pro tempore ſucceſſorum ſuorum, in Hiſpaniæ Regnis collationem, & proviſionem, ſic ſibi prædicta forma factam; alioquin prædicta beneficia eo ipſo vacare, cenſeantur; præfatique Catholici Reges, ſive illorum Succeſſores Perſonas alias poſſint ad dicta beneficia juxta prædictam formam qualificatas præſentare.

§. XXVIII.

VOlumus autem, quod donec exiſtant filij patrimoniales, qui juxta præfatam conſuetudinem Palentinam poſsint eligi ad dicta beneficia; proviſio dictorum beneficiorum fiat, ad præſentationem dictarum Catholicarum Majeſtatum Patronorum, & non alias.

§. XXIX.

SED quia animarum Cura dictæ Civitatis, ac totius noſtræ Diœceſis ad Nos, & futuros Succeſſores noſtros principaliter, & præcipue ſpectat, tanquam, qui juxta Apoſtoli ſententiam, de illis in die Judicij rationem reddituri ſumus, accedente ad hoc conſenſu, ac voluntate earumdem Catholicarum Majeſtatum Patronorum prædictorum, & ſua inſtante petitione, ac autoritate, & tenore prædictis; volumus, & ordinamus, quod in noſtra Cathedrali Eccleſia, & in omnibus dictæ Civitatis, ac noſtræ Diœceſis Eccleſijs Parochialibus Nos, & Prælati, qui pro tempore fuerint, commendemus, & injungamus animarum Curam pro noſtræ voluntatis arbitrio, cui viderimus ipſarum Eccleſiarum beneficiato, ſeu be-

neficiatis, ſeu cuicumque alij Sacerdoti, etiam non beneficiato, pro eo tempore, ac ſub illa forma, quibus nobis viſum fuerit dictarum animarum ſaluti magis expedire, ſub divini obteſtatione Judicij futuros omnes, & noſtros Succeſſores exhortantes, & requirentes, quod in hac commiſsione animarum nulla ſit apud eos Perſonarum acceptatio, ſed ſolum ſibi a Deo commiſſarum omnium utilitati conſulant, & ſaluti; & ut, qui præfatæ animarum Curæ a nobis, vel illis præpoſiti fuerint, congruentius valeant ſuſtentari, pro ipſarum animarum ſollicitudine aliquam recipiant temporalem retributionem; applicamus eorum cuilibet primitias omnes Parochiæ illius, in qua ſic Curam animarum geſſerit (relicta parte Sacriſtæ ſuperius deſignata.)

§. XXX.

VOlumus inſuper, & ordinamus, quod inſtitutio, & deſtitutio Sacriſtarum omnium Eccleſiarum noſtræ Diœceſis fiat ſemper ad nutum, & diſpoſitionem noſtram, & noſtrorum pro tempore Succeſſorum cum moderatione ſalarij; ſi forſam prædicta pars, quæ ſibi (ut præmiſſum eſt) ſolvi debet, in magnã excreverit quantitatem; ita tamen, quod quidquid ex octava eadem parte illis per Nos, vel Succeſſores noſtros ademptum fuerit, in ipſius Eccleſiæ fabricam, vel aliquod Divini Cultus augmentum ejuſdem Eccleſiæ, & non in alios uſus conſumi debeat.

§. XXXI.

SImiliter tres partes reſtantes de ſeptem partibus ſupra dictis in duas iterum partes æqualiter dividantur, quarum unam ſcilicet medietatem trium dicta-

ctarum partium, cujuslibet dictorum oppidorum Eccleſiæ fabricæ libere applicamus; reliquam vero partem, videlicet medietatem trium dictarum partium Hoſpitalibus cujuslibet oppidi conſignamus, de qua quidem medietate, ſive parte eiſdem Hoſpitalibus applicata, dicta Hoſpitalia teneantur Hoſpitali principali, ubi Cathedralis fuerit Eccleſia, decimam ſolvere. Applicamus etiam eadem autoritate in perpetuum fabricæ noſtræ Diœceſis dictæ Sanctiſsimæ MARIÆ omnes, & ſingulas decimas unius Parochiani ejuſdem Eccleſiæ, & omnium aliarum Eccleſiarum totius Civitatis, & Diœceſis; dum tamen talis Parochianus non ſit primus, ſeu major, vel ditior noſtræ dictæ Eccleſiæ Cathedralis, & aliarum Eccleſiarum noſtræ dictæ Diœceſis, ſed ſecundus poſt primum.

§. XXXII.

OFficium vero divinum Diurnum pariter, & nocturnum, tam in Miſſis, quam in horis fiat ſemper, & dicatur ſecundum conſuetudinem Eccleſiæ Hiſpalenſis, donec, & quouſque Synodus celebretur.

§. XXXIII.

VOlumus inſuper, & de ejus celſitudinis inſtantia, & petitione ordinamus, quod Portionarij ipſi vocem habeant in Capitulo, una cum Dignitatibus, & Canonicis, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, præterquam in electionibus, & alijs a jure prohibitis caſibus, qui ſolis Dignitatibus, & Canonicis pertinent.

§. XXXIV.

ET inſuper volumus, & de ejus Serenitatis inſtantia, & petitione ordinamus, quod in dicta noſtra Cathedrali Eccleſia, præterquam in diebus feſtivis, in quibus una tantum Miſſa ſollemnis celebrabitur hora tertiæ; duæ quotidiæ Miſſæ celebrentur, quarum una primis diebus veneris cujuſlibet menſis de Anniverſario fiat pro Hiſpaniæ Regibus præteritis, præſentibus, & futuris: diebus vero Sabbati Miſſa prædicta in Virginis glorioſæ honorem, pro præfatorum Regum incolumitate, & ſalute reſpective celebretur. Cujuslibet autem menſis prima die Lunæ eadem Miſſa pro animabns in Purgatorio exiſtentibus ſollemniter dicatur. Reliquis vero diebus prædicta Miſſa de prima poſſit celebrari ad voluntatem, & diſpoſitionem cujuslibet Perſonæ volentis ipſam dotare, dictique Epiſcopus, & Capitulum poſſint quamcumque dotem recipere, a quibuſvis Perſonis ſibi oblatam, pro ejuſdem Miſſæ celebratione. Secunda vero Miſſa de feſto, vel de Feria occurrenti, ſecundum ritum Hiſpalenſis Eccleſiæ, vel alias, hora tertiæ celebrabitur, & quicumque majorem Miſſam celebraverit, ultra communem diſtributionem omnibus illi Miſſæ intereſſentibus aſſignatam, vel aſſignandam, ſtipendium lucretur triplum, quam ad quamcumque diei horam; Diaconus vero duplum, & Subdiaconus ſimplum, & quicumque majori Miſſæ non interfuerit, tertiam, & ſextam illius diei non lucretur, niſi ex rationabili, & juſta cauſa, & Decani licentia, vel alterius in Choro pro tempore Præſidentis abſens fuerit, ſuper quo pe-

petentis licentiam, & concedentis conſcientiam onetamus, & quicumque ſimiliter matutinis, & laudibus interfuerint, triplum lucrentur, quam ad quamcumque diei horam, & inſuper ſtipendium primæ, quamvis illi non interfuerint.

§. XXXV.

Volumus inſuper, & de ejuſdem Majeſtatis inſtantia, & petitione ordinamus, quod bis inqualibet hebdomada Capitulum teneatur, Feria videlicet ſexta, & tertia, & quod Feria tertia tractetur ibidem de negotijs occurrentibus: Feria autem ſexta, de nulla alia re, niſi de morum correctione, & emendatione tractetur, & de ijs, quæ ad Divinum Cultum debite celebrandum, & ad Clericalem honeſtatem in omnibus, & per omnia, tam in Eccleſia, quam extra conſervandam ſpectent: & quælibet alia dies ad Capitulum celebrandum ſit interdicta; niſi novi caſus, qui emerſerint, aliud exegerint. Per hoc autem nolumus Juriſdictioni noſtræ Epiſcopali, aut Succeſſorum noſtrorum circa correctionem, & punitionem dictorum Canonicorum, aliarumque Perſonarum noſtræ Cathedralis Eccleſiæ aliquatenus derogari, quam omnimodam correctionem, punitionem, & Juriſdictionem in dictas Perſonas, nobis, & dictis Succeſſoribus reſervamus, ad inſtantiam, & petitionem præfatarum Majeſtatum Patronorum, & de eorum conſenſu. Item eadem autoritate, & de ejuſdem Catholicæ Majeſtatis beneplacito ſtatuimus, & ordinamus quod quilibet dictæ noſtræ Eccleſiæ, & Diœceſis Clericulus primæ Tonſuræ, ad hoc ut poſſit Privilegio gaudere, Clericalem deferat Tonſuram

unius regalis argentei magnitudine monetæ uſualis Hiſpaniæ; & per duos digitos infra aures tantum, a tergo conſequenter, ſciſura capillos tondeat, veſtibuſque honeſtis induatur, clamide, videlicet, vel mantello, ſeu pallio, quod vulgariter loba nuncupatur (*ó manteo*) clauſo, vel aperto ad terram protenſis, non rubei, croceique coloris, ſed alterius honeſti coloris, quibus, tam in veſtibus ſuperioribus, quam inferioribus utatur.

§. XXXVI.

ITem, eadem Apoſtolica Autoritate, necnon de ejuſdem celſitudinis, & Catholicæ Majeſtatis conſenſu deliberato, quia in ipſa Provincia de Mexico in nova Hiſpania vulgariter nuncupata, in Civitate Mexicanenſi, & ſub invocatione Beatiſſimæ MARIÆ Virginis Aſſumptionis Cathedralem Eccleſiam in honorem ejuſdem Virginis Aſſumptionis Apoſtolica Autoritate perpetuo erigimus; domos, habitatores, incolas, & vicinos, tam intra Civitatem, quam in ſuburbijs ejuſdem Civitatis, de præſenti, vel in futurum habitantes, & commorantes, in dictæ Eccleſiæ Virginis MARIÆ Aſſumptionis Parochianos deputamus, & aſſignamus, donec in dicta Civitate commoda per Nos, & noſtros Succeſſores fiat diviſio Parochiarum, cui etiam jura Parochialis Eccleſiæ ſolvere teneantur Decimas, Primitias, & oblationes offerre, & a Rectoribus ejuſdem Eccleſiæ confeſſionis, Euchariſtiæ, & alia Sacramenta recipere; necnon eiſdem Rectoribus Sacramenta hujuſmodi conferre, & adminiſtrare, & Parochianis accipiendi licentiam concedimus pariter, & facultatem.

XXXVII.

§. XXXVII.

ITem volumus, ſtatuimus, & ordinamus quod conſuetudines, conſtitutiones, ritus, & mores legitimos, & approbatos, tam Officiorum, quam inſigniarum, & habitus Anniverſariorum, Officiorum, Miſſarum, aliarumque omnium cæremoniarum approbatarum Eccleſiæ Hiſpalenſis, necnon aliarum cujuſvis Eccleſiæ, ſeu Eccleſiarum, ad noſtram Cathedralem decorandam, & regendam neceſſarie reducere, ac tranſplantare libere valeamus.

§ XXXVIII.

ET quia,quæ de novo emergunt,novo indigent auxilio; igitur litterarum ſupra dictarum virtute, nobis, & ſucceſſoribus noſtris pleniſſimam emendandi, ampliandi, & ea, quæ oportuerit, ſtatuendi, & ordinandi in poſterum poteſtatem reſervamus, ut poſſimus id facere de conſenſu, petitione, & Inſtantia Regiæ Majeſtatis; tam circa quæſtionem, & taxationem dotis perpetuam, vel temporalem, & limitum noſtri Epiſcopatus, & omnium beneficiorum, quam circa retentionem decimarum, vel diviſionem earumdem ſecundum tenorem Bullæ Alexandri, per quam ipſis Regibus Hiſpaniæ fuit facta donatio decimarum (*licet ad præſens, per eandem Regiam Majeſtatem ad alimenta nobis ſint, cum his tamen qualitatibus donata*) quæ omnia, & ſingula, inſtantibus, & petentibus prædictis Dominis meis Regina, ac Regibus, dicta Apoſtolica Autoritate, qua fungimur in hac parte, & melioribus modo, via, atque forma, quibus melius poſſumus, & de jure debemus, erigimus,

mus, inſtituimus, creamus, facimus, diſponimus, & ordinamus, cum omnibus, ac ſingulis ad id neceſſarijs, & opportunis; non obſtantibus contrarijs quibuſcumque, & illis præcipue, quæ Sanctiſſimus Dominus noſter præfatus, in ſuis præinſertis Litteris Apoſtolicis voluit, non obſtare; & ea omnia, & ſingula, omnibus, & ſingulis præſentibus, & futuris, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis fuerint, intimamus, inſinuamus, & ad omnium notitiam deducimus, & deduci volumus, per præſentes mandamus prædicta autoritate, & Sanctæ Obedientiæ virtute omnibus, & ſingulis ſupra dictis, & ea omnia, & ſingula, quæmadmodum a nobis inſtituta ſunt, obſervent, & obſervari faciant. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, & teſtimonium præmiſſorum, præſentes litteras, ſive præſens publicum inſtrumentum exinde fieri, & per Notarium publicum infraſcriptum ſcribi, & publicari, noſtrique ſigilli juſſimus, & fecimus appenſione communiri. Datum Toleti ſub anno a Nativitate Domini milleſſimo quingenteſſimo trigeſſimo quarto.

STA-

STATUTORUM
PARS PRIMA.
CAPUT I.

IN primis hæc Sancta Synodus ſtatuit, & præcipit, ut quando aliquis in Prælatum hujus Metropolis, ſeu Provinciæ electus, ad capiendum ſuæ ſedis poſſeſſionem perſonaliter, ſeu per Procuratorem venerit, ante omnia Bullas, ſeu Litteras Apoſtolicas ſuper præſentatione, per Regiam Majeſtatem deſuper facta expeditas, Decano, & Capitulo præſentet; qui poſtquam eas viderint, ac legitimas eſſe repererint; Capitulares omnes vocem, & ſuffragium in electionibus, juxta præfatam erectionem habentes, ad Capitulum ſequenti die habendum, citari, & vocari faciant, ut ibi de electi hujuſmodi receptione, debita cum ſollemnitate facienda, deliberent, & in ea, poſtquam decreta fuerit, procedant ſub hac videlicet forma.

Conſonat Conſtitutio Hiſpal. Eccleſiæ cap. 3. fol. 58. & 59.

§. I.

PRæbendati omnes, qui Capitulo, ut præfertur, congregando interfuerint, ab Aula Capitulari ad Eccleſiæ corpus extent, ibique electum perſonaliter accedentem accipiant, electo autem hujuſmodi per Procuratorem accedenti, Præbendati quatuor ex antiquioribus, per ejuſdem Capituli Præſidentem nominandi, ad ipſius Aulæ Capitularis Januam obviam procedant; Sedes vero in Capitulo diverſimode ju-

xta venientis hujuſmodi Perſonæ qualitatem præparetur. Electo enim perſonaliter accedenti, faldiſtorium cum pulvinaribus, ac ceteris ad eum actum concernentibus, diſponatur. Procuratori autem tapeta, ſella, & pulvinar ad pedes collocetur. Electo prætera in eodem faldiſtorio Miſſale ſtatuatur, ut præſtandum ab eo juramentum præſtet, & ſub forma ſequenti.

§. II.

NOS P. Archiepiſcopus de Mexico juramus per Deum, & hæc Sancta Dei Evangelia, quod erectionem hujus Sanctæ Eccleſiæ Mexicanæ obſervabimus, & ſervari faciemus; conſuetudines bonas, & approbatas ejuſdem Eccleſiæ, in quantum non contrariantur prædictæ erectioni, Sacris Canonibus, & Sancti Concilij Tridentini Decretis, & Provincialis Synodi Mexicanæ editis Conſtitutionibus manu tenebimus, juraque noſtræ Dignitatis, & Eccleſiæ, Sponſæ noſtræ in nullo infringere pro viribus conabimur. Semper præ oculis habentes verum Dei obſequium, & animarum profectum, prout ex debito noſtræ Paſtoralis ſollicitudinis tenemur. Ita nos Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. III.

CUjuſmodi juramentum Procurator, & qui poſſeſſionem electi nomine capturus acceſſerit, præſtare teneatur. Quo præſtito, Capitulares omnes, nemine dempto, Proceſſionis ordine Hymnum Te Deum laudamus ſollemniter decantantes, præcedentibus, tam ejuſdem Eccleſiæ Cathedralis Cruce, quam Parochialium, Monaſticarum, Eremiticarumque Eccle-

cleſiarum Crucibus, una cum ipſarum Vicarijs, Parochis, Miniſtris, ac univerſo Clero, qui ad hoc præveniri debent. Electum ipſum ſub umbraculo, ſeu Baldachino per Dignitates, & in eorum defectum, per Præbendatos hujuſmodi Seniores ferendo, ad Chorum uſque comitentur. Quo cum perventum fuerit, Crucibus, Clero, & Monachis prædictis ad Chori fores detentis, Capitulares omnes electum adhuc ſub Baldachino procedentem, eodem ordine comitantes, Chorum ingrediantur, eum denique electum in Sede Epiſcopali, in ſignum poſſeſſionis, per duos ex Dignitatibus antiquiores Beneficiatos collocent. Procuratorem vero duo per Præſidentem deputandi Capitulares, (ſollemnitate, ac Proceſsione hujuſmodi prætermiſſis) factaque in ipſo actu demonſtratione, quæ Perſonam propriam a ſubſtituta diſtinguat, in eadem Archiepiſcopali Sede conſtituant. Quibus peractis, ordine, Proceſſione, ac forma præmiſſis, ad locum Capituli ijdem Capitulares revertantur; ibique electum in Archiepiſcopali ejuſdem Capituli Sede, modo præſcripto, collocent; ac tunc Decanus, vel qui in ejus abſentia præſederit, ſurgens a loco ſuo, & ad ſedem eandem magna cum obſervantia, & reverentia accedens, flexis genibus, electo, ut præfertur, ſedenti manum deoſculetur, eoque ſigno ipſum in Dominum, Prælatum, & Paſtorem recipiat, ac eidem, ut tali debitam præſtet obedientiam; idemque ipſum modo, & forma prædictis reliqui Capitulares, ſervato antiquitatis ordine, faciant. Quibus effectis, aperta ejuſdem loci Capitularis janua, omnes Beneficiati, Parochi, Rectores, Vi-

carij, Capellani, atque ſervientes, reliquos denique Clerus ibi repertus, ſimiliter intrent, idemque recognitionis, & Obedientiæ ſignum Prælato exibeant.

§. IV.

PRocuratorem vero, qui poſſeſſionem prædictam electi nomine capturus venerit, Decanus, & Capitulum, Hymnum Te Deum Laudamus ſimiliter canentes, prætermiſſo Baldachino, a loco Capituli ad Chorum deducant, ipſumque primo in Sede Chori, ac deinde in Sede Capituli Archiepiſcopalibus ſedere faciant, ibique in obedientiæ debitæ Prælato, cujus ille Perſonam, & Juriſdictionem gerit, recognitionem iidem Capitulares ordine ſuo cum decenti ſubmiſſionis, & reverentiæ demonſtratione ejuſdem Procuratoris, ut præfertur, ſedentis manum ſua quiſque manu dextera porrecta contingant, porrectamque manum ad ſe voluentes deoſculentur, & hoc ipſum reliqui beneficiati, & Parochi cum toto Clero faciant.

§. V.

UT Prælatus, capta per Procuratorem poſſeſſione, debita cum ſollemnitate recipiatur, Civitatem ingrediens, ſequens forma ſervetur.

§. VI.

IN primis, Decanus, & Capitulum, omnes, & ſingulos Præbendatos, & Parochialium Eccleſiarum Rectores, ac Beneficiatos, Priores quoque, & Conventus Religioſorum ejuſdem Civitatis, ut die, & hora ingreſſus prædicti cum ſuis Crucibus de more conveniant, præmoneri, citari, & vocari faciant, ac

Pro-

Proceſſionis ordine, una cum ipſius Cathedralis Eccleſiæ Cruce ingredienti Prælato obviam procedant.

§. VII.

PRius tamen idem Decanus, & Capitulum, & omnes Clerici, qui ad hoc congregari potuerint, ſuis mulis ſedentes, præcedente ejuſdem Capituli ſceptrifero, ſcetrumque ſuum manu gerente, debita ejus actus conformitate, & ordinatione ſervata, extra Civitatem, ad mediam leucam, vel eo minus, ad Præſidentis arbitrium, progrediantur, & ipſi Prælato, cum ad eum pervenerint, eodem, quo procedunt ordine, ſinguli, & reverentiam exhibeant, & illius manus deoſculentur; quo facto, omnes ad Eccleſiam, decentibus ad Proceſſionem veſtibus, præparandi, ſine mora redeant. Proceſſionis autem hujuſmodi initium omnes, tam ejuſdem Cathedralis Eccleſiæ, quam reliquarum Parochialium, Monaſticarum, & Eremiticarum Ecleſiarum, Hoſpitaliumque Cymbala hilari ſonitu prænuntient, & quandiu eadem Proceſſio duraverit, ſimiliter pulſentur.

§. VIII.

POſtquam ad Eccleſiam omnes pervenerint, Decanus, vel qui Præſidens fuerit, Pluviali indutus una cum duobus Miniſtris Diaconi, & Subdiaconi habitum, & inſignia gerentibus, reliqui vero Præbendati pretioſioribus Eccleſiæ Pluvialibus pariter ornati, Procesſionis ordine, prævia ejuſdem Cathedralis Eccleſiæ Cruce, præcipuam ipſius Eccleſiæ januam, qua Prælato datur ingreſſus, egrediantur, ſicque procedant, quouſque Crux eadem ad certum fori lo-

cum pretioſo Faldiſtorio decenter ornatum pervenerit, quo loco accedens Prælatus genibus flexus, eandem Crucem, ſibi per Præſidentem, ut præfertur, ornatum porrigendam deoſculetur. Ad vitandam vero confuſionem, antequam Prælatus emula deſcendat, eadem Proceſsio ad Eccleſiam redeat, Præbendatis cum Choro Muſicorum retro manentibus, qui Antiphonam; *Sacerdos, & Pontifex, &c* in ordinario præſcriptam concinant, & illa cum reliquis neceſſarijs pronuntiata, Hymnum *Te Deum Laudamus* alternatis verſibus canentes, eodem Proceſsionis ordine ad Eccleſiam regrediantur; in cujus ingreſſu idem Præſidens, ut ſupra ornatus, Aquæ benedictæ aſpertorium Prælato, qui ſe, & circunſtantes aſpergat, illius manum deoſculatus offerat; deinde ad Altare majus ſimiliter ordinati procedant, ubi Prælatus ſuper pavimentum Faldiſtorio coopertum, dum Antiphona in ordinario deſcripta, cum verſibus dicitur, genua flectat; quibus dictis Prælatus inde ſurgit, & eiſdem Capitularibus comitantibus, Altare majus aſcendat, ibique omnibus aſtantibus Epiſcopalem benedictionem impendat, & inde ſollemnitate, Cruce, & Proceſſione hujuſmodi prætermiſſis, domum ſuam, eiſdem comitantibus, adeat.

CAPUT II.

De Loco Capitularium.

§. I.

QUoniam juxta conſtitutiones, & ordinationes, in hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Ere-

Erectione conditas; quinque Dignitates, Decanus videlicet, Archidiaconus, Cantor, Scholaſticus, & Theſaurarius; decem quoque Canonici, ſex etiam integri, ac totidem dimidij Portionarij eſſe debent. Ideo hæc Sancta Synodus decernit, & mandat, ut hi omnes in Capitularibus ipſorum Congregationibus ordine infra ſcripto ſedeant. In primis quidem Decanus ad ſedis Prælato deſtinatæ latus dextrum, & penes Decanum Cantor, ac tertio loco Theſaurarius, quinque deinde Canonici, tres poſtea integri, tres denique dimidij Portionarij, unus poſt alium, juxta traditæ cuique poſſeſſionis prioritatem, conſideant. Ad ſiniſtrum autem ejuſdem Sedis Archiepiſcopalis latus, primam Archidiaconus, ſecundam Scholaſticus, quinque ſubinde Canonici, ſex demum integri, & dimidij Portionarij ſequentes ſucceſſive ſedes, ſervato ejuſdem antiquitatis ordine, teneant.

Conſtitutio Hiſpalenſis fol. 48. & late conſueta Granatenſis.

§. II.

Statuit præterea eadem Sancta Synodus, ut Dignitates, Canonici, integri, ac dimidij Portionarij prædicti, in quibuſcumque officiorum, tam Divinum Cultum, & Horarum Canonicarum celebrationem, quam reliqua per Capitulares agenda negotia concernentium, diſtributionibus, ac deputationibus, ordine ſuperius deſcripto, juxta cujuſque antiquitatem, nulla prorſus habita ratione, quo quiſque Chori latere dextro videlicet, an ſiniſtro locum teneat, inter ſe præferantur.

§. III.

In Proceſſionibus autem Presbyter celebraturus medius inter utrumque Chorum incedat; ita ut,

Decanum quidem dextrorſum, Diaconum vero paratum, ſiniſtrorſum habeat. Quod ſi Decanus abfuerit, dextrum Diacono, ſiniſtrum vero Archidiacono latus præbeat.

§. IV.

QUÆ tamen procedere non intelligantur, quoties Capitularibus actibus, & Proceſſionibus hujuſmodi Prælatus intervenerit. Nam juxta Supremæ Dignitatis, & poteſtatis ejus exigentiam (Sacroſancto Tridentino diſponente Concilio) primum in Choro, Proceſſionibus, & quibuſvis alijs actibus locum, ſeu quam ipſe capere, & eligere voluerit, ſedem habere debet.

Seſſ. 25. c. 6. verbo Epiſcopis de reformat.

CAPUT III.

De Decano, & ejus Præeminentijs.

§. I.

CUjuſvis Cathedralis Eccleſiæ hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Decanus, Sacro Presbyteratus Ordine inſignitus exiſtat; ſin minus ad eam Dignitatem minime recipiatur; quamvis enim in præinſerta erectione hæc a Decano qualitas non requiratur, eadem tamen Sancta Synodus Provincialis Prælatos omnes, ut ibi quando, & quomodo fieri potuerit, Sancti Concilij Tridentini exhortationem opere compleant, in primis admonet, omnibusque ſibi ab hujuſmodi erectione collatis facultatibus (nulla excepta) fungens declarat; quod quoties officia, ſeu miniſteria per Capitulares, tam in Choro, quam ad Altare, ordine in tabula deſignan-

Seſſ. 24. c. 12. verbo hortatur etiam.

do,

do, peragenda, aliquibus Præbendatis committi contigerit, qui, vel ea acceptare noluerint, vel ſemel acceptata ſuis locis, & tempore, præſtare negligenter omiſerint; tunc Decanus, non ſolum rebelles, & negligentes mulctare, ſed etiam officia, vel miniſteria pariter omiſſa, alijs committere (habita officij, ſeu miniſterij hujuſmodi, ac Præbendati, cui commiſſum fuerat, defectusque, & negligentiæ ratione) poſſit, ac debeat.

§. II.

INſuper ad Decanum, quamdiu in Civitate fuerit, & non ad aliquem alium Capitularem, eoſdem Capitulares ad extraordinarium Capitulum (quod non niſi in gravibus negotijs, quæ ordinarium Capituli diem expectare non poſſint, fiat ſub juſta, & rationabili pœna) citare, & convocare pertineat; quoties autem ſimilia occurrerint, Decanus brevem negotij, ſeu negotiorum tractandorũ rationem ſceptrigero, qui eandem Capitularibus exponat, in ſcriptis tribuat. Quod ſi negotia hujuſmodi talia fuerint, quæ, ut præfertur, explicari non debeant, tunc Capitulares ad gravia negotia vocari, dixiſſe ſufficiat; quod hæc Sancta Synodus ipſius Decani, vel ejus, qui, abſente eo, Præſidentiæ munus obierit, prudentiæ committit, juxta hujus Sanctæ Synodi Decreta in Sacroſancti generalis Concilij Tridentini obedientiam, & conformitatem edita.

Conſtit. Hiſpal. fol. 50.

Seſſ. 25. cap. 6.

§. III.

AD eundem ſimiliter Decanum negotia in Capitulo tractanda proponere ſpectet. Illo vero negotium quodvis ſibi per aliquem ex Capitularibus in-

ſinuatum proponere nolente, vel differente; illud ipſum, hac decernente Synodo, quicumque Capitularis, petita priùs à Capitulo licentia, proponere poſſit, id verò Decano, vel Præſidente hujuſmodi impedire conante, datis ibi ſine ulla ſcandali nota ſuffragijs, quod pars Capituli major deliberaverit, hoc fiat, & obſervetur.

§. IV.

UT autem debitus in Choro, & actibus Capitularibus ordo teneatur, ſitque ſemper, qui abſente Decano præſideat, & regat, eadem ſtatuente Synodo, declaratur, ut abſente Decano, Archidiaconus: hoc vero deficiente, Cantor: in hujus autem abſentia, Scholaſticus; in cujus defectum Theſaurarius in præſidentia ſuccedat: abſentibusque Dignitatibus, Canonicus, vel Præbendatus antiquior ubique præſideat.

§. V.

STatuit tamen, & ordinat eadem Sancta Synodus, ut nullus ex Capitularibus, quamtumvis (abſente Decano) præſidere valeat, niſi quandiu ſede ſua eminenti ſederit, præſidentiæ munere fungatur. Declarans nihilominus, hoc ſtatuto, Decanum, cui juxta præmiſſæ erectionis tenorem Præſidendi in Choro Dignitas, & præeminentia competit, non comprehendi; ſed ipſum in quovis Chori loco exiſtentem præſidere poſſe, extra Chorum tamen, hujuſmodi, quamvis in Eccleſia exiſtat, non præſidere. Decani autem defectus, vel exceſſus, ſi quos ille in ſuo officio commiſerit, per Capitulares plene congregatos,

habita loci, ac Dignitatis ejus debita ratione, in Capitulo advertantur, & corrigantur.

CAPUT IV.

De Archidiacono.

§. I.

QUilibet, tam Metropolitanæ, quam cujuſvis in hac Provincia conſtitutæ Cathedralis Eccleſiæ Archidiaconus, qui, vel in altero jurium, vel in Theologia ſaltem Baccalaureus graduatus eſſe debet, quæcumque ſibi per ſuprainſertam erectionem conceſſa, & declarata ſunt, præſtare, & exercere poteſt. Prælatus tamen, cum potuerit, Sancti Concilij Tridentini exhortationem opere compleri faciat.

Seſſ. 24. c. 12. verbo Archidiacon. de reform.

CAPUT V.

De Cantoris officio, ac Dignitate.

§. I.

CAntori vero præterea, quæ in præfata erectione præcipiuntur, & injunguntur, cujuſlibet hebdomadæ Tabulam, ſeu matriculam ab omnibus obſervandam præſcribere, ſeu præſcribi facere, & quæ quibusque hebdomadæ diebus recitanda, celebranda, ſeu dicenda ſint, animadvertere tam Dignitatibus, & Canonicis Miſſas, quam integris, ac dimidijs Portionarijs Evangelia, Paſſiones, Epiſtolas, Lectiones, ac Lamentationes, quam etiam

Conſtit. Hiſpal. fol. 53.

Capparum geſtationem, ſervato antiquitatis ordine, & habita officiorum hujuſmodi alternatione, committere per novam hujus Sanctæ Synodi declarationem deinceps incumbat.

§. II.

AD cujus etiam, vel ejus locum tenentis, ſuccentoris Officium, Introitorum verſus, Alleluyas, Reſponſoria, Antiphonas, Prophetias, ac Cerei Paſchalis benedictionem, per præfixum in matricula, ſeu Tabula hujuſmodi diſtributionis ordinem commendare; Capellanos præterea ſervientes, & Chori Miniſtros, qui tamen omnes eidem reverenter obedire tenentur, circa debitam Divino Cultui, ac Sacris Officijs decentiam, & compoſitionem, deficientes, aut negligentes corrigere pertineat: Cantori autem in præmiſſis deficienti, vel excedenti, juſtam pro culpæ modo, attenta ejus Dignitate, correctionem in Capitulo, vel extra illud Decanus adhibeat.

CAPUT VI.

De Scholaſtici Dignitate.

§. I.

QUamvis juxta præciſſam præſcriptæ erectionis formam, Scholaſticum, vel in altero jurium, vel in artibus Baccalaureum eſſe ſufficiat, hæc tamen Sancta Synodus Provincialis Sacroſancti Concilij Tridentini (cui ſe conformat) diſpoſitionem exacte in poſterum præcipit obſervari, eidemque Scholaſtico in primis injungit, ut, quoties

Seſſ. 23. c. 18. verbo de cetero de reformat.

ties illi a Capitulo commiſſum fuerit, quaſcumque ejuſdem Capituli nomine litteras, ſeu Epiſtolas notet, ſcribat, eaſque ſolito Capitulari ſigillo, in capſa ſub tribus clavibus, quarum una penes Decanum, vel ejus locum præſidentem, altera penes eundem Scholaſticũ, ac tertia penes ipſius Capituli Secretarium exiſtat, ſervando, ſigillet; quibus eadem Sancta Synodus etiam mandat, ut non niſi indubitatas, ac totius, vel majoris, ſanioriſque partis Capituli, Fide, ac teſtimonio probatas litteras, ex quibus nullum Prælato, ſeu Capitulo damnum, vel præjudicium obvenire poſſe credatur, ſigillare præſumant, aut ſigillent. Hujus autem mandati tranſgreſſores debitæ punitionis rigori ſubjaceant. *Ex Conſtit. Hiſpal. fol. 56.*

CAPUT VII.

De Theſaurario.

§. I.

THeſaurarius, cui, tam quæ in prædicta erectione, quam, quæ in hujus Sanctæ Synodi cæremoniali, & decretis ordinata reperiuntur, incumbunt, ea pariter cum ſequentibus obſervet, ac præſtet. Pro Candelarum benedictione die Purificationis Beatæ MARIÆ facienda, ceræ quantitatem, ac diſtributionis formam a Prælato ſimul cum Decano, & Capitulo præſcribendam teneat. Quæcumque reliquiaria, reliquias, ornamenta, Aurum, Argentum, aliaque Eccleſiæ bona, quæ pro tempore empta, reſtaurata, & conſtituta fuerint, ſub expreſſo rei cu-

Digitized by Google

juſque pondere, valore, diſpoſitione, & qualitate ſibi per inventarium conſignanda recipiat. Coadjutores quoque ſuos Sacriſtas idoneam pro ijs, quæ receperint, cautionem ad eorumdem Prælati, & Capituli beneplacitum præſtare faciat.

CAPUT VIII.

De Canonicis.

§. I.

Cujuſcumque ſub hoc Archiepiſcopatu, & Provincia conſtitutæ Cathedralis Eccleſiæ Canonici qualitates in ſupra memorata erectione præſcriptas habeant; curent tamen diligenter Prælati, ut ubi, & quando commode fieri potuerit, juxta Sancti Concilij Tridentini diſpoſitionem, ſaltem dimidia eorum pars, vel in Sacra Pagina, vel in jure Canonico Doctores, aut Magiſtri, aut Licenciati exiſtant; quibus Miſſas Conventuales, exceptis ijs, quæ ad Dignitates pertinent, ſecundum Breviarij, & Miſſalis ex ejuſdem Concilij Tridentini decreto Editorum formam; Tabellæ quoque deſuper ordinandæ, ac Cæremonialis, per hujuſmodi Sanctam Synodum Provincialem conſtituti, ab omnibus, quos illud concernet, reſpective obſervandi diſpoſitionem, & ordinem dicere incumbat.

Seſſ. 24. c. 12. verbo hortatur de reformat.

CAPUT IX.

De Integris, ac dimidijs Portionarijs.

§. I.

INTEGRI, ac dimidij Portionarij qualitatibus in præmiſſa erectione memoratis ornentur, & injunctis ab eadem muneribus ſinguli diligenter incumbant: Circa ſuffragia vero per eos, in quibuſvis actibus, & congregationibus Capitularibus ferenda, tam præfatæ erectionis, quam litterarum executoriarum in contradictorio Judicio deſuper expeditarum ordo, & forma ſervetur.

§. II.

QUI omnes Dignitates, Canonici, integri, ac dimidij Portionarij, Capitulares ſupra relati Præbendas ſuas per quotidianas diſtributiones, juxta ejuſdem erectionis diſpoſitionem, pro parte ſingulis eorum aſſignata, tam in fructuum decimarum redditibus, quam in anniverſariorum, funerum, & aliorum manualium, & obventionum emolumentis lucrentur.

CAPUT X.

De Decimarum partibus ad Prælatum, Capitulum, Fabricam, Hoſpitale, & Servientes pertinentibus.

§. I.

AD tollendum omne dubium, liteſque, ac diſſentiones, quæ in reddituum diviſione, ac di-

ſtributione oriri poſſent, hæc Sancta Synodus ordinat, declarat, & mandat, ut tam de quarta Prælatum tangente, quam de alijs partibus ad Capitulum, Fabricam, Hoſpitale, Regiam Majeſtatem, Servientes, & Officiales ſpectantibus, id omnino fiat, quod præfatæ erectionis, ordinationes, & ſtatuta diſponunt. Quæ fundamentalis quidem, & quaſi primaria lex eſſe debet, qua omnes, & ſingulæ hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Cathedrales Eccleſiæ, abſque nullius rei defectu, vel exceſſu, regantur, & guberneneur.

CAPUT XI.

De Forma in admittendis ad poſſeſsionem Præbendatis habenda.

§. I.

Seſſ. 24. c. 12. de reform. & motus Pij IV.

QUando aliquis (Dignitas, Canonicus, vel Portionarius, qui Regiæ Majeſtatis præſentationem, & Ordinarij collationem, ac factæ, per eum juxta Sancti Concilij Tridentini formam, Fidei profeſſionis certificationem habeat) noviter admittendus acceſſerit. Decanus, ſi in Civitate fuerit, ſinminus Chori Præſidens ad tradendum Perſonæ, ſic accedenti, ejus, quam petit Præbendæ poſſeſſionem, Capitulares ad Capitulum per diem ante vocari, præcipiat.

§. II.

Ex conſuetu Granatenſ.

DEinde Capitulares omnes, per eorum ſceptrigerum (qui qualiter eos, qui in Civitate fuerunt, vocaverit, Fidem faciat) convocati, & in Capi-

pitulo, prout de uſu, & conſuetudine habent, congregati, Præbendandum hujuſmodi ad locum Capituli ingredi jubeant, qui ſtans in medio Aulæ Capitularis nudo Capite, omnibus interim Dominis Capitularibus ſedentibus, & coopertis capitibus, hæc, vel ſimilia verba proferat.

§. III.

Regia Majeſtas me ad talem Præbendam, hujus Sanctæ Eccleſiæ, per promotionem, aut obitum talis N. ultimi illius poſſeſſoris vacantem, dignata eſt præſentare, cujus collationem, ſeu Canonicam Inſtitutionem mihi Illuſtriſſimus Dominus N. vel ejus Vicarius fecit. Dominationi veſtræ ſupplico, ut me ad illius poſſeſſionem admittat, nam quantum in me fuerit, huic Sanctæ Eccleſiæ, & in ea Dominationi veſtræ ſervire curabo.

§. IV.

HÆC loquutus, jurium ſuorum litteras, & documenta penes Secretarium Capituli præſentet, ac locum Capitularem egrediatur. Capitulares vero poſtquam præſentationem, inſtitutionem, ſeu collationem, reliquasque litteras, & documenta hujuſmodi (prævia deſuper opportuna conſultatione) viderint, & examinaverint, an tradenda ſit illi poſſeſſio, nec ne, ſolita ſuffragia ferant, ac de poſſeſſionis traditione deliberati, duo Commiſſarij, Dignitas (videlicet) & Canonicus nominentur, perquos ipſe accedens, a Secretario Capituli admonendus, ſuperpellicio, & juxta temporis infra dicendi exigentiam Cappa Chori indutus, ad capiendum ſedis ſuæ poſſeſſionem in Chorum deducatur, qua ibi capta, ad

Capitulum reducatur, ſimilem in eo Fidei profeſſionem ſub juramento facturus, quam coram Prælato, vel ejus Vicario fecerit, cum Canonicam ejus Præbendæ inſtitutionem ſibi ab eo fieri obtinuit, ac proinde coram Decano, vel in ejus locum Præſidente, flexis genibus, manibusque ſuper Miſſali poſitis, conſtituatur, & juxta Sancti Concilij Tridentini diſpoſitionem, ac motus proprij felicis recordationis Pij Papæ IV. tenorem juret, & profiteatur in forma ſequenti.

Seſſ. 24. c. 12. & Motus Proprius Pij IV.

§. V.

EGO N. firma Fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Eccleſia utitur, videlicet, Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, Factorem Cœli, & terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium; & in unum Dominum Jeſu-Chriſtum Filium Dei Unigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula: Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum de Deo vero; Genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex MARIA Virgine: Et homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis: ſub Pontio Pilato paſſus, & ſepultus eſt. Et Reſurrexit tertia die, ſecundum Scripturas. Et aſcendit in Cœlum: Sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus Regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem: Qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & con-

conglorificatur: qui locutus eſt per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen.

Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque ejuſdem Eccleſiæ obſervationes, & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector.

Item, Sacram Scripturam, juxta conſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto. Nec eam unquam, niſi juxta unanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vere, & proprie Sacramenta novæ legis a Jeſu-Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extrema-unctionem, Ordinem, & Matrimonium. Illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe.

Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ Ritus, & in ſupra dictorum Sacramentorum ſollemni adminiſtratione, recipio, & admitto.

Omnia, & ſingula, quæ de peccato originali, & de juſtificatione, in Sacroſancta Synodo Tridentina diffinita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum proprium, & propitiatorium Sacrificium pro vivis, & defunctis; atque in Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacra-

O men-

mento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter Corpus, & Sanguinem, una cum humanitate, & divinitate Domini noſtri Jeſu-Chriſti; atque converſionem totius ſubſtantiæ Vini in Sanguinem; quam converſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor enim ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi.

Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animasque ibi detentas Fidelium ſuffragijs juvari. Similiter, & Sanctos una cum Chriſto regnantes venerandos, atque invocandos eſſe; eoſque Orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas, firmiter aſſero. Imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe; ac eis debitum honorem, & venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem a Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe; illarumque uſum Chriſtiano Populo maxime ſalutarem eſſe, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum Matrem, & Magiſtram agnoſco. Romanoque Pontifici, Beati Petri Apoſtolorum Principis Succeſſori, ac Jeſu-Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac juro. Cetera item omnia a Sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, & præcipue a Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, diffinita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor. Simulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & rejectas, & Anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & Anathematizo.

Hanc

Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam, uſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſime, Deo adjuvante, retinere, & confiteri, atque a meis ſubditis, ſeu illis, quorum cura ad me in meo munere ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voveo, ac juro. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. VI.

QUI præterea Præbendatus, ad Præbendæ hujuſmodi poſſeſſionem admiſſus, ſingulari ſe jurejurando aſtringere teneatur, in forma ſequenti.

Ego N. hujus Almæ Eccleſiæ juro per hæc Sancta Dei Evangelia, quod ab hac hora in antea obediens ero omnibus conſtitutionibus, ſtatutis, & conſuetudinibus laudabilibus prædictæ Sanctæ Eccleſiæ; eaſque in omnibus, & per omnia obſervabo. Contra eas, & jura dictæ Eccleſiæ directe, vel indirecte ſcienter non me opponam. Juramenta, & ſecreta Capituli nemini pandam. Veram obedientiam, & reverentiam, jure debitam Illuſtriſſimo, & Reverendiſſimo Domino hujus Sanctæ Eccleſiæ Præſuli, exhibebo. Honorem, & utilitatem dictæ Eccleſiæ in omnibus, & per omnia procurabo. Conſpirationes, Monipodia, & Conventicula, tum contra Reverendiſſimum Dominum Antiſtitem exiſtentem, & futuros Succeſſores ejus Canonice intrantes, tum contra Capitulares, & Beneficiatos Fratres meos, & eorum aliquem non procurabo, & quod in aſſequutio-

ne hujus Præbendæ non intervenit fraus, dolus, aut illicita pactio, vel Simoniæ labes directe, vel indirecte. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. VII.

HIS peractis, Ambo Domini Capitulares, Commiſſarij, ut Præfertur, nominandi, ſi Præbendatum hujuſmodi ad Chorum non deduxerant, deducant, eumdemque in ipſa Dignitatis, Canonicatus, vel Portionis, in qua ſucceſſerit, ſede in ſignum poſſeſſionis collocent, ibique in libro legere, ſervatisque omnibus ſollemnitatibus neceſſarijs, & opportunis, faciant. Quem deinde ad idem Capitulum redeuntem ſimiliter comitentur, & in Capitulari ſede illi debita, conſtituant. Ipſumque denique Capitulares omnes in ſignum fraternitatis, ad amplexum, & pacis oſculum accipiant, eique de omnibus, & ſingulis fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis ad eam Præbendam pertinentibus, integre reſpondere mandent, & publicum de præmiſsis omnibus inſtrumentum petenti, confici, ac dari, decernant.

CAPUT XII.

De modo ad hoc, ut Præbendati noviter recepti ſciant Cæremonias, ſervando.

§. I.

Conſt. Hiſpal. c. 11. fol. 78.

EXPEDIT plurimum, ut Præbendati in ijs maxime, quæ ſibi circa Divini Cultûs miniſterium, & Præbendarum ſuarum ſervitium agen-

agenda ſunt, optime inſtructi exiſtant. Idcirco eadem Synodo ſtatuente, decernitur, & ordinatur, ut quilibet Præbendatus, cum primum receptus fuerit, non ſolum ordinum ſuorum Cæremonias in Miſſali ex Decreto Sancti Concilij Tridentini edito, præſcriptas; ſed eas, quæ Officij Divini recitationem, Chori quoque Cantum, & ordinem concernunt frequenti horum ſtatutorum, & Cæremonialis noſtri lectione, addiſcat, & calleat. Ad quod etiam per Cæremoniarum Magiſtrum (ex hujus Sanctæ Synodi Provincialis ſimili Decreto deputandum) in titulo de celebratione Miſſarum examinetur. Nec prius in eis, ac debito Præbendæ ſuæ officio ſufficienter inſtructus eſſe credatur, quam ejuſdem Cæremoniarum Magiſtri fide, ac teſtimonio probetur. Quod ſi ſex menſibus, a die captæ per eum poſſeſſionis elapſis, Cæremonias, ac debitum Præbendæ ſuæ miniſterium ignoraverit, & negligens in addiſcendo fuerit, ad id a Prælato, cujus in hoc conſcientia oneratur, per rigorem opportunum, uſque ad Beneficij ſuſpenſionem, & fructuum privationem, compelli poſſit, & debeat.

CAPUT XIII.

De ijs, quæ Præbendati, & alij Miniſtri in Divini Cultus miniſterio, ac Beneficiorum, Officiorumque ſuorum exercitio agere debent.

§. I.

Circa Officium in Choro exercẽdum pie ſanxit

QUONIAM opportunus Præbendarum, & Beneficiorum, in Cathedralibus, ac Porochialibus

Conc. Milan. 5. tit. quæ ad DivinaOfficia pertinent.

Eccleſijs exiſtentium uſus in eo conſiſtit; ut Præbendati, ac Beneficiati hujuſmodi, juxta Breviarij, Miſſaliſque Romani diſpoſitionem, Sacras Cæremonias cum decentia, honeſtate, ornatu ea, quæ Dei Miniſtros decet, conformitate, obſervent, ac teneant: ſtatuit propterea, & præcipit hæc Sancta Synodus, ut omnes hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Prælati, Cathedraliumque, & Parochialium Eccleſiarum Capitula, Parochi, Vicarij, Beneficiati, & Miniſtri, quæcumque ad hunc finem in Cæremoniali, ac præſentibus ſtatutis ex ejuſdem Sanctæ Synodi Provincialis Decreto editis, ordinata, ſtatuta, & decreta ſunt, ſub pœnis in eis contentis, inviolabiliter cuſtodiant, & exequantur.

CAPUT XIV.

Qualiter omnes Cathedralium Eccleſiarum Præbendati certis anni temporibus Cappas Chori geſtare debent.

§. I.

Conſt. Hiſpal. c. 12 fol. 80. Sanctiago c. 3. Conſ. de Granat. Conc. Limenſ. 2. anni 1567. cap. 63. fol. 16. 2. pag. De origine, & fundamento harum Capparum, quæ vulgo vocantur (capa de

CUM in Cathedralibus Hiſpaniæ Eccleſijs per Sanctas Conſtitutiones receptum, & obſervatum reperiatur, ut omnes illarum Præbendati, certis anni diebus Superpellicijs induti Cappas nigri coloris ad Chorum deſtinatas ſuperinduantur, idemque in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia laudabili ſemper conſuetudine invaluerit, & quæ in Metropolitanis, præcipuiſque Regnorum Caſtellæ Eccleſijs uſu, & obſervantia vigent, maxime deceat

in

in his etiam partibus immutabili Conſtitutione ſervari: Idcirco hæc Sancta Synodus omnibus, & ſingulis Præbendatis hujuſmodi ordinat, ac præcipit, ut ad Horas Canonicas, Miſſas, Proceſſiones, Divinum Officium, & quotieſcumque prævia ſublimi Cruce Capitulariter proceſſerint, Superpellicijs ornati prædictas Chori Cappas geſtare teneantur, diebus nimirum, & forma ſequentibus.

Choro) loquitur Ioann. Trullo in regul. Canonic. regul. lib. 1. n. 12. n. 6. & 7.

§. II.

IN primis, ad veſperas commemorationis defunctorum Capitulares omnes Chriſtiana (quæ ipſos decet) Majeſtate, atque modeſtia compoſiti, Proceſſionis ordine Chorum exeuntes, præcedente eorum ſceptrigero, ad Sacriſtiam, ut ibi ſua quiſque Cappa induatur, accedant; ac deinde Cappis hujuſmodi induti, ſimili Proceſſionis ordine ad Chorum redeant, in eoque veſperas defunctorum exordiantur, a quo die uſque ad Sabbatum Sanctum excluſive eiſdem Cappis utantur, præterquam ad primas veſperas, & per totum diem cujuslibet infraſcriptarum feſtivitatum, eo tempore occurrentium, quæ ſunt.

§. III.

NATIVITAS Domini, incipiendo ab ejus Vigilia, cum duobus ſequentibus diebus Sanctorum Stephani Prothomartyris, & Joannis Evangeliſtæ.

Circunciſio } DOMINI.
Epiphania }

Purificatio Aſſumptio Conceptio Præſentatio Expectatio Partus	BEATÆ MARIÆ.

Feſta Sanctorum Apoſtolorum	Andreæ. Thomæ. Mathiæ.

Translatio Corporis S. Jacobi Apoſtoli, Patroni Hiſpaniarum.

Feſtum S. Joſephi, Patroni Novæ Hiſpaniæ, cum die octava.

Feſtum S. Thomæ Aquinatis.

Dominica Palmarum ad Proceſſionem tantum.

§. IV.

CAPPÆ vero per Præbendatos, ut præfertur, geſtandæ, ex laneo ſtamine ſubtili, quod vulgo *Anaſcote, ſeu Burato*, dicitur, aut quavis alia non inhoneſta tela nigri coloris efficiantur, prætermiſſis curioſitatibus, fulcimentis, *Aforros* nuncupatis, præterquam in Cucullo, & oris anterioribus, quæ (ut moris eſt) aut Raſo, aut Bombycino ſerico fulciri poſſint, quibus etiam cauda honeſtæ longitudinis accedat, quæ, niſi in Proceſſionibus, comitatibus, & actibus publicis, in quibus demitti, & extendi ſolet, plicata ſemper feratur. Capitularis autem, qui præſignatis diebus in aſſiſtentia Divini Officij Cappa hujuſmodi uſus non fuerit, Proceſſionis, & actus, in quo ſic defecerit, emolumenta, & fructuum diſtributionem, quam alias lucraturus erat, amittat; ac ſi contumacia

cre-

creverit, mulctatio quoque convenienter creſcat, ſuper quo Præſidentis in Choro conſcientia oneratur.

CAPUT XV.

De reſpectu, & obedientia debita Præſidenti, ac de ejus officio.

§. I.

SI, dum Divina peraguntur officia, Præſidenti, cui in rebus tunc occurrentibus neceſſaria, & opportuna providere incumbit, debita non deferatur obedientia, omnis proculdubio celebrationis ordo, non ſine magno Chriſtiani Populi ſcandalo confundetur. Quapropter hæc Sancta Synodus ſtatuit, & mandat, ut omnes Beneficiati, Capellani, Cantores, & Chori Miniſtri cujuſvis ſtatus, aut conditionis exiſtant, Præſidenti in his, quæ circa Divina Officia mandaverit, abſque ulla prorſus excuſatione, aut repugnantia pareant. Si quis autem (quod abſit) verbo, aut alio quovis modo Præſidenti non obtemperaverit, arbitrio Capituli, habita inobedientiæ, & ſcandali ratione, ab eodem Præſidente mulctetur, cui tamen eadem Sancta Synodus in primis injungit, ut quæcumque agenda ſint, modeſtis, & ab injuria alienis verbis mature diſcernat, atque præcipiat, quod ſi hac in parte idem Præſidens nimis exceſſerit, res ad Prælatum (ut de opportuna emendatione, ac remedio provideat) deferatur.

Ex Conſueta Granat. c. 27. & 28.

§. II.

PRæſidens matutino tempore, priuſquam ad primam pulſari finiatur, ad Eccleſiam veniat, ejuſ-

que munditiam, tum in Altaribus, tum in Choro, qui quotidie verri, ac æſtivo tempore etiam rigari debet, tum quoque in ſedibus per ejuſdem Chori pueros in Tabula deſignandos, etiam quotidie, tergendis diligenter inſpiciat. Deinde Chorum primus omnium ingreſſus, antequam incipiantur officia, ad aliorum exemplum, juxta ſedem ſuam genua flectat, & Punctatorem ad primam Chori ſedem genibus flexum exiſtere, ac omnes cum ſilentio intrare, genua flectere, ac ſupra ſcriptis Cæremonijs uti procuret; Galerum, aut ligneos calceos, aut quemvis alium indecentem habitum gerentes Choro prohibeat, neminem, niſi Superpellicio indutum, aut Chorum ingredi, aut inter Chorum, & Altare majus, dum Divina Officia celebrantur, tranſire permittat; & in univerſum, ſuum quemque munus, & Officium, tam in Choro, quam in Eccleſia, quam etiam ubicumque Capitulum convenerit, præſtare, prout æquum eſt, faciat. Silentium denique, a quo decens, vel indecens Chori miniſtratio pendet, ab omnibus ſervari, loquentes monendo, ac in ipſo rationum tempore horarum emolumenta ijs, quos propter defectus hujuſmodi mulctaverit, deduci videndo ſuper omnia intendat. Ac proinde ſuam quemque tenere ſedem, vetita unius loci in alium migratione, præcipiat; ita ut quantum Chori capacitas permiſerit, ſingulis Beneficiatis ſingulæ ſedes, hinc inde vacent, quo ſilentij fiat obſervatio facilior, & Chori plenitudo major appareat. Quemcumque ab alio diſcedere, utpote colloquentem, aut alia ex cauſa juſſerit, eundem non obtemperantem unius horæ mulctet emolumentis.

Ad

Ad Hymnum: *Te Deum laudamus* Pſallentes Choro contineat, ne ipſum ſolum ibi manere contingat. Duo quoque Scamna tapetibus ſtrata, pro Sacris concionibus audiendis, antequam incipiatur prima; unum vero ſimili tapete ornatum ante horam veſperarum, quoties in eis futuri ſunt Cappigeri, afferri, & opportuno tempore apponi faciat. Patentes Eccleſiæ fontes, ſingulis diebus Dominicis mundari, & Aquam benedictam (quæ eiſdem ſingulis Dominicis diebus benedicatur) ſemper continere provideat, ac ſuis omnes officijs, quando, & quomodo oportet, incumbere; accurate præcipiat. Egrediendi denique Chorum ijs dumtaxat, qui juxta præſcriptæ erectionis tenorem urgenti aliqua neceſſitate laboraverint, licentiam concedat.

CAPUT XVI.

De ijs, quæ Cæremoniarum Magiſter erga ingredientes Chorum præſtare tenetur.

§. I.

CÆremoniarum Magiſtro, Perſonis, tam ſecularibus, quam aliarum Cathedralium Eccleſiarum Capitularibus, quibus ex Sanctæ hujus Synodi permiſſione Chorum ingredi licet, obviam exire, eaſque ad locum ubi ſeſſuræ ſint, qua decet modeſtia, urbanitate, ac reverentia comitari, & in earum ſedibus collocare, incumbat. Difficultatem vero, ſeu dubitationem (ſiqua in hoc rerum genere orta fuerit) idem Cæremoniarum Magiſter cum

Ex Eccleſia Compoſtelana a c. 17. uſque ad c. 22.

Digitized by Google

Prælato, & in ejus abſentia cum Præſidente pro tempore exiſtenti conferat, ut quid potiſſimum agendum ſit, decernatur, decretumque Magiſter hujuſmodi ſine aliquo defectu perficiat.

§. II.

QUI tamen, ſi vel in loci aſſignatione, vel in cujuſvis alterius rei executione arbitrio ſuo quidvis aliud egerit, vel in aliquo defecerit, ejuſdem Præſidentis Judicio mulctetur. Cum autem, niſi Cæremoniarum Magiſtro in ejus officio ab omnibus pareatur, convenientem Divini Cultus ordinem confundi oporteat: Idcirco hæc Sancta Synodus, quoſcumque hujus, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Novæ Hiſpaniæ Prælatos nunc, & pro tempore exiſtentes hortatur in Domino, ut quotieſcumque per Cæremoniarum Magiſtrum de aliqua Cæremonia, vel laudabili cõſuetudine ſervari debita, admoniti fuerint, eundem benigne ſuſcipiant, ac ejus animadverſionem opere exequantur, ut & ipſi ſuis decenter officijs reſpondeant, & ſuo alios exemplo ad obediendum eidem Cæremoniarum Magiſtro moveant. Reliquis autem omnibus Beneficiatis, Capellanis, & Miniſtris Eccleſiaſticis injungit, ac præcipit, ut ipſum Cæremoniarum Magiſtrum in ejus officio venerentur, eique morem gerant, qui ex ſupradictis contra fecerint, primo unius horæ, ſecundo integri diei, ac tertio unius hebdomadæ emolumentis mulctentur.

CA-

CAPUT XVII.

De Ordine per Capitulum Capitulariter egrediens ſervando.

§. I.

QUANDO Prælatus, & Capitulum aliquam Eccleſiam, vel Monaſterium, vel Eremitorium Proceſſionis ordine adiverint, ſolemniter exire, & procedere, ac Divinis Officijs ordine, atque ſilentio ſervatis aſſiſtere debeant, ut, & Sacrorum Rituum, quibus utuntur decentiæ ſatisfaciant, & quo magis totius Populi oculis exponuntur, eo majora Eccleſiaſticæ honeſtatis documenta perhibeant; proinde hac Sancta Synodo decernente ſtatuitur, & ordinatur, ut quoties Capitulares ab Eccleſia Proceſſionis ordine, ſive voti, ſive funeris gratia, quomodolibet exierint, Superpellicijs ornati, ac pro temporis per hæc ſtatuta ſuperius deſignati exigentia, Cappis etiam ſuperinduti, Capellanis ſimiliter, & Miniſtris Superpellicia gerentibus, incedant. Quod ſi celebrandi alibi cauſa, Capitularis Proceſſio fiat; pretioſioribus ornamentis ex conveniente eidem feſtivitati colore, Presbyter quidem Alba, & Pluviali indutus, ſolitoque birreto contectus, uſque ad celebrationis hujuſmodi locum, ubi planetam accipiat, Miniſtri vero Albis, Dalmaticisque præparati procedant. Si vero poſt meridiem hujuſmodi Proceſſionis ordo ſit futurus, Presbyter, ac Miniſtri præſcripta forma decorati progrediantur. Cantores quo- *Ex Eccleſ. Comp. poſtel. c. 28.*

R que,

que, ac Tibicines ſemper, ut ſolent (niſi aliud Proceſſio poſtulaverit) interſint. Omnes autem ordine ſuo, cuppei, ac Divinis Officijs aſſiſtentes, & debitis Cæremonijs, & opportuno ſilentio utantur: qui vero, cum collateralibus colloquutus fuerit, vel nutibus, ac ſignis luſerit, aut alias quomodolibet contra præmiſſa fecerit, Præſidentis arbitrio mulctetur.

§. II.

ET quoniam ratio poſtulat, ut Capitulum competentem locum, ac ſedem habeat, ubi Divinis Officijs aſſiſtere poſſit, eadem Sancta Synodus Cæremoniarum Magiſtro, decentem hujuſmodi locum prævidendi; ac majori Sacriſtæ, ut Scamna, & tapeta, ubi Capitulum ordine ſuo ſedeat, & Divinis Officijs interſit (Ita ut neque in his, neque in alijs ſedibus, die Corporis Chriſti, & illius octavis apponi ſolitis, aliquæ Seculares, vel etiam Eccleſiaſticæ Perſonæ ſedere præſumant) deferri faciat, præcipiendi curam, in primis injungit.

CAPUT XVIII.

De Magiſtri Capellæ officio, & Cantoribus.

§. I.

Ex Eccl. Compoſtel. a c. 24. & ex Conſuet. Granatenſ. c. 31.

EXPERIENTIA quotidiana ſatis conſtat, quantum oporteat Chori Miniſtros, & Cantores à Capellæ Magiſtro ſufficienter inſtrui, & quæ unoquoque die cantu figurato canenda ſint, ordinato ad id Faciſtorio prævideri, ut Divinorum Officiorum ſollemnitas digno ſemper honore celebretur.

Qua-

Quapropter neceſſe eſt, ut idem Capellæ Magiſter, tam præmiſſis, quam alijs infraſcriptis ad ejus officium ex hujus Sanctæ Synodi decreto ſpectantibus, operam ſuam diligenter impendat.

§. II.

IN primis, ut ſingulis non feriatis diebus ſtatim poſt primam, quouſque pulſari ſinatur ad Miſſam, in loco intra Eccleſiam ad id ſpecialiter deſignando, Scholam ad omnes, tam Beneficiatos, quam reliquos Cantores, & Eccleſiæ Miniſtros, atque ſervientes eo acceſſuros in cantu figurato, & contrapuncto docendum, & inſtruendum tempore, quo alia cantus firmi lectio per ſuccentorem habenda non impediatur, habere debeat. Quoties autem, niſi ex cauſa infirmitatis, vel abſentiæ a Civitate de Prælati, & Capituli licentia factæ, defecerit, juxta culpæ modum Præſidentis arbitrio mulctetur. Quandiu vero abfuerit, vel ægrotaverit, aliquem ex Cantoribus, judicio Præſidentis magis idoneum, qui in ejus locum præfatæ lectioni ſine defectu præſit, ſubſtituat. Cui etiam eadem Sancta Synodus injungit, ut quæ diebus feſtivis præcipue ſollemnioribus, ac majoris hebdomadæ officijs, Nativitatis quoque Domini die, ad matutinum figurato cantu celebrandis, canenda ſunt, opportune a Cantoribus prævideri maxime curet; ne dum officium in Choro peragitur, defectus aliquis præſentis Populi aures offendat. Quod ſi ob hujus diligentiæ omiſſionem notabilis cantus diſſonantia in Choro contigerit, idem Capellæ Magiſter ejus horæ, in qua ſic defecerit, ſalario mulctetur. Quia vero ad eundem Capellæ Magiſtrum ſpectat, Miſſas,

ac reliqua figurato cantu hujuſmodi decantanda eligere, ac deſignare; ita ut illa, & non alia cantari debeant; eidem propterea injungitur, ut quemadmodum quæ ipſe compoſuerit cantari, prout æquum eſt, faciet: ſic etiam quæ ab alijs inſignibus muſicis compoſita repererit, ſimiliter cani faciat, cum in hac celebri Eccleſia, ad quam undecumque concurritur, omne muſicorum genus, a diverſis autoribus adinventum cantari deceat, quo Cantores in cujuſvis generis muſica exercitentur, atque adeo aſſueſcant, & peritiores evadant.

§. III.

OPortet etiam, ut a Cantoribus, Tibicinibus, & Chori miniſtris, eidem Capellæ Magiſtro in ejus officio reverenter pareatur, & ideo eadem Sancta Synodus præcipit, & mandat, ut quod idem Capellæ Magiſter Cantoribus, & Chori miniſtris decantandum, Tibicinibus vero, & Organiſtæ ſonandum commiſerit, ac quibuslibet illorum quidpiam, vel ad Chori Faciſtorium dicere, vel ſuper cantu firmo contrapunctum facere, vel ad Organi ſonitum concinere, vel denique in reliquis ad ejuſdem Magiſtri officium pertinentibus injunxerit, id ipſum ab omnibus, & ſingulis ſupra dictis, ſine aliqua excuſatione, aut mora perficiatur. Qui vero ejuſdem Magiſtri commiſſa, & injuncta hujuſmodi non egerit, Præſidentis arbitrio mulctetur.

§. IV.

PRæcipit ſimiliter eadem Sancta *Synodus*, ut ſingulis Dominicis, & alijs obſervari ſolitis feſti-

vis

Digitized by Google

vis diebus, in quibus ad Organi ſonitum Canendum fuerit, idem Capellæ Magiſter, & Cantores initio tertiæ, & veſperarum, videlicet ad *Deus in Adjutorium meum*, &c. Chorum ingrediantur, ut tam ad Antiphonam *Aſperges*, quam ad Pſalmodiam, & etiam ad contrapunctum ſuper eiſdem Pſalmis intonandum prompti, & parati exiſtant. Quod ſi vel Capellæ Magiſter, vel Cantores hujuſmodi prædicto tempore ingreſſi non fuerint, attento parvo eorum ſalario, moderate mulctentur.

§. V.

UT autem Cantores dexteriores evadant, ordinat eadem Sancta Synodus, ut ij (quos Capellæ Magiſter inſtructione egere dixerit, lectioni muſicæ, de qua ſuperius fit mentio, intereſſe teneantur) qui vero ex ſupra dictis lectioni hujuſmodi, niſi ob adverſam valetudinem, vel abſentiam, ab hac Civitate de legitima licentia factam, defuerit, Præſidentis arbitrio etiam moderate mulctetur.

§. VI.

ET quoniam ſæpe contingit, unico abſente Cantore, Chorum muſicorum imperfectum manere, ac proinde decentem ſollemnitatibus ornatum, & ſplendorem deſiderari: et experientia docet, ex aliquorum Præbendatorum (qui etiam Cantores ſunt) abſentia, notabiles interveniſſe defectus: Idcirco Sancta hæc Mexicana Synodus decernit, & mandat, ut nulli Præbendato Cantoris munus habenti, vel ad veſperas, vel per totum cujuslibet feſtivitatis muſicam requirentis diem, capere requiem liceat; ſed Præbendati hujuſmodi, qui Cantorum ſalario fruuntur,

ea ipſa, ad quæ alij Cantores non Præbendati tenerentur, niſi hebdomadarij fuerint, ac propterea, in aliquo ejus hebdomadæ miniſterio occupati exiſtant, ſervare ſimiliter debeant. Qui autem contra hanc ordinationem fecerint, mulctæ ſubjaceant.

§. VII.

INSUPER, idem Magiſter, & Cantores in omnibus Dominicis Paſchalium feſtivitatum diebus, ad primas, & ſecundas veſperas Domini Sabaoth, in reliquis etiam Dominicis, & Beatæ MARIÆ feſtivitatibus obſervare ſolitis, ad primas veſperas, primum, tertium, & quintum Pſalmum; ad matutinum vero Canticum *Benedictus*, alternis cum Organo Verſibus ea muſicæ differentia, quæ *fabordon* dicitur; Hymnum tamen, & Canticum *Magnificat*, tam ad eaſdem primas, quam ad ſecundas veſperas, totam quoque Miſſam, non ſolum in præmiſſis feſtivitatibus, ſed etiam in alijs duplicibus majoribus ſimiliter obſervari ſolitis, Cantu figurato Canere teneantur.

§. VIII.

PRÆTEREA, a prima die Sabbati Quadrageſſimalis uſque ad Feriam tertiam majoris hebdomadæ incluſive Antiphonam *Salve Regina*, & tam in Nativitatis, & Epiphaniæ Domini diebus, quam in Aſſumptionis, ac Nativitatis Beatæ MARIÆ, & alijs pro tempore nominandis Feſtivitatibus Cantilenas rithmicas, devotas quidem, & honeſtas, ac per Prælatum approbatas, atque in Dominica Palmarum Paſſionem Domini, & in majori hebdomada primas ad matutinum Lamentationes, aliaque officia, eiſdem in Tabula commitenda, cantare debeant.

STA-

STATUTORUM
PARS SECUNDA.
CAPUT I.
De Capitulis in Eccleſia habendis, illorumque tempore, & aſſiſtentiæ modo.

§. I.

DUOBUS cujuslibet hebdomadæ diebus, per Eccleſiarum hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ erectionem deſignatis, Capitulares ad Capitulum congregari debent; quacumque videlicet tertia Feria, ut de temporalibus ad menſæ Capitularis, & fabricæ bona ſpectantibus negotijs agant; qualibet quoque ſexta Feria, ut de ſpiritualibus rebus, ad Divini Cultus reformationem pertinentibus diſſerant. Ad illud vero, non niſi poſt Horarum Canonicarum Officium, nempe poſt primam, quouſque tertia, vel ſexta dicenda ſit, vel poſt Miſſæ majoris celebrationem accedant: Ita ut tam ad Præbendarum, Beneficiorumque ſuorum obligationem, & ſcopum (qui Divinus eſt Cultus) quam ad congregationes Capitulares, quæ vel præſcripto, vel Veſpertino poſt horarum recitationem, tempore haberi poſſunt, potius attendant.

Ex Eccl. Compoſtel. c. 95. 96. 97. 98. & 99.

Conſueta Gran. c. 60. tit. del Cabildo.

Conc. Milan. 3. tit. de his, quæ ad Capitulũ pertinent.

Conc. Compoſt. act. 2. D. 7. & Conc. Tolet. act. 3. c. 12.

Statutum Eccleſiæ Compoſtel. c. 93. & Limenſ. 2. c. 74. Milan. 1. p. 2 tit. de his, qui dignitates, perſonatus, aut Canonicatus habent, verb. Canonici.

§. II.

CUM primum locum Capituli ingreſſi fuerint, ad Sacram ibi propoſitam Imaginem ſinguli preces fundant, ac ſervato antiquitatis ordine, ſuo quiſ-

Iuvat Concil. Milan. 3. tit. de his, quæ ad Capitul. pertinent.

que loco ſedeat, poſt hæc Præſidens ſe ſigno Sanctæ Crucis ſignet, ac intelligibili voce dicat: *Sancti Spiritus adſit nobis gratia* &c. & *Adjutorium noſtrum*, &c. & Orationem *Sancti Spiritus Domine* &c. & *Actiones noſtras* &c.

§. III.

Concil. Compoſtel. act. 3. c. 35. Statutum Compoſtelani c. 99.

SEXTIS Ferijs de competenti Altaris, & Chori miniſterio, ut defectus (ſi qui fuerint) emendentur, & in futurum caveantur, ac inobedientes pro culpæ modo mulctentur, potiſſimum agant: Ita ut Præſidens ad decentiam, honeſtatem, ſilentium, attentionem, ac devotionem, & id genus alia, Deo miniſtrantibus neceſſaria, Capitulares publice adhortetur, ipſoſque ijs præcipue virtutibus incumbere, quibus Chori decentiæ, & injuncto ſibi muneri ſatisfaciant, ut hoc laudabili exemplo reliqui Eccleſiæ Miniſtri ad ſimilem Divini Cultus obſervantiam excitentur; identidem moneat, & ſi opus fuerit, ſuccentorem, Punctatorem, Cæremoniarum Magiſtrum, ac ceteros Officiales vocari faciat, animadvertat, & corrigat, quatenus Dei optimi maximi obſequio, ejuſque cultus felicioribus augmentis incumbant.

§. IV.

TERTIJS vero Ferijs de temporalibus tam menſæ Capitularis bona, quam quævis alia negotia concernentibus rebus deliberent: Ita ut non niſi Præſidens, aut de illius, & Capituli licentia quivis, Capitularibus omnibus interea tacentibus, & attente auſcultantibus, ocurrentia negotia proponat.

§. V.

§. V.

HIC vero in ſuffragijs ferendis ſervetur modus, ut prius res propoſita ab omnibus non ſolum bene audiatur, ſed etiam, ſi ardua fuerit, per convenientem ſine clamoribus collocutionem diſcutiatur, & percipiatur; ac ſi adhuc talis fuerit, quæ maturiori conſultatione indigeat, de majoris partis ejuſdem Capituli ſententia ad alium diem differatur; ſin minus illico reſolvatur; tuncque ante omnes Præſidens brevi, ac compendioſo loquendi modo (quo etiam reliqui utantur) ſuffragium ferat; deinde ſinguli, ſervato antiquitatis ordine, ſuam ſimiliter ſententiam dicant, ita ut nullus aliorum, vel ſermonem intercipiat, vel ſententiam reſumat, vel etiam reprehendat: ſed quilibet quidquid, inſpirante Domino, ſenſerit, nemine id ægre ferente, aut aliquo modo impediente, libere ibi pronuntiet. Sub quiſque ſermonis initio, ac fine, aliquam nudato capite inclinationem Capitulo verſus Præſidentem (cui etiam ſermo dirigendus eſt) faciat. Prælato autem ibi Præſidente Capitularis locuturus, poſtquam nudo ſimiliter capite ſe erexerit, ac iterum ſedens cooperto capite ſuam ſententiam protulerit, rurſus detracto pileo ſurgat, ac inclinato corpore eidem Prælato reverentiam præſtet. Sic igitur omnes ſuffragia ferant, & primi noviſſimos, ſicut ab eis auditi ſunt, patienter audiant. Qui autem alterius ſuffragium interruperit, quatuor regalium primo, octo vero ſecundo, ac ſi perſeveraverit, multiplicata eorundem regalium pœna, quæ in quadranti irremiſſibiliter exequenda ſignetur, juxta hujus Synodi Provincalis Decreta puniatur.

Lib. 3. tit. de Beneficiatis Cathe. Eccleſiat. § 2.

T §. VI.

§. VI.

OMnium deinde ſuffragia, quantumvis fuerint inter ſe contraria, Præſidens reſumat, & colligat, & quod eorum pars major deliberaverit, hoc tanquam potiſſimum tenendum fore declaret. Idque per Secretarium Capituli, nihil propterea dolentibus ijs, qui contrarium ſenſerint, faciat in actis annotari. Si quis autem ſe ab ea Capituli deliberatione, ſic annotata gravari proteſtatus fuerit; proteſtationem hujuſmodi idem Præſidens apud acta Capitularia ſcribi, illamque cum opportuna actorum inſertione, in forma fidem faciente conſcriptam, eidem proteſtanti, ut, ſi voluerit, ad competentem judicem recurrat, ab eodem Secretario gratis dari præcipiat. Ea autem negotia, quæ juſtitiam concernant, non ex Capituli ſuffragijs, ſed ipſius advocatorum ſententia, prout juſtitia popoſcerit, explicentur. Quoties vero ſimiles caſus contigerint, juriſperiti ab omni affectione immunes, & quoad fieri poſſit, non Capitulares conſulantur. Et quoniam in actibus Capitularibus hujuſmodi nonnullæ ſæpe diſcordiæ, inimicitiæ, ac diſcuſſiones exoriri ſolent; ideo hæc Sancta Synodus omnes in Chriſto monet, ut modeſtis, ac temperatis verbis, & quibus nemo lædi poſſit, utantur. Quod ſiquis adverſus alium inhoneſte, aut injurioſe locutus fuerit, ſtatim ſex dierum emolumentis, & graviori, ſi opus fuerit, pœna per majorem Capituli partem, juxta exceſſus, & ſcandali qualitatem moderanda, mulctetur. Cujus quidem pœnæ executio omni prorſus appellatione poſtpoſita fiat, ut ſic damnis majoribus, quæ evenire poſſent, oo-

occurratur; paxque, & unitas, Eccleſiaſticis Perſonis digna, ſervetur; ac ejus generis culpæ, quæ Prælatum, & ejus Vicarium latere poſſunt, aliqua punitione corrigantur. Locum Capituli nullus, niſi Superpellicio, ac tempore exigente etiam Cappa indutus, ſub amiſſionis ſuffragij pœna ingrediatur; ut ſic omnes hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Eccleſiæ laudabilem conſuetudinem, ac traditionem, quam in hoc tenuerunt, teneant.

§. VII.

NULLUS Capitularis Dei Domini noſtri, aut glorioſæ Matris ejus, aut cujuſvis Sanctorum nomen juret; qui vero ſemel per Præſidentem monitus adhuc juraverit, unius mineralis pondo Eccleſiæ fabricæ applicandi, & in quadranti ad hunc effectum ſignandi, pœna mulctetur: Idque non ſolum in Capitulo, ſed etiam in Choro, & qualibet Eccleſiæ parte ſervetur: Ita ut quilibet Capitularis fratrem ſuum jurantem monere, eundemque, ſi contumax fuerit, Præſidenti, qui ipſum præſcripta pœna corripiat, denuntiare curet.

§. VIII.

CApitularium in Capitulo exiſtentium nullus ad aliquid loquendum, niſi in forma ſuperius expreſſa, ſurgat a loco ſuo, ubi quiete, quouſque Capitulum finiatur, ſedere debet, nec inde, niſi de Præſidentis licentia, ſub emolumentorum unius horæ ejus diei mulcta egrediatur.

§. IX.

SI aliqua ex cauſa quiſpiam ex Capitularibus enſem, aut mucronem, aut aliud telum in Eccleſia,

ſia, vel Choro attulerit, pro delicti, Perſonæ, & loci qualitate, arbitrio Ordinarij plectatur.

§. X.

QUOTIES alicujus negotij tractati ſecretum Capitularibus ex eorundem pro majori parte ſententia indicendum fuerit, ſub pœna præſtiti juramenti indicatur, aut ſi eidem Capitulo videbitur, novum de ſecreto ſervando juramentum ab omnibus præſtetur, & qui jurare noluerit, unius, aut (ſi videbitur) plurium dierum emolumentis mulctetur, ac ſuffragio privatus extra Capitulum fiat.

§. XI.

CAPITULARIS autem, de cujus, aut fratris, aut propinqui negotio agitur, & qui, vel a Capitulari offenſus eſſe, vel Capitularem offendiſſe prætenditur, Capitulo, quandiu ſuper hujuſmodi rebus conſultabitur, non interſit.

§. XII.

CAPITULARES autem ad Capitulum convocare Decano in Eccleſia exiſtenti, ſin minus Dignitati, aut Canonico Seniori, extra Eccleſiam vero ſimiliter, Decano in Civitate degenti, & eo abſente, Dignitati, vel Canonico hujuſmodi Seniori, incumbat. At ſi aliquando tale negotium occurrerit, quod ſolitum Capituli diem expectare non poſſit, ac Decanus, vel eo abſente, Præſidens per aliquos Capitulares requiſitus, Capitulum congregare noluerit: duo, vel tres Capitulares, ne hujuſmodi negotium pereat, aut deterius fiat, Capitulum intimari faciant, quo caſu ceſſante, nemo ſub gravi, quam ſubeat, pœna, Capitulares ad Capitulum vocare præſumat.

§. XIII.

§. XIII.

NEgotiorum omnium occurrentium Decanus, aut Capituli Præſidens rationem habeat, ut illa, omni mora poſtpoſita, prout oportuerit, expediantur. Itaque non de pluribus ſimul agi permittat, ſed quod primo propoſitum fuerit, ante reliqua omnia diffiniatur, & concludatur: Negotium vero ſemel diffinitum, quantumvis aliquis Capitularis, qui diffinitioni bujuſmodi defuerit, & de novo ingrediatur, niſi de totius Capituli mandato, iterum conſultari, aut per ſuffragia diffiniri non poſſit, cum abſentes Capitulares de ſic deliberatis, ac diffinitis poſtea informari valeant.

§. XIV.

TAM litteræ tranſmittendæ, quam ſingula ſolutionum, & expenſarum juſſu Capituli faciendarum mandata, necnon procurationum, obligationum, ac proviſionum Capitularium inſtrumenta, ejus Capituli nomine ſubſcribenda per quatuor Capitulares (nempe Dignitatem, Canonicum, integrum, ac dimidium Portionarium, alternatim ſingulis quibuſque menſibus, incipiendo ab antiquioribus) deputandos, quamvis ipſi in præmiſſorum deliberatione contrarium ſenſerint, ſub pœna ipſius Capituli arbitrio infligenda, ſubſcribant; duo quolibet anno ex Capitularibus ad id magis idoneis, procedendo a Dignitatibus Calculatores nominentur, qui ſimul cum Secretario Capituli, & computatore totius maſſæ, inſpecta punctatoris Chori relatione, Calculos, ac diſtributiones menſæ Capitularis, omnibus Beneficiatis, Officialibus, & Chori Miniſtris juxta quotam cu-

juslibet illorum partem, ac ſalarium, competentes faciant.

§. XV.

QUotieſcumque aliqua perpetui, vel redimibilis cenſus tranſlatio, juxta motus proprij felicis recordationis Pij Papæ V. formam, aut quævis alia ſimilis ſcriptura contractus facienda ſit, Capitulares omnes per diem ante, ut moris eſt, convocentur, quatenus an pro eodem pretio cenſum hujuſmodi accipere, illumque alicui Beneficiato, non niſi ſub ſeveriſſima cautione (ſuper quo hæc *Sancta Synodus* eiſdem Capitularibus conſcientias onerat) locare velint, mature deliberent.

§ XVI.

OMNES vero regiæ proviſiones, ac litteræ, quæ pro tempore Capitulo tranſmittentur, in eodem Capitulo per ejus Secretarium legantur, ac ſi alicujus momenti fuerint, notatis datæ, ac receptionis ipſarum diebus, ſtatim in Præſidentis (cui hoc in primis injungitur) præſentia, per eundem Secretarium ſub fideli Archivij cuſtodia reponantur.

§. XVII.

INcumbit autem Capitulo, aliquem Capitularem Divini Cultus zelo, ac diligentia ferventem a Prælato approbandum deputare, qui Sacrorum Cuſtodias, Bibliothecas, reſque omnes Eccleſiæ videndi, & quid reparatione, aut mutatione indigeat, advertendi, ſepulturas quoque ſignandi, ac diſtinguendi curam ſuſcipiat.

§. XVIII.

§. XVIII.

COmputator totius maſſæ per Prælatum, & Capitulum nominandus, calculos diſtinguere, ac rationes ab omnibus reddituum decimalium pro tempore exiſtentibus, œconomis ſimul, vel diviſim exigere, quæcumque item pecuniarum, juſſu Capituli ſolvendarum mandata conſiderare, & in aliquo ad hoc ſpecialiter habendo, ac ſub Archivij, quod ex Decreto hujus Sanctæ Synodi erigi debet, cuſtodia ſervando libro annotare teneatur. *Lib. 3. tit. de rebus Eccleſ. cõ. ſervandis §. 6. & 7.*

§. XIX.

PRÆMISSA vero omnia, & ſingula, ſicut præfertur, ordinata, & ſtatuta primus omnium Decanus, ſeu Præſidens, quicumque pro tempore fuerit, tam in Choro, quam in Capitulo ſervet, & opere compleat; quod ſi non fecerit, non ſolum in ijs, quibus ipſe alios mulctare poteſt, ſed ſi viſum fuerit, etiam in pluribus in Capitulo mulctetur. Nihil autem præter hujuſmodi ordinationes, vel propria autoritate, vel ſine expreſſa Capituli deliberatione, ac ſententia faciat, nec aliquibus magis, quam alijs favorem, vel opem præſtet; ſed erga omnes Capitulares, & Beneficiatos, ac in univerſum quaſcumque Perſonas Eccleſiaſticas modeſte, & urbane ſe gerat. Qui etiam e converſo ab omnibus honoretur, ac veneretur; ita ut quando exceſſerit, aut defecerit, non publice, ſed in Capitulo, vel ſeparatim reprehendatur.

U 2 CA-

CAPUT II.

Quando, & quomodo convocanda ſint Capitula ante diem.

§. I.

Ex ſtilo, et cõſueta Granat. c. 60. tit del Cabildo, §. 5. comienza (quando algun negocio hubiere.)

QUANDO grave aliquod negotium ex jam conſideratis, ad quod omnes congregandi ſunt, occurrerit, vel de novo ſucceſſerit; quamvis in ordinarijs Capituli diebus tractandum veniat; Præſidens ſceptrifero, ut Capitulares omnes ad Capitulum vocet, præcipiat, ad caſus videlicet ſequentes.

Lib. 3. tit. de rebus Eccleſiæ § 2.

Ad aſſignandum pro officio alicui committendo ſalarium, & ad aliquid Capitulo proprium, ſine ullo eorum, quæ Sancta hæc Synodus ſuper hoc decrevit, præjudicio, alijs condonandum.

Ad nominandum etiam Punctatorem, Calculatores, OEconomos, Cæremoniarum Magiſtrum, Eccleſiæ Capellanos, Miniſtros, & Famulos, alioſque quoſcumque, tam menſæ Capitularis, quam aliarum rerum Officiales a Capitulo deputandos, eoſque, ſalva in omnibus præcipua Prælati poteſtate, juxta juris diſpoſitionem, ac Sacri Concilij Tridentini, hujuſque Sanctæ Provincialis Synodi Decreta, removendum.

Seſſ. 25 c. 6. Lib. 1. tit. de majoritate, & obedientia, §. 1.

Præterea, ad reſpondendum quibuſvis alicujus momenti Regiæ, vel Romanæ Curiæ Litteris, vel Procuratores conſtituendum, vel Capitulum ad aliquid obligandum, vel etiam lites, & cauſas movendum, aut motas proſequendum.

Inſuper, ad poſſeſſionem alicui Capitulari noviter admittendo tradendam.

Ad

Ad quodvis etiam legatum Capitulo relictum acceptandum.

Necnon ad Nuntios, tam ex Beneficiatis, quam ex alijs non Beneficiatis quocumque opus fuerit mittendum.

Ad quæcumque item Eccleſiæ, aut menſæ Capitularis bona ſtabilia permutandum, vel alienandum, vel transferendum.

Ad quamlibet quoque rem, Eccleſiæ ſtatum concernentem, mutandum, & ordinandum.

Denique, ad ea, quæ ſemel deliberata, & diffinita fuerint a Capitulo, revocandum, & annullandum.

§. II.

AD præmiſſa igitur omnia, & ſingula, & ex noviter occurrentibus, quæcumque Capitulo bene viſa, quamvis ordinarijs diebus, tertijs videlicet, ac ſextis Ferijs tractanda ſint, Capitulares omnes in Civitate pro tempore exiſtentes, per ſceptriferum, qui Capitulum ad nonnulla negotia ſpecialem convocationem requirentia, congregari ſingulis illorum denuntiet, ante diem vocentur.

§. III.

SI autem alijs non ordinarijs Capituli diebus negotia hujuſmodi de novo occurrerint, dum Capitulares omnes tunc in Civitate degentes in Eccleſia reperiuntur, ibi etiam ad Capitulum ſtatim habendum, congregentur. Adveniente vero ſolita Capituli hora, quicumque illi intervenerint, tam præmiſſi, ad quæ ſpecialiter vocati fuerint, quam quæcumque alia prætera occurrentia, reliquis, vel non

venientibus, vel ſi, ut præfertur, legitime occupati exiſtant, ſuffragium non mittentibus deliberent, ac diffiniant.

CAPUT III.

De Capitulo in Choro non niſi de levibus rebus habendo.

§. I.

Ex Coſt. Hiſpal. c. 16. fol. 20.

VOLENS præterea hæc Sancta Synodus, pluribus abſurdis, ex habito in Choro Capitulo hactenus exortis occaſionem tollere; Capitularibus omnibus pro tempore exiſtentibus, ne deinceps in Choro, aut alibi, quam in loco ad id ſpecialiter deputato Capitulariter convenire, aut de negotijs ſemel in Capitulo diffinitis, vel diffiniri cœptis, aut alias gravibus deducibiles hinc inde rationes habentibus, agere poſſint in futurum prohibet. Et nihilominus, ut quoties neceſſitas, quæ Congregationem in loco ſolito habendam expectare non debeat, fuerit, aliqua levia ad felicius, & ornatius Eccleſiæ miniſterium, & non aliter dirigenda negotia deliberare, & providere valeant, permittit.

CAPUT IV.

De Generali Capitulo, binis quibusque menſibus habendo.

§. I.

Ex Conſt. Hiſpal. c. 73. fol. 174. & condu-

INSUPER, ut ſingulæ hujus Provinciæ Eccleſiæ auctiori ſpiritualium, temporaliumque bonorum cu-

cumulo, ac ſplendidiori Beneficiatorumque, atque ſervientium miniſterio ſemper vigeant; eadem Sancta Synodus ſtatuit, ut præter ordinaria ſingulis hebdomadis, modo præmiſſo, habenda Capitula, unum generale extraordinarium, binis quibusque menſibus, die a Præſidente per expreſſum Prælati mandatum deſignando, Capitulum habeatur; ad quod Capitulares omnes per ſceptriferum, quatuor ante diebus, vocentur, ut ibi, tam de litium, cauſarumque pro Capitulo, aut contra ipſum pendentium ſtatu, diligentijs factis, vel omiſſis, utilitate, vel damno, reparatione quoque, vel directione; quam de completa, vel incompleta decimarum exactione; & quacumque OEconomorum, tum pro maſſa, tum pro fabrica deputatorum; ſiqua fuerit in exigendo negligentia, vel colluſione, exactarumque rerum, ac pecuniarum partibilium quantitate, diligenter ab omnibus conſultetur: ac de neceſſario, & opportuno remedio in omnibus, maximeque in rebus Divini Cultus decentiam, officiorumque celebrationem concernentibus, provideatur.

cit Eccleſia Compoſt. in ſuis ſtatutis c. 94.

CAPUT V.

De negotijs gratiam, vel juſtitiam concernentibus.

§. I.

AD tollendum vero omne dubium, & diſſenſionum, quæ ſæpe in communitatibus ex ignorantia procedunt, materiam; hæc Sancta Synodus declarat, illa gratiæ negotia vocari, quæ in

Ex Conſt Hiſp. c. 95. & 96. & in ſtatutis Compoſt. ac 108. uſque ad c. 111. & ex conſueta Granatenſe c. 60.

in mera ejuſmodi gratiam facientis voluntate conſiſtunt, nullamque petenti actionem juridicam tribuunt; quæ ſi majori Capituli parti viſum fuerit, ſecretis ſuffragijs Capitularium libertati, & paci, magis opportunis diffiniantur. Quæ autem petenti jus, & actionem in judicio competentem præbent, ea juſtitiæ negotia nuncupari; quæ tanquam talia, ſive publicis, ſive de majoris partis Capituli ſententia, ſecretis hujuſmodi ſuffragijs, omni mora poſtpoſita, conſulantur, ac deliberentur; Ita ut, quæ in ſimilibus juſtitiam concernentibus rebus, a Capitulo pro majori parte diffinita fuerint, ſi cetera de jure neceſſaria concurrant, executioni mandentur.

§. II.

ORdinat præterea eadem Synodus, ut quoties aliquod gratiæ negotium Capitulo propoſitum negari, decretumque Capitulare deſuper factum ſemel publicare contigerit, illud per ſuffragia iterum deliberari nullatenus poſſit; nec aliquis Capitularis contra præſtitum de ſecreto ſervando juramentum, vel adverſus alium Capitularem quidpiam manifeſtare, dicere, aut inſinuare directe, vel indirecte præſumat. Pro cujus ordinationis obſervantia, eadem Sancta Synodus Præſidentis conſcientiam onerat. Capitulo pariter injungens, ut quoties Præſidentem in præmiſſis exceſſiſſe repererit, eundem duorum dierum emolumentis mulctatum corripiat; cuilibet denique Præbendato in Sanctæ Obedientiæ virtute præcipiens, ut, ſi Capitulum hac in parte negligens eſſe cognoverit, Prælato, qui mulctam hujuſmodi, ut par eſt, decernat, & exequatur, prædictum Præſidentis exceſſum fideliter exponat.

CA-

CAPUT VI.

De modo, quo gratiæ in Capitulo factæ contradici poteſt.

§. I.

CUM ſæpius evenire ſoleat, ut, quamvis legitima Capitularium convocatio per ſceptriferum ante diem facta fuerit, aliquis tamen Præbendatus, vel propter ægritudinem, vel aliam juſtam abſentiæ cauſam, vel certe propter ejuſdem ſceptriferi incuriam, Capitulo, in quo gratiæ negotium deliberatum fuit, intereſſe non potuerit, factamque hujuſmodi gratiam fieri non debuiſſe judicaverit, ideo hac perpetua Synodali conſtitutione decernitur, ut idem Capitularis, qui ab eo Capitulo abſens, interim tamen præſens in Civitate fuerit, poſſit infra triduum, tam in Capitulo, quam coram Capituli Secretario gratiæ, ut præfertur, factæ contradicere, proteſtatus in forma ſe eidem gratiæ in proxime habendo Capitulo expreſſe contradicturum. Si vero Præbendatus, ut ſupra contradicens prædictæ convocationis tempore extra Civitatem degerit, eandem gratiam modo, & forma præmiſſis, infra octo dierum ſpatium impugnare valeat. Qua facta contradictione, gratia hujuſmodi ſuſpendatur, quouſque Præbendato, qui, ut præfertur, contradixerit interveniente, iterum ſecretis ſuffragijs, calculis videlicet albis, ac nigris ſuffragantium libertati accommodatis, deliberetur.

CAPUT VII.

Quomodo negotium per ſuffragia concluſum, iterum tractari non poſsit, & quando poſsit.

§. I.

NE Capitularia Decreta, quavis ex cauſa, vel ad cujuſvis Perſonæ inſtantiam quotidie revocentur, hæc Sancta Mexicana Synodus firma in poſterum ordinatione decernit, & mandat, ut quidquid ſemel in Capitulo deliberatum fuerit, ſive gratiam, ſive juſtitiam concernat, niſi juſta, & urgens cauſa ſupervenerit, iterum tractari minime poſſit; tunc vero Capitulares omnes, expoſita per ſceptriferum ſufficienti ejus negotij ratione, ante diem vocentur, ita ut quotquot illud negotium aliquando decreverant, ejuſdem conſultationi rurſus interſint, & qui abſentes fuerint, ſub competenti deſuper aſſignando termino expectentur. Quod ſi loci, in quo abſentes reperiuntur, diſtantia tanta fuerit, ut ex adventus ipſorum expectatione grave aliquod diſcrimen, vel inconveniens ſuboriri poſſe credatur, quod, datis ſuffragijs, major Capitularium pars deliberaverit, id ipſum, & nihil aliud executioni mandetur, ſuper quo eadem Synodus conſcientiam Præſidentis graviter onerat; & nihilominus præcipit, ut illius vel incuria, vel malitia, per quemlibet Capitularem, Prælato, qui de opportuno remedio provideat, exponatur.

CA-

CAPUT VIII.

De Horum ſtatutorum lectione, ac repetitione.

§. I.

AD occurrendum excuſationibus, ex affectata rerum ignorantia ſuboriri ſolitis, hæc Sancta Synodus inviolabili ſanctione conſtituit, & mandat, ut hæc ipſa ſtatuta, ſimul cum Cæremoniali per eandem Synodum in eis decreto, & ordinato, quolibet ſecundo poſt cujuſvis anni principium futuro Capitulo, publice legantur, idque Præſidens, ſub pœna quatuor pondo monetæ harum partium (quæ ſtatim, ſi negligens fuerit, fabricæ ſolvat) accurate perficiat: Reliqui vero Capitulares, quamcumque in præmiſſis notaverint Præſidentis incuriam, Prælato, qui de neceſſario remedio provideat, indicare teneantur.

CAPUT IX.

Quomodo mulctæ per Capitulares invicem remitti non debeant.

§. I.

UT quæcumque Prælati ſententiæ, Proviſiones, & mandata debitam executionem habeant, ac ſuprema ejus Juriſdictio, & (qua velut Eccleſiæ Sponſus ornatur) autoritas optatum ſortiatur effectum: ordinat propterea, & mandat *Ex Eccl. Compoſt. in ſuis ſtatutis c. 112.*

Lib. 3. de Beneficiatis Cathedr. Eccleſ. §. 2. & infra vide 4. p. c. 20.

Sancta hæc Mexicana Synodus, ea in pœnarum, condemnationumque, atque mulctarum remiſſionibus obſervari, quæ per eandem Synodum in titulo de Beneficiatis Cathedralium Eccleſiarum, & eorum officio decreta, & proviſa ſunt.

CAPUT X.

De Secretarij Capitularis officio, & obligatione.

§. I.

Ex Conſueta Gran. c. 61.

AD neceſſariam, & opportunam Capitularium negotiorum expeditionem, hac ordinante Synodo, ſtatuitur, ut Secretarius Capituli omnibus Capitularibus actibus intereſſe, atque adeo extraordinarijs quidem Capituli diebus, velut Capitularis quiſque vocatus; ordinarijs autem etiam non vocatus, ad Capitulum venire, locumque Capitularem primus omnium ingredi, & in aliquo, ibi ſub fideli capſæ cuſtodia, ſervando libro, quo res Capitulares contineantur, omnium cuique Capitulo intervenientium Præbendatorum nomina præmittere, & quæcumque in ejuſmodi Capitulo deliberata fuerint ſcribere; impoſitas quoque mulctas punctis adnotare teneatur. Quoties autem Capitulo defuerit, unius diei emolumento pro ſalarij rata mulctetur.

§. II.

TAM admiſſionis tempore, quam quoties juſſus fuerit, ſolitum de ſervando actuum Capitularium ſecreto juramentum, ſicut quivis Præbendatus præ-

præſtare, idque pro negotiorum exigentia inviolabiliter obſervare debeat.

§. III.

QUI, non ſolum actus omnes Capitulares, ſed etiam quæcumque ad Capitulum ſpectantia inſtrumenta condat, omnesque ejuſdem Capituli nomine mittendas Litteras ſine ulla præter aſſignatum illi ſalarium mercede componat, & ſcribat.

§. IV.

OMNIBUS item calculis, ac partitionibus a Capitulo per Calculatores ad id deputatos, quandocumque faciendis interveniat, illosque, & illas ſub capſæ Capitularis prædictæ cuſtodia reponendos, ac reponendas regiſtret, & quæcumque neceſſaria tranſſumpta ex illis accipiat.

§. V.

OMNIA inſuper, & ſingula, ſive a Capitulo, ſive a fabricæ, Hoſpitalisve, Adminiſtratoribus deliberata, quæ ad OEconomum dirigentur, pecuniarum mandata faciat, & in eiſdem actibus Capitularibus ſimiliter referat, ut debita illorum ratio habeatur.

§. VI.

QUEMLIBET quoque actum pro Capituli parte quibuſcumque Perſonis notificandum, idem ipſe notificet, ſi ſecus fecerit, ejuſdem Capituli arbitrio imponendæ mulctæ ſubjaceat.

§. VII.

SI Capituli Secretarius redditwum quoque Decimalium notarius exiſtat, quidquid ex eorumdem

Digitized by Google

reddituum libro ad menſam Capitularem pertinere repererit, extrahat; exactorumque, tam in fructibus, quam in pecunijs reddituum hujuſmodi partitiones, ut ab OEconomo ſingulis Capitularibus perſolvantur, abſque ulla pro his recipienda mercede, tribuat.

CAPUT XI.

De ſigillo Capituli.

Ex Conſueta Gran. dict. c. 61.

HÆc præterea Sancta Synodus Mexicana abuſus hactenus introductos de medio tollere, & ne ſimiles introducantur in futurum providere deſiderans, hac perpetuo permanſura conſtitutione decernit, ut Capituli ſigillum in capſa ſub tribus Clavibus, una quidem penes Decanum, vel ejus loco Præſidentem, altera penes Doctoralis Præbendæ Canonicum, vel eo non exiſtente, Capitularem a majori parte Capituli nominandum, tertia vero penes Secretarium ſervandis, cuſtodiatur: eiſdem nihilominus prædictis Clavium Cuſtodibus debitæ officium fidelitatis injungens, ut nullas cujuſvis generis litteras, præter illas, quæ a pleno Capitulo deliberatæ fuerint, eodem ſigillo ſigillari permittant.

§. II.

ET, ut dilucida rerum Capitularium ratio ſuo tempore, & quoties quæſita fuerit, commodius reddatur, præcipit eadem Synodus, ut præter alios libros Capitulo pro tempore neceſſarios, certus aliquis (ad annotandum Commiſſiones, Legationes, Deputationesque omnes, ab eodem Capitulo factas) liber ha-

habeatur, qui Secretario cuſtodiendus, una cum reliquis ſcripturis, & actis per inventarium conſignetur, ut illum,& illa,quoties requiſitus fuerit, exhibeat.

STATUTORUM
PARS TERTIA.
CAPUT I.
De ijs, quæ reddituum Decimalium Adminiſtratores agere debent.

§. I.

Ex ſtatutis Cõpoſtel. c. 79. & 80. & ex Conſueta Granat. c. 60. in §. (hacen las rentas decimales) & §. (las poſſeſsiones)

CUPIENS alias ſummopere hæc Sancta Synodus felici reddituum Eccleſiaſticorum Adminiſtrationi, utilitati, & incremento proſpicere,& laudabilem Hiſpanicarũ Eccleſiarum conſuetudinem Cathedralibus hujus Provinciæ Eccleſijs, in hoc potiſſimum ſequendam proponere, ſtatuit, & mandat, ut duo Præbendati, (Dignitas videlicet, & Canonicus,) vel alij duo Capitulares, huic miniſterio aptiores a Capitulo, aſſignata congrua juxta reddituum quantitatem mercede, deputentur, qui una cum eo, quem Prælatus negotijs quidem idoneum, & in promovendis redditibus exercitatum ad id nominaverit, Decimales hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ redditus annis ſingulis auctorentur; ita ut admittendis auctionum ſponſionibus, ac deliberandis

eorundem reddituum locationibus interſint, neceſſariasque, ac ſufficientes cautiones recipiant.

§. II.

EIDEM etiam Capitulo hæc ipſa Synodus injungit, ut viros aliquos deligat, qui Eccleſiæ fundos, prædia, domos, redditus, & quæcumque alia bona ſtabilia quotannis viſitent, illorumque omnium ſtatum, diſpoſitionem, diſcrimen, & indigentiam eidem Capitulo fideliter exponant. Quibus eadem Synodus conſcientiam graviter onerat, niſi quibusvis amore, odio, ac humano lucro poſtpoſitis, Eccleſiæ utilitati, ac debito ſuæ viſitationis muneri reſponderint.

CAPUT II.

De OEconomis.

§. I.

Ex ſtatut. Compoſt. c. 80. & 81.

UT autem Eccleſiaſticorum bonorum ſecuritati, & indemnitati conſulat hæc Sancta Mexicana Synodus, ordinat, & mandat, ut OEconomi a Prælato, & Capitulo nominandi, ſint in Chriſtiana Religione, & conſcientiæ rectitudine laudabiles, legales, ſinceri, & communiter approbati; nec prius admittantur, quam idoneas, attenta bonorum eis conſignandorum quantitate, cautiones præſtiterint, ac una cum fidejuſſoribus hujuſmodi ſe in cujuslibet anni fine, ſi præſcriptum ſolutionum, reddituumque, ac fundorum tempus id permiſerit, vel ad ſummum ſecundo anno peracto, dum tamen interim ipſorum œconomia durat,

in-

integram de diſpenſatis rationem, & ſatisfactionem reddituros, ſub obligatione promiſerint.

CAPUT III.

De Fabricæ bonis.

§. I.

QUIA ſtabilium bonorum permanentia frequenti, & opportuna viſitatione maxime indiget, ex hujus Mexicanæ Synodi Decreto ordinatur, atque præcipitur, ut deinceps fabricæ OEconomus ſufficientem exigendorum, exactorumque bonorum, & expenſarum rationem petenti Capitulo reddat. Domus quoque, ac fundi ejuſdem fabricæ diligenter inſpiciantur, ac de illarum, illorumque augmento, & conditionum in eorumdem locationibus appoſitarum impletione, cenſuum quoque, & emphyteuſium duratione: de ipſius denique fabricæ utilitate, & proventu perquiratur, & quæcumque ſuper præmiſſis ſcripturæ, acta, & inſtrumenta fuerint, apud Archivium, eadem ſtatuente Synodo, deputandum, ſub numero, & ſpecificatione reponantur.

Ex ſtatut. Compoſtel. c. 78.

Lib. 3. titul. de rebus Eccl. &c. §. 6.

CAPUT IV.

De Anniverſarijs, & Commemorationibus.

§. I.

UT Defunctorum legata, Commemorationes videlicet, & Anniverſaria, ultimarumque voluntatum diſpoſitiones in Cathedralibus

Dict. tit. de rebus Eccleſ. §. 3.

Eccleſijs fundata, & in futurum fundanda debitam executionem, & conſervationem habeant; hæc Sancta Synodus in præmiſſis omnibus, & eorum ſingulis illa ſervare, & executioni mandare conſtituit, quæ eadem decernente Synodo in titulo *De teſtamentis, inſtitutionibus, jure patronatus, ſepulturis,* &c. ſtatuta, & ordinata ſunt, pro quorum complemento, is, cui Chori tabulam qualibet hebdomada ordinare incumbit, Anniverſaria, & Miſſarum Officia hujuſmodi, per Capituli Secretarium quoties celebrari debent, referenda, in eadem tabula notare teneatur, quatenus omnes incumbentia ſibi munera noſcant, & exequantur.

Lib. 3. tit. 7. 9. & 10.

CAPUT V.

De Scripturis Eccleſiæ, & earum cuſtodia.

§. I.

PRælatorum, Capitulorumque Curæ incumbit, univerſa Eccleſiæ bona, illorumque jura, ſcripturas, & inſtrumenta ſervare; ideo hæc Mexicana Synodus omnibus Capitulis injungit, & mandat, ut ea in ſcripturarum ſub inventario exprimendarum cuſtodia, & Archivij, a quo nihil ſine Prælati licentia extrahatur, deputatione, & clauſura obſervent, & exequantur, quæ eadem Synodo ordinante in titulo *De rebus Eccleſiæ conſervandis, vel non alienandis,* ſub pœnis in eis contentis, decreta reperiuntur; quando autem Prælatus, & Capitulum, quibus in hoc conſcientia oneratur, aliquorum hujuſmo-

Conc. Milan. 3. verbo quæcſique cum ſeq.

Lib. 3. tit. 8. n. 0. & 7.

juſmodi bonorum alienationem, in evidentem fabricæ utilitatem cedere judicaverint, tunc, niſi cetera omnia neceſſaria, & requiſita, tam per jus commune, quam per Apoſtolicas Litteras diſpoſita, & ordinata, preceſſerint, nihil innovetur. Si quid vero aliter factum fuerit, nullitatis vitio ſubjaceat.

CAPUT VI.

De Candelis in die Purificationis Beatæ Mariæ diſtribuendis.

§. I.

IN Candelarum diſtributione die Purificationis Beatæ Mariæ facienda, prohibet eadem Synodus vanos, ac ſuperfluos cereorum ſumptus in poſterum fieri. Præcipiens nihilominus honeſtam ceræ quantitatem Prælato, Capitularibus, & omnibus Eccleſiæ Miniſtris, atque ſervientibus neceſſariam provideri, eamque ipſius Eccleſiæ Thaſaurario, cui ſimul cum Præſidente ejuſdem ceræ partitio incumbit, conſignari: Omnes quoque ſolemni ejuſdem feſtivitatis Proceſſioni interventuros, quibus in hoc conſcientiam onerat, hortatur in Domino, ut ſinguli cereis accenſis cum devotionis fervore, & ſpiritus elevatione, quæ, & ipſorum ſtatum, & illum actum deceat, procedant.

Concil. Mil. 3. Verb. quod pietatis, & §. tit. qua ad Sacramentalia, & Sacramenta generatim pertinent.

CAPUT VII.

De Requie, ejuſque uſu, ac tempore.

§. I.

Ex conſueta Granat. c. 55.

QUAMVIS præmiſſæ Erectionis forma Cathedralium hujus Archiepiſcopatus,& Provinciæ Eccleſiarum Capitolaribus, qui præter quotidianas diſtributiones nullos omnino fructus habent, aliquod pro requie tempus non aſſignet, & Sancta Synodus Tridentina, dum quibusvis Eccleſiarum hujuſmodi Præbendatis ultra tres menſes ab eiſdem Eccleſijs quolibet anno abeſſe prohibet, earum Eccleſiarum Conſtitutiones, quæ longius ſervitij tempus requirunt, intactas relinquat: Hoc tamen Sanctum Provinciale Concilium humanæ infirmitati aliquo, ut par eſt, indulgentiæ præſidio ſubvenire volens, quo ſuavior, atque ferventior Divinorum Officiorum celebratio fiat; ſingulis omnium Cathedralium Eccleſiarum hujus Provinciæ Præbendatis ſeptuaginta dierum requiem quolibet anno concedit, quemadmodum in titulo *De Clericis non reſidentibus*, inviolabiliter obſervanda ſanctione decrevit. Ad decidendum vero quaſcumque ſuper hujus Decreti, & Conceſſionis uſu dubitationes pro tempore occurrentes, quæ Judicis miniſterio indiguerint, idem Provinciale Concilium plenam cuilibet in ſua Diœceſi Prælato facultatem, & autoritatem tribuit, ut attentis temporis, Perſonarum, negotiorumque circunſtantijs, & habita tenuitatis reddituum, ac debitæ Divinis Officijs frequen-

Seſſ. 24. c. 12. Verbo preterea obtinentibus.

Lib. 3. tit. de Clericis non reſidentibus, §. 2.

Ubi ſupra dict. §. 2.

quentiæ ratione, quæ Dei, ac Domini noſtri obſequio, Divinique Cultus augmento potiſſimum convenire judicaverit, ea deliberet, ordinet, atque provideat, prout Paſtorali ejus prudentiæ, & ſollicitudini idem Concilium committit, & conſcientiæ relinquit.

§. II.

DECLARAT tamen eadem Mexicana Synodus neminem præmiſſi Decreti, & induIti vigore a ſua Eccleſia abeſſe poſſe in aliquo ex infraſcriptis diebus, qui ſunt:

Tres priores Paſchales dies.
Nativitatis Domini.
Reſurrectionis.
Pentecoſtes.

Circumciſio	DOMINI	Conceptio	B. MARIÆ.
Epiphania		Nativitas	
Aſcenſio		Annuntiatio	
		Purificatio	
		Aſſumptio	

FESTUM { Sanctiſſimæ Trinitatis. / Corporis Chriſti.

Feria quarta, quinta, ſexta, & Sabbatum majoris hebdomadæ.

FESTUM
- Sancti Joſephi.
- Sancti Joannis Baptiſtæ.
- Sactorum Petri, & Pauli.
- Omnium Sanctorum.
- Commemoratio Defunctorum uſque ad finem Miſſæ.
- Patroni generalis.
- Patroni Titularis Eccleſiæ.

Lib. 3. de Beneficiatis Cathedr. Eccleſ. §. 2. & infra vide 4. p. c. 20.

Sancta hæc Mexicana Synodus, ea in pœnarum, condemnationumque; atque mulctarum remiſſionibus obſervari, quæ per eandem Synodum in titulo de Beneficiatis Cathedralium Eccleſiarum, & eorum officio decreta, & proviſa ſunt.

CAPUT X.

De Secretarij Capitularis officio, & obligatione.

§. I.

Ex Conſueta Gran. c. 61.

AD neceſſariam, & opportunam Capitularium negotiorum expeditionem, hac ordinante Synodo, ſtatuitur, ut Secretarius Capituli omnibus Capitularibus actibus intereſſe, atque adeò extraordinarijs quidem Capituli diebus, velut Capitularis quiſque vocatus; ordinarijs autem etiam non vocatus, ad Capitulum venire, locumque Capitularem primus omnium ingredi, & in aliquo, ibi ſub fideli capſæ cuſtodia, ſervando libro, quo res Capitulares contineantur, omnium cuique Capitulo intervenientium Præbendatorum nomina præmittere, & quæcumque in ejuſmodi Capitulo deliberata fuerint ſcribere; impoſitas quoque mulctas punctis adnotare teneatur. Quoties autem Capitulo defuerit, unius diei emolumento pro ſalarij rata mulctetur.

§. II.

TAM admiſſionis tempore, quam quoties juſſus fuerit, ſolitum de ſervando actuum Capitularium ſecreto juramentum, ſicut quivis Præbendatus præ-

præſtare, idque pro negotiorum exigentia inviolabiliter obſervare debeat.

§. III.

QUI, non ſolum actus omnes Capitulares, ſed etiam quæcumque ad Capitulum ſpectantia inſtrumenta condat, omnesque ejuſdem Capituli nomine mittendas Litteras ſine ulla præter aſſignatum illi ſalarium mercede componat, & ſcribat.

§. IV.

OMNIBUS item calculis, ac partitionibus a Capitulo per Calculatores ad id deputatos, quandocumque faciendis interveniat, illosque, & illas ſub capſæ Capitularis prædictæ cuſtodia reponendos, ac reponendas regiſtret, & quæcumque neceſſaria tranſumpta ex illis accipiat.

§. V.

OMNIA inſuper, & ſingula, ſive a Capitulo, ſive a fabricæ, Hoſpitalisve, Adminiſtratoribus deliberata, quæ ad OEconomum dirigentur, pecuniarum mandata faciat, & in eiſdem actibus Capitularibus ſimiliter referat, ut debita illorum ratio habeatur.

§. VI.

QUEMLIBET quoque actum pro Capituli parte quibuſcumque Perſonis notificandum, idem ipſe notificet, ſi ſecus fecerit, ejuſdem Capituli arbitrio imponendæ mulctæ ſubjaceat.

§. VII.

SI Capituli Secretarius reddituum quoque Decimalium notarius exiſtat, quidquid ex eorumdem

reddituum libro ad menſam Capitularem pertinere repererit, extrahat; exactorumque, tam in fructibus, quam in pecunijs reddituum hujuſmodi partitiones, ut ab OEconomo ſingulis Capitularibus perſolvantur, abſque ulla pro his recipienda mercede, tribuat.

CAPUT XI.

De ſigillo Capituli.

Ex Conſueta Gran. dict.c.61.

HÆc præterea Sancta Synodus Mexicana abuſus hactenus introductos de medio tollere, & ne ſimiles introducantur in futurum providere deſiderans, hac perpetuo permanſura conſtitutione decernit, ut Capituli ſigillum in capſa ſub tribus Clavibus, una quidem penes Decanum, vel ejus loco Præſidentem, altera penes Doctoralis Præbendæ Canonicum, vel eo non exiſtente, Capitularem a majori parte Capituli nominandum, tertia vero penes Secretarium ſervandis, cuſtodiatur: eiſdem nihilominus prædictis Clavium Cuſtodibus debitæ officium fidelitatis injungens, ut nullas cujuſvis generis litteras, præter illas, quæ a pleno Capitulo deliberatæ fuerint, eodem ſigillo ſigillari permittant.

§. II.

ET, ut dilucida rerum Capitularium ratio ſuo tempore, & quoties quæſita fuerit, commodius reddatur, præcipit eadem Synodus, ut præter alios libros Capitulo pro tempore neceſſarios, certus aliquis (ad annotandum Commiſsiones, Legationes, Deputationesque omnes, ab eodem Capitulo factas) liber ha-

habeatur, qui Secretario cuſtodiendus, una cum reliquis ſcripturis, & actis per inventarium conſignetur, ut illum,& illa,quoties requiſitus fuerit, exhibeat.

STATUTORUM
PARS TERTIA.
CAPUT I.
De ijs, quæ reddituum Decimalium Adminiſtratores agere debent.

§. I.

CUPIENS alias ſummopere hæc Sancta Synodus felici reddituum Eccleſiaſticorum Adminiſtrationi, utilitati, & incremento proſpicere,& laudabilem Hiſpanicarũ Eccleſiarum conſuetudinem Cathedralibus hujus Provinciæ Eccleſijs, in hoc potiſſimum ſequendam proponere, ſtatuit, & mandat, ut duo Præbendati, (Dignitas videlicet, & Canonicus,) vel alij duo Capitulares, huic miniſterio aptiores a Capitulo, aſſignata congrua juxta reddituum quantitatem mercede, deputentur, qui una cum eo, quem Prælatus negotijs quidem idoneum, & in promovendis redditibus exercitatum ad id nominaverit, Decimales hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ redditus annis ſingulis auctorentur; ita ut admittendis auctionum ſponſionibus, ac deliberandis eo-

Ex ſtatutis Cõpoſtel. c. 79. & 80. & ex Conſueta Granat. c. 60. in §. (hacen las rentas decimales) & §. (las poſſeſsiones)

eorundem reddituum locationibus interſint, neceſſariasque, ac ſufficientes cautiones recipiant.

§. II.

EIDEM etiam Capitulo hæc ipſa Synodus injungit, ut viros aliquos deligat, qui Eccleſiæ fundos, prædia, domos, redditus, & quæcumque alia bona ſtabilia quotannis viſitent, illorumque omnium ſtatum, diſpoſitionem, diſcrimen, & indigentiam eidem Capitulo fideliter exponant Quibus eadem Synodus conſcientiam graviter onerat, niſi quibusvis amore, odio, ac humano lucro poſtpoſitis, Eccleſiæ utilitati, ac debito ſuæ viſitationis muneri reſponderint.

CAPUT II.

De OEconomis.

§. I.

Ex ſtatut. Compoſt. c. 80. & 81.

UT autem Eccleſiaſticorum bonorum ſecuritati, & indemnitati conſulat hæc Sancta Mexicana Synodus, ordinat, & mandat, ut OEconomi a Prælato, & Capitulo nominandi, ſint in Chriſtiana Religione, & conſcientiæ rectitudine laudabiles, legales, ſinceri, & communiter approbati; nec prius admittantur, quam idoneas, attenta bonorum eis conſignandorum quantitate, cautiones præſtiterint, ac una cum fidejuſſoribus hujuſmodi ſe in cujuslibet anni fine, ſi præſcriptum ſolutionum, reddituumque, ac fundorum tempus id permiſerit, vel ad ſummum ſecundo anno peracto, dum tamen interim ipſorum œconomia durat, in-

integram de diſpenſatis rationem, & ſatisfactionem reddituros, ſub obligatione promiſerint.

CAPUT III.

De Fabricæ bonis.

§. I.

QUIA ſtabillum bonorum permanentia frequenti, & opportuna viſitatione maxime indiget, ex hujus Mexicanæ Synodi Decreto ordinatur, atque præcipitur, ut deinceps fabricæ OEconomus ſufficientem exigendorum, exactorumque bonorum, & expenſarum rationem petenti Capitulo reddat. Domus quoque, ac fundi ejuſdem fabricæ diligenter inſpiciantur, ac de illarum, illorumque augmento, & conditionum in eorumdem locationibus appoſitarum impletione, cenſuum quoque, & emphyteuſium duratione: de ipſius denique fabricæ utilitate, & proventu perquiratur, & quæcumque ſuper præmiſſis ſcripturæ, acta, & inſtrumenta fuerint, apud Archivium, eadem ſtatuente Synodo, deputandum, ſub numero, & ſpecificatione reponantur.

Ex ſtatut. Compoſtel. c. 78.

Lib. 3. titul. de rebus Eccl. &c. §. 6.

CAPUT IV.

De Anniverſarijs, & Commemorationibus.

§. I.

UT Defunctorum legata, Commemorationes videlicet, & Anniverſaria, ultimarumque voluntatum diſpoſitiones in Cathedralibus

Dict. tit. de rebus Eccleſ. §. 3.

Eccleſijs fundata, & in futurum fundanda debitam executionem, & conſervationem habeant; hæc Sancta Synodus in præmiſſis omnibus, & eorum ſingulis illa ſervare, & executioni mandare conſtituit, quæ eadem decernente Synodo in titulo *De teſtamentis, inſtitutionibus, jure patronatus, ſepulturis,* &c. ſtatuta, & ordinata ſunt, pro quorum complemento, is, cui Chori tabulam qualibet hebdomada ordinare incumbit, Anniverſaria, & Miſſarum Officia hujuſmodi, per Capituli Secretarium quoties celebrari debent, referenda, in eadem tabula notare teneatur, quatenus omnes incumbentia ſibi munera noſcant, & exequantur.

Lib. 3. tit. 7. 9. & 10.

CAPUT V.

De Scripturis Eccleſiæ, & earum cuſtodia.

§. I.

Conc. Milan. 3. verbo quæcſique cum ſeq.

PRælatorum, Capitulorumque Curæ incumbit, univerſa Eccleſiæ bona, illorumque jura, ſcripturas, & inſtrumenta ſervare; ideo hæc Mexicana Synodus omnibus Capitulis injungit, & mandat, ut ea in ſcripturarum ſub inventario exprimendarum cuſtodia, & Archivij, a quo nihil ſine Prælati licentia extrahatur, deputatione, & clauſura obſervent, & exequantur, quæ eadem Synodo ordinante in titulo *De rebus Eccleſiæ conſervandis, vel non alienandis,* ſub pœnis in eis contentis, decreta reperiuntur; quando autem Prælatus, & Capitulum, quibus in hoc conſcientia oneratur, aliquorum hujuſmo-

Lib. 3. tit. 8. n. 0. & 7.

juſmodi bonorum alienationem, in evidentem fabricæ utilitatem cedere judicaverint, tunc, niſi cetera omnia neceſſaria, & requiſita, tam per jus commune, quam per Apoſtolicas Litteras diſpoſita, & ordinata, preceſſerint, nihil innovetur. Si quid vero aliter factum fuerit, nullitatis vitio ſubjaceat.

CAPUT VI.

De Candelis in die Purificationis Beatæ Mariæ diſtribuendis.

§. I.

IN Candelarum diſtributione die Purificationis Beatæ Mariæ facienda, prohibet eadem Synodus vanos, ac ſuperfluos cereorum ſumptus in poſterum fieri. Præcipiens nihilominus honeſtam ceræ quantitatem Prælato, Capitularibus, & omnibus Eccleſiæ Miniſtris, atque ſervientibus neceſſariam provideri, eamque ipſius Eccleſiæ Theſaurario, cui ſimul cum Præſidente ejuſdem ceræ partitio incumbit, conſignari: Omnes quoque ſollemni ejuſdem feſtivitatis Proceſſioni interventuros, quibus in hoc conſcientiam onerat, hortatur in Domino, ut ſinguli cereis accenſis cum devotionis fervore, & ſpiritus elevatione, quæ, & ipſorum ſtatum, & illum actum deceat, procedant.

Concil. Mil. 3. Verb. quod pietatis, & § lite que ad Sacramentalia, & Sacramenta generatim pertinent.

CAPUT VII.

De Requie, ejuſque uſu, ac tempore.

§. I.

Ex conſueta Granat. c. 55.

QUAMVIS præmiſſæ Erectionis forma Cathedralium hujus Archiepiſcopatus,& Provinciæ Eccleſiarum Capitularibus, qui præter quotidianas diſtributiones nullos omnino fructus habent, aliquod pro requie tempus non aſſignet, & Sancta Synodus Tridentina, dum quibuſvis Eccleſiarum hujuſmodi Præbendatis ultra tres menſes ab eiſdem Eccleſijs quolibet anno abeſſe prohibet, earum Eccleſiarum Conſtitutiones, quæ longius ſervitij tempus requirunt, intactas relinquat: Hoc tamen Sanctum Provinciale Concilium humanæ infirmitati aliquo, ut par eſt, indulgentiæ præſidio ſubvenire volens, quo ſuavior, atque ferventior Divinorum Officiorum celebratio fiat; ſingulis omnium Cathedralium Eccleſiarum hujus Provinciæ Præbendatis ſeptuaginta dierum requiem quolibet anno concedit, quemadmodum in titulo *De Clericis non reſidentibus*, inviolabiliter obſervanda ſanctione decrevit. Ad decidendum vero quaſcumque ſuper hujus Decreti, & Conceſſionis uſu dubitationes pro tempore occurrentes, quæ Judicis miniſterio indiguerint, idem Provinciale Concilium plenam cuilibet in ſua Diœceſi Prælato facultatem, & autoritatem tribuit, ut attentis temporis, Perſonarum, negotiorumque circunſtantijs, & habita tenuitatis redditüum, ac debitæ Divinis Officijs fre-

Seſſ. 24. c. 12. Verbo præterea obtinentibus.

Lib. 3. tit. de Clericis non reſidentibus, §. 2.

Ubi ſupra dict. §. 2.

quen-

quentiæ ratione, quæ Dei, ac Domini noſtri obſequio, Divinique Cultus augmento potiſſimum convenire judicaverit, ea deliberet, ordinet, atque provideat, prout Paſtorali ejus prudentiæ, & ſollicitudini idem Concilium committit, & conſcientiæ relinquit.

§. II.

DECLARAT tamen eadem Mexicana Synodus neminem præmiſſi Decreti, & indulti vigore a ſua Eccleſia abeſſe poſſe in aliquo ex infraſcriptis diebus, qui ſunt:

Tres priores Paſchales dies.
Nativitatis Domini.
Reſurrectionis.
Pentecoſtes.

Circumciſio	DOMINI	Conceptio	B. MARIÆ.
Epiphania		Nativitas	
Aſcenſio		Annuntiatio	
		Purificatio	
		Aſſumptio	

FESTUM Sanctiſſimæ Trinitatis.
FESTUM Corporis Chriſti.

Feria quarta, quinta, ſexta, & Sabbatum majoris hebdomadæ.

FESTUM:
Sancti Joſephi.
Sancti Joannis Baptiſtæ.
Sanctorum Petri, & Pauli.
Omnium Sanctorum.
Commemoratio Defunctorum uſque ad finem Miſſæ.
Patroni generalis.
Patroni Titularis Eccleſiæ.

Omnes item Dominicæ Adventus, & cujuſvis menſis tertiæ, quandiu Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Proceſſio duraverit, omnes item dies Quadrageſſimæ.

§. III.

SImiliter hæc Synodus neminem ſeptuaginta horum dierum de requie, niſi pro rata temporis, quo eidem Eccleſiæ inſervierit, gaudere poſſe declarat. Siquis vero, dum actuali unius Præbendæ reſidentiæ integre inſervit, ad aliam in eadem Eccleſia promoveatur, ſua (ut par eſt) requie integre gaudeat.

§. IV.

INſuper eadem Mexicana Synodus declarando ſubjungit; ut ad Matutinum præcipuarum feſtivitatum ſuperius expreſſarum (nedum præter Adventus, Quadrageſſimæ, ac tertias cujusque menſis Dominicas) Præbendati omnes intereſſe teneantur. Qui vero, niſi ex veræ ægritudinis impedimento defuerit, præter illius horæ diſtributionem, ſex etiam dierum ſtatim in quadranti annotandorum emolumentis irremiſſibiliter mulctetur; ita ut, qui hanc pœnam quovis modo remiſerit, eandem emolumentorum quantitatem fabricæ, ipſo jure, abſque ulla alia declaratione in conſcientia reſtituere debeat, juxta alias factam ab hac Sancta Synodo diſpoſitionem.

Ubi ſupra lib. 3. titul. de Clericis non reſidentibus §. 2.

CAPUT VIII.

De ijs, quæ amittit, qui prædicta requie utitur.

§. I.

RATIONI conſentaneum eſt, ut propriæ voluptatis, quietisque corporeæ oblitis, majus lucrum

crum reſpondeat, quam eis, qui recreationi vacant: Idcirco hæc Sancta Synodus Mexicana plurium dubitationum, abſurdorumque cauſas ſuccidere cupiens, decernit, & mandat, ut quandiu aliquis Præbendatus prædicta requie uſus fuerit, intereſſentijs, obventionibus, funeribus, anniverſarijs, & manualibus, quæ non niſi vere, & corporaliter præſentibus, & reſidentibus dentur, abſentiumque mulctis, careat. Itaque dum in quadranti ſignum hoc R. requiem denotans habuerit, Præbendæ ſuæ acervo, ſeu groſſa dumtaxat fruatur. Ut autem quiſque Capitularis certum remanentium ſibi de hujuſmodi requie dierum numerum facile teneat, ex ejuſdem Synodi mandato Punctator in quadrantis margine, quos quiſque de hujuſmodi requie dies perceperit, adnotare teneatur.

CAPUT IX.

De ijs, quæ lucrari poſſunt Præbendati, qui a Prælato occupantur.

§. I.

CUM quilibet Prælatus duos Præbendatos in Curæ ſuæ Paſtoralis ſubſidium deligere, & occupare Pontificio jure poſſit, hac Mexicana declarante Synodo ſtatuitur, & ordinatur, duos Capitulares hujuſmodi a Prælato ad effectum prædictum nominandos, annuis ſuarum Præbendarum emolumentis (præterquam obventionibus, & manualibus, quæ non, niſi vere, & realiter aſſiſtentibus, ut præfertur, dantur) integre gaudere poſſe. Ita ut in celebrioribus feſtivitatibus præmiſſis, ad Matuti-

In c. de cætero, in c. ad audientiam de Clericis non reſidentibus.

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 12. de refor. verbo omnes vero.

num, & alias horas, niſi tunc juſto actualis occupationis impedimento caruerint, ſuper quo eorum conſcientia oneratur, intereſſe non debeant.

§. II.

Concil. Mila-nenſ. 4. verbo Epiſcopo.

QUicumque præterea Præbendati, qui Prælato alicubi extra ſuam Eccleſiam Pontificaliter celebranti miniſtraverint, vel quos idem Prælatus à Chori ingreſſu, vel ab eodem Choro, etiam ante Miſſæ, vel alterius horæ finem ad ſe vocaverit, perinde ac ſi vere, & realiter Divinis intereſſent, univerſa emolumenta lucrentur. Qui etiam ipſo Prælato mandante concionem in eadem Cathedrali Eccleſia habiturus fuerit, tribus ante concionem diebus, ſi tamen in illis ad Miſſam, & veſperas interfuerit, eorumdem trium dierum obventionibus, & manualibus, ſicut alij vere præſentes, gaudeat; ſi autem alibi ſine expreſſa ipſius Prælati juſſione verbum Dei prædicare voluerit, nullis bujuſmodi intereſſentijs, ſed conceſſis pro requie diebus, ſi quos habuerit, fruatur.

§. III.

NE autem cuiquam egrediendi Chorum ſimulata ſuffragetur occaſio, ſed omnes coram Deo in ſinceritate cordis ambulare ſtudeant; hæc Sancta Synodus illorum, qui per fraudem aliquid lucrati fuerint, conſcientias ad illud ipſum reſtituendum, ipſo jure teneri, declarat.

STA-

STATUTORUM
PARS QUARTA.
CAPUT I.
De *patitur* Præbendatis ægrotantibus conceſſo.

§. I.

PRæbendatos adverſa valetudine laborantes favore per Sacros Canones conceſſo proſequi volens hæc Sancta Synodus, decernit, & mandat, ut quoties aliquis Eccleſiarum hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Præbendatus ægrotaverit, ad Chorum venire non teneatur; et nihilominus univerſis Præbendæ ſuæ emolumentis, & obventionibus, Anniverſarijs, & manualibus, quæ non, niſi ab actualiter aſſiſtentibus percipiuntur, perinde, ac ſi Divinis Officijs intereſſet, gaudeat; & quia leviſſima ex cauſa plures, dum recte valent, ægritudinem ſimulant, ut hoc prætextu Choro ſe ſubſtrahant, quotquot hujuſmodi fuerint, hæc Sancta Synodus, & propriæ conſcientiæ onus, & ſcrutantis renes, & corda Dei judicium attendere commonet, ut, omni prorſus cavillatione poſtpoſita, ad interveniendum Choro, ibique perpetuas Deo pro tot in nos collatis bonis laudes perſolvendum, ſe ipſos excitent, & quæcumque ſimulatæ ægritudinis cauſa bona perceperint, tanquam mala Fide, & contra Dei Legem parta, reſtituant.

Ex conſueta Granat c. 56.
In c. unico de Clericis non reſidentibus. lib. 6.

Late Navarrus de bonis Canonicis in c quando de conſec diſt. 1. c. 5. n. 10.

Cc   §. I.

§. II.

QUoties autem quis ab ægritudine in priſtinam Deo juvante, ſalutem reſtitutus fuerit; cum primum domo ſua exierit, non, niſi Superpellicio indutus recta via ad Eccleſiam, ejusque Chorum debitas pro receptis viribus eidem Domino gratias acturus, tendat. Sed ſi tunc temporis ab horis Canonicis vacetur, aliquos præfati ſui adventus teſtes adhibeat, Chorumque, cum voluerit, exeat. Quod ſi quis, ut præfertur, convaleſcens alio priuſquam ad Eccleſiam ſe contulerit, præter omnes horarum, quibus ægritudinis titulo defuerit, diſtributiones, totidem alia emolumenta amittat, ita ut, ſi duobus ægritudinis cauſa diebus abſens a Choro fuerit, dierum quatuor emolumentis mulctetur.

§. III.

Ex Doctrina Cobarrubias lib. 3. variarum reſolutionum c. 13. n. 4. verſ. 5.

CAppellani quoque, & Acolyti quoties manifeſta ægritudine præpediti fuerint, ſimili abſentiæ beneficio gaudeant. Verum quia ſæpe numero plures illorum bene valentes ſe ægrotare affirmant, ut otio vacent, ideo prætenſas ipſorum ægritudines, eorum maxime, qui ſine patenti cauſa frequenter abſunt, videndi, & examinandi Cura præcipua Punctatori incumbat.

Confueta Gran. c. 56.

CAPUT II.

De *patitur* Præbendatis extra Civitatem conceſſo.

§. I.

Ex Conſt. Hiſp. a c. 124. uſque ad 126.

QUotieſcumque Capitularis, qui requiem accepit, extra Civitatem profectus fuerit, ibique

que in verum, atque patentem morbum, qui fide-digna Judicis, vel Sacerdotis, vel Notarij atteſtatione, addita juramenti ſollemnitate probetur, inciderit, requie interim minime computata, ægrotantium jure fruatur. Si tamen inde progrediatur ulterius, ceſſante hujuſmodi ægrotantium favore, præmiſſa requie iterum gaudeat, qui nihilominus ad Civitatem rediens, ſi ipſum vere ægrotare conſtiterit, idem *patitur*, ut præfertur, habeat. Si vero de ipſius ægritudine non ſatis conſtiterit, primo dictam requiem recipiat.

§. II.

INſuper ordinatur, & ſtatuitur, ut qui eodem ægrotantium beneficio, quod *Patitur* dici ſolet, extra Civitatem gaudere voluerit, illud in Capitulo per ſe, vel per alium petere debeat, non, ut a ſuffragiorum eventu pendeat; ſed ut illius abſentia omnibus innoteſcat. Quod tamen nemini extra Epiſcopatum morari volenti, niſi ille ſalutiferum balneum, ſeu calidæ, frigidæve regionis temperiem de duorum Medicorum, id expedire jurantium, conſilio, ſe adire velle juraverit, nec ſine præmiſſis limitationibus concedatur.

§. III.

UT autem, quo ad fieri poſſit dubia ceſſent, eadem Synodo providente declaratur, ut ſi quis Capitularis perſonaliter in Choro, vel alibi exiſtens ſibi pro veſpertino tempore, vel ſequenti die hoc ſignum *Patitur* apponi a Punctatore petierit, illud non obtineat, quod ſi obtinuerit, totidem dierum, aut horarum, quibus tale *Patitur* habuerit, amo-

lumentis mandato Præſidentis mulctetur. Si tamen aliquis Eccleſiæ actualiter præſens adverſo aliquo accidenti, vel indubitato morbo correptus fuerit, idque Punctator inſinuaverit, ejuſdem *Patitur* ſigno in quadranti valide notetur.

CAPUT III.

De ijs, quæ cum Præbendatis ægrotantibus in mortis periculo conſtitutis agenda ſunt.

§. I.

Ex ſtatut. Hiſp. c. 129.

Siquidem ſatis conſtat gravibus morbis homines, ut in plurimum, ad interitum duci, in eoque rigidiſſimo conflictu vires humanas debilitari, & memoriam deficere, adeo ut ſic laborantes, ad recolendum mente Deum, ſeque ab æternæ mortis faucibus eripiendum, aliorum prudentium hominum præſidio, ac miniſterio maxime indigeant; Ea propter ſtatuit, ac præcipit hæc Sancta Synodus, ut quovis Capitulari lethaliter ægrotante, duo Beneficiati ad id magis idonei a Capitulo deputentur, qui Capitularem prædictum, ejuſdem Capituli nomine viſitent, ac tam in corporalibus, quam in ſpiritualibus fraterna ſollicitudine adjuvent. Eccleſiaſticis quam primum Sacramentis reficient, prout probum decet Chriſtianum, quibuſcumque animæ ſuæ debitis, pie condito teſtamento, ſatisfacere faciant; eidem quoque Sanctum Extremæ-unctionis Oleum tempore, quo illud ab eo cognoſcatur, conferri in primis curent, ipſumque ambo ſimul, vel alternatim ſin-

ſinguli, prout ejus neceſſitati expedire viderint, uſque ad ultimum vitæ halitum diligentiſſime comitentur. Pijs denique ex Sacra potiſſimum Pagina verbis, & exortationibus, Sanctisque in ordinario deſcriptis precationibus, terribili hujuſmodi mortis articulo, contra communis hoſtis Inſidias, neceſſarijs, & opportunis ad bene in Domino moriendum corroborent, & ſuaviter exortentur.

CAPUT IV.

Quomodo ægrotanti Prælato Eccleſiaſtica Sacramenta ſint miniſtranda.

§. I.

PRÆcipit etiam, & mandat hæc Sancta Synodus, ut Prelato ægrotanti, ac Sanctiſſimæ Euchariſtiæ, & Unctionis extremæ Sacramenta petenti, Capituli Præſidens Pluviali aureo ornatus, Præbendatis omnibus nemine excepto, una cum Parochis, Capellanis, & Eccleſiæ Miniſtris, reliquisque Sacerdotibus, qui congregari poſſint, Superpellicijs indutis, Proceſsionis ordine comitantibus, Cruce quoque cum luminaribus ditioribus præcedente, eandem Sanctiſſimam Euchariſtiam, qua decet devotione, ac reverentia miniſtret, Præbendatisque ſingulis huic actui deficientibus emolumenta ſingulorum menſium per eos emerita, inter alios, qui interfuerint diſtribuenda, detrahi jubeat. *Ex ſtatut. Hiſp. c. 128.*

CAPUT V.

Quomodo Præbendatis ægrotantibus eadem Sacramenta miniſtrari debeant.

§. I.

Ex Conſt. Hiſp. c. 127. & 128.

QUANDO Sanctiſſimæ Euchariſtiæ, & Extremæ-unctionis Sacramenta alicui Præbendato ægrotanti miniſtranda fuerint, per Parochum, ſub cujus ille Parochiâ degerit, ſerico Pluviali ornatum, accenſis cereis, deputandisque a Præſidente Miniſtris comitantibus, eidem ægrotanti, cui duo Capitulares ſuperius nominati, in reliquis neceſſarijs adſint, miniſtrentur.

CAPUT VI.

De Campanarum pulſatione defuncto Prælato facienda.

§. I.

Ex Conſt. Hiſp. c. 130.

Conc. Milanenſ. 1. 2. p. titut. de funere Epiſcopi, & Milan 4. tit. de funeribus, & exequijs.

UT deferenda Prælato reverentia in omnibus reſplendeat, eidem morienti nihil debiti honoris deficiat, eadem decernente Synodo ſtatuitur, & ordinatur, ut quoties Prælatum obire contigerit, ſtatim Campana major ſexagies admodum paulatim pulſetur, omnes deinde majores, minoresque Campanæ funebri ſonitu ter ſollemniſſime tinniant, tuncque Parochiæ, Monaſteria, Eremitoria, ac Hoſpitalia ſimili Campanarum pulſatione, ac ſollemnitate reſpondeant. Idque per totum no-

novendium quotidie, ſemel quidem poſt meridiem, ac iterum poſt Solis occaſum, necnon tempore funeris, ſpatio dimidiæ horæ durante ſimiliter faciant, quatenus frequens omnibus precandi Deum recordatio ſubeat, ut & defuncto Prælato, æternam felicitatem, & convenientem Sancto ejus obſequio ſucceſſorem Populo concedat.

§. II.

Similiter quoties aliquem Capitularem obire contigerit, ſi Dignitas fuerit, quadragies; ſi Canonicus ter decies, ſi integer, vicies, ſi vero dimidius Portionarius, decies primo dicta Campana major etiam paulatim pulſetur, ſtatimque, ac funeris, & exequiarum tempore reliquæ omnes Campanæ funebri ſonitu ſollemniter quatiantur. *Ex Conſt. Hiſp. c. 131.*

CAPUT VII.

De modo ſepeliendi Prælatum defunctum.

§. I.

CUM Prælatus diem clauſerint extremum Pontificali ornatu veſtibus violacei coloris juxta Dignitatis ejus exigentiam induatur, & ſic indutus ſuper aliquem in amplo cubiculo, ubi decentia ad celebrandum Altaria eſſe poſſint, conſtruendum, ac ſericis paramentis ſternendum lectum collocetur. Poſt hæc Capitulares omnes, nemine dempto ſub pœna Præſidentis arbitrio imponenda, Superpellicijs, ac ſuo tempore etiam Chori Cappis ſuperveſtiti, una cum Clero ad eum locum ſublimi *Quæ appoſita ſunt ex Conſtit. Hiſpal. & Concil. Mediolanen. ſupra c. 6.*

præcedente Cruce Proceſſionis ordine accedant, ac Prælati, ut præfertur, defuncti animam juxta deſcriptum in ordinario tenorem Deo commendent, triaque defunctorum nocturna dicant. Manentibus interim, ex ejuſdem Præſidentis ordinatione, competentibus in Eccleſia Miniſtris, qui currentis officij horas abſque aliquo defectu recitent. Proviſis deinde, atque diſpoſitis ceteris rebus funeri neceſſarijs, Miniſtri de more parati, ac ſex Præbendati pluvialibus induti ſceptra ferentes, ſimulque omnes Monachorum conventus, ac reliquus ordo Clericorum a Cathedrali Eccleſia, ubi juxta præviam vocationem congregati fuerint, ad ſupra dictum cadaveris locum ordine ſervato procedant. Ibique dicto Reſponſorio, & Oratione, defuncti corpus detecta quidem facie, ut præfertur, indutum feretro decenter ornato imponant, illudque Seniores Dignitates, ceterique Capitulares, & Monachorum ordines Pſalmos interea, aut alia ſecundum Manuale Romanum, vel laudabilem ejus Eccleſiæ conſuetudinem dicenda decantantes, uſque ad Eccleſiam, ubi ſepeliendus fuerit, humeris viciſſim efferant. Ubi, ſi per ſtatutum ad celebrandum tempus licuerit, ſollemne Miſſæ Sacrificium addita ad ædificationem Populi digna funerali concione peragant. Ac denique corpore ſepulturæ tradito, Prælati hujuſmodi propinquos, vel famulos, uſque ad eandem, unde exierint, domum ſine prævia Cruce comitentur.

§. II.

Item ordinatur, & ſtatuitur, ut præmiſſo exequiarum novendio durante, quotidie tam poſt Miſ-

Miſſam, quam poſt veſperas Miniſter Pluviali indutus coram ſublimi Cruce, ac luminaribus Reſponſorium pro eodem defuncto dicat. Ipſo vero exequiarum die Decanus, & Capitulum eiſdem Monachorum conventibus, cum reliquo Clero intervenientibus, Vigiliam cantent, & Miſſæ Sacrificium, juxta Breviarij Romani formam, habita ſimili funerali concione perficiant. Ita ut in omnibus ſe Chriſtianos, ac pios, ſuoque Prælato ejus Eccleſiæ ſponſo vere ſubditos oſtendant. Atque adeo, quæcumque alia hic non expreſſa, quæ ad hujus funeris, exequiarumque decus, & ornamentum, proba, & integra ipſorum conſcientia dictante, deſiderari judicaverint, ipſi diligenter provideant.

CAPUT VIII.

De modo ſepeliendi Præbendatos defunctos.

§. I.

QUOTIES aliquis Præbendatus ex hac vita migraverit, Sacerdotalibus, quas ipſe habuerit, aut emerit, vel ſi adeo pauper fuerit, ut eas emere nequeat, ab Eccleſia providendis veſtibus induatur, ejusque anima per aliquos Capitulares, & Clericos a Præſidente nominandos Deo commendetur. Quibus peractis, & advenienie funeris hora Decanus, & Capitulum, ſimulque Miniſtri de more parati, Cruce cum luminaribus præcedente Eccleſiam exeant, ac defuncti corpus ad Eccleſiam, ubi ſepeliri debuerit, efferant, & poſt Vigi-

Ex Conſt. Hiſp. c. 133. Concil. Milan. 2. tit. 2. Decreto 3.

liæ recitationem, ac ſi per tempus licuerit Miſſæ Sacrificium, illud ſepulturæ tradant. Pro quo ſimiliter exequias agere, & Miſſæ Sacrificia infra dicenda celebrare; quæcumque demum defuncto fratri, ad animæ ſalutem, & corporis honorem neceſſaria, & opportuna providere teneantur.

§. II.

CUM vero Capellanus, vel Miniſter Eccleſiæ ex hac vita ſimiliter migraverit, comitantibus omnibus ejuſdem Eccleſiæ Capellanis, atque Miniſtris cum demonſtratione, quæ talis Eccleſiæ Miniſtrum deceat, per Parochos ſepeliatur.

CAPUT IX.

De ijs, quæ quilibet Capitularis agere tenetur in Prælati, vel alicujus Capitularis obitu.

§. I.

FIDES Catholica docet, quam ſancta, & ſalubris cogitatio eſt pro defunctis exorare, ut a peccatis ſolvantur, unde hæc Mexicana Synodus decernit, & mandat, ut quilibet ejuſdem Eccleſiæ Capitularis pro demortui Prælati anima ſex, pro quovis vero Præbendato ſimiliter vita functo tres, Prælatus autem pro quolibet ejuſdem Eccleſiæ Capitulari, ex eadem vita migrante ſex etiam Miſſas infra novendium a die obitus computandum dicere teneatur, & abſentes, ut eiſdem ſatisfaciant, certiores reddantur.

Concil. Milan. 2 diſt. titul. 2. d. 14.

CA-

Digitized by Google

CAPUT X.

De Injurijs verbo, aut facto illatis.

§. I.

Ex Conſt. Hiſp. c. 116. & 117. Conc. Milan. 3. verbo ſi rixa, & contumelia.

SI viri Eccleſiaſtici (qui propter ſtatus eminentiam reliquo Populo Chriſtiano præ oculis habentur, quique verbis, motibus, & actionibus ſolidæ virtutis exemplum præbere debent) ſe ipſos, ut par eſt, a vitijs omnibus corrigerent, plurimis profecto ad hoc neceſſario conditis legibus, mandatisque opus non eſſet. Quare hæc Sancta Mexicana Synodus inviolabili ordinatione decernit, & mandat, ut quoties aliquos Præbendatos jurgari, aut tam verbo, quam facto rixari, quavis ex cauſa occurrerit, eos Præſidens arbitrio ſuo juxta cujuſque culpam mulctare, & ad mutuam amicitiam quam primum reſtituere poſſit, ac debeat. Quandoquidem tot ſpiritualia, ac temporalia bona ex concordi fraternitate, & pace, tot vero damna, & incommoda ex odijs, ac diſſenſionibus oriuntur. Siquis autem, quod abſit, pacem, & amicitiam reſpuerit, a Prælato, qui ſtatim de hoc certior fiat, tanquam a Patre efficaciori remedio corrigatur.

§. II.

DEclarat nihilominus eadem Sancta Synodus, non eſſe ſuæ intentionis per hoc decretum cuiquam jus aliquod tollere, ſed quavis reconciliatione, & amicitia interveniente, offenſum contra offendentem conqueri, ac litem proſequi in judi-

cio poſſe, affectu tamen paterno per viſcera miſericordiæ Dei noſtri offenſos hujuſmodi hortatur, & monet, ut quid ejuſdem Domini Miniſtros, ac vere Charitatis, quæ patiens, & benigna eſt, ſectatores deceat, ad puſillorum exemplum, & ædificationem attendant, atque adeo quaslibet ſibi ipſis illatas injurias, in ejus, qui pro totius generis humani culpis ſatisfecit, quique nobis ipſum quotidie offendentibus clementiſſime parcit, amorem, & gratiam alijs remittant, pro quorum, aliorumque in præmiſſis neceſſariorum diſpoſitione, & effectu eadem Synodus Præſidenti, & Capitulo conſcientias onerat, ut ſublatis omnino diſſenſionibus, & ſcandalis, quæ ad Dei obſequium, & Divini Cultus augmentum expedire judicaverint, provideant. Idemque Præſidens, tam in Capitulo, quam alibi Præbendatos a durioribus verbis, & manuum motibus, unde plura ex præmiſſis abſurda naſcuntur, abſtinere jubeat, ac pertinaces, ſi opus fuerit, mulctari faciat.

§. III.

QUÆ omnia, & ſingula, ut præfertur, ſtatuta hæc Sancta Provincialis Mexicana Synodus, ab omnibus Cathedralibus hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Præbendatis obſervari, illaque, & mulctas in eis contentas, a Præſidentibus, & Capitulis debitæ executioni mandari, ac Cæremoniale ſimiliter ordinatum, & eiſdem ſtatutis inſertum recipi, & exercitari, præcipit, injungit, & mandat. In quorum fidem has Litteras aſſiſtentium eidem Synodo Patrum nominibus munitas ſigillari fecit. Mexici in

Aula

Aula Synodali, decimo ſeptimo Kalendas Novembris. Anno Domini milleſſimo, quingenteſſimo, octuageſſimo quinto.

P. Archiepiſcopus Mexicanus. *Fr. G. Epiſcopus Guathemalenſis.*
Fr. Joannes Epiſcopus Mechoacanenſis. *D. Epiſcopus Tlaxcalenſis.*
Fr. Gregorius Epiſcopus Yucatanus. *Fr. Dominicus Novæ Galliciæ Epiſcopus.*
Fr. B. Epiſcopus Antequerenſis.

In teſtimonium veritatis præmiſſis meo nomine ſubſcripſi.

Dr. Joannes de Salzedo.

NOS Antonius tituli Sanctis Joannis, & Pauli Presbyter Cardinalis Carrafa fidem facimus, & atteſtamur, ſtatuta facta a Reverendiſſimo Domino Archiepiſcopo Mexicano in Synodo Provinciali anno MDLXXXV. celebrata, unaque cum Synodo prædicta ad Sanctiſſimum Dominum N. miſſa a Sacra Congregatione Cardinalium Concilio Tridentino interpretando Sanctitatis ſuæ Autoritate Præpoſitorum emendata, atque aptata fuiſſe, eorundemque ſtatutorum originale apud ipſam Congregationem remanſiſſe, cum quo hujuſmodi ſtatuta hoc libro chartarum LXXIX. quarum prima incipit *Sancta Synodus Provincialis in Civitate Mexicana*, ultima vero *augmentum expedire*, & definit: *Doctor Joannes de Salzedo*; deſcripta, & collata in omnibus, & per omnia concordant. In quorum fidem his propria ma-

nu ſubſcripſimus, & ab infraſcripto Secretario item ſubſcribi, ſigillumque noſtrum, quo in Congregationis prædictæ Litteris, & Scripturis obſignandis utimur; apponi mandavimus. Romæ die XXVII. Octobris MDLXXXIX. Ita eſt. A. Card. Carrafa. Laurentius Frizolius Sacræ Congregationis antedictæ Secretarius de mandato.

Et eſt ſignatum ſigillo Illuſtriſſimi C. Carrafa.

✠ *Locus ſigilli Card. Carrafa.*

ORDO

Digitized by Google

ORDO SERVANDUS
IN CHORO
AB ILLMO. D. FR. ALPHONSO
DE MONTUFAR
PRÆSCRIPTUS.

NOS D. FR. ALPHONSUS DE MONTUFAR Miſeratione Divina Archiepiſcopus Mexicanus, Regiæque Majeſtatis a Conſilijs: Reverendis admodum, & permagnificis Dominis Decano, & Capitulo noſtræ Sanctæ Cathedralis Eccleſiæ, ſalutem in Domino noſtro Jeſu-Chriſto, ſummo bono.

QUUM vehementer exoptemus debitum ordinem præſcribere quoad Divina Officia celebranda, præter eum, quem antea præſtitimus, præ oculis habendo Sanctam Matrem Eccleſiam benigne nobis alimoniam porrigere, & alere de patrimonio (1) Redemptoris noſtri, ut ei grates rependamus, laudemus, & pro nobis, Populoque Chriſtiano (2) preces fundamus: In hoc enim decus, & honor

(1) Bona Eccleſiaſtica ſunt Patrimonium Chriſti, pretia peccatorum, & Patrimonium pauperum, ſecundum SS. PP. *Qui pauperi dat, Domino fænerat* juxta Cryſologum. Decimæ, quibus aluntur Epiſcopi, & Canonici ſunt proprie bona ſpiritualia, & non ex Patrimonio, aut induſtria quæſita; ideoque recte denominantur Patrimonium Chriſti.

(2) *Inter veſtibulum, & Altare plorabunt Sacerdotes, & dicent: Parce Domine, parce Populo tuo, &c.* Sacerdotes ſunt mediatores inter Deum, & Homines: In Eccleſijs Cathedralibus, & Parochialibus juxta Concilium Tridentinum, & Bullam Benedicti XIV. debent offerri Miſſæ Conventuales pro Populo, & Benefactoribus.

ſtatus, officij, & vocationis noſtræ præcipue ſiſtit, juſtitiaque exigente eniti debemus, ut in conſpectu Dei ad ejus gloriam, & honorem, hominumque appareamus devoti, (1) religioſi, peculiaresque Dei cultores, ita ut ſummopere gloriemur, & invigilemus, ut attente recitemus, & canamus. Hoc etenim modo ſi unuſquiſque ex parte ſua munus ſuum fideliter exequatur, cito Dominus opem nobis feret, & auxilium, ut in hac mortali vita ejus Majeſtatem contemplantes in æternum ea perfruamur in Cœlis.

Ad hoc ſupponere debemus, neminem, qui privatim Horas Canonicas in Domo, in Eccleſia, aut alibi extra Chorum recitat, lucrari poſſe obventiones, aut diſtributiones quotidianas, (2) tenetur etenim canere ſimul cum ceteris in Choro hora aſſignata, debitaque reverentia: Ob hoc Capitularibus aſſignatur Præbenda, ſeu ſalarium, & non ob privatam recitationem. Omnes igitur alternatim canere tenentur, nullatenusque Beneficij lucrum alio modo percipere valent, li-

(1) *Curam habe de bono nomine* ait Spiritus Sanctus, *caute ambula* Apoſtolus Paulus, & teſtimonium bonæ Conſcientiæ habere debent Sacerdotes; *ut is, qui ex adverſo eſt, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis.*

(2) D. Carol. Barromeus 2. p. tit. 38. ita ait: *itaque autoritate Concilij Tridentini præcipimus quod cum in Choro pſalendum eſt, ipſi quoque (Canonici videlicet) quantum honoris gradu ceteris præſtant, tanto ſtudioſius Pſalmis, Hymnis, & Canticis una cum alijs modulantes, Dei Laudes concelebrent.* S. Antoninus p. 2. tit. 9. cap. 12. Concil. Trid. (loquendo de Dignitatibus, & Canonicis) Seſſ. 24. c. 12. *In Choro ad pſalendum inſtituto, Hymnis, & Canticis Dei nomen reverenter, diſtincte, devoteque laudare.* Bened. XIV. Conſt. *Cum Semper* in Bullar. tom 1. n. 103. ubi fuſſe improbat contrarias conſuetudines, eaſque declarat corruptelas. Romæ die 19. Auguſti anni 1744. Idem Sum. P. in ſuo Brevi *Dilecte Fili* die 19. Jannuarij anni 1748. *nullo pacto ex Præbendis, & diſtributionibus facere fructus ſuos, atq; adeo reſtitutioni obnoxios eſſe, ac fore eos, qui non decantant Divinas laudes.*

licet attendant, & recitent, quod alij canunt; re vera ſi omnes ſedulo curarent canere, ſimulque attentos eſſe intentione actuali, aut virtuali, (1) vitarentur abs du-

(1) Ut impigri, & alacres Præbendati ad Divina celebranda Officia conveniant, perpendant, quales fuerint Sacerdotes per ſex priora Eccleſiæ Secula: En tibi ſpecimen: Mane ſtatim exorto ſole Primam recitabant, ut Hymnus ſacer innuit: *Jam lucis orto Sydere*, Deo veluti primitias lucis tribuentes; Tertiam circa horam nonam matutinam, quia tunc datus eſt Apoſtolis Spiritus S. *& erat hora diei tertia. Actus Apoſtol.* Sextam circa Meridiem, ea etenim hora Cruci fuit Chriſtus affixus, & ad ſedandum calorem noxium concupiſcentiæ, *Aufer calorem noxium*, meridie namque ſolis æſtus urgent; Nonam circa horam tertiam poſt meridiem, ea enim hora Chriſtus mortuus fuit, *& circa horam nonam exclamans expiravit*; ob hoc juxta Conc. 3. Mexic. pulſantur Cimbala, ut in memoriam Paſsionis Fideles orent; Veſperas, ita dictas a Sydere Veſpere, qui decidente oxoritur Sole, ad Solis occaſum recitabant, nec non quia Veſpere Chriſtus Cœnæ Sacrificium inſtituit; completorium Monachi, dum cubitum irent, recitabant, ut innuunt illa verba: *Cuſtodi nos dormientes*, ut etiam hodie faciunt Carthuſiani.

Noctem in quatuor partes diſtribuebant, vigilias agentes ſuper gregem dormientem: *Vigilate, & orate*, excubantes ſuper Populum ut boni Paſtores; prima noctis parte, ſeu vigilia primum nocturnum decantabant, ſecundum circa medium noctis, tertium circa primum Galli cantum; Laudes ſummo mane, ſeu circa exortum Auroræ: His adde Lectiones SS. Patrum, quæ ſparſim, & longius, quam hodie fiebant in Capitulo, & ex hoc ſortiuntur nomen Capituli; jejunia, & unicam in die comeſtionem quam plurimis anni diebus abſque refectiuncula matutina, aut collatiuncula veſpertina, ut nunc aſſolet; factaque comparatione laboris noſtri diurni, & nocturni cum primis Dei Cultoribus, comperies abs dubio ſegniores nos eſſe Operarios in Vinea Domini, majoremque erga nos aſſe Benignitatem Eccleſiæ, etiamſi examuſsim munus noſtrum adimpleamus.

In Vigilijs Nativitatis Domini, & Reſurrectionis etiam nunc cernitur in Cathedralibus Eccleſijs ſpecies antiquioris Diſciplinæ, & qui plura deſideret, inveniat apud Grancolas Commentaria in Brev. Rom. a cap. 20. & per ſequentia. Etmundo Martene de antiquis Eccleſiæ Ritib. tom. 3. de Horis Canonicis, & Offic Div. & Gabanto tom. 2. Sect. 4. a cap. 13. Ex his igitur colliges, Canonicos (ſive a Regula, ſeu Canone denominentur, vivebant etenim ſub Regula SS. Hieronymi, & Auguſtini, antequam Seculares redderentur, quam plures Hiſpaniarum Cathedrales, ſive a canendo) debere non ſolum corpore, ut Marmora, & Columnas, ſed etiam animo, corde, & opere Choro inte-

bio plurimi defectus, qui communiter notantur in Choro: Idcirco oneramus ſuper hoc conſcientiam Præſidentis, eumque jubemus, aſſiduo invigilare quieti, & ſilentio in Choro, ut Divina Officia peragantur ea, qua decet, reverentia. Et ne aliquis ſupra dicta tranſgrediatur, ſequentes Regulæ obſervabuntur.

I. Nullus in Choro, in ſtallo, ante, vel poſt Faldiſtorium colloquatur, dum Divina Officia celebrantur; qui ſi admonitus ſecus fecerit, mulctetur a Præſidente amiſſione unius puncti; & ſi contumax fuerit, augeatur pœna juxta contumaciam.

II. Nulli fas ſit loqui de uno Choro ad alium, nutus, ac ſigna facere, (1) nec mittere Nuntium, ſub pœna unius puncti, ſolum namque licitum erit aliquid circa Divinum Officium modeſte interrogare eum, cui competat reſpondere.

III. Penitus e Choro exterminentur Joculationes, ſcurrilitates omnes, & quilibet geſtus ad riſum provocantes, præcipue eum, qui canit Capitulum, Orationē, Lectionem, Epi-

tereſſe, pſallere Domino, laudare nomen ejus, & addiſcere cantum, ut præcipitur Clericis in Conc. 3. Mexic. Parum enim conſcij ſunt Ritus Eccleſiaſtici, qui Præbendatos immunes a cantu judicant, quia Cathedrales habent dexterrimos Chori Miniſtros, hoc namque eſt ad majorem decorem, ad facilius Chorum regendum, & denique majorem peritiam cantus requirendam in Cantoribus, & Muſicis, quam in Canonicis, in his namque ſufficiet ſcire cantum eorum, quæ recenſentur in hac Conſtitutione, & ulterioribus.

(1) De Functionibus Eccleſiaſticis, & de modo eas in Choro exercendi agit Bauldri p. 2. cap. 1. & Seq. in Rubricas, & ibi invenies quam plurimas ex his Conſtitutionibus apprime deſcriptas. Concil. Florent. celebratum anno 1573. Canone 11. *In Dignitatibus, aut Canonicatibus conſtituti:::: in Choro proprijs quiſque ſellis conſideant, concordi voce, & corde pſallant ſimul omnes; :::: privatum officium non recitent, litteras non legant, non obſtrepant, non colloquantur.*

Digitized by Google

Epiſtolam, Evangelium, aut quancumque aliam partem Officij Eccleſiaſtici, ſub pœna quatuor punctorum.

IV. Cuncti obediant Præſidenti in Choro, & qui contra fecerit, amittat obventiones Horis illius diei aſſignatas.

V. Aſſurgere debent omnes, & diſcooperto capite eſſe ſemper ac dicitur *Gloria Patri,* (1) nec non dum canuntur Capitula, Orationes, Antiphonæ, Hymni, & Cantica *Nunc dimittis, Te Deum laudamus, Benedictus, Magnificat*, ad *Introitum* Miſſæ, *Kyrie, Gloria, Credo, Evangelium, Sanctus, & Communio.* Quando proferatur Sacroſanctum Nomen Jesu, aut Beatiſſimæ Virginis Mariæ, omnes ſub præcepto caput debent diſcooperire.

VI. Si quis, dum canitur Evangelium, gradiatur intra Eccleſiam, illico gradum ſiſtere debet, Capiteque diſcooperto non poteſt de loco moveri, uſquequo Evangelium finiatur, (2) excepto caſu quo quis fuerit a tergo Chori, ſub pœna unius puncti.

VII. Omnes in Choro canere teneantur, (3) & ſi aliquis

(1) S. Damaſus Papa inſtituit, ut in fine cujuslibet Pſalmi diceretur *Gloria Patri*, in honorem Sacratiſsimæ Triados; eſt igitur ſpecialis actus Latriæ, & reverentiæ aſſurgere, ſtare, ſiſtere gradum, aut diſcooperto capite eſſe, dum canuntur omnia, quæ referuntur in hac conſtitutione, jureque merito adjicere debeo illa verba: *Bonus es tu, juſtus es Domine, Benedictus es Domine.* Pſalm. 118.

(2) Hæc conſtitutio exactiſsime etiam obſervatur in Eccleſia Toletana a primis ejus incunabulis, in ea enim quaſi abſortus manere debet, qui gradiens per Eccleſiam audit canere Evangelium, ſtatimque ſiſtit, quando ipſius Redemptoris noſtri verba proferuntur.

(3) Omnes laxitudines opinandi penitus delevit hæc conſtitutio, nec aliam hucuſque perlegi clariorem, breviorem, & omne dubium diſſipantem: Videſis Clericatum de Beneficijs diſcordia 67. Canamus igitur, & proclamemus cum Angelis *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, cum Davide ore noſtro: *Ad ipſum ore meo clamavi*, ſepties cum eo Laudes dicamus Deo: *Septies in die laudem dixi tibi*: Ipſe etenim etiam media nocte ſurgebat ad confitendum Domino: *Media nocte ſurgebam ad confiten-*

quis ſiluerit, Præſidens eum admoneat ad ſuum munus adimplendum, & inobediens mulctetur in ea Hora, qua defecit, præter caſum infirmitatis cunctis notæ. Quando Præcentor, aut Succentor quidquam in Choro canendum commendaverit, cito, & ſponte fiat, & qui contra fecerit, aut deviaverit a tono Præcentoris, aut Succentoris ei præintonato, (1) puniatur amiſſione unius puncti.

VIII. Dum celebrantur Miſſa major, Tertia, Sexta, & Veſperæ, nulli licet progredi in Eccleſia ante Chorum, ſemperque prohibitum eſt deambulationes in Eccleſia facere, ad fores Eccleſiæ ſtare, aut circa Altaria, ubi Miſſæ privatæ celebrantur, deambulare, ſub pœna unius puncti.

IX. Quando Succentor ſolus, aut paucis adſtantibus fuerit ante Faldiſtorium, & Præſidens de Sede ſua deſcenderit, ut eum adjuvet, omnes idem facere teneantur, (2) ſub pœna unius puncti.

X. Non liceat in Choro litteras, aut libros legere, dum Divina celebrantur Officia, nec privatim recitare,

---

fitendum nomini tuo. Moyſes etiam, Dux Populi Iſrael poſt tranſitum maris rubri cantavit: *Cantemus Domino.* Quare ſi in Lege veteri Hymni, & Cantica cum lætitia Deo perſolvebantur, æquum non eſt, Canonicos, præſtantiores Miniſtros in Lege Gratiæ obmuteſcere.

(1) Cantus Gregorianus appellatur firmus tam propter firmitatem punctorum, Clavis, & toni, quam propter mellodiam, provenientem ex conformi omnium voce; qua propter, quando aliquis a tono Succentoris deviat, Kachophoniam cauſat, deformitatem, & diſonantiam: Ob idque omnes uno ore, uniformiter, eodem in tono, & ſequendo intonationem, & pauſationem Succentoris canere debent.

(2) Præſidens repræſentat Perſonam Chriſti; Chorus ſignificat Cœnaculum, ubi Dominus cum Apoſtolis Paſcha fecit; aſsiſtentes Choro vicem obtinent Angelorum, qui ſunt Miniſtratorij Spiritus, & ſponte faciunt voluntatem Dei. Dicitur Chorus a Chorea, ſeu corona, ad cujus formam etiam nunc ſedent Canonici in Italia.

re, niſi in Miſſa poſt *Sanctus* uſque ad Calicis elevationem, & ſi aliquis a Præſidente admonitus contravenerit, puniatur amiſſione obventionis illius Horæ.

XI. Nemo ingrediatur, aut egrediatur per portam principalem Chori, niſi ante cœptum, ſeu finitum integrum Horarum Officium, vel comitetur Prælatum, vel exeat ad celebrandam Miſſam Conventualem, vel Cappa pluviali ſit indutus, vel comitetur Hebdomadarium, vel ad deferendum ſignum, vel ad aliud quodcumque Chori, vel Altaris miniſterium, ſub pœna amiſſionis illius Horæ.

XII. Hebdomadarius, ſive ſit Dignitas, ſive Canonicus Chorum primus ingrediatur poſt ſonitum Cimbali, nec incipiat Horas, ſeu intonet, uſquequo accenſæ ſint Candelæ in Altari majori, & ſignum factum cum Cimbalo Chori. Qui antea cœperit, amittat diſtributionem Horæ; ſimiliter ſi incœperit, antequam ſuficientes Chori Miniſtri advenerint, ſub eadem pœna. Et ne ulla mora fiat, ſtatuimus, Capellanos, Succentorem, & Chori Miniſtros ingredi Chorum debere cum ipſo Hebdomadario, & amittere obventiones Horæ, ſi finitus ſit Hymnus Beatiſſimæ Virginis, aut Horæ principalis.

XIII. Qui ingrediatur Chorum poſt *Gloria Patri* primi Pſalmi (1) (dum non recitatur Officium Beatiſſimæ Virginis MARIÆ) & qui ingrediatur poſt Gloria Patri Horæ principalis uſque ad *Alleluya*, ſeu *Laus tibi Domine*, quando recitatur Officium Parvum, amittat diſtributionem illius Horæ. Ceterum hoc non prodeſt ijs, qui ſunt intra Eccleſiam, conſultoque, & ex malitia ſe-

Hh den-

(1) *Qui facit opus Dei negligenter, maledictus a Deo vocatur, eadem menſura, qua menſi fuerimus, remetietur nobis, & qui parce ſeminat, parce & metet, & qui ſeminat de Benedictionibus, de Benedictionibus & metet.*

dentes, aut colloquentes, expectant præfinitum tempus ad lucrandas obventiones, nullatenusque ingrediuntur, quouſque id temporis prætenlabatur.

XIV. Ingreſſus Chorum recta via pergat ad ſuam Sedem abſque ulla manſione, ſeu colloquutione cum ijs, qui ſunt ante Faldiſtorium, aut Sedibus inferioribus, ſub pœna amiſſionis Horæ.

XV. Nullus ad Sedes inferiores deſcendat ad colloquendum, ſed tantummodo ad canendum ante Faldiſtorium, ſive id quod ei fuerit injunctum, ad canendum *Pretioſa*, (1) *Reſponſorium*, ſeu aliud quidquam ei commendatum, ſub pœna unius puncti.

XVI. Qui erraverit ſubvertendo, aut invertendo Capitulum, aut Orationem, amittat diſtributionem illius Horæ: Qui negligens fuerit in recitando, ſeu canendo Capitulum, Orationem, ſeu quamlibet aliam rem, ſibi a Succentore, vel Hebdomadario commendatam, (2) aut ſua negligentia culpabilis defectus extiterit, mulctetur amiſſione illius Horæ. XVII. Iti-

(1) Iterum commendat obligationem canendi, & quædam cum Succentore præintonandi, & hic recordari libet quod Canonici Pariſienſis Eccleſiæ, & Ceterarum Galliæ Cathedralium olim obſervabant, & quæ fuerit eorum diſciplina. Primo: Clericos, & Canonicos omnes renunciaſſe Patrimonio ſuo, atque veſtes in communi habuiſſe. Secundo: Eodem loco, ſive Clauſtro prope Eccleſiam concluſos fuiſſe, quo aditus mulieribus negabatur. Tertio: In eodem omnes Dormitorio cubaſſe. Quarto: In eodem Refectorio in communi vivere conſueviſſe. Quinto: Plures alios Monaſteriorum mores ſervaſſe. Sexto: Superpellicеum ad talos uſque deſcendens geſtaſſe. Septimo: Cappam anterius clauſam geſtaſſe. Octavo: In Eccleſia ceciniſſe.

(2) Quilibet Præbendatus tenetur officium ſuum exacte adimpiere, & agnovit hanc eandem obligationem Imperator Juſtinianus reſcribens ad Taberium Præfectum tit. 52. c. de Epiſcopis, & Clericis. Sanctus Ambroſius canendi morem invexit in Eccleſiam Mediolanenſem; etiam reperitur in codice manuſcripto miraculorum S. Genovefæ.

Ve-

XVII. Iidem punietur amiſſione diſtributionis duorum dierum, qui omiſerit celebrare Miſſam majorem, ſive quia ſit Hebdomadarius, vel quia ei ſit commendata, & acceptata celebratio: Idem intelligendum eſt de Hebdomadarijs Diaconis, & Subdiaconis.

XVIII. Ille, qui omiſerit facere, vel per ſe, vel per alium quodlibet Officium ſibi in tabella Chori præſcriptum, duobus punctis mulctetur.

XIX. Hebdomadarius, vel is, cui commendaverit, ad induendam Cappam, ſive ad Miſſam, ſeu ad Veſperas, eam induere debet ante Introitum Miſſæ, vel finita Nona ad Veſperas; alioquin ſi per ſe, vel per alium facere neglexerit, duobus punctis mulctetur.

XX. Deficiente Hebdomadario Miſſæ, Evangelij, Epiſtolæ, aut Cappæ, tunc Præſidens alij commendabit, & ſi quis juſta cauſa deficiente ſe excuſaverit, mulctetur quatuor punctis.

XXI. Si Decanus fuerit Hebdomadarius, & abſens fuerit, in ejus locum ſuccedat Cantor: Si Cantor fuerit abſens, in ejus locum ſuccedat Theſaurarius, & his deficientibus, iterum ſuccedat in locum eorum Decanus. Si Dignitates unius Chori abſuerint, tranſeat Hebdomadarij Officium ad alium Chorum ordine ſupraſcripto, idemque obſervetur in Choro Archidiaconi.

XXII. Canonico antiquiori abſente, in ejus locum ſuce-

Venantius denique Fortunatus, Epiſcopus Pictavienſis ſic ante mille annos cecinit lib. 16. Carmine 30.

Celſa Pariſiaci Cleri reverentia pollens
Eccleſiæ genium, gloria munus, honor;
Carmine Davidico Divina Poemata pangens
Curſibus aſſiduis dulce revolvit opus.

cedant Canonici illius Chori ordine ſuo uſque ad ultimum, & ſi poſtremus abſens fuerit, iterum in ejus locum ſuccedat Canonicus antiquior: Deficiente Canonico tranſeat Hebdomada ad alium Chorum incipiendo a modernioribus.

XXIII. Dum dicitur Officium parvum B. Mariæ (1) omnes ſtent erecti capite diſcooperto. Et ordinamus præfatum Officium parvum debita pauſatione, reverentia, & gravitate recitari debere ſub pœna amiſſionis Horæ contra inobedientes Præſidenti.

XXIV. Pſalmi cani debent alternatim (2) cum pauſatione competenti in medietate Verſus, nec unus Chorus incipiat, quouſque in alio Verſus finiatur; & ad hujus obſervantiam Succentor monere debeat defectus, & præcipue Præſidens jubere, ut cuncti tonum Succentoris ſequantur, ſub pœna amiſſionis Horæ, ſi admoniti, non ita fecerint.

XXV. Parochi juxta Erectionem (3) aſſiſtere Choro debent omnibus diebus ad Veſperas, Miſſam, & Proceſsiones, tam intra, quam extra Eccleſiam, alioquin punctabuntur, niſi exercitati, ſeu occupati ſint in aliquo miniſterio Parochiali, quod dilationem non patiatur.

XXVI. Ne-

(1) Recitationem Officij parvi B. Mariæ inſtitutam anno 1056. a Petro Damiani Cardinali aſſerit Baronius, & reperies apud Gavantum tom. 2. Sectione 9. in Apendice. Ea obligatione S. Pius V. intra Chorum, non extra, Clericos ligari decrevit.

(2) *Alternantes concrepando melos damus vocibus*, mutuo noſmetipſos excitantes.

(3) Hoc ſervari non video, non ſine magno dolore propter quaſdam contentiones, quæ jure merito ſopiri deberent; Cathedralis namque Eccleſia eſt omnium Matrix, & Magiſtra, & licet Parochi, ſuo Paſtorali miniſterio intenti, quibuſdam tantummodo ſollemnioribus diebus aſsiſterent, conſentaneum erat, ut hic vetuſtiſsimus mos in noſtra Eccleſia obſervaretur, ut in unum conſluant Corpus Miniſtri Domini.

XXVI. Nemo e Choro exeat abſque licentia Præſidentis, juſtaque de cauſa ſub pœna amiſſionis Horæ. Nec ut juſtæ cauſæ conſiderari poſſunt negotia ordinaria, (1) quæ finita Hora expediri valent: Excipiuntur corporis neceſſitudines, dummodo nec mora fiat in Sacriſtia, aut alio in loco, vel deambulando, ſub pœna unius puncti.

XXVII. Qui habita licentia e Choro exierit, redire debet ad orationem, & adeſſe majori parti Horæ; videlicet, ſi continet tres Pſalmos, adeſſe debet duobus, ſi quinque, adeſſe tribus, ſi tres nocturnos, adeſſe duobus ſub pœna amiſſionis Horæ.

XXVIII. Is, cui ex Officio, aut alterius commiſſione, aliquid in Choro incumbat, ſi abfuerit, non commendans alteri ſuum miniſterium, amittat obventionem Horæ.

XXIX. In matutinis, quando canuntur, qui ingrediatur poſt *Invitatorium*, & Pſalmum: *Venite exultemus* cum *Gloria Patri*, amittat eorum diſtributionem; ſi vero intonentur, qui ingrediatur poſt primum Nocturnum, nullatenus lucretur; ſi unus tantum dicatur Nocturnus, ante *Te Deum laudamus* ingredi debet.

XXX. Qui non adfuerit Miſſæ majori, amittat Tertiam, & Sextam, licet in eis præſens fuerit: (2) Qui præſens

Ii Ter-

(1) In Eccleſijs Cathedralibus hujus Novæ Hiſpaniæ perexiguus eſt Præbendatorum numerus, ob idque aboleri debent quicumque abuſus, & corruptelæ adverſus reſidentiam. Vide Concilia Mexicana, præcipue tertium lib. 3. tit. 6. de Clericis non reſidentibus per totum; & in fine §. 6. *Itidemque declaratur, abſentes in toto, aut in parte, quacumque ratione obventiones hujuſmodi perciperent, teneri in foro conſcientiæ eas præſentibus reſtituere.*

(2) Regulæ, quæ in hac Pagina apponuntur, deſerviunt, ut poſtea declaratur, ad vitandas fraudes; non ad excuſandos in foro interno defectus, qui committuntur ex malitia; Eccleſia etenim non judicat de occultis, ſed ſolum declarat, quo tempore pœnas incurrunt transgreſſores:

Tertiæ fuerit, & egrediatur extra Eccleſiam, amittat diſtributionem Miſſæ, ſi non adfuerit Evangelio. Nullus lucrari poterit obventionem Sextæ, ſi in Choro non fuerit præſens ad elevationem Hoſtiæ, & Calicis: Qui præſens Tertiæ fuerit, & cum licentia è Choro exierit, redeat ad Evangelium: Si exierit poſt Evangelium, redeat ante Orationes poſtremas Miſſæ, ſub pœna amiſſionis Horarum.

XXXI. Qui non adſit verbi Dei prædicationi, ſeu Sermoni, amittat diſtributiones Tertiæ, & Sextæ, & qui abfuerit a Concione cum licentia Præſidentis, non lucratur diſtributionem Tertiæ.

XXXII. Unuſquiſque Presbyter, ſeu Hebdomadarius perlegat Miſſam, ſeu Capitulum, Orationem, Evangelium, Epiſtolam, Lectionem, Prophetiam, ante quam eam ſollemniter cantet; alioquin ſi defectus aliquis in pronuntiatione accentus, (1) ſeu inverſione cum altera diei, & Horæ non competenti, irrepat, amittat diſtributionem Horæ: Super quo conſcientiam Præſidentis oneramus.

XXXIII. In Feſtivitatibus Domini noſtri, Beatiſſimæ Virginis Mariæ, & Apoſtolorum, quæ vocantur propriæ Dignitatum (2) non concedatur licentia a primis Veſpe-

(1) Qui negligens eſt in recta pronuntiatione accentus, ita ut riſum excitet in Choro, non excuſatur ſecundum aliquos a peccato veniali; & cum plures lateant quædam vocabula dubia, quæ corripi, aut protrahi poſſunt; juſtum eſt, ut ceteri non illico inſimulent, ſed patienter audiant, & ſi forte ſecreto errorem corrigere poſſunt, ita faciant, abſque ſociorum dedecore.

(2) Feſta primæ, ſecundæ, & tertiæ claſſis diſtinguuntur in Choro ratione majoris, aut minoris ſollemnitatis, non tantum ratione Cantus, quam etiam Dignitatis Perſonarum, tam ad Hebdomadarium Miſſæ, quam ad Cappas induendas, ita ut major Feſtivitas reſpiendeat

ſperis Feſti uſque ad Sextam alterius diei incluſſive. In Paſchate Domini Nativitatis, Reſurrectionis, & Penteċoſtes uſque ad Sextam ſecundi diei incluſſive; nec etiam concedatur licentia Dominica Palmarum ad Proceſſionem, nec diebus quibus *Signum* fit ad Veſperas, nec tribus diebus ultimis Sanctæ Hebdomadæ majoris, nec in Octava Reſurrectionis, nec in Proceſſione ad Fontem Baptiſmalem; nec in veſpere, die, & Octava Corporis Chriſti ad Veſperas, Miſſam, aut Proceſſionem; & denique non concedatur licentia die Proceſſionis Sancti Marci, aut in Litanijs. (1)

XXXIV. Poſt incœptam Tertiam nullus etiam cum licentia Præſidentis poſſit Miſſam privatim celebrare, & ſolum indulgetur, finita Sexta, & qui contra fecerit, amittat diſtributiones Tertiæ, & Sextæ, niſi in diebus, quibus ad Capitulum fuerit convocatum, aut cauſa alterius generalis negotij.

 XXXV. Die-

deat etiam in Dignitatibus. Decanus in jure Canonico vocatur Archipresbyter, ſeu primus Presbyterorum, ſeu Præpoſitus, quaſi prius poſitus. Sublata a Concilijs juriſdictione Archidiaconi, Decanus primum obtinet locum; poſt eum Archidiaconus titularis, ita dictus, quaſi primus Diaconorum; Cantor ſeu Præcentor, ita dictus, quia prius intonat, ſeu canit, & Scholam cantus gubernat; etiam denominatur Primicerius, quaſi ſcriptus primo loco in cereis Tabellis; Scholaſticus, ſeu Magiſter Scholarum, ſeu Studiorum; Theſaurarius denique, qui in jure Sacriſta; aliquoties Cuſtos vocatur, mirabilem in Eccleſia conſtituunt varietatem.

(1) Rogationes, ſive majores, inſtitutæ a Sancto Gregorio Magno ad avertendam a Roma peſtem, & alia mala, ſive minores, inſtitutæ a Mammerto, Epiſcopo Vienneſi ad ſimilia, & alia Dei flagella Galliarum vitanda, ſunt ab Eccleſia univerſaliter indictæ ad publicas Deo Litanias, ſeu preces fundendas, ad omne damnum animæ, corporis, agrorum, & hoſtium a nobis propellendum; nec non ad orandum pro Summo Pontifice, Rege, Populo, Benefactoribus, & pro univerſis ſtatibus Eccleſiæ, vide Benedict. XIV. in inſtitutionibus de Rogationibus majoribus, & Minoribus.

XXXV. Diebus, quibus Sermo fit ad Populum, ſi aliquis celebraverit, quando incipitur Tertia, eam lucrabitur, dummodo præſens in Choro ſit ante Proceſſionem; & ſi poſt ſonitum Campanæ Miſſam incœperit, amittat Tertiam.

XXXVI. Nunquam in Miſſa ſollemni omittatur ſollemnis Cantatio *Gloriæ*,(1) *Credo*, *Præfationis*, & *Orationis Dominicæ*, ſub pœna unius puncti.

XXXVII. In Proceſſionibus ſervetur modeſtia: Nemo cum alio Clerico, vel Seculari confabuletur, ſub pœna unius puncti, & ſiquis admonitus a Præſidente non paruerit, augeatur pœna.

XXXVIII. Omnes Præbendati canere diſcant, (2) ad minus ea, quæ unicuique intonare incumbit ex Officio, videlicet, *Capitulum*, *Orationem*, *Lectionem*, *Præfatium*, *Gloria*, *Credo*, *Orationem Dominicam*, *Ite Miſſa eſt*, *Benedicamus Domino*, ſecundum ſollemnitatem, & Ritum Feſti: Nec non in Choro præintonare *Antiphonam*, *Verſum*, *Introitum*, *Alleluya*, *Graduale*, & *Reſponſorium*. Qui ignorans cantus Gregoriani ad ſupra dicta fuerit, diſcere teneatur intra annum, & ſi eo tran-

facto

(1) Cantatio ſollemnis *Gloria* in Eccleſijs Cathedralibus, & Collegiatis nullatenus poteſt omitti diebus, quibus ab Eccleſia præcipitur, licet enim primis Eccleſiæ Seculis arbitrarium fuerit eam canere, aut non, & ex hoc deſcendit illa praxis invitandi Presbyterum ad *Gloria* cantum per Cappæ Miniſtros, nunc tamen non poteſt ſilentio præteriri, quia pars officij quibuſdam diebus recenſetur juxta Ritum, & ſecundum Concilium Tridentinum, tertiumque Mexicanum de Celebratione Miſſarum § 2. debent obſervari Miſſale, Rituale, & Cæremoniale Romanum, & §. 7. ejuſdem tituli *Hymnus Angelicus*; ſeu *Gloria in Excelſis Deo*, ab Angelis decantata non poteſt omitti diebus, quibus in Miſſa præſcribitur.

(2) In memoriam revoca ſuperius allata, & faciliime dirimes nodos difficultatum hoc temperamento adhibito ab Illmo. D. Alphonſo Montufar; nihil de novo ſtatuente, ſed ſæpius a Sacra Congregatione repetitum in Declarationibus, quas affert Clericatus loco ſupra citato.

Digitized by Google

facto non didicerit, amittat decimam partem ſuæ Præbendæ, eique alter annus prorogetur eadem obligatione; tranſacto anno, amittat octavam partem, & ſic deinceps proportione ſervata augeatur pœna.

XXXIX. Præbendati, qui odio, & prava voluntate non ſe mutuo ſalutaverint, nullatenus lucrentur ſuas Præbendas, quouſque reconcilientur. (1)

XL. Nullus petat licentiam per alium, ſed per ſe, nec Miniſter inferior Chori per Præbendatum, Parochum, aut Capellanum, niſi Præbendatus fuerit intra Eccleſiam, & commode, decenterque non potuerit petere per ſe, aut ſi expectare ad Chori initium non poſſit, ſaltim petat licentiam a Canonico antiquiori, hicque teneatur rationem, ſeu notitiam reddere Præſidenti, durante Hora; quod ſi oblitus fuerit Canonicus antiquior, amittat Horam, qui petijt licentiam.

XLI. Nullus Præbendatus, aut Eccleſiæ Miniſter exeat extra Eccleſiam Superpelliceo indutus, aut ambulet per Cauponas, Tabernas, aut Calles, (2) niſi ad miniſterium ſibi ex Officio reſpondens, aut comitando Præla-

 tum,

(1) *Si offers munus tuum ad Altare ::: vade prius reconciliari fratri tuo*, ait Jeſus Chriſtus; potiori ratione Præbendati, qui ſunt fratres, ſocij, & Comminiſtri Altaris, inimicitias abſcondere nequeunt, quando Pax vobis, & mutuas Sacras Salutationes in Choro cunctis diebus indeſinenter proferunt: Imitemur exemplum Salvatoris noſtri, in cujus Nativitate Pax annunciata eſt hominibus bonæ voluntatis, & tanquam ultimum Teſtamentum pacem reliquit: *Pacem relinquo vobis: Pacem meam do vobis*: Vide Statutorum partem 4. cap. 10.

(2) Superpelliceum eſt veſtis Eccleſiaſtica, ita dicta, quia ſuper Albam veſtem pelliceum, ſeu pelles precioſæ ponebantur, & hodie cernitur in Cappa Chorali Epiſcoporum, & Canonicorum quarundam Eccleſiarum Hiſpaniæ; & cum dictum Superpelliceum ſit indumentum ornatius, atque magis decorum ad functiones Eccleſiaſticas obeundas, ob id nullus extra Eccleſiam eo uti debet, niſi in Miniſterio Sacerdotali, & Clericali.

tum, aut recta via veniat ad Eccleſiam de domo ſua, ſub pœna duorum punctorum.

XLII. Punctator Chori omnia ſuperius dicta fideliter exequatur; & ſi ita non fecerit, duplo puniatur, & ſuper hoc conſcientia ejus graviſſime oneratur.

Prædictas Regulas, Ordinationes, & Conſtitutiones virtute Sanctæ Obedientiæ, & ſub pœnis in eis contentis ſervari mandamus in Choro hujus noſtræ Sanctæ Eccleſiæ, nec liceat eas infringere, violare in toto, vel in parte, & ſuper hoc conſcientiam oneramus Præſidentis, & Punctatoris, quibus earum executionem committimus, declarantes ipſo facto pœnas incurrere contrafacientes, & ut ad omnium Capitularium perveniant notitiam, præcipimus hoc noſtrum Decretum, Regulas, & Ordinationes in eo contentas legi, & notas fieri primo die Capituli, loco, & hora conſuetis, tempore, quo Præbendati conveniant ad Capitulum juxta uſum, & conſuetudinem. Et poſtea ſcribi mandamus in Membranis, & apponi eo loco, ubi commode legi, ac intelligi poſſint ab omnibus Præbendatis, nullusque audeat eas inde amovere ſub pœna Excommunicationis majoris latæ ſententiæ, cujus abſolutionem nobis reſervamus. Præterea mandamus Secretario noſtræ Curiæ Archiepiſcopalis has Regulas, & Conſtitutiones aſſervari in Archivio Curiæ, ut conſtet de earum publicatione. Mexici die decima ſexta menſis Januarij anni milleſſimi quingenteſsimi ſeptuageſsimi.

Frater Alphonſus Archiepiſcopus Mexicanus.

Mandato Illmi. ac Reverendiſsimi,

Alphonſus de Ivera,
Notarius.

CATALOGUS PRÆSULUM ECCLESIÆ MEXICANÆ.

PRIMUS omnium fuit D. Fr. Joannes de Zumarraga, Ordinis Sancti Franciſci, natus Villæ de Durango in Cantabria, profeſſus in Conventu Deiparæ de Aranzazu; Vir ſanctitate morum, Doctrina, & zelo ſalutis Animarum clariſſimus (ut ex Catechiſmo ab ipſo ad inſtructionem gregis ſibi commiſſi efformato comprobatur) ac propterea ab Invictiſſimo Imperatore Carolo V. nominatus in Epiſcopum Mexicanum, quod onus diu conſtanter recuſavit, nec, niſi imperio ſuperiorum compulſus, admiſit anno MDXXVII. Poſtea anno MDXLV. Sacro Pallio, & Archiepiſcopali titulo ſibi, & Succeſſoribus a Paulo III. collato, majorem in dies virtutum ſublimium ſplendorem proferebat: Et Deus ſuis votis adfuit magno miraculo Apparitionis Imaginis Dominæ noſtræ B. MARIÆ DE GUADALUPE, ei factæ die XII. Decembris anno MDXXXI. quo cœleſti favore permotus extruere ſuis ſumptibus cœpit Capellam Sanctiſſimæ Virginis. Meritis plenus obijt anno MDXLVIII. Dominica infra Octavam Sanctiſſimi Corporis Chriſti, ætatis ſuæ octogeſſimo, ſepultusque fuit in ſua Metropolitana Eccleſia.

D. Fr. Alphonſus de Montufar, Sacri Ordinis Prædicatorum, natus Logiæ in Archiepiſcopatu Granatenſi; Sacram Profeſſionem emiſit in Conventu Sanctæ Crucis Granatenſis, ubi Prioris, & Sancti Officij Inquiſitionis Cenſoris munus exercuit: ob ejus pietatem, & Doctrinam electus ab Imperatore Carolo V. ad re-

regendam Eccleſiam Mexicanam anno MDLI. in qua magno Animarum fructu, & miranda erga egenos miſericordia eiuxit, præfuitque duobus Concilijs Provincialibus, primo celebrato anno MDLV. & ſecundo anno MDLXV. Perfecit opus Capellæ Beatiſſimæ Virginis de GUADALUPE, & poſt diuturnam infirmitatem obijt anno MDLXIX. ætatis ſuæ octogeſſimo, & ſepultus eſt in Regio Conventu Mexicano ſui Ordinis.

D. Petrus Moya, & Contreras natus Cordubæ, Doctoris lauream in Sacris Canonibus in Univerſitate majori Salmantina adeptus, Magiſter Scholarum in Cathedrali Eccleſia Canarienſi, Inquiſitoris munus primum Murciæ, poſtea Mexici exercuit; electus in Archiepiſcopum Mexicanum die XV. Junij anno MDLXXIII. Præfuit tertio Concilio Provinciali celebrato anno MDLXXXV. cum aſſiſtentia ſex Epiſcoporum, & a Sixto V. confirmato anno MDLXXXIX. A Rege Catholico Viſitator generalis, hujus Novæ Hiſpaniæ Pro-Rex, & Dux generalis fuit nominatus poſt mortem Comitis Brigantini Portus, vulgo Coruña; cumque in Hiſpaniam reverſus fuiſſet ad Viſitationis ſuæ reddendam rationem, ob ejus notam Regi Catholico probitatem ſummi Indiarum Senatus Præſes electus, paucos poſt menſes obijt Matriti menſe Decembri anni MDXCI. & ſepultus eſt in Eccleſia Parochiali Matritenſi Sancti Jacobi.

D. Alphonſus Fernandez Bonilla, natus Cordubæ; Inquiſitoris munus Mexici obtinuit, & Decanatum Sanctæ Eccleſiæ; deinde ad Epiſcopatum Guadalaxarenſem electus. Viſitator generalis Regni Peruani nominatus, poſtea a Philipo II. ad Archiepiſcopatum Mexicanum aſſumptus die XV. Martij anni MDXCII. conſecratus in Civitate Regum, Juſſu Regio compulſus ad pacificandos Urbis Quitenſis populares tumultus, cum inde extricare ſe facile nequiſſet, Archi-Diœceſi Mexicana non potitus, deceſſit intra Peruvianam, & fuit ſepultus Limæ in Cathedrali Eccleſia.

D. Fr. Garcia de Sancta Maria Mendoza, natus Compluti ex

ex Perilluſtri Ducum del Infantado proſapia, Sacri Ordinis Divi Hieronymi Monachus, ejuſdem Religionis Generalis, Prior Regalis Monaſterij Sancti Laurentij in Schoriali, executor teſtamenti Philippi II. Electus ad Eccleſiam Mexicanam a Philippo III. anno MDC. quam ſtrenue rexit ſex circiter annis. Ingentes labores in reformando Clero, & Populo ſubijt, præcipue ad Sedis ſuæ vindicanda jura, parcus ſibi, largus erga alios, vere Pater pauperum, ac miſerabilium Indorum. Obijt menſe Octobris anno MDCVI. & in hac Cathedrali Eccleſia fuit ſepultus.

D. Fr. Garcia Guerra natus Fromeſtæ Diœceſeos Palentinæ Sacri Ordinis Prædicatorum, habitum ſuſcepit in Conventu Valliſoletano Sancti Pauli, ubi Prior, & Magiſter Provinciæ. Electus ad Eccleſiam Mexicanam a Philippo III. die xx. Octobris anni MDCVII. & inſimul Pro-Rex inſtitutus, utriuſque muneris partes recte, ac feliciter explevit uſque ad annum MDCXII. quo obijt ex caſu quodam, & currus præcipitio, cui reparando impar fuit omne remedium, ob læſionem jecoris, & unius coſtæ inde contractam, defuncto duplicia funera impenſa ſunt, ut Pro-Regi, & Archiepiſcopo. Jacet in hac Sancta Metropolitica Eccleſia.

D. Joannes Perez de la Serna natus Corberæ in Diœceſi Conchenſi, prius Alumnus inſignis Collegij Seguntini Sancti Antonij, poſtea majoris Sanctæ Crucis apud Valliſoletum, in cujus Academia Durandi Cathedram moderatus eſt; Canonicus Magiſtralis Sanctæ Eccleſiæ Zamorenſis, electus ad Eccleſiam Mexicanam die XVIII. Januarij anni MDCXIII. a Philipo III. quo in munere, ut vigilantiſſimus Paſtor a Summo Pontifice fuit litteris commendatus; erga Pauperes beneficus, oves ſuas verbo, & exemplo paſcebat. Suo tempore tranſlatum fuit corpus V. Viri Gregorij Lopez Matritenſis mille titulis colendi, & digniſſimi ob excellentiam vitæ, ut ab Eccleſia, ejuſque Summo Paſtore Sanctorum faſtis adſcribatur; Sermonem fecit in feſto Canonizationis Seraphicæ

Sanctæ Matris Thereſiæ: Cum in Hiſpaniam fuiſſet evocatus a Philippo IV, & grato animo exceptus, Eccleſiæ Zamorenſis Præſul datus eſt, & in ea deceſſit die VIII. Auguſti anni MDCXXXI. Præclariſſimus hic Vir typis commiſit Concilium tertium Mexicanum proprijs ſumptibus anno MDCXXII. in quo non parum inſudavit; & abſens, amorem erga ſuam Eccleſiam Mexicanam oſtendit.

D. Franciſcus Manſo, & Zuñiga, natus apud oppidum Canillas in Rivogia Diœceſis Calagurritanæ, Sodalis in Collegio majori Sanctæ Crucis apud Valliſoletum, & Veſpertinam in ea Academia Juris Pontificij Cathedram Regens, Auditor Regiæ Cancellariæ Granatenſis, Conſiliarius Regius in Supremo Regij Ærarij, & Indiarum, Abbas Sancti Adriani, & Archipresbyter Rivogiæ, & veteris Cameri, nominatus ad Eccleſiam Mexicanam a Philippo IV. die XII. Aprilis anni MDCXXIX. Pauperes munifica manu ſublevavit; tempore inundationis, quam Civitas Mexicana paſſa eſt anno MDCXXX. & peſtis proximæ ſubſequtæ curationi Indorum miſerabilium inſerviebat; Cernebant omnes hunc Prælatum omnia terra, lacuque circumcurſantem, primum, ut ab illuvie ſuas oves eriperet, deinde ut egrotantibus alimoniam, & medicamina ſubminiſtraret. De reparatione Eccleſiæ Dominæ noſtræ de GUADALUPE magnopere curavit, & Sacram ipſius Imaginem ab Eccleſia Cathedrali, in qua ob aquarum torrentem aſſervata fuit, in ſuam Capellam reſtituit. Aperiri juſſit Arcam, in qua decenter recondebatur venerandum Corpus fideliſſimi Servi Dei Gregorij Lopez, ejus oſſa numeravit, & invenit adhuc ſpirantia miram fragrantiam, & ſuavitatem. Poſtea rediens in Hiſpaniam ſecum tulit integram ejus tibiam, quam reverenter retinuit uſque ad obitum in Eccleſia Metropolitana Burgenſi, ad quam poſt præſentationem ad Epiſcopatum Pacis Auguſtæ, & Novæ Carthaginis, nec non Commiſſariam Generalem Sanctæ Cruciatæ, tandem fuit promo-

mo-

motus cum honore Conſiliarij Supremi Senatus, & Cameræ Indiarum addito titulo Comitis de Ervias, & Vice-Comitis de Negueruela. Jacet in præfata Eccleſia Metropolitana Burgenſi. Hic adnotare libet dimidiam partem tibiæ Venerabilis Gregorij Lopez, quam ſecum aſportavit præfatus Præſul, recondi in Monaſterio Sancti Æmiliani Ordinis Sancti Benedicti.

D. Franciſcus Berdugo natus Carmonæ in Archiepiſcopatu Hiſpalenſi, Alumnus Collegij Sanctæ Mariæ a Jeſu, Urbis Hiſpalenſis, alias Magiſtri Roderici nuncupati, in ejus Academia primam Cathedram Juris Pontificij rexit, Inquiſitor Limenſis, Epiſcopus Guamangæ in Regno Peruano, electus a Philippo IV. ad Eccleſiam Mexicanam, obijt ante Confirmationem, & Bullarum expeditionem Guamangæ, & ſepultus fuit in ejus Eccleſia Cathedrali.

D. Felicianus de la Vega natus Limæ, ibi in primaria Juris Pontificij Cathedra emeritus, Canonicatu ejuſdem Metropoliticæ Eccleſiæ, Dignitate Primicerij, ſeu Cantoris, Vicarij Generalis Archiepiſcopatus, & Judicis appellationum perfunctus, Epiſcopus Popajanus, & Veræ Pacis electus anno MDCXXVIII. & ad Eccleſiam Mexicanam aſſumptus die IX. Martij anni MDCXXXVIII. Vir abs dubio magnæ eruditionis cum prudentia adunatæ, legitur enim quatuor mille circa lites ſententias protuliſſe, nunquamque contigiſſe, ut vel una revocaretur. Ejus eruditionem teſtatur liber, cui titulus *Relectiones Canonicæ*. Totam Diœceſim Popajanam viſitavit, Gentiles plurimos ad Fidem convertit, & non eſt adepta Eccleſia Mexicana hunc meritiſſimum Antiſtitem; nam, cum appuliſſet Acapulcum, repentino morbo correptus, finem vivendi fecit menſe Decembri anni MDCXL. Poſtea V. D. Joannes de Palafox, ejus Succeſſor deſignatus, Novæ Hiſpaniæ Pro-Rex fecit corpus prædicti Archiepiſcopi Acapulco aſportari Mexicum; intra Metropolitanam Eccleſiam decenti pompa ſe-

pelivit, & plurima Sacrificia, & Suffragia pro illius anima obtulit.

V. D. Joannes de Palafox, & Mendoza, Epiſcopus Angelopolitanus, nominatus a Philippo IV. ad Eccleſiam Mexicanam ob Virtutum ejus excellentiam, quod munus humiliter, & conſtanter recuſavit. Ut de hoc Viro præſtantiſsimo aliqua innuigitem, ſat ſit dicere fuiſſe formam, atque exemplar Sacerdotum, & Epiſcoporum; Apoſtolicis Viris merito debere annumerari; eloquentia, & Scriptorum copia Chriſoſtomo, pro tuendis Eccleſiæ ſuæ juribus Gregorijs, pro ſuſtinenda famæ jactura Nepomuceno; & Apoſtolica paupertate priſcis Patribus ſimillimum, in quo humilitas ſine abjectione, conſtantia ſine ſuperbia, Doctrina ſine arrogantia, cunctæque animæ, & corporis Dotes ſplendebant, & ob tam præclara merita enixe Deum exoramus, ut Sanctorum albo feliciter adſcriptum publico cultu veneremur.

D. Joannes de Maſioſca natus Marquinæ in Cantabria, Alumnus Collegij majoris veteris Sancti Bartholomæi in Civitate Salmantina, Primus Inquiſitor Carthaginis in novo Regno Sanctæ Fidei, poſtea Limenſis, inde ad Supremum Sancti Officij Senatum evectus; Præſes Regiæ Cancellariæ Granatenſis; Electus ad Eccleſiam Mexicanam die XIV. Junij anni MDCXLIII. obijt anno MDCLIII. & ſepultus in hac ſua Eccleſia.

D. Marcelus Lopez de Azcona, Abbas de Roncesvalles, electus ad Eccleſiam Mexicanam anno MDCLIII. intra breve ſpatium poſt ejus adventum in hanc Civitatem gravi infirmitate in navigatione contracta, & ſimul ardentiſſimo zelo officij Paſtoralis abſumptus, obijt, & ſepultus eſt in hac Sancta Metropolitana Eccleſia, omnium deſideratiſſimus propter ejus perſpectas Virtutes.

D. Matheus Zagade Bugueiro natus Villæ Sancti Petri, & Sancti Romani, Diœceſeos Mindonienſis in Galleciæ Regno. Alumnus Collegij majoris Sanctæ Crucis apud Valliſoletum, in ejus

ejus Academia Cathedram Artium, Durandi, & Sacræ Scripturæ moderatus eſt. Canonicus Magiſtralis primum in Eccleſia Aſtoricenſi, deinde in Toletana Hiſpaniarum Primate. Electus Archiepiſcopus Mexicanus die XIX Septembris anni MDCLV. Ad Hiſpanias ob graves lites reverſus, fuit nominatus Epiſcopus Gaditanus anno MDCLXII. eodem anno Epiſcopus Legionenſis, ac tandem menſe Octobris anni ſequentis Epiſcopus Carthaginenſis Eccleſiæ, in qua obijt menſe Septembris anni MDCLXXII. & inibi ſepultus.

D. Didacus Oſſorio de Eſcobar, & Llamas, natus in Portu Brigantino in Regno Galleciæ; Canonicus Doctoralis Eccleſiæ Toletanæ Hiſpaniarum Primatis, Inquiſitor, Vicarius generalis ejus Archiepiſcopatus, a Conſilijs Gubernationis Eminentiſſimi Cardinalis Sandoval Archipræſulis Toletani. Electus Epiſcopus Angelopolitanus, poſſeſſionem illius Cathedræ adeptus eſt die XXI. Junij anni MDCLVI. deinde anno MDCLXIV. Pro-Rex, & Dux Generalis Novæ Hiſpaniæ in locum Comitis de Baños nominatus, & ad Eccleſiam Mexicanam præſentatus, hoc munus humillime renuntiavit.

D. Alphonſus Cuevas, & Davalos, Patria Mexicanus, ex nobili Stirpe progenitus, Doctoratus gradu, & Rectoris munere in Academia Mexicana decoratus; Canonicus Magiſtralis, Theſaurarius, & Archidiaconus Eccleſiæ Angelopolitanæ, Decanus hujus Sanctæ Mexicanæ; electus Epiſcopus Nicaraguæ, conſecratus Antequerenſis, tandem ad Eccleſiam Mexicanam promotus, ſenio, laboribus, & adverſa valetudine attritus hanc ſuam Eccleſiam potuit inviſere, ſed non per ſe poſſeſſionem adipiſci. Qui plura de hoc clariſſimo Viro deſideret, apud D. Antonium de Robles, ejus vitæ ſcriptorem, reperiet: liceat aſſerere heroicas virtutes in eo ſplenduiſſe, in Univerſitate Regia Magiſtrum, & Doctorem peritiſſimum, in Choro obſervantiſſimum, in Epiſcopatu Paſtorem

fuiſſe vigilantiſſimum. Obijt Mexici, & jacet in hac ſua Eccleſia.

D. Fr. Marcus Ramirez de Prado natus Matriti, Ordinis Sancti Franciſci Regularis Obſervantiæ, habitum ſuſcepit in Conventu Salmantino, Epiſcopus Chiapenſis, poſtea Michoacanenſis, Viſitator Tribunalis Sanctæ Cruciatæ; promotus ad Eccleſiam Mexicanam anno MDCLXVI. perfecti Præſulis partes tam Chiapæ, quam Michoacani cumulavit. Omnium gratulatione in hac Metropolitica Eccleſia exceptus ante Sacri Pallij receptionem obijt in hac Civitate anno MDCLXVII. & ſepultus fuit in ſua Eccleſia.

D. Fr. Pajus Enriquez de Rivera, Hiſpali natus ex nobiliſſima Stirpe Ducum Flaviæ Aurienſis Sacri Ordinis Sancti Auguſtini, profeſſionem emiſit in Regio Cœnobio Matritenſi, Prior perſæpe nominatus, Cenſoris munus Sancti Officij Inquiſitionis obivit; Epiſcopus primum Goatemalenſis, poſtea Michoacanenſis, & tandem ad Eccleſiam Mexicanam electus anno MDCLXVIII. pius, religioſus, modeſtus, charitate flagrans, & Eccleſiaſticæ diſciplinæ rigidiſſimus Cuſtos. Pro-Rex nominatus XIII. Decembris anni MDCLXXIII. poſt obitum Excellentiſſimi Ducis de Veraguas, rectitudinem juſtitiæ, pacem, & publicam tranquillitatem ſuo in regimine adunavit, & memor ſuæ paupertatis, & ſolitudinis Religioſæ, Pro-Regnum, & Archiepiſcopatum ſimul renuntiavit, evocatusque in Hiſpaniam ad Epiſcopatum Conchenſem omnia propter Chriſtum libentiſſime dimiſit, & toto vitæ ſuæ decurſu maxima auſteritate tranſacto in ſolitudine obſervantiſſimi Conventus Beatæ Virginis del Riſco ſui Ordinis apud Abulam, ibi factus forma gregis, & humilitatis exemplar, obijt anno MDCLXXXIV.

D. Emmanuel Ferdinandez a Sancta Cruce, & Sahagum, natus Palentiæ in Regno Caſtellæ, Alumnus Collegij majoris Conchenſis in Univerſitate Salmantina, Canonicus Magiſtralis in Eccleſia Segovienſi, electus Epiſcopus Chiapenſis, poſtea Guadalaxarenſis, demum Angelopolitanus anno MDCLXXVII. quam Ec-

cle-

cleſiam gubernavit uſque ad annum MDCXCIX. electus ad Mexicanam, eam ſumma animi moderatione renuntiavit,& inſimul Pro-Regnum totius Novæ Hiſpaniæ.

V. D. Franciſcus Aguiar, & Seixas, natus Villæ de Betanzos in Regno Gallęciæ, Sodalis majoris Collegij Conchenſis Salmantini, Canonicus Magiſtralis Eccleſiæ Aſtoricenſis, poſtea Pœnitentiarius Metropoliticæ Compoſtellanæ, Epiſcopus Michoacanenſis, a Carolo II. nominatus, & ad Eccleſiam Mexicanam translatus anno MDCLXXXI. ſingularis in eo fuit caſtitas; modeſtia ab omni faſtu aliena, & vigilantia gregis ſibi commiſſi: Totam Diœceſim Mexicanam ſummo labore perluſtravit, paſcens verbo, & exemplo: erga inopes, & miſeros Indos beneficentiſsimus, morum reformator, erga alios blandus, in ſe ipſum auſterus, intelligens ſuper egenum, & pauperem; Xenodochia, Berphothrophia Orphanothrophia partim erexit, partim jam erecta ſublevavit, & Collegij Tridentini Seminarij fundationem exorſus, ad finem uſque perduxit; vitæ innocentia commendatiſſimus, & qui ejus geſta ſigillatim ſcrutetur, abs dubio comperiet veri Præſulis typum, ob cujus merita de cauſa Beatificationis pertractatur. Obdormivit in Domino XIV. Auguſti anni MDCXCVIII. & ejus corpus jacet in Capella Sancti Philippi a Jeſu hujus ſuæ Sanctæ Eccleſiæ.

D. Joannes de Ortega, Montañes in Oppido Llanes in Principatu Aſturicenſi ex nobili progenie genitus, Epiſcopus Novæ Galleciæ, poſtea Michoacanenſis, Pro Rex, & Dux Generalis hujus Novæ Hiſpaniæ, electus ad Eccleſiam Mexicanam anno MDCCI. in cujus Civitate iterum Pro-Regis Dignitatem ſuſcepit, & tandem ſenio confectus, ſepultus eſt in hac ſua Metropolitana Eccleſia.

D. Fr. Joſephus Lanciego, & Eguilaz, natus Viannæ in Regno Navarræ, Ordinis magni Patriarchæ Benedicti, Prædicator Regiæ Majeſtatis, Cenſor in Suprema Sancta Inquiſitione, Abbas

Monaſterij de Naxera, electus a Philippo V. ad Eccleſiam Mexicanam anno MDCCXI. quam maxima prudentia, & pari ſolicitudine rexit; obijt XXV Januarij anni MDCCXXVIII. ætatis ſuæ ſeptuageſſimo tertio, & ſepultus eſt in hac ſua Eccleſia.

D. Emmanuel Joſephus Endaya, & Haro, natus Luzonis in Inſulis Philippinis, Magiſter in Philoſophia, & Doctor in Sacra Theologia in Univerſitate Manilenſi, Canonicus Sanctæ Eccleſiæ Placentinæ, Archidiaconus de Alarcon, Dignitas Conchenſis Eccleſiæ, electus ad Ovetenſem Epiſcopatum, ſtatim fuit evocatus propter ejus eminentem ſcientiam a Summo Pontifice Benedicto XIII. ad Concilium Romæ celebratum anno MDCCXXV. in quo ſubſcripſit, & munus Epiſcopi aſsiſtentis, & Prælati Domeſtici Sacri Palatij Apoſtolici obivit: ad ſuam Sedem Ovetenſem reſtitutus, electus fuit Archiepiſcopus Mexicanus anno MDCCXXVIII. cumque jam Bullæ, & Litteræ Apoſtolicæ fuerint expeditæ, unaque cum Sacro Pallio ad ſuas manus pervenerint, obijt in Villa Beneventi ejuſdem ſuæ Diœceſis die V. Octobris anno MDCCXXIX. ætatis ſuæ quinquageſsimo quinto. Fuit præcellens ſacer Orator, Pater pauperum, integerrimus Cuſtos Eccleſiaſticæ Diſciplinæ, & vigilantiſsimus Paſtor animarum.

D. Joannes de Lardizaval, & Elorza, natus Seguræ in Cantabria, Alumnus Collegij majoris veteris Salmantini D. Bartholomæi, Cathedras in ejus Academia Philoſophiæ, Durandi, & Scoti moderatus fuit, Canonicus Magiſtralis Salmantinus, & ad Epiſcopatum Angelopolitanum electus anno MDCCXXII. & cum anno MDCCXXIX fuiſſet nominatus ad Eccleſiam Mexicanam, eam humiliter renuntiavit.

D. Joannes Antonius Vizarron, & Eguiarreta, natus in Portu Sanctæ Mariæ Archidiœceſeos Hiſpalenſis, Archidiaconus titularis Sanctæ Patriarchalis Eccleſiæ Hiſpalenſis, Præfectus Regij Veli, & Cubiculi, electus Archiepiſcopus Mexicanus anno MDCCXXX.

MDCCXXX. Pro-Rex nominatus, utriuſque muneris partes explevit, & ejus memoria in benedictione erit propter maxima monimenta piarum fundationum in Seminario Collegio, Conſervatorio Puellarum de Bethlehem, nec non dotium ad Virgines Deo conſecrandas. Obijt anno MDCCXLVII. & ſepultus eſt in ſua Eccleſia.

D. Emmanuel Joſephus Rubio, & Salinas, natus in oppido Alvearis veteris in Caſtella Diœceſis Toletanæ, Viſitator Generalis Epiſcopatus Ovetenſis, & Abbatiæ Flaviæ Aurienſis, Capellanus Regius, Abbas Regij Conventus Canonicorum Regularium Sancti Auguſtini Legionenſis, ſub advocatione Sancti Iſidori. Electus ad Eccleſiam Mexicanam a Ferdinando VI. anno MDCCXLVII. Vir cunctis Animi dotibus ornatus, præcipue miſericordia in pauperes. Obijt die II. Julij anni MDCCLXV. ætatis ſuæ ſexageſſimo tertio, & jacet in hac ſua Eccleſia.

Omnium obſequentiſſimus

Franciſcus Antonius a Lorenzana.

INDEX CAPITUM
HUJUS LIBRI STATUTORUM.

SAnctæ Mexicanæ Eccleſiæ erectio. *Pag.* 4.

PRIMA STATUT. PARS CONTINET.

CAP. I. De poſſeſsione Prælati capienda, & modo. P. 35.
Cap. II. De loco Capitularium. P. 40.
Cap. III. De Decano, & ejus præeminentijs. P 42.
Cap. IV. De Archi Diacono. P. 45.
Cap. V. De Cantoris officio, ac Dignitate. Ibidem.
Cap. VI. De Scholaſtici Dignitate. P. 46.
Cap. VII. De Theſaurario. P. 47.
Cap. VIII. De Canonicis. P. 48.
Cap. IX. De integris, ac dimidijs Portionarijs. P. 49.
Cap. X. De decimarum partibus, ad Prælatum, Capitulum, Fabricam, Hoſpitale, & Servientes pertinentibus. Ibidem.
Cap. XI. De forma in admittendis ad poſſeſſionem Præbendatis habenda. P. 50.
Cap. XII. De modo, ad hoc ut Præbendati noviter recepti ſciant Cæremonias, ſervando. P. 56.
Cap. XIII. De his, quæ Præbendati, & alij Miniſtri in Divini Cultus miniſterio, ac Beneficiorum, officiorumque ſuorum exercitio agere debent. P. 57.
Cap. XIV. Qualiter omnes Eccleſiarum Cathedralium Præbendati certis anni temporibus Cappas Chori geſtare debent. P. 58.
Cap. XV. De reſpectu, & obedientia debita Præſidenti, ac de ejus officio. P. 61.

Cap. XVI. De his, quæ Cæremoniarum Magiſter erga ingredientes Chorum præſtare tenetur. P. 63.
Cap. XVII. De Ordine per Capitulum capitulariter egrediens ſervando. P. 65.
Cap. XVIII. De Magiſtri Capellæ officio, & Cantoribus. P. 66.

SECUNDA STATUT. PARS CONTINET.

Cap. I. De Capitulis in Eccleſia habendis, illorumque tempore, & aſsiſtentiæ modo. P. 71.
Cap. II. Quando, & quomodo convocanda ſunt Capitula ante diem. P. 80.
Cap. III. De Capitulo in Choro, non niſi de levibus rebus habendo. P. 82.
Cap. IV. De Generali Capitulo binis quibusque menſibus habendo. Ibidem.
Cap. V. De negotijs gratiam, vel Juſtitiam concernentibus. P. 83.
Cap. VI. De modo, quo gratiæ in Capitulo factæ, contradici poteſt. P. 85.
Cap. VII. Quomodo negotium per ſuffragia concluſum, iterum tractari non poſsit, & quando poſsit. P. 86.
Cap. VIII. De horum ſtatutorum lectione, & repetitione. P. 87.
Cap. IX. Quommodo mulctæ per Capitulares remitti non debeant. Ibidem.
Cap. X. De Secretarij Capitularis officio, & obligatione. P. 88.
Cap. XI. De ſigillo Capituli. P. 90.

TERTIA STATUT. PARS CONTINET.

Cap. I. De his, quæ redditTuum Decimalium Adminiſtratores agere debent. P. 91.

Cap. II.

Cap. II. De OEconomis. *P.* 92.
Cap. III. De Fabricæ bonis. *P.* 93.
Cap. IV. De Anniverſarijs, & Commemorationibus. Ibidem.
Cap. V. De Scripturis Eccleſiæ, & earum Cuſtodia. *P.* 94.
Cap. VI. De Candelis die Purificationis Beatæ MARIÆ diſtribuendis. *P.* 95.
Cap. VII. De Requie, ejuſque uſu, ac tempore. *P.* 96.
Cap. VIII. De his, quæ amittit, qui prædicta requie utitur. *P.* 98.
Cap. IX. De his, quæ lucrari poſſunt Præbendati, qui a Prælato occupantur. *P.* 99.

QUARTA STATUT. PARS CONTINET.

Cap. I. De Patitur *Præbendatis ægrotantibus conceſſo.* *P.* 101.
Cap. II. De Patitur *Præbendatis extra Civitatem conceſſo.* *P.* 102.
Cap. III. De his, quæ cum Præbendatis ægrotantibus, in mortis periculo conſtitutis, agenda ſunt. *P.* 104.
Cap IV. Quomodo ægrotanti Prælato Eccleſiaſtica Sacramenta ſint adminiſtranda. *P.* 105.
Cap. V. Quomodo Præbendatis ægrotantibus eadem Sacramenta miniſtrari debeant. *P.* 106.
Cap. VI. De Campanarum pulſatione, defuncto Prælato facienda. Ibidem.
Cap. VII. De modo ſepeliendi Prælatum defunctum. *P.* 107.
Cap. VIII. De modo ſepeliendi Præbendatos defunctos. *P.* 109.
Cap. IX. De his, quæ quilibet Capitularis agere tenetur in Prælati, vel alicujus Capitularis obitu. *P.* 110.
Cap. X. De injurijs verbo, aut facto illatis. *P.* 111.
Ordo ſervandus in Choro, ab Illmo. D. Fr. Alphonſo de Montufar præſcriptus. *P.* 115.
Catalogus Præſulum Eccleſiæ Mexicanæ. *P.* 131.

FIN.

Digitized by Google

0036744316